ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :: R .. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : Seh. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15-70

(ԽՐԹԻԽԻԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro: TOLBIAC)

ՈՒՐԲԱԹ
1
ՅՈՒՆԻՍ
VENDREDI
/ Juin
1934

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՌԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

10 ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année № 2510

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ՀԱՆԳՈՅՑԸ

»»»··«««

Ընկերը Վ. Փափազեան չորս յօդուածներ պարզեց Կովկասեան նոր ամառգրի մը, « Կավկազ »ի չորրորդ թիւին խմբագրականը եւ ուրիշ գրութիւններ, մեւեռնոյն առեն պարզելով իր տեսութիւնները: (Յառաջ, մայիս 19, 24, 26 եւ 29):

« Յուսարեր »ն ալ, երեք խմբագրականներով ամփոփեց զբաղած հարցերուն բովանդակութիւնը, որ կը ներկայացնէ հետեւեալ պատկերը.

Ա. Կովկասեան Կոնֆետերասիոն, մասնակցութեամբ Լեռնականներու, Ազրպէյճանի, Վրաստանի եւ Հայաստանի:

Բ. Կոնֆետերասիոնը իրեն նպատակ կը դնէ բօթափել լուծը այն պետութեան — Ռուսիա — որ այսօր կ'իշխէ Կովկասի մէջ:

Գ. Կոնֆետերասիոնի բնական թշնամին է — Ռուսաստանը. անոր բարեկամները են — Թուրքիան եւ Պարսկաստանը: Այս վերջին երկուքի նկատմամբ կոնֆետերասիոնը պիտի մնայ բարեկամական սերտ յարաբերութեանց մէջ:

Դ. Այսօրուան սահմանները, յատկապէս հարաւէն, կը մնան իբրեւ կոնֆետերասիոնի վերջնական սահմանները:

Ե. Հայաստանի անդամակցութիւնը Կոնֆետերասիոնին հիմնական նպատակն է, որպէսզի այս մարմինը ըլլայ առողջ, կենսունակ ու զօրաւոր:

Յիշողութիւնները թարմացնելու համար, ըսենք թէ « Կավկազ »ը կը հրատարակուի ռուսերէն, իբրեւ օրկանը Կովկասեան Ժողովուրդներու « անկախ մտածողութեան »: Անոր չուրջը խմբուած են Տաղստանի, Ադրբէջանի եւ Վրաստանի տարագիրներու տարբեր հոսանքի մը ներկայացուցիչները: Անշուշտ « նոր » կամ « անկախ » բաներ ըսելու համար:

Կարդալով կատարուած վերլուծումները, մենք չհանդիպեցանք ոչ նորութեան, ոչ ալ անկախութեան:

Ընդհակառակն, « Կավկազ »ը աւելի բացօրոշ կ'ըսէ այն բաները որոնք տարիներէ ի վեր կ'արծարծուին Կովկասեան միւս օրկանին, Ֆրանսերէն « Պրոմէթէ »ի մէջ եւ կը հետապնդուին անոր գլուխը կանգնած կոմիտէին կողմէ:

Այսպէս, « Կավկազ »ն ալ Հայտար Պամատի բերնով կը խոստովանի թէ՝ Կովկասեան համագործնակցութիւնը չի կրնար իրականանալ առանց Հայերու մասնակցութեան:

Եւ բարեացակամութեան չարժուձեւեր կը փորձէ, միւս դրացիներուն բացատրելու համար Հայերու ձեռնպահութեան հոգեբանական, ազգային եւ քաղաքական պատճառները:

Ինդիրը այն է որ, իր վերլուծումներէն յետոյ, երբ կարգը կուգայ գործնական եզրակացութեանց, « Կավկազ »ի խմբագիրն ու աշխատակիցները կը դառնան եւ կ'ըսեն մեւեռնոյն կոմիտէի կեդրոնական չրջանակին մէջ:

Անոնք ալ, ինչպէս դիմակաւոր « Պրոմէթէ »ն, Կովկասեան համագործակցութիւնը կը հիմնեն Թուրքիոյ բարեացակամութեան վրայ, կը կապեն անոր չահերուն հետ եւ կը դնեն անոր հովանաւորութեան տակ:

Կը բաւէ կրկին արտատպել քանի մը նախադասութիւններ, համոզուելու համար անոնց իրականութեան.

— « Շատ աւելի կը բարդանայ խնդիրը, երբ հարցը կը դառնայ արտաքին ապահովութեան չուրջ: Հոս արդէն, այս հարցին մէջ, Կովկասի ժողովուրդները, տարաբախտաբար, այսօր անկարող են որեւէ երաշխիք տալ Հայերուն, ինչպէս որ Հայերը, Անդրկովկասի այլ ժողովուրդներու հետ միասին, անկարող են որ եւ է երաշխիք տալ այն մասին, թէ Հիւսիսային Կովկասը ապագային պիտի չեներարկուի յարձակումի, ըլլայ Ռուսիոյ, ըլլայ Եորասեղծ այլ պետութեան մը կողմէ: Մինչդեռ Լեռնականները Հայերէն նուազ շահագրգռուած չեն նման երաշխիքի մը մէջ »:

« Կավկազ »ի առաջին թիւին մէջ, նոր խմբակցութիւնը պարզելով իր առաջադրութիւնները, կը չեշտէր.

— « Մեր առաջադրութիւնը — Կովկասէն ստեղծել թումբ պետութիւն մը Թուրքիոյ եւ Ռուսաստանի միջեւ, առարկայօրէն լիապէս կը համապատասխանէ բրիական պետութեան շահերուն »:

Իսկ 4րդ թիւին մէջ, ուրիշ յօդուածագիր մը, Թամպէյ Ելեխոսի, կոպտօրէն կը դնէ հարցը.

— « Մենք պատճառ չունինք մեր անկախութեան դէմ հարուած սպասելու հարաւէն, եւ մեր վերաբերումը դէպի Թուրքիան եւ Պարսկաստանը, որոնց Կովկասը միացած է բազմակողմ չափազանց լուրջ շահերով, դարաւոր մշակութային կապերով եւ ցեղային արեւնակցութեամբ, անկարող է այլ կերպ ըլլալ, բան հետեւողականօրէն անկեղծ եւ բարեկամական »:

Ու վերջապէս, նոյն թիւին խմբագրականը կ'ազդարարէ.

— « Հայերը այլ եւս անկարող են յետաձգել հարցին լուծումը. անոնք պարզապէս պիտի ըսեն, թէ որո՛ւ հետ են իրենք, — *Կովկասի՞ հետ, թէ Կովկասի դէմ* » (ընդգծումները՝ իրմէ):

— « Հայերը պէտք չէ որ մոռնան, թէ Կովկասեան ժողովուրդներու հաւաքական ու վերջնականօրէն ոտք դրած են անկախութեան մաք, որոնք հաստատապէս ու վերջնականօրէն կը հաստատուին ամէն գնով, անկախ ամէն զոհողութենէ »:

Ընդհակառակն. հողի վրայ, անմերձենալի է հողային ո եւ է վէճ Թուրքիոյ հետ: Ընդհակառակն. հողի վրայ, անմերձենալի է հողային ո եւ է վէճ Թուրքիոյ հետ: Ընդհակառակն. անոնց հիգերը բնականաբար ուղղուած պիտի ըլլան աւելի խորացնելու եւ ամրապնդելու բարեկամական կապերը Թուրքիոյ հետ: Հայերը պէտք է ջլի ամրապնդելու բարեկամական կապերը Թուրքիոյ հետ: Հայերը պէտք է ջլի ամրապնդելու բարեկամական կապերը Թուրքիոյ հետ: Ընդհակառակն. անոնց հիգերը բնականաբար ուղղուած պիտի ըլլան աւելի խորացնելու եւ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎՐԱՑԱԼԵԶՎ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐ ԺՈՂՈՎՐԴԻ

»»»·«««

30,000 հատվածներ տասնչափ լեզուներով

ԵՐԵՒԱՆ, 27 մայիս — Մոսկուայի գրատարած Աշխարհի ժողովուրդների գրքի տան մէջ վերջերս բացուեցաւ ցուցահանդէս, որ կը ներկայացնէ Աստուածաշունչի տարբեր հատուածներ տասնչափ լեզուներով։ Ցուցահանդէսին մէջ կան Աստուածաշունչի հատուածներ հայերէն, ռուսերէն, անգլերէն, գերմաներէն, ֆրանսերէն, իտալերէն, սպանիերէն, պորտուգալերէն, լատիներէն, յունարէն, արաբերէն, պարսկերէն, թուրքերէն, չինարէն, ճապոներէն, հնդկերէն եւ այլ լեզուներով։ Ցուցահանդէսին մէջ կան նաեւ Աստուածաշունչի հատուածներ ռուսական տարբեր բարբառներով։

Ցուցահանդէսին մէջ կան նաեւ Աստուածաշունչի հատուածներ ուկրաիներէն, վրացերէն, ղազախերէն, ղրղզերէն, ուզբեկերէն, թաթարերէն, մոլդաւերէն, լիտուերէն, լեթերէն, էսթոներէն, ֆինլանդերէն, ալպանիերէն, սերպերէն, չեխերէն, սլովակերէն, լեհերէն, հունգարերէն, վրաց

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՖԻԼԻԱԼԻ ԳԻՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐԻ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ

Հայկական ՍՍՀ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի գիտական աշխատակիցներ Ա. Ա. Աբրահամյանը, Ա. Ա. Ալեքսանյանը, Ա. Ա. Ամատունին, Ա. Ա. Ասլանյանը, Ա. Ա. Բաբայանը, Ա. Ա. Բաբկենը, Ա. Ա. Բաղդասարյանը, Ա. Ա. Բեգլարյանը, Ա. Ա. Գալոյանը, Ա. Ա. Գրիգորյանը, Ա. Ա. Դավթյանը, Ա. Ա. Դանիելյանը, Ա. Ա. Եղիազարյանը, Ա. Ա. Զաքարյանը, Ա. Ա. Թադևոսյանը, Ա. Ա. Թամրազյանը, Ա. Ա. Թորոսյանը, Ա. Ա. Իսրայելյանը, Ա. Ա. Խաչատրյանը, Ա. Ա. Հարությունյանը, Ա. Ա. Հարությունյանը, Ա. Ա. Հարություն

Maison Madame Atdjian, Alimentation Générale

9, rue des Fêtes, Paris 19. Tél. Combat 12-02 *Մերթ՝ Փլաս տէ Ֆեթ:*

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԻՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ, ԲԱՑԱՌԻԿ ՉԵՂՋ, ՄԻՄԻԱՅՆ 8 ՕՐՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ

1.— *Ձերմակ պանիր լիվրը* 7 *ֆրանք:* 2.— *Քաշէր պանիր լիվրը* 10 *ֆրանք:* 3.— *Երէկ լիվրը* 9 *ֆրանք:* 4.— *Ընտիր ապուխտ (փաստրմա) լիվր* 11 *ֆրանք:*

5.— *Ծունական ընտիր ձիթապտուղ լիվրը* 3 *եւ* 3.75 *ֆրանք:* 6.— *Օղի (ամէն վաճառանիշէ) լիտրը* 20.50 *ֆրանք:*

Այցելեցէք անգամ մը տեղւոյն վրայ մեր բոլոր արժէքները տեսնելու եւ որակը գնահատելու համար: *Կ'ընդունինք ապսպրանքները գաւառէն:* Livraison à domicile:

Ց

Հ. Դ.

Փարիզ եւ արուարձաններ

Պէլվիլի «Մոստոմ» խումբի ժողովը այսօր Ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին, 131, Fbg. du Templeի հաւաքատեղին:

Գաւառ

Լիոնի Կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այսօր Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին 181, Cours Lafayette, Café de la Gareի սրահին մէջ:

Իսի Էլ Մուլինոյի «Մշո» խումբի ժողովը այսօր Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Ակուարին մէջ: Կարեւոր օրակարգ:

ՄԱՑԻՍ 28Ը ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԻՋԻ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Յ. Դ. ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՇՐՋ. ԿՈՄԻՏԷԻ
եւ մասնակցութեամբ
ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՇՐՋԱՆԻ ԲՈԼՈՐ ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷՆԵՐՈՒ եւ ԽՈՒՄԲԵՐՈՒ
ՎԱՂԸ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 8.30Էն սկսեալ առաւօտ
ՊՐԻՊԱՆ ՄԱՐՍԷՅԷԻ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ (146, Avenue des Chartreux)
Կը նախագահէ՝ ընկ. Ա. ԱՐԾՆԵԱՆ
Կը խօսին՝ ընկերներ Ա. ԽԱՏԻՍԵԱՆ եւ Ա. ՋԱՄԱԼԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժինին իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն՝ *Զ. Ո. Մ. ՎԱՀԱԳՆԵԱՆ* նուագախումբը, օրիորդները՝ *Մ. Մարտիրոսեան, Պ. Գէորգեան* եւ *Պ. Գատէհճեան*; կ'արտասանեն՝ պարոնները *Պարսամեան, Բօյատեան* եւ *ընկ. Քէնտիրեան:*

Տախտերու մասնակցութեան համար 3 ֆրանք մուտք:

Առնել թիւ 1, 4, 5, 11, 41, 48 *եւ* 53 *հանրակառքերը:*

ԼԻՈՆԻ ՄԻՋԻ

կազմակերպուած՝ Լիոնի *ՔՐԻՍՏԱՓՈՐ, ՌՈՍՏՈՄ եւ ԶԱՒԱՐԵԱՆ* խումբերուն կողմէ, եւ հովանաւորութեամբ՝ *Հ. Յ. Դ. ԼԻՈՆԻ ԿՈՄԻՏԷԻՆ*
ՎԱՂԸ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 8.30Ին
ԵՐՐՈՐԴ ԹԱՂԱՊԵՏԱՐԱՆԻ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ 215, Rue Duguesclin
Կը նախագահէ Ա. ՀԱԲԷԼԵԱՆ
Կը խօսի՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժինին կը մասնակցին՝ *Օր. Շող. Տէր Պետրոսեան, Օր. Մ. Օքէն* (դաշնակ), *ընկեր Ա. Մելքոնեան* (ջութակ), *Պ. Զ. Մոսքոֆեան* (կիթառ), *Պ. Պ. Զանտեան* եւ *Կ. Գօլօմանեան* (երգ), *ընկեր Լ. Ալէմեան, Պ. Միհաք-Մխրզէ, Մարիկ Պետանեան* (արտասանութիւն):

Տախտերու մասնակցութեան համար մուտք 2 ֆրանք:

Ծանօթ.— Հանդէսէն վերջ ընկերական խնջոյք:

ՏԷՒԻՆԻ ՄԻՋԻ

ԱՅՍ ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍ ՕՐԷ ՎԵՐՋ

Հ. Ց. Դ. Տան մէջ *Գեղարուեստական ճոխ բաժին*
Կը խօսի՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԻՋԻ

ԱՅՍ ԿԻՐԱԿԻ ԱՌԱՒՕՏ ԺԱՄԸ 9.30Ին **Cinema Palace** *ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ*
Կը խօսի՝ Ա. ԽԱՏԻՍԵԱՆ
Գեղարուեստական ճոխ բաժին,
Տախտերու մասնակցութեան համար մուտք 2 ֆրանք:

ՊՈՒԼՎԸՐ ՕՏՏՕԻ ՄԻՋԻ

ԱՅՍ ԿԻՐԱԿԻ

Հովանաւորութեամբ *Մարսէյլի Շրջ. Կոմիտէի*, Նախաձեռնութեամբ *Հ. Յ. Դ. Պալվար Օտտօի «Վահանեան» Ենթակոմիտէի* եւ մասնակցութեամբ *Պատ. Մխիթեան* եւ *Քառթիէ տը Քոսթի «Աւտօ» խումբի:*

Այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին Պար Վէնսանի մէջ

Կը խօսի՝ Ընկ. Ա. ՋԱՄԱԼԵԱՆ
Մանրամասնութիւնները առանձին յայտագրով:

ՍԷՆ ԼՈՒԻ, ԿՐԱՆ ՓԷՆ (ՄԱՐՍԷՅԼ)

Այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 5ին

Կը խօսի՝ Ընկ. Ա. ՋԱՄԱԼԵԱՆ
Մանրամասնութիւնները առանձին յայտագրով:

ԿԱՐՏՆԻ ՄԻՋԻ

ԱՅՍ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ

ՀՈՒՇԱՏԵՏՐ

ԱՏԱԲԱԶԱՐԻ Հայր. Միութեան ընդհ. անդամական ժողովը, այս կիրակի երեկոյ ժամը 8.30ին, 40, rue de Bellevilleի սրահին մէջ. մէթրօ՝ Պէլվիլ: Կարեւոր օրակարգ: Կը հրաւիրուին անդամ եւ համակիր բոլոր հայրենակիցները:

ՄԱՐՍԻԼԻԻ եւ արուարձաններու բոլոր Ուրֆացիները խորհրդակցական ժողովի կը հրաւիրուին այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2ին, Beaumont La Rosiere, Bld. du Nord, No. 31, Պ. Գէորգ Եօթնեղբայրեանի բնակարանը:

ԵՐԱԽԱՅ ՈՒՆԵՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Շատ վատահելի ընտանիք մը որ կը բնակի փարիզի արուարձաններէն *Plessis Robinson*ի բարձունքին վրայ, սմուտաւին մօտիկ, կը սուտնձնէ իր քով խնամել փոքր երախաներ 3 տարեկանէն սկսեալ, մայրական խնամք, կրթութիւն եւ մաքուր օդ, ջեռնտու պայմաններ, մանրամասնութեանց համար նամակաւ ժամադրուիլ Օր. Խանճեանի հետ *26, rue Lucretelle, Paris (15):*

Գ. Մ. ԱԼԷՄՇԱՀ

Գ. Մ. ԱԼԷՄՇԱՀԻ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ
ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ
ՎԱՂԸ, ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 21Ին
Salle GaveauԻ ՄԵԾ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ
45-47, Rue de la Boëtie, Métro: Miromesnil

Մասնակցութեամբ Օր. ԻՐԻՍ ՊԻՒԼՊԻՒԼԵԱՆԻ, Պ. Պ. Ժ. ՄԱՐԻԿԵԱՆԻ, Ե. ՓԱՓԱԶԵԱՆԻ, եւ կիլիկիա երգչախումբին,

ՆՈՒԱԳԱԽՕՒՄԲ եւ երգչախումբ (80 հոգի)

Քայլերգ «Սեգա» Օբերայի Ա. ՏԷՐ-ՂԵՒՈՆԴԵԱՆ
Արեւելեան գիշերներ Գ. Մ. ԱԼԷՄՇԱՀ
Աւարայրի Պատերազմը » » »
Հայ ժողովրդական Պարեր ԿՈՄԻՏԱՍ - ԱԼԷՄՇԱՀ
Երգեր նուագախումբի ընկերակցութեամբ Գ. Մ. ԱԼԷՄՇԱՀ
Ա) *Փուխուրիկ* Ե. ՓԱՓԱԶԵԱՆ
Բ) *Ծաղիկ էի*· Գ) *Ես սիրեցի* ԻՐԻՍ ՊԻՒԼՊԻՒԼԵԱՆ
Դ) *Սիրելիս* Ժ. ՄԱՐԻԿԵԱՆ
Երկու պատմուածք «Հազարումէկ Գիշերներէն» Գ. Մ. ԱԼԷՄՇԱՀ
Երեւանի Էքսփլուտներ Ա. ՍՊԵՆԴԻԱՐԵԱՆ

ՏՈՄՍԵՐ՝ 5, 7, 10, 15, 20 *եւ* 25 *ֆրանք:*

Սրահին դուռները կը բացուին ժամը 20ին՝ նուագահանդէսը կը վերջանայ ժամը 23ին:

ՓՕՆԹԷՆԻ ՄԻՋԻ

Նախաձեռնութեամբ *ՄՈՒՐԱՏ* խումբի, մասնակցութեամբ *ԱՆԴՐԱՆԻԿ* խումբի եւ հովանաւորութեամբ *ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՇՐՋ. ԿՈՄԻՏԷԻՆ:*

ԱՅՍ ԿԻՐԱԿԻ

Կը խօսի՝ Ընկերուհի ՓԻՊՐԻԹՃԵԱՆ

Մանրամասնութիւնները յետոյ վրայ:

ՓԱՐԻԶԻ ԿՈՄԻՏԷԻ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍԸ

ՅՈՒՆԻՍ 17Ին, ԿԻՐԱԿԻ, ՄԷՏՕՏՈՆԻ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ

Կը խնդրուի նկատի ունենալ սոյն թուականը:

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

փարիզի կոմիտէի վիճաբանական դասախօսութիւնը տեղի կ'ունենայ այս երկուշաբթի երեկոյ, ժամը 8.30ին, Au Clair de Lune սրճարանի վերնայարկը, փաս տ'ինթալի:

«Կովկասեան Դաշնակցութեան» մասին թեր ու դէմ պիտի խօսին ընկերներ՝ *ԱՐՓԻԱՐ ԱՐՄԱՆԵԱՆ* եւ *Ա. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ:*

Կը հրաւիրուին բոլոր ընկերները:

ՑԵՐԵԿՈՑԹ-ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ

ՖՐԱՆՍԱՀԱՑ Կ. ԽԱՉԻ ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ՄԱՄՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

Այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2.30ին
Սեւրի Մուրատեան վարժարանի պէշիկթաշլեան սրահին մէջ
26, Rue Troyon (Métro: Pont de Sèvres)
Կը խօսի՝ ՏԻԿԻՆ ԷԼԼԷՆ ԲԻՒՋԱՆԴ

Կը ներկայացուի Մ. ՏԷՐ ՄԻՆԱՍԵԱՆԻ *«ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ»* սիրողներու կողմէ *«ԿՕՇԿԱԿԱՐ ՀԱՄԲԱՒԵԱՆ»* (գաւեշտ) դպրոցի աշակերտներու կողմէ:

Տոմսերը կը ծախուին Գրատուն Հրանդ-Յակոբէլ, ցառաջի իրիքապրատուները:

Մուտք՝ 7, 5 *եւ* 3 *ֆրանք:*

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՊԱՆԵԼՕ-ՖԱՇԱՆԻ «ԱՐԾԻՒ» ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷԻ ԿՈՂՄԷ

Այս կիրակի առաւօտէն մինչեւ իրիկուան ժամը 9
Պ. Կ. ԿԱՐԻՆԵԱՆի օգտասուն պարտէզին մէջ
Նուագ, երգ, արտասանութիւն եւ անակնկալներ:
Կը ներկայացուի «ՀՆԱՐԱՄԻՏ ՎԱՐՁԱԿԱԼԸ» (գաւեշտ)
Դիւրամատչելի պիւֆէ: Տախտերու մասնակցութեան համար 3 ֆր.
Հաղորդ. միջոց.— *Առնել Փօրթ տ'Օրլէանէն* 88 *հանրակառքը եւ իջնել Պանեէօ, ուր առաջնորդներ պիտի սպասեն:*

Ֆրանսայի մէջ շատոնց փնտռուած Արեւելքի իսկական օդին մենաշնորհը ստացած ըլլալով, հրապարակ ջանած ենք՝

ԵՐԵՒԱՆ ԱՆԱՐԱՏ ՕՂԻՆ

փնտռեցէ՛ք գայն կարմիր պիտակով: Անգամ մը ճաշակելէ յետոյ՝ ա՛լ չպիտի հրաժարիք անկէ:

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՀԱՄԱՐ՝
Société "PEUREUX"
48 Bld. des Vignes, MARSEILLE Téléphone: COLBERT 58-10
ԼԻՈՆԻ ԵՒ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒՒ ՆԵՐԿԱՑՈՒՑԻՉ
D.N.BAHADOURIAN 32 **rue Sévigné. Lyon** Rhône)
ՆԻՒԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼ.—
M. M. H. Khatchadourian et Danielian 24, rue Assalit. Nice (A. M.)

ՀԱՅԵՐՈՒՆ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

ԲԱՑՈՒԱԾ Է
Յ. ԱՊՏԱԼԵԱՆԻ *հացավաճառի խանութը*
115, Route d'Orléans, Cachan (Seine).
Առդիական փուռ: Մեծ խնամքով կը պատրաստուին զանազան տեսակի հացեր: Անթերի մատուցիչ:

13 ՎԱՐԶՈՒ ԵՆ *Եուլիս ամսուան համար դեղեցիկ* **13**
եւ օգտակար յարկարաժիններ, Ջուր, կազ, էլեկտր. եւ կեդր. ջեռուցիչ: Նպաստաւոր գիներով: Դիմել՝
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆի *13 rue Pierre Curie*, K. Bicêtre. Metro: Porte d'Italie.

ԲԱՑՈՒԱԾ Է

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԽԱՆՉԷՐԵԱՆի
ԱՐԴԻԱԿԱՆ ԴԵՐՁԱԿԱՑՈՒՆԸ
97 Route d'Orléans. Cachan
Անգլիական եւ ֆրանսական բնտիր կերպասներ, վերջին նորաձեւութիւն, խնամուած կար: Գիներու վրայ կարեւոր զեղչ:

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (47)

ՀԱԼԱԾ ՄԱՄԻՆ ՀԵՏՔԸ

Հեղինակ՝ ԷՏԿԸՐ ՈՒՕԼՀՍ *Թարգ. Մ.*

Նախապէս չաթաքը մէկ անգամ քովս կուգար. հիմա սկսաւ ամէն օր դալ: Սովորաբար ցերեկէն վերջը կուգար, բայց դիշեր մը քունս արթնցուց գիս. լապտեր մը ունէր ձեռքը: Այդպիսով մէջ ազգային տարազով կը պատէր ան. իր կարճ չըքնաղեան ու արաբական բամկոնը դիւային արտայայտութիւն մը կուտային իրեն. սիկարէթը անպակաս էր բերնէն:

Լապտերը վար դրաւ, պառին կոթնցաւ եւ ըսաւ.

— Կարծեմ կինիկդ չպիտի դիմանայ, Լէքամըն. Անգլիոյ տակուն կինոերուն չի նմանիր...

Պատասխան չտուի. փորձով դիտէի որ եթէ խօսակցութեան սկսէի, աւելի եւս պիտի տանջուէի:

— Տուրացցոյէն բժիշկ մը բերել պիտի տամ, չարունակեց Գարա. բոլոր նակտնաբար այսքան ճանճրոյթ առնէլ կետոյ, չեմ ուզեր որ մահը խլէ ձեզ. չպիտի դիմանայ, կրկնեց քաղցրութեամբ եւ կետոյ դժգոհ չեչտով մը ըսաւ,— Այս առտու երեք անգամ քեզ հարցուց...

Ինքզինքս զսպեցի դարձեալ:

— Գարա, ըսի իրեն հանդարտութեամբ, կինս ի՞նչ ըրած է քեզի որ այսպէս կը չարչարես զինքը...

— Ինչ ըրած է, հարցուց սիկարէթին մութին նայելով, ամէն ինչ զոր կին մը կրնայ ընել ինծի պէս մարդու մը... զիս նուաստացուց. մինչեւ իր մեքոնէմը, ամբողջ աշխարհը ոտքս կ'իյնար, Լէքամըն. բաւական էր որ ձկոյզի մատս չարժէի եւ ամէն մարդ նետէս կուգար, բայց անիկա չեկաւ: Զկարծես թէ սիրահարած եմ, երբեք սիրած չէի զինքը, անցողական տարփանք մը ունեցած էի միայն. եւ սակայն ան մեռցուց իմ ինքնավստահութիւնս:

Այդ օրէն ասդին, ամէն անգամ որ իմ գործերուս մէջ տանջալի վայրկեան մը հասայ — այնպիսի վայրկեան մը ուր չկրցայ որոշել ապահովութիւնը բացարձակօրէն անհրաժեշտ էր ծրագիրներուս իրագործման համար, ամէն անգամ որ վատահ էի իմ կարողութիւններուս վրայ, այդ գեղին տակն անցնելիք աղջիկը դիմացս կ'ելլէր, ուժերս կը զաւեշտնէին եւ կը յիշէի պարտութիւնս... կ'ատէի զինքը ու կ'ատեմ տակաւին. եթէ մեռնի աւելի բուռն կերպով պիտի ատեմ, որովհետեւ յաւիտենապէս անպարտելի պիտի մնայ, պիտի սպասնայ իմ խորհուրդներուս եւ պիտի քանդէ իմ ծրագիրներս:

Գարա առջեւս ծունկեցաւ. արմունկները ծունկերուն վրայ դրաւ եւ կզակը հանդչեցուց իր բռունցքին վրայ:

— Ես կրնայի թագաւոր ըլլալ այս երկրին մէջ, չարունակեց. կրնայի այս ու այն կաշառելով Ալպանական դահը բարձրանալ. չէ՞ս հասկնար թէ այդ բանը ինչ կը նշանակէր ինծի պէս մարդու մը համար. տակաւին առիթ ունիմ. ու եթէ յաջողիմ ապրեցնել կինդ, եթէ քայքայիմ անոր խելքն ու տաղտկութիւնը ու զայն վերածեմ առջեւս ծունկի եկող կմախքի մը, այն ատեն պիտի վերստանամ այն խորհրդաւոր ուժը որ իմ մէջս կայ: Հաւատա խօսքիս, ամէնէն կարող բժիշկները բերել պիտի տամ զինքը խնամելու համար...

Գարա դադար ելաւ ու յաջորդ առտուն լուր ղրկեց ինծի թէ կինս մեռած էր:

Լէքամըն ոտքի ելաւ եւ գլխիկոր պատեցաւ սենեակին մէջ: Եւտոյ չարունակեց.

Այդ վայրկեանէն սկսեալ մէկ նպատակի համար միայն ապրեցայ — Գարան պատժել եւ... պատժեցի, պարտինէր...

Ձօն Լէքամըն կանգ առաւ սենեակին մէջտեղը եւ ձեռքը կուրծքին զարնելով բռաւ.

— Ես սպաննեցի Բէմինկթըն Գարան...

Ներկաները զարմացան. միայն Թ. Ջ.ն անտարբեր մնաց, որովհետեւ դիտէր արդէն:

ԳԼՈՒԽ 22

Լէքամըն չարունակեց իր պատմութիւնը.—

Ըսի ձեզի թէ պալատին մէջ Սալվօլիօ անունով մէկը կար. հարաւային Իտալիոյ բանտերէն փախչելով Ալպանիա եկած էր ան. չեմ գիտեր թէ Գարան ինչպէս հանդիպած էր անոր: Դիւրահաղորդ մարդ չէր երբեք. կամ Ցոյն էր կամ Իտալացի. կրնամ ըսել թէ այնքան վայրագ էր ան որքան իր տէրը: Շատ վարպետ էր զաշոյն դարձնելու արուեստին մէջ:

Կը յիշեմ որ անիկա իմ բանտապահներէս մէկը սպաննեց այնպիսի դիւրութեամբ ինչպէս մարդ մուկ մը կը սատկեցնէ:

Անիկա էր որ առաւ ինծի այս վէրքը, ըսաւ Լէքամըն այսօր ցոյց տալով: Գարայի բացակայութեան Սալվօլիօն էր որ կը ստանձնէր զիս չարչարելու աշխատանքը. իր միջոցով ականատես եղայ կրէկսի տանջանքներուն: Կինս չուն չէր սիրեր. Գարան գիտէր այդ բանը. հետեւաբար անոր ննջարանին մէջ չղթայել տուած էր չորս կատղած չուներ որոնք գրեթէ կը հասնէին Կրէկսինն: Անդիմադրելի կատաղութիւն մը կը զգայի, ամէն անգամ որ այդ վայրենի մարդը կնոջս տանապանքները կը յիշեցնէր ինծի. օրին մէկը վրան խոյացայ. զաշոյնը ինծի նետուց երբ արդէն վար ինկած էի եւ հրաչքով ազատեցայ: Կը թուի թէ անիկա իրաւունք չունէր ինծի զպչելու, որովհետեւ երբ Գարան վերադարձաւ եւ տեսաւ ատացած վէրքս, քննութիւն կատարեց եւ զաւազանով ծեծել տուաւ Սալվօլիօն:

Կրնաք հասկնալ ուրեմն որ այս մարդն ալ կ'ատէր զիս այնքան բուռն որքան Գարան:

Կրկնակի մահէն ետք, Գարան ճամբորդութեան գնաց յանկարծ ու ես մնացի Սալվօլիօն հսկողութեան տակ: Անիկա, ինչպէս կ'երեւի, որոշ ազատութիւններ ունէր պալատին մէջ: իր ատելութեան գլխաւոր առարկան մեռած ըլլալով, Գարան այլեւս չատ քիչ կը հետաքրքրուէր ինձմով եւ կամ թերեւս ճանճրացած էր իմ չարչարանքներուս առթած հաճոյքէն:

Սալվօլիօն տարբեր կերպով սկսաւ չարչարել զիս. ուտելիքիս քանակը հետզհետէ պակսեցուց. բարեբախտաբար չատ ուտող չէի:

(Շար.)

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՁՈՒԹԻՒՆ սորվիլ փափաքող եւ սաիւն ֆրանսերէն խօսող պատանի մը կ'ուզուի ներկայացուած իր ծնողքին կողմէ՝ Գիմել՝ Photo ARAX, 9 rue Papillon:

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme, PARIS 13e

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) R. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15-70

(ԵՐԹԵԼԻԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՌԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՇԱԲԱԹ
2
ՅՈՒՆԻՍ
SAMEDI
2 Juin
1934

10ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2511

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՀԻՆ ՄԻՏՔԵՐԸ ՆՈՐ ԿԱՂԱՊԱՐՈՎ

»»»··«««

« Կովկաս »ի յօդուածագրիրներէն Պ. Կէտիա (Վրացի) եւս իր կարգին ուշագրաւ դիտողութիւն մը կ'ընէ, մեւեռնոյն թիւին մէջ։ Անոր կարծիքով, կովկասեան համազգային կեդրոնական գաղափարին չուրջը համախմբուած են Վրաստանը, Ադրբէյջանը, Լեռնականները եւ Հայերը։ Սակայն տարագիր դեկավարութեան մասին կարելի չէ ըսել այդ։

— «Այս տեսակէտէն բացառիկ դիրք գրաւած են հայ դեկավարութեան որոշ շրջանակները։ Անոնք անտարբեր եւ չէզոք դիրք բռնած են...։ Անոնց այդ դիրքին զարնուելով կը փշրուի կովկասեան համերաշխութիւնը»։

Այն բոլոր վերլուծումներէն յետոյ զորս կատարած էր աչխատակից մը եւ որոնց գլխաւոր կէտերը արտատպեցինք երէկ, ի՞նչ կ'ունենանք իբրեւ եզրակացութիւն։

Ոչինչ փոխուած է կովկասեան հարեւաններու մտածողութեան եւ քաղաքականութեան մէջ։ Աւելի ճիշդ՝ բացորոշ նահանջ մըն է որ կը չեշտուի 1921էն յունիս 10էն ի վեր, երբ համաձայնութիւն մը կնքուեցաւ Չ. Հ. Պատուիրակութեան հետ։

Անոնք բացէ ի բաց կ'ըսեն մեզի.

— Եկէք միանանք եւ թօթվենք ռուսական լուծը, վերահաստատենք մեր անկախութիւնը եւ կազմենք համադաշնակցութիւն։ Գիտենք, զուք հաչիւ ունիք Թուրքիոյ հետ, ապահովութիւն եւ հող կը պահանջէք։ Բայց մենք ի վիճակի չենք այդ պահանջները գոհացնելու։ Ուրեմն, մեկդի դրէք այդ բաները, որպէսզի համերաչխութիւնը չխանգարուի։

Այս ամբողջ հարցին մէջ — կովկասեան հանգոյց — մեր հարեւաններու առաւելութիւնը հոն է որ, անոնք իսկապէս, աչխարհագրական եւ ազգագրական տեսակէտով, ամփոփուած են կովկասի մէջ։ Ուրիչ խօսքով, ունին միայն կովկասեան դատ։

Մինչդեռ, բոլորովին տարբեր է մեր կացութիւնը։

Կովկասի հետ սերտօրէն կապ ունենալով հանդերձ, գիտա — կանօրէն կամ իրաւաբանօրէն կովկասեան հարց չէ Հայկական Դատը։ Կովկասը անոր մէկ մասն է միայն, խարիսխ ունենալով այսօրուան Երեւանը։

Այս կացութեան մէջ, եթէ մեր « անտարբեր եւ չէզոք դիրքին զարնուելով կը փշրուի կովկասեան համերաշխութիւնը», ո՞վ է պատասխանատուն։ « Հայ դեկավարութեան որոշ շրջանակներուն բացառիկ դի՞րքը », թէ մեր դատին բացառիկ հանգամանքը, հետեւաբար եւ մեր չհերքուն գիտակցութիւնը։

Հարեւաններու տարագիր ներկայացուցիչները բացորոշապէս կ'ըսեն.

— «Հայերը պէտք չէ մոռնան թէ՝ Կովկասեան ժողովուրդներու համար, որքան հաստատապէս ու վերջնապէս ոտք դրած են անկախութեան գետնին վրայ, ԱՆԸՄԲՌՆՆԵԼԻ Է ՀՈՂԱՑԻՆ ՈՐ ԵՒ Է ՎԷՃ ԹՈՒՐՔԻՈՑ ՀԵՏ։ Ընդհակառակն, ամէնուն ցնծագին ուղղուած պիտի ըլլան աւելի խորացնելու եւ աւելի ամրապնդելու բարեկամական կապերը Թուրքիոյ հետ։ Հայերը պէտք է որ ընդունին թէ կովկասցիները, որոնք տոգորուած են Ռուսիայէն անջատուելու անխորտակելի կամքով եւ իրենց սեփական ազատ պետութիւնը ստեղծելու վճռական որոշումով, անկարող են այլ վերաբերում ունենալ»։ («Կովկաց», թիւ 4։ Այս նախադասութեան վերջին տողը վրիպած էր երէկ)։

Միւս կողմէ, արտաքին ապահովութեան հարցին առթիւ, անոնք վճռապէս կը յայտարարեն թէ «կովկասեան ժողովուրդները այսօր անկարող են որ եւ է երաչխիք տալ Հայերուն»։

Եւ քայլ մըն ալ յառաջ երթալով, կը հաւատանեն.— «Մենք պատճառ չունինք մեր անկախութեան դէմ հարուած ապատելու Հարաւէն»։ Չէ՞ որ «մեր առաջադրութիւնը — Կովկասէն առեղծել Թուրք պետութիւն մը — առարկայօրէն լիովին կը համապատասխանէ Թրքական պետութեանչահերուն»։ (Կավկաց, թ.1)։

Այս պատկերին առջեւ, չէ՞ք փորձուիր հարցնել.

— Կովկասի հարեւաններ, 1. կը պահանջէք որ հողային հարց չյարուցանենք Թուրքիոյ դէմ. 2. կը խոստովանիք թէ անկարող էք որ եւ է երաչխաւորութիւն տալ մեր ապահովութեան համար։ Արդ, ի՞նչ արամաբանութեամբ կ'ուզէք որ մեր ողջ դլուխը դնենք Աւետարանին (Գաւառ) տակ, որպէսզի չխանգարուի «կովկասեան համերաչխութիւնը»։

Անցեալին մէջ, մենք չարաչար տուժեցինք բոլոր խարուսիկ համերաչխութիւններէն։ Մեր բերանը չատոնց այրած է եւ այսօր ջուրն անգամ փչելով կը խմենք։

Կովկասի հարեւանները ինչո՞ւ չեն ուզեր ըմբռնել թէ՝ որ եւ է համադաշնակցութեան համար՝ անհրաժեչտ է որ նախ իւրաքանչիւր երկիր ապահոված ըլլայ իր հողային ամբողջութիւնը։

Վրաստանը, Ադրբէյջանը եւ Տաղստանը կը վայելեն այդ բարիքը։ Անոնք չունին թաթառական բազմութիւններ՝ ի սիրտս աչխարհի։ Անոնք զատ չունին կամ չեն ուզեր ունենալ Թուրքիոյ հետ։

Այս պայմաններուն մէջ, առաջադրուած համադաշնակցութիւնը չի՞ նմաներ պալքանեան ուխտին, որ կ'ապահովէ յարձակողականներուն առագաստն ու աւարը, բայց անգամ մըն ալ կը նուիրագործէ պարտեալին իրաւազրկումը։

Արդարեւ, այս ամբողջ հարցին մէջ, մեր պարագան չատ կը նմանի Պուլկարիոյ կացութեան։

Բարեացակամութիւնը կամ ապագայ հաւատարիքները չեն կրնար փոխել այս անողոք իրականութիւնը։

Մնաց որ, հարեւանները իրենք ալ, եւ մանաւանդ Վրաց իները, նոյնքան ենթակայ են ծանր անակնկալներու, մանաւանդ եթէ պատերազմ ծագի։

Իրենց իսկ տեղեկութիւնները չի՞ն հաստատեր թէ պատերազմի պարագային Մոսկուա Կովկասի բարեկարգութեան եւ ապահովութեան հոգը պիտի յանձնէ «ընկեր» Քէմալի... Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱՆԵԼ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ ԺԸՆԵԻՒ ՄԷՋ

»»»··«««

Ֆրանսայի արտաքին նախարարին ճառէն յետոյ, որուն ամփոփումը տուած էինք երէկ, անախորժ մթնոլորտ մը ստեղծուեցաւ Ժընեւի մէջ, ակնյայտ մատնելով զինաթափութեան խորհրդաժողովը։ Մանաւանդ այս առիթով Անգլիոյ արտաքին նախարարին եւ Պ. Պաոլուի յարաբերութիւնները։ Սըր Ճոն Սայմըն առաջարկեց փակել նիստերը։ Պ. Պաոլու յայտնեցաւ ամբողջութեան դատապարտել այս առաջարկը, համոզելով միւս պատուիրակութիւնները։ Այս օրերու երկարօրէն տեսակցեցաւ նաեւ Թէվֆիք Րիւշտի պէյի հետ։ Նախագահ Հէնտէրսըն թէյասեղան մը սարքեց, յարաբերութիւնները բարւոքելու համար, բայց ելքը անորոշ է տակաւին։ Ֆրանսական կառավարութիւնը չնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց Պաոլուի, անոր ճառին առթիւ։ Անգլիացիները կատաղած են Ֆրանքլէուոս մերժելնման առթիւ։ Միեւնոյն ատեն զարմանք կը յայտնեն որ Ֆրանսա ուժ կուտայ Թուրքիոյ առաջարկին, վերազինելու համար Տարտանէլը։ Ընդհանուր տպաւորութիւնը այն է թէ Ֆրանսա եւ Ռուսիա չեն ուզեր որ Գերմանիա ժրաւեւ վերադառնայ, իսկ Անգլիա եւ Մ. Նահանգները այդ ուղղութեամբ կ'աչխատին։ Մէկ խօսքով դիւանագիտական խաղեր՝ բոլոր հակառակորդուն վրայ։ Լոնտոնի թերթերը խստօրէն կը քննադատեն Ֆրանսան, դիտել տալով թէ Պ. Պաոլու ճարտասանական թափէն բռնուած, արտասանեց այնպիսի խօսքեր որոնք անկարելի կը դարձնեն ոչ միայն խորհրդաժողովին փրկութիւնը, այլ եւ որ եւ է համաձայնութիւն՝ սպառազինութեանց կրճատման մասին։

Թուրիոյ արտաքին քաղաքականութիւնը

Թուրքիոյ Ազգ. Մեծ Ժողովին մէջ, ուշագրաւ ճառ մը խօսեցաւ Շիւքրի Գայա պէյ, որ փոխանորդաբար կը վարէ արտաքին նախարարութիւնը։ Պարզելով Թուրքիոյ խաղաղասիրական քաղաքականութիւնը, ներքին գործավարը չէշտեց։

— « Իր խաղաղասիրական քաղաքականութեան մէջ Թուրքիա ամէն բանէ առաջ ապաւինած է իր ժողովուրդին հայրենասիրութեան եւ բանակի ուժին։ Ասկէ զատ, մեր Անատոլուն ունի երկու մեծ դաշնակիցներ, Միջերկրականը եւ Սեւ Ծովը։ Մեր ապահովութեան մէկ միջոցն է, թէ Միջերկրականի եւ թէ Սեւ ծովու մէջ, դաշնագիրներ կնքել ծովեզերեայ պետութեանց հետ, իսկ միւսը՝ ներսէն կազմակերպել իր պաշտպանութիւնը ամէն մօտաւոր կամ հեռաւոր հաւանականութեան դէմ։ Բարեկամութիւնները մեծ արժէք ունին, բայց երկրին ապահովութեան ամէնէն կարեւոր երաշխիքն է զօրաւոր ըլլալ ներսէն»։

Թուրիոյ ելմտական կացութիւնը

»»»··«««

ԱՄԷՆ ԻՆՉ ՎԱՐԴԱԳՈՅՆ ԿԸ ՑՈՒՑՆԷՆ

1934ի ելմտացոյցի բննութեան առթիւ, Թուրքիոյ ելմտական գործավար Ֆուատ պէյ հետեւեալ յայտարարութիւնները ըրաւ.—

« Մեր արտաքին առուտուրը 1930ին 3,903,000 ոսկիի առաւելութիւն մը ապահովեց, 1931ին՝ 615,000, 932ին՝ 15,317,000, 933ին՝ 21,485,000։ Հակառակ ասոր, մեր արտածումը որ 299 միլիոն ոսկի էր 1930ին, 931ին իջաւ 253,934,000ի, 932ին՝ 187,285,000ի, 933ին՝ 170,831,000ի։

Հակառակ անոր որ 1933ի առեւտրական հաչուեկչիռը 21 միլիոն ոսկիէն աւելի առաւելութիւն մը ապահովեց, « տըմփիզ »ի խնդրին մէջ ստիպուած ենք մեծ աչխոյժութեամբ չարժիլ, որովհետեւ անցեալ տարիներու գործերը եւ արտաքին պարտքերը « տըմփիզ »ի դժուարութիւն մը բերած են մեր վրայ։ Մանաւանդ ուշադրութիւն կ'ընենք որ « տըմփիզ »ի մասին ձեռք առնուած միջոցները չվնասեն մեր ներսեական կեանքին։

Թրքական դրամը այսօր այնքան ամուր է եւ անոր պահպանումը այնքան հաստատուն սկզբունք մըն է, որ հանդիսաւորապէս կ'ըսեմ թէ պետական վարկը անցեալին անհամեմատ աւելի տոկուն է։ Թուրք պետական զանձամոսներ եւ պարտաթուղթեր գնելը՝ այսօր ամէնէն չահաբեր եւ ապահով գործերէն մէկն է հրապարակին վրայ։ Այս է պատճառը որ միչտ վճարումի երկարաձգումով վարկեր կ'առաջարկուին մեզի, գնումներու եւ կամ հանրօգուտ չինութեանց յատկացուելու համար։

Նախորդներու նման, այս տարուան պիւտճէն ալ ամբողջովին հաւասարակչռուած է։ Նախապէս նոր պիւտճէն 173,780,727 ոսկի էր, ինչ որ մօտ 3ուկէս միլիոն ոսկի աւելի է 1933ի պիւտճէէն։ Եւեթ կարգ մը յաւելումներ եղան զանազան գործավարութեանց անհրաժեչտ պէտքերուն, ինչպէս նաեւ ազգային պաչտպանութեան պահանջներուն համար։ Սմպզ - էրզրում երկաթուղին ալ պիտի չինուի մասամբ պիւտճէի հասոյթներով, մասամբ ալ ուրիչ օրէնքով մը, որուն մասին ալ բացատրութիւններ պիտի տամ, որովհետեւ ան ալ դժբախտաբար իսկ բանէրու պատրուակ հայթայթեց։

Տարեկան հասոյթը 173,800,000 ոսկի նախատեսուած է, ինչ որ 3,400,000 ոսկի աւելի է 1933ի պիւտճէէն։

Այս տեսութիւ կ'ուզեմ պարագայ մը չեշտել։ 933ի պիւտճէին մէջ, 45 միլիոն ոսկի նչանակուած էր մաքսային հասոյթներուն համար։ Բաժնեցուցակի եւայլ կարգադրութեանց հետեւանքով, այս հասոյթը 8 միլիոն ոսկի պակաս պիտի ըլլայ։ Հետեւաբար, վերջացող տարուան հասոյթը 166,5 միլիոն ոսկի հաչուելու է։ Այս թիւին եւ 1934ի պիւտճէին միջեւ 7,300,000 ոսկիի տարբերութիւն մը կայ։ Այս բացը պիտի գոցուի նոր հասոյթներով։

1932ին, պիւտճէի ծախքի մասը 169 միլիոն ոսկի էր, մինչդեռ 172 միլիոն ոսկի հասոյթ դոյացաւ, այսինքն 3 միլիոն աւելի։ Միեւնոյն կողմէ խնայողութիւնները եղան, եւ կարելի դարձաւ 10 միլիոն ոսկի պարտք վճարել։ 1933ի ելմտական տարին մտած աուն, պետական զանձը 3,760,000 ոսկի ունէր, 3,680,000ը Ազգնեի փոխառութեան դրամը ըլլալով։ Ասոր փոխարէն 10 միլիոն ոսկի պարտք կար։ 1933ին, ընդամէնը 12 միլիոն ոսկիի հասոյթի նուազում ունեցանք, 8ը մաքսէն, 4ը՝ մենաչնորհի հասոյթներէն։ Այս հաչուով, փոխանցուած պարտքն ալ նկատի ունենալով, տարուան վերջը (31 մայիս) 21-22 միլիոն ոսկիի չափ պարտքի մը դիմաց պիտի գտնուինք։ Բայց մեր պարտքը անցեալ տարուընէ չատ աւելի չպիտի ըլլայ, եթէ նկատի ունենանք որ մենաչնորհի հասոյթը աւելցած է վերջին ամսուան ընթացքին, իսկ մաքսային նուազումը կարելի պիտի ըլլայ փոխարինել հասոյթի նոր աղբիւրներով։

Անկեալ կառավարութեան թէ ազգային կառավարութեան օրերէն մնացած մասնաւոր պարտքերը 1934ին ամբողջովին պիտի հատուցուին։

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՎՐԻՊԱԿ...

»»»··«««

Շատ հին ընթերցողներ գաղափար ունին որ եւ է թերթի ներքին՝ արհեստագիտական կազմակերպութեան մասին։

Անոնք որ տպարան չեն տեսած, կրնա՞ն գիտնալ թէ ի՛նչպէս կը շարուի ձեռագիր մը, ի՛նչպէս կը սրբագրուի փորձը, կը բաղդատուի, ետքէն կը կարդացուի եւ մեքենային կը յանձնուի։

Եւ հակառակ այս աչխատանքին, ետքէն վրիպակներ կը սպրդին։

Վրիպակը միայն հայերէն թերթին մեղքը չէ։

Աշխարհի որ եւ է թերթ, նոյնիսկ « *Թայմզ* »ն ու « *Թան* »ը որքան հարուրաւոր խմբագիրներ, լրաբերներ, թարգմանիչներ, սրբագրիչներ, բնութիչներ եւ հսկիչներ ունին, պարբերաբար կ'ունենան վրիպակներ, բայց կարեւորները միայն կը սրբագրեն։

Ցանաչս ծիծաղելի անակնկալներու կամ ծանր փորձանքներու կ'առաջնորդէ տպագրական վրիպակը։

Քանի մը շարաք առաջ, դադարման դատապարտուեցաւ գերմաներէն թերթ մը։ Դրաշարը թերթը մամուլին յանձնելու աճապարանքին մէջ, նախագահ Հինտենպուրկի անունին դիմաց, հարցական նչան էր դրած, փոխանակ զարմացականի։

Համխտեան շրջանին հայերէն թերթ մը, « *Մանզումէ* » փակուեցաւ, տնօրէն, խմբագիր եւ գրաշար բանտարկուեցան եւ հագիւ փրկուեցաւ աճուրդէ, նչանաւոր վրիպակի մը պատճառ որ պատմական պիտի մնայ։

Պոլսոյ մէջ յիչատակարան մը շինուած էր ի պատիւ Վիլհելմ կայսեր։ Թերթին խմբագիրը ուզելով ետքու թիւն մը մտցնել, « յիչատակարան»ը կոչած էր «յիչարձան»։

Գրաշարը կը շարէ, փորձը կը կարդացուի եւ թերթը կը յանձնուի մամուլին։

Ցաջորդ առտու, ոստիկանները կը խուժեն տպարան։ Ի՞նչ էր պատահած։

«Յիչարձան»ը դրուած էր տպիչի սկիզբը։ Տպագրութեան առեն, երբ էջերը կը յարմարցնեն մամուլին, «յ» գիրը կ'իյնայ, եւ բառը կը դառնայ... « իշարձան »։

Ուրիշ առիթով կը պատմեմ աւելի.. գեղարուեստական վրիպակներ։

Ուրկէ՞ ուր այս պատմութիւնը,— պիտի հարցնէք։

... Չդդելու համար երկու վրիպակներ, որոնք սպրդած են երէկուան «*Յառաջ*»ի մէջ։

Առաջ, երբ գրաշարը ձեռքով կը շարէր, ՏԱՌԵՐՆ էին որ խաղեր կը խաղային։ Հիմա՝ ՏՈՂԵՐՆ են որ անակնկալի կը բերեն ձեզ։

Ստորակէտ մը կամ բառ մը կը սրբագրուի։ Տողաշար մեքենան տառ չէ որ կը շարէ, այլ տող։ Ուրեմն, հարկ է ամբողջութեամբ ետեւ տողը, որ եւ է սխալ սրբագրելու համար, եւ ետքէն շարել։

Արդ, եթէ ուշադրութիւն չընես, նոր տողը տեղաւորուած ատեն, գրաշարը փոխանակ սխալ շարուած տողը հանելու, կը հանէ ուրիշ մը, թքուածնելով դէմդ։

Այդպիսի արկածի մը հանդիպած էր, երէկ, « *Յառաջ* »ի խմբագրականը։

Վաբէն վեր 10 — 11րդ տողը տպեր էին երկու անգամ — թէ՛ սխալը եւ թէ ճիշդը — ետեւելով ուրիշ տող մը, որ ոչ մէկ յանցանքի ունէր...

Նոյն թիւի երկրորդ էջին մէջ, Ֆ. Կ. Խաչի պատգմ. ժողովի նկարագրութեան ատեն, վերէն վար 31րդ տող, ետքէն տող մը... «սահմանէն դուրս» կը նետուի, եւ կ'ունենանք հետեւեալ անհմաստ նախադասութիւնը։

« *Կազմակերպութիւնը, ինչպէս ըսի, ՀԱՅԻՒ ԿԱՊՈՒԱԾ Է Ամերիկայի մայր միութեան* » եւն.։

Մինչդեռ պիտի ըլլար.— « *կազմակերպութիւնը, ինչպէս ըսի, ՈՐ ՀԱՅԻՒ ԵՕԹԸ ՏԱՐՕՒԱՆ ԿԵԱՆՔ ՈՒՆԻ, կապուած է* » եւն.։

Վ.Ա.Է.

ԱՆԿԱԽՕՒԹԵԱՆ ՏՕՆԸ ԳԱԻՈՒՈՒ ՄԷՋ

ՄԱՐՍԷՅԼ, այսօր, Շաբաթ, իրիկուն ժամը 8·30ին։

ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ, այսօր, Շաբաթ, ժամը 8·30ին։

ՏԷՍԻՆԻ ՄԷՋ, վաղը, Կիրակի, ժամը 3ին։

Մանրամասնութիւնները տեսնել հետեւող էջ։

ՍԵԼԱՆԻԿԻ ԹԱՂ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ

Սելանիկի նահանգապետը մայիս 19ին պաչտօնական գրութեամբ մը հաստատեց Սելանիկի նորընտիր Թաղ. խորհուրդը, որուն օրինականութեան դէմ դեռիկ պայքար մը բացեր էին ոմանք։ Ահաւասիկ այդ գրութիւնը, որ ուղղուած է առաջին փոխանորդին։—

Իբրեւ չարունակութիւն ընթացիկ տարւոյս 27248 թուակիր մեր պաչտոնագրին, կ'իմացնենք ձեզի, որ ստացած ենք 725 թուակիր ձեր տեղեկագիրը, որմէ տեղեկացանք այն անձերու մասին, որոնցմով կազմուած է ձեր եկեղեցիին նոր վարչութիւնը եւ որոնց վրայ պիտի աւելցուին նաեւ Պ. Պ. Լեւոն Մեծկիսկանն ու Ղազարոս Ճիվանեանը։ Նկատի պիտի ունենանք նաեւ առնելու Պ. Վ. Պարծանքեանի, ինչպէս նաեւ առնադպիր Պ. Յ. Վարժապետեանի առարկութիւնները։

Հացի գինը նուազ կը տրուի Ռուսիոյ մէջ

Մոսկուայէն կը հեռագրեն թէ հացի գինը կրկնապատկուեցաւ, իբրեւ հետեւանք հունձքի ձախողման, որ մանաւանդ ծանր է հարաւային չրջաններուն մէջ։ Ինչպէս յայտնի է, բանուորները աժան հաց կը առանան մասնաւոր տոմսերով։ Այժմ կրկնին պիտի վճարեն։ Այս նոր տագնապին առթիւ է որ աչխատավարձերու յաւելում կը կատարուի։ Պաչտօնական տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ՝ հակառակ վերջին չաբաթներու անձրեւներուն, երաչտութիւնը ծանրացած վնասած է գարնանացանին։

ՖՈՒԹՊՈԼԻ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԲԱԺԱԿԻ ՄՐՑՈՒՄԸ

Հինգչաբթի օր մրցեցան անցեալ կիրակի օրուան մրցումներուն ութ յաղթականները։ Ահա արդիւնքները։

Պօլօնիայի մէջ.— Աւստրիա կը յաղթէ Հունգարիոյ 2—1ով։ Թօրինոյի մէջ.— Զեխոսլովաքիա կը յաղթէ Զուիցերիոյ 3—2ով։ Միլանոյի մէջ.— Գերմանիա կը յաղթէ Շուէտի 2—1ով։

Իսկ Ժընեւի մէջ Իտալիա եւ Սպանիա հաւասար մնացած ըլլալով, հաւասար կէս ժամ յաւելուածական խաղի, կրկին մրցեցան երէկ (ուրբաթ)։

Կիրակի օր տեղի կ'ունենան « տըմփ - ֆինալ » մրցումները հետեւեալ ձեւով.— Հռոմի մէջ.— Զեխոսլովաքիա ընդդէմ Գերմանիոյ։ Միլանոյի մէջ.— Աւստրիա ընդդէմ Իտալիա կամ Սպանիոյ։

⁂ « Իտալիոյ չրջան »ը որ կը կատարուի այս մրջոցիս, չատ հետաքրքրական փուլի մէջ մտած է։ Մինչեւ հիմա կատարած է 10 հանդրուան, որոնց եօթը չահած է Իտալիոյ ախոյեան Կուէոա, պարտութեան մատնելով իր հակառակորդները։

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ՝

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ՎԱԽՈՒՆԻՆ ԵՎ ՆՈՐԸ

— Տօքթ. Պատուհասիկ, ինչպէ՞ս կ՚ուզէք որ ձեզի տեղեկագիր տանք մը, Մարմնակա՞ն, թէ հոգեկան վիճակի մասին։ Ես ալ ձեզի պիտի ըսեմ, որ ես ալ ձեզի պիտի տանք մարմնական եւ հոգեկան վիճակիս մասին տեղեկագիր։ Ես ալ ձեզի պիտի ըսեմ, որ ես ալ ձեզի պիտի ըսեմ, որ ես ալ ձեզի պիտի ըսեմ, որ

նատանի վարչապետին, պահանջելով քաջալերել հայութեան յարաճուն կեանք ունեցող Դաշնակցութիւնը ... Բայց, «Տէր լուիցէ»ն յապաղեցաւ ...

Ուրեմն ելլէ՛ք, ելլէ՛ք, ոտքի ելլէք քմբուկ զարկէք եւ օրուան անմահականն աեղէն վարակուած այս վէգա՝ յայտնի կը պահանջէ — «Ովսաննա ի բարձունս», խաղաղութեան տեղ խառնաթիւն վան մեղայ լուրեանց ...

Տառապանքի անյուսալի ողբերգութիւն չէն վերապրող սերունդ մը կայ, որ վահագնեան արծուաթեւ եւ խրոխտ նայուածքով կը հետեւի այս բոլորին:

Գաղութներու խաղաղ կեանքը վրդովող որ եւ է տարբ, ըլլայ ռամկավար, հնչակ, պաշնակ թէ Հոկ, թող վայրկեան մը ամփոփուի ինքն իր մէջ եւ դիտէ ընդհանուր խառնիճաղանճը, այլապէս բարոյական անկումը հետզհետէ պիտի ծաւալի իր աւերներով:

Ամէն Հայ պարտաւոր է պահ մը մտածել եւ գործակցիլ մեր խաղաղութեան հիմը անխախտ պահելու համար:

Ի տես ուրիշներու բարգաւաճման — նոյն իսկ մեր յաւիտենական թշնամիին — պուտ մը մարդու, տարագիր Հայու, ցեղային սրբութիւններ ոտք

Maison Madame Atdjian, Alimentation Générale

9, rue des Fêtes, Paris 19. Tél. Combat 12-02 *Մերձ՝ Փլաս տի Ֆեթ:*

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԻՆ ՊԱՏՃԱՌՈՒՔ, ԲԱՑԱՌԻԿ ՁԵՂՋ, ՄԻՄԻԱՅՆ 8 ՕՐՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ

1.— *Ձերմակ պանիր լիվրը* 7 *ֆրանք:* 2.— *Քաչէր պանիր լիվրը* 10 *ֆրանք:* 3.— *Երշիկ լիվրը* 9 *ֆրանք:* 4.— *Ընտիր սպուխտա (փաստրմա) լիվր* 11 *ֆրանք:*

5.— *Ծունական ընտիր ֆիթապուուղ լիվրը* 3 *եւ* 3.75 *ֆրանք:* 6.— *Ոզի (ամէն վաճառանիւէ) լիվրը* 20.50 *ֆրանք:*

Այցելեցէք անգամ մը տեղւոյն վրայ մեր բոլոր արժէքները տեսնելու եւ որակը գնահատելու համար: Կ'ընդունինք ապսպրանքները գաւառէն: Livraison à domicile:

ՍԱՐԻ ֆրանսական հանքային վարչութեան գրասենեակէն գողցուած փաստաթուղթերու մէկ մասը գտնուեցաւ գետին մէջ:

ՊԱՆՔ ՏԸ ՖՐԱՆՍ գեղչի սակը հարիւրին 3էն իջեցուց Շուկէսի, ինչ որ ապացոյց մը կը համարուի հրապարակի բարուոման:

ԼՈՆՏՈՆ - ՓԱՐԻԶ թղթատարական օդանաւ մը Քրոյտընի մէջ (Անգլիա) էլեկտրական ձողի մը զարնուելով, ջախջախուեցաւ: Մեքենավարը եւ հեռագրիչը վայրկենապէս մեռան:

ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎԸ 277ի դէմ 288 ձայնով մերժեց քանաձեւ մը, որ կը պահանջէր ստիպողաբար բնութեան ենթարկել ընտրական կանոնագրի բարեփոխումը, համեմատական ընտրութեան հիման վրայ:

ՆԱԽԱԳԱՀ ՐՈՒԶՎԵԼԹ առջի օր աչքէ ացուց 86 մեծ մարտանաւեր, որոնք ունին 700,000 թօն տարողութիւն եւ 35,000 նաւազ: Մ. Նահանգներու պատմութեան մէջ ամենամեծ նաւահանդէսն է այս, խաղաղութեան տեսեն: Անհամար բազմութիւն մը կը մասնակցէր հանդիսութեանց:

Նիւ ԵՈՐՔէն կը հեռագրեն թէ 300,000 – 400,000 բամպակի բանուորներ գործադուլի հրաւիրուած են երկուշաբթի օր: Հաւանական է որ 250,000 մեքենագործական բանուորներ ալ միանան շարժումին: Ծանր խռովութիւններ կը նախատեսուին:

ՄԱՑԻՍ 28Ը ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ *Հ. Յ. Դ. ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՇՐՋ. ԿՈՄԻՏԷԻ* եւ մասնակցութեամբ *ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՇՐՋԱՆԻ ԲՈԼՈՐ ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷՆԵՐՈՒ եւ ԽՈՒՄԲԵՐՈՒ*

ԱՅՍՕՐ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 8.30Է*Ն ՄԻՆՉԵՒ ԱՌԱՒՕԱ*

ՊՐԻՒԱՆ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ (146, Avenue des Chartreux)

Կը նախագահէ՝ ընկ. Ա. ԱՐԾՆԵԱՆ

Կը խօսին՝ ընկերներ Ա. ԽԱՏԻՍԵԱՆ եւ Ա. ՋԱՄԱԼԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժնին իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն՝ *Զ. Ո. Մ. ՎԱՀԱԳՆԵԱՆ* նուագախումբը, օրիորդներ՝ *Մ. Մարտիրոսեան, Պ. Գէորգեան* եւ *Պ. Գասէճեան*; կ'արտասանեն՝ պարոններ *Պարսամեան, Բօյատեան* եւ *ընկ. Քէնտիրեան*:

Ժամերու մասնակցութեան համար 3 ֆրանք մուտք:

Առնել թիւ 1, 4, 5, 11, 41, 48 *եւ* 53 *հանրակառքերը:*

ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

կազմակերպուած՝ Լիոնի *ԲՐԻՍՏԱՓՈՐ, ՌՈՍՏՈՄ եւ ԶԱԻԱՐԵԱՆ* խումբերուն կողմէ, եւ *Հովանաւորութեամբ՝ Հ. Յ. Դ. ԼԻՈՆԻ ԿՈՄԻՏԷԻՆ*

ԱՅՍՕՐ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 8.30*Ի*Ն

ԵՐՐՈՐԴ ԹԱՂԱՊԵՏԱՐԱՆԻ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ 215, Rue Duguesclin

Կը նախագահէ Ա. ՀԱԲԻԼԵԱՆ

Կը խօսի՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին՝ *Օր. Ծով. Տէր Պետրոսեան, Օր. Մ. Օքէն* (դաշնակ), *ընկեր Ա. Մելքոնեան* (ջութակ), *Պ. Զ. Մոսքոֆեան* (կիթառ), *Պ. Պ. Զանտեան* եւ *Կ. Գօլօմանեան* (երգ), *ընկեր Լ. Ալէմեան, Պ. Միսաք - Միքրէ, Մարտիկ Պետոնեան* (արտասանութիւն):

Ժամերու մասնակցութեան համար մուտք 2 ֆրանք:

Ծանօթ.— Հանդէսէն վերջ ընկերական ժամակրուկան խնջոյք:

ՏԷՒԻՆԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած Հ. Յ. Դ. Տէսինի «Քրիստափոր», «Թոստոմ» եւ «Զաւարեան» խումբերու կողմէ եւ հովանաւորութեամբ Հ. Յ. Դ. Տէսինի ԿՈՄԻՏԷԻ

ՎԱՂԸ ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍ ՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 2.30*Ի*Ն *Հ. Յ. ԴԱՇ. ՏԱՆ ՄԷՋ*

Կը նախագահէ ընկեր Վ. ԶՈՒՂՂԵՐԵԱՆ

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Կը նուագէ ընկ. ՔՐԲՐՔՃԵԱՆ իր նագով:

Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին.—Օր. Ծ. Տէր Պետրոսեան (*ահնեղ*) *եւ* Տէսինի «*Արմիա*» *ֆանֆար խումբը դեկավարութեամբ Պ. Թ. Թիւիկեանի, արտասանութիւն, երգ, եւն.:* *Մուտք 2 ֆրանք:*

Հանդէսէն վերջ ընկերական խնջոյք երեկոյեան ժամը 8էն մինչ եւ 1:

ՓՕՆԹԷՆԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ *ՄՈՒՐԱՏ* խումբի, մասնակցութեամբ *ԱՆԴՐԱՆԻԿ* խումբի եւ հովանաւորութեամբ *ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՇՐՋ. ԿՈՄԻՏԷԻՆ*,

ՎԱՂԸ ԿԻՐԱԿԻ

Կը խօսի՝ Ընկ. Ռուբէն ՓԻՊՐԻԹՃԵԱՆ

Մանրամասնութիւնները չտեղւոյն վրայ:

ՎԱԼԱՆԻ ՄԷՋ

ՎԱՂԸ ԿԻՐԱԿԻ ԱՌԱՒՕՏ ԺԱՄԸ 9.30*Ի*Ն Cinema Palace *ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ*

Կը խօսի՝ Ա. ԽԱՏԻՍԵԱՆ

Գեղարուեստական ճոխ բաժին:

Դահլիճներու մասնակցութեան համար մուտք 2 ֆրանք:

ՊՈՒԼՎԻՒՐ ՕՏՏՈՒ ՄԷՋ

ԱՅՍՕՐ ԿԻՐԱԿԻ

Հովանաւորութեամբ *Մարսէյլի Շրջ. Կոմիտէի*, նախաձեռնութեամբ *Հ. Յ. Դ. Պուլվար Օտտոլ «Վահնան» ընթակոմիտէի* եւ մասնակցութեամբ *Պատ. Միութեան եւ Քառթիէ տը Քառթի «Ազօ» խումբի:*

Վաղը կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին Պար Վէնսանի մէջ

Կը խօսի՝ Ընկ. Ա. ՋԱՄԱԼԵԱՆ

Մանրամասնութիւնները առանձին յայտագրով:

ՍԷՆ ԼՈՒ, ԿՐՈՆ ՓԷՆ (ՄԱՐՍԷՅԼ)

Վաղը կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 5ին

120 Շըմէն տը լա Մաարակ վիլ

Կը խօսի՝ Ընկ. Ա. ՋԱՄԱԼԵԱՆ

Մանրամասնութիւնները առանձին յայտագրով:

ԿԱՐՏՈՆԻ ՄԷՋ

ՅՈՒՆԻՍ 10Ի՝Ն

ՑԵՏԱՋԳՈՒԱԾ Է

ՄԻՔ. ՎԱՐԱՆԴԵԱՆ *յիշատակին կազմակերպուած Ազատանդէսը, որ տեղի պիտի ունենար Փարիզի մէջ այսօր, յետաձգուած է՝ Օրը կը յայտարարուի շուտով:*

Le Gérant: H. STEPHAN

17, Rue Damesme, PARIS (13e) Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

ՀՈՒՇԱՏԻՏՐ

ԱՏԱԲԱԶԱՐԻ Հայր. Միութեան ընդհ. անդամական ժողովը, վաղը կիրակի երեկոյ ժամը 8.30ին, 40, rue de Belleville *սրահին մէջ. մէթրօ՝ Պէլվիլ: Կարեւոր օրակարգ: Կը հրաւիրուին անդամ եւ համակիր բոլոր հայրենակիցները:*

ՄԱՐՍԻԼՅԻ եւ արուարձաններու բոլոր Ուրֆացիները խորհրդակցական ժողովի կը հրաւիրուին վաղը կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2ին, Beaumont La Rosiere, Bld. du Nord, No. 31, *Պ Գէորգ Եօխնէդրայբեանի բնակարանը:*

ԵՐԱԽԱՅ ՈՒՆԵՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Շատ վստահելի ընտանիք մը որ կը բնակի փարիզի արուարձաններէն Plessis Robinson*ի թաղամասին վրայ, ամառուան մօտիկ, կը ստանձնէ իր քով խնամել փոքր երախաներ 3 տարեկանէն սկսեալ, մայրական խնամք, կրթութիւն եւ մաքուր օդ, ջերմուտ պայմաններ, մանրամասնութեանց համար նամակով դիմադրուիլ օր. խանճեեանի հետ 26,* rue Lucretelle, Paris (15)*:*

Գ. Մ. ԱԼԷՄՇԱՀ

Գ. Մ. ԱԼԷՄՇԱՀԻ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

ԱՅՍՕՐ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 21Ի՝Ն

Salle GaveauԻ ՄԵԾ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

45-47, Rue de la Boëtie, Métro: Miromesnil

Մասնակցութեամբ Օր. ԻՐԻՍ ՊԻՒԼՊԻՒԼԵԱՆԻ, Պ. Պ. Ժ. ՄԱՐԻԿԵԱՆԻ, Ե. ՓԱՓԱԶԵԱՆԻ, եւ կիլիկիա. երգչախումբին,

ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ եւ երգչախումբ (80 հոգի)

Քայլերգ «Սեգա» Օպերայի Ա. ՏԷՐ - ՂԵՒՈՆԴԵԱՆ

Արեւելեան գիշերներ Գ. Մ. ԱԼԷՄՇԱՀ

Ասարայրի Պատերազմը » » »

Հայ ժողովրդական Պարեր ԿՈՄԻՏԱՍ - ԱԼԷՄՇԱՀ

Երգեր նուագախումբի ընկերակցութեամբ Գ. Մ. ԱԼԷՄՇԱՀ

Ա) Փաւխուրիկ Ե. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Բ) Ծաղիկ էի: Գ) *Ես սիրեցի* ԻՐԻՍ ՊԻՒԼՊԻՒԼԵԱՆ

Դ) Սիրելիս Ժ. ՄԱՐԻԿԵԱՆ

Երկու պատմուածք «Հազարումէկ Գիշերներէն» Գ. Մ. ԱԼԷՄՇԱՀ

Երեւանի էքիւտներ Ա. ՍՊԵՆԴԻԱՐԵԱՆ

ՏՈՄՍԵՐ՝ 5, 7, 10, 15, 20 *եւ* 25 *ֆրանք:*

Սրահին դուռները կը բացուին ժամը 20ին՝ նուագահանդէսը կը վերջանայ ժամը 23ին:

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Ֆարիզի կոմիտէի վիճաբանական դասախօսութիւնը տեղի կ'ունենայ այս երկուշաբթի երեկոյ ժամը 8.30ին, Au Clair de Lune սրճարանի վերնայարկը, փյաս տ'Իթալի՝

«Կովկասեան Դաշնակցութիւն» մասին թեր ու դէմ պիտի խօսին ընկերներ՝ *ԱՐՓԻԱՐ ԱՐՄԱՆԵԱՆ եւ Ա. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ:*

Կը հրաւիրուին բոլոր ընկերները:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՊԱՆԵԼՕ-ՔԱՇԱՆԻ «ԱՐՇԻԻ» ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷԻ ԿՈՂՄԷ

Վաղը կիրակի առաւօտէն մինչեւ իրիկուան ժամը 9

Պ. Կ. ԿԱՐԻՆԵԱՆի օգտասուն պարտէզին մէջ

Նուագ, երգ, արտասանութիւն եւ անակնկալներ:

Կը ներկայացուի «ՀՆԱՐԱՄԻՏ ՎԱՐՁԱԿԱԼԸ» (զաւեշտ)

Դիւրամատչելի պիւֆէ: Ժախքերու մասնակցութեան համար 3 ֆր.

Հաղորդ. միջոց.— Առնել Փօրթ տ'Օրլէանէն 88 հանրակառքը եւ իջնել Պանեէօ, ուր առաջնորդներ պիտի սպասեն:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՑԵՐԵԿՈՑԹ_ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ Կ. ՆԱՀԱՊ ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ՄԱՆՈՒԱՇԻՒՂԻ ԿՈՂՄԷ

Վաղը կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2.30ին

Սեւրի Մուրատեան վարժարանի պէդիկթաշլեան սրահին մէջ

26, Rue Troyon (Métro: Pont de Sèvres)

Կը խօսի՝ ՏԻԿԻՆ ԷԼԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ

Կը ներկայացուի Մ. ՏԷՐ ՄԻՆԱՍԵԱՆի *«ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ»* սիրողներու կողմէ

«ԿՕՇԿԱԿԱՐ ՀԱՄԲԱՒԵԱՆ» (զաւեշտ) գպրոցի աշակերտներու կողմէ:

Մուտք՝ 7, 5 *եւ* 3 *ֆրանք:*

ԹԷՅԱՏԵՊՐՈՆ

Կազմակերպուած Հայ Աբիներու Մարսէյլի Արտաշէս Ա. եւ «Մեծն Տիգրան» խումբերու կողմէ վաղը, կիրակի երեկոյ ժամը 9ին, Salon St. Jacques*ի մէջ, 4, Rue St. Jacques. Սկաուտական ճոխ յայտագիր, խմբերգներ, պարեր եւլն.: Շարժանկարով կը ցուցադրուի Մ. Վարանդեանի յուղարկաւորութիւնը: Ժախսերու մասնակցութեան համար 5 ֆրանք:*

ՀԱՆԴԷՍ

Ի նպաստ **Ա. Յ. ՔՈՅՐԵՐՈՒ ՈՐԲԱՆՈՑ-ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒ**

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ, ԽՕՍՈՒՄՆ ՇԱՐԺԱՆԿԱՐ

Նախագահութեամբ՝ ՏԻԿ. ԼԻԼԻՈՆ ՊԷՅ ԳԱՓԱՄԱՃԵԱՆի

կիրակի *10 Յունիս*, ժամը *ճիշդ 15*ին

ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆի ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆ ԹԱՏԵՐԱՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ — ՍԵՒՐ

Տոմսերու գինը 10 *ֆրանք:*

ՆԱՆՈՅՇ.— Իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն, ձանօթ Լուծակահար Պ. Ժ. ՍԻՆԱՆԵԱՆ, քնկերակցութեամբ դաշնակահար Օր. ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆի. Խոչպէս նաեւ երգչուհի Օր. ՊԻՒԼՊԻՒԼԵԱՆ եւ երգիչ Պ. Ժ. ՄԱՐԻԿԵԱՆ:

Տոմսակները կը գտնուին Տիկ. Մ. Ձեօճեէեանի մօտ, 168, Bd. Haussmann, Paris (8). Tél. Carnot: 47-66: Իսկ հանդէսին օրը վերոյիշեալ Բաժանարանը

կազմակերպուած Վալանսի ԽԱՐԲԵՐԴԻ ՀԱՅՐ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ կողմէ

10 *Յունիս կիրակի առաւօտ ժամը 8էն մինչեւ իրիկուան 9*

ՄԱԼԻՄԱՐԻ Ծովասուն անտառին մէջ

Կը խօսի Պ. ԿԻՒՐԵՂ ԽՐԱՅԵԱՆ (Լիոնէն)

ՀՐԱՋ ՋԱՐԴԱՐԵԱՆԻ

«ՄԵՐ ԿԵԱՆՔԸ»

ՎԷՊ ԺԱՄԱՆԱԿԱՇԻՒ ԿԵԱՆՔ

Գին *15* ֆրանք, փոստի ծախքով, միայն կանխիկ. Ֆրանսա՝ *16* Ֆր. Արտասահման՝ *17* ֆրանք:

Գիմել.— H. Zartarian, *126*, Ave. Simon Bolivar, Paris (19):

Կը ծախուի նաեւ *ՅԱՌԱՋի* խմբագրատունը:

13 ՎԱՐԶՈՒԻ ԵՆ *Ցուլիա ամառան համար գիզեցիկ* **13**

եւ օգտակար յարկաբաժիններ, Ջուր, կազ, էլեկար. եւ կեդր. ջեռուցիչ. Նպաստաւոր պէներով. Դիմել՝

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆի *13 rue Pierre Curie*, K. Bicêtre. Metro: Porte d'Italie.

FILMS RECOMMANDÉS

ՓԱՌՔ ՆԱՒԱՆԻ ՍԻՆԷՄԱՆԵՐԸ

Յայտագիր 1 — 7 Յունիս

ՓԱՐԻԶ

EMPIRE. — Boléro **(George Raft).** (Version originale, sous-titres français.)

MARIGNAN. — L'Or **(Brigitte Helm, Pierre Blanchar.)**

MARIVAUX. — Cessez le feu **(Jean Galland, Annie Ducaux).**

MOULIN-ROUGE. — Le Train de 8 h. 47 **(Bach, Fernandel).**

MAX LINDER. — Théodore et Cie. — Le Voleur.

IMPÉRIAL. — Le Grand Jeu **(Marie Bell, Pierre-Richard Willm).**

OMNIA - CINÉ - INFORMATION. — Actualités. — Les dernières opérations de pacification au Maroc ; la conquête du Haut-Atlas.

VICTOR-HUGO. — L'Homme invisible. (Version originale, sous-titres français.) — Krakatoa (Documentaire sur les volcans du Pacifique).

ROYAL. — La jeune fille d'une nuit **(Kate de Nagy).** — Martini sec.

BARBÈS. — Fanny. — Mickey pompier.

BELLEVILLE. — Chanteuse de Cabaret. — La Pouponnière.

CAPITOLE. — Voilà Montmartre. — Coup manqué. — Sur scène : **Germaine Lix,** chanteuse.

DEMOURS. — L'Adieu au Drapeau. — Paquebot de Luxe.

EXCELSIOR. — Voilà Montmartre. — Fanatisme.

FÉERIQUE. — La Femme idéale. — Gonzague.

LECOURBE. — La Femme idéale. — On demande un employé.

LOUXOR. — Voilà Montmartre. — Fanatisme.

LUTÉTIA. — Jennie Gerhardt. — Haute Pègre.

LYON. — Voilà Montmartre. — Fanatisme.

MAGIQUE. — Chanteuse de cabaret. — La Poule.

MAINE. — Chanteuse de cabaret. — Il est charmant.

MÉTROPOLE. — Voilà Montmartre. — Fanatisme.

MONTPARNASSE. — La Femme idéale. — Martini sec.

MOZART. — La jeune fille d'une nuit. — Ilha.

PALAIS DES GLACES. — La Femme idéale. — Matricule 33.

PATHÉ-ORLÉANS. — La Femme idéale. — Sur scène : **Madeleine Loys,** chanteuse ; les **Auers,** peintres en chiffons.

RÉCAMIER. — La Femme idéale. — Maison hantée.

ROCHECHOUART. — Voilà Montmartre. — Fanatisme.

SAINT-CHARLES. — La Femme idéale. — Maître chez soi.

SAINT-MARCEL. — Voilà Montmartre. — Fanatisme.

SÉLECT. — La jeune fille d'une nuit. — Martini sec.

ԱՐՈՒԱՐՁԱՆՆԵՐ

ALHAMBRA D'ASNIÈRES. — Miquette et sa Mère. — Le Détective amateur.

CASINO DE CLICHY. — Incognito. — Londres la nuit.

COLOMBES. — Voilà Montmartre. — Fanatisme.

KURSAAL - AUBERVILLIERS. — Miquette et sa Mère. — Le Détective amateur.

KURSAAL-BOULOGNE. — Les Surprises du Divorce. — Rex, cheval sauvage.

OLYMPIA DE CLICHY. — La Femme idéale. — Maison hantée.

PATHÉ - CINÉMA - PALACE (Boulogne). — Miquette et sa Mère. — Le Détective amateur.

ՀԱՅԵՐՈՒ ՕՐՇՆԱԿՐՈՒԹԵԱՆ

ԲԱՑՈՒԱԾ Է

Յ. ԱՊՏԱԼԵԱՆԻ *հացավաճառի խանութը*

115, Route d'Orléans, Cachan (Seine).

Արդիական փուռ: Մեծ խնամքով կը պատրաստուին զանազան տեսակի հացեր: Անթերի մատուցիչ:

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) R. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ եւ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15-70

(ԵՐԹԵԼԻԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro: TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՌԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ԿԻՐԱԿԻ 3 ՅՈՒՆԻՍ DIMANCHE 3 Juin 1934

10ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2512

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՄԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Ա. Ահարոնեանի առողջական վիճակը

Մարսէյլէն կը գրեն մեզի 1 յունիս թուականով.—

Ահեակի վիճակը երթալով կը լաւանայ : Գիշերները հանգիստ կը բնանայ, ախորժակը շատ լաւ է, սիրտը եւ բազկերակը կանոնաւոր են : Ամէն օր նոր նոր բաներ ու նախադասութիւններ կ'արտասանէ : Զդային ցնցումները գրեթէ դադրած են : Տրամադրութիւնը աւելի լաւ է : 29 մայիսին առաջին անգամ բլլալով ոտքի ելաւ առանց օգնութեան : Երեկի համի մը օրէն պիտի փորձէ քալել : Այս օրերս բազկաթոռի վրայ պիտի նստեցնենք պարտէզին մէջ :

Անգլ. դահիճին տագնապը... աշնան

Ֆրանսական թերթ մը հաւանական կը գտնէ, որ անգլիական դահլիճը տագնապի մատնուի յառաջիկայ աշնան : Այդ տագնապին վախը գոյութիւն ունի արդէն : Ընդհատման ոտհմանադրութեան բարեփոխութեան հարցը վտանգ մը կը կազմէր դահլիճին հաւասարակշռութեան համար : Ու երբ Զըրչիլ հրահանգ տուաւ մասնաւոր յանձնախումբի մը քննութիւն կատարել միջադէպի մը մասին, որ ծագեր էր սահմանադրութեան նախապատրաստական աշխատանքներուն ժամանակ, աւելի եւս ծանրացաւ վտանգը՝ զոր մատնանշեցինք : Այսուհանդերձ տագնապը դեռ հեռու է ծագելէ, — դահլիճը պիտի տասանի այն առեն՝ երբ երեսփոխ. ժողովի սեղանին վրայ գայ սահմանադրութեան բարեփոխութեան նախագիծը : Ապահովաբար աշնան :

Ընդդիմադիր թերթ մը, Նիւզ Քրոնիքլ, թերթին ճակատին վրայ ուրբաթ օր կը յայտարարէր թէ պահպանողականները պիտի տապալեն դահլիճը եւ, աշնան, նոր ընտրութիւններու պիտի ձեռնարկեն : Ըստ նոյն թերթին, Մակտոնալտ ներկայիս կը գտնուի առեղծուածային կացութեան մը մէջ, երեքպատճառով.— Հակառակ է վերադինութեան քաղաքականութեան, բայց զայն ընդունած՝ պատերազմական նախարարին պարտադրութեան տակ : Անկարող է արգիլելու Զէմպըլէյնը եւ միւս պահպանողական նախարարները, 1929—1931 աշխատաւորական դահլիճին տուած որոշումներուն ուղղութեամբ : Եւ վեր - ջապէս խոստացած բլլալով փոփոխութեան ենթարկել դահլիճի կազմը յառաջիկայ աշնան :

Կը թողուին որ Ռուսիա կրկին մտնի Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ

Ժընեւի բողոքական եկեղեցին բողոքագիր մը ներկայացուց Ազգերու Դաշնակցութեան, Ռուսիոյ հաւանական մուտքին առթիւ այդ արիսպագոսէն ներս :

« Կարելի՞ բան է, կ'ըսէն այս բողոքականները բոլորովին գայթակղած, որ մեր մարտիրոս եղբայրներուն արեան մէջ թաթխուած, կրօնական ամէն հաւատալիքի դէմ անողոք պայքարի լծուած կառավարութիւն մը գայ եւ նստի Ազգերու ժողովին մէջ, ուր իր ներկայութիւնը հեգնանք եւ արհամարհանք պիտի նկատուի : Մենք կը բարձրացնենք մեր ձայները ընդդէմ նման որոշման մը, որ անարգանք մը պիտի բլլար քրիստոնէութեան համար : Մեզի չի վերաբերիր անշուշտ ցոյց տալ քաղաքական այն հետեւանքները, որ մեր երկրին պիտի պատճառէր սովետներու մուտքը Ազգերու Դաշնակցութենէն ներս : Դաշնակցային մեր կառավարութեան բարձր վարիչները կրնան տեսնել զանոնք : Սա - կայն մենք կը վախնանք, որ Դաշնակցային խորհուրդը զիտնայ թէ բովան - դակ Զուիցերիոյ քրիստոնեայ բնակչութիւնը, առանց համոզումի խորու - թեան, սովետներու մուտքը Ժընեւի ժողովէն ներս կը համարի նախատինք մը քրիստոնէութեան դէմ » :

Թոյլ կը տրուի՞ մեզի դիտել տալ այս բարի քրիստոնեաներուն,— երբ Թուրքիան եւս, փաղաքուշ հրաւէրով մը եւ աննախընթաց հանդիսութիւններով, մտաւ Ժընեւի արիսպագոսէն ներս, ո՞ւր էիք, ինչո՞ւ բողոքի ձայն չբարձրացուցիք, Թուրքերը նաւա՞գ արեամբ ծածկուած էին, եղբայրք ի Քրիստոս :

. . . .

Եուրլանճի նաւային պատերազմին տարեդարձը

Ուրբաթ օր, բովանդակ Գերմանիոյ մէջ, տեղի ունեցան հանդէսներ՝ ոգեկոչելու համար Եուրլանճի նաւային պատերազմին տարեդարձը :

Պերլինի մէջ արարողութիւն մը կատարուեցաւ այն յուշարձանին առջեւ, որ կանգնուած է ի փառս Եուրլանճի նաւամարտին ընթացքին մեռած նաւաստիներուն : Գերմանիոյ բողոքական եկեղեցիին պետը, պանծացուց անոնք որ ինկան նաւային այդ անմոռանալի եւ մեծ պատերազմին մէջ :

Այս հանդիսութիւններուն առթիւ, նախագահ Հինդէնպուրկ իր ողջոյնը ղրկեց Պերլինի նաւային միութեանց, մաղթելով որ « յանուն հայրենիքի պաշտպանութեան մեռած այդ հերոսներուն քաջութիւնը օրինակ ծառայէ յաւիտեան, գալոց սերունդներուն» :

Անգլիացի թղթակից մը վտարուած

Գերման կառավարութիւնը իր երկրին սահմաններէն դուրս հանեց անգլիացի թղթակից մը, Ֆելիքս Փիմպրոք Սթէֆընս :

« Տէյլի Էքսփրէս »ի այս թղթակիցը վերջերս ձերբակալուեցաւ, երբ, Մակտպուրկի մէջ, երեւան հանեց սառնարկրեայ կայան մը օդանաւերու համար եւ հաստատուց Գերմանիոյ վերադինութեան գաղտնի աշխատանքները : Ձերբակալութենէն քանի մը օր վերջ ազատ արձակուեցաւ : Այս անգամ ուղղակի վտարուեցաւ երկրէն :

Գերմանական դեկոյց մը կը գրէ այս վտարման առթիւ.—

Այսօր Սթէֆընս վտարուեցաւ Գերմանիայէն, որովհետեւ Գերմանիոյ մասին խեղաթիւրուած տեղեկութիւններ կատար իր թերթին եւ այսպէս չարաշահեց կրկին ասպնջականութիւնը : Թղթակցի իր պաշտօնը այսչաք կը դործածէր երկրին ապահովականութիւնը : Թղթակցի իր պաշտօնը այսպիսի եղանակով մը կատարելը կը կարծենք թէ չի կրնար ծառայել ժողովուրդներու մերձեցման եւ խաղաղութեան, այլ ընդհակառակն կը քանուածրէ վէրքերուն եւ կը խանգարէ Գերմանիոյ բարեկամական յարաբերութիւնները այլ երկիրներու հետ :

ՍԱՐԱՍՓԵԼԻ ԵՐԵՔՏ

*Մի քանի Նահանգներու հիւսիսային արեւմտեան շրջաններուն մէջ երաշտը այնպիսի աստիճանի մը հասած է, որ կատարեալ աղէտ մը կը համարուի :

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐՏԱՔԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ե. Շահազիզյան «Ցուցադրական մեթոդը մեր ժամանակակից մանկավարժության մեջ» հոդվածում ցույց է տալիս, որ ցուցադրական մեթոդը ոչ միայն ուսուցման, այլև դաստիարակության կարևոր միջոց է։ Հեղինակը ցույց է տալիս, որ ցուցադրական մեթոդի կիրառումը պահանջում է ուսուցչից ոչ միայն առարկայի լավ իմացություն, այլև մեթոդական բարձր վարպետություն։ Ցուցադրական մեթոդի կիրառումը պետք է ենթարկել ուսուցման կոնկրետ նպատակներին

ՄԻՏՔ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏ

Վանայ երգերէն

»»»·«««

1·—

Աշխարհի պահն թալան էր,
իմ եար բեզնից պակաս էր,
Պարդի ծառեր պանցըր էր,
Սիրած եարը բաղցըր էր:

Աղջիկ կայնէ կարմրնջին,
Ոսկի կընդէն ակընջին,
Ես օր ես բեզ սիրեցի,
Նռնձորի ծառի տակին:

Պուճուր աղջիկ սեւաւոր,
Խալխի դրռներուն սովոր,
Գընա մայրըդ կանչում ա,
Թող գիս չանի մեղաւոր:

Պուճուր աղջիկ մի՛ բրռնէ,
Ջեմ կիմիշէ անիծէ,
Ախըր էո եար կը մեռնի,
Ետքերն բեամին կը պրռնէ:

Ամպել ա բուբա, բուբա,
Քո կերած կարմիր թուբ ա,
Ես սիրեցի, էէ առի,
Թող աշխարհն ասի սուբ ա:

2·—

Հոպ մարալ, հոպ մարալ ջան,
Հոպ մարալ, հոպ մարալ ջան,
Ոտտանայ բալաճ սարեր,
Ջեմ կ'արնար չախրակ մաներ:

Չախըրկի ոտն ուռ էր,
Չախրակ մանող գէօ ծուռ էր:

Չախըրկի ոտը պարտ էր,
Չախրակ մանող նամարտ էր:

Չախըրկի ոտը փուշ էր,
Չախրակ մանողն պուպուշ էր:

Չախըրկի ոտը սանճի,
Չախրակ մանող կուտան ճի:

Չախըրկի ոտը նուշի,
Չախրակ մանողն անո՞ւշ ի:

3·—

Ես օր մեր տէրտէր զիկ ասաց·
— Ի՞նչ խորոտիկ ծեռներ մ'ունիս:
Ես էլ մեր տէրտրոջն ասացի·
— Ծեռնոցըմ պէ տրնեմ ինէ:

Ես օր մեր տէրտէր զիկ ասաց·
— Ի՞նչ խորոտիկ աչքեր մ'ունիս:
Ես էլ մեր տէրտրոջն ասացի·
— Տեղտիր մը պէ տրնեմ ինէ:

ՄՄԲ.— Մեր ընթերցողներէն յատկապէս կը խնդրենք խմբագրութեանս ղրկել այս երգին չարունակութիւնը, որ կը թուի թէ դեռ երկար է:

Երգ մը Շատախէն

»»»:«««

Հալէլույա՛, հալէլույա՛···
Մամի՛կ, մամիկ, ես էէ ծառայ,
Հալէլույա՛, հալէլույա՛···
Ի՞նչ կը մաներս, ի՞նչ կը գըգոս:
— Պուրք կը մաներ՛, պուրք կը գգոմ,
Սարկաւագին շապկիկ կ'ուներ՛,
Վարդապետին փիլոն կ'ուներ՛,
Հալէլույա՛, հալէլույա՛···:

— Մամի՛կ, մամիկ, ես էէ ծառայ,
Սոլերդ խաֆի՛, թող ճըվոտայ,
Ջուր մառնի տար մէշլար կընա,
Քեասիմ կոճով մէկ տանճի չիր,
Քրիստոս ծընաւ եւ յայտնեցաւ,
Հալէլույա՛, հալէլույա՛···:

Այս երգը Շատախցի պատանիները կ'երգեն Մննդեան գիշերը: Երգիչէն չուանով վար կը կախեն իրենց լապտերը եւ կը սկսին երգել «աւետիս»ը: Դիւղացիները պտուղով կը լեցնեն լապտերին հետ իջեցուած ամանը:

Այս երգերը հաւաքած է Սպ. Մելիքեան, 1917—1918 Թուականներուն, երբ Վանայ եւ Շատախի ժողովուրդը զաղթեր ու հասեր էր Թիֆլիզ:

Եկեղեցի պահպանիները

Le siècle médical-ի մէջ Տոքթ. Լէոն Պիկար կը խօսի եկեղեցի պերճանքներուն մասին, որոնք խորունկ ազդեցութիւն մը ձգած են հեղինէ քաղաքակրթութեան վրայ:

Ըստ Դեմոսթենէսի, Աթէնքի քաղաքացիները կը վայելէին մտերմութիւնը երեք դասակարգի կիներու— Պերճախիններ, հարճեր եւ օրինաւոր կիներ:

Պերճախիը կը ծառայէր «զգայականքի վաճառականութեան», հարճը կը մտնէր տունէն ներս՝ մարճում կատարելու, զեղ ու զարմանք ընելու, խնամք տանելու համար տիրոջը, — յաճախ բաժնելով նաեւ օրինաւոր կնոջ իրաւունքները: Օրինաւոր կինը միայն զաւակ բերելու կը ծառայէր: Այսպէս կինը տրուկ մրն էր, ինչ իրաւունքներ ալ տրուէր իրեն:

Այս երեք դասակարգէն դուրս, ազատ աղջիկներ ալ կային, պոռնիկներ, որոնց դէմ այնքա՜ն պայքարեցաւ Սոլոն:

Պոռնկութիւնը, սակայն, դասակարգ չէր ճանչնար, ինչպէս միշտ: Թէեւ պոռնկութիւնը եւս իր աստիճանները ունէր: Այսպէս դիկտերիադա կը կոչուէին այն աղջիկները, (այս բառը նախապէս կը նշանակէր դերասան, մնջկատակ խաղացող, կամ «ինքզինք ցուցնող»), որոնք հանրաւունէներուն (դիկտերիոն) մէջ կ'ապրէին, տարուկ էին, զրկուած քաղաքական ամէն իրաւունքէ,— զրկուած էին նոյն իսկ իրենց զաւակները՝ եթէ ունենային: Այսուհանդերձ դիկտերիադա մըն էր որ ծնաւ մեծ Թեմիստոկլէսը: Ապօրինի ծնունդ, Թեմիստոկլէսը ոչ միայն ազատ հրաւանքատարը դարձաւ Աթէնքի բանակին եւ հերոսը Մարաթոնի:

Դիկտերիադաներէն վերջ կուգան աւետերիադաները,— սրնգահարուհիները: Այս պերճախիները հասարակ աղջիկներ չէին, այլ արուեստագիտուհիներ, պարի եւ երաժշտութեան մէջ պատրաստուած: Անոնք կուգային կորնթոսէն, որ երկիրն էր սիրոյ: Սրնգահարուհիները մեծ հրապոյր տուած պատմութեան մէջ: Աթէնքի մէջ հանրային հանդէս կամ խնջոյք տեղի չէր ունենար առանց սրնգահարուհիներու մասնակցութեան: Անոնք կը հրաւիրուէին մեծահարուստներու բնակարաններէն ներս — կը պարէին, կը նուագէին եւ սիրոյ խնջոյքներ կը սարքէին: Անոնք «կը յանձնուէին» մեծ գիներով, այնպէս որ շատեր ահագին հարստութիւն դիզեցին եւ պատմութեան անցան: Ծիշենք Լամիան, որ փոքրիկ այլ հըրաշագեղ աղջիկ մըն էր եւ սրինգ կ'ածէր Եգիպտոսի մէջ: Եգիպտոսի թագաւորը, Պտողեմայոս, սիրեց զայն, իր պալատին մէջ առաւ, եւ մեծարեց իբրեւ իր կինը, մինչեւ այն օրը երբ, նաւային պատերազմի մէջ, յաղթուեցաւ եւ կորնչուց ամէն բան: Ցաղթականը, Դեմետրիոս Պոլիորկետոս, հերոսը Եփեսոսի կամ «քաղաքներու տիրողը», իրեն սիրուհի ըրաւ Լամիան: Ցետոյ Լամիա սիրուհին զարձաւ Անտիգոնոսի որդւոյն, այլ ազնուական երիտասարդին, եւ սիրուեցաւ այնպէս ինչպէս չատ քիչ անգամ կը սիրուի կին մը:

Սրնգահարուհիները, ճիշդ է, մեծ դեր խաղացին հելլենական քաղաքակրթութեան վրայ, սակայն իրենց ազդեցութեամբ անթաղդատելի կը մնան հերաուհիները (hétaire):

Մենք Հայերս ալ ունէինք հերաուհիներ, մեհեաններու սպասաւորուհիներ, մեհենականներու ապահովուած աղջիկներ, յաճախ ազնուական ընտանիքէ, որոնք իրենց կուսութիւնը եւ մարմինը կը նուիրէին քուրմերուն, ազնուականներուն, յանուն սիրոյ աստուածուհիին:

Հելլէն հերաուհիները եւս կուգային Կորնթոսէն, այնտեղ մեհեանները մէջ սորվելէ յետոյ սիրոյ արուեստը: Կորնթոսէն կ'անցնէին Աթէնք, «բարեկամ» կը դառնային քաղաքական եւ մտաւորական հոչակաւոր դէմքերուն, այսպէս ապդելով բարքերու, արուեստներու, քաղաքականութեան վրայ: Այս հերաուհիներն էին որ ազնուացուցին ճաշակները, խոյանք տուին բանաստեղծներուն, չնորհ՝ արձանագործներուն, ներչնչում՝ փիլիսոփաներուն, քաջութիւն՝ քաղաքագէտներուն: Վերջապէս այս հերաուհիներն էին, որ զեղեցկութեան ճանաչումն ու զգայութիւնը չնորհեցին Աթենացիներուն:

Անոնք որքան անթերի էին իրենց մարմնով, այնքան նուրբ էին իրենց միտքով,— զարգացեալ եւ տաղանդաւոր աղջիկներ, որ սիրոյ կրկին չերմութեամբ եւ լոյսով առեղծեցին հելլէն քաղաքակրթութիւնը:

Ահա թէ ինչո՛ւ պատմութեան անցան իրենց հոչակը: Ծիշենք Լայիսը, գերազանցապէս գեղեցիկ այս երիտասարդուհին, որ սիրուհին եղաւ Արիստիպոսի եւ Դիոգինէսի: Թայիսը, որ սիրուհին եղաւ Ալկիբիադէսի, յետոյ Պտողեմայոսի: Արիստագորան, որ սիրուհին եղաւ Դեմետրիոսի: Արքէնասան, որ սիրուհին եղաւ Պտատոնի: Եւ սակայն բոլոր այս հերաուհիները մէջ, զարերէ ի վեր կը յիշուին անուններն երկու գեղուհիներու, Ասպազիայի եւ Փռիւնիէի, որոնք պատուեցան աստուածներու պէս:

Ասպազիա կուգար Փոքր Ասիայէն եւ սիրուհին եղաւ Պերիկլէսի: Պատմութիւնը չբսեր թէ որքա՜ն զեղեցիկ էր, սպահովաբար զեղեցկութենէ աւելի գրաւիչ ու կախարդական չը նորհներ ունէր ան, այլ սակայն խոբապէս խելացի: Պերիկլէս տղեղ էր, «ծովի գլուխով մարդ» կ'անուանէին զայն Աթենացիները: Պերիկլէս եւ Ասպազիա սիրեցին զիրար մինչեւ իրենց մահը, աննման սէրով մը: Պերիկլէսի միակ խորհրդատուն էր Ասպազիան, — պատերազմ հռչակէր թէ խաղաղութիւն կնքէր, պետի դիմէր Ասպազիայի խորհուրդներուն: Ահա թէ ինչո՛ւ «Պերիկլէսի ժամանակը»պէտք է կոչել «Ասպազիայի ժամանակը»:

Միւս զեղուհին, Փռիւնէ, ծնած էր Թեսպիսի մէջ, Բէոտիա: Տակաւին մանուկ, պտուղ կը ծախէր ճամբաներուն վրայ: Գեղեցիկ էր «խելք թռցնելու» աստիճան եւ դիտէր սրինգ ածել ու պարել: Կեանքի բոլոր զառնութիւնները կրելէ յետոյ, դեռ տասներեք տարեկան եւ կոյս՝ գնաց Աթէնք, իր զեղեցկութեան ապաւինած: Կ'ուզէր հարստանալ, եւ «տանջել սիրտերը», — ինք չա՛տ էր տանջուած: Շուտով գրաւեց երիտասարդութեան սիրտը: Կը հագուէր պարզ, ոչ փոշի, ոչ անուշահոտութիւն, ոչ ալ օծանելիք, — կարծես բաղնիքէն էլլէր: Կը ճառագայթէ՛ր իր զեղեցկութիւնը: Իր ճամբուն վրայ երիտասարդները զիրար կը կոխոտէին՝ տեսնելու համար Աթէնքի անզուգական զեղուհին: Փռիւնէ ոսկի կ'ուզէր իր սիրահարներէն, հետեւաբար մատչելի՝ միայն հարուստներուն: Սակայն, ժամանակ մը վերջ քաչուեցաւ ապրանք մը,— խորհրդաւոր այդ մեկնաւացումը աւելի գրգռեց արուներու ախորժակը: Փռիւնէ նախընտրութիւն չունէր, ծեր թէ երիտասարդ, տգեղ թէ ազուոր, արուները մէկ էին իրեն համար: Չէր գիտեր սիրել, կ'ուզէր միայն տառապեցնել, այլ մանաւանդ ոսկի՛ կ'ուզէր: Անգամ մը միայն, երբ արձանագործ Պրաքսիտէլ ներկայացաւ իրեն, յանձնուեցաւ անոր՝ առանց երբեք բան մը պահանջելու: Ահա այս Պրաքսիտէլն է, որ Պարոսի սպիտակ մարմարով կերտեց սիրոյ աստուածուհին արձանը, աննման գլուխ-գործոց մը զեղեցկութեան, որ երբեք աւետուած բլոյ աչխարհի վրայ:

Փռիւնէի ընթացքը, սակայն, զայրացուցիչ պատճառեց ազնուականներուն, որոնք աչխատեցան ամբաստանութեամբ մը կործանել այս աղջիկը: Անոնցմէ հռետոր մը վարձեցին եւ անոր յանձնեցին Փռիւնէն ամբաստանելու գործը: Փռիւնէի պաշտպան կանգնեցաւ ուրիշ հռետոր մը, Հիպերիդէս: Հաւաքուած էին երկու հարիւր դատաւորներ: Ինչ մնաց պերճաղիճը դատապարտուէր: Ցանկարծ, Հիպերիդէս, զերադոյն ներչնչումով մը, դատարան քաչեց Փռիւնէն, եւ, պատմութիւնը կ'ըսէ թէ, քաչեց պատմուճանը (himation) պերճաղիճին վրայէն, մերկացնելով ոչ թէ ամբողջ մարմինը, ինչպէս կ'ուանդուի, այլ միայն անոր հրաչալի՛ պարանոցը: — «Ձեզմէ ո՞վ պիտի ուզէր վերցնել աչխարհս երեսէն այս հրաչալի զեղեցկութիւնը, որ տիպար ծառայեց սիրոյ անմահ աստուածուհիին՝ Աստղիկի»: Այս ազդակը փրկեց Փռիւնէն:

Այնուհետեւ զարձեալ Փռիւնէ հետեւեցաւ մեհեաններու խնջոյքներուն եւ սիրոյ աստուածուհիին նուիրուած հանդիսութիւններուն: Օր մը, Դիոնիսոսի տօնին, լոգցաւ մեհեանին ուաղանին մէջ, եւ դուրս ելաւ ջուրէն, մերկ եւ զեղեցիկ, ուխտաւորները տեսան զայն եւ այնքան յափշտակուեցան, որ այդ հսկայ բազմութիւնը խոնարհութիւն ըրաւ երկիւղած, յետոյ բոլորը երկնցուցին իրենց բազուկները ի նշան պաշտամունքի,— կարծես աստուած մը տեսեր էին:

Բազմութեան մէջ կը գտնուէր նշանաւոր նկարիչ մը, Ապել: Սիրոյ աստուածուհիին նկարին համար տիպար զեղեցկութիւն մը կը փնտռէր ժամանակ մը ի վեր, այլ եւս յուսահատ: Տեսաւ Փռիւնէն եւ համոզուեցաւ, — չատ էր տիպարը: Մօտեցաւ եւ խնդրեց նկարել զինք: Փռիւնէ, որուն մերձենալ անկարելի էր, թոյլ տուաւ որ մօտենայ եւ խօսի: Ցետոյ ըսաւ·

— «Երիտասա՛րդ, ամբողջ զեղեցկութիւնս կը պատկանի քեզի, ըրէ ինչ որ կ'ուզես»: Եւ նկարիչը, Փռիւնէի պատկերով նկարեց աստուածուհին զէմքը,— աննմա՛ն՝ զարերու ետնադած բոլոր գործերուն մէջ:

Եւ սակայն Քա՛ւ երիտասարդութիւնը, «սէրը թեւերուն մէջ առած»: Փռիւնէն չուզեց կտրել իր համբաւը: Հետացաւ Աթէնքէն, գնաց իր ծննդավայրը, Թեսպիս: Մտաւ մեհեան, աստուածուհիին նուիրեց իր ոսկեհուռ գօտին, մարգարտաչար մանեակը, արծաթեայ հայելին: Ծառայեց այնուհետեւ մեհեանին եւ մեռաւ հեռուհեռէ չիջելով:

ՓՈՒՊՈՒԻ «ՀԱՄԱԶԹԱՐՀԱՅԻՆ ԲԱԺԱԿ»-ԻՆ

Ֆրանսա - Աւստրիա մրցումը

— oo —

ԹՈՐԻՆՕ, (Ցառաջ)·— Թորինօ քաղաքը բախտը ունեցաւ Թատր ըլլալու Ֆրանսա - Աւստրիա Փութպոլի մրցազգային մեծ մրցումին, ուխէն մէկը այն չարքին՝ որ Իտալիոյ ութ մեծ քաղաքներու մէջ իրարու դէմ կը հանէր աչխարհի ախոյեանութեան մասին արձանագրուած տասնըվեց լաւագոյն խումբերը:

Այս եզակի մրցաչարքի մասին պէտք եղած մանրամասնութիւնները արդէն «Ցառաջ»ի մարզական ձեռնհաս աչխատակիցը տուած ըլլալով, պետի խօսիմ միայն Ֆրանսա - Աւստրիա մրցումին մասին որուն իբր այս թերթին մասնաւոր թղթակից ներկայ ըլլալու հաճոյքը ունեցայ:

Մրցումը տեղի ունեցաւ քաղաքիս «Սթատիօ Մուսոլինի»ին մէջ, հոյակապ մարզադաչտ մը՝ զոր քաղաքապետութիւնը չխնայեց տուած էր անցեալ տարի մասնաւորապէս Թորինոյի մէջ տեղի ունենալիք Ուս. Միջազգային խաղերուն համար:

Սթատիօ Մուսոլինին որ Իտալիոյ ամենագեղեցիկ մարզադաչտն է, զբաւթ տեսարան մը կը ներկայացնէր մրցումէն առաջ, թէեւ հանդիսատեսներու թիւը հազիւ 15,000ի կը հասնէր, մինչ այս Սթատը կրնայ 60,000 հոգի պարունակել: Սթատին երեք աճեհարթակ սէնեներուն վրայ կը ծառանէին I.F.A.ին դրօչը եւ Ֆրանսա - ին ու աւստրիական դրօչակները: Բազմաթիւ էին Ֆրանսացի հանդիսատեսները, որոնք Փարիզէն, Մոտանէն եւ Նիսէն եկած էին երեք մասնաւոր կատարումներով՝ քաղաքերու համար իրենց հայրենակիցները· ներկայ էին նաեւ բազմաթիւ Աւստրիացիներ, բայց նուազ քիւով:

Մրցումին սկզբնաւորութենէն առաջ, մասնաւոր ամպիոնի մէջ տեղ գրաւած էին կառավարական պաշտօնատարներ, Ֆրանս. եւ աւստրիական հիւպատոսները, մարզական դեկավարները, եւն.: Լրագրողներուն յատկացուած բաժինին մէջ կային ա - մէն ազգէ թղթակիցներ՝ որոնք մասնաւոր ուշադրութեան արժանացան իտալական կազմակերպիչ յանձնախումբին կողմէ:

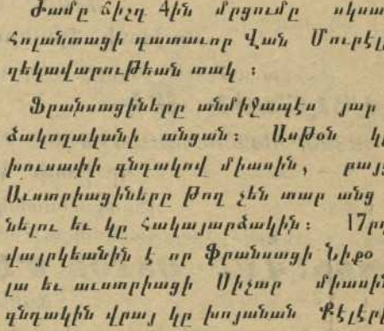
Ժամը չորսէն քիչ առաջ երկու խումբերը միաւոր իրենց մուտքը կատարեցին դաչտին վրայ եւ ծափերով ընդունուեցան, բայց, մինչ Աւստրիացիք դաչտին կեդրոնը կենալով կը բարեւէին ներկաները, Ֆրանսացիները մոռցան այդ ձեւակերպութիւնը որուն վարժուած չէին — եւ եղան քանի մը ուշացումներ:

Ժամը ճիշդ 4ին մրցումը սկսաւ հոլանտացի դատաւոր Վան Մուրէլի ղեկավարութեան տակ:

Ֆրանսացիները անմիջապէս յարձակողականի անցան: Աթճոն կը խուսափի գնդակով միասին, բայց Աւստրիացիները Թող չեն տար անցնելու եւ կը հակայարձակին: 17րդ վայրկեանին է որ Ֆրանսացի Նիքոլա եւ աւստրիացի Սիչար միասին գնդակին վրայ կը խոյանան Ֆէլէրի տուած մէկ «փաս»ին վրայ· Սիչար սխալ մը կը գործէ զոր օգտագործելով Նիքօլա գնդակը կը քաչէ բերդակը դպի ձողին եւ կը մտնէ ուղղակի ներս:

Ֆրանսական այս նչանակէտը մեծ ցոյցերով կ'ընդունուի հասարակութեան կողմէ որ արդէն սկսած էր քաջալերել Ֆրանսան: Ֆրանսացիները այս յաջողութենէն խրախուսուած աւելի յախուռն կը խաղան·Աւստրիացիները հազիւ կրնան հաւասարութեան կէտը չահիլ չնորհիւ Սինտելարի ուժեղ մէկ հարուածին որ Թիֆոն անակնկալի կը բերէ: Անմիջապէս վերջ դատաւորը կը սուլէ առաջին խաղամասին վերջաւորութիւնը:

Ղղթակից

Կախարդական հատով, բաղդատեցէք եւ դատեցէք ուրիշ տեսակներ.
STAMBOUL, տուփը 10 ֆր.·
SPÉCIAL, տուփը 6 ֆր. 60·

«ՑԱՌԱՋ»Ի ՊԱՏՄՈՒԱԾՔՆԵՐԸ

ՄՈՎՍԷՍԻ ՆԿԱՐԸ

(Հէբեայ Թալմուտէն)

Մովսէս երբ Հրեաները ազատագրեց Եգիպտոսէն, իր փառքը տարածուեցաւ ամբողջ աչխարհի վրայ, ինչպէս լուլը կը կաթի ջուրին մէջ:

Բոլորը կը հիանային անոր քաջագործութիւններուն վրայ ու կ'ըսէին·

— Քանի որ այսպիսի հրաչքներ կրնայ գործել, ուրեմն աւելի մարդ է ու Աստուծոյ բարեկամը:

Մովսէսի մասին չխօսող զրոյցը հասաւ նաեւ արաբական թագաւորի մը ականջին:

Թագաւորը, զարմացած, մարիկ բաւ Մովսէսի գործերու մասին լսածները, եւ, ի վերջոյ, գաղտնօրէն կանչելով իր լաւագոյն նկարիչը, ըսաւ անոր·

— Կ'ուզեմ տեսնել աստուածային մարդուն զէմքը: Փիղի ոսկորներէն չինուած տախտակ առ, առ լաւագոյն ներկդ եւ գնա անտառ, ուր այժմ կը գտնուի Մովսէս եւ քու արուեստիդ օգնութեամբը ինչպէս եւ ամէնօգնական բծախնդրութեամբ նկարէ անոր զէմքը ու բեր ինծի: Այս բոլորը, սակայն, Թող մնայ իմ ու քու գաղտնիքը, Դէհ, մեկնի՛:

Թագաւորական նկարիչը առաւ փիղի ոսկորէն չինուած տախտակ, ընտրեց ամենալաւ ներկը եւ գաղտնօրէն Թողուց պալատը:

Գնաց անապատ, հոն գտաւ Մովսէսը, ամենայն ուշադրութեամբ նը կարեց անոր զէմքը ու բերաւ թագաւորին:

Թագաւորը, մտախոհ, երկարօրէն նայեցաւ աստուածային կակի գիծերուն:

Ցետոյ, հրամայեց որ նկարը կախեն պալատին մէջ, եւ կանչեն իր իմաստունները:

Իմաստունները չատ փորձառու էին Թաքուն գիտութեանց մէջ, ու Թագաւորը յաճախ կը խորհրդակցէր անոնց հետ, իր ժողովուրդի գործերու մասին:

Թագաւորը իմաստուններուն ցոյց տուաւ նկարիչին պատրաստած նկարը ու ըսաւ·

— Դուք գաղտնիքները կը կարդաք բաց գիրքերու պէս: Ըսէք ինծի, նայելով գիծերուն, Թէ ի՞նչ տեսակ մարդ է այս եւ ի՞նչ բանի մէջ կը կայանայ իր ուժը:

Իմաստունները կանգնեցան նկարին առջեւ, չարժտկեցան ու տեղափոխուեցան՝ ջանալով չխաչիլ եւ ամօթով չմնալ:

Իմաստուններէն ամենամեծը չոյեց իր մօրուքը, դիտեց, դիտե՛ց, եւ ի վերջոյ ըսաւ·

— Այս մարդը չար է:

Այն ատեն, մնացեալ իմաստունները եւս քակեցին իրենց բերաններուն կապերը եւ սկսան մրցիլ իրարու հետ նկարուած մարդը վատաբանելու մէջ:

— Ան գոռոզ մարդ է, ըսաւ անոնցմէ մին:

— Ան չար է ու զայրացկոտ,— աւելցուց ուրիշ մը:

— Ինքնասէր է:

— Նիւթապաշտ է:

— Կնամոլ է:

Եւ իմաստունները անոր մէջ գտան այն բոլոր դէշ յատկութիւնները ո - րոնք կը վարկաբեկեն մարդը:

Ու բոլորը միաձայնօրէն պնդեցին·

— Այս մարդը չարագործ է: Աստնկ մարդ չի կրնար Աստուծոյ բարեկամը ըլլալ:

— Լռեցէ՛ք— գոչեց Թագաւորը պայրացած ու ինքզինքէն ելած — ի՞նչ կ'ընէք: Կը ծաղրէ՞ք զիս: Գիտէ՞ք Թէ որու նկար է ասիկա: Մովսէսինն է, որուվրայ կը հիանան բոլոր մարդիկը, դուք կ'ըսէք Թէ ան չի կրնար Աստուծոյ բարեկամը ըլլալ: Արար աչխարհը կը սքանչանայ անոր քաջագործութիւններուն վրայ, դուք անոր մէջ կը գտնէք բոլոր տեսակի Թերութիւնները: Հիմա կը հասկնամ Թէ ինչ կ'արժէ ձեր իմաստութիւնը:

Ու Թագաւորը պատուեց իր հանդերձանքը՝ իբրեւ նչան վիշտի·

— Մե՛ղք, մե՛ղք ինծի որ ձեր խորհուրդներուն հետեւեցայ իմ գործերուս մէջ:

Իմաստունները սարսափած, ծունկի եկան, ու իրենցմէ ամենամեծը ըսաւ·

— Մեր գիտութիւնը ճիշդ է: Եւ ինչ որ կ'ըսենք՝ ճշմարիտ է: Ցանցատուր է նկարիչը: Հետեւաբար, ան անճիշդ կերպով տուած է մեծ մարդուն գիծերը, եւ, այդ կերպով, մեզ չխոթեցուցած է· «Հրամայէ մեռցնել զայն»:

Ու ծայր տուաւ վէճը: Նկարիչը լսաւ·

— Ես զայն հարազատօրէն նկարեցի, բայց իմաստունները սխալեցան:

Իմաստունները պնդեցին·

— Նկարիչը լաւ գատարած չէ իր գործը:

Իսկ Թագաւորն ուզեց անպայման գիտնալ Թէ ո՛ր կողմն է իրաւացին: Հրամայեց պատրաստել կառքը, իր հետ առաւ նկարը եւ անձամբ գնաց անապատ:

Իր առաջնորդները ցոյց տուին Իսրայելացիներու բնակավայրը ու Թագաւորը հոն հասաւ իր կառքով:

Երբ աչքը ուղղեց, դեռ հեռուէն տեսաւ մարդը, որ այնքան կը նմանէր նկարիչի նկարին, որքան կաթիլ մը ջուրը՝ ուրիշ կաթիլ մը ջուրի:

— Ո՛վ է ան, հարցուց Թագաւորը:

— Մովսէս աստուածային մարդը — պատասխանեցին իրեն:

Թագաւորը հանեց նկարը եւ անդամ մը եւս զայն բաղդատեց Մովսէսի զէմքին հետ:

Նկարը իրապէս զեղարուեստական հրաչալիք մըն էր եւ Մովսէս կարծես կենդանի էր՝ այնքան յայտ էր նկարուած:

Այն ատեն Թագաւորը, զարմացած, բաւ Թէ կ'ուզէ խօսիլ Մովսէսի հետ, մաս աստուածային մարդու վրանը, մինչեւ մէջքը խոնարհեցաւ, պատմեց անոր իր իմաստուններուն եւ նկարիչին միջեւ ծագած վէճը եւ աւելցուց·

—Ներէ ինծի, աստուածային մարդ, այնքան ատեն որ չէի տեսած զէմքդ, կը կարծէի Թէ նկարիչն է յանցաւորը եւ Թէ՝ լաւ նկարած չէ քեզ, որովհետեւ իմ իմաստուններս աչխարհի լաւագոյն իմաստուններն են եւ հմուտ են իրենց դիտութեան: Բայց, այժմ, տեսնելով որ նկարումդ չատ հարազատ է եղած՝ ջուրի երկու կաթիլներու նման՝ հասկցայ Թէ ի՛նչ կ'արժէ իրենց իմաստութիւնը: Կը տեսնեմ որ անոնք դիս խարած են եւ Թէ ոչինչ կը հասկնան գիտութենէն: Հակառակ ասոր՝ իմ հացս կերած են ու տեւապէս ծաղրած են զիս՝ իրենց չմարաբանութիւններով:

Մովսէս, իբրեւ պատասխան, ժպտեցաւ ու ըսաւ·

— Ո՛չ: Թէ նկարիչը եւ Թէ իմաստունները տունները կատարելապէս հմուտ են իրենց գործերուն մէջ: Պէտք է որ դիտնաք եւ հետեւեալը·— Եթէ ես ի բնէ ըլլայի այնպէս ինչպէս կը ճանչնան զիս մարդիկ՝ իմ գործերէս զատելով, աւելի լաւ բան մը պիտի ըլլայ քան սա գերանը, որուն մէջ ոչ մէկ մարդկային Թերութիւն գոյութիւն ունի: Այն ատեն, ես եւս որ եւ է ծառայութիւն պիտի չունենայի Թէ Աստուծոյ եւ Թէ մարդոց առջեւ: Այո՛, բարեկամ, չեմ վարանիր քեզի ըսելու Թէ այն բոլոր Թերութիւնները զորս քու իմաստուններդ գտած են իմ մէջս, իրապէս բնածին են մէջս, իմ բնութեանս մաս կը կազմեն: Եւ Թերեւս անոնք աւելի չատ են, քան ինչ որ գուշակած են քու իմաստուններդ: Եւ սակայն, ես ինքս յաղթահարեցի իմ դէշ կիրքերուս: Ինչպէս որ հաստիկն հսկայ ծառը յառաջ կուգայ, այնպէս ալ ես իմ մէջ հասակաւորեցի լաւը, մինչեւ որ այդ մոլութիւնները զադրեցան ըլլալէ իմ երկրորդ բնութիւնս: Ահա Թէ ինչու ես սիրելին եղայ՝ ինչպէս երկինքին՝ նոյնպէս եւ երկրին:

Ու Մովսէս հեզօրէն ներեց արաբական Թագաւորին եւ ճամբեց զայն:

Վ.Մ. ՏՈՐՈՇԵԻԻԶ

Թարգմ· ՍՕՍԵԱՑ ՏՂԱՆ

ԿԱՐԴԱՑԷՔ ԵԻ ՏԱՐԱՇԵՑԷՔ
«ՑԱՌԱՋ»Ը

Maison Madame Atdjian, Alimentation Générale

9, rue des Fêtes, Paris 19. Tél. Combat 12-02 *Մերթ՝ Փլաս տէ Ֆեթ:*

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՏԱՏՆԱՊԻՆ ՊԱՏՁԱՌԱՒ, ԲԱՑԱՌԻԿ ՁԵՂՁ, ՄԻՄԻԱՅՆ 8 ՕՐՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ

1.— *Ձերմակ պանիր լիվրը* 7 *ֆրանք։* 2.— *Քաշէր պանիր լիվրը* 10 *ֆրանք։* 3.— *Երւիկ լիվրը* 9 *ֆրանք։* 4.— *Ընաիր ապուխտ (փասթրմա) լիվր* 11 *ֆրանք։*

5.— *Ծունական ընաիր ձիթապտուղ լիվրը* 3 *եւ* 3.75 *ֆրանք։* 6.— *Օղի (արէն վաճառանիչէ) լիտրը* 20.50 *ֆրանք։*

Այցելեցէք անգամ մը տեղւոյն վրայ մեր բոլոր արժէքները տեսնելու եւ որակը գնահատելու համար: կ'ընդունինք ապսպրանքները գաւառէն: Livraison à domicile:

ՄԱՑԻՍ 28Ը ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

»»»••«««

ՏԷՍԻՆԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած Հ. Ց. Դ. Տէսինի «Քրիստափոր», «Ռոստոմ» եւ «Ջաւարեան» խումբերու կողմէ եւ հովանաւորութեամբ Հ. Ց. Դ. Տէսինի Կոմիտէի

ԱՅՍՕՐ ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՄ ՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 2.30ԷՆ Հ. Ց. ԴԱՇ. ՏԱՆ ՄԷՋ

կը նախագահէ ընկեր Վ. ՁՈՒԼՂԷՐԵԱՆ

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ **Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ**

Կր նուագէ ընկ· ՓԸՐՐԻՔՃԵԱՆ իր ճագով:

Դեղարուեստական բաժինին կը մասնակցին.—Օր. Ս.ՏԷը Պետրոսեան (*ժէներգ*) *եւ* Տէսինի «ԱՐՇԻԻ» ֆանֆառ խումբը դեկավարութեամբ Պ. Ֆ. Թոփիկեանի, արտասանութիւն, երգ, եւն.: *Մուտք 2 ֆրանք։*

Հանդէսէն վերջ ընկերաճաժակրական խնջոյք երեկոյեան ճամբ 8էն մինչ եւ 1։

ՓՕՆԹԷՆԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ *ՄՈՒՐԱՏ* խումբի, մասնակցութեամբ *ԱՆԴՐԱՆԻԿ* խումբի եւ յովանաւորութեամբ *ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՇՐՋ. ԿՈՄԻՏԷԻՆ*,

ԱՅՍՕՐ ԿԻՐԱԿԻ

Կը խօսի՝ Ընկերուհի ՓԻՊՐԻԹՃԵԱՆ

Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ:

ՎՃԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

ԱՅՍՕՐ ԿԻՐԱԿԻ ԱՌԱՒՕՏ ԺԱՄԸ 9.30ԻՆ **Cinema Palace** *ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ*

Կը խօսի՝ Ա· ԽԱՏԻՍԵԱՆ

գեղարուեստական ճոխ բաժին,

Ժախքերու մասնակցութեան համար մուտք 2 ֆրանք։

ՊՈՒԼՎԱՐ ՕՏՏՕԻ ՄԷՋ

ԱՅՍՕՐ ԿԻՐԱԿԻ

Հովանաւորութեամբ *Մարսէյլի Շրջ. Կոմիտէի*, նախաձեռնութեամբ *Հ. Ց. Դ. Պուլվար Օտտօի «Վահանեան» ենթակոմիտէի* եւ մասնակցութեամբ *Պատ. Մխիթեան* եւ *Քառթիէ տը Քոտթի «Ազատ» խումբի*,

Այսօր կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին Պար Վէնսանի մէջ

Կը խօսի՝ Ընկ· Ա· ՋԱՄԱԼԵԱՆ

Մանրամասնութիւնները առանձին յայտագրով։

ՄԷՆ ԼՈՒ, ԿՐԱՆ ՓԷՆ (ՄԱՐՍԷՅԼ)

Այսօր կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 5ին

120 շրմէն տը լա Մաթրակ վիլ

Կը խօսի՝ Ընկ· Ա· ՋԱՄԱԼԵԱՆ

Մանրամասնութիւններ առանձին յայտագրով։

ՄԷՆԹ ԱՆԹՈՒԱՆԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ *Հ. Ց. Դ. Ընկեր Կարօ Խուրբի*

9 ՅՈՒՆԻՍ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 8.30Է*Ն ՄԻՆՉԵՒ ԱՌԱՒՕՏ*

La Viste l'Ermitage*ի չքեղ սրահին մէջ*

Կը խօսի՝ ընկ· ԱՐՇԱԿ ՋԱՄԱԼԵԱՆ

Ժախքերու մասնակցութեան համար 3 ֆրանք։ Եօթը տարեկանէն վեր փոքրիկներու համար *1* ֆրանք։

ԽՍԻԼԷՄՈՒԼԻՆՈՅԻ ՄԷՋ

ՅՈՒՆԻՍ 9ին, ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ

Կը նախագահէ՝ ընկ· ԳԵՐԱՍԻՄ ԲԱԼԱՑԵԱՆ

Կը խօսի ընկերուհի՝ ԷԼԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ

Tricots TERZIAN

Tél.: Central 93-75 — 3, rue Poissonnière. Paris (2)

Nouvelle Série d'Été: Tricots d'enfant et maillot de bains d'anfant à partir de 4 frs. Gillet et pullover femme, etc. etc.

Լաւ տեսակի ապրանք, խիստ աժան գիներ եւ ուղղամիտ աշխատելակերպ. ահա՛ այս յատկութիւնները որ կազմեցին **Tricots TERZIAN** *Տան համբաւը։*

Արագ առաքումներ Ֆրանսայի ամէն կողմը։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Փարիզի կոմիտէի վիճաբանական դասախօսութիւնը տեղի կ'ունենայ վաղը երկուշաբթի երեկոյ, ժամը 8.30ին, Au Clair de Lune սրճարանի վերնայարկը, փլաս տ'Իթալի։

«Կովկասեան Դաշնակցութեան» մասին խօսք ու դէմ պիտի խօսին ընկերներ՝ *ԱՐՓԻԱՐ ԱՐՍԼԱՆԵԱՆ* եւ *Ա. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ*,

Կը հրաւիրուին բոլոր ընկերները։

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՊԱՆԵԼՕ-ՔԱՇԱՆԻ «ԱՐՇԻԻ» ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷԻ ԿՈՂՄԷ

Այսօր կիրակի առաւօտէն մինչեւ իրիկուան ժամը 9

Պ. Կ. ԿԱՐԻՆԵԱՆի օգաստն պարտէզին մէջ

Նուագ, երգ, արտասանութիւն եւ անակնկալներ։

Կը ներկայացուի «ՀՆԱՐԱՄԻՏ ՎԱՐՁԱԿԱԼԸ» (զաւեշտ)

Դիւրամատչելի սլիճէ։ Ժախքերու մասնակցութեան համար 3 ֆր.

Հաղորդ. միջոց.— *Առնել Փօրթ տ'Օրլէանէն* 88 *հանրակառքը եւ իջնել Պանեէօ, ուր առաջնորդներ պիտի սպասեն։*

ՑԵՐԵԿՈՅԹ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ Կ. ՄԱՋԻ ԱԼՖՈՐՎԻԻ ՄԱՄՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

Այսօր կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2.30ին

Սեւրի Մուրատեան վարժարանի պէշիկթաշլեան սրահին մէջ

26, Rue Troyon (Métro: Pont de Sèvres)

Կը խօսի՝ ՏԻԿԻՆ ԷԼԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ

Կը ներկայացուի Մ. Տէր Մինասեանի «ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ» սիրուներու կողմէ *«ԿՕՇԿԱԿԱՐ ՀԱՄԲԱՐԵԱՆ»* (զաւեշտ) դպրոցի աշակերտներու կողմէ։

Մուտք՝ 7, 5 *եւ* 3 *ֆրանք։*

ՑԵՐԵԿՈՅԹ-ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած՝ ՓԱՐԻԶԻ ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

ՏԵՂԻ ՊԻՏԻ ՈՒՆԵՆԱՅ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ, 15 ՅՈՒԼԻՍԻՆ

ԺԱՄԸ 2Է ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԵԿՈՅ

ՄՈՒՐԱՏ-ՌԱՓԱՅԷԼԵԱՆ ՎՐԺ.Ի ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՓԱՐԻԶԻՆ ՄԷՋ

26, Rue de Troyon, Sèvres.

Գեղարուեստական խնամեալ բաժին, մասնակցութեամբ հայ եւ osmանեան արուեստագէտներու։

Ճոխ սլիճէ դիւրամատչելի գիներով։

Մուտք՝ 10 *ֆրանք եւ* 5 *ֆրանք տղայոց։*

Հաղորդակց. միջոցներ.— Թրամուէյ թիւ 1, *եւ մէթրօ՝ Pont de Sèvres.*

ՏԱՐԵԿԱՆ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

ԱՐԱՅ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ

1ի ՅՈՒՆԻՍ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ **Salle GAVEAU***ի ՄԷՋ*

Կր մասնակցին *Օր. ԳՈՀԱՐԻԿ ՂԱԶԱՐԵԱՆ (դաշնակ)*։

(Փարիզի պետական երաժշտանոցէն):

Mr Lucien QUATTROCCHI (Ա. ջութակ Փարիզի Օպերայէն):

ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ ԾԱՆՕԹ ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏՆԵՐԷ

Տոմսերը կը վաճառուին ծանօթ վայրերը եւ **Salle Gaveau***ի մէջ։*

Մանրամասնութիւնները մօտ օրէն։

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐԻ ՍԱՆՈՒՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍԸ տեղի պիտի ունենայ *ՅՈՒԼԻՍ* 29ին։

Կը խնդրուի նկատի ունենալ այդ թուականը։

ՀՐԱՉ ՁԱՐԴԱՐԵԱՆԻ

«ՄԵՐ ԿԵԱՆՔԸ»

ՎԱՂՊ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ԿԵԱՆՔԷ

Գին *15* ֆրանք, փոստի ծախքով, միայն կանխիկ, Ֆրանսա՝ *16* Ֆր.

Արտասահման՝ *17* ֆրանք։

Դիմել.— H. Zartarian, *126*, Ave. Simon Bolivar, Paris (19):

Կը ծախուի նաեւ *ՅԱՌԱՋԻ* խմբագրատունը։

ԴՐԱՄԻ ՊԷՏՔ ՈՒՆԵՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Դրամական փոխառութիւն՝ լուրջ անհատներու, նուազագոյն 3000 Ֆրանկով 4%:

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ.— Առեւտրականներու, գործարանատէրերու, եւ *մարչան ֆօրէ*ներու, տուն շինողներու եւ գործ ձեռնարկել փափաքողներու: ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ.— Նոյնիսկ **lotissement**ներու վրայ: ԱՌՈՒՆՁԱԿ.— Ֆօն տը գօտէրսի, հողի, տան եւ վիլլաներու: Դործերու կարգադրութիւն 24 ժամէն: Խորհրդակցութիւն եւ **études** ձրի: Բացառիկ գաղտնապահութիւն:

Դիմել կամ գրել.— **CRÉDIT FINANCIER LYONNAIS**

128, Route National Bron-Rhône

« ՅԱՌԱՋ » ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ ՊՈՒԱՔՈՒԼՈՆՊԻ ՄԷՋ

ՋԳՕՆ ԱՊՈՒՍՔԵԼԵԱՆ

345, Ave· d'Argenteuil, Bois Colombes

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ շատոնց փնտռուած արեւելքի իսկական օղին մենաշնորհը ստացած ըլլալով, հրապարակ ձանաձ ենք՝

ԵՐԵՒԱՆ ԱՆԱՐԱՏ ՕՂԻՆ

փնտռեցէ՛ք զայն կարսիր պիտակով: Անգամ մը ճաշակելէ յետոյ ա՛լ չպիտի հրաժարիք անկէ:

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՀԱՄԱՐ՝

Société "PEUREUX"

48 Bld. des Vignes, MARSEILLE Téléphone: COLBERT 58-10

ԼԻՈՆԻ ԵՒ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒԻ ՆԵՐԿԱՑՈՒՑԻՉ

D.N.BAHADOURIAN 32 **rue Sévigné. Lyon** Rhône)

ՆԻՍԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼ.—

M. M. H· Khatchadourian et Danielian *24*, rue Assalit· Nice (A· M.)

ՀԱՅԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

ԲԱՑՈՒԱԾ Է

Յ. ԱՊՏԱԼԵԱՆԻ *հացավաճառի խանութը*

115, Route d'Orléans, Cachan (Seine).

Առդիական փուռ: Մեծ խնամով կը պատրաստուին զանազան տեսակի հացեր: Անթերի մարուքիւն:

13 ՎԱՐԶՈՒԻ ԵՆ *Ծուլիս ամսուան համար դեղեցիկ եւ օգտաւէտ յարկաբաժիններ, Ջուր, կազ, էլեկտր. եւ կեդր. ջեռուցիչ: Նպաստաւոր գիներով: Դիմել՝* **13**

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆի *13 rue Pierre Curie.* K. *Bicêtre. Metro: Porte d'Italie.*

Etude de Me **BERNARD WAHL**

(*12* année)

Licencié en Droit de la Faculté de Paris

Ancien élève de l'École des Hautes Etudes Sociales

JURISCONSULTE

Droit Français et International Privé

94, Rue St. Lazare (*Սէն Լազար կայարանին մօտ*) Tél. Pigalle **67 - 69**

Կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական խնդիրներ, ինչպէս նաեւ փողոցի արկածներ, անձամբ կը պաշտպանէ առեւտրական եւ հիւպատարար դատարան. ներու առջեւ, կուտայ **certificats de coutumes**ներ, կը կատարէ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ բոլոր գործողութիւնները:

Կ'ընդունի ժամը 9—10 *եւ* 17—19: *Նաեւ ժամադրութեամբ*

ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ

L. LECORCHÉ Chir. Den.

Ex. Interne des Hôpitaux de Paris

Chef de Clinique à l'Ecole Dentaire Française

Assistant ԱՇՈՏ Տ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ *chir. dent. D.E.D.F.*

ԽՆԱՄՈՒԱԾ ԱՇԽԱՏԱՆՔ ԵՒ ԶԱՓԱՀԱՐ ԳԻՆ

Ակռայ կը քաշենք առանց սրսկումի, միայն մէկ վայրկեան քոմֆ **SOMYL**ով: Քուրան եւ պրիճ. ատամնաշարք՝ շատ ձեռնհաս քրոմէ մետաղով, կը վերափոխենք ձիւն ատամնաշարեր: Երախաներու ատամներու շտկում:

կ'ընդունի 9 - 12 *եւ* 2 - 7 Հեռախօս Inv. 27 - 95

28 Avenue d'Orléans

Métro Denfert Rocherau ou Mouton Duvernet

Հայերու ժառանգաւորը

ճաշարանն է **ՖԼՕՐԻԱ**

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ *Հեռաձայն* **Danton:** 52-73

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ

ՏՕՔԹ. ՍՊԱՐԹԱԼԻ

ՓԱՐԻԶԻ Բ-ԹԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ

Նախկին գլխաւոր բժիշկ եւ վիրաբոյժ իզմիրի Ազգ. հիւանդանոցին

33, Rue Poissonnière (Rex սինեմային ճիշտ քովը)

Մէթրօ՝ Bonne-Nouvelle

Ընդունելութիւն ամէն օր ժամը *14—18* եւ ժամադրութեամբ

ՄԻՒԶԻՒՔԻ ՍԻՐՈՒՇԱՐ ՆՈՒԱԳԱԾՈՒՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Արեւելեան եղանակներու մինչեւ հիմա տպագրուած նօթաները կէս առ կէս Սիամ. ձայնագրուած ըլլալով, այս անգամ Odéon La Voix de son Maître, Colombia *ու* Polidor *տիսքերու վրայէն գրելոյ յաջողի, գիշերներու եւ նուագածուներու կազմէ նուագուած ու երգուած հին եւ նոր շարքիները, բէշրէվներ ու սէմայիները ՍԻՄՈՆ ՍԻՄԱՒԻ նոյնութեամբ նօթագրած եմ: Հատը 2 ֆրանք ու կանխիկ*

Դիմել Agop Arslanian, (Kanouni, chef d'orchestre), 56 rue Julien-Lacriox Paris 20e

Le Gérant: H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

17, Rue Damesme, PARIS (13e.

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՁՈՒԹԻՒՆ սրտիվ փափաքող եւ սահուն ֆրանսերէնի խօսող պատանի մը կ'ուզուի ներկայացուած իր ծնողքին կողմէ, դիմել՝ **Photo ARAX, 9 rue Papillon**

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ

ՏՔՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ ՏՕՔԹ. ՄԻՀՐԱՆ Կ. ՔԷՇԻՇԵԱՆ

Նախկին բժշկապետ Մերսինի ֆրանս. հիւանդանոցներու

գատուող մէտալ ֆրանս. Առողջապահ. Նախարարութենէն

85, Rue Julien Lacroix, Paris (20e)

Métro BELLEVILLE կամ COURONNE Tél. MENIL. 45—43

Բաց է ամէն օր կէսօրէ վերջ ժամը 2.50էն 7.50, (կէսօրէ առաջ միմիայն յամադրութեամբ) Կիրակի եւ տօն օրերը 10—12:

Հոն կը կատարուին՝ Ռ. ճառագայթներով ամէն կարգ քննութիւն, շօշանկարում (**radiographie**), գեր-մանիշակագոյն, յետ-կարմրագոյն եւ ուլտրակէնեան դարմանում (**radiothérapie profonde**), նաեւ Տիաթէրմիի բոլոր կիրարկումները եւ էլեկտրաբուժական բոլոր ձեւերը, որ ներքին, արտաքին եւ մորթային բազմաթիւ հիւանդութիւններու դէմ գործուած գիտական ամենավերջին եւ զօրաւոր ազդակներն են:

Թոքախտաւորներու համար **pneumothorax**ի գործողութիւն: Հակաշիճախտային կանխարգելիչ եւ բուժիչ պատուաստ եւ շիճուկ (կատարելապէս անվտանգ):

Ջղային եւ հոգեկան հիւանդութիւններու դէմ քնէածական, Յելադրական եւ ֆիլոտեան մէթոտներ:

Դարմանատունը ունի իր մասնագէտ բժիշկները աչքի, քթի, ականջի, ինչպէս սաեւ արանց եւ կանանց ճնդազամիզային եւ վիներային հիւանդութիւններուն համար:

Assurance Socialeի պատկանող հիւանդներու կը տրուի լուրջ խնամք:

Տօքթ. Մ. Քէշիշեան, որպէս մասնագէտ ներքին հիւանդութեանց, կ'այցելէ նաեւ դրսի հիւանդներուն.

Ատամնաբուժարանը կը զեկավարուի Փարիզի Համալսարանէն շրջանաւարտ ատամնաբոյժի մը կողմէ: Ամենալաւ պայմաններ ակռաներու խնամքի եւ ոսկի կազմածներու (քուրան եւ այլն.) շինութեան համար:

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :=: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian

Rédaction & Administration — 17, Rue Damesme PARIS (13e)

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ եւ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ — Téléphone : Glacière 15-70

(ԵՐԹԵԼԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՕԴԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Ջուխկոսլաւիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՍԲՏԵՄԲԵՐ 5 ՅՈՒՆԻՍ MARDI 5 Juin 1934

10 ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2513 — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒՔ ԽՕՍՔ

Ե՞ՐԲ ՊԻՏԻ ՊԱՅԹԻ ՓՈԹՈՐԻԿԸ

»»»··«««

Այլեւս բոլոր չբմռունքներու վրայ այս հարցումը կայ միայն։ — Ե՞րբ պիտի պայթի փոթորիկը։

1918 նոյեմբեր 11ին վերջ գտաւ համաշխարհային կռուած պատերազմը՝ աւելի քան չորս տարի անլուր աւերներ գործելէ ետք բոլոր ճակատներուն վրայ։

Եւ սակայն չորս անգամ չորս տարիներ բաւական չեղան վերահաստատելու խանգարուած խաղաղութիւնը։

Կնքուած զաշնագիրները յաղթականներուն ապահովեցին այնպիսի չահեր, որ մոռնալ տուին անոնց բոլոր զոհողութիւնները՝ մարդու եւ նիւթի։ Մոռնալ տուին նաեւ այն բոլոր հանդիսաւոր խոստումներն ու յանձնառութիւնները՝ զորս ըրած էին իրենց «փոքրիկ դաշնակցին», որուն պէտք չունէին այլեւս։ Իսկ յաղթուածները անպաղումակ ընդունեցին իրենց պարտադրուած ծանր պայմանները։

Սակայն դաշնագիրները յաւիտենական չեն, ինչպէս յաւիտենական չէ խաղաղութիւնը։ Պետութիւններն ալ, ինչպէս մարդիկ, երբեք զոհ չեն իրենց վիճակէն։

1918էն ի վեր զժգոհութիւնները հեռուհեռ չեչտուեցան մեծ պատերազմին մասնակից յաղթական թէ պարտուած զանազան պետութեանց մէջ։ Եւ արդէն տարիներէ ի վեր ազգերը կը պատրաստին նոր պատերազմի մը, որ եթէ պայթի, բոլորովին մոռցնել պիտի տայ 1914 – 1918ի արհաւիրքները։ Ա՛նքան զարգացած են մարդ սպաննելու գործիքները։

Պատերազմը միանգամընդմիշտ օրէնքէ դուրս հռչակելու համար, նոր օրերու երազատես մարգարէն՝ Ուիլսըն յղացած էր Ազգերու Դաշնակցութիւնը։ Բոլոր պետութիւնները պիտի դաշնակցէին։ Իրենց ներկայացուցիչները Լէմանի գեղածիծաղ ափերուն վրայ եղբայրօրէն պիտի լուծէին միջազգային բոլոր վէճերը եւ այլեւս երբեք չպիտի խանգարուէր խաղաղութիւնը։

Եւ սակայն ժընեւի արիսպագոսը յուսախաբ ըրաւ բոլոր լաւատեսները։ Ամերիկա՝ որուն նախագահն էր եղած այս հիմնարկութեան կնքահայրը, մինչեւ այսօր հեռու կը մնայ անկէ եւ կը զոհանայ միայն «դիտող» ձեքով մը։ Եւեթ առաջին անգամ բարկացող պետութիւնը կ'առնչէ ու կը քաշէ։ Վերջին օրինակները տուին Ճափոնը եւ Գերմանիան։ Իտալիա՝ առանց Ազգերու Դաշնակցութեան կարծիքը հարցնելու՝ ամբակոծեց Քորֆուն՝ ուղիղ առանց միջնորդի կարգադրել իր հաշիւը Յունաստանի հետ։

Դարձեալ Ազգերու Դաշնակցութիւնն էր, որ իր անանձնութեան տպաւորյցը տուաւ 1920ի աշնան, երբ Հայաստան գոհ կ'երթար Թուրքիոլշեւիկ դաւադրութեան։

Ազգերու Դաշնակցութիւնը բաւարար չեղաւ խաղաղութիւնը տեւականացնելու եւ քաղաքական գոյավիճակը ընդմիշտ պահպանելու։ Ուսաի եւ անոր կողքին կնքուեցան զանազան դաշինքներ — Լոքառնոյ, Պրիան–Քէլլոգ, Փոքր Համաձայնութիւն, Պալքանեան Ուխտ եւայլն։ Առանք ալ չբաւեցին։ Գոհ թէ դժգոհ, յաղթական թէ պարտուած, բոլոր պետութիւնները սկսան սրընթաց արշաւ մը դէպի սպառազինութիւն։ Ոչ ոք հաւատաք ունի գոյնզգոյն դաշինքներուն վրայ։ Ձգնաժամային վայրկեանին անոնք կրնան «քուրջի կտոր»ներ դառնալ անմիջապէս։ Մօտիկ անցեալին փաստերը վկայ։

Եւ ահա՛ Ջինեթափութեան Հորհրդաժողովը՝ որ տարիներէ ի վեր ջուր կը ծեծէ։ Ոչ մէկ ազդ կ'ուզէ զիջիլ ու տեղի տալ։ Ոչ մէկը կ'ուզէ փամփուշտ մը անգամ զոհել, ո՛րը մնաց կրճատել բանակ, մարտանաւ, օդանաւ, թնդանօթ, զնդացիր, եւայլն։

Ինձի՞ կը ծառայեն բոլոր այս ժողովները, դաշինքներն ու խորհրդակցութիւնները։ Պարզապէս իրար խաբելու, ժամանակ շահելու եւ ամէն մէկը իր սպառազինութիւնը միւսէն ծածկելու։

Դիմակները պատռուած են հիմա եւ մարդիկ սկսած՝ ճակատաբաց խօսելու իրարու հետ, առանց ծամծմելու բառերը։ Ֆրանսայի արտաքին նախարար Պ. Պարթուի ճառը չատ յատկանշական երեւոյթ մըն է։ Անիկա ուժերի մը պէս պայթեցաւ ժընեւի մէջ, ուր մինչեւ հիմա դիւանագէտները կեղծ խօսքերով կը ճգնէին ծածկել իրենց իսկական նպատակները։

Մեծ պատերազմը, ինչպէս ուրիշ մարդերու մէջ, դիւանագիտական ճակատին վրայ եւս նոր դարագլուխ մը բացած էր։ Պետութենէ պետութիւն ուղղակի եւ գաղտնի բանակցութիւնները տեղի տուած էին հաւաքական խորհրդաժողովներու։ Վերջին տարիներու փորձը ցոյց տուաւ այս ձեւին ալ անանկութիւնը։ Ու վերադարձ մը տեղի ունեցաւ դէպի հին դիւանագիտական ձեւերը։

Շնորհիւ գաղտնի դիւանագիտութեան, այսօր ճակատները յարդարուած են արդէն եւ վազուան պատերազմին համար պատրաստ են բոլորը։ Մթնոլորտը էլեկտրականացած է եւ փոքրիկ կայծ մը կրնայ յանկարծակի հրդեհ յառաջ բերել անմիջապէս՝ Արեւելքի թէ Արեւմուտքի մէջ։

Ե՞րբ պիտի պայթի փոթորիկը։

Օրերը յղի են եւ պէտք չէ զարմանալ անակնկալներէ։

Բայց երբ պատրաստ են բոլորը, ի՞նչ կը բանի հայ ժողովուրդը։

Սփիւռքի հայութիւնը ե՞րբ պիտի սթափի եւ հասկնայ կացութեան ծանրութիւնը։ Դարձե՞լ մեռոսանձերով ժամուն պիտի արթննանք, երբ արդէն չատ ուշ պիտի ըլլայ։

Ամէն ազգ իրեն համար դաշնակիցներ կը փնտռէ՝ վասնզի պահուն կռուելն ու թիկունքը ապահովելու համար։ Իսկ մենք ո՛չ միայն ունէինք դաշնակից կամ ալեակից չունենք, այլ եւ հազար ճակատի բաժնուած ենք՝ ձգելիմ վէճերով իրար հարուածելու եւ մեր արդէն իսկ տկար ուժերը բոլորովին չքաւելու համար։

Ժամանակ է, որ սթափինք եւ մոռնալով ներքին վէճերը, ձեռք ձեռքի տանք՝ պատրաստ դառնալու համար այն օրուան, երբ հռհռոտիկ պիտի պայթի։

ՀՐԱՆՏ – ՍԱՄՈՒԻԼ

ԾՆՈՒՆԴՆԵՐԸ ԿՐ ՆՈՒԱԶԻՆ

=o=

Ուշադիւկքընէն կը հաղորդեն թէ ամբողջ Միացեալ Նահանգներու մէջ ծնունդներու թիւը կը շարունակէ ընթացիլ, եւ այս՝ 1915էն ի վեր, ա-ընդհատ։ Այդ թուականին, հազար հոգիի վրայ, ծնունդներու համեմատութիւնը կը հասնէր 25,1ի, իսկ 1932ին՝ 17,4ի։ Ու դեռ կը կարծուի թէ Միացեալ Նահանգներու ծնունդներու թիւը, ուսագումի տեսակէտով, մրցանիշը կոտրած է 1933ին։

ՆԱԻԱՑԻՆ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԸ

=o=

Ամերիկեան կառավարութիւնը իր դեսպանին միջոցով հաղորդեց Մակտոնըլտի թէ համաձայն է որ գալ տարի նաւային խորհրդաժողովը գումարուի Լոնտոնի մէջ։

Այս խորհրդաժողովին օրակարգի նիւթերէն ամէնէն կարեւորն է առեւտուրի ապահովութեան հարցը ընդ – ծովեայ պատերազմի ժամանակ։

ՈՒՐԱԿԱՆԸ ԿՐ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ

=o=

Ուրականը, որ ուրբաթ օր պայթեցաւ Ֆրանսայի հիւսիսային եզերքներուն վրայ եւ ներսերը, կը շարունակուի տակաւին։ Ռէնս եւս ենթարկուեցաւ, կիրակի օր, ուրականին կատաղութեան։ Կայծակ իննկաւ կառատան մը վրայ, ուր մթերուած էր մեծ քանակութեամբ խոտ եւ դաշտային բերք։ Վնասը կը հասնի 100,000ի։ Ռիլլի – լա – Մոնթաների մէջ կարկուտը աւերեց ամբողջ այգեստաններ։

Փոթորիկը տարածուած է նոյնպէս Ֆրանսայի կեդրոնական շրջաններուն վրայ։

Փէրիիեեանի մէջ փոթորկաշունչ տեղատարափի մը ընթացքին, կայծակնահար եղաւ երիտասարդ հողագործի մը տակ։ Ծառը ամբողջովին այրեցաւ։ Երիտասարդ կին մը, որ կանգներ էր հողագործին հովը, խոր այրուցքներ ստացաւ ձախ կուշտէն։

Կայծակ իննկաւ նաեւ Նիմի շրջանը, լամբլուզի բաղաբաղապետին վրայ, երբ տեղատարափ անձրեւին տակ ներս կը մտնէր իր տանը սեմէն։ Բաղաբապետը ածխացաւ դրան մէջ։

Կարի նահանգին մէջ, Ֆրանսացի հողատէր մը, Քոսթանթէն, իմիջա-շարժով Պրէթմաս կը սուրար, երբ փոթորիկի բռնուեցաւ։ Հովը այնքան ուժգին զարկաւ իմիջաշարժին, որ կառքը գնաց գարնուիլ հակայ սօսիի մը բունին։ Քոսթանթէն ջախջախուեցաւ ու մեռաւ։ Կառքին մէջ հովը նետած էր իր ագարակապանը, որ ծանր վէրքեր ստացաւ։

Սավուայի մէջ կարկուտ տեղաց եւ աւերից ցանիքը։ Շամպէրի ջրհեղեղեան անձրեւի մը տակ ողողուեցաւ ժամերով։ Հովը փրցուց նետեց ելեկտրական լար մը, մթութեան մէջ թողլով կրէզի բաղաքը։ Այս շրջանին այգեստանները աւերուած են բոլորովին։

Գետակները յորդեցան յանկարծակի եւ ողողեցին Սէն – Փիէր – տ'Ալպիների ճամբան։

Վօքլիւզի մէջ Վալբէաս ողողուեցաւ։ Միլիոններու կը հասնի վնասը։ Հեղեղը բանդեց բազմաթիւ կամուրջներ։ Վալբէաս – Կրիյեոն երկաթուղին, 600 մեթր երկարութեան վրայ, ջուրին տակ կը մնայ։ Քաղաքը զրկուեցաւ ոչ միայն ելեկտրականութենէ եւ հաղորդակցութենէ, այլեւ խմելու ջուրէ։ Բազմաթիւ տուներ անբնակելի դարձան, նկուղները ջուրով լեցուեցան։ Հեղեղին ազդեցութեան տակ բազմաթիւ պարտէզներու եւ տուներու շրջապատերը փլան։ Կրիյեոնի, Ռիշբրանտի, Մոնպրիզոնի, Թօլինեանի ցանիքը փճացած է բոլորովին։

ԿԷՕՊԷԼՍ ՎԱՐՇԱՒԻԱ ԿՏԵՐԹԱԾ

=o=

Լեհ հեռագրական գործակալութիւնը կը հաղորդէ թէ կէօպէլս այս ամիս Լեհաստան պիտի այցելէ, շարք մը դասախօսութիւն տալու համար արդի Գերմանիոյ մասին։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Փարիզի մէջ կազային յարձակման դէմ փորձեր պիտի ըլլան

»»»··«««

Փարիզի մէջ, 12 յունիսին, տեղի պիտի ունենան կազային յարձակման դէմ ինքնապաշտպանութեան փորձեր։ Այդ օրը երկու էժտէհարեան սուլիչներ ահազանգ պիտի հնչեցնեն, լուր տալու համար Փարիզի բնակչութեան թէ «թշնամի» օդանաւերը յարձակելու կուգան մայրաքաղաքին վրայ։ Էժտէ – հարեան սուլիչները հաստատուած են մէկը Փարիզի, միւսը Իսի – լէ – Մուլի–նոյի մէջ։ Փորձերը պիտի կրկնուին ցերեկին եւ գիշերը։

Անմիջապէս որ լսուի սուլիչներու ահեղ ձայնը, կազի դիմակ հագնելու փորձեր պիտի կատարուին։

Այս առթիւ ըսենք որ ժամանակէ մը ի վեր կազային յարձակման դէմ դիմակ գործածելու փորձեր կը կատարուին Փարիզի կարգ մը թաղամասերու քաղաքապետարանին մէջ։

Մինչեւօրս առեն կարգ մը թերթեր քննութիւն կը կատարեն այս մասին ունեցած դիմակներու վաճառականութեան մասին, որ կ'երեւի թէ անհետեւական ապահովութիւն մը կու տայ։ Էֆեքտիւոր կը գրէ թէ պրիւքսէլի կարգ մը վաճառատուներու ցուցափեղկին մէջ կը կարդացուին այսպիսի ազդեր։—

Պէտք եղածին չափ կը մտածէ՞ պատերազմի մասին···։

Բանակները կազմ եւ պատրաստ են···, միայն բաղաքային բնակչութիւնն է որ անհոգ կը մնայ···

Եւ դիմակնե՞ր, գրեթէ ամէն ցուցափեղկի մէջ։ Եւ դիմակներու բո՞ր տեսակներ,— սեւ, կարմիր, դալլի դէմքով։

Պրիւքսէլի մէջ մասնաւոր տուն մը «փախուստի դիմակներ» կը ծախէ,— ասոնք դիմակներ են, զորս կարելի է գործածել կազային յարձակման մը պատահած ատեն մեր ապաստանելու համար միայն։

Այս առթիւ ուրամունակ տրամադրութեան մէջ լիշենք նաեւ, որ քանի մը օրէ ի վեր Ֆրանսայի հիւսիսային արեւմտեան ծովեզերքներուն մօտ կը կատարուին նաւային առազմախորձեր։

Իսկ յառաջիկայ Սեպտեմբերին, փորձի համար պահեստներու մասնակի զօրաշարժ մը տեղի պիտի ունենայ Փարիզի շրջանին մէջ։ Պահեստներու զօրաշարժի այս փորձը նորութիւն մըն է պինուորական կեանքի մէջ։ Փարիզի շրջանին հրամանատարը, Զօր. Փրէքըլա, կը ծուր թերթին կը հաղորդէ թէ 15,000 պահեստիներ զօրաշարժի պիտի ենթարկուին փորձի մը համար, որմէ կարեւոր դասեր պիտի քաղուին։ Պահեստիներու զօրաշարժի այս փորձը ծրագրուած էր կատարել առաջին անգամ 1926ին, սակայն վարկ չկար, ոչ ալ··· պատերազմի սպառնալիքը, զոր հիմա կը զգանք, կ'ըսէ զօրավարը։ Հետեւաբար պահեստիներու առազմախորձը կը կատարուի յարմար ժամանակին։ Այս զօրաշարժը ցոյց պիտիտայ թէ բանակներու ընդհ·հրամանատարը ո՞րքան պիտի կրնայ օգտուիլ, պատերազմի ժամանակ, պահեստիներէն կազմելով մասնաւոր զօրարաժին մը։ 1914ին ժոֆր չատ քիչ պահեստի ուժեր ունէր, մինչ գերման պահեստիները մարզուած, «խաղաղութեան ժանգը» թափած էին իրենց վրայէն։

Զօրավարը յիտոյ յայտարարեց թէ այս զօրաշարժը պարզ քննութիւն մըն է տրամադրելի ուժերը ճանչնալու, ի հարկին անակնկալներէ խուսափելու, հետեւաբար հանրային կարծիքը որեւէ պատճառ չունի խռովուելու։

Սարի հանրահուէն

»»»··«««

Սարի հանրաքուէն, որ տեղի պիտի ունենայ, ինչպէս գրեցինք, յառաջիկայ 13 յունուարին, կիրակի օր, տեղի տուաւ զանազան մեկնութիւններու, յաղթութեան մը ցոյցերուն եւ անխուսափելի միջադէպերու։

Ֆրանսական մամուլը, որ առաջին առթիւ իրրեւ յաղթանակ մը արձագանգեց հանրաքուէ կատարելու մասին տրուած որոշումը, հիմա կը հարցնէ թէ այս ի՞նչպիսի ֆրանսական յաղթանակ է, որ··· Գերմանացիները կը ծանձին ծաղիկներով եւ ուրախութեամբ։ Արդարեւ ամբողջ Գերմանիոյ մէջ հանրաքուէի որոշումը ողջունուեցաւ իրրեւ յաղթանակ մը, գրօչպարզուեցան քաղաքները, ծաղիկներով դիմաւորուեցան գերման բանագնացները։ Գերման երիտասարդութիւնը փողոցէ փողոց պարզուցուց պաստառներ, որոնց վրայ գրուած էին «Ցաղթական ողջոյն 13 Յունուարին»։

Այս ուրախութիւններուն հետ հետաքրքրները բերին նաեւ լուրը կարգ մը միջադէպերու։

Սարի մայրաքաղաքին մէջ գերման ուսանողներու խումբ մը, որ հսկայ ինքնաշարժով մը Շեֆուիկարքէն կուգար, չրջան բրաւ փողոց փողոց երգելով «Գիտէ յաղթենք Ֆրանսայի», ինչպէս նաեւ հայրենասիրական երգեր։ Շուկային մէջ ուսանողներու խումբը կը մխանայ Գերմանացիներէն կազմուած բազմութեան մը։ Սրճարանի մը տէրը, որ Սարի դրօշն էր պարզած, յարձակման ենթարկուեցաւ եւ արիւնլուայ դեռին փախուեցաւ։ Սարի դրօշ մըն ալ կախուած էր հին զօրանոցի մը վրայ, այժմ բնակարան։ Ուսանողները վրան մեկնեցան եւ լիզել թափեցին։ Այսպէս գերման ուսանողները յարձակեցան ամէն ուր որ Սարի ինքնավարութեան աղազակ մը լսեցին։ Ցոյցերը տեւեցին կիրակի ամբողջ օրը եւ գիշերը։ Ոստիկանութիւնը չմիջամտեց կամ չուզեց միջամտել, համամիտ կատարուած ցոյցերուն կամ իր ուժերուն պակասին պատճառով։

Վերջապէս, Գերմանիոյ մէջ եւս, կիրակի օրը ամբողջ, չարունակուեցան ցոյցերը եւ խանդավառութիւնները, — ամէնէն չատ կրկնուած խօսքը էր· — «Սարի գերազիւնը չի կրնար տեւել աւելի քան 255 օր, եւ յունուարին՝ անթաժան մասը կը դառնայ Գերմանիոյ»։

Աշխատաւորի միջազգային համաժողովը

Երկ, Փրնեւի մէջ բացուեցաւ Աշխատաւորի Միջազգային Համաժողովին 58րդ նստաշրջանը։

Կը մասնակցին 60 պետութիւններ։ Եգիպտոսն ու Միացեալ Նահանգները համաժողովին կը ներկայանան միայն «դիտող»ներով։

Օրակարգը բաւական խճողուած է, սակայն օրակարգի այդ բոլոր նիւթերուն մէջ մեծ վիճաբանութիւններու դուռ պիտի բանան չաթաթական 40 ժամու հարցը եւ ճախոնական վաճառատարտը։

ՖՈՒԹՊՈԼԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄՐՑՈՒՄԸ

=o=

Կիրակի օր տեղի ունեցան Իտալիոյ մէջ երկու կարեւոր փուքպոլի մրցումներ, մին՝ Իտալիա ընդդէմ Աւստրիոյ, միւսը՝ Չեխոսլաւաքիա ընդդէմ Գերմանիոյ։ Իտալիա յաղթեց Աւստրիոյ 0ի դէմ 1 նշանակէտով, իսկ Չեխոսլաւաքիա՝ յաղթեց Գերմանիոյ 3ի դէմ 1 նշանակէտով։ Երկու յաղթականները պիտի մրցին յառաջիկայ կիրակի, ստանալու համար աշխարհի ախոյեան տիտղոսը եւ Ջուլէի բաժակը։

** Իսկ հեծելանիւով Իտալիոյ շրջանը կը շարունակուի նոր թափով։ Մինչեւ հիմա անցած են 11 հանգրուան, որուն 8 հագրուանը շահած է Իտալիոյ ախոյեան Կուէնա։ Դասաւորման գլուխը ալ ինք կը գտնուի։

** Փարի - Պէլֆոր հեծելանիւի մրցումն ալ շահեցաւ Պելճիացի Ռոմէն Սէսիլ, 420 քիլոմեթր ճամբան կտրելով 13 ժամ 15 վայրկեանէն։

ՍԱՐՍԱՓԵԼԻ ՏԱՓԸ

=o=

Կիրակի օր գրած էինք թէ աննա – խրնթաց երաշտ մը կը տիրէ Միացեալ Նահանգներու մէջ,— արեւը կը խանձէ ցանքը եւ անտառները։ Վերջին հեռագիրները կը հաղորդեն թէ օդին ջերմութիւնը հասած է շատ բարձր աստիճանի մը,— Այօվա, Այլինոյզ, Քանսաս, Միսուրի նահանգներուն մէջ ջերմաչափը ցոյց կուտայ 40, տեղ տեղ 41։

Կեդրոնական եւ արեւմտեան բազ – մաթիւ նահանգներու մէջ երաշտը փճացուց բոլոր մշակութիւնները, — ցորեն, գարի, վարսակ, եգիպտացորեն, բանջարեղէն, մարգագետին։

Տափէն մեռած են 41 հոգի։

ՌՈՒՍԵԽՈՑՆԱԿԱՆ ԱՌԵԻՏՈՒՐԸ

=o=

Շարաթ օր, Աթենքի մէջ, առեւտրական համաձայնութիւն մը կնքեցին Ռուսիոյ եւ Յունաստանի ներկայացուցիչները։

Առեւտրական այս համաձայնագիրը 9 ամսուան կեանք պիտի ունենայ, եթէ ետքէն չվերանորոգուի։

ԿՐ ՁԻՆԷ ԹՈՒՐՔԻՈՑ ՄԷՋ

=o=

Պալսէն կը հեռագրեն 3 յունիս թէ – ուականով թէ առաջ ձիւն տեղաց Պոլսի շրջանին մէջ, ուր սաստիկ ցուրտ մը կը տիրէ։ 40 ոչխարներ եւ հովիւ մը սառած գտնուեցան Քըզըլճա-Համամի մէջ։

ՇԱՀԸ ՄԵԿՆԵՑԱՒ ԷՆԿԻՒՐԻ

=o=

Թէհրանէն կը հեռագրեն 3 յունիս թուականով թէ Պարսից Շահը մեկնեցաւ՝ էնկիւրի այցելելուհամար, ընկերակցութեամբ իր արտաքին նախարարին եւ այլ բարձրաստիճան պաշտօնատարներու։

Շահը իր ճամբորդութիւնը կը կատարէ Թէհրանէն Տրապիզոն՝ իմիջաշարժով։ Հանգրուանէ հանգրուան, իր ճամբուն վրայ յատկապէս շինուած են տնակներ, ուր պիտի իջեւանի Շահը։ Սպասները եւ կառասիները զրկըուած են էնկիւրիի կառավարութեան կողմէ։

Տրապիզոնէն Շահը շոգենաւ պիտի նստի դէպի Պոլիս, եւ Պոլսէն մասնաւոր շոգեկառքով մը անմիջապէս պիտի մեկնի էնկիւրի։

Շահը, էնկիւրիի մէջ Քէմալի հետ պիտի խորհրդակցի այն հարցերուն մասին, որոնք կը շահագրգռեն երկու երկիրները։

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՀՈՂԱՏԱՐԱԾՔՈՒՄ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀՈՂԱՏԱՐԱԾՔՈՒՄ ՀՈՒՆԻՍԻ 28-ԻՆ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՎԱԾ ՄԵԾԱՐՎԵՍՏԱՅԻՆ ՄԱՐԶԱԽԱՂԱՑՆԵՐԸ ԱՎԱՐՏՎԵՑԻՆ ՀԱՋՈՂՈՒԹՅԱՄԲ

Հունիսի 28-ին տոնակատարվեցին Հայկական ՍՍՀ հողատարածքում Մեծ Հայրենական պատերազմում ֆաշիստական Գերմանիայի նկատմամբ տարած հաղթանակի տասներորդ տարեդարձի հանդիսավոր մարզախաղացները։

Հանրապետության մարզադաշտերում հավաքվել էին հազարավոր մարզիկներ, որոնք ցուցադրեցին իրենց ֆիզիկական պատրաստության բարձր մակարդակը։

Հանդիսավոր մարզախաղացները սկսվեցին Երևանի Մարզադաշտում։ Ստադիոնը լեփ-լեցուն էր։ Հազարավոր մարդիկ եկել էին մարզիկների հաղթական երթը դիտելու։ Ստադիոնի ամբիոնում էին Հայկական ՍՍՀ Գերագույն Սովետի նախագահության, Կենտրոնական Կոմիտեի, Հայկական ՍՍՀ Նախարարների խորհրդի, կուսակցական, խորհրդային, կոմերիտական և արհմիութենական կազմակերպությունների ղեկավարները, ինչպես նաև Հայրենական մեծ պատերազմի հերոսներ, ռազմական ծառայության անցած երիտասարդներ։

Ժամը 10-ին ստադիոնի կենտրոնական դաշտում հայտնվեցին մարզիկների առաջին խմբերը։ Նրանք ներկայացնում էին Երևանի Կիրովի շրջանի մարզական կազմակերպությունները։ Նրանց հետևից մարզադաշտ մտան Երևանի Ստալինի շրջանի մարզիկները։ Նրանք ներկայացնում էին Երևանի ինքնաշարժային գործարանի, Երևանի քիմիական գործարանի, Երևանի ջերմաէլեկտրակայանի, Երևանի պետական համալսարանի, Երևանի պետական բժշկական ինստիտուտի, Երևանի պետական կոնսերվատորիայի, Երևանի պետական գեղարվեստական ինստիտուտի, Երևանի պետական մանկավարժական ինստիտուտի, Երևանի պետական ֆիզկուլտուրայի ինստիտուտի, Երևանի պետական հանրային գրադարանի, Երևանի պետական թատրոնների, Երևանի պետական կինոստուդիայի, Երևանի պետական ֆիլհարմոնիայի, Երևանի պետական պատկերասրահի, Երևանի պետական թանգարանների, Երևանի պետական ճարտարապետ

ՓՈՔՐԱՑՈՒ ԿՈՂՄԸ ՂԱԶԱՐԻ

Մ. Ա. Ղազարի անվան միջնակարգ դպրոցի տնօրեն Ա. Ա. Ղազարյանը (ծնված 1938 թ.) ավարտել է Երևանի պետական համալսարանի ֆիզիկայի ֆակուլտետը։ Աշխատել է Ղազարի միջնակարգ դպրոցում որպես ֆիզիկայի ուսուցիչ, ապա՝ տնօրենի տեղակալ։ Ա. Ա. Ղազարյանը հեղինակ է մի շարք գիտական աշխատությունների։ Նրա ղեկավարությամբ դպրոցում ստեղծվել է ֆիզիկայի լավ կաբինետ։ Ա. Ա. Ղազարյանը ակտիվ մասնակցություն է ունեցել դպրոցի շենքի կառուցման գործին։ Նա հեղինակ է դպրոցի նոր շենքի նախագծի։

Ա. Ա. Ղազարյանը ամուսնացած է, ունի երեք երեխա։

Ա. Ա. Ղազարյանի ընկերները, գործակիցները, աշակերտները շնորհավորում են նրան ծննդյան 40-ամյակի առթիվ։

ՓԱՐՁ ՏՈՒՊԸ, (ծուռ) — Հա ևս մի ×

Հաղթական

*** Խոսքը վերաբերում է Ա. Ա. Ղազարյանի ղեկավարությամբ դպրոցի ֆիզիկայի կաբինետի աշխատանքներին։

*** Խոսքը վերաբերում է Ա. Ա. Ղազարյանի ղեկավարությամբ դպրոցի ֆիզիկայի կաբինետի աշխատանքներին։

Ա. Ա. Ղազարյանը ակտիվ մասնակցություն է ունեցել դպրոցի նոր շենքի նախագծի։ Նրա ղեկավարությամբ դպրոցում ստեղծվել է ֆիզիկայի լավ կաբինետ։ Ա. Ա. Ղազարյանը հեղինակ է մի շարք գիտական աշխատությունների։ Ա. Ա. Ղազարյանը ամուսնացած է, ունի երեք երեխա։

Ա. Ա. Ղազարյանի ընկերները, գործակիցները, աշակերտները շնորհավորում են նրան ծննդյան 40-ամյակի առթիվ։

ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ

Հանձնաժողովի նախագահ՝ Ա. Ա. Ղազարյան։

Հանձնաժողովի անդամներ՝ Ա. Ա. Ղազարյան, Ա. Ա. Ղազարյան, Ա. Ա. Ղազարյան,

Հ· Յ· Դ· ՄԱՐՍԷՑԼԻ ԿՈՄԻՏԷԻ ԴԱՍԱԽՕՍԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐԸ

Վրէժ խումբի դասախօսական ժողովը, այսօր երեքշաբթի իրիկուն ժամը 7·30ին, սովորական հաւաքատեղին։

Սէն Ժիւլիէն (Պոմոն) Զաւարեան ենթակոմիտէի դասախօսական ժողովը վաղը, չորեքշաբթի իրիկուն ժամը 8ին։

ՄԱՐՍԷՑԼԻ Ռոստոմ, Քրիստափոր, Ազրիւր Սերոբ եւ Իշխան ենթակոմիտէներու դասախօսական ժողովը այս հինգշաբթի իրիկուն ժամը 9ին, Պատ· Մխիթեան Գրադարանին մէջ։

Սէն ՄԱՐԿՐԻԹի Համազասպ խումբի ժողովը, այս ուրբաթ իրիկուն, ժամը 7·30ին, սովորական հաւաքատեղին։

Այս ժողովներուն կը խօսի՝ ընկ· Ա· ՋԱՄԱԼԵԱՆ։

ՓԱՐԻԶԻ ԿՈՄԻՏԷԻ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍԸ

ՅՈՒՆԻՍ 17ԻՆ, ԿԻՐԱԿԻ, ՄԷՕՏՕՆԻ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ

Կը խնդրուի նկատի ունենալ սոյն թուականը։

ՊԱԻԷԷՕ-ՔԱՐՊԵՆԻ «ԾԱՌԱԶԴԻՄԱՍԻՐԱՑ» ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Տարեկան Դաշտահանդէսը ՅՈՒՆԻՍ 8ին։

Կը խնդրուի կազմակերպութիւններէն նկատի ունենալ սոյն թուականը։

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

«ՎԷՄ»ի

Ջորրորդ թիւը, *հեռուէսյ բովանդակութեամբ*·—

Յ· Ճ· ՍԻՐՈՒՆԻ՝ Ապրիլեան եղեռնը, Յ· ԶԱԻԻՐԵԱՆ՝ Սայեաթ Նովա, Հ· ԲԱԼՈՒԵԱՆ՝ Միսաք Մեծարենց, Յ· ՔԻՒՐՏԵԱՆ՝ Քուչակեան տաղաշարերու հնագոյն տպագրութիւնները, Վ· ՓԱՓԱԶԵԱՆ՝ Հայկական բարեզորոգումները *(վերջ)*, ՊՐՈՖ· Զ· ԱԻԱԼՈՎ՝ Բաթումի խորհրդաժողովը, *Մուրատի յուշատետրը (վերջ)*, Մեր հարեւանների մօտ, ԱՆՑԵԱԼՔ, ԿԵԱՆՔ եւ ՄՇԱԿՈՑԹ, ԳԻՐՔ եւ ՄԱՄՈՒԼ, ԳՐԱԽՕՍԱԿԱՆ, Արմէն Սեւան, Ն· Բագրատեան եւայլն։ ՅԱԻԵԼՈՒԱՆ՝ Վ· Եպ· Մանկունի, Գէորգ Դ· եւ իր ժամանակը։ ՆԿԱՐՆԵՐ՝ Ռոստոմ, Զարդարեան, Ակնունի, Գ· Բարսեղեան, Մ· Վարանդեան եւ ևէյլօ։

Կը խնդրուի բաժանորդներէն եւ գործակալներէն չուշով փակել հաշիւները։

Բաժանորդագրութեան պայմանները

Ամերիկա, Մեծն Բրիտանիա, Եգիպտոս եւ Իտալիա	69 ֆր·
Ֆրանսա եւ այլ երկիրներ	50 ֆր·
Ռումանիա, Պուլկարիա, Յունաստան, Սիւրիա եւ Պարսկաստան	40 ֆր·

Բաժանորդագրուել կարելի է՝

L. Kevonian, 17 Rue Damesme, Paris, 13e

Բաժանորդագրութիւնը՝ կանխիկ։

ՁԵՐ ՇԱՀՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ՔԱՆԻ ՈՒՐՉ ՁԻ

Ձեր ամբողջ խնայողութիւնը փոխ տուեր էք ծանօթի մը կամ բարեկամի մը եւ փոխարէն պարտամուրհակ մը ունիք գրպանիդ որուն վրայ կը հանգիչիք։ Փորձառութիւնը ցոյց կուտայ սակայն որ այդ պարտամուրհակներուն հարիւրին դէթ իննսուն տոկոսը, խմբագրութեան, ձեւի, դրոշմաթուղթի կամ արձանագրութեան այն սեսակ օրինական թերութիւն մը ունին որ կամ այն է պահանջ անգործածելի կը դարձնէ, պէտք եղած պարագային, եւ կամ կ'ենթարկէ հարիւր ֆրանքի համար մինչեւ 10 ֆր· 80ի ծանր տուգանքի։

Բանի ուշ չէ, քննել տուէք ձեր ունեցած պարտամուրհակները ԱՐՏԱՒԱԶԴ ՀԱՆԸՄԵԱՆԻՆ, 179 Rue de Vaugirard, Métro: Pasteur։

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

— Կը փնտռուին Կիլիկիոյ Երապաքան (Սիսի շրջան) գիւղացի Ռուբէն եւ Հրանտ Զագրեան եղբայրները։ 1923ին եկած են Ֆրանսա։ Իրենց հացէն գիւղացիներէն կը խնդրուի իմացնել Նոյեմի Յարութիւնեանի, 129, Ave. de Boulogne, Clamart (Seine)։

— Քրիք Մուրս գիւղացի Պ. Մարտիրոս Թոսունեան կը փնտռէ իր եղբայրը՝ Վահրիճ Թոսունեան։ 1915ի տեղահանութեան միջոցին մինչեւ Բալու եղած են միասին։ Բալուի մէջ կիրենք աքսորած են տարբեր ուղղութեամբ։ Ծանօթներ որ Վահրիճը տեսած են Տէր Զօրի անապատներուն մէջ, կը հաւատացնեն թէ արաբ մը գինքը որդեգրած է կամ իր մօտ ծառայութեան առած։ Իր մասին տեղեկութիւն ունեցողներէն կը խնդրուի իմացնել Նոյեմի Յարութիւնեանի, 129, Ave. de Boulogne, Clamart (Seine)։

Արտասահմանի թերթերէն կը խնդրուի արտատպել։

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՁՈՒԹԻՒՆ սորվիլ փափաքող եւ սահուն ֆրանսերէն խօսող պատանի մը կ'ուզուի ներկայացուս & իր ծնողքին կողմէ։ Դիմել՝ Photo ARAX, 9 rue Papillon։

Le Gérant: H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

ՄԱՑԻՍ 28Ը ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

»»»··«««

ԻՄԻՒԼՍՄՈՒԼԻՆՈՑԻ ՄԷՋ

ՅՈՒՆԻՍ 9ին, ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ

Կը ներկայանէ՝ ընկ· ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ
Կը խօսի ընկերուհի՝ ԷԼԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ

ՍԷՆԹՕՆԹՈՒԱՆԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Հ· Յ· Դ· ԸՆԿԵՐ ԿԱՐՕ ԽՈՒՄԲԻ

9 ՅՈՒՆԻՍ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 8.30ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԱՌԱՒԱՕՏ

La Viste l'Ermitage*ի չքեղ սրահին մէջ*
Կը խօսի՝ ընկ· ԱՐՇԱԿ ՋԱՄԱԼԵԱՆ

Ցախքերու ժամնակցութեան համար 3 ֆրանք, եօթը տարեկանէն վեր փոքրիկներու *համար 1 ֆրանք*,
Մանրամասնութիւնները առանձին յայտագրով,

ԿԱՐՏՍՆԻ ՄԷՋ

ԱՁՕ ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍ ՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 2.30ԷՆ
Կը խօսի՝ ընկ· Ա· ՋԱՄԱԼԵԱՆ

Մանրամասնութիւնները առանձին յայտագրով,

ՊՕՐՏՈՅԻ ՄԷՋ

ԱՁՕ ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍ ՕՐԷ ՎԵՐՋ
Կը խօսի՝ ընկ· ԳԵՐԱՍԻՄ ԲԱԼԱՑԵԱՆ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ
ԱՐԱՅ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ

ԻԹ ՅՈՒՆԻՍ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ Salle GAVEAUի ՄԷՋ

Կը մասնակցին *Օր. ԳՈՀԱՐԻԿ ՂԱԶԱՐԵԱՆ (դաշնակ)*։
(Փարիզի Պետական երաժշտանոցէն)։

Mr Lucien QUATTROCCHI (Ա. ջութակ Փարիզի Օպերայէն)։

ՆՈՒԱԳԱԽՕՒՄԲ ԾԱՆՕԹ ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏՆԵՐԷՆ

Տոմսերը կը վաճառուին ծանօթ վայրերը եւ Salle Gaveau*ի մէջ։*
Մանրամասնութիւնները մօտ օրէն։

ՑԵՐԵԿՈՅԹ-ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած՝ **ՓԱՐԻԶԻ ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ**

ՏԵՂԻ ՊԻՏԻ ՈՒՆԵՆԱՅ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ, 15 ՅՈՒԼԻՍԻՆ

ԺԱՄԸ 2ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԵԿՈՅ

ՄՈՒՐԱՏ-ՌԱՓԱՅԷԼԵԱՆ ՎՐԺ·Ի ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՓԱՐՔԻՆ ՄԷՋ

26, Rue de Troyon, Sèvres.

Գեղարուեստական խնամեալ բաժին, մասնակցութեամբ հայ եւ օտար անուանի արուեստագէտներու։

Ճոխ պիւֆէ գիւրամատչելի գիներով։

Մուտք՝ 10 ֆրանք եւ 5 ֆրանք տղայոց։

Հաղորդակ. *միջոցներ.*— Թրամուէյ թիւ 1, եւ մէթրօ՝ *Pont de Sèvres.*

13 ՎԱՐԶՈՒ ԵՆ 13

Ցուլիս ամսուան համար դիպուիկ եւ օգտաւէտ յարկաբաժիններ։ Ջուր, կազ, էլեկտր. եւ կեպր. ջեռուցիչ։ Նպաստաւոր գիներով։ Դիմել՝

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆի *13 rue Pierre Curie.* K. Bicêtre. Metro: Porte d'Italie.

"ԵՐԿՈՒՆՔ"

ՕՐԿԱՆ Զ· Ո· ՄԽՈՒԹԵԱՆ

— oo —

ԱՄՍԱԹԵՐԹ ԳՐԱԿԱՆ, ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ, ՊԱՏՄԱԿԱՆ
ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՄԲ ԵՒ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

Խմբագիր Շ· ՆԱՐԴՈՒՆԻ

Երիտասարդութեան միակ պարբերաթերթը, որ կ'ապրի եւ կը տեւէ 4 տարիէ ի վեր։ Ապրիլեան սանեւրու, Վահանգնեան երիտասարդներու բեմը,— ԵՐԿՈՒՆՔ կը հրատարակէ նիւթեր հայ որբերու պատմութեան, յուշեր աքսորէ եւ ջարդէ ազատած բեկորներու կեանքէն, ուսումնասիրութիւններ Հայոց գրականութեան եւ պատմութեան մասին, յօդուածներ յեղափոխեալ երիտասարդ սերունդի մը նկարագրին կազմութեան համար, առողջապահական եւ մարզական հրահանգներ, վերագնահատութեան փորձեր մեր անցեալին ու ներկային վրայ, որբերու նամականի, որբերու ազարակի աշխատանքները։

Վերջապէս բեմ մը, ուր պէտք է հաւաքուին մեր գաղութներու բոլոր երիտասարդները։

Տարեկան բաժնեգին՝— 15 *ֆրանք՝ Ֆրանսա, 20 ֆրանք՝ արտասահման։*
Դիմել՝ A. KAPIKIAN, 17 Ave. Philippe Auguste, PARIS։

Ֆրանսայի մէջ շատոնց փնտռուած Արեւելքի իսկական օղին մենաշնորհը ստացած ըլլալով, հրապարակ հանած ենք՝

ԵՐԵՒԱՆ ԱՆԱՐԱՏ ՕՂԻՆ

Փնտռեցէ՛ք զայն կարմիր պիտակով։ Ինգամ մը ճաշակելէ յետոյ՝ ա՛լ չպիտի հրաժարիք անկէ։

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՀԱՄԱՐ՝

Société "PEUREUX"

48 Bld. des Vignes, MARSEILLE Téléphone: COLBERT 58-10

ԼԻՈՆԻ եւ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ

D.N.BAHADOURIAN 32 **rue Sévigné. Lyon** Rhône)

ՆԻՄԻ ԳՕՐԾԱԿԱԼ.—

M. M. H· Khatchadourian et Danielian *24*, rue Assalit· Nice (A. M.)

ՀԱՅԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵՒՆ

ԲԱՑՈՒԱԾ Է

Յ· ԱՊՏԱԼԵԱՆԻ *հացավաճառի խանութը*

115, Route d'Orléans, Cachan (Seine).

Առդիւական փուռ։ Մեծ խնամով կը պատրաստուին զանազան տեսակի հացեր։ Անթերի մարդութիւն։

Հայերու ժառանգրավարը
ճաշարան՝ **Ֆ Լ Օ Ր Ի Ա**

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ Հեռաձայն **Danton: 52-73**

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ

ՄԻՒԶԻՒՔԻ ՍԻՐԱՀԱՐ ՆՈՒԱԳԱՇՈՒՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Արեւելեան եղանակներու մինչեւ հիմա տպագրուած նօթաները կը ստանան Սհազ ձայնագրուած ըլլալով, այս անգամ Odéon La Voix de son Maître, Colombia *ու* Polidor *սիլոքներու վրայէն Պալսոյ յայտնի երգիչներու եւ նուագածուներու կողմէ նուագուած ու երգուած հին եւ նոր շարքիները, բէշրէֆներ ու սէմայիները ՍՈՒՆՑ ՍԻՍԱՂԻ նոյնութեամբ նօթագրած եմ։ Հատը 2 ֆրանք ու կանխիկ*

Դիմել Agop Arslanian*ի*, (Kanouni, chef d'orchestre), 56 rue Julien-Lacroix Paris 20e

Զ·Ո·ՄԽԻԹԵԱՆ

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

43, Rue Madame Curie, Bagneux(S.)։

Բաց է ամէն Դշ· երեկոյ ժամը 8.30—9.30։

Ճոխ մթերք ազգային, գրական, վիպական եւ այլ գիրքերու եւ պարբերականներու։

Կարելի է նաեւ կիրակի առաւօտները, ժամը 11—12, դիմել գրադարանապետ Ց· Ադամեանի բնակարանը (հասցէն տես վերը)։

⁂ Նուէր կ'ընդունինք ամէն տեսակ գիրքեր եւ հանդիսներու հաւաքածոներ, նուիրատուներուն անունները կ'արձանագրուին մասնաւոր տետրակի մէջ եւ կը հրատարակուին ԵՐԿՈՒՆՔԻ մէջ։

⁂ Շատ մը պարբերականներու զանազան աւելորդ օրինակներ ունինք, զորս կրնանք փոխանակել մեզի պակսող թիւերու հետ կամ կը ղրկենք նուիրատուութեանց փոխարէն։

⁂ Կազմակերպութիւններէ եւ անհատներէ կը խնդրենք որ համին իրենց չրջանին մէջ տեղի ունեցող եւ հասարակական բնոյթ կրող որ եւ է մէկ ձեռնարկի (հանդէս, ներկայացում, ժողով եւն·) վերաբերեալ հին թէ նոր գրութիւններէն (յայտարարութիւն, թռուցիկ, քարթ, կոչ, հրաւիրագիր, պաշտօնական նամակ· թուղթ) մէկ մէկ օրինակ մեզի ղրկել իբրեւ թանկագին առաջ գաղթահայ ժամանակակից պատմութեան։ Մեր ժամանակակից վարիչները պէտք է հետամուտ ըլլան այս կարգի նիւթեր հաւաքելու եւ մեզի ղրկելու։

*⁂ Կարգ մը կարեւոր գիրքեր ու նիւթ (Ն· Գ· Բ·ի հատորներ, կեանք եւ ԱՐՈՒԵՍՏ տարեգիրքեր, Ա· Չօպանեանի գործերէն եւն·), որոնցմէ կրնանք ղրկել մեր մասնաճիւղերու գրադարաններուն։ Այն մասնաճիւղերը որ կը փափաքին անոնցմէ ունենալ, պէտք է գրաւոր կերպով խնդրեն եւ ճանապարհածախսն ալ կանխիկ պէս ղրկեն։ Ֆրանսայի համար 40 ֆր· եւ արտասահմանի համար 50 ֆրանք, emballage*ի եւ այլ ծախքերը միասին հաշուելով։

Թղթակցութիւն եւ դրամ ղրկել մի միայն հետեւեալ հասցէին։—

J. ANASSIAN, 17, Ave. des Carrières Bagneux (Seine)։

ՅՕԻԾԱՏԵՍՐ

Հ· Մ· Ը· Մ·ի Շրջանային Վարչութիւնն ու Սկաուտական Մարմինը խառն նիստ կը գումարեն այս հինգշաբթի գիշեր, կէգրոնը։

ՀԱՅ ՄԱՐՄՆԱԿՐԹԱԿԱՆ Ընդհանուր Միութեան Ֆրանսայի Շրջանին կեդրոնական վարչութիւնը որ վերջերս վերակազմուած էր, իր գիւանը ընտրած է հետեւեալ կերպով՝— Հ· Սահակ Տէր Մովսէսեան նախագահ, Պ· Առաքել Զաքըրեան ատենապետ, Պ· Ժ· Եաղմուրեան ատենադպիր, Պ· Կ· Ալէմշահ գանձապահ, *անդամներ՝* Պ·Պ· Վ· Արուճեան, Գ· Մերճանօֆ, Գ· Յակոբեան, Գ· Յովհաննիսեան եւ Պ· Զաքըճեան։

(Կնիք)

ՀԱԼԱԾ ՄՕՄԻՆ ՀՆՏՔԸ

Հեղինակ՝ ԷՏԿԸՐ ՈՒՕԼՀՍ — Թարգ·Ժ· Մ·

Եւ սակայն սկսեր էի կամաց կամաց զղալ անօթութեան հետեւանքները, երբ յանկարծ պատահեցաւ դէպք մը որ կեանքիս ընթացքը յեղաշրջեց եւ ճամբայ բացաւ զէպի ապահովութիւն ու վրէժ։

Սալվօլիօն իր ախորջը պէս խոսաբարոյ էր· ընդհակառակն հաճոյքը սիրող մարդ էր։ Գարայի բացակայութեան աղջիկները բերել կուտար պալատը, կարեւոր մարդիկ կը հրաւիրէր շրջակայ գիւղերէն եւ խրախճանութիւններ կը սարքէր։

Գիշեր մը այդ խրախճանութիւնները տեւեցին մինչեւ առաւ· ժամը չորսին առնները Սալվօլիօն գպատգղի բացաւ գնառնիս դուռը եւ ներս մտաւ կէս գինով վիճակի մէջ· միսին բերած էր աղջիկներէն մէկը, թերեւս անոր ցոյց տալու համար պալատին ծակն ու ծուկը։

Քանի մը վայրկեան կեցաւ դուռին մէջ եւ թուրքերէն լեզուով բաներ մը ըսաւ աղջկան։

Այս վերջինը սարսափած երեւոյթ մը ունէր· Սալվօլիօ թեւը նետած էր անոր ուսին եւ յայտնի էր թէ աղջիկը ոտքի կենալու կարողութիւն անգամ չունէր։ Զարհուրանք կար անոր աչքերուն մէջ ու դէմքին վրայ։

Գեւտյ իմացայ իր պատմութիւնը։

Անիկա չէր պատկաներ այն դասակարգի աղջիկներուն որոնք պալատ կը կանչուէին Սալվօլիոյի եւ իր բարեկամներուն հաճոյքին համար։ Շքոտբացի Թուրք վաճառականի մը աղջիկն էր եւ ընդունուած էր կաթոլիկ եկեղեցին։

Պալքանեան առաջին պատերազմին անոր հայրը Տուրացցօ գացած էր, Սալվօլիօ աղջկան ծանօթացեր էր, ծնողքէն գաղտնի եւ կարճատեւ սիրաբանութենէ մը յետոյ երկուքը մէկ Գարայի պալատը եկած էին այդ օրը· այս մանրամասնութիւնները ձեղի կուտամ, որովհետեւ անոնք կապ ունին յետագային պատմելիքներուս հետ։

Ինչպէս ըսի, աղջիկը սարսափահար արտայայտութիւն մը ունէր, քանի որ իր առջեւ կեցած էին թշուառ բանտարկեալ մը եւ դինով մարդ մը։ Ներս գալ չէր ուզեր· սակայն Սալվօլիօն ուզեց ցոյց տալ անոր իր հեղինակութիւնը։ Դաշոյնը քաշեց, եւ մօտեցաւ Լինդի եւ սկսաւ սարսափելի հայհոյութիւններ թափել գլխուս· աքացի մը տուաւ Լինդի եւ բռունցք մը իջեցուց կուրծքիս, վարժուած էի այդ բոլոր նախատինքներուն, այնպէս որ կարեւորութիւն անգամ չտուի։

Աղջիկը դուռին մէջ կծկուած՝ կարեկցութեամբ կը դիտէր այդ տեսարանը։ Ծանկարծ անծանօթ մը երեւցաւ դնառնիս սեմին վրայ։ Բարձրահասակ ու մօրուսաւոր Թուրք մըն էր։ Աղջիկը ապշահար նայեցաւ անոր· ուզեց ճիչ մը արձակել, բայց մարդը թոյլ չտուաւ։ Նշան բրաւ անոր որ պէսպի դուրս երթայ։

Սալվօլիօն տակաւին կը հայհոյէր, բայց յանկարծ լուեց ու եռին դարձաւ։

Թուրքը քայլ մը յառաջ եկաւ, խոյացաւ Սալվօլիոյին վրայ· աւելի բարձրահասակ էր քան այս վերջինը եւ հաւանաբար աւելի ուժով։

Իրարու նայեցան։ Սալվօլիօն սկսած էր սթափիլ։ Այն ատեն Թուրքը զօրաւոր հարուած մը իջեցուց անոր կողերուն, Սալվօլիօն հազաց, սբունքները կթռուեցան եւ գետին փռուեցաւ։ Թուրքը վար ծռեցաւ, դանչոյը սրբեց անոր բանկոնին վրայ ու յետոյ պահպանակին մէջ դրաւ զայն։

Մեկնելու առեն սեմին վրայ կանգառաւ, ինձի դարձաւ եւ Թուրքերէն լեզուով բաներ մը ըսաւ։ Չհասկցայ։

— Ո՞վ ես, հարցուց, այս անգամ Ֆրանսերէն։

Քանի մը բառով բացատրեցի վիճակը։

Մօտեցաւ ինձի եւ չղթաներուս նայեցաւ·

— Անկարելի է քակել, ըսաւ յուսահատ շեշտով մը·

Գետյ չղթան ձեռքին մէջ առաւ, թեւին վրայ փաթթեց եւ քաշեց· օդակները իրարմէ բաժնուեցան... Գրկելով վեր բարձրացուց զիս։

— Շղթան մէջքիդ փաթթէ, էֆէնտի ըսաւ եւ գօտիէն ատրճանակ մը հանելով ինձի յանձնեց։

— Պէտք պիտի ունենաս, ըսաւ։

Ինձի տուած ատրճանակէն զատ եւ բնաւ ատրճանակ եւս ունէր ան։

Միասին գնացինք դուրս ելանք։

Տանտրուք ամսուան մէջ երկրորդ անգամն էր որ կը շնչէի ազատ օդը։

Ցուզամէս եւ ուրախութենէս ծունկերս սկսան դողդղալ։

Թուրքը գնացին դուռը փակեց· քալեցինք մինչեւ լճակին եզերքը ուր աղջիկը մեզի կը սպասէր։

— Աղջիկս ճամբան ցոյց պիտի տայ, այս կողմերուն ծանօթ չեմ, ըսաւ Թուրքը։

Զերկարեմ· այդ օրը կէսօրէն վերջ Տուրացցօ հասանք։ Ոչ ոք հետեւեցաւ մեզի, որովհետեւ մարդ չէր գիտեր գեռ իմ փախուստս կամ Սալվօլիոյի սպանուած ըլլալը։ Երմէկ գատ գնառնը երթալու իրաւունք ունեցող չկար եւ ոչ ոք կրնար քննութիւն կատարել այնտեղ։

Մէթրօնի Թուրքը իր տունը հիւրասիրեց զիս· անունը Հիւսկին էֆէնտի էր։

Նոյն գիշերը փոքրիկ կարաւանով մը ճամբայ ելանք, այցելութեան երթալու համար Թուրքին աղգականներուն որոնք հեռուները կը բնակէին։ Անիկա չէր գիտեր թէ ինչ հետեւանքներ պիտի ունենար իր արարքը եւ ապահով ըլլալու համար այս ճամբորդութիւնը արքած էր· եթէ հետապնդունք, կրնայինք ապաստանիլ թրքական գիւղերուն մէջ։

Երեք ամիս մնացի Ալպանիա եւ երկրին պէտք եղածին պէս ծանօթացայ։

Հիւսկին էֆէնտիին չափ մաքուր մարդ չեմ տեսած կեանքիս մէջ· ինձի դրամ տուաւ· ինդրեցի իրեն որ ինձի սար նաեւ իր գաշոյնը։ Ըսաւ թէ Գարան Անգլիա էր այդ չրջանին եւ նոյնիսկ ինձի յայտնեց անոր գաղտնի գրասմներէն մէկը որուն մասին գաղափար չունէի տակաւին։

Մէյան հասայ· այնտեղ լսեցի որ իմ պանդոկիս մէջ կը բնակէր նաեւ Հարաւային Ամերիկայէն վերջերս եկող Անգլիացի մը որ ծանրապէս հիւանդացած էր։

Պէտք չկայ ըսելու որ աժան պանդոկ մը իջած էի· մեր երկուքէն գատ ուրիշ Անգլիացի չկար այնտեղ։

(Շար·)

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐ Տիկնոջ ընկերութեան Մարսէյլի մասնաճիւղի պարահանդէսի պարգեւաբաշխութենէն շահած են հետեւեալ թիւերը՝ 230՝ սատափէ ափսէ, 38՝ տուփ մը, 418՝ ապարանջան։ Պարգեւները ստանալու համար դիմել մասնաճիւղի գանձապետուհի Տիկին Տօքթ· Քէչեանի, **22, Rue d'Aix, Marseille**։

ՀԱՐԱՁԱԳ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :: R. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian

Rédaction & Administration — 17, Rue Damesme PARIS (13e)

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ եւ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ — Téléphone : Glacière 15-70

(ԵՐԹԱԼԻՔԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՕՐԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՏՕՆԵՐ

ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

6

ՅՈՒՆԻՍ

MERCREDI

6 Juin

1934

10 ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2514 — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Թուրիոյ արտաքին քաղաքականութիւնը

Շարաթ օրուան թիւով, քաղելով հեռագիրներէն, համառօտակի տուեր էինք ճառը, զոր խօսեցաւ Թուրքիոյ արտաքին գործավարին փոխանորդը՝ Շիւքրի Գայա պէյ։ Պոլսոյ թղթաթերին հետ ճառին ամբողջութիւնը հասած ըլլալով, կուտանք այդ ճառին կարեւոր մասը աւելի ընդարձակ, մնացեալ մասը թողլով յաջորդ թիւին։ Պիտի տանք նոյնպէս Սբերի պէյի ճառը, որուն ի պատասխան էր որ խօսեցաւ Շիւքրի Գայա պէյ։ Այդ ճառերը յատակ ցոյց կուտան թէ ի՛նչ խոր մտահոգութեան մատնուած են Թուրքիոյ արդի վարիչները, մանաւորապէս Միջերկրականի եզերքներու պաշտպանութեան համար, — թէեւ կ'աշխատին այդ մտահոգութիւնը ծածկել բանակին եւ ֆէմային բեռան իրենց դովեսաներով։

ՇԻՒՔՐԻ ԳԱՅԱ.— Թուրքիոյ Հանրապետութեան արտաքին քաղաքականութեան հիմը կը կազմեն, առաջին օրէն մինչեւ այսօր, խաղաղութիւն եւ բարեկամութիւն։ Մեր հետապնդած նպատակն է՝ ինչպէս ամէն տեղ եւ ամէն տեղ ըսած եմ, երկրին մէջ ու երկրէն դուրս խաղաղութիւն։ Մինչեւ հիմա ազգ. մեծ ժողովի արտօնութեամբ եւ հաւանութեամբ մեր կնքած դաշնագիրները, համաձայնութիւնները եւ միւս փաստաթուղթերն ու պետական մուրհակները, ասոնք ամէնը ատոր կենդանի ապացոյցներն են։

Ո՛ւր որ խաղաղութեան դատ մը տեսնուած է, Թուրքիոյ Հանրապետութիւնը իր ամբողջ անկեղծութեամբ ամէն զօրաւոր աջակիցը եղած է, եւ միշտ պիտի ըլլայ։

Մեր դրացիներուն հետ մեր ունեցած որոշ յատկութիւնն է՝ բարեկամական ու մտերմական հիմերու վրայ՝ ապահովել հաւասարակշռական վստահութիւնը։ Պալքանեան Ուխտին գործադրութեան մասին ի մօտոյ ժողովի մէջ խորհրդակցութիւններ պիտի կատարուին, չորս պետութեանց նախարարներուն կողմէ եւ այս Ուխտին տրամադրութիւնները ամբողջովին գործադրուիլ պիտի սկսին, յայտարարուած ձեւով, իրենց բաղաքական իմաստին համաձայն։ Միւս պետութեանց հետ մեր ունեցած յարաբերութիւնները, մասնաւորաբար Ռուսիոյ հետ, օր ըստ օրէ զարգանալու ընթացքին մէջ են։ Այս բարեկամութիւնը, շատ դժուարին ժամանակներու եւ երկար շրջանի մը զիրար մօտէն ճանչնալու արդիւնքն ըլլալով, ամէն տեսակ վտանգէ զերծ է։

Ուրիշ տէրութիւններու հետ մեր ունեցած յարաբերութիւնները ալ բարեկամական են։ Ասոնց ամէնուն հետ ալ բարեկամական ու մտերմական պայմանագրութիւններ կնքած ենք։ Անոնք ամէնուն հետ ալ բարեկամութիւնը ցոյց տուած են վերջին առեւտրական պայմանագրութեանց կնքման միջոցին, ընդունելով Թուրքիոյ Հանրապետութեան հետապնդած սկզբունքները։ Թուրքիա, ամէն բանէ առաջ, իր այս ամբողջ բաղաքականութիւնը յենած է իր ազգին ինքնագրկին տոկունութեան ու հայրենասիրութեան եւ իր բանակին ուժին վրայ։

Անկէ զատ, մեր Անատոլուն երկու մեծ զինակիցներ ունի որ միշտ բարեկամ եւ հաւատարիմ եղած են մեզի։ Ասոնցմէ մէկն է Միջերկրականը, իսկ միւսն ալ՝ Սեւ ծովը։ Թէ՛ Միջերկրականի եւ թէ Սեւ ծովու մեր ապահովութիւնը հաստատած ենք երկու դրութեան վրայ։ Այս դրութեան առաջինն է՝ անոր ապահովութիւնը երաշխաւորել, եզերակից պետութեանց հետ կնքուած դաշնագիրներով, իսկ երկրորդ՝ երկրին մէջ պատրաստել անոր պաշտպանութիւնը, հեռաւոր կամ մօտաւոր որ եւ է հաւանականութեան համեմատ։

Եւրոպայի ընդհանուր կացութիւնը իրապէս խառնակ է, ըլլա՛յ զինաթափութեան, ըլլայ Սարի եւ այլ խնդիրներու առթիւ։ Այսպիսի խառնակ ժամանակի մը մէջ, Թուրքիա երբեք խառնակութեան ազդակ չպիտի ըլլայ, այլ միշտ պիտի աշխատի ի նպաստ խաղաղութեան։

Սակայն, Թուրքիոյ այս մտադրութեան եւ որոշման դէմ, եթէ երբեք իր կամքէն անկախ պատճառներով եւ առանց իր ուզելուն, երկրէն դուրս դէպք մը ծագի, Թուրքիա պիտի գործադրէ իր կնքած բարեկամութեան եւ չէզոքութեան դաշնագիրներու տրամադրութիւնները։ Մասնաւորաբար, անշուշտ, ապահոված է իր սահմանագլուխներու պաշտպանութիւնը։

Բարեկամութիւնները շատ կարեւոր են։ Բայց երկրին համար ամէնէն մեծ բարեկամութիւնն է՝ ամէն բանէ առաջ զօրաւոր գտնուիլ երկրին մէջ։ Մեր հետապնդած բաղաքականութիւնն է երկրին մէջ ապահովել ազգ. իդէալի միութիւնը եւ մեր ուժը աւելցնելով, Թուրքիան բերել այնպիսի վիճակի մը՝ որ ծուռ աչքով չնային անոր։

Հակառակ ասոր, եթէ երբեմ որ եւ է յիմար որոշումի արդիւնքով, Թուրքիոյ վրայ յարձակող ըլլայ, այս յարձակումները Թուրքիոյ սահմանագլուխներուն վրայ կարծր եւ սուր ժայռերու ընդհարելով, պիտի փշրուին։ Կրնամ վստահ ըլլալ որ՝ այսօրուան Թուրքիան այնպիսի վիճակի մը բերելու գրաված ենք եւ պիտի բերենք, որ ոչ միայն բաղձանքներ սնուցուելիք հող չըլլայ, այլ եւ ծուռ աչքով չնային անոր։

Թուրիոյ նոր պիւտճէն վաւերացուած

ԷՆԿԻՒՐԻ.— Ազգ. ժողովը աւարտեց 1934ի պիւտճէին քննութիւնը։ Ծախքի բաժինն է 184,081,000 ոսկի, իսկ հասոյթինը՝ 184,075,630 ոսկի։ Նոր տուրքերու հասոյթէն 7,931,000 աւելցուեցաւ Ազգ. Պաշտպանութեան ցամաքային բանակին, 3,650,000 ալ՝ օդային ճիւղին վրայ։ Այս ձեւով ցամաքային բանակի պիւտճէն բարձրացաւ 41,053,957 ոսկիի, իսկ օդայինը՝ 4,585,470 ոսկիի։

Կարգ մը նիւթերու սպառման տուրքէն 4,800,000 ոսկի հասոյթ կ'ենթադրուի, բուրդ, դրոշմաթուղթի յաւելումէն՝ 100,000, դատական ծախքերէն՝ 700,000, դրոշմաթուղթի յաւելումէն՝ 2 միլիոն, աւտոմոպիլի ծախսատար եւ ոգելից ըմպելիներու դրոշմաթուղթէն՝ 2 միլիոն, աւտոմոպիլի տուրքէն 2 ու կէս միլիոն ոսկի։

Անգլիա չի վճարեր պատերազմի պարտքերը

Ցունիս 15էն առաջ, երբ պէտք է դանձուին Դաշնակիցներու պատերազմի վարձատրութեան մասնավճարները, Միացեալ Նահանգներու նախագահը, Բուզպատրաստուած է մասնակցիլ համաժողովի մը՝ որ պիտի քննէ այդ պարտքերուն վերաբերեալ խնդիրը։ Ֆրանսա, որ էհրոյի տապալման պատճառով՝ առաջինն եղաւ որ անդամ մը վճարեց, դեռ չէ պատասխանած, այս տարի։ Առաջին պատասխանը տուաւ Անգլիա։

Այսպէս ուսումնասիրողին կը հաղորդէն թէ անգլիական գեսպանին քարտուղարը գրով մը յայտնած է Ամերիկայի կառավարութեան թէ իր կառավարութիւնը անհրաժեշտ նկատած է յետաձգել պատերազմի պարտքերու վճարումը։

Վերջ զինուորական խնայողութեանց ?

Գրեր էինք թէ անցեալ շաբթու Բուդվէյլի ներկայ եղաւ նաւային անոնախքնեաց տողանգքի մը, որուն կը մասնակցէին 110 զրահաւորներ։ Եւրոպական մամուլը, խօսելով այս ղէպքի մասին, միաձայն կը յայտարարէր թէ Միացեալ Նահանգները որոշած են վերջ դնել խաղաղասիրական քաղաքականութեան, որուն կը հետեւէին ժամանակէ մը ի վեր։

Ամերիկեան մամուլը, պատասխանելով այս մեկնութեանց, կը յայտնէ թէ եղածը պարզապէս փաստ մըն է, որ աւարտած է լայն խնայողութեանց չրջանը նաւային սպառազինութեանց ճակատին վրայ։ Առաջին անգամ նախագահ Ռուզվելթի օրով էր, որ նաւային շինութեանց մէջ հարկ տեսնուեցաւ խնայողութիւններ կատարել։ Եւ հիմա վերջացած է այդ կատարուելիք խնայողութեանց ծրագիրը։ Ձիշդ է թէ պատրաստուած է մասնաւոր ու նոր ծրագիր մը թոյլ տալու համար նաւային շինութեանց, օդանաւային կազմակերպութեան, եւ այս առթիւ աւելցուած է սպաներու թիւն ալ։ Սակայն այս կարգադրութիւնն ալ, մինչ ամերիկեան մամուլին բերնով, գործ հայթայթելու համար է գործադրիչներուն։

Ինչպէս կը տեսնուի, ամերիկեան մամուլը, ամենայն անմեղութեամբ սպառազինութեան որ եւ է նշան չի տեսներ իրենց երկրին մէջ։ Սակայն եւրոպական մամուլը իր կարգին կ'աւելցնէ թէ Միացեալ Նահանգներու «նաւային խնայողութիւնները վերջ դնելէ» յետոյ, չուտով վերջ կը դնեն նաեւ զինուորական վարկերու «խնայողութիւններն» ալ։

Աւելորդ է քննադատել անշուշտ Միացեալ Նահանգները,— թերթեր կան որ կ'աւելցնեն թէ ամերիկեան այս սպառազինութիւնը պարզ փորձ մըն է հետեւելու եւրոպական պետութեանց սպառազինութեանց օրինակին։

Եւ դեռ լսողներ կան թէ, այս օրերուս, զինաթափութեանխորհրդաժողով մը տեղի կ'ունենայ աշխարհի մը վրայ, չատ ծանօթ անկիւն մը։

Զինաթափութեան Խորհրդաժողովը

Երկուշաբթի նիստ մը գումարեց Զինաթափութեան խորհրդաժողովին դիւանը։ Նիստը տեւեց երկար, թէեւ չկրցաւ միութեան դիծ մը գտնել պարզուած տեսակէտներուն մէջեւ։

Երկու հոսանքներ կը բախէին իրարու.— Մէկ կողմը կ'առաջարկէր բանաձեւ մը գտնել լուծելու համար Խորհրդաժողովը, միւս կողմը կ'աշխատէր ամէն գնով չարունակել խորհրդաժողովը։ Այս վերջին հոսանքին գլուխն է կանգնած Պաոթու, իր եւեւ ունենալով Պալքանեան խմբակցութիւնը, Փոքր Համաձայնութիւնը, Խորհրդային Միութիւնը։

Հէնտէրսըն կը պնդէր թէ կարելի չէ լուծում մը գտնել այնքան ատեն որ դոյութիւն ունին պարզուած դժուարութիւնները եւ իսր տարակարծութիւնները։ Հէնտէրսընի յայտարարութեամբ կը պարզուի Սայմընի առեղծուածային դիրքը։ Պահ մը ըսուեցաւ թէ անգլիական դահլիճը չատ ալ համաձայն չէ Մեծն Բրիտանիոյ մեկուսացումին, հետեւաբար Սայմընի ճառերուն, ծրնեւի մէջ։ Այնպէս որ Սայմընն կանչուեցաւ Լոնտոն, եւ Անգլիոյ թագաւորին ծննդեան տարեդարձին առթիւ պալատի բարձրացում մը տրուելով Էրլին, տարբեր ուղղութեամբ լիազօրութիւն մը կը տրուէր ծրնեւի անգլիական պատուիրակութեան։ Հետեւաբար կը յուսացուէր թէ Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի տեսակէտներն իրենց չուտով պիտի նշմարուէր մերձեցում մը։

Հէնտէրսընի այս ճառով կը հաստատուի, որ «առեղծուած մեկուսացում»ը Սայմընի մեղքը չէ։ Հէնտէրսըն քանիցս խօսք կ'առնէ եւ կ'առաջարկէ կամ լուծել Խորհրդաժողովը, մինչեւ որ դժուարութիւնները մասամբ փարատին, կամ հրաւիրել նաեւ Գերմանիան, (եւ պատրաստակամութիւն յայտնեց ինք անձամբ կատարելու այդ պաշտօնը)։ Պաոթու կը պատասխանէ թէ դէմ չէ Գերմանիոյ մասնակցութեան, սակայն կ'ուզէ իմանալ թէ ի՞նչպէս պիտի կատարուի հրաւէրը։

— Դիւանը պէտք է Գերմանիա՞ երթայ, հասկնալու համար այդ երկրին մտադրութիւնը։ Աւելորդ է այդ ճամբորդութիւնը։ Արդէն փորձուեցաւ անգամ մը։ Լտըն կը վերադառնայ Գերմանիայէն, առանց յաջողութիւն գտնելու իր յոյսերուն մէջ։

Երկու տեսակէտներ կան,— ֆրանսական եւ գերմանական։ Իրապէս անհա՞շտ տեսակէտներ են այդ երկուքը։ Թերեւս ոչ։ Ֆրանսա բարեացակամութեամբ պիտի հետեւի, եթէ տեսնուի որ կարելի է համաձայնութիւն մը գոյացնել Ցրանսայի եւ Գերմանիոյ մէջ։ Սակայն նախ ուրիշ գործ ունինք այստեղ։ 14 պետութիւններ կ'ընդունին, որ անհրաժեշտ է նախ խօսիլ ու վիճիլ ապահովութեան հարցին մասին, եւ վերջը սպառազինութեանց կրճատման մասին։ Խօսինք եւ վիճինք ուրեմն այս մասին։ Յետոյ կը խորհինք թէ ի՞նչ պիտի ընենք։

Մօսեցան նաեւ Հէնտէրսընն, Լտըն, Լիթվինով, Մատարիակա, Սանտլէր, սակայն կարելի չեղաւ եզրակացութեան մը գալ։ Կարծես քիչ թէ չատ համաձայն էին խմբագրական մարմին մը կազմելու մասին, բայց Ալոյզի մերժեց մասնակցիլ այդ մարմնին, իսկ Պաոթու պատրաստ չեսպեց իրեն մտնել մարմնի մը մէջ, որ օգտակար գործ մը պիտի չկարենայ տեսնել։

Նախագահը, այս պայմաններուն մէջ, տեսաւ որ աւելի լաւ է հրաժարիլ նոր մարմին մը ստեղծելէ եւ, փոխանակ խմբագրուած չօշափելի տեսակէտներ տանելու, վիճաբանութիւնները չարունակել ժողովին մէջ։

Գերմանիա կը զինուի

Ֆրանսական աղբիւրէ կը հաղորդուի որ Գերմանիա կը պատրաստէ 300 հազարնոց բանակ մը բոլորովին նոր պայմաններու տակ, — վերապրելի դաշնագրով Գերմանիա իրաւունք չունի պահելու աւելի քան 100,000նոց բանակ մը։

Գերմանական թերթերը եւս կը խօսին զինուորագրութեան նոր պայմաններու մասին։ Այսպէս ամէն երիտասարդ որ կ'ուզէ զինուորագրուիլ, պէտք է լրացնէ հետեւեալ պայմանները.—

1.— Ամուրի ըլլալ, տարիքը՝ 18 — 22։
2.— Պատկանիլ մաքրարիւն արիական ցեղին։
3.— Տոգորուած գերման զգացումներով։
4.— Բարոյապէս տիպար նկարագիրի վկայական։
5.— Ֆիզիքական խիստ քննութենէ մը անցնիլ, ի հարկին չորաքննութեամբ։
6.— Իմացական ընդունակութիւններու փաստ ցոյց տալ։

Պահանջուած հասակը՝ 1 մեթր 65էն վեր։ Ակնոց գործածողները հաւանական չէ որ ընդունուին։ Ականաւորու վիճակը եւս կարեւոր կը նկատուի։

Ահա այսպիսի զօրամով, « օժտուած » երիտասարդներէ պիտի կազմուի 300,000նոց բանակ մը, որ «ընդ հուր եւ ընդ սուր» անցած ըլլայ, կազմ եւ պատրաստ։

Ֆրանսական թերթ մը դիտել կուտայ, որ Գերմանիոյ զինուորական ուժի այս աճումը կը զուգադիպի Ֆրանսայի « փոսացած » տարիներուն,— պատերազմի օրերու ծնունդները, որոնք չատ փոքրիկ թիւ մը կը կազմէին, այս չրջանին է որ զինուորական տարիքի կը հասնին։

Ուրիշ աղբիւր մը, անգլիացի օրագրող մը, որ վերջերս վտարուեցաւ Գերմանիայէն,— կը հաստատուի նոյնպէս թէ ո՛րքան ճիշդ են լուրերը Գերմանիոյ սպառազինութեան մասին։

Գերմանիա, կը գրէ Սթէֆըն, կը զինուի աւելի մեծ փութով եւ թափով քան ուրիշ որ եւ է երկիր։ Շարունակ օդանաւ կը գնէ։ Եթէ Ֆրանսա որ եւ է օր մը կրնայ գերմանիոյ Գերմանները մէկ մարդու պէսզինքի պիտի փարին, — այնքան պատրաստ են։ Եւ այն ատեն «Աստուած պահէ Ֆրանսան»։ Ներկայ դժնդակ կացութեան մէջ, ուր կը գտնուի Գերմանիա, ոչինչ կը կորսնցնէ պատերազմի մտնելով, ընդհակառակն կատարած կ'ըլլայ «մարզանք» մը, որ կրնայ զանազան յաջողութիւններ բերել իրեն։

Ուրիշ աղբիւր մը եւս կը հաստատէ, որ անցեալ տարի նախկին զինուորականներու տրուած օժանդակութիւնը 2էն բարձրացաւ 9 միլիոն մարքի։ Մինչդեռ պէտք էր որ նուազէր այդ վարկը, քանի որ մահերը կը պատահին հին զինուորականներուն մէջ։ Դարձեալ այս տարի 50 միլիոն մարք յատկացուեցաւ օդային ինքնապաշտպանութեան։

Սուրիոյ ֆրանսական հոգատարութիւնը

Ազգերու Դաշնակցութեան Հոգատարութեանց Յանձնախումբը, նիստ գումարելով երկուշաբթի, քննեց Սուրիոյ հոգատարութեան հարցերը, մանաւորաբար այն տեղեկագիրը, զոր կը բերէր Ֆրանսական կառավարութիւնը Սուրիոյ եւ Լիբանանի 1933ի վարչական կեանքին մասին։ Նիստին կը մասնակցէր Թոպէր Քէ, Սուրիոյ եւ Լիբանանի հոգատարութեան Ֆրանսական նախկին մարզպանը։

Թոպէր Քէ ցանկութեանը յանձնեց այն որ, Յանձնախումբին վերջին նիստէն ի վեր անցած ժամանակամիջոցին, կնքուած է Ֆրանսուսուրիական դաշնագիր մը, պահ մը լուծուած է Դամասկոսի երեսփոխանական ժողովը, այս տարի յունուարին վերահաստատուած է Լիբանանի խորհրդարանական կեանքը։

Աշխատանքի միջազգային ժողովին մէջ

Աշխատանքի Միջազգային Համաժողովը, երկուշաբթի առաւօտ, նախագահ ընտրեց Ժիւսթէն Կոտարը։

Քեոյ քննութեան առաւ Սարի բանուորութեան ապագան։

Ժուհօ, Ֆրանսական ներկայացուցիչը, յայտարարեց թէ Սարի բնակչութեան հարիւրին 75ը բանուորներէ կազմուած է։ Երբ հանրաքուէն կատարուի, կրնայ պատահիլ որ մտաւորական եւ ձեռնարհական չինուածքի նուիրուած բնակչութիւնը նեղութիւն կրէ։ Պաշտպանելու համար Սարի բանուորութեան շահերը, կ'առաջարկէր կազմել մանաւանդ յանձնախումբ մը, որ նախազգուշական միջոցներ ձեռք առնէ ի պաշտպանութիւն Սարի բանուորներուն։

Նիստին ներկայացաւ նաեւ Սարի բանուորներուն կողմէ պատուիրակութիւն մը, որ հաստատեց վերը բանաձեւուած վախերը։

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Լիբանանի բաղաքապետական ընտրութիւնները շատ մը շրջաններու մէջ վերջացան կիրակի եւ արիւնով։ Ընտրութեանց ընթացքին վիրաւորուած են 80 հոգի, 20ը ոստիկաններ, իսկ մեռած է 1 հոգի։

124 ընտրական շրջաններու մէջ բաղաքապետական խորհուրդներու անդամներուն թիւը 798 պիտի ըլլար, բաժնուած հետեւեալ կերպով.—

333 Մարոնի, 143 Ցոյն - Օրթոտոքս, 85 Շիի իսլամ, 80 Տիւրզի, 68 Ցոյն - Կաթոլիկ, 51 Սիւննի իսլամ, 25 Փոքրամասնութիւն, 5 Բողոքական, 7 Հայ եւ 1 Հայ կաթոլիկ։

Ընտրուած Հայերն են.— Պուրճ Համուտէն՝ Պ. Պ. Բիւզանդ Քէհեհեան, Վահան Տօնապետեան, Պարգեւ Տէր Ցովհաննէսեան եւ Սարգիս Գասապեան, Զահլէէն՝ Ցարութիւն Ցովակիմեան, Բայազէն՝ Արմենակ Հօհօնեան, Ձիւնիէն՝ Գրիգոր Մըղնեան, Ձիպէյլէն՝ Լեւոն, Զազիրէն՝ Մովսէս Սարգիսեան, Անթիլիասէն՝ Ձօզէֆ Պալութեան։

ՍՈՒՐԻՈՅ ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ ԿԱՑՑԵԼԷ ՀԱՑ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՆԵՐՈՒՆ

Պէյրութի «Ազդակ »ը կը գրէ.—

Վարչապետ Շէյխ Թաճ իր հետ ունենալով Հալէպի կուսակալ Նէպիճ պէյը, ինչպէս նաեւ ներքին գործոց խորհրդական Ֆօնըճօն եւ հարիւրապետ Քոլէճ փոխադարձ այցելութիւն տուաւ Հալէպի երեսփոխան Պ. Պ. Հրաչ Փափազեանի եւ Նիկողոս Ձանճիկեանի։

ՊԱՐՍԻՑ ՇԱՀԸ ԴԻՄԱՒՈՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Շահը դիմաւորելու համար մասնաւոր մարմին մը կազմուած է Թուրքիոյ մէջ,— Հանրապետութեան նախագահին թիկնապահներէն հարիւրապետ ճէվտէթ, արտաքին գործոց պաշտօնեաներէն Շեվքէթ Նուրի, արտաքին գործոց դիւանի պետերէն Թեւֆէք, արտաքին գործոց պիտոյից դեր - տնօրէն Հիմմէթ պէյերէ բաղկացած։

Այս մարմինը Քարատէնիզ շոգենաւով մեկնեցաւ Տրապիզոն։ Դիմաւորող մարմինը Տրապիզոնէն հիւթնաշարժով սահմանագլուխ պիտի մեկնի եւ չորս օրէն կիւրեղի Օլաճ վայրը հասնելով Շահին պիտի սպասէ։ Րիզա Շահ յունիս 10ին այդտեղը պիտի գայ եւ անկէ ալ հիւթնաշարժով Տրապիզոն։ Եւվուզ զրահաւորը հիւրը, ընկերակցութեամբ երեք թորպիլահալածներու, Տրապիզոնէն Սամսոն պիտի տանի, ուրկէ մասնաւոր շոգեկառքով Էնկիւրի պիտի երթայ։ Այս այցելութեան առթիւ Էնկիւրի ամբողջութեամբ պիտի դրօշազարդուի։

Արտաքին գործավարը ծրնեւէն դարձին փոխանակ Էնկիւրի երթալու, ուղղակի Պոլսէն Տրապիզոն պիտի երթայ, Շահը ողջունելու։

Թօֆաթլեան հաստատութիւնը ընտանձած է Պարսից Շահ Փէհլէվիի եւ հետեւորդներուն ճաշի պատրաստութեան գործը, թէ ուղեւորութեան եւ թէ Պոլիս բնակութեան ընթացքին։ Ասոր համար Թօֆաթլեանի պաշտօնեաներէն 60 հոգի ճամբայ ելան դէպի Տրապիզոն, 70 սնուցուկ գոյքերով։ Պաշտօնեաներուն հետ են առաջին եւ երկրորդ կարգի խոհարարապետներ, ինչպէս նաեւ ռոխ սպասարկութեան մը անհրաժեշտ բոլոր կազմածները։

ՖՐԱՆՍԱՑԻ ԴՐՈՂ ՄԸ ՄԵՌԱՒ ՎԱՒԽԷՆ

Կապրիէլ Պէրնար, 59 տարեկան, հեղինակն է բազմաթիւ վէպերու, ծանօթ է նաեւ իր երաժշտագրական գործերով։

Երկուշաբթի երեկոյ Մոնմարթրէն անցած պահուն, երիտասարդ մը, կատակ ընելու նպատակով, պզտիկ վըրձին մը *թէնթիւր տ'իոտի* մէջ թաթխած, յանկարծ կը ցցէ գրողին բթին առջեւ։

Ֆրանսացի գրողը ատրճանակ կը կարծէ թէ *թէնթիւր տ'իոտին* հետէն՝ յանկարծական նուաղում մը կ'ունենայ, գետին կ'իյնայ, եւ հիւանդանոց փոխադրուելու ատեն կը մեռնի։ Կատակաբանը, Մօրիս Քիւիէրսակ, ոստիկանատուն կը տարուի, իսկ այ վախցած իր կատակէն։

ՀԱՅ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ՅՈՒՇԱՐՁԱՆԸ

ՄԱՐՏԻՐՈՍ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

Ծանոթ ենք հայ արտակարգ ճարտարապետ Թորոս Թորամանյանի (1864—1934) ստեղծագործական հարուստ ժառանգությանը, որ ներառում է ինչպես ազգային ոճով կառուցված հոյակերտ շենքեր, այնպես էլ ժամանակակից ոճով կառուցված ինքնատիպ կոթողներ։ Ինչպես հայտնի է, Թորամանյանը ստեղծագործական իր ուղին սկսել է 1890-ական թվականներին, երբ Կովկասում ազգային ոճի ճարտարապետության հիմնադիրներ Գաբրիել Թադևոսյանը, Ալեքսանդր Թամանյանը, Ալեքսանդր Ծատուրյանը, Ալեքսանդր Զիմզիմովը, Ալեքսանդր Կուզմինսկին, Ալեքսանդր Շիրվանզադեն և ուրիշներ արդեն հաստատուն հիմքեր էին դրել ազգային ճարտարապետության զարգացման համար։ Թորամանյանը, ինչպես նշում է Ալեքսանդր Թամանյանը, «ոչ միայն ուսումնասիրեց հայ ճարտարապետության հուշարձանները, այլև ուսումնասիրեց ժողովրդական ճարտարապետությունը, ինչպես նաև հայ ժողովրդական կյանքի ու կենցաղի առանձնահատկությունները»։ Ահա թե ինչու նրա ստեղծագործության մեջ ազգային ոճի հետ միաձուլվում են ժողովրդական ճարտարապետության տարրերը։

Թորամանյանի ստեղծագործական ուղին ընդգրկում է մոտ 40 տարի։ Այդ ընթացքում նա կառուցել է մեծ թվով հասարակական, վարչական, կրթական, մշակութային շենքեր, եկեղեցիներ, ինչպես նաև բնակելի տներ։ Նրա ստեղծագործական ժառանգության մեջ առանձնահատուկ տեղ են գրավում Երևանի պետական օպերայի և բալետի թատրոնի շենքը, Երևանի պետական համալսարանի գլխավոր շենքը, Ալավերդու պղնձաձուլական գործարանի շենքերը, Ալավերդու եկեղեցին, Երևանի Կասկադի ստորին հատվածի ճարտարապետական համալիրը, Երևանի Կենտրոնական կայարանի շենքը, Ալեքսանդրապոլի (Լենինական) Սուրբ Խաչ եկեղեցին, Ալեքսանդրապոլի Ս. Գևորգ եկեղեցին, Ալեքսանդրապոլի Ս. Աստվածածին եկեղեցին, Ալեքսանդրապոլի Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցին, Ալեքսանդրապոլի Ս. Հովհաննես Մկրտիչ եկեղեցին, Ալեքսանդրապոլի Ս. Նշան եկեղեցին, Ալեքսանդրապոլի Ս. Սարգիս եկեղեցին, Ալեքսանդրապոլի Ս. Հակոբ եկեղեցին, Ալեքսանդրապոլի Ս. Կարապետ

Անպարտելի ոչ մի ամրոց չկա երկաթե կամքի առջև

«««

Ամերիկացի հայտնի ճանապարհորդ Ֆրենկ Կլարկը, որ ճանապարհորդել է աշխարհի բոլոր մասերում, ասում է, որ ամենից ավելի հետաքրքրական է եղել իր համար Աֆղանստանը։ Ֆրենկ Կլարկը ասում է, որ Աֆղանստանում ինքը ոչ միայն հանդիպել է ամենաքաջ ու ամենաազնիվ մարդկանց, այլև տեսել է ամենաանառիկ ամրոցները։ Ֆրենկ Կլարկը ասում է, որ Աֆղանստանում ինքը տեսել է ամրոցներ, որոնք կառուցված են եղել ժայռերի վրա, ամրոցներ, որոնք ոչ մի հրետանի չի կարող ավերել։ Ամրոցներ, որոնք անառիկ են եղել ոչ թե նրանց համար, որ նրանք ունեցել են հրետանի, այլ նրանց համար, որ նրանք ունեցել են երկաթե կամք։

Ֆրենկ Կլարկը պատմում է, որ Աֆղանստանում ինքը հանդիպել է մի ամրոցի, որ կառուցված է եղել ժայռերի վրա։ Ամրոցի պատերը եղել են 3 մետր հաստությամբ։ Ամրոցի պատերի մեջ եղել են նեղ անցքեր, որոնց միջով կարելի է եղել կրակել հրացանով։ Ամրոցի պատերի վրա եղել են նաև մի քանի հրանոթներ

Հ. Յ. Դ.

ՊՕՍՏՈՑԻ ընկերական ընդհ. ժողովը այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին ծանօթ հաւաքատեղին։ Ներկայ կ'ըլլայ ընկ. Գ. ԲԱԼԱՅԵԱՆ։

Հ. Յ. Դ. ՄԱՐՍԷՅԼԻ ԿՈՄԻՏԷԻ ԴԱՍԱԽՕՍԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐԸ

ՍԷՆ ԺԻՒԼԻԷՆ (Պոմոն) Զաւարեան ենթակոմիտէի դասախօսական ժողովը այսօր, չորեքշաբթի իրիկուն ժամը 8ին։

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Ռոստոմ, Քրիստափոր, Աղբիւր Սերոբ եւ Իչխան ենթակոմիտէներու դասախօսական ժողովը վաղը հինգշաբթի իրիկուն ժամը 9ին, Պատ. Միութեան Գրադարանին մէջ։

ՍԷՆ ՄԱՐԿՐԻԹԻ Համազասպ խումբի ժողովը, այս Ուրբաթ իրիկուն, ժամը 7·30ին, սովորական հաւաքատեղին։

Այս ժողովներուն կը խօսի՝ ընկ. Ա. ՋԱՄԱԼԵԱՆ։

ՄԱՑԻՍ 28Ը ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

»»»··«««

ԻՍԻԼԷՄՈՒԼԻՆՈՑԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ՝ *ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՑԻ ՋԱՒԱՐԵԱՆ ԿՈՄԻՏԷԻ*

9 ՅՈՒՆԻՍ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՑ ԺԱՄԸ 8·30ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՑՍ

2, Rue Alexandre Guilmant*ի սրահին մէջ, Մէօտօնի կայարանին դիմացը։*

Կը ճախագահէ՝ ընկ. ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Կը խօսի ընկերուհի՝ ԷԼԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ

Գեղարուեստական ճոխ բաժին։ Խմբական եւ սոլօ երգեր, հայկական սիրուած շուրջպարեր հայկական տարազներով ՍԻՓԱՆ երգչախումբի կողմէ դեկավարութեամբ Պ. ՍԱՔՕ ՅԱԿՈԲԵԱՆի։

Կը մասնակցի Թաւխաս ՌՈՒԲԻՆ

Կէս գիշերէն վերջ եւրոպական պարեր, մասնակցութեամբ ԵՓՐԱՏ ճուազախումբի։

Հաղորդակցութեան միջոցներ.— Փորթ Վէրթայլէն եւ Փորթ ա'Օ-թէօյլէն առնել 23 եւ 32 թիւ հանրակառքերը եւ իջնել Ֆէրմ տը Մէօ-տօն ուր պիտի սպասեն առաջնորդներ։ Շոգեկառք Մոնփառնասէն, իջնել կար Մէօտօն։

ՄՈՒՏՔ 5 ՖՐԱՆՔ

ՍԷՆԹԱՆԹՈՒԱՆԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ *Հ. Յ. Դ. ԸՆԿԵՐ ԿԱՐՕ ԽՈՒՄԲԻ*

9 *ՅՈՒՆԻՍ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՑ ԺԱՄԸ 8.30ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԱՌԱՒՕՏ*

La Viste l'Ermitage*ի չքեղ սրահին մէջ*

Կը խօսի՝ ընկ. ԱՐՇԱԿ ՋԱՄԱԼԵԱՆ

Թախքերու մասնակցութեան համար 3 ֆրանք, եօթը տարեկանէն վեր փոքրիկներու համար 1 ֆրանք։

Մանրամասնութիւնները առանձին յայտագրով։

ԿԱՐՏԱՆԻ ՄԷՋ

ԱՑՍ ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍ ՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 2.30ԷՆ

Կը խօսի՝ ընկ. Ա. ՋԱՄԱԼԵԱՆ

Մանրամասնութիւնները առանձին յայտագրով։

ՊՕՍՏՈՑԻ ՄԷՋ

ԱՑՍ ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍ ՕՐԷ ՎԵՐՋ

Կը խօսի՝ ընկ. ԳԵՐԱՍԻՄ ԲԱԼԱՅԵԱՆ

Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ։

ՎԻԷՆԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ՝ *Հ. Յ. Դ. ՎԻԷՆԻ ԿՈՄԻՏԷԻ*

եւ մասնակցութեամբ *ՔՐԻՍՏԱՓՈՐ եւ ՄՈՒՐԱՏ ԽՈՒՄԲԵՐՈՒ*

ԱՑՍ ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍ ՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ ՀԻՇՏ 3ԻՆ

ՎԻԷՆԻ ՍԷՐԲԵՐԸ ԿԱԹՈՂԻԿ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

Կը նախագահէ՝ ընկ. ՎԱՐԴԱՆ ՁՈՒԼԼԷՐԵԱՆ

Գեղարուեստական ճոխ բաժին.— Օր. Նովինար Տէր Պետրոսեան (սեներգ), ընկ. Աւետիս Մելքոնեան (ջութակ)։ Արտասանութիւն, հայկական պարեր եւ խմբերգներ փոքրիկներու կողմէ։

Թախքերու մասնակցութեան համար մուտք 1 ֆրանք։

ԱԶԳ

Ի պատիւ քաղաքիս եւ արուարձաններու մեր հայրենակիցներուն կը ծանուցուի, որ յառաջիկայ կիրակի առաւօտ 10 յունիս, Սէն Ժիւլիէն - Պոմոնի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ տեղի կ'ունենայ հանդիսաւոր Ս. Պատարագ ի հանգիստ հոգւոյ ողբացեալ Մ. Վարանդեանի մահուան քառասունքի առթիւ, նախագահութեամբ հրաժարեալ առաջնորդ Սրբազան Հօր։

Արդ կը հրաւիրուին սոյն տխուր պահանդէսին, քաղաքիս եւ բոլոր արուարձաններու մեր հայրենակիցները եւ բոլոր ազգային եւ այլ ամէն կազմակերպութեանց պաշտօնական ներկայացուցիչները, յարգելու համար անմոռաց յիշատակը հայ ազատագրութեան դատին անխոնջ վեհերանին, որ իր ամբողջ կեանքին, եւ գործով եւ գրչով անձնուիրաբար նուիրուեցաւ հայ հայրենիքի եւ հայ ազգին արդար դատին։ Սկիզբ Ս. Պատարագի ժամը 8ին, քարոզ՝ 11ին, հոգեհանգիստ՝ 11.30ին։

Թաղ. խորհուրդ Պոմոնի

(կնիք)

ՀԱՆԴԷՍ

Ի նպաստ **Ա. Յ. ՔՈՑՐԵՐՈՒ ՈՐԲԱՆՈՑ-ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒ**

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ, ԽՕՍՈՒՆ ՇԱՐԺԱՆԿԱՐ

Նախագահութեամբ՝ *Տիկ. ԼԻԼԻՆ ՊԷՅ ԴԱՓԱՄԱՃԵԱՆի*

կիրակի *10 Յունիս*, ժամը *Ճիշդ 15*ին

ՄՈՒԻՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՊԷՏԻԿՕՒԶԱՆԵԱՆ ԹԱՏԵՐԱՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ— ՍԵՒԻՐ

Տոմսերու գինը 10 *ֆրանք։*

ՄԱՆՕԹ.—*Իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն, ծանօթ Լուսթակահար Պ. Ժ. ՍԻՆԱՆԵԱՆ, ընկերակցութեամբ դաշնակահար Օր. ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆի, ինչպէս նաեւ երգչուհի Օր. ՊԻԼՊԻԼԵԱՆ եւ երգիչ Պ. Ժ. ՄԱՐԻԿԵԱՆ։*

Տոմսակները կը գտնուին՝ Տիկ. Մ. Ճեօհէրեանի մօտ, 168, Bd. Haussmann, Paris (8). Tél. Carnot: 47-66: *Իսկ հանդէսին օրը վերոյիշեալ թատերասրահը*

ՊԱՆԵԼԷՕ-ՔՈՉՅԱՆԻ «ՅԱՌԱՋԴԻՄԱՍԻՐԱՑ» ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Տարեկան Դաշտահանդէսը ՅՈՒԼԻՍ 8ին։

Ի ՆՊԱՍՏ ԻՐ ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶ - ԴՊՐՈՑԻՆ

կը խնդրուի կազմակերպութիւններէն նկատի ունենալ սոյն թուականը։

ԴՐԱՄԻ ՊԷՏՔ ՈՒՆԵՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Դրամական փոխառութիւն՝ լուրջ անհատներու, ուղազգոյն 3000 ֆրանկով 4 %։

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ.— Առեւտրականներու, գործարանատէրներու, եւ *մարչան ֆօրէններու*, տուն շինողներու եւ գործի ձեռնարկել փափաքողներու։ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ.— Նոյնիսկ **lotissement**ներու վրայ։ ԱՌՈՒԾԱԽ.— Ֆօն տը գօսէրսի, հողի, տան եւ վիլլաներու։ Գործերու կարգադրութիւն 24 ժամէն։ Խորհրդակցութիւն եւ **études** ձրի։ Բազմաձայն գաղտնապահութիւն։

Դիմել կամ գրել.— **CRÉDIT FINANCIER LYONNAIS**

128, Route National Bron-Rhône

13 ՎԱՐՁՈՒԻ ԵՆ *Ցուլիս ամսուան համար դեղեցիկ* **13**

եւ օդասուն յարկաբաժիններ, Ջուր, կազ, էլեկտր. եւ կեդր. ջեռուցիչ։ Նպաստաւոր դիներով։ Դիմել՝

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆի *13 rue Pierre Curie*, K. Bicêtre. Metro: Porte d'Italie.

ՁԵՐ ՇԱՀՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ՔԱՆԻ ՈՒՐՉ ՁԻ

Ձեր ամբողջ խնայողութիւնը փոխ տուեր էք ծանօթի մը կամ բարեկամի մը եւ փոխարէն պարտամուրհակ մը ունիք գրպաննիդ որուն վրայ կը հանգչիք։ Փորձառութիւնը ցոյց կուտայ սակայն որ այդ պարտամուրհակներուն հարիւրին դէմ իննսուն տակաւոր, խմբագրութեան, ձեւի, դրոշմաթուղթի կամ արձանագրութեան այն տեսակ օրինական թերութիւն մը ունին որ կամ այն է դանոնք անգործածելի կը դարձնէ, պէտք եղած պարագային, եւ կամ կ'ենթարկէ հարիւր ֆրանքի համար մինչեւ 10 ֆր. 80ի ծանր տուգանքի։

Քանի ուշ չէ, քննել տուէք ձեր ունեցած պարտամուրհակները ԱՐՏԱԻԱԶԴ ՀԱՆԸՄԵԱՆԻՆ, 179 Rue de Vaugirard, Métro: Pasteur։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Հ. Մ. Ը. Մ.ի Շրջանային Վարչութիւնն ու Սկաուտական Մարմինը խոռն նիստ կը գումարեն վաղը հինգշաբթի գիշեր, կեդրոնը։

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

— Արտաշէս Վարդապետեան կը փնտռէ իր զաւակը՝ Աւետիս կամ Արսէն Վարդապետեան ծնած 1911ին Սամսոն, հօր անուն Արտաշէս՝ մօր անուն՝ Սաթենիկ, տեղահանուած Սամսոնէն 1922 թուականի Գարնան դիւղի Ազգ. Որբանոցը Արսէն Վարդապետեան անուն որբ մը տեսնողներ եղած են, որը՝ կը կարծենք թէ մեր փնտռած Աւետիս Վարդապետեանն է, յիշեալը անկէ ուրիշ որբերու հետ փոխադրուած է Գօրֆու, իր մասին տեղեկութիւն ունեցողներէն կը խնդրուի իմացնել հետեւեալ հասցէին.— Ardachès Vartabedian, Blv. Pache *113*, Bucareste (Roumanie)։

— Բղխի Խուբս գիւղացի Պ. Մարտիրոս Թոսունեան կը փնտռէ իր եղբայրը՝ Վահրիճ Թոսունեանը 1915ի տեղահանութեան միջոցին մինչեւ Բայու եղած են միասին։ Բայուի մէջ գիրենք աքսորած են տարբեր ուղղութեամբ։ Ծանօթներ որ Վահրիճը տեսած են Տէր Զօրի անապատներուն մէջ, կը հաւաստիացնեն թէ արաբ մը զինքը որդեգրած է կամ իր մօտ ծառայութեան առած։ Իր մասին տեղեկութիւն ունեցողներէն կը խնդրուի իմացնել իր եղբօր՝ Mardiros Tossounian*ի*, 8, Place St. Barbe, St. Etienne, Loire, (France)։

Արտասահմանի թերթերէն կը խնդրուի արտատպել։

Ձգրիտ լուր տուողին *500* ֆրանք, մէկ տարեկան *Յառաջ* եւ ուրիշ օրաթերթ մը նուէր։

— Սելանիկէն Նշան Աբրահամեան կը փնտռէ իր հօրեղբայրը՝ բռնիկ կեսարացի Գէորգ Աբրահամեանը, որ աւելի քան քսան տարիէ ի վեր Լոնտոն կը բնակի։ Ձիշեալին հասցէն զիտցողներէն կը խնդրուի իմացնել Ամերիկեան Քոլէճի հաստիքով, Խարիլաօս, Սելանիկ։

ԵՔԷ ՀԱՅՐԵՆԱԲԱՂՁՈՒԹԵՆԷ ԿԸ ՏԱՌԱՊԻՔ

ԽՄԵԻՔԻՔ «ԵՐԵՒԱՆ» ԱՆՒՐԱՑ ՕՂԻՆ

ՍՏՈՐԻՒ ՆՇԱՆԱԿՈՒԱԾ ՊԻՏԱԿՈՎ

ՄԵՐԹԱԳԼԻՔ ԿԵՂԾԵՐԸ

Ֆրանսայի համար արտօնատէր

Société PEUREUX

12, Boulevard des Vignes, 12 MARSEILLE Tél. Colbert 58—10

ԼԻՈՆԻ եւ ՇՐՋԱԿԱՅՔԵՐՈՒ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ

D.N.BAHADOURIAN 32 rue Sévigné Lyon (Rhône)

ՆԻՍԻ ԳՕՐԾԱԿԱԼ.—

M. H. Khatchadourian et Danielian 24, rue Assalit, Nice (A. M.)

ՀԱՅԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵՆ

ԲԱՑՈՒԱԾ Է

Յ. ԱՊՏԱԼԵԱՆի *ապցավաճառի խանութը*

115, Route d'Orléans, Cachan (Seine).

Առդիական փուռ։ Մեծ խնամով կը պատրաստուին զանազան տեսակի հացեր։ Անբերի մարդութիւն։

ԲԱՑՈՒԱԾ Է

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԽԱՆՉԷՐԵԱՆի

ԱՐԴԻԱԿԱՆ ԴԵՐՁԱԿԱՑՈՒՆԸ

97 Route d'Orléans. Cachan

Անգլիական եւ ֆրանսական ընտիր կերպասներ, վերջին նորաձեւութիւն, խնամուած կար։ Գիներու վրայ կարեւոր զեղչ։

ՀԱՆԳԻՍՏ ՔՆԱՑԷՔ, ՄԼՈՒԿՆԵՐԷ ԵՒ ՄԻՋԱՏՆԵՐԷ ԶԵՐՄ

ԳՕՐԾԱԾԵՑԷՔ

Insectox

ՇԱՏ ՀԱՃԵԼԻ ՀՈՍ

ՈՒՆԻ ԵՒ ԱՐԱՏ

ԶԳԳԵՐ։

1 Լիտրը 26 Ֆր.

1/2 Լիտրը 14 Ֆր.

1/4 Լիտրը 8 Ֆր.

Dépôt M. BASMADJIAN

56, Rue Corvisart, Paris (13)

Ազգ. հաստատութեանց, միութեանց եւ պանդոկներու *100*ին *30* զեղչ։

Le Gérant: H. STEPHAN

17, Rue Dameme, PARIS (13e) Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

ՀԱԼԱԾ ՄՕՄԻՆ ՀԵՏՔԸ

Հեղինակ՝ ԷՏԿԸՐ ՈՒՕԼԸՍ *Թարգ. Ժ. Մ.*

Առաջին գործս եղաւ ի հարկէ հիւանդին քովը երթալ։ Մահամերձ վիճակի մէջ էր ան։ Տարտամ կերպով յիշեցի թէ իր ղմդքը ծանօթ էր ինծի։ Երբ ինքնութիւնը ստուգելու համար անոր թուղթերը կը քննէինք, աչքիս զարկաւ անոր անունը եւ անմիջապէս միտքս եկաւ թէ ինչ պայմաններու տակ ճանչցած էի ողբացեալը։

Անիկա ձորձ կէյսըրքօլցի էր եւ նոր վերադարձեր էր հարաւային Ամերիկայէն։ Ամբողջ շաբաթ մը խոպոպացի բժիշկի մը հետ միեր անկարելին ըրինք գինքը զարմանելու համար։ Սիրտ - փոր հաւացնող հիւանդ մըն էր չհոգը — ձօն Լէքմըն խնդաց — սարսափելի լեզու մը ունէր, անհամբեր էր եւ դիւրագրգիռ։ Նոյնիսկ իր բարեկամներուն հետ։ Շատ դիւրագրգռած էր իր կորսուած թեւին համար, օրինակ, եւ ծոյլ չէր տար որ իր սենեակը մտնէինք մինչեւ որ հագուած չըլլար։ Մեր ներկայութեան ոչ կ'ուտէր, ոչ կը խմէր։ Եւ սակայն շատ քաջ մարդ էր, իր մասին երբեք չէր խորհիր եւ մտահոգ էր որ տակաւին չէր աւարտած իր գիրքը։

Կէյսըրքօլ մեռաւ յունուար 17ին, այդ օրը իր խնդրանքով ձենովա զացած էի իր գոյքերը հաւաքելու համար վերադարձիս ուղղէն իսկ Թաղուած էր։ Իր թուղթերը քննելէս ետքն էր որ յղացայ Գարային մօտենալու ծրագիրս։

Թուղթերուն մէջ գտայ նամակ մը զոր Ճոյնը ուղարկած էր Պուէնոս Այրէս։ Այդ վայրկեանին յանկարծ յիշեցի թէ Գարան էր որ Կէյսըրքօլը Ամերիկա ղրկած էր։ Վճռեցի սպասել զայն եւ սպաննել այնպիսի ձեւով մը որ մեղսակցութեան ամենաչնչին կասկած մը անգամ չզար վրաս։

Գիտէի թէ որ կը բնակէր։ Ծանօթ էի իր սովորութիւններուն։ գիտէի նոյնպէս թէ ինչ մղձաւանջի տակ կ'ապրէր ան թէ Անգլիոյ եւ թէ Ամերիկայի մէջ։ գիտէի թէ գաղտնի փափկանք ունէր։

Կէյսըրքօլ 140 ոսկի ունէր իր գրպանը։ 100 ոսկին վար դրի ինծի համար — որովհետեւ վստահ էի թէ Լոնտոն հասնելուս այդ գումարը կրնայի իր ժառանգորդներուն վերադարձնել — իսկ մնացեալ թուղթերն ու նամակները յանձնեցի անգլիական հիւպատոսին, բնականաբար բացի այն նամակներէն որոնք կ'ապացուցանէին իր յարաբերութիւնները Գարայի հետ։

Արտաքնապէս Կէյսըրքօլին կը նմանէի։ մօրուքս բաւական երկար էր եւ ողբացեալին կարգ մը տարօրինակութիւններուն ալ քիչ շատ ծանօթ ըլլալով, պիտի կրնայի դերս կատարել։

Բաւական յաջող լրագրող մըն եմ եւ ընդհանուր զարգացում մը ունիմ։ Շնորհիւ իմ ծանօթութիւններուս եւ բրիտանական Թանգարանին մատենադարանին, յօդուած մը պատրաստեցի որուն նիւթն էր Փաթակօնիան։

Ցօդուածը Կէյսըրքօլի այցաքարտով « Թայմզ »ին ուղարկեցի եւ ինչպէս գիտէք հրատարակուեցաւ։

Յարկաբաժին մը վարձեցի Սբտոնլընտ եարտէն ոչ շատ հեռու թաղի մը մէջ։ Բարերախտաբար կրցայ գտնել կահաւորուած յարկաբաժին մը որուն տէրը երեք ամսուան արձակուրդով հարաւային Ֆրանսա գացած էր։ Վարձքը կանխիկ վճարեցի եւ քանի որ առժամապար հրաժարած էի Կէյսըրքօլի տարօրինակութիւններէն, տան տէրս լաւ տպաւորութիւն կրեց ինձմէ եւ երկար բարակ հարցուփորձ չըրաւ։

Պատրաստ հագուստներ ունէի արդէն։ ամէն բան կարգի դնելէս ետքը, օրը որոշեցի եւ առաւօտ մը կանուխ երկու պայուտակներս Կրէյթ Միւլլտոն պանդոկը ղրկեցի։

Կէսօրէն վերջը Քէսոկըն Սքուէր գացի եւ սպասեցի մինչեւ որ Գարան դուրս ելաւ։ Ալպանիայէն հեռանալէս յետոյ առաջին անգամն էր որ կը տեսնէի զինքը։ ինչպէս ուզեցի փողոցին մէջ վրան յարձակիլ եւ կտոր կտոր ընել զայն, բայց կրցայ ինքզինքս զսպել։

Երբ այլ եւս հեռացած էր, անոր տունը գացի՝ կեղծելով Կէյսըրքօլի բոլոր չարժուձեւերը։ Ջեռնարկիս առաջին քայլը անյաջող անցաւ, որով հետեւ զարմանքով նկատեցի որ Գարայի ծառան՝ փախուստիս օրը բանտապահին անակնկիզ մէջ ինծի հետ աշխատող բանտարկեալն էր։ կասկած չունէի այդ մասին, մանաւանդ երբ լսեցի անոր ձայնը, ճանչցա՛ւ զիս արագօք, հակառակ մօրուքիս եւ ակնոցներուս։ իրաւ որ չեմ գիտեր։ Բայց չեմ կարծեր որ ճանչցաւ, թէեւ ամէն տեսակ պատեհութիւն տուի իրեն։ ուղղակի անոր երեսին նայեցայ եւ իմ երկրորդ այցելութեանս՝ Կէյսըրքօլի այլանդակ ձեւերը ընդօրինակելով, հրաւիրեցի զինքը որ մօրուքէս թել մը քաշէր։ Այդ փորձս յաջողած էր։ տունս վերադարձայ եւ մինչեւ իրիկուն սպասեցի։

Երբ Գարայի մեկնումին կը սպասէի, նկատեցի որ հեռաձայնի երկու դիծեր հաղորդակցութեան մէջ էին անոր բնակարանին հետ։ Անմիջապէս կռահեցի — թէեւ վստահ չէի կրնար ըլլալ — որ այդ դիծերէն մէկը սեփականն էր եւ կապուած էր մօտակայ ոստիկանատան մը հետ։ գիտէի թէ անիկա վախկոտ մարդ էր։ Գարան այդ տեսակ կարդադրութիւն մը ըրած էր Ալպանիոյ մէջ ալ եւ իր պալատը յարաբերութեան մէջ էր Ալէսօյի ոստիկանատան հետ։ Հիւսէյին էֆէնտին խօսած էր ինծի այդ մասին։

Այդ գիշերը լաւ մը քննեցի տանը շորս կողմը եւ տեսայ որ Գարայի սենեակը լոյս կար։ ժամը տասը տասը անցած դուռը զարկի եւ ներս մտայ։

Մտան ըսաւ թէ Ճոյնը իր սենեակն էր եւ գիս վեր առաջնորդեց։ Ցիշերը տունէն հեռացնելու մասին ալ խորհած էի առաջուց, քանի որ չէի ուզեր որ անիկա ոստիկանութեան կողմէ հարցաքննուէր։ Թուղթի մը վրայ գրեցի անոր բանտարկեալի թիւը եւ հեռաւեալ բառերը աւելցուցի տակը։ — « Քեզ կը ճանչնամ, անմիջապէս հեռացիր »։ Երբ առջեւս ինկաւ գիս վեր տանելու համար, թուղթը բակին մէջ գտնուող սեղանին վրայ դրի։

Գրպանս երկու մամ ունէի։ որոշած էի թէ ինչպէս պիտի գործածէի զանոնք։

Մտան գիս Ճոյնին սենեակը հրամցուց։ արդէն կեցած էի դիմացը այն մարդուն որ կինս մեռցուցած էր եւ ինձմէ խլած էր այն բոլոր գեղեցկութիւնները զորս կեանքը վերապահած էր ինծի։

Լէքմըն պահ մը ընդհատեց իր խօսքը։ ներկաները անհամբերութեամբ կը սպասէին իր եղրակացութեան։

Գարան, սկսաւ Լէքմըն, անմիջապէս անկողինէն դուրս ցատկեց եւ ինծի մօտեցաւ այն վայրկեանին երբ սենեակին դուռը կը փակէի։

(Շար.)

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

HARATCH

(Fondé en 1925) :=: R ... Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15-70

(ԽՐՃԵԽԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՈՐԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղուածներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Ջուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
7
ՅՈՒՆԻՍ
JEUDI
7 Juin
1934

10ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année № 2515

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՎԱՂՈՒԱՆ ՍԱՐՍԱՓԸ

»»»··«««

Մէկ օրէն միւսը կը ծաւալի եւ կը խորանայ անստուգութիւնը՝ քաղաքական հորիզոնին վրայ: Եւ քանի մը ճակատներու վրայ:

Պատերա՞զմ թէ խաղաղութիւն,— կը հոլովեն մարդիկ:

Եւ փոքր թիւ մը չեն կազմեր անոնք որ բացէ ի բաց կը խօսին պատերազմի մասին:

Ահա վերջինը, Ուաշինկթընի խորհրդային դեսպան Պ. Թրոյանովսկի:

Յունիս 5ին ճառ մը խօսելով Ֆիլատէլֆիայի մէջ, Պ. Թրոյանովսկի աւանդ վերապահութեան յայտարարեց թէ Եւրոպա եւ Ասիա պատերազմի կը պատրաստուին «բացէ ի բաց եւ դիտակցօրէն»: Եւ դիտել տուաւ թէ՝ անհրաժեշտ է համաձայնութիւն մը կնքել Ս. Միութեան եւ Մ. Նահանգներուն միջեւ, հարթելու համար ամբողջական կամ մասնակի զինաթափութեան ճամբան:

— «Ոչ մէկը գիտէ թէ ի՛նչ պատրուակ պիտի հնարուի սկսելու համար յաջորդ պատերազմը: Անհրաժեշտ է կարելի եղածին չափ շուտով եւ փոխադարձ համաձայնութեամբ կարգադրել բոլոր երկրորդական խնդիրները, ինչպէս պարտմերու, առեւտրական մրցակցութեան եւ մաքսային սակացոյցերու վերաբերեալ հարցերը· որովհետեւ այդ բաղդատաբար անհշան խնդիրները կը թունաւորեն միջազգային մթնոլորտը եւ կը վիժեցնեն խաղաղութեան ամրապնդման համար թափուած ճիգերը: Երբ ես առաջին անգամ այս երկիրը եկայ լաւատես էի ռուսեւնափոնական յարաբերութեանց մասին, իսկ յոռետես՝ եւրոպայի եւ Ասիոյ ընդհանուր կացութեան հանդէպ: Սակայն կը կարծեմ թէ աշխարհի այսօրուան կացութիւնը շատ աւելի մութ է քան կ'երեւցնէ»:

Եթէ այս ճառը անձնական տրամադրութեան պիտի վերագրէք, այն ատեն բարեհամեցէք աչքի առջեւ բերել զինաթափութեան խորհրդաժողովին վիճակը: Մանաւանդ վերջին քանի մը օրերու պատկերը:

Երկու օրէ ի վեր, ճարտասանական մենամարտ մըն է որ տեղի կ'ունենայ նախագահ Հէնոէքսընի եւ Ֆրանսայի արտաքին նախարարին միջեւ: Մենամարտ մը, որ անցաւ դիւանագիտութեան սահմանները, հետզհետէ կրքոտ հանդամանք առնելով եւ անելի մը մատնելով ընթացիկ աշխատանքները:

Ճիշդ է, Պ. Հէնոէքսըն Մեծն Բրիտանիոյ պատուիրակը չէ: Բայց իր տեսակէտները կը բխին բուն իսկ բրիտանական պատուիրակութեան, ուրիչ խօսքով՝ կառավարութեան քաղաքականութենէն:

Ուրեմն, Անգլիան եւ Ֆրանսան են որ կուտան – կ'առնեն երկու օրէ ի վեր, սպառազինութեանց կրճատման ամէնէն փշոտ հարցերուն առթիւ:

Երկու տարի է որ կը քաշքշուի սպառազինութեանց կրճատման խնդիրը: Այդ երկու տարուան ութնութեանց ընթացքին, Ֆրանսան երբեք այնքան վճռական չէր եղած, որքան այսօր:

Այս կը նշանակէ թէ՝ Ֆրանսայի վարչական փոփոխութեան հետ, փոխուած են ոչ միայն տրամադրութիւնները, այլ եւ մի – ջազգային կացութեան պահանջները:

Պ. Պառթու դեռ անցեալ շաբթու կը բացատրէր թէ՝ այլ եւս չեն կրնար հետեւիլ միջին ճամբաներու, քանի որ Գերմանիոյ զինուորական եւ մտային կացութիւնն իսկ պահանջները:

Դեռ կան բազմաթիւ փաստեր, որոնք բացորոշապէս կը հաստատեն կացութեան ծանրութիւնն ու անստուգութեան թանձրացումը:

Այս տեսակէտէն, չափազանց պերճախօս են Թուրքիոյ Ազգ· Մեծ Ժողովին մէջ եղած վիճաբանութիւնները, որոնց մէկ մասը հաղորդեր էինք երէկ, իսկ մնացեալը պիտի կարդաք այսօր:

Մայիս 28ին, արտաքին գործակատարութեան եւ ազգ· պաշտպանութեան վարիչերուն քուէարկութեան առթիւ, հետեւեալ խօսքերը կ'արտասանէր ներքին գործակատար Շեւքրի Գայա պէյ, իրբեւ վերջաւորդ արտաքին գործակատարին·

—«Յարեկամութիւնները շատ կարեւոր են: Բայց երկրին համար ամէնէն մեծ յարեկամութիւնը է՝ ամէն բանէ առաջ զօրաւոր գտնուիլ երկրին մէջ: Մեր հետապնդած խաղաղականութիւնը է երկրին մէջ ապահովել ազգ· խաղալի մնութիւնը եւ մեր ուժը աւելցնելով, Թուրքիան բերել այնպիսի վիճակի մը՝ որ ծուռ աչքով չնային անոր:

Հակառակ ասոր, եթէ երբեմ որ եւ է յիմար որոշումի արդիւնքով, Թուրքիոյ վրայ յարձակում ըլլայ, այդպարագային Թուրքիոյ սահմանները, վրայ կարծր եւ սուր ժայռերու ընդհարելով, պիտի փշրուին: Կրնաք վստահ ըլլալ որ՝ այսօրուան Թուրքիան այնպիսի վիճակի մը բերելու զբաղած ենք եւ պիտի բերենք որ, ոչ միայն բաղձանքներ սնուցանելիք հող ըլլայ, այլ եւ ծուռ աչքով իսկ չնային անոր»:

Այս խօսքերուն իմաստը լաւ ըմբռնելու համար, պէտք է ուշադրութեամբ կարդալ երեսփոխան Սբերի պէյի ճառը:

Սբերի պէյի կարծիքով, Թուրքիա պէտք է միշտ զգոյշ մնայ եւ արթուն: «Իր բախտը եւ զինքը փորձել ուզող մէկը կրնայ զարնուիլ մեզի եւ ակամայ չարժման մղել մեզ... Չեմ կրնար ապահովութիւն գտնել Միջերկրականի վերաբերեալ գործերուն մէջ»:

Իր մտահոգութիւնը հիմնաւորելու համար, Թուրք երեսփոխանը կարգով կը յիշէ Ալժերիոյ, Թունուզի, Եգիպտոսի, Մարոքի, սիրիական Տրիպոլսոյ գլխուն պայթած փորձանքները: Եւ կ'առաջարկէ առանձին քաղաքականութիւն մշակել Միջերկրականի համար, քանի որ «բոլոր պետութիւնները խմբակցութիւններ կազմելու կ'աշխատին»:

Ապրիլ 5էն ի վեր, երբորդ անգամն է որ Էնկիւրի պաշտօնապէս կը յուզէ սպառազինութեանց յաւելման խնդիրը, դիմաւորելու համար մոգուան սարսափը:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԵՐԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ՀԵՏԵՒԱՆՔՆԵՐԸ ՌՈՒՍԻՈՑ ՄԷՋ

ՍՂՈՒԹԻՒՆ ԱՊՐՈՒՍՏԻ ԵՒ ՆՈՐ ՀՈԳԵՐ

Մոսկուայէն եւ ուրիշ կարեւոր կեդրոններէ հասած լուրեր կը հաստատեն թէ երաշտութեան մասին կառավարութեան հրատարակած հրամանագիրը ձախ տպաւորութիւն գործեց բանուորութեան վրայ, վերակենդանացնելով 1933ի սովի ուրուականը: Մինչեւ մէկ շաբաթ առաջ, կառավարութիւնը շրջունակ լաւատես լուրեր կը հաղորդէր 1934ի հունձքի մասին· յետոյ յանկարծ հաղորդեց թէ հունձքին մէկ մասը փճացած է եւ անհրաժեշտ մասնաւոր միջոցներ ձեռք առնել, թեթեւցնելու համար ապրուստի սղութիւնը եւ անոր հետ կապուած անախորժութիւնները: Արդէն իսկ լուրեր չրջան կ'ընէին հունձքերու ձախողման մասին, եւ ուտելիքներու գիները մեծապէս աւելցած էին վերջերս, ազատ չուկային մէջ, բայց պաշտօնական չրջանակները վճռապէս կը հերքէին այդ լուրերը, իբրեւ կուլակներու կողմէ յերիւրուած զրոյցներ: Արդ, կառավարութիւնը այժմ աւելցուցած է հացի պարէնը՝ բանուորներու եւ ուրիշ առանձնաշնորհեալ տարրերու համար:

Ինչպէս այն է որ, 1933ի հունձքը գերագնահատուած էր եւ երկրին մէջ մթերուած հացահատիկի քանակը իրականէն չատ պակաս է: Ուստի կառավարութիւնը հարկադրուած է արմտիք գնել արտասահմանէն, թէեւ ժողովուրդը տեղեկութիւն չունի այդ գնումներէն: Այնպէս որ, կարելի չէ որոշ բան ըսել տրամադրելի արմտիքի եւ հունձքի փճացման աստիճանի մասին: Դատելով անկատար տեղեկութիւններէ, ապագան չատ մութ է Ուկրայնայի մեծ մասին, Սեւ Ծովու չրջանին եւ հիւսիսային կովկասի մէջ· մանաւանդ որ կանխահաս տաքը նոր աւերներ կը սպառնայ իր խորշակներով եւ համաճարակներով:

Կառավարութիւնը հրամայած է 1934ի հողագործական ընդհ· տուրքը գանձել ապրանքով, 1933ի համեմատութեամբ: Ինչպէս անցեալ տարի, այս անգամ ալ ամբողջական կամ մասնակի ապահարկութիւն պիտի վայելեն վնասուած չրջանները: Կառավարութեան հրահանգին համաձայն, եղմտական, ծանր եւ թեթեւ ճարտարագործութեան գործավարութիւնները աւելցուցած են գործարանային բանուորներու եւ պաշտօնեաներու ռոճիկները: Այս յատկապէս եւ դուրսէն արմտիք գնելու կարգադրութիւնը մեծ դժուարութիւններ պիտի պատճառեն: Պաշտօնապէս կը ծանոցուի թէ միայն ռոճիկներու յատկացումը ամսական 95 միլիոն րուբլիի ուղղակի ծախք պիտի պատճառէ:

Նոր հեռագրի մը համաձայն, անձրեւներ սկսած են տեղալ քանի օրէ ի վեր, ցորենագործ չրջաններուն մէջ, ինչ որ պիտի օգնէ ծայրը ծայրին մեծ վնասէ փրկելու հունձքը:

...ԿՈՒՏԱՆ Կ'ԱՌՆԵՆ ԺԸՆԵԻԻ ՄԷՋ

»»»··«««

Պ. Պ. ՀԷՆՏԸՐՍՐՆԻ ԵՒ ՊԱՌԹՈՒԻ ԿՐՕՑ ԲԱՆԱՒԵՃԸ

Երեքշաբթի օր աւելի թանձրացաւ մթնոլորտը՝ զինաթափութեան խորհրդաժողովի դիւանին մէջ: Ռումբը պայթեցուց նախագահ Հէնտերսընն, ներկայացնելով բանաձեւ մը որ ամէն բանէ առաջ անհրաժեշտ կը դնէ վերսկսիլ անցեալ փետրուարին եւ մարտին Պերլինի մէջ կատարուած բանակցութիւնները եւ իրեն յանձնել այդ պաշտօնը: Այս բանաձեւին հետեւանքը պիտի ըլլայ նորէն ձեռք առնել յունուար 29ի անգլիական յուշագիրը, որ ընդունուած է Գերմանիոյ կողմէ: (Այդ պարագային, օրինականացած պիտի ըլլայ Գերմանիոյ վերազինումը, ինչպէս կը կասկածին Փարիզի մէջ): Ուրեմն, երկրորդական դիծի վրայ կը մնայ ապահովութեան խնդիրը, որ կենսական է Ֆրանսայի համար:

Հէնտերսընի առաջարկին դէմ ծանրացաւ Պ. Պառթու, չեչտելով թէ ապահովութեան խնդիրը ամէն բանէ վեր կը մնայ: « Այս բանաձեւը նեղութիւն չի պատճառեր ինծի, բայց անօգուտ է: Արդ, ինչ որ անօգուտ է, կրնայ վտանգաւոր դառնալ: Պէտք է բացորոշապէս ըսել թէ ի՛նչ կ'ուզենք ընել զերմանիոյ կարգի մասին: Իր բացման ճառին մէջ, նախագահը ամէն բանէ վեր դասած էր ապահովութիւնը: Այս բանաձեւով հարցին հանդամանքը փոխուած է: Ես չեմ կրնար ընդունիլ այդ ձեւափոխումը »:

Ծրանսայի արտաքին նախարարը չարունակելով իր ճառը, պիտի ուզեր թէ իրենց համար ալ բաղձալի է Գերմանիոյ վերադարձը Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ, բայց չեն կրնար հանդուրժել որ Գերմանիա նախապայմաններ դնէ: Թող գայ իր տեղը գրաւէ Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ, բայց թող չյաւակնի իր կամքը պարտադրել: « Կ'ուզէք բանակցի՞լ Գերմանիոյ հետ· շատ լաւ· բայց եթէ Գերմանիա պայմաններ դնէ, հետեւանքը պիտի ըլլայ Ազգերու Դաշնակցութեան նուաստացումը: Ես կ'ուզեմ որ Գերմանիան հոս վերադառնայ առանց ո՛ր եւ է բռնադատման: Աւելի լաւ է չունենալ որ եւ է պայմանագիր, փոխանակ ունենալու դէշ պայմանագիրը մը: Ես ալ չեմ ուզեր որ ձախողի խորհրդաժողովը: Կարելի է կանխել այդ ձախողումը, յատկապէս դնելով հարցերը: Հաճոյակատար բանաձեւ մը յատուկ պիտի բերէ պատրանք եւ յուսախաբութիւն: Վաղը աչխարհը իրբեւ յաղողութիւն մը պիտի ընդունի մեր որոշումը, բայց յաջորդ օրը յուսախաբութեան պիտի մատնուի: Ես համաձայն չեմ միամտութեան, երբ անկարելի է այդ: Ցանկալի միամտութիւններ դայացած են թիւրմացութիւններով եւ հակասական տեսակէտներով: Ցաջորդ օրը իրականութիւնը մէջտեղ ելած է: Ես կը պնդեմ իմ տեսակէտիս վրայ եւ կը պահանջեմ որ խորհրդաժողովը վերադառնայ այս սկզբունքներուն: Գերմանիան Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ՝ հաւասար իրաւունքներով՝ կրնայ ստանձնել իր պատասխանատուութիւնները: Առանց ապահովութեան անկարելի է որ եւ է պայմանագիր: Ահա այսպէս յստակ է Ֆրանսական պատուիրակութեան դիրքը: Աչխարհի աղջեւ իւրաքանչիւրը պարտաւոր է բացէ ի բաց յայտնել իր միտքը »:

Այս ճառը չգագրդուութիւն պատճառեց Պ. Հէնտերսընի, որ քանի մը դառն խօսքերէ յետոյ, առաջարկեց որ կա՛մ Պ. Պառթու ինք նոր ծրագիր մը ներկայացնէ 24 ժամէն, եւ կամ ժողովը փակուի եւ խնդիրը յղուի ընդհ· յանձնաժողովին: Այս առթիւ, Պ. Հէնտէրսըն յիշեց թէ իր անկողմնակալութիւնը կասկածի տակ դրուած ըլլալով, պատրաստ է հրաժարելու: Պ. Պառթու նորէն բանկալով, յայտարարեց թէ ինք պարտականութիւն չունի նոր ծրագիր ներկայացնելու:

Կացութիւնը այնքան բարդացած է որ, չատեր արդէն ձախողած կը նկատեն խորհրդաժողովը: Թուրք պատուիրակն իսկ ըսեր է·

— Այլ եւս անելիք չունինք այստեղ...

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

...ԴՈՒԽՐՍԸ ՄՆԱՑԱՒ Է՛ԻՆ

oooo

Մեծափառ հանդէսէն վերջ, Հայաստանի անկախութեան տօնին առթիւ, որ կատարուեցաւ Աբէնիի մէջ, փա - խե՞ր է ըսուը ըվըր - զըվրոներուն:

Աբէնիի բոցավառ այդ հանդէսին նկարագրութիւնը, որ երեւցաւ ՅԱ - ՌԱՋի մէջ, հաճելի ջերմութիւն մը ազնցուց, այստեղ, երիտասարդութեան երակներուն մէջէն: Փարիզի հայ ժողովուրդն իսկ խանդավառուեցաւ, հպարտացաւ, լեցո՛ւ յուզումով,— այնքա՛ն լաւ էր կազմակերպուած: Մեր պատմութեան հնագոյն շրջաններէն ի վեր մեզի դրացի մեծ ժողովուրդի մը ներկայացուցիչները, ի - րենց անվերապահ համակրանքով, ոգեւորեցին մեզ եւ ոգեկոչեցին, մեր հոգւոյն մէջ, Արմէնիներու արիարարից պայքարները յաւնուն ազատութեան: Այս դառն օրերուն, երբ բոլոր մեծ պետութիւնները, իրենց պատիւովը ստորագրուած խոստումները մոռնա - լէ յետոյ՝ կը զլանան նոյնիսկ խրա - խոյսի պաշտօնական խօսք մը, ահա աստուածատիպ Ելլադայի պատմու - թեան ժառանգորդները իրենց նախապարսներով եւ մեծամեծներով՝ մեր հանդէսին կուգան, կ'արհամարհեն պատասխանատու պաշտօնատարներու յատուկ ձեւակերպութիւնները եւ պատշաճութիւնները, կը խօսին մեզի ցեղակիցի մը ջերմութեամբ եւ անկեղծութեամբ:

Փակո՞ր են, հիմա, Եւրոպայի նախարարները իրենց բերանը, մոռցեր են նոյնիսկ մեզ,— Հին Աբէնի է, յոյսի բաղաբը, որ ինչպէս երէկ մեզի յոյս տուաւ, յոյս կուտայ այսօր:

Հելլէն մեծ բաղաքացիներու այս կեցուածքին առջեւ, Աբէնիի մէջ գտնուեցաւ թերթ մը, հայերէ՛ն թերթ մը, որ յանգգնութիւնը ունեցաւ խեղկատակի, հացկատակի, սատակի՛ իր ձեւովը մթնոլորտը խանգարելու:

Թերթին նկատը, յուսարէն յօդ - ուածով մը, յայտարարեց թէ «ինչո՞ւ իրենէ չեն մասնակցեր Մայիս 28ի հանդէսին»:

Հասկնալի է նպատակը, չէ՞: Բա - ցատրութիւնը աւելորդ է: Մարդ մը ելեր կը պռոայ թէ «մենէ հոն չէիք»:

— Ծո՞ղ:

Ցոյն ժողովուրդին, յունական մա - մուլին, հելլէն կառավարութեան կ'ուզէ հասկցնել թէ հանդէսին կազ - մակերպիչները նոյն այն մարդիկն են, զորս իշապտիւ Մազլումեան «ոճրա - գործ» անուանեց:

Եւ դեռ — **quel culot!**— կ'աւելցնէ թէ հազիւ 400 — 500 հոգի ներկայ էին հանդէսին, երբ յունական մամուլը իսկ տեսաւ եւ արձանագրեց որ հանդիսականներուն բազմութիւնը կը հասնէր չորս — հինգ հազարի:

Մարդը կը պռոայ թէ «մենէ հոն չէի՞ք, մենէ չմասնակցեցա՞ք···»:

Ո՞վ հետաքրքրուեցաւ ձեզմով: Ո՞վ էք դուք: Ի՞նչ կը ներկայացնէք:

— Մենէ դուրսն էինք, մենէ չմասնակցեցա՞ք:

Այս մարդիկը չե՞ն գիտեր աւան - դութիւնը, որ պէտք էր հասկցնէր ի - րենց թէ ինչո՛ւ չեն մասնակցած, ին - չո՛ւ դուրսն են մնացած·—

Տանուտէրը, երբ խնջոյք ունի իր ապարանքին մէջ ազնուական հրաւիր - եալներու հետ, միշտ դուրսը կը ձգէ շուները:

Շուները չեն կրնար մասնակցիլ խն - ջոյքին, երբե՛ք:

ԱՐԱՋ

ԵՐԱԺՇՏԱԳԷՏ ՂՈՐՂԱՆԵԱՆԻ ՄԱՀԸ

Մայիս 24ին Երեւանի մէջ մեռաւ երաժշտագէտ Վասիլի Ղորղանեան:

Ղորղանեան ծնած է Թիֆլիզ 1865ին: Բարձրագոյն կրթութիւնը ստացաւ Լէյնիկրատի Զին· ճարտարագիտական վարժարանին մէջ, յետոյ հետեւեցաւ Պերլինի համալսարանին: Մտերմութիւն հաստատեց մեծ երաժշտագէտներու հետ,— Անտոն Ռուպինշտայն, Զայկովսկի, Պրամս, Վէբըր, Մասընէ, Թոմա, Սէն - Սաանս, Հանսլիկ:

Ուսումնասիրելով Կովկասեան երաժշտութիւնը, Ղորղանեան, 1904ին, Պերլինի միջազգային երաժշտական համաժողովին մէջ կարդաց զեկոյց մը կովկասեան երաժշտութեան մասին: Երբ 1905ին Պերլինի մէջ կազմուեցաւ « Միջազգային երաժշտական ընկերութիւնը», Ղորղանեան ընտրուեցաւ այդ ընկերութեան կովկասեան ճիւղի վարիչ:

Ռուսական յեղափոխութենէն վերջ Ղորղանեան նշանակուեցաւ Թիֆլիզի Պետական Օփերայի վարիչ, քանի մը ամիս միայն:

Ղորղանեանի գլխաւոր աշխատութիւնները կը բնդարձակ ուսումնասիրութիւն մը Պէթհովէնի մասին (1000 էջ), Մոցարտի մասին (500էջ):

Այս գործերէն զատ ունի նաեւ երաժշտական կրթութիւնը Ռուսաստանում, Պուշկինը երաժշտութեան մէջ, Պէթհովէնի բնտիր նամակները, Շիլլէրը երաժշտութեան մէջ, կովկասի երաժշտութիւնը:

Ղորղանեան ունէր հարուստ գրադարան մը,— գեղարուեստական մաս նուիրեց Թիֆլիզի երաժշտանոցին, մնացածը՝ Հայաստանի հանրային մատենադարանին: Ասոնց մէջ է Ղորղանեանի մէկ հատուածուն հատաքածոն:

1925ին Ղորղանեան տեղափոխուեցաւ Երեւան, 5 տարի՞ վարեց հանրային մատենադարանի փոխ - տնօրէնի պաշտօնը:

Վերջին երկու տարիներուն, պաշտօնավարեց Երեւանի երաժշտանոցին մէջ, ծնցեալ տարի իրեն տրուեցաւ փրոֆէսորի տիտղոսը:

ՌՈՒԲԷՆ ԵՊՍԿ. ՄԱՆԱՍԵԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱՆԿ

Պատատաի մեր թղթակիցը կը գրէ թէ Իրաքի Գատատ ժողովի ընտրութիւնները, որոնք տեղի ունեցած են կառավարութեան հսկողութեան տակ, վերջացած են Հ. Յ. Դաշնակցութեան ջանքերուն շնորհիւ:

Իրաքի առաջնորդը, Ռուբէն Եպիսկ. Մանասեան, պաշտօնանկ եղած է, ինչպէս կառավարութեան պաշտօնաթերթն ալ կը հաստատէ: Գատատականի ընտրութիւնները վաւերացուած են դատական նախարարութեան կողմէ:

Մանրամասնութիւնները չպզտան թիւով:

Իսկ սպառազինութիւնը կը շարունակուի...

Իտալական թերթ մը կը գրէ թէ Ճունատան թեթեւ չամպանաւեր եւ սուզանաւեր, օդանաւեր, հրետանիներ եւ սպառազինման նիւթեր պիտի ապսպրէ Նիփոնի: (Այսուհետեւ այսպէս պիտի կոչենք Ճափոնը, ինչպէս կ'ընեն եւրոպական թերթերը, հետեւելով պետական որոշման):

Թուրքիոյ սպառազինման պատրաստութիւնները եւ այս լուրը մեծ ուշադրութիւն գրաւած են Իտալիոյ մէջ:

Անգլիա ինչո՞ւ չի վճարեր պատերազմի պարտքերը

Գրած էինք թէ անգլիական կառավարութիւնը որոշած է որ եւ է վճարում չընել յունիս 15ին, պատերազմական պարտքերու հաշուոյն:

Ինչպէս յայտնի է, Ֆրանսա եւ ուրիշ կարգ մը պետութիւններ որ եւ է վճարում չեն կատարեր 1932էն ի վեր, իսկ Անգլիա, Իտալիա եւ ուրիշներ ա-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ՝)

ՍՈՍԻԱԼԻԶՄԻ ԵՒ ԷԿՍՊՐԻՄԵՆՏԱԼԻԶՄԻ ՊԱՏՄԱՆ ՀԱՐՑԵՐԸ ՄԱՐՔՍԻԶՄԻ ԼՈՒՍԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Ա. Ժամկոչեան

Ինչպէս ամէն մի ուսումնասիրութիւն, որ ունի գիտական նշանակութիւն, այնպէս էլ մեր ներկայ աշխատութիւնը ունի իր նպատակը։ Մենք ուզում ենք ցոյց տալ, թէ ինչպէս ծագեցին սոցիալիզմի և էկսպրիմենտալիզմի գաղափարները, ինչպէս զարգացան նրանք և ինչպէս նրանք ներկայ ժամանակներում ներկայանում են մեզ։ Մենք ուզում ենք ցոյց տալ, թէ ինչպէս սոցիալիզմի և էկսպրիմենտալիզմի գաղափարները ծագեցին ֆրանսիական մեծ յեղափոխութեան ժամանակ, թէ ինչպէս նրանք զարգացան 19-րդ դարի ընթացքում և թէ ինչպէս նրանք ներկայ ժամանակներում ներկայանում են մեզ։ Մենք ուզում ենք ցոյց տալ, թէ ինչպէս սոցիալիզմի և էկսպրիմենտալիզմի գաղափարները ծագեցին ֆրանսիական մեծ յեղափոխութեան ժամանակ, թէ ինչպէս նրանք զարգացան 19-րդ դարի ընթացքում և թէ ինչպէս նրանք ներկայ ժամանակներում ներկայանում են մեզ։

»»» ···«««

Ինչպես ստեղծվեց ալգորիթմը

Ալգորիթմի ստեղծման պատմությունը սերտորեն կապված է հին Բաբելոնի մաթեմատիկական գիտության զարգացման հետ։ Ալգորիթմի ստեղծման ամենավաղ փաստերը հանդիպում են մ. թ. ա. 3-րդ հազարամյակի սկզբին։ Այդ ժամանակ Բաբելոնում արդեն գոյություն ունեին տարբեր տեսակի հաշվարկներ կատարելու կանոններ։ Այդ կանոնները հիմնականում վերաբերում էին հողերի մակերեսների, ինչպես նաև հացահատիկի և այլ ապրանքների պահեստների ծավալների հաշվարկներին։ Այդ կանոնները ստեղծվել էին հիմնականում գործնական պահանջներից ելնելով։

Բաբելոնյան մաթեմատիկոսները հաշվարկներ կատարելու համար օգտագործում էին սեպագրերով գրված կավե տախտակներ։ Այդ տախտակների վրա գրված են եղել տարբեր մեծությունների փոխադարձ կապերը, ինչպես նաև հաշվարկների կանոնները։ Այդ կանոնները ստեղծվել են հիմնականում գործնական պահանջներից ելնելով։

Բաբելոնյան մաթեմատիկոսները հաշվարկներ կատարելու համար օգտագործում էին սեպագրերով գրված կավե տախտակներ։ Այդ տախտակների վրա գրված են եղել տարբեր մեծությունների փոխադարձ կապերը, ինչպես նաև հաշվարկների կանոնները։ Այդ կանոնները ստեղծվել են հիմնականում գործնական պահանջներից ելնելով։

Ալգորիթմի ստեղծման պատմությունը սերտորեն կապված է հին Բաբելոնի մաթեմատիկական գիտության զարգացման հետ։ Ալգորիթմի ստեղծման ամենավաղ փաստերը հանդիպում են մ. թ. ա. 3-րդ հազարամյակի սկզբին։ Այդ ժամանակ Բաբելոնում արդեն գոյություն ունեին տարբեր տեսակի հաշվարկներ կատարելու կանոններ։ Այդ կանոնները ստեղծվել էին

հաշիւ վճարումներ կը կատարէն, սպասելով նոր բանակցութեանց։ Այս առթիւ նախագահ Բուզվէլթ որոշեց պարտազանց հռչակել նաեւ այն պետութիւնները որոնք մասնակի վճարումներ կը կատարեն։ Այս որոշման վրայ է որ Անգլիա վճռեց որ եւ է գումար չվճարել եւ սպասել նոր բանակցութեանց։ Ելմտականն նախարարը այս առթիւ ուշագրաւ յայտարարութիւններ բրաւ երեսփ. ժողովին մէջ։ Ըսաւ թէ Անգլիա պատրաստ էր յունիս 15ին ալ առհաչիւ գումար մը վճարելու, բայց որովհետեւ Ամերիկա չընդունիր, ստիպուած էին կամ 50 միլիոն սաերլին վճարել յունիսին եւ 20 միլիոն ալ՝ դեկտեմբերին, եւ կամ որ եւ է գումար չվճարել։ Այդ պարագային նորէն պիտի արծարծուէր պատերազմական պարտքերու խնդիրը, ուշացնելով աշխարհի տնտեսական վերակազմութիւնը։ Մենք չէինք կրնար ստանձնել այդ պատասխանատուութիւնը։ Ճեմոյ բացատրեց թէ չափազանց ծանր եւ անարդարանալի է Անգլիոյ կռնակին դրուած բեռը։ Այսպէս, կառավարութիւնը 2025 միլիոն տոլարը վճարած է ի հաշիւ Մ. Նահանգներու տուած 4267 միլիոն տոլարին։ Եւ սակայն պարտքին գումարը նորէն կը մնայ անուանապէս 4,713,785,000 տոլար։ Միւս կողմէ, ուրիշ կառավարութեանց փոխ տրուած 5,773,300,000 տոլարին վրայ վճարուած է միայն 678,500,000 տոլար։ Ուրեմն, ամէնէն ծանր բեռը կ'ինկայ Անգլիոյ վրայ։ Ճեմոյ պէտք չէ մոռնալ որ Անգլիա իր կարգին 1600 միլիոն տոլար փոխ տուած է դաշնակից պետութեանց, գանձելով իր հարկատուներէն։

Տասներեք պետութիւններ համագումար 35 միլիոն տոլար պէտք է վճարեն Մ. Նահանգներուն, յունիս 15ին։

ՄԱՑԻՍ 28Ը ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

»»»··«««

ԻՍԻԼԷՄՈՒԼԻՆՈՑԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ՝ *ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՑԻ ԶԱՒԱՐԵԱՆ ԿՈՄԻՏԷԻ*

9 ՅՈՒՆԻՍ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՑ ԺԱՄԸ 8·30ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՑՍ

2, Rue Alexandre Guilmant-ի *սրահին մէջ, Մէօտոնի կայարանին դիմացը*։

Կը խօսի ընկերուհի՝ ԷԼԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ

Գեղարուեստական ճոխ բաժին։ Խմբական եւ սոլօ երգեր, հայկական սիրուած շուրջպարեր հայկական տարազներով ՍԻՓԱՆ երգչախումբի կողմէ դեկավարութեամբ Պ. ՍԱՓՕ ՅԱԿՈԲԵԱՆի։

Կը մասնակցի Թաւիսա ՌՈՒԲԷՆ

Կէս գիշերէն վերջ եւրոպական պարեր, մասնակցութեամբ ԵՓՐԱՏ նուագախումբի։

Հաղորդակցութեան մէջոցները.— Փորթ Վէրթայլէն եւ Փորթ տ'Օ-Թէօյէն առնել 23 եւ 32 թիւ հանրակառքերը եւ իջնել Ֆէրմ տը Մէօ-տոն ուր պիտի սպասեն առաջնորդներ։ Շոգեկառք Մոնփառնասէն, իջնել կար Մէօտոն։

ՄՈՒՏՔ 5 ՖՐԱՆՔ

ՍԷՆԹԱՆԹՈՒԱՆԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ *Հ. Յ. Դ. ԸՆԿԵՐ ԿԱՐՕ ԽՈՒՄԲԻ*

9 ՅՈՒՆԻՍ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՑ ԺԱՄԸ 8.30ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԱՌԱՒՕԹ

La Viste l'Ermitage-ի *չքեղ սրահին մէջ*

Կը խօսի՝ ընկ· ԱՐՇԱԿ ԶԱՄԱԼԵԱՆ

Ժախքերու մասնակցութեան համար 3 ֆրանք· Եօթը տարեկանէն վեր փոքրիկներու համար 1 ֆրանք·

Մանրամասնութիւնները առանձին յայտագրով·

ԿԱՐՏԱՆԻ ՄԷՋ

ԱՑՍ ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍ ՕՐԷ ԺԱՄԸ 2.30ԷՆ

Կը խօսի՝ ընկ· Ա· ՋԱՄԱԼԵԱՆ

Մանրամասնութիւնները առանձին յայտագրով·

ՊՕՐՏՈՅԻ ՄԷՋ

ԱՑՍ ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍ ՕՐԷ ՎԵՐՋ

Կը խօսի՝ ընկ· ԳԵՐԱՍԻՄ ԲԱԼԱՑԵԱՆ

Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ·

ՎԻԷՆԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ՝ *Հ. Յ. Դ. ՎԻԷՆԻ ԿՈՄԻՏԷԻ*

եւ մասնակցութեամբ *ՔՐԻՍՏԱՓՈՐ եւ ՄՈՒՐԱՏ ԽՈՒՄԲԵՐՈՒ*

ԱՑՍ ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍ ՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ ՀԻՇՏ 3ԻՆ

ՎԻԷՆԻ ՍԷՐՓԷԼԸ ԿԱԹՕԼԻԿ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

Կը նախագահէ՝ ընկ· ՎԱՐԴԱՆ ՉՈՒԼԼԷՐԵԱՆ

Կը խօսի՝ Շ· ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Գեղարուեստական ճոխ բաժին.— Օր· Շուվինար ՏԷր Պետրոսեան (սեներգ), ընկ· Աւետիս Մելքոնեան (ջութակ)։ Արտասանութիւն, հայկական պարեր եւ խմբերգներ փոքրիկներու կողմէ։

Մասնակցութեան համար մուտք 1 ֆրանք·

ՍԷՆ ՄԱՐԿՐԻԹԻ ՄԷՋ

ԱՑՍ ԿԻՐԱԿԻ ԺԱՄԸ 4.30ԻՆ

Կը խօսի ընկ· Ա· ՋԱՄԱԼԵԱՆ

Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ·

Հ. Յ. Դ.

ՊՕՐՏՈՅԻ ընկերական ընդհ. ժողովը այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին ծանօթ հաւաքատեղին։ Ներկայ կ'ըլլայ ընկ· Գ. ԲԱԼԱՑԵԱՆ։

Հ· Յ· Դ· ՄԱՐՍԷՅԼԻ ԿՈՄԻՏԷԻ ԴԱՍԱԽՕՍԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐԸ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Ռոստամ, Քրիստափոր, Ազբիւր Սերոբ եւ Իշխան ենթակո — միակներու դասախօսական ժողովը այսօր հինգշաբթի իրիկուն ժամը 9ին, Պատ· Մխիթեան Գրադարանին մէջ։

ՍԷՆ ՄԱՐԿՐԻԹԻ Համազասպ խումբի ժողովը, վազը Ուրբաթ իրիկուն, ժամը 7·30ին, սովորական հաւաքատեղին։

Այս ժողովներուն կը խօսի՝ ընկ· Ա· ՋԱՄԱԼԵԱՆ։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

ՓԱՐԻԶԻ ԿՈՄԻՏԷԻ երկրորդ վիճաբանական դասախօսութիւնը տեղի պիտի ունենայ այս երկուշաբթի երեկոյ, ժամը 8.30ին, Au Clair de Lune *սրճարանի վերնայարկը, Փլաս տ'Իթալի։*

«Կովկասեան Դաշնակցութեան» մասին տեղի պիտի ունենայ միտքերու թեր ու դէմ փոխանակութիւն։

Կը հրաւիրուին փարիզի եւ արուարձաններու բոլոր ընկերները։

ՊԱՆԵԷՕ-ԲԱՇԱՆԻ *«ԱՐՇԻԻ» ենթակոմիտէի դաշտահանդէսը որ յետաձգուած էր, տեղի կ'ունենայ այս կիրակի, առաւօտէն մինչեւ երեկոյ Պ. Կ. ԿԱՐԻՆԵԱՆի պարտէզին մէջ, Պանեէօ։*

Հաղորդ· միջոց·—Առնել Փորթ տ'Օրլէանէն 88 թիւ հանրակառքը եւ իջնել Պանեէօ։

ՊԱՆԵԷՕ-ՔԱՇԱՆ *«ՅԱՌԱՋԴԻՄԱՄԻՐԱՑ» ՄԻՈՒԹԵԱՆ Տարեկան Դաշտահանդէսը ՅՈՒԼԻՍ 8ին՝ Ի ՆՊԱՍՏ ԻՐ ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶ-ԴՊՐՈՑԻՆ*

կը խնդրուի կազմակերպութիւններէն նկատի ունենալ սոյն թուականը։

ՀԱՆԴԷՍ

Ի նպաստ **Ա. Յ. ՔՈՅՐԵՐՈՒ ՈՐԲԱՆՈՑ-ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒ**

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ, ԽՕՍՈՒՆ ՇԱՐԺԱՆԿԱՐ

Նախագահութեամբ՝ *ՏԻԿ. ԼԵՒՈՆ ՊՁԻ ԳԱՓԱՄԱՃԵԱՆի*

կիրակի *10* յունիս, ժամը ճիշդ *15*ին

ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՊԷՏԻԿԱՇԼԵԱՆ ԹԱՏԵՐԱՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ— ՍԵՒՐԸ

Տոմսերուն գինը 10 *ֆրանք·*

ՇԱՆՕԹ·— *Իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն, ծանօթ Լութակահար Պ· Ժ· ՍԻՆԱՆԵԱՆ, ընկերակցութեամբ դաշնակահար ՕՐ· ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆի, ինչպէս նաեւ երգչուհի ՕՐ· ՊԻՒԼՊԻՒԼԵԱՆ եւ երգիչ Պ· Ժ· ՄԱՐԻԿԵԱՆ։*

Տոմսակները կը գտնուին Տիկ. Մ. Ճհօհէրեանի *մօտ,* 168, Bd. Haussmann, Paris (8). Tél. Carnot: 47-66: *Իսկ հանդէսին օրը վերոյիշեալ թատրոնի դրան մօտ։*

Դաշտահանդէս Առնուվիլի մէջ

Կազմակերպուած՝ Պ. ՆԻԿՈՂՈՍ ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆի ԿՈՂՄԷ

Այս կիրակի կէս օրէ վերջ, Առնուվիլի Bois de Condosի անտառին մէջ Հասոյթը ամբողջութեամբ պիտի նուիրուի տեղւոյն մանկապարտէզին

Օգնեցէք մանկապարտէզին, բացակայութիւնը աններելի է

Ճոխ եւ ընտիր պիւֆէ մատչելի գիներով։ Տեղերը քէպապ փիտէով եւ խմրիք ճէլվա *պատրաստուած խոհարարապետ Պ.* կարապետ փափազեանի *կողմէ։ Արեւել. նուագ՝* քէմանի մարգիս, ուտի բարունակ *և* քանոնի ձակոբ։

Անձրեւի պարագային կը յետաձգուի։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՑԹ ՍԻՎՐԱՆԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած՝ ՍԻՎՐԱՆԻ ՀԱՑ ԿՐԹԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

Այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին *Salle Marronnier*ի մէջ 8 *Ave. Livry*

Կը ճաիագահէ՝ *Տ. ՎԱՀԱՆ Ա. ՔՀՆՅ. ԽՈՑԵԱՆ*

Բանասէր եւ պատմագէտ *Պ. Կ. ԲԱՄՄԱՋԵԱՆ* մոգական լապտերով ցոյց պիտի տայ Հայաստանի հին պատմական տեսարանները։

Սէվրանի հայ երիտասարդներու կողմէ կը ներկայացուի՝

«ԵՐԿՈՒ ԱՆՎԱՐՏԻՆԵՐԸ» եւ «ԵՕԹԱՆԱՍՈՒՆՆԻՑ ՓԵՍԱՑՈՒՀԻ»

երգ եւ արտասանութիւն դպրոցի փոքրիկներուն կողմէ։

Հաղ. միջոց.— կար տիւ Նօրէն չոգեկառք 19.56 և 20.28 իջնել Սէվրան։

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

Լիոնի Հայ Մայրերու Միութեան կողմէ բացուած չորս դպրոցներու (Ֆէսին, Պուսն, Քուռ Լաֆայէթ եւ Մօնշա)։

Կը նախագահէ՝ ՏԻԿԻՆ Ա. ԷՄԱՍԵԱՆ

Բացման խօսք՝ Պ. Ա. ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ

Կը խօսի՝ Պ. ԵՐՈՒԱՆԴ ՏԷՐ-ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

երգ, մեներգ, արտասանութիւններ, տրամախօսութիւններ եւլն։ Փորիկն Ֆիրուզի թաթախացեան դաշնակի վրայ կը նուագէ ու կ'երգէ, խումբ մը աղջիկներ եւ մանչեր ելեկտրական գոյնզգոյն լոյսերու տակ կը պարեն հայկական եւ եւրոպական պարեր ընկերակցութեամբ դաշնակի։

Մասնակցութեան համար կը գանձուի 2 ֆրանք։

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ՀԱՑՈՑ ՄԱՍԻՆ

Տիկ· Փըթի Տէր Պօղոսեանի կողմէ այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին Սալ տէ Քոնֆէրանս տը Լ'Իւնիոն Քրէթիէնի մէջ, 14 ռիւ տը Թրէվիզ, հովանաւորութեամբ Կովկասցի Նախկին Պատերազմիկներու Միութեան վարչութեան։

Նիւթ՝ Հալածուած ժողովուրդներու ծառայելու ատեն։

Մուտք 15, 10 եւ 5 ֆրանք։

Ֆրանսայի մէջ չատոնց փնտռուած Արեւելքի իսկական օդին մենաշնորհը ստացած ըլլալով, հրապարակ ի՛ջանած ենք՝

ԵՐԵՒԱՆ ԱՆԱՐԱՏ ՕԴԻՆ

փնտռեցէ՛ք գայն կարսիր պիտակով։ Անգամ մը ճաշակելէ յետոյ, ա՛լ չպիտի հրաժարիք անկէ։

ԱՐՏՕՂՆԱՏԷՐ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՀԱՄԱՐ՝

Société "PEUREUX"

48 Bld. des Vignes, MARSEILLE Téléphone: COLBERT 58-10

ԼԻՈՆԻ եւ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՑԻՉ

D.N.BAHADOURIAN 32 **rue Sévigné. Lyon** Rhône)

ՆԻՍԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼ.—

M. M. H· Khatchadourian et Danielian *24*, rue Assalit· Nice (A. M.)

ՀԱՅԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

ԲԱՑՈՒԱԾ Է

Յ. ԱՊՏԱԼԵԱՆԻ *հացավաճառի խանութը*

115, Route d'Orléans, Cachan (Seine).

Աղդիական փուռ։ Մեծ խնամով կը պատրաստուին գանազան տեսակի հացեր։ Անգերի մատուցիչ։

13 ՎԱՐԶՈՒ ԵՆ *Ցուլիս ամսուան համար դիպելիկ* **13**

եւ օգտակար յարկաբաժիններ, Ջուր, կազ, էլեկտր. եւ կեդր. ջեռուցիչ։ Նպաստաւոր գիներով։ Դիմել՝

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆի *13 rue Pierre Curie.* K. *Bicêtre. Metro: Porte d'Italie*

Etude de Me BERNARD WAHL

(*12* année)

Licencié en Droit de la Faculté de Paris

Ancien élève de l'École des Hautes Etudes Sociales

JURISCONSULTE

Droit Français et International Privé

94, Rue St. Lazare (*Սէն Լազար կայարանին մօտ*) Tél. Pigalle 67 - 69

Կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական խնդիրներ, ինչպէս նաեւ փողոցի արկածներ, անձամբ կը պաշտպանէ առեւտրական եւ հաշտարար դատարանները։ առջեւ, կատարէ certificats de coutumes-ներ, կը կատարէ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ բոլոր գործողութիւնները։

Կ'ընդունի ժամը 9—10 *եւ* 17—19։ *Նաեւ ժամադրութեամբ*

Կ'ՈՒԶԷ՞Ք ՎԱՅԵԼԵԼ ՊՈԼՍՈՑ ՎՈՍՓՈՐԸ

ԵՒ ՕԳՏՈՒԻԼ ԾՈՎԷՆ ԵՒ ԱՐԵՒԷՆ

ԿԱՅԿԷՔ **JUAN-les-PINS (Côte d'Azur)**

Hôtel-Restaurant de FRANCE

Ave. Alexandre III. Tél. 12.43

ԼԵՒՈՆ ՀԱՄԲԻԿԵԱՆԻ ՊԱՆԴՈՒԿԸ

Ծովին եւ փլաժին վրայ պարտէզներու մէջտեղը, մաքուր օդ

Վերջին նորաձեւութեամբ նոր շինուած ամէն սենեակի մէջ տաք եւ պաղ ջուր։

Արեւելեան եւ արեւմտեան ընտիր եւ ճոխ ճաշ։

Սենեակ եւ ճաշերը (*pension complete*) օրական *30* ֆր.էն սկսեալ։

Բազմանդամ ընտանիքներու մասնաւոր զեղչ։

Օգտուեցէք առիթէն. առողջութիւնդ ապահովեցէք։

Մանրամասնութեանց համար գրել Տնօրէնութեան։

ՄԻՒԶԻՒՔԻ ՍԻՐՈՒՇԱՐ ՆՈՒԱԳԱԾՈՒՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Արեւելեան եղանակներու մինչեւ հիմա ապագրուած նօթաները կէս առ կէս Ա՛Հ ձայնագրուած ըլլալով, այս անգամ Odéon La Voix de son Maître, Colombia *ու* Polidor *տիսքերու վրայէն Պոլսոյ յայտնի երգիչներու եւ նուագածուներու կողմէ նուագուած ու երգուած հին եւ նոր շարքիները, բէշրէվներ ու սէմայիները ՍԻՒՆԻՑ ՍԻՒՆԻՒ նոյնութեամբ նօթագրած եմ։ Հատը 2 ֆրանք ու կանխիկ*

Դիմել Agop Arslanian-ի (Kanouni, chef d'orchestre), 56 rue Julien-Lacroix Paris 20e

ՅՕՒՇԱՏԵՏՐ

Հ· Մ· Ը· Մ·ի Շրջանային Վարչութիւնն ու Սկաուտական Մարմինը խառն նիստ կը գումարեն այսօրհինգշաբթի գիշեր, կեդրոնը։

Կէցվէի շրջանի Հայր. Միութեան ընդհ. ժողովը այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին, Ֆլորիա ճաշարանին վերնայարկը։ Կարեւոր օրակարգ։ Ներկաներու թիւը մեծամասնութիւն պիտի համարուի։

ՀԱԼԱԾ ՄՕՄԻՆ ՀԵՏՔԸ

Հեղինակ՝ ԷՏԿԸՐ ՈՒՕԼԸՍ *Թարգ.Ժ. Մ.*

— Օ՛հ, պարոն կէյտըրքօլ, ըսաւ քաղցր ձայնով մը եւ ձեռքը ինծի երկարեց։

Զիսսեցայ· Նայեցայ անոր աչքերուն մէջ եւ դիւային հաճոյք մը զգացի։

Անիկա յանկարծ հասկցայ իրականութիւնը եւ փորձեց հեռաձայնին մօտենալ։ Վրան խոյացայ· տղու մը չափ ալ ուժ չունէր· դառնութիւնները զորս ինծի պատճառած էր, եւ տանջանքները որոնց ենթարկուած էի, ուժ տուած էին ինծի։ « կեդծ » թեւս կրնայի գործածել հիմա ։

Անկողինին վրայ նետեցի զինքը։

— Գարա, պիտի մեռնիս, ըսի իրեն· կինս անգութ մահ մը ունեցաւ, բայց քու մահդ պիտի ըլլայ աւելի տանելի ...

Մօսելու փորձ մը ըրաւ· ձեռքերը օդին մէջ սկսաւ շարժել, բայց բռնեցի· յետոյ ցած ձայնով ականջին փսփսացի·

— Մարդ չպիտի իմանայ թէ ով սպաննեց քեզ, Գարա, խորհէ անդամ մը· ազատ համարձակ պիտի պատիմ եւ դուն խորհրդաւոր ոճիրի մը առանցքը պիտի ըլլաս···բոլոր նամակները պիտի կարդացուին, ամբողջ կեանքդ պիտի քննուի եւ աչխարհը պիտի ճանչնայ քեզ այնպէս ինչպէս որ ես···

Իր մէկ թեւը ազատ ձգեցի, դաշոյնը քաշեցի եւ զարկի· կարծեմ մահը վայրկեանական եղաւ։

Անկողինին վրայ փռուած թողուցի դինքը եւ սենեակին դրան մօտեցայ։ Ժամանակ չէի կրնար կորսնցնել· գրպանէս հանեցի մոմերը որոնք մարմինս ջերմութենէն կակուղցեր էին։

Փականքին կապը վեր բարձրացուցի եւ մոմին չնորհիւ այդ դիրքին մէջ պահեցի զայն· դիտէի որ այդ տաք սենեակին մէջ մոմը աւելի եւս պիտի հալէր եւ քանի մը վայրկեանէն կապը փականքին մէջ պիտի իյնար։

Հեռաձայնին մասին ալ խորհած էի առաջուց, թէեւ չէի գիտեր թէ դիծը ուր կ'երկարէր· Թղթահատը գործս դիւրացուց։ Լծակի մը պէս հաւասարակշռեցի զայն սիկարէթի տուփին վրայ· մէկ ծայրը կը հասնէր հեռաձայնին « ականջ »ին ճիշդ տակը։ Անոր միւս ծայրը հանդչեցուցի երկրորդ մոմին վրայ եւ վրայի կողմն ալ տեղաւորեցի երկու դիրքերը որոնք բարեբախտաբար ծանր էին· ի հարկէ չէի կրնար գիտնալ թէ մոմը քանի վայրկեանէն պիտի հալէր։ Հաշիւ ըրած էի, սակայն, որ անիկա այդ տաքութեան մէջ, վերջ ի վերջոյ տեղի պիտի տար դիրքերուն ծանրութեան տակ, Թղթահատը իր հաւասարակշռութիւնը պիտի կորսնցնէր եւ անոր մէկ ծայրը վեր պիտի բարձրացնէր հեռաձայնին « ականջ »ը։

Ցոյս ունէի որ Ֆիչըը նամակս առած ըլլալով փախած պիտի ըլլար։ Երբ սենեակին դուռը բացի, լսեցի անոր ոռնաձայնը· ալ եղածը եղած էր, պէտք է գործը լմնցնէի։

Եռեւ զարձայ եւ երեւակայական խօսակցութեան մը սկսայ Գարայի հետ։ Սարսափելի էր այդ վայրկեանը եւ սակայն գաւեշտական բան մը կար անոր մէջ եւ ուղեցի խնդալ, խնդալ, խնդալ··· Ֆիչըը սանդուղներէն վեր կը բարձրանար· դուռը զգուշութեամբ դոցեցի· մոմը որքան առնէին պիտի հալէր···· Որ եւ է կասկածի տեղի տալու համար որոշեցի խօսքի բռնել Ֆիչըը որ, ինչպէս կ'երեւար, նամակը տեսած չէր։ Երկար սպասելու պէտք չեղաւ, որովհետեւ փականքը թեթեւ աղմուկով մը դոցուեցաւ։ Սենեակին տաքութիւնը իմ կարծածէս աւելի չուտ հալեցուցեր էր մոմը· Հարցուցի Ֆիչըրին թէ ուրկէ կուգար այդ աղմուկը եւ անիկա բացատրեց· վար իջայ՝ խօսակցութիւնս չարունակելով· Թաքուի մը առի եւ տուն դարձայ։ Վերարկուիս տակէն երեկոյեան հասդուստ հագած էի·

Տասը վայրկեան վերջը յարկաբաժինէս դուրս ելայ առանց մօրուքի եւ թատրոն գացի։ Բնականաբար ոչ ոք ճանչցաւ զիս բազմութեան մէջ։ Եւ ետոյ Սկոտլընտ Եարտ գացի։ Զուգադիպութիւն մըն էր որ այնտեղ հասայ ճիշդ այն րոպէին երբ Թղթահատին տակ դրուած մոմը հալած ըլլալով, հեռաձայնը կը հնչէր ոստիկանատան դրասենեակին մէջ՝ ոճիրին ազդանշանը տալով։

Ահաւասիկ իմ պատմութիւնս, ըսաւ Լէքսմըն, ըրէք ինչ որ կ'ուզէք, Գարըսն հարեւանուհիներու արիւնը մտած ոճրագործ մըն էր· ես կատարեցի ինչ որ մտադրած էի, ոչ աւելի, ոչ պակաս։ Որոշեցի Ամերիկա երթալ, բայց մեկնումիս օրը քանի մտածեցաւ, այնքան վառ կերպով յիշողութեանս մէջ արթնցան այն ծրագիրները որոնց մասին խորհած էինք ես ու իմ պաշտելի եւ նահատակուած կինս···

Լէքսմըն նստաւ եւ գլուխը ձեռքերուն մէջ առաւ·

— Պատմութիւնս վերջացաւ, ըսաւ ցատագին ժպիտով մը։

— Ոչ տակաւին, պատասխանեց ձայն մը։

Թ· Ք· ապշած եռեւ դարձաւ· խօսողը Պէլինտա Մէրին էր։

— Ես պիտի չարունակեմ հիմա, ըսաւ աղջիկը։

— Հրաշալիօրէն ինքնավստահ է եւ հանդարտ, մտածեց Թ· Ք·։ Բայց իրեն համար Մէրին ամէն առեն «հրաշալի » էր···

— Ձեր պատմութեան մեծ մասը ճիշդ է, ըսաւ Մէրի, որուն ուղղուած էր ներկաներուն նայուածքը, բայց Գարան մէկ բանի մէջ սուտ եղաւ···

— Ի՞նչ ըսել կ'ուզէք, հարցուց Լէքսմըն յանկարծ ոտքի բարձրանալով։

Աղջիկը փոխանակ պատասխանելու, տեղէն ելաւ եւ գնաց սրահին եռեւը ուր վարագոյրով դոցուած դուռ մը կար։ Ցանկարծ քաշեց վարագոյրը եւ դրան սեմին վրայ երեւցաւ Ֆէհարա կազմ, գեղեցիկ ու ծանրակչիռ արտայայտութեամբ կին մը։

— Աստուած իմ, Կրէյան է, փսփսաց Թ· Ք·։

ԳԼՈՒԽ 23

Ներկաները բոլորն ալ հեռացան՝ առանձին ձգելով Լէքսմըն ու իր կինը, որոնք այդ պահուն հազուագիւտ երջանկութեան մը տիրացած էին։ Դուրսը՝ բազմութիւնը հաւաքուած էր Պէլինտա Մէրիի շուրջը։

— Բնականաբար չմեռաւ, ըսաւ ան։ Գարան վախի մէջ կ'ապրէր չարունակ։ Պ· Լէքսմընին կարծածին պէս ալ չտանջեց զայն··· Կրէյսին ըսած էր թէ իր ամուսինը մեռած էր, ինչպէս Պ· Լէքսմընին հասկցուցեր էր որ իր կինը չկար այլեւս։

(Շար·)

Le Gérant: H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

17, Rue Damesme, PARIS (13e)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : Seh. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ եւ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15-70

(ԵՐԹեւեկի ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՌԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՈՒՐԲԱԹ
8
ՅՈՒՆԻՍ
VENDREDI
8 Juin
1934

10 ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2516

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՊԱՏԿԵՐ...

»»»··«««

Խելօքն է ի ծով նըման, որ բանի չափեն
նա տանի,
Անգէտն է ի տիկ նըման, չափս յաւել
լընուն՝ կու պատռի :

Ն. ՔՈՒՉԱԿ

Դաս մը բացատական տիպարներ գոյնզգոյն խմբակներ կազմած՝ կը չարունակեն արիւն պղտորել :

Մեր հանրային կեանքին թունաւոր տունկերն են անոնք, եւ կը բուսնին ամէն տեղ : Բայց միշտ խուսափելով արեւէն, եւ ամքով պատսերու տակ :

Երբեմն բանի տեղ դնելով զանոնք, խելքի կը կանչես, կը բացատրես ինչ ու ինչը :

Այսօր՞ւան : Անոնք իրենց խելքն ալ կղպանքի տակ առնելով, կը նախընտրեն ապուշի կամ խեղկատակի դեր կատարել : Եւ որպէսզի յայդնին ապատուրութիւն գործել, իրենց վիզէն կը կախեն գոյնզգոյն «պոնճուխ»ներ,— ազգասիրութիւն, հայրենասիրութիւն, խոհեմութիւն, հեռատեսութիւն, հայրենիքի չահը, կազմութեան պահանջները... Շարեցէք ի՛նչքան որ կ'ուզէք :

Ամէնէն անմեղ գործն ալ անոնց համար կը դառնայ... արհեստ մը : Եւ ամէնէն տարբական երեւոյթը՝ կուսախնճոր :

Գոնէ կարենային պարտկուիլ իրենց պատեանին մէջ, բանկալին վերապահելով երանութիւնը իրենց աննախընթաց խմաստութեան :

Ո՛չ. անոնք այնքան ազնիւ են եւ անձնուէր, որ կ'ուզեն բոլորին — օտարին իսկ — բաժին հանել իրենց խմաստութենէն եւ երանութենէն...

Չհասկցա՞ք : Ուրեմն լսեցէք :

Խմացաք թէ այս տարի, Աթէնքի մէջ, Մայիս 28ը տօնուեցաւ խսկապէս աննախընթաց չուքով մը :

Տօնակատարութիւնը, որուն ներկայ եղած են աւելի քան չորս հազար հոգի, մասնաւոր փայլ մը ստացած էր օտար հիւրերու մասնակցութեամբ :

Եւ սովորական մարդիկ չէին այդ հիւրերը, այլ հանրային դէմքեր,— Յունաստանի պատերազմական նախարար Զօր. Գոնատիլիս, իր դիւանապետին, Թիկնապահին եւ քանի մը սպաներու հետ, Աթէնքի երեսփոխան Պ. Բալլիս, իրաւագէտ Պ. Տամասկինոս, Երեսփ. ժողովի փոխ – նախագահ Պ. Աթէնէեոնիս, մամուլի ներկայացուցիչներ եւ ուրիշներ :

Առաջին չորսը ճառեր ալ կը խօսին, տաք խօսքեր կ'արտասանեն, ոգեկոչելով հելլէնեւհայ բարեկամութիւնը դարերու ընթացքին, փառաբանելով հայրենիքի եւ ազատութեան գաղափարը, համերաշխութեան յորդոր ուղղելով եւ գոչելով.— «Կեցցէ՛ Հայաստանի ազատութիւնը» : (Ինչորն ալ դիտեն թէ ի՛նչ էինք եւ ի՛նչ եղանք) :

Միեւնոյն հանդէսին առթիւ, յոյն բանաստեղծ մը, Պ. Փիթաքիս, ճօն մը կը գրէ, «Հայաստան», որ կ'արտասանուի հայ օրիորդի մը կողմէ եւ կ'արժանանայ ջերմ ծափերու : Իսկ պատերազմական նախարարութիւնը կը տրամադրէ Ա. զօրաբանակի նուագախումբը :

Եւ հանդէսին կանոնաւորութիւնն ու խանդավառութիւնը այնքան խոր տպաւորութիւն կը գործեն որ, Աթէնքի յունարէն թերթերն ալ կը վուէթան պատկերներ եւ նկարագրութիւններ հրատարակել : Տօնին արձագանգը չորյան կ'ընէ հիւրընկալ ժողովուրդի բոլոր խաւերուն մէջ, եւ մասնակցող բարձրաստիճան հիւրերը պարտականութիւն կը սեպեն հրապարակաւ յայտնել իրենց գոհունակութիւնը : (Պիտի հրատարակենք առանձին) :

Այս բոլորէն բարի՞ք պիտի վայելէ Յունաստանի հայ գաղութը թէ չարիք :

Այս բոլորը ո՛ր եւ է վնաս կրնա՞ն պատճառել մեր առօրեայ կեանքին եւ հայկական դատին :

— Աւելորդ հարցումներ, պիտի ըսէք :

Մի՛ ամսպարէք : Աթէնքի մէջ կը հրատարակուի Թերթ մը, ուռուցիկ անուանակոչութեամբ,— «Արամազդ», եւ իրրեւ թէ «անկախ» :

Այս Թերթին խմբագրութիւնը չուաեր – չի խմեր, եւ մայիս 30ին, սեւով ճերմակի վրայ կը տպէ ՅՈՒՆԱՐԻՆ խմբագրական մը, սեւցնելու համար և՛ Մայիս 28ը, և՛ Դաշնակցութիւնը, և՛ հանդէսը, և՛ մասնակցողները :

Բայց լաւ է որ ձեր աչքերով կարդաք անոր ամէնէն պերճախօս, այսինքն դարչելի մասը :

*— «Այս կոմիտէն իր արաբեներով եւ իր հակազինուորական արտայայտութիւններով պղծեց այս յիշատակը եւ հայ ժողովուրդը հիմա Մայիս 28ը տուր

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԻ ՎԱՃԱՌՔԸ ԵՎ ՆՐԱ ՀԱՐԿԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ի. Ա. ՊՈՐՍԱԼԵԱՆ

(Տե՛ս էջ 1)

Ինչպէս ըսինք, Հայկական հարցի վաճառքը եւ նրա հարկադրութիւնը ծագում է Հայաստանի ներքին կեանքի անբնական պայմաններից, որոնք ստեղծուել են Հայաստանի բաժանման հետեւանքով։ Հայաստանի բաժանումը Պարսկաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ ստեղծել է հայ ժողովրդի համար անբնական պայմաններ, որոնք ամենից առաջ ազդել են հայ ժողովրդի տնտեսական կեանքի վրայ։ Հայաստանի բաժանումը

ՀՈՒՇԱՐՁԱՆ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑ ՄԱՐՏԻՆ ՀԱՅՐԻԿԻ

Ծանր օրերին Երևան ժամանեցին Հայրենական պատերազմի տարիներին Ֆրանսիայում հերոսաբար մարտնչած մեր հայրենակիցներից մի քանիսը։ Նրանք ֆրանսիական կառավարության հրավերով մեկնում էին Ֆրանսիա՝ մասնակցելու Ֆրանսիայի ազատագրության 10-ամյակին նվիրված տոնակատարություններին։

Ֆրանսիայի ազատագրության համար մղված կռիվներում ցուցաբերած քաջագործությունների համար Ֆրանսիայի կառավարությունը պարգևատրել է հայ զինվորներից շատերին։ Ֆրանսիայի կառավարության հրավերով Ֆրանսիա մեկնող հայրենակիցներից մեկը Մարտին Հայրիկն է։

Մարտին Հայրիկը ծնվել է 1922 թվականին Ֆրանսիայում։ Նրա հայրը՝ Հայրիկ Մարտինը, 1915 թվականին Ֆրանսիա է գաղթել Թուրքիայի Ադանա նահանգի Հաճըն գավառի Ֆերհատ գյուղից։ Հայրիկ Մարտինը Ֆրանսիայում ամուսնացել է ֆրանսուհի Ժանետ Ռոզայի հետ։ Նրանք ունեցել են 5 զավակ։ Մարտին Հայրիկը նրանցից ամենամեծն է։

Մարտին Հայրիկը 1939 թվականին զորակոչվել է Ֆրանսիայի բանակ։ Ֆրանսիայի պարտությունից հետո նա անցել է հակաֆաշիստական ընդհատակյա կռիվների։ Ֆրանսիայի ազատագրության համար մղված կռիվներում Մարտին Հայրիկը ցուցաբերել է անձնազոհ քաջություն։ Նա պարգևատրվել է Ռազմական խաչի շքանշանով։

Մարտին Հայրիկը Ֆրանսիայի ազատագրության 10-ամյակին նվիրված տոնակատարություններին մասնակցելուց հետո Ֆրանսիայի կառավարության հրավերով եկել է Հայաստան։ Նա Երևանում հանդիպել է իր հայրենակիցների հետ։

Մարտին Հայրիկը Երևանում ծանոթացել է Հայաստանի կուլտուրական կյանքին։ Նա այցելել է Մատենադարան, Պատկերասրահ, Օպերայի և բալետի թատրոն, Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիա, Ֆրանսիական դպրոց, Ֆրանսիական ակումբ, Ֆրանսիական գրադարան, Ֆրանսիական հիվանդանոց։

Մարտին Հայրիկը Հայաստանում մնալու ընթացքում հանդիպել է Հայաստանի Կոմկուսի Կենտկոմի առաջին քարտուղար Ա. Ի. Կոստանովի, Հայաստանի Կոմկուսի Կենտկոմի քարտուղար Ա. Ա. Ղուկասյանի, Հայաստանի Կոմկուսի Կենտկոմի քարտուղար Ա. Ա. Ալիխանյանի, Հայաստանի Կոմկուսի Կենտկոմի քարտուղար Ա. Ա. Ստեփանյանի, Հայաստանի Կոմկուսի Կենտկոմի քարտուղար Ա. Ա. Ղազար

կառավարական, ստիպուած կ'ըլլան արտակարգ պատիւներ ընելու։ Դիմաւորողներու ծովածաւալ բազմութիւնը մինչեւ քաղաքէն դուրս, ծաղիկներ ցանած է։

Կառավարութեան պալատին մէջ վարչապետ չկայ Թաճէտտին Էֆէնտի ճառ մը խօսելով, արտասանած է հետեւեալ ուշագրաւ խօսքերը.

— « Կառավարութիւնը իր սահմաններէն թիզ մը իսկ հող չի կրնար տալ Թուրքիոյ, այդ ամէն մարդ լաւ պէտք է գիտնայ։ Եւ Սուրիոյ մէջ Թրքական փրօփականտ ընողները խստիւ պիտի պատժուին։ Այս յայտարարութիւնները կ'ընեմ յանուն մարզպանին եւ Ֆրանսական կառավարութեան։ Կը յայտարարեմ նաեւ որ կառավարութիւնը տենդագին կ'աշխատի սուրիական միութեան ծրագիրը իրականացնելու համար։

Սթամիցիի զոհերը կամ մեղսակիցները

Մարմրպարանական քննիչ յանձնաժողովը որոշեց դատական նախաքարոզութեան յանձնել չորս երեւելիներ եւս,— Պ. Պ. Մուխօն՝ նախկին անօրէն քրէական գործերու վարչութեան, այժմ անդամ պետական խորհուրդին, Թաթօ՝ ներկայ անօրէնը նոյն վարչութեան, Վէնսան՝ անօրէն Պետական Մարմրուրդի տեղեկագիրներու ճիւղին եւ Տօքթ. Վալէ որ հիւանդութեան վկայական մը տուած էր Սթաւիցկիի։

Յանձնաժողովը ամէն օր նոր վկաներ կը լսէ, որոնք զարմանագան յայտնութիւններ կ'ընեն։

ՄԱՅԻՍ 28Ը ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

»»»··«««

ԻՄ ԻԼԷՄՈՒԼԻՆՈՑԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ՝ *ԻՄ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՑԻ ՋԱՒԱՐԵԱՆ ԿՈՄԻՏԷԻ*

ՎԱՂԸ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՑ ԺԱՄԸ 8·30ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՑՍ

2, Rue Alexandre Guilmant*ի որահին մէջ, Մէօտօնի կայարանին դիմացը։*

Կը խօսի բնկերուհի՝ ԷԼԼԷՆ ՌԻՒԶԱՆԴ

Գեղարուեստական նոյն բաժին։ Խմբական եւ սոլօ երգեր, հայկական սիրուած շուրջպարներ հայկական տարազներով ՍԻՓԱՆ երգչախումբի կողմէ ղեկավարութեամբ Պ. ՍԱՓՕ ՅԱԿՈՐԵԱՆի։

Կը մասնակցի Թառիստ ՌՈՒԲԷՆ

Կէս գիշերէն վերջ եւրոպական պարեր, մասնակցութեամբ ԵՓՐԱՏ նուագախումբի։

Հաղորդակցութեան միջոցները.— Փորթ Վէրթայլէն եւ Փորթ տ'Օթէօյէն տունէլ 23 եւ 32 թիւ հանրակառքերը եւ իջնել Ֆէրմ տը Մէօտօն ուր պիտի սպասեն առաջնորդներ։ Շոգեկառք Մոնփառնասէն, իջնել կար Մէօտօն։

ՄՈՒՏՔ 5 ՖՐԱՆՔ

ՍԷՆԹ ՃՆԹՈՒԱՆԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Յ. Դ. ԸՆԿԵՐ ԿԱՐՕ ԽՈՒՄԲԻ

ՎԱՂԸ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՑ ԺԱՄԸ 8.30ԷՆ *մինչեւ առաւօտ*

La Viste l'Ermitage*ի չքեղ սրահին մէջ*

Կը խօսի՝ բնկ· ԱՐՇԱԿ ՋԱՄԱԼԵԱՆ

Թախքերու մասնակցութեան համար 3 ֆրանք, երեք տարեկանէն վեր փոքրիկներու համար *1* ֆրանք։

Մանրամասնութիւնները աւանդին յայտագրով։

ԿԱՐՏԱՆԻ ՄԷՋ

ԱՅՍ ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍ ՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 2.3·ԻՆ

Կը խօսի՝ ԸՆԿ· Ա· ՋԱՄԱԼԵԱՆ

Մանրամասնութիւնները աւանդին յայտագրով։

ՊՕՐՏՈՅԻ ՄԷՋ

ԱՅՍ ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍ ՕՐԷ ՎԵՐՋ

Կը խօսի՝ ընկ· ԳԵՐԱՍԻՄ ԲԱԼԱՅԵԱՆ

Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ։

ՎԻԷՆԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ՝ Հ. Յ. Դ. ՎԻԵՆԻ ԿՈՄԻՏԷԻ

եւ մասնակցութեամբ *ՔՐԻՍՏԱՓՕՐ եւ ՄՈՒՐԱՏ ԽՈՒՄԲԵՐՈՒ*

ԱՅՍ ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍ ՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ ՀԻՇՏ 3ԻՆ

ՎԻԵՆԻ ՍԷՐԲԱԼԸ ԿԱԹՕԼԻԿ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

Կը նախագահէ՝ ընկ· ՎԱՐԴԱՆ ՁՈՒԼԱԼԵՐԵԱՆ

Կը խօսի՝ ընկ· ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Գեղարուեստական ճոխ բաժին.— Օր. Յովհաննար ֆէր պետրոսեան (սեներգ). ընկ. Ալեքսիս Մելքոնեան (ջութակ)։ Արտասանութիւն, հայկական պարեր եւ խմբերգներ փոքրիկներու կողմէ։

Թախքերու մասնակցութեան համար մուտք 1 ֆրանք։

ՍԷՆ ՄԱՐԿՐԻԹԻ ՄԷՋ

ԱՅՍ ԿԻՐԱԿԻ ԺԱՄԸ 4.30ԻՆ

Կը խօսի ընկ· Ա· ՋԱՄԱԼԵԱՆ

Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ։

Հ· Յ· Դ·

Պ.Վ.Իի Թուատոմ խումբի ժողովը այս կիրակի առաւօտ ժամը 9ին 231 Bbd. du Temple.

ՊՕՐՏՈՅԻ ընկերական ընդհ. ժողովը վաղը Շաբաթ երեկոյ ժամը ճիշտ 8.30ին ծանօթ հաւաքատեղին։ Ներկայ կ'ըլլայ ընկ. Գ. ԲԱԼԱՅԵԱՆ։

ՄԷՆ ՇԱՄՕՆԻ «Վարուժան» խումբի ժողովը վաղը, Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին սովորական հաւաքատեղին։

ՇԱԼԷՔԻ «Բաբկէն Սիւնի» խումբի ժողովը այս կիրակի կէս օրէ յետոյ։ Ընկերներու ներկայութիւնը կարեւոր է։

ՄԱՐՍԷՅԻ Հ. Յ. Դ. Պատ. Մխիթէեան ընդհ. ժողովը այս կիրակի առաւօտ ժամը 10ին Մխիթեան Գրադարանին մէջ։ Կարեւոր օրակարգ։ Պարտաւորիչ ներկայութիւն։

Հ· Յ· Դ· ՄԱՐՍԷՅԻ ԿՈՄԻՏԷԻ ԴԱՍԱԽՕՍԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐԸ

Մէն ՄԱՐԿՐԻԹի Համազասպ խումբի ժողովը,այսօր Ուրբաթ իրիկուն, ժամը 7·30ին, սովորական հաւաքատեղին։

Այս ժողովներուն կը խօսի՝ ընկ· Ա· ՋԱՄԱԼԵԱՆ։

ՊԱՆԵԷՕ-ՔԱՇԱՆԻ *«ՕՏԻԻ»* ճենթլմէնի դաշտահանդէսը որ յետաձգուած էր, տեղի կ'ունենայ այս կիրակի, առաւօտէն մինչեւ երեկոյ Պ. Կ. ԿԱՐԻՆԵԱՆի պարտէզին մէջ, Պանեէօ։

Հաղորդ. միջոց.—Առնել Փորթ տ'Օրլէանէն 88 թիւ հանրակառքը եւ իջնել Պանեէօ։

Փարիզի Գրական Ակումբ *վաղը, Շաբաթ իրիկուն, ժամը 9ին,* 5 rue Paul Berruel (*Նախկին* rue Cambronne, *131*) *Մէթրօ՝* Vaugirard· *Նիւթ՝ «Թատրավարութիւն եւ բռնատիրութիւն»։ Զրոյցին կը մասնակցին Ս. Սասունի, Ա. Խոնդկարեան, Ս. Վրացեան, Վ. Համբարձումեան եւ ուրիշներ։ Մուտքը ազատ է։*

Դաշտահանդէս Առնուվիլի մէջ

Կազմակերպուած՝ Պ. ՆԻԿՈՂՈՍ ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆի ԿՈՂՄԷ

Այս կիրակի կէս օրէ վերջ, Առնուվիլի Bois de Condosի անտառին մէջ Հասոյթը ամբողջութեամբ պիտի նուիրուի տեղւոյն մանկապարտէզին Օգնեցէք Մանկապարտէզին, բացակայութիւնը աններելի է

Ճոխ եւ ընտիր պիւֆէ մատչելի գիներով։ Տեղերը քէպլապ փիւէով եւ իմրիք ճէլվա *պատրաստուած խոհարարապետ Պ.* կարապետ փափազեանի *կողմէ։ Արեւել. նուագ՝* քէմանի Սարգիս, ուտի բարունակ և քանոնի ցակոբ։

Անձրեւի պարագային կը յետաձգուի։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՑԹ ՍԷՎՐԱՆԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած՝ ՍԷՎՐԱՆԻ ՀԱՑ ԿՐԹԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

Վաղը Շաբաթ երեկոյ ժամը *9*ին *Salle Marronnier*ի մէջ 8 *Ave. Livry*

Կը նախագահէ՝ *Տ. ՎԱՀԱՆ Ա. ՔՀՆԳ. ԽՈՑԵԱՆ*

Բանասէր եւ պատմագէտ *Պ. Կ. ԲԱՄՄԱՋԵԱՆ* մոգական լապտերով ցոյց պիտի տայ Հայաստանի հին պատմական տեսարանները։

Սէվրանի հայ երիտասարդներու կողմէ կը ներկայացուի՝

«ԵՐԿՈՒ ԱՆՎԱՐՏԻՆԵՐԸ» եւ «ԵՕԹԱՆԱՍՈՒՆՆԵՈՑ ՓԵՍԱՑՈՒՆ»

Երգ եւ արտասանութիւն դպրոցի փոքրիկներուն կողմէ։

Հաղ. միջոց.— Կար սիւ Նօրէն շոգեկառք 19.56 և 20.28 իջնել Սէվրան։

Ա Զ Դ

Ի պիտութիւն քաղաքիս եւ արուարձաններու մեր հայրենակիցներուն կը յանձնուի, որ յառաջիկայ կիրակի առաւօտ 10 յունիս, Սէն Ժիւլիէն - Պոմօնի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ մէջ տեղի կ'ունենայ հանդիսաւոր Ս. Պատարագ ի հանգիստ հոգւոյ ողբացեալ Մ. վարանդեանի մահուան քառասունքի առթիւ, նախապատրաստութեամբ հրաժարեալ առաջնորդ Սրբազան հօր։

Արդ կը հրաւիրուին սոյն տխուր պատահանդէսին, քաղաքիս եւ բոլոր արուարձաններու մեր հայրենակիցները եւ բոլոր ազգային եւ այլ ամէն կազմակերպութեանց պաշտօնական ներկայացուցիչները, յարգելու համար անմոռաց յիշատակը հայ ազատագրութեան դատին անխոնջ վեթերանին, որ իր ամբողջ կեանքին, եւ գործով եւ գրչով անձնուիրաբար նուիրուեցաւ հայ հայրենիքի եւ հայ ազգին արդար դատին։ Սկիզբ Ս. Պատարագի ժամը 8ին, քարոզ՝ 11ին, հոգեհանգիստ՝ 11.30ին։

Թաղ· խորհուրդ Պոմոնի

(կնիք)

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ՀԱՑՈՑ ՄԱՍԻՆ

Տիկ· Փրթի Տէր Պողոսեանի կողմէ վաղը չորեքշաբթի երեկոյ ժամը 9ին Սալ ատ Քոնֆէրանս տը Լ'Ինսթիթիւ Քրէթիէնի մէջ, 14 ռիւ տը Թրէվիզ, հովանաւորութեամբ Կովկասցի Նախկին Պատերազմիկներու Միութեան վարչութեան։

Նիւթ՝ Հալածուած ժողովուրդներու ծառայելու ատեն։

Մուտք 15, 10 եւ 5 ֆրանք։

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Զափազանց վարժ կարուհիներ Շըմիզ լա քօսթ indemiable*ի համար, տեւական գործ։ Դիմել* Mme· Dernut· 15, Bld. Bonne Nouvelle, Paris· *Մէթրօ* Bonne Nouvelle.

ՀԱՅԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

ԲԱՑՈՒԱԾ Է

Յ. ԱՊՏԱԼԵԱՆԻ *հացավաճառի խանութը*

115, Route d'Orléans, Cachan (Seine).

Առդիական փուռ։ Մեծ խնամով կը պատրաստուին զանազան տեսակի հացեր։ Անթերի մարդութիւն։

13 ՎԱՐԶՈՒ ԵՆ *Ցուլիս ամսուան համար դեղեցիկ* **13**

եւ օդասուն յարկաբաժիններ, Ջուր, կազ, էլեկտր. եւ կեդր. ջեռուցիչ։ Նպաստաւոր գիներով։ Դիմել՝

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆի *13 rue Pierre Curie,* K. Bicêtre. Metro: Porte d'Italie

ԲԱՑՈՒԱԾ Է

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԽԱՆԶԷՐԵԱՆԻ

ԱՐԴԻԱԿԱՆ ԴԵՐԶԱԿԱՑՈՒՆԸ

97 Route d'Orléans. Cachan

Անգլիական եւ ֆրանսական ընտիր կերպասներ, վերջին նորաձեւութիւն, խնամուած կար։ Գիներու վրայ կարեւոր զեղչ։

Տիկին Ջուարթ Թոշեան, Տէր եւ Տիկին Երուանդ Էվրէնեան եւ պարագաները խոր կսկիծով կը ծանուցանեն իրենց եղբօր, քեռորդւոյն եւ ազգականին՝

ԱՐՍԷՆ ԽՏՇԵԱՆի

դառնադէպ մահը որ տեղի ունեցաւ յետ կարճատեւ հիւանդութեան։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ Լիոնի մասնաճիւղի ընդհանուր անդամական ժողովը վաղը Շաբաթ երեկոյ ժամը 8ին 130, Rue Boileau (Արաբկիրի դպրոցի) սրահին մէջ։

Օրակարգ.— Զեկոյց, նիւթական եւ բարոյական հաշուետուութիւն, կեդր. վարչութիւն հրաւանդներու ընթերցում, անդամական պարտականութիւն եւ ընթացիկ հարցեր։

Կը խնդրուի բոլոր անդամներէ եւ համակիր երիտասարդներէ որ անպայման ներկայ գտնուին սոյն ընդհ. ժողովին եւ ըլլան ճշդապահ։

ԿԻՑԱՒԻՒ շրջանի Հայր. Միութեան ընդհ. ժողովը այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին, Ժլորիա ճաշարանին վերնայարկը։ Կարեւոր օրակարգ։ Ներկաներու թիւը մեծ մասնութիւն պիտի համարուի։

Հրապարակային վիճաբանական դասախօսութիւն, կազմակերպուած Մարսէյլի Հայ Ուս. Միութեան կողմէ, այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, *Brasserie du Chapitre*ի մէջ։ Նիւթ՝ *«Կինը իրաւունք ունի՞ հասարակական գործերով զբաղելու»։* կը պաշտպանեն՝ Թեր Օր. Հ. Բիւրէնեան, դէմ Պ. Ե. Պարսումեան։

ԿԸ ՓՆՏՌՒԻ

= Էսկիշէհիրի Ալեճայ գիւղէն Գրիգոր Քիլիմճեան կը փնտռէ իր մօրաքրոջ Թոռները՝Արաշէս, Օհան եւ Պօղոս Պըտըգեան եղբայրները. իրենց հօր անունն է Ճամկէօզ Յակոբ, մօր անուն Լուսիկ։ Կը փնտռեմ նաեւ Հայկանուշ Մուսլուեանը, հօր անուն Վարդան, մօր անուն Օսկի։ Երեք եղբայրները 1922ին Պոլսէն որբերու հետ փոխադրուած են Եգիպտոս։ Կը լսուի թէ Հայկանուշ ամուսնացած է Տէօրթիւոլցի Սարգիս Հայթահանի հետ եւ հաստատուած է Իսքէնտէրուն։ Իրենցմէ լուր ունեցողներէն կը խնդրուի իմացնել Kilimlian Krikor, 34 Bld· La Fuente Marseille. (France).

Կը խնդրուի Սուրիոյ եւ Եգիպտոսի թերթերէն արտատպել։

— Տիկին Մանուկ Այտընեան կը փնտռէ իր զաւակները Հռիփսիմէ, Ովսաննա եւ Յակոբ, որ մինչեւ 1917 կը գտնուէին Պապ։ Անկէ ի վեր լուր չկայ։ Իրենց մասին լուր ունեցողներէն կը խնդրուի իմացնել Manig Aydenian*ի*, 27 rue Dunoir, Lyon.

— Կը փնտռեմ Աֆիոն-Գարահիսարցի մօրեղբօրս զաւակները Օնիկ, Մաւլինա եւ Նուրիցա Մէնէճեանները։ Կը կարծուի թէ Սելանիկէն փոխադրուած են Փարիզ։ Լուր ունեցողներէն կը խնդրուի իմացնել իր հօրաքրոջ աղջկան Զաւէնի Թաթլեանի, 144, rue Moncey, Lyon, Rhône.

× Լիոնէն Արշակ Առաքելեան կը փնտռէ իր եղբայրը, Բաբերդցի Գառնիկ Առաքելեան, որ կը կարծուի թէ Յունաստան կը գտնուի եւ որմէ լուր չունի չորս տարիէ ի վեր։ Տեղեկացնել «Ցառաջի» և կամ 24 rue Bégnin· Lyon,

— Արտաշէս Վարդապետեան կը փնտռէ իր զաւակը՝ Աւետիս կամ Արսէն Վարդապետեան ծնած 1911ին Սամսոն, հօր անուն Արտաշէս՝ մօր անուն՝ Սաթենիկ, տեղահանուած Սամսոնէն։ 1922 թուականին Գազ գիւղի Ազգ. Որբանոցը Արսէն Վարդապետեան անուն որբ մը տեսնողներ եղած են, որը՝ կը կարծենք թէ մեր փնտռած Աւետիս Վարդապետեանն է, յիշեալը անկէ ուրիշ որբերու հետ փոխադրուած է Գօրֆու, իր մասին տեղեկութիւն ունեցողներէն կը խնդրուի իմացնել հետեւեալ հասցէին.— Ardaches Vartabedian, Blv. Pache *113*, Bucarest) Roumanie)։

— Բղխի Խուրզ գաւառի Պ. Իլ Մարտիրոս Թոսունեան կը փնտռէ իրեղբայրը՝ Վահրիճ Թոսունեան։ 1915ի տեղահանութեան մէջ ոտքին մինչեւ Բալու եղած են միասին։ Բալուի մէջ զիրենք աքսորած են տարբեր ուղղութեամբ։ Մանօթներ որ Վահրիճը տեսած են Տէր Զօրի անապատներուն մէջ, կը հաւատացնեն թէ արաբ մը զինքը որդեգրած է կամ իր մօտ ծառայութեան առած, իր մասին տեղեկութիւն ունեցողներէն կը խնդրուի իմացնել իր եղբօր՝ Mardiros Tossounian*ի*, 8, Place St. Barbe, St. Etienne, Loire, (France)։

Արտասահմանի թերթերէն կը խնդրուի արտատպել։

ձգրիտ լուր տուողին *500* ֆրանք, մէկ տարեկան Ցառաջ եւ ուրիշ օրաթերթ մը նուէր։

Le Gérant: H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

17, Rue Damesme, PARIS (13e)

«ՑԱՌԱՋ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (51)

ՀԱԼԱԾ ՄՕՄԻՆ ՀԵՏՔԸ

Հեղինակ՝ ԷՏԿՐՐ ՈՒՕԼՀՍ *Թարգ.Ժ. Մ.*

Իրաւութիւնը այն է որ Գարան Կրէկյսը Անգլիա բերաւ... Դիտեմ, անհաւատալի կը թուի, բայց եթէ նկատի առնէք որ անիկա սեփական գրասենեակ մը ունէր եւ կրնար ուզածին պէս ճամբորդել ու ցամաք ելլել, պիտի հասկնաք որ գլխաւոր դժուարութիւնը իրեն համար կրէկյսի անյայտացումըն էր... Ֆէտօկըն Սքուէրի տունը — երկրորդ մառանին մէջն էր որ գտայ զայն...

— Մառանի՞ն մէջ, հարցուց ընդհանուր ոստիկանապետը։

— Այո, Կրէկյսն ու չունը այնտեղ էին. ես իմ ձեռքովս սպանեցի չունը ...

— Ուրեմն այդքան ժամանակէ իվեր քեզի հետ կը բնակէր եւ մեզի չյայտնեցիր, ըսաւ Թ. Ֆ.։

— Այո...

— Ատոր համար էր ուրեմն որ հապցէդ չէիր ուզեր տալ...

— Այո, շատ հիւանդ էր. խնամեցի զինքը։ Այնուհետեւ, ես դիտէի թէ Գարան սպաննողը Լէքսմընն էր. հետեւաբար կրէկյսի ներկայութեան մասին բան մը չէի կրնար ըսել ձեզի. ըրածս դաւաճանութիւն պիտի ըլլար. այն պէս որ երբ Պ. Լէքսմըն որոշեց իր պատմութիւնը ընել, այն ատեն ես ալ խորհեցայ թէ կրնայի ամբողջացնել անոր եզրակացութիւնը։

Ներկաները իրարու երես նայեցան։

— Հիմա ի՞նչ պիտի ընենք Լէքսմընին խնդիրը, հարցուց ընդհանուր ոստիկանապետը։ Բայց, Թ. Ֆ., նախ ինձի ըսէ թէ այս լուծումը համապատասխա՞ն է քու տեսութիւններուդ...

— Բաւական, ըսաւ Թ. Ֆ. պատասխանելով. բացայայտ էր թէ ոճիրը գործած էր այն անձը որ իրեւ կէսգործօղ Գարայի բնակարանը գացած էր եւ սակայն նոյնքան բացայայտ էր նաեւ որ այդ այցելութիւնը տուողը կէսգործօղը չէր, թէեւ ան ալ արուեստական թեւ մը ունէր...

— Ի՞նչպէս թէ « բացայայտ »...

— Որովհետեւ, պատասխանեց Թ. Ֆ., բուն կէսգործօղը իր աջ թեւը կորսնցուցած էր... Լէքսմըն սխալած էր այդ կէսին մէջ...

— Հասկցայ, ըսաւ ոստիկանապետը. լաւ ուրեմն, հիմա որոշենք թէ ինչ պիտի ընենք...

Ֆրանսացի ոստիկանապետը ուսերը թօթուեց։

— Եթէ ինձի հարցնէք, ներքին նախարարին դիմեցէք ոչ միայն անոր ներումը առանալու այլեւ անոր կեանքին համար մեզի երաշխաւորելու համար։

— Դո՞ւք ինչ կարծիք ունիք, Սամփսըքի...

— Լուրջ խնդիր է, պատասխանեց առեւտրական ոստիկանութեան ներկայացուցիչը. ինձի այնպէս կը թուի որ եթէ Լէքսմընը գտաբան տանիք, մեծ պայթուկտութեան պիտի առիթ տաք. պէտք է մանաւանդ չհլահեմ այն պարագան որ եթէ որ եւ է ձեւով երեւան հանէք Ափղանիոյ մէջ տիրող անիշխանական կացութիւնը, իմ կառավարութիւնս լաւ աչքով չպիտի նայի ձեր այդ արարքին վրայ...

— Ես ալ այդ կարծիքէն եմ, մէջ ինկաւ խօսակցի ոստիկանապետը. բնականաբար մենք շատ կը շահագրգռուինք Ազբիականի եղերքը պատահող պէպքերով. կը թուի թէ Գարան շատ լաւ վախճան մը ունեցած է եւ համաձայն չեմ որ Լէքսմընը հետապնդուի...

— Հարցին քաղաքական հանգամանքը չի հետաքրքրեր, ըսաւ Ամերիկացին. բայց փորձով գիտեմ որ այս կարգի խնդիրները պէտք չէ շատ խառնել...

Ընդհանուր ոստիկանապետը սկսաւ մտածել. Պէլինտա Մէրրին անոր նայեցաւ անձկութեամբ։

— Լէքսմընը կանչեցէք, հրամայեց խստութեամբ։

Մէրրի ներս բերաւ ձօն Լէքսմընն ու իր կինը։ Ձեռք ձեռքի բռնած էին առնոնք, երջանկութիւն կար իրենց արտայայտութեան մէջ, թէեւ տակաւին անորոշ էին իրենց ճակատագրին մասին։

— Լէքսմըն, սկսաւ ընդհանուր ոստիկանապետը, երախտապարտ ենք ձեզի որ հետաքրքրական պատմութիւն մը ըրիք եւ չահեկան տեսութիւններ պարզեցիք։ Դուք, եթէ ճիշդ են իմ տպաւորութիւնները, դիտաւորեալ կերպով անձնասպանեցիք ոճրագործը որպէսզի մեզի բացատրէք թէ ըսպանութիւնը ինչպէս կատարուած էր եւ որոնք էին ոճիրին չարժառիթները։ Դուք, համոզիչ փաստարկութիւնով, մարդասպանի մը դերը ստանձնեցիք. մարդ կրնար նոյնիսկ խորհիլ թէ Լէմինկթընը Գարան սպաննողը ներկայ էր մեր մէջ... Ձեր կատարած դերը չնորհաւորելի է իսկապէս...

Ոստիկանապետը նայեցաւ իր պաշտօնակիցներուն որոնք հաստատեցին անոր խօսքերը։

— Պէտք է մեկնիմ, չարունակեց ոստիկանապետը ժամացոյցին նայելով. յետոյ ձեռքը երկարեց Լէքսմընին.— Աստուած յաջողութիւն տայ ձեզի...

Հայրական գուրգուրանքով սեղմեց Կրէկյսի երկու ձեռքերը եւ աւելցուց.

— Օր մը պիտի գամ ձեզի եւ ձեր ամուսինը ուրիշ հետաքրքիր, բայց աւելի ուրախ պատմութիւն մը պիտի պատմէ...

Մեկնելէ առաջ սեմին վրայ կանգ առաւ.

— Եթէ ձեր տեղն ըլլայի, Լէքսմըն, յաջորդ պատմութեանս անունը «Հալած մոմին հետքը» չէի դներ...

— Այդ պատմութիւնը գրողը ես չպիտի ըլլամ ամէն պարագայի մէջ, ըսաւ Լէքսմընն։

(Վերջ)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15-70

(ԵՐԹԵԱՆԻ ՀԱՄԱՐ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՕԹԱՄՍԵԱՅ
Իրանահ եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՇԱԲԱԹ 9 ՅՈՒՆԻՍ SAMEDI 9 Juin 1934

10 ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2517

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՋՐՈՑՑ ՊՈԼԻՏՈԿՈՍԻ ՄԸ ՀԵՏ

»»»··«««

— Ի՞նչ իմաստ ունին Մայիս 28ի ռօնակատարութիւնները, ամէն տարի եւ ամէն տեղ: Ազգը երկուքի բաժնուած է այդ պատճառով, Ե. Հայաստանի կառավարութիւնն ալ կը գրգռուի, իսկ օտարները կը խնդան մեր վրայ: Անխոհեմութիւն չէ՞: Հանդէս կատարելով, ճառ խօսելով միացեալ եւ անկախ Հայաստա՞ն կը չինուի...

— Ինչ մը չունէ առէք: Մէկ անգամէն չատ մը բաներ ըսիք, որոնց մասին անհրաժեշտ է դատ – դատ խօսիլ: Ազգը երկուքի բաժնուած է, կ'ըսէք. ինչո՞ւ: Գէ՞չ բան է պանծացնել պատմական չրջան մը, ազգային փառքի օր մը, ներչնչիլ եւ ներչնչուիլ, ոգեւորուիլ եւ թարմանալ: Ուրիշ ամէն բան մէկդի դնելով, չէ՞ք ընդունիր թէ արի արանց գործեր կատարուեցան Մայիս 21 — 26, յանգելու համար անկախութեան: Մահացու մե՞ղք է հպարտանալ մեր առաքինութիւններով ...

— Բայց չատ կարճ տեւեց այդ անկախութիւնը: Հինգ օրերը փոխուած են. դիւանագիտութիւնը կը պահանջէ յարմարիլ ժամանակին: Քանի որ պարտուեցանք, ի՞նչ օգուտ ունի ռօնակատարութիւնը:

— Վարդանանցն ալ պարտութիւն չէ՞ր: Ինչո՞ւ 1500 տարիէ ի վեր կը ռօնէք զայն, ոչ միայն եկեղեցիներու մէջ, այլեւ բեմերու վրայ, նոյնիսկ թատրոն խաղալով: Մնաց որ, Մայիս 28ը միայն երեւութապէս պարտութիւն է: Իրականին մէջ, անով կը սկսի ներկայ Հայաստանի պատմութիւնը: Առանց անոր, դուք չէիք ունենար ոչ այս ափ մը հողը, ոչ ալ անոր մէջ համախմբուած հայկական ջախջախիչ մեծամասնութիւնը: Դիւանագիտութենէ ճառած առեւ, լաւ կ'ըլլայ որ քիչ մըն ալ պատմութիւն սերտէք: Ձեր Քրիստոսի Զատիկին չա՞փ ալ արժէք չունի Հալածական ժողովուրդի մը անհնարին մարտնչումը, օրհասական պայքարը, ակռաներով եւ եղունգներով մղած ճակատամարտը, թափած արիւնը, չահած վաստակը...

— Բայց անկախութիւնը Թուրքերը եւ Գերմանացիները տուին, ոչ թէ մենք չահեցանք: Եթէ չըլլար ռուսական յեղափոխութիւնը...

— Անգամ մը եւս կը հաստատէք թէ նախապատերազմեան պոլշեւիկոսը տուն – տեղ է եղած ձեր գլուխին մէջ: Երբ քաղաքական հանգամանքները նպատակ կ'առնէք մեր պարագային, ինչո՞ւ նոյն բանը չէք ըներ նաեւ ուրիշներու համար: Քաղաքական հանգամանքները նպաստաւոր էին նաեւ Զեխերուն համար, բայց եթէ անոնք օրհասական կռիւ մղած չըլլային, եթէ բազմաթիւ կամաւորներ չունենային ռուսական ճակատին վրայ, կը կարծէ՞ք թէ այսօր Զեխոսլովաքիա մը կ'ունենային: Լէհ, բալեկամ, Սարատապայատի եւ Ղարաքիլիսէի ռազմադաշտերուն վրայ, 12,000 հայ զինուորներ ճակատած են 35,000 Թուրքերու դէմ, իրենց քսիլ – թեամբ յարգանք ներչնչելով դարաւոր ոսոխին: Ձեր սրտին ո՛րեւէ բան չի՞ խօսիր վեց հարիւր տարուան գերութեան տակ ճզմուած ժողովուրդի մը այս խոյանքը: Ո՞վ իր կամքով ազատութիւն կը չնորհէ: Լաւ սերտա՞ծ էք Թուրքիոյ կամ Գերմանիոյ դերը:

— Բայց դուք ամէն տարի մեր խեղճ ժողովուրդին կը խոստանաք անկախ եւ մեծատարած Հայաստան մը, ինչ որ բլլալիք բան չէ, ներկայ պայմաններուն մէջ:

— Ինդրեմ, փողոցէն կամ սրճարաններէն հաւաքուած հէք – եաթներ մի պատմէք: Դուք ներկայ եղա՞ծ էք որ եւ է ռօնակատարութեան, լսա՞ծ էք խօսուած ճառերը: Գոնէ կարդացա՞ծ էք անոնց ամփոփումը, կամ Մայիս 28ի առթիւ եղած հրատարակութիւնները: Սայթաքումներ կամ թիւրիմացութիւններ կրնան պատահիլ. բայց ռօնակատարութեան բուն իմաստը մէկ է ամէն տեղ եւ ամէնուն համար,— արծարծել հայրենիքի եւ ազատութեան գաղափարը, ոգեկոչել փառքի չրջան մը, վառ պահել հաւատքը, ժողովրդականացնել քաղաքական տեսակէտ մը որ, մեր համոզումով, միակ ելքն է այս ժողովուրդի վերջնական փրկութեան համար: Օտարներն իսկ այսպէս կը հասկնան, երբ այնքան ջերմութեամբ կը մասնակցին Մայիս 28ի ռօնակատարութեան, ճառեր կը խօսին եւ համակրանքի խօսքեր կ'ուղղեն: Դուք օտարի մը չա՞փ ալ մարդկային արժանապատուութիւն, ազգային հպարտութեան զգացում չունիք:

— Կը մոռնաք թէ մեր կառավարութիւնը հանդէս չզգար այդպիսի ցոյցերէն, քանի որ բոլորովին տարբեր ճամբու մը կը հետեւի:

— Դուք այդ ճամբան օգտակար կը դանէ՞ք մեր ազգային դատին համար: Ներկայ պայմաններուն մէջ, մենք ոչ հրաշքի կը սպասենք, ոչ ալ բանի գործողութիւն կը պահանջենք: Եթէ ձեր խմաստո՞ւն կառավարութիւնը ամէն իրաւունք ունի « ատարբմ – քէսէբրմ » ուղղութեան մը հետեւելու, թուխակի պէս կապկելու օտարոտի վարդապետութիւններ, կարմիր զօսին այս տկլոր ժողովուրդի վզին անցուցած՝ զայն քաչքչելու միջազգային յորձանքին մէջ, ժխտելու հայկական դատը, խափանելու ամէն քաղաքական աչխատանք, մենք իրաւունք չունի՞նք արծարծելու մեր տեսակէտները, մարդման հանդիսանալու արմատախիլ բազմութեանց տենչերուն, յիշեցնելու իրենց ազատական պարտականութիւնները: Որ եւ է խչխանութիւն միչտ կը պահանջէ հլու – հնազանդ հպատակութիւն: Մենք բանաւոր հօ՞տ ենք թէ վարիա կամ ըսայ: Քիչ մը լուրջ եղէք, բարեկամ: Իրրեւ վերջին մնացորդները ճղակոտոր ժողովուրդի մը, մենք իրաւունք ունինք չատ աւելի բարձր խօսելու, եւ բոլոր առիթներով յիշեցնելու,— թէ երեւանը ամէն բան չէ: Մեր խօսքերն ու գործերը հաճելի՞ են թէ ոչ, այդ մեզ չի հետաքրքրեր: Պատմութիւնն է դատաւորը բոլորիս համար:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՂԵՒՈՆԴ ԱՐՔ-Ի ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

»»»··«««

Իւր ամբաստանեալ եւ 120 վկայ

Նիւ Եորքէն կը հեռագրեն Փարիզի ամերիկեան թերթերուն, յունիս 7 թուակիսով· (կը թարգմանենք առանց որ եւ է խորհրդածութեան)·—

Իւր Հայեր ղատի յանձնուեցան այսօր, ամբաստանուած ըլլալով Դուբեան արք·ի սպանութեամբ որ տեղի ունեցաւ անցեալ դեկտեմբերին:

Ի նախատեսութիւն քաղաքական եւ կրօնական թշնամութեան պոռթկում, չրջանային դատաւոր Տահ ոստիկաններով լեցուցած էր դատասրահը, իսկ դուրսը զաղտնի ոստիկաններ կը քննէին դատարան մտնողներու թուղթերը, արգիլելով մուտքը անոնց որ կապ չունին դատին հետ:

Ինը ամբաստանեալները, բոլորն ալ Հայեր, չարուեցան դատարանին մէջ, տխրագէմ նայելով դատաւորին, չհասկնալով թէ ի՛նչ տեղի կ'ունենայ: Երկուքին երկար սեւ մազերը մինչեւ ուսերն իջած էին: Ոչ միայն անգլերէն չէին հասկնար, այլ եւ չէին կրնար դիւրաւ խօսիլ իրարու հետ, որովհետեւ մեծ մասը տարբեր գաւառաբարբառներ կը խօսին(?):

Հարիւր քսան վկաներ պիտի լսուին եւ կը կարծուի թէ դատը պիտի տեւէ առնուազն երկու ամիս: Նիւ Եորքի ոստիկանութիւնը անընդհատ կը գործէ հետապնդելով կասկածելիները անցեալ Մնունդէն ի վեր, երբ արքեպիսկոպոսը դաշնահար սպաննուեցաւ իր եպիսկոպոսական զգեստներով:

Առաջին անգամ է որ այսքան չատ մարդիկ կ'ամբաստանուին Նիւ Եորքի մէջ, մէկ սպանութեան համար: Պաշտպան փաստաբանը չանաց յետաձգել տալ դատը, բայց դատաւոր Քորիկըն մերժեց:

ՄԱՐԱՁԱԽՕՏ ՓԷԹԷՆԻ ՑԱՑՏՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Գերեւանիոյ վերագինման մասին

— · —

« ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԿՐՆԱՅ 1,600,000 ԶԻՆՈՒՈՐ ՀԱՆԵԼ ՎԵՑ ՕՐՈՒՆ ԵՒ 2,800,000 ԶԻՆՈՒՈՐ՝ ՄԻԿ ԱՄԻՍԷՆ »

Պատերազմական նախարար Մարաջախտ Փէթէն առջի օր ներկայացաւ խորհրդարանի զինուորական յանձնաժողովին, բացատրութիւններ տալու համար ազգային պաշտպանութեան վարկերու մասին: Լոնտոնի թերթերը հետեւեալ ձեւով կ'ամփոփեն մարաջախտին յայտարարութիւնները·—

1· *Բացի կանոնաւոր բանակէն եւ ոստիկանութենէն, որոնք հզօրապէս սպառազինուած են եւ չատ լաւ մարզուած, Գերմանիա ունի կէս միլիոն «հարուածային» զինուոր, որոնք ամիսներով զինուորական մարզանք ստացած են:*

2· *Զօրաչարժի պարզ գործողութեամբ, այս ուժը կրնայ 1,600,000ի բարձրանալ վեց օրէն եւ ստիճանաբար բարձրանալ 2,800,000ի, ինչ որ հաւասար է նախապատերազմեան ուժին:*

3· *Երեք ամիսէն Գերմանիա կրնայ ձեւափոխել իր մետաղագործական եւ քիմիական գործարաններու մեծագոյն մասը, ամէն տեսակ ռնդանօթներ եւ կապեր արտադրելու համար:*

4· *Արդէն կատարուած իրողութիւն մըն է Գերմանիոյ օդանաւային ուժին վերահաստատումը եւ մեծ չանքեր կը թափուին, աւելցնելու համար հետապտիչ եւ ռմբաձիգ օդանաւերու պահեստը:*

5· *Գերմանիա ունի նաեւ նախատիպարներ վերոյիլի դաչնագրով արգիլուած ռնդանօթներու եւ կրնայ արագօրէն կազմել ծանր հրետանիներ:*

Պատերազմական նախարարը վերջացնելով իր զեկոյցը, չէ՛տեց նաեւ գերմանի երիտասարդութեան բարոյական պատրաստութիւնը: Իր տեղեկութիւնները կը լրացնէր ընդհ· սպայակոյտի պետ - նախագահը, Զօր· Քոլսոն: Միեւնոյն ատեն, օդանաւային նախարար Զօր· Տէնէն թէ զինուորական եւ թէ էմմատական յանձնաժողովներուն առջեւ պարզեց Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ օդանաւային ուժերու բազդատական պատկերը, ինչպէս եւ ուրիշ պետութեանց վիճակը:

Այս բացատրութիւններէն յետոյ, էմմատական յանձնաժողովը 12ի դէմ 22 ձայնով քուէարկուեց պահանջուած յաւելուածական վարկերը,—3,120,000,000 ֆրանք, լրացնելու համար ցամաքային, օդային եւ ծովային ուժերը:

Քաոտկանչական պարագայ մը եւս,— էմմատական նախարարը հաղորդած է խորհրդարանի էմմատական յանձնաժողովին՝ թէ կառավարութիւնը օրինագիծ մը պիտի առաջարկէ, որուն համաձայն ազգ· պաշտպանութեան համար չպիտի գործադրուի այն օրէնքը որ կը սրամադրէ եկամուտի ապրիւրներ ցուցնել, նոր ծախքեր պահանջած տեղէն:

Ազգ· պաշտպանութեան նոր վարկերը ճարելու համար, կառավարութիւնը սրտնութիւն պիտի ունէ գանձատոմսեր հանելու: Այս գումարները պիտի յատկացուին ամրութեանց զօրացման, նաւային մթերքներու, ծովեզերեայ պաշտպանութեան եւ օդային ուժի:

Լուրի մը համաձայն, Զօր· Տէպէնի, սպայակոյտի նախկին նախագահը, վարչապետ պիտի երթայ այս ամսու, նոր ձեւի մը վերածելու համար Ֆրանքլեւհ զինուորական դաշնագիրը:

Իսկ Ժրնեւի մէջ կը շարունակեն ճառել...

»»»··«««

ՄԱՆՈՒԱՒՈՐ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՒ ՆՈՐ ԲԱՆԱՁԵՒԵՐ

Հինգշաբթի օր մանաւոր խօսակցութիւններ տեղի ունեցան անգլիական, ամերիկեան, Ֆրանսական եւ ուրիշ պատուիրակութեանց միջեւ, ելք մը գտնելու համար: Թղթակից մը կ'ըսէ թէ նոր բանաձեւը պիտի ծառայէ ոչ թէ խորհրդաժողովը ողջունելու, այլ թաղելու: Կ'ըսուի թէ ապահովութեան փշոտ խնդիրը նորէն կառավարութեանց քննութեան յանձնելով, խորհրդաժողովը պիտի յետաձգուի անպայման ժամանակով, մինչեւ որ համաձայնութեան գետին մը գտնուի:

⁂ Հինգշաբթի օր ամերիկեան լրագրօրը չորս ժամ անընդհատ բանակցելով գլխաւոր պետութեանց պատուիրակներուն հետ, միջին բանաձեւ մը գտաւ, որուն համաձայն,— 1· Անհրաժեշտ կը համարուի Գերմանիոյ մասնակցութիւնը.— 2· Գերմանիան վերադարձնելու համար բանակցութիւններ պիտի կատարուին կառավարութեանց միջեւ, դիւանագիտական ճամբով.— 3· Անհրաժեշտ է յանձնախումբի մը քննութեան յանձնել ապահովութեան խնդիրը.— 4· Նչանակել յանձնախումբ մը, յատկապէս բանաձեւելու համար զինադադարի պայմանները.— 5· Ետաձգել խորհրդաժողովը, մինչեւ որ նախագահը եւ դիւանը հաստատեն թէ բաւական յառաջդիմութիւն կատարուած է վերոյիշեալ չորս կէտերու մասին:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

«ԷՐՔԷՔՃԷ»

●●●●

Հրա՛շք...

Ահա Թուրք մը որ թուրքերէն թերթի մը մէջ — եւ էէմալապետութեան շուրիին տակ — փայփայիչ խօսքեր կ'ուղղէ «ըմբոստ Հայերու » հասցէին :

Անշուշտ առաջին անգամ չէ որ մեր նախկին «վաքանտաշ »ները կը շոյեն մեր փառասիրութիւնը, իբրեւ խելացի, շինարար եւ առեւտրական ժողովուրդ:

Բայց ես առաջին անգամ է որ կը լսեմ թրքական գովեստ մը՝ Հայերուս··· ըմբոստութեան մասին:

« Վագրթ »ի աշխատակիցը վերջերս թղթակցութիւն մը ուղղած էր իր թերթին, հրէական հարցի մասին, Գերմանիայէն:

Այս առթիւ, խօսելով Թուրքիոյ Հրեաներու մասին, վար կ'առնէ անոնց դիմակը, եւ կը ձաղկէ իբրեւ սմսեռուկ դաւանանքներ:

Ահա իր ամբաստանութեան գլխաւոր կէտերը.—

1· Թուրքիոյ Հրեաները հիմնէն իվեր տարուած են Պաղեստինի երազին: Այդ առաջադրութեամբ, անոնք 10 հազար կամաւոր դրկեցին Տարտանել:

2· Դեռ 1908ին, Սելանիկի մէջ, հրէական գոյներով ներկեցին ի պատիւ թրքական յեղափոխութեան իրենց կանգնած արձանը, եւ «միացեալ կառավարութեան միջամտութեան վրայ էր որ թրքական գոյները դրին անոնց տեղ »:

3· Հրեայ Հերցլ բուռն հարոզութիւններ կը կատարէր Թուրքերուն դէմ, աշխարհի ամէն կողմը: « Այդ մարդը անպատկառութիւնը ունեցաւ դիմելու Ապտիւլ Համիտի եւ առաջարկելու Պաղեստինի անկախութիւնը »:

Ահա՛ թէ ինչ կ'ըսէ Թուրքիոյ Հրեաներու մասին, վար կ'առնէ անոնց դիմակը, եւ կը ձաղկէ իբրեւ սմսեռուկ դաւանանքներ:

Այսինքն անոնք որ, եպիսկոպոսի մը փիլոնին տակ մտան, վար առնել տալու դրօշը, եւ յետոյ «սուրբ»ին գլուխը ուտելով, « էրէէճէ » ապստրէզ իջան առաջնորդութեամբ իրենց կիներուն եւ աղջիկներուն:

Եթէ «էրէէճ»ի գործը այս չէ, ուրեմն միւսն է,— կիներ եւ աղջիկներ դրկել Սուրիոյ վարչապետին սարայը, որպէսզի պահանջեն որ պետական հրամանով արգիլուի հայկական եռագոյնը ···

Վ.Ա.Հէ

Քանի մը օրէն՝ մեր նոր թերթը (Դ. էջ)

Ո՞Վ ՍՊԱՆՆԵՑ...

Երրորդ էջին մէջ ես պիտի հրատարակենք նոր թերթօն մը, նիւթերու խնողումը թեթեւցնելէ յետոյ:

Գերմանիա չուզեր վերադառնալ

Գերմանական կառավարութիւնը մամուլին հաղորդեց զեկոյց մը որ անդամ մը եւս կը յայտարարէ թէ Գերմանիա միտք չունի ժրնեւ վերադառնալու: Այս յայտարարութիւնը պատասխան մըն է Պ. Պառթուի այն խօսքին թէ խորհրդաժողովին դուռները բաց են Գերմանիոյ առջեւ: Ուրեմն, կացութիւնը բացորոշ է,— Ֆրանսա կ'ուզէ որ նախ Գերմանիա վերադառնայ եւ յետոյ քննարկեն հարցերը. մինչ Գերմանիա կը պահանջէ նախ զոհացնել զինքը, որպէսզի կարենայ ժրնեւ դառնալ: Այս կացութեան առջեւ, Գերմանացիները կ'ուզեն որ խորհրդաժողովը յետաձգուի: Իրազեկներու կարծիքով, նոր յետաձգումը պիտի բլլայ վերջնական ձախողում: Պերլինի համար, Ազգերու Դաշնակցութեան համակրութիւնը որքան տկարանայ, այնքան լաւ է, մանաւանդ որ Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի հակամարտութիւնն ալ պիտի չեչտուի:

'Սուրիոյ սահմանները անբռնաբարելի են,,

ՎԱՐՉԱՊԵՏԻՆ ՃԱՌԸ ԱՆՏԻՈՔԻ ՄԷՋ

Առջի օր հաղորդած էինք Սուրիոյ վարչապետ շէյխ Թաճէտտինի ճառը՝ Անտիոքի մէջ: Թղթակից մը մեզի դրկած է այդ ճառին բնագիրը, որ ահաւասիկ·—

« Վերջերս սկսան չամաւ զրոյցներ չրջան ընել, որոնց համաձայն, իբր թէ, սուրիական հողին մէկ մասը պիտի յանձնուի զրացի պետութեան մը: Այս դիտումնաւոր ըսի բաւներու հետեւանքով ձեր մտահոգութիւնը կը հասկնամ: Մեր սրբազան հայրենիքին սահմանները վերջնականապէս ճշդուած են: Այս սահմաններէն թիզ մը հող իսկ չենք կրնար զիջիլ ո եւ է պետութեան: Իմ այս յայտարարութիւններուս, կը կարծեմ թէ Թուրքմանը եղած կ'ըլլամ նաեւ Ֆրանսական կառավարութեան եւ անոր ներկայացուցիչ Ն· Վ· Կոմս Տը Մարթէլլին: Որոշած ենք այլեւս այդ զրոյցներուն վերջ տալ եւ հեղինակները պատժել խստիւ: Այդ ուղղութեամբ եւ Թրքական վերօփականտի հանգամանք ունեցող ամէն տեսակ թռուցիկներ, յայտարարութիւններ եւ հրատարակութիւններ արգիլուած են եւ պիտի նկատուին իբրեւ երկրի խաղաղութիւնը խանգարող գործեր:

« Գալով անտեսական ձեռնարկներուն, Ամբողջ լքին չորացման, ամարաճոցներուն էլեկտրականութեամբ լուսաւորման եւ ճամբաներուն չինութեան ձեռնարկները, որոնք ցարդ յառաջ տարուած են մեր բարեկամ Պ· Տիւրճօ եւ տեղական կառավարութեան ջանքերով, պիտի լրացուին եւ կատարելագործուին:

«Ձեզի կը հաղորդեմ ողջոյնները ձեր Դամասկոսի եւ Հալէպի ազգակիցներուն եւ կը ներկայացնեմ ձեզ անոնց բարեմաղթութիւնները ձեր հայրենիքին բարգաւաճման եւ զարգացման համար »:

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ· էջ՝

ՀՈՐԻՆԴ ԴԱՐԻ

Ջ.

Ամպամած էր, ցուրտ էր, ձյուն էր գալիս։ Ես ու Ռուբենը նստած էինք մեր սենյակում, ծխում էինք ու զրուցում։ Ռուբենը ինձ պատմում էր իր կյանքի մասին։ Ես ուշադիր լսում էի նրան, ու ինձ թվում էր, թե ես ինքս եմ ապրել նրա ապրածը, ես եմ տեսել նրա տեսածը։ Ռուբենը ինձ պատմում էր իր հորինվածքի մասին, ես էլ ասում էի, թե ինչ կարծիքի եմ նրա հորինվածքի մասին։ Ռուբենը ինձ պատմում էր իր ապագա ծրագրերի մասին, ես էլ ասում էի, թե ինչ կարծիքի եմ նրա ապագա ծրագրերի մասին։ Ռուբենը ինձ պատմում էր իր ընտանեկան կյանքի մասին, ես էլ ասում էի, թե ինչ կարծիքի եմ նրա ընտանեկան կյանքի մասին։ Ռուբենը ինձ պատմում էր իր ընկերների մասին, ես էլ ասում էի, թե ինչ կարծիքի եմ նրա ընկերների մասին։ Ռուբենը ինձ պատմում էր իր թշնամիների մասին, ես էլ ասում էի, թե ինչ կարծիքի եմ նրա թշնամիների մասին։ Ռուբենը ինձ պատմում էր իր ընթերցանության մասին, ես էլ ասում էի, թե ինչ կարծիքի եմ նրա ընթերցանության մասին։ Ռուբենը ինձ պատմում էր իր ճաշակի մասին, ես էլ ասում էի, թե ինչ կարծիքի եմ նրա ճաշակի մասին։ Ռուբենը ինձ պատմում էր իր ծխելու սովորության մասին, ես էլ ասում էի, թե ինչ կարծիքի եմ նրա ծխելու սովորության մասին։ Ռուբենը ինձ պատմում էր իր ապագա ծրագրերի մասին, ես էլ ասում էի, թե ինչ կարծիքի եմ նրա ապագա ծրագրերի մասին։ Ռուբենը ինձ պատմում էր իր ընտանեկան կյանքի մասին, ես էլ ասում էի, թե ինչ կարծիքի եմ նրա ընտանեկան կյանքի մասին։ Ռուբենը ինձ պատմում էր իր ընկերների մասին, ես էլ ասում էի, թե ինչ կարծիքի եմ նրա ընկերների մասին։ Ռուբենը ինձ պատմում էր իր թշնամիների մասին, ես էլ ասում էի, թե ինչ կարծիքի եմ նրա թշնամիների մասին։ Ռուբենը ինձ պատմում էր իր ընթերցանության մասին, ես էլ ասում էի, թե ինչ կարծիքի եմ նրա ընթերցանության մասին։ Ռուբենը ինձ պատմում էր իր ճաշակի մասին, ես էլ ասում էի, թե ինչ կարծիքի եմ նրա ճաշակի մասին։ Ռուբենը ինձ պատմում էր իր ծխելու սովորության մասին, ես էլ ասում էի, թե ինչ կարծիքի եմ նրա ծխելու սովորության մասին։

Անհայտ ծայն գալ պատի մեջ

ՏԱՐՈՆ, 5 յունիս (Ցուպոշ). — Ծանր տիպար մի հանցանքի համար Ֆրանսիայի մեջ դատապարտված է եղել Ժան Ֆրեդերիկ Ռոբեր անունով մի մարդ։ Ռոբեր ազատվելով բանտից՝ ապրել է Ֆրանսիայի հարավային կողմերը, ուր և մահացել է։

Ռոբերի մահվանից հետո նրա կինը տեղափոխվել է Ֆրանսիայի հյուսիսը, ուր ամուսնացել է մի ուրիշ մարդու հետ։ Նոր ամուսինը չի իմացել կնոջ անցյալը։

Ռոբերի կինը ապրում էր Լիլ քաղաքում, ուր մի օր նրա հարևանները լսեցին, որ նրա բնակարանի պատի միջից ինչ-որ անհայտ ձայներ են գալիս։ Ձայները կրկնվում էին ամեն օր։ Հարևանները կանչեցին ոստիկանության պաշտոնյաներին, որոնք ուշադիր լսելով ձայները՝ հասկացան, որ դրանք գալիս են Ռոբերի կնոջ բնակարանի պատի միջից։

Ոստիկանները ներս մտան կնոջ բնակարանը և սկսեցին պատը քանդել։ Պատի միջից դուրս եկավ Ռոբերի կինը։ Նա ասաց, որ ամուսինը մահանալուց առաջ խնդրել է, որ նրա մարմինը դրվի պատի մեջ։ Կինը կատարել է ամուսնու խնդրանքը։

Ոստիկանները ձերբակալեցին Ռոբերի կնոջը։

Ռադիո

Ս. ՀԱՍՊԱՏՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԿՈՄԲԻՆԱՏԻ
(Լիահուլ էաուսուլէի արբ.)

ՇԱԲԱԹ, 6 յունիս

6— 9. Վ. Տարբեր պատկերներ։

5— Տէր Զօրի 9.Ո.Ը. ռադիոլրագիր։

4— Ֆրանսիայի 9. Ո. Ը. ռադիոլրագիր։

3— Ֆինսկի որքաղցրը։

2— Հ. Ց. Դաշնակցական ֆինանսական ժողովրդական երգեր։

1— Հ. Ց. Դաշնակցական ընտրական ցուցակի կազմակերպիչ Հայկ Ասատուրի (Մոսկվա) ելույթը։

Ելույթ Տաքի Տաքիևի կազմակերպած ընտրական ցուցակի մասին։ — Ինչպես հայտնի է, Տաքի Տաքիևը ընտրվել է Ուզբեկստանի Գերագույն խորհրդի պատգամավոր։ Ընտրվելուց հետո նա հրաժարվել է պատգամավորի մանդատից և ընտրվել է Ուզբեկստանի Գերագույն խորհրդի նախագահ։ Ընտրվելուց հետո Տաքի Տաքիևը ելույթ է ունեցել ռադիոյով։ Նա ասել է, որ ինքը ընտրվել է Ուզբեկստանի Գերագույն խորհրդի նախագահ, որովհետև ուզբեկ ժողովուրդը ցանկացել է, որ ինքը ընտրվի։ Ես, ասել է Տաքի Տաքիևը, ընտրվել եմ ոչ թե որովհետև ուզբեկ եմ, այլ որովհետև ուզբեկ ժողովուրդը ցանկացել է, որ ես ընտրվեմ։ Ես

Իտալիան ալ չուզեր վճարել

Իտալական թերթերը կը գրեն թէ՝ կառավարութիւնը որ եւ է վճարում չպիտի ընէ Մ. Նահանգներուն, յունիս 15ի պայմանաժամուն, հետեւելով Անգլիոյ օրինակին։ Թերթ մը կը գրէ այս առթիւ.— « Եւրոպա 1934 յունիսին պիտի վարուի այնպէս ինչպէս պիտի վարուէր պատերազմի դադարումէն անմիջապէս վերջը։ Ան պէտք է վերջ տայ յետպատերազմեան եղերական հաշուակալութեան »։

Առիւծները քզմեցին 25 տարեկան երիտասարդ մը

Անհաւանելի արկած մը պատահեցաւ առջի օր, Պէտֆորտշիրի կենդանաբանական պարտէզին մէջ (Անգլիա)։ Քսանհինգ տարեկան երիտասարդ մը, Սթէնսըն, իր բարեկամին գլխարկը փրկելու համար բարձրացած էր վանդակին ի վեր, երբ առիւծ մը խածաւ թեւը։ Երկրորդ առիւծ մը եւս խոյացաւ զոհին վրայ, ժանիքները խրելով բազուկին մէջ։ Երբ արիւնը հոսեցաւ, երկու առիւծները աւելի կատղեցան։ Միայն երկու երեք ականատեսներ կային որոնք լեզապատառ օգնութիւն կ'աղաղակէին։ Դժբախտ երիտասարդը յանկարծ ինկաւ առիւծներու որջին մէջ, եւ երբ գազանապետը հասաւ, արդէն բզթտուած էր։ Այս ողբերգութեան ընթացքին, ուրիշ երկու առիւծներ անտարբեր կը դիտէին...

»»»··«««

ՊԱՆՔ ՏԸ ԲՐԱՆՍԻ ոսկիի պահեստը 811,518,380 ֆրանիֆ աւելցած է այս շաբթու։ Կառավարութիւնը հարիւրին 3ի իջեցուց ազգ. պաշտպանութեան պարտաքուղթերուն սակը, իսկ հարիւրին 2·75ի՝ գանձատոմսերուն սակը։

Լիթուանիոյ նախորդ վարչապետ Պ. Վոլտեմարաս դաւադրութիւն մը սարքեց, սակայն ձախողելով ձերբակալուեցաւ։

ՀՅ. Դ.

Պիվվիլի լրատուում խումբի ժողովը վաղը կիրակի առաւօտ ժամը 9ին 231 Fby. du Temple.

Առնուվիլ-Սարսէլ-Կուպվուվիլի խումբերու ընկերական ընդհանուր ժողովը տեղի կ'ունենայ այս երեկոյ ժամը 8.30ին, Առնուվիլ ընկ. Արփիար Մարտիրոսեանի բնակարանին մէջ։

ՊՕՐՏՈՅԻ ընկերական ընդհ. ժողովը այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը ճիշտ 8.30ին ձանօթ հաւաքատեղին։ Ներկայ կ'ըլլայ ընկ. Գ. ԲԱԼԱՅԵԱՆ։

ՍԷՆ ՇԱՄՈՆԻ «Վարուժան» խումբի ժողովը այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին սովորական հաւաքատեղին։

ՇԱՒԻԹԻ «Բաբկէն Սիւնի» խումբի ժողովվաղը Կիրակի կէս օրէ յետոյ։ Ընկերներու ներկայութիւնը կարեւոր է։

ՄԱՐՍԻԼԻԱՅԻ Հ. Յ. Դ. Պատ. Միութեան ընդհ. ժողովը այս Կիրակի առաւօտ ժամը 10ին Միութեան Գրադարանին մէջ։ Կարեւոր օրակարգ։ Պարտաւորիչ ներկայութիւն։

ՎԱԼԱՆՍԻ «Քրիստափոր» Ընթակոմիտէի ընդհ. ժողովը այսօր, Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին սովորական հաւաքատեղին։ Խիստ կարեւոր օրակարգ։ Միասին բերել անդամատետրերը։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

ՓԱՐԻԶԻ ԿՈՄԻՏԷԻ երկրորդ վիճաբանական դասախօսութիւնը տեղի պիտի ունենայ այս երկուշաբթի երեկոյ, ժամը 8.30ին, Au Clair de Lune *սրճարանի վերնայարկը, Փլաս տ'Իթալի։*

«Կովկասեան Դաշնակցութեան» մասին տեղի պիտի ունենայ մտքերու թեր ու դէմ փոխանակութիւն։

կը հրաւիրուին փարիզի եւ արուարձաններու բոլոր ընկերները։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

ՄԱՐՍԷյԻԼԻ ԵՒ ՇՐՋԱՆԻ ԲՈԼՈՐ ԸՆԿԵՐՆԵՐՈՒ

Վաղը կիրակի երեկոյ ժամը 8ին, Salon St. Jaques. 4 Rue St. Jaques.

Կը խօսի՝ Ընկ. Ա. ՋԱՄԱԼԵԱՆ

Նիւթ ունենալով «Միջազգային քաղաքական կացութիւնը եւ հայ ժողովուրդին սպառնացող վտանգները»։

Ներկայանալ անդամատետրով։

ՊԱՆԵԷՕ-ՔԱՇԱՆԻ *«ՕՐՕՐԻ» ենթակոմիտէի դաշտահայեացքը որ յետաձգուած էր, տեղի կ'ունենայ վաղըկիրակի, առաւօտէն մինչեւ երեկոյ Պ. Կ. ԿԱՐԻՆԵԱՆի պարտէզին մէջ, Պանեէօ։*

Հաղորդ. միջոց.—Առնել Փօրթ տ'Օրլէանէն 88 թիւ հանրակառքը եւ իջնել Պանեէօ։

Փարիզի Գրական Ակումբ

այսօր Շաբաթ իրիկուն, ժամը 9ին, 5 rue Paul Berruel *(Նախկին* rue Cambronne, *131) Մէթրօ՝* Vaugirard. *Նիւթ՝ «Թատկավարութիւնն եւ Բռնատիրութիւն»։ Զրոյցին կը մասնակցին Ս. Սասունի, Ա. Թոնդրակարեան, Ս. Վրացեան, Վ. Համբարձումեան եւ ուրիշներ։ Մուտքը ազատ է։*

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ՀԱՑՈՑ ՄԱՍԻՆ

Տիկ. Փրթի Տէր Պողոսեանի կողմէ այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին Սալ տէ Քոնֆէրանս տը Լ'Իւնիոն Քրէթիէնի մէջ, 14 ռիւ տը Թրէվիզ, հովանաւորութեամբ Կովկասցի Նախկին Պատերազմիկներու Միութեան վարչութեան։

Նիւթ՝ Հալածուած ժողովուրդներու ծառայելու ատեն։

Մուտք 15, 10 եւ 5 ֆրանք։

ՀԱՆԴԷՍ

Ի նպաստ Ա. Յ. ՔՈՅՐԵՐՈՒ ՈՐԲԱՆՈՑ-ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ, ԽՕՍՈՒՆ ՇԱՐԹԱՆԿԱՐ

Նախագահութեամբ՝ Տիկ. ԼԻԼՈՆ ՊԷՅ ԳԱՖԱՄԱՃԵԱՆի

Վաղը կիրակի ժամը ճիշդ 15ին

ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՊԷՏԻԿՕՒՆԼԵԱՆ ԹԱՏԵՐԱՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ — ՍԵՒՐԸ

Տոմսերու գինը՝ 10 ֆրանք։

ՇԱՆՕԹ.— Իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն, ձանօթ լուսնկահար Պ. Ժ. ՍԻՆԱՆԵԱՆ, ընկերակցութեամբ դաշնակահար Օր. ՂԱԶԱՐՕՍԵԱՆի, ինչպէս նաեւ երգչուհի Օր. ՊԻԼՊԻԼԵԱՆ եւ երգիչ Պ. Ժ. ՄԱՐԻԿԵԱՆ։

Տոմսակները կը գտնուին Տիկ. Մ. ՃՀՈՒՀԵԱՆի մօտ, 168, Bd. Haussmann, Paris (8). Tél. Carnot: 47-66: Իսկ հանդէսին օրը վերոյիշեալ թատերասրահը

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած

Հ. Մ. Ը. Մ. Ի ՓԱՐԻԶԻ ԵՆԹԱՇՐՋԱՆԻ ՍԿԱՈՒՏ - ԽՈՒՄԲԵՐՈՒ

ԵՒ ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԿՍԵՌ ԵՐԳԶԱՀՈՒՄԲԻ ԿՈՂՄԷ

8 ՅՈՒԼԻՍ ԿԻՐԱԿ, ՌՕՄՊԵՆՍՕՆԻ ՄԷՋ

Մանրամասնութիւնները յայտնի կը խնդրուի կազմակերպութիւններէն նկատի ունենալ այս թուականը։

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

«ՎԷՄ»ի

Զորրորդ թիւը, *հետեւեալ բովանդակութեամբ.—*

Ց. Ճ. ՍԻՐՈՒՆԻ՝ Ապրիլեան եղեռնը, Ց. ՋԱՒՐԵԱՆ՝ Սայեաթ Նովա, Հ. ՌԱԼՈՒԵԱՆ՝ Միասք Մեծարենց, Ց. ՓԻՒՐՏԵԱՆ՝ Քուչակեան տաղաշարքերու հնագոյն տպագրութիւնները, Վ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ՝ Հայկական բարեզորոգումները (*վերջ*), ՊՐՈՖ. Զ. ԱԻԱԼՈՎ՝ Բաթումի խորհրդաժողովը, *Մուրատի յուշատետրը* (*վերջ*), Մեր հարեւանների մօտ, ԱՆՑԵԱԼՔ, ԿԵԱՆՔ ԵՒ ՄՇԱԿՈՑԹ, ԳԻՐՔ ԵՒ ՄԱՄՈՒԼ, ԴՐԱԽՕՍԱԿԱՆ, Արմէն Սեւաք, Ն. Բադալեան եւայլն։

ՅԱՒԵԼՈՒԱԾ՝ Վ. Եպ. Մանկունի, Գէորգ Դ. եւ իր ժամանակը։ ՆԿԱՐՆԵՐ՝ Ռոստոմ, Զարդարեան, Ակնունի, Գ. Բարսեղեան, Մ. Վարանդեան եւ ևէշօ։

Կը խնդրուի բաժանորդներէն եւ գործակալներէն չուտով փակել հաշիւները։

Բաժանորդագրութեան պայմանները

Ամերիկա, Մեծն Բրիտանիա, Եգիպտոս եւ Իտալիա	69 ֆր.
Ֆրանսա եւ այլ երկիրներ	50 ֆր.
Ռումանիա, Պուլկարիա, Յուգոսլաւիա, Սիւրիա եւ Պարսկաստան	40 ֆր.

Բաժանորդագրուիլ կարելի է՝

L. Kevonian, 17 Rue Damesme, Paris, 13e

Բաժանորդագրութիւնը՝ կանխիկ։

ՀՐԱՉ ՉԱՐԴԱՐԵԱՆԻ

«ՄԵՐ ԿԵԱՆՔԸ»

ՎԷՊ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ԿԵԱՆՔԷ

Գինն *15* ֆրանք, փոստի ծախքով, միայն կանխիկ. Ֆրանսա՝ *16* ֆր. Արտասահման *17* ֆրանք։

Դիմել.— H. Zartarian, *126*, Ave. Simon Bolivar, Paris (19)։

կը ծախուի նաեւ ԾԱՒԱՔԻ խմբագրատունը։

Դաշտահանդէս Առնուվիլի մէջ

Կազմակերպուած՝ Պ. ՆԻԿՈՂՈՍ ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆԻ ԿՈՂՄԷ

Վաղըկիրակի կէս օրէ վերջ, Առնուվիլի Bois de Condosի անտառին մէջ

Հասոյթը ամբողջութեամբ պիտի նուիրուի տեղւոյն մանկապարտէզին

Օգնեցէք մանկապարտէզին, բարեգործութիւնը անուներելի է

Ճոխ եւ ընտիր պիւֆէ մատչելի գիներով, ցեղնէր քեպապ փիտէով եւ իմիրիք հելվա պատրաստուած խոհարարապետ Պ. կարապետ փափազեանի կողմէ։ Արեւել. նուագ՝ քէմանի Սարգիս, ուտի Բարունակ և քանոնի հակոբ։

Անձրեւի պարագային կը յետաձգուի։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՑԹ ՍԷՎՐԱՆԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած՝ ՍԷՎՐԱՆԻ ՀԱՑ ԿՐԹԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

Այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին *Salle Marmonnier*ի մէջ 8 *Ave. Livry*

Կը ներկայացնէ՝ Տ. ՎԱՀԱՆ Ա. ՔՀՆԾ. ԽՈՑԵԱՆ

բանասէր եւ պատմագէտ Պ. Կ. ԲԱՄՄԱՋԵՆ մոգական լապտերով ցոյց պիտի տայ Հայաստանի հին պատմական տեսարանները։

Սէվրանի հայ երիտասարդներու կողմէ կը ներկայացուի՝

«ԵՐԿՈՒ ԱՆՎԱՐՏԻՆԵՐԸ» *եւ* «ԵՕԹԱՆԱՍՈՒՀՆԻՈՑ ՓԵՍԱՑՈՒՀԻՆ»

երգ եւ արտասանութիւն դպրոցի փոքրիկներուն կողմէ։

Հաղ. միջոց.— կար տիւ Նօբէն չոգեկառք 19.56 և 20.28 իջնել Սէվրան։

13 ՎԱՐԶՈՒԻ ԵՆ *Ճաշկերոյթ ամառուան համար դիզեցիկ եւ օգտակար յարկաբաժիններ։ Ջուր, կազ, էլեկտր. եւ կեդր. ջեռուցիչ։ Նպաստաւոր գիներով։ Դիմել՝* **13**

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆի *13 rue Pierre Curie,* K. *Bicêtre. Metro: Porte d'Italie.*

ՄԱՏԹԷՈՍ ՉԱՐԻՖԵԱՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

կազմակերպուած՝ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ ՍԱՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ

23 յունիս Շաբաթ երեկոյ

ՃԱԺ

Ի գիտութիւն քաղաքիս եւ արուարձաններու մեր հայրենակիցներուն կը ձանուցուի, վաղը կիրակի առաւօտ 10 յունիս, Սէն Ժիւլիէն — Պոմոնի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ տեղի կ'ունենայ հանդիսաւոր Ս. Պատարագ ի հանգիստ հոգւոյ ողբացեալ Մ. Վարանդեանի մահուան քառասունքի առթիւ, նախապահութեամբ հրաժարեալ առաջնորդ Սրբազան հօր։

Արդ կը հրաւիրուին սոյն տխուր պատահարէն, քաղաքիս եւ բոլոր արուարձաններու մեր հայրենակիցները եւ բոլոր ազգային եւ այլ ամէն կազմակերպութեանց պաշտօնական ներկայացուցիչները, յարգելու համար անմոռաց յիշատակը հայ ազատագրութեան դատին անխոնջ վեթերանին, որ իր ամբողջ կեանքին, եւ գործով եւ գրչով անձնուիրաբար նուիրուեցաւ հայ հայրենիքի եւ հայ ազգին արդար դատին։ Սկիզբ Ս. Պատարագի ժամը 8ին, քարոզ՝ 11ին, հոգեհանգիստ՝ 11.30ին։

Թող. Խորհուրդ Պոմոնի

(Կնիք)

Կ'ՈՒԶՈՒԻ *Սիմիթ - Զէօրէք եւ Արեւելեան զանազան անուշեղէններ պատրաստել գիտցող գործաւոր մը։ Դիմել՝* 115, Route d'Orléans (Cachan)*ի հացի գործարանը։*

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Զափազանց վարժ կաթուհիներ Շըմիզ լա քօսթ indemiable*ի համար, տեւական գործ։ Դիմել* Mme. Dernut. 15, Bld. Bonne Nouvelle, Paris. *Մէթրօ* Bonne Nouvelle.

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիոնի ժամանաճիւղի ընդհանուր անդամական ժողովը այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը 8ին 130, Rue Boileau (Արաքսիերի դպրոցի) սրահին մէջ։

Օրակարգ.— Ջեկոյց, նիւթական եւ բարոյական հաշուետուութիւն, կեդր. Վարչութիւնն հրահանգներու ընդհերքում, անդամական պարտականութիւն եւ ընթացիկ հարցեր։

Կը խնդրուի բոլոր անդամներէն եւ համակիր երիտասարդներէ որ անպայման ներկայ գտնուին սոյն ընդհ. ժողովին եւ ըլլան ճշդապահ։

Ֆր. Ե. ԽԱՉԻ (Սէն-Շամոնի ժամանաճիւղը ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերուհիները վաղը, Կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը ճիշտ 3.30ին, ընկերուհի Հռիփսիմէ Թուլյումճեանի բնակարանը, 6, Փլաս Նասիոնալ։ Զեկուցում Ֆր. Կ. Խաչի Զ. պատգամաւորական ժողովի մասին։

ԿԻՑՎԻի չրջանի Հայր. Միութեան ընդհ. ժողովը վաղը Կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին, Ծլորիա ճաշարանին վերնայարկը։ Կարեւոր օրակարգ։ Ներկաներու թիւը մեծամասնութիւն պիտի համարուի։

Հրապարակային վիճաբանական դասախօսութիւն, կազմակերպուած Մարսէյլի Հայ Ուս. Միութեան կողմէ, այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, *Brasserie du Chapitre*ի մէջ։ Նիւթ՝ «Կինը իրաւունք ունի՞ հասարակական գործերով զբաղելու»։ Կը պաշտպանեն՝ Թէր Օր. Հ. Բիւրէնեան, դէմ Պ. Ե. Պարսումեան։

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

— Իսկիշէհիրի Այճաձայ գիւղէն Գրիգոր Քիլիմլեան կը փնտռէ իր մօրաքրոջ թոռները՝ Արաաշէս, Օհան եւ Պօղոս Պըտըգեան եղբայրները. իրենց հօր անունն է Ճաւակէօզ Յակոբ, մօր անուն Լուսիկ։ Կը փնտռեմ նաեւ Հայկանուշ Մուսլուեանը, հօր անուն Վարդան, մօր անուն Օսկի։ Երեք եղբայրները 1922ին Պոլսէն որբերու հետ փոխադրուած են Ֆրանսա։ Տեղեկացնել «Յառաջ»ի և կամ 24 rue Bégnin. Lyon.

— Արտաշէս Վարդապետեան կը փնտռէ իր զաւակը՝ Աւետիս կամ Արսէն Վարդապետեան ծնած 1914ին Սամսոն, հօր անուն Արտաշէս՝ մօր անուն՝ Սաթենիկ, տեղահանուած Սամսոնէն։ 1922 թուականին Գաղդիւղի Ազգ. Որբանոցը Արսէն Վարդապետեան անուն որբ մը տեսողներ եղած են, որը՝ կը կարծենք թէ մեր փնտռած Աւետիս Վարդապետեանն է, յիշեալը անկէ ուրիշ որբերու հետ փոխադրուած է Ֆօրֆու, իր մասին տեղեկութիւն ունեցողներէն կը խնդրուի իմացնել հետեւեալ հասցէին.— Ardachès Vartabedian, Blv. Pache *113*, Bucarest) Roumanie)։

գիպատու կը լսուի թէ Հայկանուշ ամուսնացած է Տէօրթեօղլի Մարգիս Հայթահեանի հետ եւ հաստատուած է Իսքէնտէրուն։ Իրենցմէ լուր ունեցողներէն կը խնդրուի իմացնել Kilimlian Krikorի, *34* Bld. La Fuente Marseille. (France).

Կը խնդրուի Սուրիոյ եւ Եգիպտոսի թերթերէն արտատպել։

— *Տիկին Մաննիկ Այտընեան կը փնտռէ իր զաւակները Հռիփսիմէ, Ովսաննա եւ Յակոբ, որ մինչեւ 1917 կը գտնուէին Պապ։ Անկէ ի վեր լուր չկայ։ Իրենց մասին լուր ունեցողներէն կը խնդրուի իմացնել* Manig Aydenianի, 27 rue Dunoir, Lyon.

— *Կը փնտռեմ Աֆիոն-Գարահիսարցի մօրեղբօրս զաւակները Մնիկ, Մաւլինա եւ Նաւրիցա Մէնճեանները։ Կը կարծուի թէ Սեյրանիկէն փոխադրուած են Փարիզ։ Լուր ունեցողներէն կը խնդրուի իմացնել իր հօրաքրոջ աղջկան Ադանի Թաթլեանի,* 144, rue Moncey, Lyon, Rhône.

× *Լիոնէն Արշակ Առաքելեան կը փնտռէ իր եղբայրը, Բաբերդցի Գառնիկ Առաքելեան, որ կը կարծուի թէ Յունաստան կը գտնուի եւ որմէ լուր չունի չորս տարիէ ի վեր։ Տեղեկացնել «Յառաջ»ի և կամ* 24 rue Bégnin. Lyon,

— *Արտաշէս Վարդապետեան կը փնտռէ իր զաւակը՝ Աւետիս կամ Արսէն Վարդապետեան ծնած 1914ին Սամսոն, հօր անուն Արտաշէս՝ մօր անուն՝ Սաթենիկ, տեղահանուած Սամսոնէն։ 1922 թուականին Գաղդիւղի Ազգ. Որբանոցը Արսէն Վարդապետեան անուն որբ մը տեսողներ եղած են, որը՝ կը կարծենք թէ մեր փնտռած Աւետիս Վարդապետեանն է, յիշեալը անկէ ուրիշ որբերու հետ փոխադրուած է Ֆօրֆու, իր մասին տեղեկութիւն ունեցողներէն կը խնդրուի իմացնել հետեւեալ հասցէին.— Ardachès Vartabedian, Blv. Pache *113*, Bucarest) Roumanie)։*

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

ՄԱՑԻՍ 28Ը ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

»»»··«««

ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՑԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ՝ Իսի Լէ Մուլինոցի ԶԱՒԱՐԵԱՆ ԿՈՄԻՏԷԻ

ԱՑՍՕՐ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՑ ԺԱՄԸ 8·30ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՑՍ

2, Rue Alexandre Guilmantի *սրահին մէջ, Մէօտոնի կայարանին դիմացը։*

Կը նախագահէ՝ Ա. ԳԻՒԼԱՆՑԱՆԵԱՆ

Կը խօսի ընկերուհի՝ ԷԼԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԻ

Դեղարուեստական ճոխ բաժին։ Խմբական եւ սոլօ երգեր, հայկական սիրուած շուրջպարեր հայկական տարազներով ՍԻՓԱՆ երգչախումբի կողմէ դեկավարութեամբ Պ. ՍԱՐՕ ՅԱԿՈԲԵԱՆի։

Կը մասնակցի թառիստ ՌՈՒԲԻԿԸ

Կէս գիշերէն վերջ եւրոպական պարեր, մասնակցութեամբ ԵՓՐԱՏ նուագախումբի։

Հաղորդակցութեան միջոցներ.— Փորթ Վէրսայլէն եւ Փորթ տ'Օթէօյէն առնել 23 եւ 32 թիւ հանրակառքերը եւ իջնել Ֆէրմ տը Մէօտոն ուր պիտի սպասեն առաջնորդներ։ Շոգեկառք Մոնփառնասէն, իջնել կար Մէօտոն։

ՄՈՒՏՔ 5 ՖՐԱՆՔ

ՊՕՐՏՈՅԻ ՄԷՋ

ՎԱՂԸ ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍ ՕՐԷ ՎԵՐՋ

Կը խօսի՝ ընկ. ԳԵՐԱՍԻՄ ԲԱԼԱՑԵԱՆ

Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ։

ՎԻՒՆԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ՝ *Հ. Յ. Դ. ՎԻՒՆԻ ԿՈՄԻՏԷԻ*

եւ մասնակցութեամբ *ՔՐԻՍՏԱՓՈՐ եւ ՄՈՒՐԱՏ ԽՈՒՄԲԵՐՈՒ*

ՎԱՂԸ ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍ ՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ ՃԻՇՏ 3ԻՆ

ՎԻՒՆԻ ՍԷՐՒԼԸ ԿԱԹՕԼԻԿ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

Կը նախագահէ՝ ընկ. ՎԱՐԴԱՆ ՁՈՒԿԼԷՐԵՐԵԱՆ

Կը խօսի՝ ընկ. ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Դեղարուեստական ճոխ բաժին.— Օր. Յովհաննար Տէր Պետրոսեան (սեներգ). ընկ. Աւետիս Մելքոնեան (ջութակ): Արտասանութիւն, հայկական պարեր եւ խմբերգներ փոքրիկներու կողմէ։

Ծախքերու մասնակցութեան համար մուտք 1 ֆրանք։

ԿԱՐՏԱՆԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Շ. Ց. Կ. կարտանի ենթակոմիտէի եւ մասնակցութեամբ էքսի «Քեռի»խումբին և հովանաւորութեամբ Մարսէյլի Շրջ. կոմիտէի

Վաղը կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2.30ին Դաշնակցութեան Տան մէջ։

Կը նախագահէ ընկ. Կ. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

Կը խօսին՝ ընկերներ Ա. ՋԱՄԱԼԵԱՆ եւ Լ. ԳԱՑԱՃԱՆԵԱՆ

Արտասանութիւն, խմբերգ, մեներգ, եւ կենդանի պատկեր դպրոցի աշակերտներու կողմէ։ *Մուտքը ազատ է։*

Կը ներկայացուի «ՀԱՑՐԵՆԻՔԻ ՀԱՄԱՐ»

ՍԷՆԹ ԱՆԹՈՒԱՆԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Սէնթ Ընթուանի «Ընկ. կարօ խումբի եւ հովանաւորութեամբ Մարսէյլի Շրջ. կոմիտէի

Այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30էն մինչեւ առաւօտ

La Viste, L'Hermitage*ի սրահին մէջ*

Կը նախագահէ՝ Ընկ. ԱԶԳԻՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

Կը խօսի՝ Ընկ. Ա. ՋԱՄԱԼԵԱՆ

Դեղարուեստական բաժինին իր սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերէ Զ. Ո. միութեան վաֆագնեան նուագախումբը, կ'արտասանեն ընկերներ Կ. Թիւթէլեան, Գ. Քէնտիրեան, Մ. Խրալեան, Լ. Ֆրէնկեան եւ Օր. Պօղոսեան, Օր. Մարտիրոսեան (երգ)։ Հայկական եւ եւրոպական պարեր։ Հայ Սրինները կը մասնակցին իրենց պարերով։

Ծախքերու մասնակցութեան համար 3 ֆրանք։

Հաղաքէն առնել 26 եւ 27թիւ հանրակառքերը եւ իջնել Կրան Վիատ, թրավէրս լէ ք'էրմիթաժ։

ԹՈՄԱՆԻ ՄԷՋ

Այսօր, Շաբաթ երեկոյ ժամը *8.30ին*

Կը խօսի՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ։

ԱՒՆՈՒՎԻԼԻ ՄԷՋ

ՅՈՒՆԻՍ 23ԻՆ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՑ

ՍԷՆԹ ՄԱՐԿՐԻԹԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ *Հ. Յ. Դ. ՀԱՑԱՋԱՁՈՎ ԽՈՒՄԲԻ*

եւ հովանաւորութեամբ *Հ. Յ. Դ. ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ԿՈՄԻՏԷԻ*

Վաղը, կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը *4.30ին*

Կը նախագահէ՝ ընկերուհի ՔԻՊՐԻԹՃԵԱՆ

Կը խօսի՝ Ընկ. Ա. ՋԱՄԱԼԵԱՆ

Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ։ Մուտքը ազատ է։

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) R. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15-70

(ՆԵՐՔԵՒԵԱԿ ՀԱՄԱՐ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՕՐԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ԿԻՐԱԿԻ
10
ՅՈՒՆԻՍ
DIMANCHE
10 Juin
1934

Ժ԰ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2518

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՀՈԳԵՂԷՆ ՀԱՅՐԵՆԱՑՈՒԻՄ

Այէն տարի, Մայիս 28ին, մեր սիրտերը կը բացուին ու կը փակուին:

Տարագիր ու թափառական հայութիւնը, ոճնական սրահնե-րէն հեռս, կը մկրտուի ազատութեան յոյսի ու լոյսի աւազանին մէջ, կ'ամբարտաւանէ իր հաւատքը եւ զօտեպնդուած դուրս կուգայ կրկին, օտար հորիզոններու տակ հայրենիք ապրելու, հայրենիք բաղձալու:

Ճիշդ է որ ան փիզիքապէս հայրենացած չէ, ճիշդ է, որ ան մշտական ուղեւորն է հիւրընկալ ափերու, ասպնջական երկիրնե-րու, բայց ոտոր հոգւոյն անհերւոյթ խորքին մէջ կ'ապրի ու կը մխայ հայրենիքի տենական երազը: Ֆիզիքապէս հայրենացած հա-յութիւնը, բոնատիրական կարգերու տակ, ակամայ կարմիր գօ-տի կազած եւ հեռացած է հայրենի նուիրական սրբութիւններէն: Եւ ժողովուրդը գլուխը կախ, վիզը ծուռ, մականի տակ, կը ոճնէ ա՛յն, ինչ որ կը պարտադրեն, ինչ որ կը հրահանգեն, ինչ որ իր հետ ոչ մէկ առնչութիւն ունի: Այն իրաւունք չունի հպարտու-թեամբ ոճնելու անգամ այն ոճրը, որ երէկ ձեռք էր բերած իր հերոսական անձնուիրացութեամբ եւ երկար պայքարներու գնով:

Կը ոճնուի Մայիս 28ը, արարական անապատներէն մինչեւ Ամերիկա, սակայն երբե՛ք Հայաստանի մէջ:

Տարագիր հայութիւնը, հոգեպէս հայրենացած, կը ոճնէ ու կ'ոգեկոչէ զայն ամէն տարի, մինչդեռ ֆիզիքապէս հայրենացած հայութիւնը իրաւունք չունի անունն անգամ արտասանելու...

Գաղթաշխարհը հոգ չունի ոտքին տակ, գործ չունի ձեռքին մէջ, սակայն հոգեպէս հայրենացած ու հայապաշտ, կ'ապրի իր-րեւ մշակութային ազգ, մինչդեռ երկիրը, իրրեւ բաղաքական ազգ եւ «պետութիւն», կը վանէ իր զաւակները:

Ճիչեցնե՞նք արդեօք ներդաղթի ծանօթ քնարեր օրօրներն ու անոպտո խոստումները... Պէտք չունինք սակայն: Լաւ է ձգել բախտին...

Ամէնքին համար պարզ է, որ իրական հայրենիքը կ'ապրի իր-րեւ արհեստական պետութիւն, իսկ արհեստական հայրենիքն ու ժողովուրդը՝ իրրեւ իրական պետութիւն:

Մեր պատմութիւնը երբե՛ք այսքան անհեթեթ երեւոյթ եւ հեգնութիւն չէր արձանագրած դարերու իր երկարատեւ ճամբուն վրայ:

Չենք զարմանար: Եւ միամիտ ալ չենք կարծելու, որ երկիրը բոնատիրական ներկայ կարգերուն տակ կը չոգէ իր կուռ մէկ-ու չիլ աչքերը: Ժողովրդական առածը կ'ըսէ. «Եթէ Աստուած չէ տուած, մարգարէն ի՞նչ կրնայ ընել»:

Անոնց ընդգրկած մեթոտը չի գոհացներ մեզ, եւ չի գոհացներ իրենց հաստատուած անգամներն անգամ, որոնց բերանը խուփ, լե-զուն՝ թոթով է այժմ:

Անոնք անխնայ կը գործադրեն բռնաչունչ հոչակաւոր Մաոա-յի վիրաբուժական անողորմ մեթոտը, — գլխատում, աքսոր — փոխանակ լոյս ցանելու այդ գլուխներէն ներս, որ կ'ապրին իրենց թեւարկութեան տակ:

Յեղափոխութիւն եւ քաղաքականութիւն կը խաղան հիւան-դոտ նշանաբաններով հո՛ն, ուր կենսատու ուիշ պէտք է նեղարկել: Իշխանական մակարդակը կը գործածեն հո՛ն, ուր դուրգուրանք պէտք է ունենային:

Անոնց տարապաշտ հոգին, թէ՛ դուրսը թէ ներսը, աւերը կը գործէ: Բարեկամ են մեր գարաւոր ոսոխին, բարեկամ են դաւի ու սպրդանքի, արենակից թշնամի են սիրուքի հայութեան, հե-րոս՝ բանկալի, «պաշտպան» կղերի, եկեղեցւոյ...

Գաղթաշխարհը խռոված հոգիով կը դիտէ կիրքի եւ աւերու-թեան այս անհաւատնական ասպետները:

Գուցէ չատոնց կը ցնցուէր Հայ Սփիւռքը, եթէ յիրաւի սփիւռք չըլլար, եթէ կոտորակուած, տարազնուած չըլլար զանա-զան երկիրներու մէջ:

Թունաւոր մոլեխինդը գլխու պոոյտ է տուած «Հայաստան-ցի»ներուն եւ նողկալի հոտով վարակած է իր չրջապատը:

Օտարազանութիւնն ու դրամազանութիւնը չպարտուին դէմքով ու կեղծ հրապոյրներով զիրար կը լրացնեն, զիրար կը հոտոտեն: Կը հիւանդանայ սարդի պէս ճակատ ճակատի վրայ, կը կազմեն միու-թիւն միութեան եռեակ, «սրտցաւ բարեկամները» կը դառնան «մխացեալ», «մխացեալը» «սրտցաւ», եւ ամէնքն ալ կը փչրուին տակաւին աքաղաղը չհանչցած...:

Ո՞վ պիտի ըլլայ Թուրքը այս անհնարին կատակերգութեան:

Ո՞վ է որ պիտի ցցէ իր կամքը եւ պատնէշ դառնայ այս պըղ-տոր հոսանքին:

Կը պատասխանենք,— հոգեպէս հայրենացած Հայը: Ատի-կա նուիրական պարտականութիւնն է այն հայութեան՝ որ Հայաստանին կը պատկանի, բայց «Հայաստան»ը չի պատկանիր իրեն: Ան է իրաւարարն ու իրաւատէրը, եւ անոր կը պատկանի խօսքի ու գործի իրաւունքը:

Կայր պէտք է ըլլալ հանենելու համար, որ տիւ ու գիշեր բոլոր ճակատներու վրայ, դուլ ու դադար չունի հայութեան ոոսխր: Ան խեղդիչ օդակներ կը հիւսէ մեր չուրջը, դաւեր կը սարքէ, դաշնա-գիրներ կը կնքէ, գաղտնի իրաւունքներ կը ստանայ, վտանգելու դիրներ կը կնքէ, գաղտնի իրաւունքներ կը ստանայ, վտանգելու համար ոչ միայն մեր ժողովուրդի ներկան, այլ եւ, նոյն իսկ, ա-պագայ բոլոր հնարաւորութիւնները:

Մեր ներքին վէճերը վարագոյր կը դարձնեն, որպէսզի բուն վտանգը չնկատուի, չհանենուի, եւ ձեռքերն ազատ ըլլան իրենց մութ հաշիւները կարգադրելու:

Սակայն ե՛ւ թշնամին, ե՛ւ ներքին դաւադիրը չարաչար կը սխալին: Մեր աչքերը արթուն կը հսկեն իրենց վրայ, վանդի մեր հոգին հայրենացած ու հայրենատենչ, լաւ կը ճանչնայ իրենց ար-ժէքը:

Վ. ՀԱՄԲ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Զինաթափութեան ժողովը շունչ առաւ

Ծանր մթնոլորը, որ ստեղծուեր էր, Ժընեւի մէջ, Ֆրանսական եւ անգլիական տեսակէտներու բախումին պատճառով, պարզուեցաւ վերջապէս: Եւ վախը, թէ Ֆրանսա, Զինաթափութեան Մարհրդաժողովին ձախողութենէն վերջ, դինաթափ ընելու համար Գերմանիան, կրնայ խօսքը տալ իր բանակին՝ հրամայելով անցնիլ Հռենոսը, եւ այսպիսով խանգարել Եւրոպայի խաղաղու-թիւնը,— փարատած է առայժմ:

Պատերազմի վախ չկայ, գէթ հիմա, կ'ըսէ քաղաքական մամուլը:

Արդարեւ, հինգշաբթիէն սկսեալ համերաշխութեան փորձեր կ'ըլլային եւ ուրբաթ, վերջապէս, կարելի եղաւ նախնական համաձայնութիւն մը կնքել:

Ֆրանսական, անգլիական եւ ամերիկեան ներկայացուցիչները բանաձեւով մը փրկեցին Զինաթափութեան Մարհրդաժողովը:

Այս բախտաւոր բանաձեւը կրցած է գոհացնել տարակարծիք կառավարու-թեանց ներկայացուցիչները,— մէկ կողմէ ընդգծելով կարեւորութիւնը ապա-հովութեան հարցին (Ֆրանսական տեսակէտ), միւս կողմէ յստակ արտայայ-տութեամբ մը փափաքելի համարելով Գերմանիոյ վերադարձը եւ մասնակցու-թիւնը (անգլիական տեսակէտ):

Բանաձեւը, դրուելով ժողովի, ընդունուեցաւ միաձայնութեամբ, — ձե-րբնպահ մնացին միայն Իտալիա եւ Հունգարիա:

Վազը պիտի նշանակուին ենթայանձնախումբերը, որոնք աշխատանքի պի-տի լծուին՝ առաջնորդուած բանաձեւէն:

Ըստ բանաձեւին, դիւանին կը տրուի պաշտօնը հրաւիրելու ընդհ. ժողո-վը, երբ պատրաստ ըլլայ համաձայնութեան ամրողջական ծրագիրը:

Բանաձեւը չէ մոռցած նաեւ ռուսական առաջարկը, — «Խաղաղութեան Մարհրդաժողով» անունին տակ մնայուն յայտարարել Ժընեւի ներկայ ժողո-վը: Եւ կ'աւելցնէ թէ առաջարկը ուսումնասիրութեան կարօտ ըլլալով՝ կը յանձնուի մասնակից երկիրներու կառավարութեան ուշադրութեան:

Այս համաձայնութեան մէջ, կ'ըսուի թէ, իրաւարարի կարեւոր դեր մը խաղայ Ամերիկայի ներկայացուցիչը: Արդարեւ ամէնուն աչքը Ամերիկայի վրայ յառեցաւ, երբ վախ ծագեցաւ թէ Ֆրանսա կրնայ յարձակիլ Գերմանիոյ վրայ: Միայն Ամերիկայի միջամտութիւնն է, որ կը փրկէ կացութիւնը, կը դրկէ անգլիական թերթերը: Այսուհանդերձ կարեւոր դեր մը կատարեց նաեւ Անգլիոյ ներկայացուցիչը, որ իր կառավարութեան հետ հեռագրով չարու-նակական հաղորդակցութեան մէջ մտած՝ կրցաւ գտնել համաձայնութեան եզր մը:

Մակտոնըլտ, իր համաձայնութեան հետ փոխաք յայտնած է նաեւ, որ Պառթու մօտաւոր ժամանակի մը մէջ այցելէ Լոնտոն: Այնպէս որ Պառթու յառաջիկայ ամռան սկիզբը պիտի մեկնի Լոնտոն: Ասոնց նպատակը անշուշտ պիտի կազմէ այն որ Գերմանիա, այսպէս մեկուսացած, ընդհանուր մտահոգութեան օջախ մը դարձեր է: Ժընեւէն թէեւ հեռացած՝ բացակայու-թիւնովր կը ճնշէ Մարհրդաժողովին վրայ: Ինչպէս Լիթվինով կ'ըսէր, Ժընեւի մէջ ներկաներ կան, որ բացակայ են, եւ բացականեր կան որ ներկայ են: Ներ-կայ բայց բացակայ պետութիւնները անոնք են որ «ձայն կը բանեն» մեծ պե-տութեանց, իսկ բացակայ բայց ներկայ պետութիւնն է Գերմանիան, որ կը սպասնայ իր պարապ աթոռովը: Թէեւ ուրիշներ ալ կան, որ պէտք ունին այդ աթոռը գրաւուած տեսնելու՝ վասն ուժերու հաւասարակշռութեան: Ահա թէ ինչո՛ւ Անգլիա պնդեց եւ բանաձեւին մէջ անցուց Գերմանիոյ վերադարձի հարցը:

*** Պառթու, Փիէռլո, Զօր. Կամլէն, ինչպէս նաեւ անգլիական պատուի-րակութեան պետը ուրբաթ գիշեր մեկնեցան Ժընեւէն: Լիթվինով եւ Պէնէշ՝ չարաթ առաւօտ: Թիթուլէսքօ լեհադնացութեան ելաւ՝ հանգչելու համար քիչ մը. եվթիչ քանի մը օր պիտի մնայ Ժընեւ, յետոյ այցելելու համար Փա-րիզ: Ժընեւի մէջ, վազը, Ֆրանսան կը ներկայացնէ Մասիկլի, Փօլ-Պոն-քուր, Օպէր:*

Հիթլեր եւ Մուսոլինի պիտի տեսակցին?

Ժընեւի մէջ յամառ զրոյց կը չրջի թէ յառաջիկայ ուրբաթ կամ չարաթ Մուսոլինի տեսակցութիւն մը պիտի ունենայ Հիթլերի հետ Վենետիկի մէջ:

Եւ իրր թէ Մուսոլինի փափաք յայտներ է, որ այս տեսակցութիւնը տեղի ունենայ Ֆրանսական կառավարութեան պատասխանատու մէկ դէմքին ներ-կայութեանը:

Յամմի հեռագիրները կը հերքեն այս լուրը:

Այսուհանդերձ կը հաղորդուի որ Մուսոլինի մեկնած է Յամմէն, դէպի իր ծննդավայրը, Իտալիոյ հիւսիսը, հանգստանալու մէկ չարաթ: Անյուսալի չէ, եթէ Մուսոլինի Իտալիոյ հիւսիսային սահմանին վրայ, իր հանգստարանին մէջ, տեղի մը ստեղծէ տեսակէտներու փոխանակութիւն մը կատարելու Հիթ-լերի կամ անոր ներկայացուցիչին հետ: Հիւսիսային այդ հանգստարանին մէջ էր, որ, անցեալ տարի, Մուսոլինի տեսակցութիւն մը ունեցաւ Տոլֆուսի հետ: Ինչ որ ալ ըլլայ, կ'ըսուի թէ տեսակցութիւնը գաղտնի պիտի չըլլայ, եւ ուղ-ղակի կամ անուղղակի՝ տեղեկութիւն պիտի արուի Ֆրանսայի, կատարուած խորհրդակցութեան մասին:

Կազային յարձակման փորձերը յետաձգուեցան

Գրած էինք թէ այս երեքշաբթի, « թշնամի» օդանաւերով կազային յար-ձակման փորձեր պիտի ըլան Փարիզի մէջ:

Այժմ կը հաղորդուի թէ յետաձգուած են այդ փորձերը, ամրողջովին վե-տեղուած չըլլալով ահազանգի սուլիչները:

Համաձնաժամր մամուլը, որ պատերազմի պատրաստութեան նախանշան մը կը համարէր այս փորձը, հրաւէր ուղղեցիրչարքերուհնդոյցերոլորդոքլխատիս: Բժշկական դասախօսութիւններ կազմակերպեց, համոզելու համար ժողովուր-դը թէ անկարելի է պաշտպանուիլ կազայինյարձակման մը դէմ, թէ կապի դիմակները չեն կրնար մահուընէ ազատել մասնաւորապէս երախաները: Պիւ-լիէի սրահին մէջ կանչներ ալ եղան այս առթիւ:

Այս էր պատճառը, կը զրէ համաձնաժամր Թերթը, որ Փարիզի քաղաքային իշխանութիւնը յետաձգեց ահազանգի փորձերը, մինչդեռ կը հաղորդուի թէ փորձերը տեղի պիտի ունենան անպայման, բայց ժամանակ մը վերջ, մասնա-ւորապէս Փարիզի յառաջիկայ ոճրերէն ետքը, որպէսզի հանդիսութիւններու ընթացքին ժողովուրդին սիրտը քունդ չեղլէ՝ յիչելով պատերազմի օրերը:

Երէկ առաւօտ գահլիճը նիստ գումարեց Տուֆէրկի նախագահութեան տակ, եւ զրաղեցաւ ներքին նախարար Սարոյի ծրագրին քննութեամբ:

Ընդդէմ կազային յարձակումներու, Ֆրանսայի քաղաքներուն պաշտպա-նութեան հարցն է որ կը ներկայացուի այդ ծրագրով: Ծրագիրը ընդունուե-ցաւ, այժմ անհրաժեշտ վարկը հայթայթելու մասին է, որ կը խորհուի:

Ըստ Սարոյի այդ ծրագրին, Ֆրանսայի բոլոր քաղաքները պարտաւոր են միջոցներ ձեռք առնել՝ պաշտպանուելու համար կազային յարձակումներու դէմ: Ժողովուրդը եւս պարտադիր կերպով պիտի մասնակցի պաշտպանու-թեան այդ փորձերուն, պիտի պատժուին անոնք որ չեն հպատակիր: Փորձերը պիտի կատարուին ամէն կողմ, Փարիզի ոճրերէն վերջ, երբ լուր պիտի տրուի թերթերու միջոցով:

Թուրիոյ նոր ծրագիրը գաղթականներու տեղաւորման հարցր

Էնկիւրիէն կը հեռագրեն թէ Ազգ. Մեծ Ժողովը սկսաւ քննել գաղթական-ներու տեղաւորման նոր ծրագիրը, որ երեք չրջանակի կը բաժնէ Թուրքիան:

Օրինագծին համաձայն, ներքին գործակարութիւնը հրահանգ մը պիտի պատրաստէ գաղթականները եւ տարագիրները երկիր ընդունելու մասին: Ա-նիշխանականները, լրտեսները, վաչկատուն գիչուները, երկրէն վտարուածնե-րը Թուրքիա չպիտի ընդունուին: Աչիրէթական կազմակերպութիւնները եւ ա-նոնց բարոյական անձնաւորութիւնները ջնջուած են: Մշակութային եւ կար-գապահական պատճառներով, կրնան արգիլուիլ խմբաւորումները եւ ցրուը-ւիլ: Նորեկ գաղթականներէն 22 տարեկան եղողները գործօն զինուոր չպիտի առնուին, այլ պահեստի կարգը պիտի դասուին:

Պարսկաստանի Շահը Թուրիոյ մէջ

ՍԱՀՄԱՆԱՑԻՆ ԱՆԴԻՐՆԵՐԸ ԱՐՄԱՏԱՊԷՍ ՊԻՏԻ ԼՈՒԾՈՒԻՒՆ

Բիզա Շահին այցելութեան առթիւ, էնկիւրիի պարսիկ դեսպանը հետե-ւեալ յայտարարութիւնները բրաւ Տրագիոնի մէջ, ուր գացած է դիմաւորելու իր վեհապետը:

— « Հակառակ գարաւոր բարեկամութեան եւ եղբայրական կապերուն, սահմանային կարգ մը անկարեւոր տարակարծութիւններ երբեմն կը սպառնա-յին յարաբերութիւնը խանգարել գարերով բարեկամ երկիրներու միջեւ: Բայց երկու երկիրները յաջողեցան դիւրութեամբ հարթել դժուարութիւնները եւ աւելի զօրացնել իրենց բարեկամութիւնը: Այս յաջողութիւնը ձեռք բերուե-ցաւ, շնորհիւ երկու երկիրներու պետերուն բարեացակամութեանը եւ թան-կագին ծիրքերուն: Երկու մեծ դէմքերը չուշացան հասկնալու թէ Թուրքիա եւ Իրան ամէն բանէ առաջ պէտք ունին բարեկամութեան, խաղաղութիւն բարգաւա-ճել կարենալու համար: Եւ պէտք տեսան այս տեսակ հանդիպումի մը, սահ-մանային խնդիրները արմատապէս լուծելու համար:

Նախապէս ծրագրուած էր տեսակցութիւնը կատարել Վանի նահանգին մէջ: Բայց Ն. Վ. Շահը ուզեց էնկիւրի երթալ, մօտէն տեսնելու համար հիա-նալի յեղափոխութիւնը զոր Թուրքիա երեւան բերաւ 10 տարուան նման կարճ չրջանի մը: Այն պարագան որ Շահը էնկիւրի եւ զեղեցիկ Գոլիոր այցելելէ յե-տոյ, ուղղակի Թէհրան պիտի վերադառնայ, ամէնէն զեղեցիկ ապացոյցն է Թուրք եւ պարսիկ բարեկամութեան:

Երկու տարի առաջ պայմանագրութիւն մը ստորագրուեցաւ, Թուրք եւ պարսիկ սահմանը սրբագրելու համար: Այս նպատակով կազմուեցաւ յանձնա-ժողով մը որ չատ յաջող գործունէութիւն մը ունեցաւ, եւ տարի մըն ալ պիտի գործէ նոյն ձեւով: Յանձնաժողովը արդէն իսկ սկսած է ձողեր դնել սահմանին վրայ: Այս տարի մասնախումբ մը կազմուեցաւ, յանձնաժողովին տուած որո-շումները գործադրելու համար: Մասնախումբը արդէն իսկ գործի անցած է: Այս ձեւով այդ չրջանին մէջ ապահովութեան խնդիրը գոհացուցիչ լուծում մը պիտի ստանայ»:

*** Որոշուած է Շահին նուիրել կեսարիոյ գործարանին արտադրութենէն արդիական սաւառնակ մը, ինչպէս նաեւ ոսկիէ մասնաւոր մետալ մը: Կ'ըսուի թէ պիտի նուիրուի նաեւ արժէքաւոր պալօմ մը:*

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԱՅՍ ՄԷԿԸ ԳԻՏԷ՞Ք

●●●●

Ստեփաննոս արք. Յովակիմեան գործակալ Հ. Ց. Դաշնակցութեան...

Գտէք Ամերիկայի հայ բոլշեւիկեան-ռուն օրկանը, « Բանուոր », 15 մա-յիս, եւ կարդացէք.

— « *Այէնուն համար պարզ դար-ձաւ որ Յովակիմեան արքեպիսկոպո-սէն ժողովուրդը երես դարձուց, ո-րովհետեւ ան Մայիս 28 ոճնելու կու-սակից էր: Որովհետեւ ան կողմնակից էր եկեղեցիի զանգակատան վրայ մա-հու դրօշ պարզելու*»: (Կ'ակնարկէ հայկական եռագոյնին):

Շարունակեցէք ընթերցումը եւ պի-տի իմանաք որ Յովակիմեան արբե-պիսկոպոս... « Դաշնակցութեան գոր-ծակալն էր »:

— « *Առաջնորդը կը հրահանգէր ե-կեղեցիի զանգակատուներուն վրայ անկիւնաւոր խաչ անկել* (Գուլկարիոյ ֆաչական դինանչանը) եւ մահու դրօշ պարզել անկիւնաւոր խաչին վերեւը. բայց պուլկարահայ աչխատաւորու-թիւնը, աւելի հերոսական ու վճռա-կան, Դաշնակցութիւնը եւ անոր գոր-ծակալ « Ծերունազարդ » արքեպիս-կոպոսը պարտութեան մատնեց, պուլ-կարական ամենաարբարոսական ֆա-չիսմի արիւնոտ հովանիին տակ »:

Անշուշտ ասոր համար է որ, երբ ժողովուրդը հոգեհանգիստ կը կատա-րէ Պուլկազի մէջ, վաստակաւոր ա-ռաջնորդին համար, Հօկը ոչ միայն չի մասնակցիր, այլեւ... դաշտահան-դէս մը կը սարքէ, հոգեհանգիստը խանգարելու համար:

Անբա՛րխտ Ստեփաննոս, որ « գրա-բարեան» չէիր գիտեր, իսկ այսօրուան « գրաբար » ապուշութիւն՝ ոչ իսկ ե-րազիդ մէջ կրնայիր երեւակայել:

Եւ սակայն, հանգիստ եղիր:

Եթէ ապուշներն ու սրիկաները ուր-սուն տարիներդ եւ անշնչացած ոս-կորներդ անգամ կ'անարգեն, ոդջ է Նիկոմիդիոյ ժողովուրդը:

Ան կրնայ պատմել թէ ի՛նչ էիր դուն:

Եւ ահաւասիկ «Սիոն »ը, որ կը նը-կարագրէ Թորգոմ Պատրիարքին բեր-մով (կը ճանչնաս, չէ՞...):

— « *Անգամ մը սակայն գառնուկը տուած զարձաւ իր մէջ, երբ, 1895ի ջարգերուն, Կէյվէ Ագհիսարի մէջ 40ի չափ Հայեր կոտորեր եւ մեռած ու կիսամեռ լեցուցեր էին ջրհորին մէջ: Սրբազանը հոն փութացեր էր թեւա-յեղ ու լալագին. ու ջրհորին բերնին առջեւ, ուր հասեր էին նաեւ Նիկոմի-դիոյ կառավարիչը, զինուորական հրամանատարը եւ Տօքթ. Զէմպերս՝ յանուն անգլիական դեսպանատան, բռնելով կառավարիչին օձիքէն, մռն-չացեր էր ամբողջ հոգւովն ու մարմ-նովը թունդ ելած.*

— « *Գազան դու, գազանները կ'ու-զեմ քենէ. որովհետեւ երբ քանիցս մատնանիչ ըրի քեզի այս վտանգը, չլսեցիր դուն ինծի* »:

Հազար « *Բանուոր* » չեն կրնար պղծել յիշատակդ, երբ այսպիսի պատ-մութիւններ ունիս:

Հարցուր իրենց Ֆու « գրաբարեա » շարադրութեամբդ.

— Դուք ալ ունի՞ք այսպիսի պատ-մութիւններ: Գոնէ մէկ հատ...

Երիցս թշուառ թշուառականներ:

Վ.Ա.Հէ

— 00 —

ՑՆԿԱՆԱՏՈՒՆ ԻՆ ՅԱՅՏՆՈՒԹՅՈՒՆ ՊԱՏՄԱԿԱՆԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

ՊՆԻՑՎԱԾՈՒՄԱԿԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

— Ասիան խոչընդոտ չէ, ասիացին մարդ է, ասիացին ևս ուզում է ապրել, ստեղծագործել, ասիացին ևս ունի ազատության ձգտում, ասիացին ևս ունի ազգային ինքնագիտակցություն, ասիացին ևս ունի ազգային մշակույթ, ասիացին ևս ունի ազգային գրականություն, ասիացին ևս ունի ազգային արվեստ, ասիացին ևս ունի ազգային երաժշտություն, ասիացին ևս ունի ազգային պարեր, ասիացին ևս ունի ազգային ներկարվեստ, ասիացին ևս ունի ազգային քանդակագործություն, ասիացին ևս ունի ազգային ճարտարապետություն, ասիացին ևս ունի ազգային կերպարվեստ, ասիացին ևս ունի ազգային թատրոն, ասիացին ևս ունի ազգային կինո, ասիացին ևս ունի ազգային ֆիլմարվեստ, ասիացին ևս ունի ազգային ֆիլմագրություն, ասիացին ևս ունի ազգային ֆիլմագիտություն, ասիացին ևս ունի ազգային ֆիլմագիտակցություն, ասիացին ևս ունի ազգային ֆիլմագիտակցության պատմություն, ասիացին ևս ունի ազգային ֆիլմագիտակցության ներկա վիճակ, ասիացին ևս ունի ազգային ֆիլմագիտակցության ապագա հեռանկարներ, ասիացին ևս ունի ազգային ֆիլմագիտակցության ապագա հեռանկարների ուրվագիծ, ասիացին ևս ունի ազգային ֆիլմագիտակցության ապագա հեռանկարների ուրվագծի ուրվագիծ, ասիացին ևս ունի ազգային ֆիլմագիտակցության ապագա հեռանկարների ուրվագծի ուրվագծի ուրվագիծ, ասիացին ևս ունի ազգային ֆիլմագիտակցության ապագա հեռանկարների ուրվագծի ուրվագծի ուրվագծի ուրվագիծ, ասիացին ևս ունի ազգային ֆիլմագիտակցության ապագա հեռանկարների ուրվագծի ուրվագծի ուրվագծի ուրվագծի ուրվագիծ, ասիացին ևս ունի ազգային ֆիլմագիտակցության ապագա հեռանկարների ուրվագծի ուրվագծի ուրվագծի ուրվագծի ուրվագծի ուրվագիծ, ասիացին ևս ունի ազգային ֆիլմագիտակցության ապագա հեռանկարների ուրվագծի ուրվագծի ուրվագծի ուրվագծի ուրվագծի ուրվագծի ուրվագիծ, ասիացին ևս ունի ազգային ֆիլմագիտակցության ապագա հեռանկարների ուրվագծի ուրվագծի ուրվագծի ուրվագծի ուրվագծի ուրվագծի ուրվագծի ուրվագիծ, ասիացին ևս ունի ազգային ֆիլմագիտակցության ապագա հեռանկարների ուրվագծի ուրվագծի ուրվագծի ուրվագծի ուրվագծի ուրվագծի ուրվագծի ուրվագծի ուրվագիծ, ասիացին ևս ունի ազգային ֆիլմագիտակցության ապագա հեռանկարների ուրվագծի ուրվագծի ուրվագծի ուրվագծի ուրվագծի ուրվագծի ուրվագծի ուրվագծի ուրվագծի ուրվագիծ, ասիացին ևս ունի ազգային ֆիլմագիտակցության ապագա հեռանկարների ուրվագծի

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

(Հետեւք)

»»»·«««

Մեր ծանօթ ծովագնացները, որոնք ամիսներ շարունակ ճամբորդած էին Միջերկրական ծովուն վրայ, ուր ալեկոծութիւնները սաստիկ տանջած էին զանոնք, ուր ամէն վայրկեան մահուան սպառնալիքին տակ էին գտնուած, ուր ամէն վայրկեան կարծես թէ նաւը պիտի խորտակուէր, ուր ամէն վայրկեան կարծես թէ նաւուն մէջ եղող ամէն մարդիկ պիտի կորսուէին

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

ՓԱՐԻԶԻ ԿՈՄԻՏԷԻ երկրորդ վիճաբանական դասախօսութիւնը տեղի պիտի ունենայ վաղը երկուշաբթի երեկոյ, ժամը 8.30ին, Au Clair de Lune *սրճարանի վերնայարկը, Փլաս ա'Իթալի։*

«Յովվկասեան Դաշնակցութեան» մասին տեղի պիտի ունենայ միտքերու փոխանակութիւն։

Կը հրաւիրուին փարիզի եւ արուարձաններու բջիջը ընկերները։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

ՄԱՐՍԷՅԻ եւ ՇԱՐՔԱՆԻ ԲՈԼՈՐ ԸՆԿԵՐՆԵՐՈՒ

Այսօր կիրակի երեկոյ ժամը 8ին, Salon St. Jaques. 4 Rue St. Jaques.

Կը խօսի՝ Ընկ. Ա. ՋԱՄԱԼԵԱՆ

Նիւթ ունենալով «Միջազգային քաղաքական կացութիւնը եւ հայ ժողովուրդին սպառնացող վտանգները»։

Ներկայանալ անպատճառելով։

ՊԱՆԵԷՕ-ՔԱՇԱՆԻ *«ՈՐԾԻՒ»* ընթակոմիտէի դաշտահանդէսը տեղի կ'ունենայ այսօր կիրակի, առաւօտէն մինչեւ երեկոյ Պ. Կ. ԿԱՐԻՆԵԱՆի պարտէզին մէջ, Պանեէօ։

Հաղորդ. միջոց.—*Առնել Փօրթ ա'Օրլէանէն* 88 *թիւ հանրակառքը եւ իջնել Պանեէօ։*

L. HAROUT
du Théâtre de l'Atelier

Théâtre de L'ATELIER
Place Dancourt — Métro: Anvers & Pigalle

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԸՆՏԻՐ ԶԵՌՆԱՐԿ ՄԸ

ԼԵՒՈՆ ՅԱՐՈՒԹԻ կողմէ

Ցառաջիկայ Կիրակի, 17 Յունիս 1934, ժամը երեք 3ին

Կը ներկայացուի՝ **ԴԱՄԵԼԻԱԶԱՐԴ ՏԻԿԻՆԸ**

Մասնակցութեամբ՝ **Մ. ՄԱԳՈՒՏԵԱՆԻ**

Ֆրանսական քեմերու եւ Ֆիլմերու յայտնի հայ աստղը, առաջին անգամ ըլլալով՝ հայ հասարակութեան առջեւ կը խաղայ *«Ժօրժ Տիւվալ»*ի դերը, *ԴԱՄԵԼԻԱԶԱՐԴ ՏԻԿԻՆը* փիէսին մէջ, զոր աքսոյելիօրէն ստեղծագործած է ՍԱՌԱ ՊԵՌՆԱՐի կողքին։

ԱԲՒՍՈՂՈՄ ԱՂԱ Ց. ՊԱՐՈՆԵԱՆի

երեւանի Պետ. Թատրոնի խաղացանկէն, կատակ. 3 արար։

ՍԻՐՈՅ ԶՈՀԸ Ցուգիչ սրամտ մէկ արար։

ԳիներըԼ.— *Լօժէր 25 ֆրանք, օրքէսթրը 20 եւ 15, պալքոն 15 եւ 10, կալերի 5 ֆրանք։ Կը ծախուին Հրանց-Սամուէլի մօտ եւ սովորական տեղերը մինչեւ Շաբ. առաւօտ 16 Յունիս իսկ ներկայացման օրը Թատրոնի կիյչէն։*

Ո՛չ ոքի տոմսակ չի դրկուիր։

L. HAROUT
dans le rôle d'Edouard IV. quai a crée avec succès au Théâtre de l'Atelier.

Վարանդեանի յիշատակին

Ի գիտութիւն քաղաքիս եւ արուարձաններու մեր հայրենակիցներուն կը ծանուցուի, այսօր կիրակի առաւօտ 10 յունիս, Սէն Ժիւլիէն _ Պոմոնի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ մէջ տեղի կ'ունենայ հանդիսաւոր Ս. Պատարագ ի հանգիստ հոգւոյ ողբացեալ Մ. Վարանդեանի մահուան քառասունքի առթիւ, նախաձեռնութեամբ հրաժարեալ առաջնորդ Սրբազան հօր։

Արդ կը հրաւիրուին սոյն տխուր պահուն քաղաքիս եւ բոլոր արուարձաններու մեր հայրենակիցները եւ բոլոր ազգային եւ այլ ամէն կազմակերպութեանց պաշտօնական ներկայացուցիչները, յարգելու համար անմոռաց յիշատակը հայ ազատագրութեան դատին անխոնջ վեթերանին, որ իր ամբողջ կեանքին, եւ գործով եւ գրչով անձնուիրաբար նուիրուեցաւ հայ հայրենիքի եւ հայ ազգին արդար դատին։ Սկիզբ Ս. Պատարագի ժամը 8ին, քարոզ՝ 11ին, հոգեհանգիստ՝ 11.30ին։

Թաղ. խորհուրդ Պոմոնի
(կնիք)

Tricots TERZIAN

Tél.: Central 93-75 — 3, rue Poissonnière. Paris (2)

Nouvelle Série d'Été: Tricots d'enfant et maillot de bains d'anfant à partir de 4 frs. Gillet et pullover femme, etc. etc.

Լաւ տեսակի ապրանք, խիստ ժամն գիներ եւ ուղղամիտ աշխատելակերպ. ահա՛ այս յատկութիւնները որ կազմեցին **Tricots TERZIAN** *Տան համբաւը։*

Արագ առաքումներ Ֆրանսայի ամէն կողմը։

ՀՍԱՁ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆԻ
«ՄԵՐ ԿԵԱՆՔԸ»

ՎԷՊ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ԿԵԱՆՔԻ

Գին *15* ֆրանք, փոստի ծախքով, միայն կանխիկ, Ֆրանսա՝ *16* Ֆր.

Արտասահման՝ *17* Ֆրանք։

Դիմել.— H. Zartarian, *126*, Ave. Simon Bolivar, Paris (19ème)

Կը ծախուի նաեւ *ՅԱՌԱՋԻ* խմբագրատունը։

ՖրանսայիմէջՇատոնց փնտռուած Արեւելքի իսկական օդին մենաշնորհը ստացած ըլլալով, հրապարակ հանած ենք՝

ԵՐԵՒԱՆ ԱՆԱՐԱՏ ՕԴԻՆ

փնտռեցէ՛ք զայն կարմիր պիտակով։ Անգամ մը ճաշակելէ յետոյ ա՛լ չպիտի հրաժարիք անկէ։

ԱՐՏՕՆԱՏԵՐ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՀԱՄԱՐ՝

Société "PEUREUX"

48 Bld. des Vignes, MARSEILLE Téléphone: COLBERT 58-10

ԼԻՈՆԻ եւ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ

D.N.BAHADOURIAN 32 **rue Sévigné. Lyon** Rhône)

ՆԻՄԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼ.—

M. M. H. Khatchadourian et Danielian *24*, rue Assalit. Nice (A. M.)

13 ՎԱՐԶՈՒ ԵՆ *Ցուլիս ամսուան համար դեղեցիկ եւ օգտաւէտ յարկաբաժիններ։ Ջուր, կազ, էլեկտր. եւ կեպր. ջեռուցիչ։ Նպաստաւոր պիւերով։ Դիմել՝* 13

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆի *13 rue Pierre Curie.* K. *Bicêtre. Metro: Porte d'Italie.*

ՇՈՒՐՀԱԿԱԼԻՔ

ՄԱՐՍԷՅԷ.— Լրանալուր շնորհակալութիւններս կը յայտնեմ փրոֆ. Յոզեֆ. *ԱՐԶՈՒՄԵԱՆի*, որ մեծ հիմնութեամբ եւ ճարտարութեամբ, կրցաւ փրկել կինս եւ երախան։

Հ. Տէր-Բարսեղեան

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Կիթվէի շրջանի Հայր. Միութեան ընդհ. ժողովը այսօր կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին, Ֆլորիա ճաշարանին վերնայարկը։ Կարեւոր օրակարգ։ Ներկաներու թիւը մեծամասնութիւն պիտի համարուի։

Hôtel des Sociétés Savantes

28, Rue Serpente et 8, Rue Denton Paris (6)

(Métro: St. Michel et Odéon)

Պ. Պէրնար Վահէ, իրաւարան Փարիզական եւ միջազգային օրէնքներու, Յունիս 28ի հինգշաբթի իրիկուան ժամը 8·30ին Փարիզէն բանախօսութիւն մը պիտի տայ Սօսիէթէ Սավանթի սրահին մէջ նիւթ ունենալով ՄԱՄՈՒԼԻ ՕՐԷՆՔԸ (1881 յուլիս 29) ՄԱՄՈՒԼԻ ԵՒ ՈՒՐԻՇ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՄԻՋՈՑԱՒ ԳՈՐԾՈՒԱԾ ՈՃԻՐՆԵՐՆ ՈՒ ՅԱՆՑԱՆՔՆԵՐԸ (դրդում ոճրագործութեան եւ հրապարակային անուանարկութիւն եւ վիրաւորանք)։ ՀԵՏԱՊՆԴՈՒՄ ԵՒ ՊԱՏԻԺ։

Սրահին դռները հասարակութեան համար բաց պիտի ըլլան ժամը 8·15էն սկսած։ Սահմանափակ թիւով տոմսակներ հանուած են, պէտք է ամապարել եւ տեղ ապահովել։

ԾԱԽՔԵՐՈՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ 3 ՖՐԱՆՔ

Յունիս 10էն սկսած տոմսակ կարելի է ապահովել Պրն. Պ. Վահէի գրասենեակէն, 94, rue Սէն Լազար, Փարիզ, (Կամ Սէն Լազար) «Ցառաջ»ի խմբագրատունէն եւ Սօսիէթէ Սավանթի դռնապանէն։

ՏԱՐԵԿԱՆ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ
ԱՐԱՅ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ

ՅՈՒՆԻՍ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ Salle GAVEAUի ՄԷՋ

Կը մասնակցին *Օր. ԳՈՀԱՐԻԿ ՂԱԶԱՐԵԱՆ (դաշնակ)*։

(Փարիզի պետական երաժշտանոցէն)։

Mr Lucien QUATROCCHI (Ա. ջութակ Փարիզի Օփերայէն)։
Mr. Jaques Honorat (արիճգ) Մենեջ *Concert Poulet*ի
Mr. Richard Zimmermann (Թէնոր) Վիէննայի Օփերայէն
Mr. Jemain (Երգեհոն)

Եւ երեսուն հոգիանոց լարական նուագախումբ

ԱՐԱՅ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆի ղեկավարութեան տակ։

ՅԱՅՏԱԳՐԷՆ ՄԱՍԵՐ.

Ա. Մաս.— *ԴԱՍԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԻՒՆ.* (Bachի, Mozardի, Schuberth գործերը)։
Բ. Մաս.— *ՊԱՐԹԵՒԵԱՆի ԳՈՐԾԵՐԸ.* Եկեղեցական երաժշտութիւն՝ (Աւագ Ուրբաթի եւ Աստուածածնայ շարականներ, հայ ժողովրդական երգերէն ընդլայնուած գործեր, Երեկոյ, Հովը *եւայլն*.։

Տոմսերու գիներ՝ 25 ֆրանքէն մինչեւ 5 ֆրանք։

Տոմսերը կը վաճառուին ծանօթ վայրերը եւ **Salle Gaveau***ի մէջ, ՀՐԱՆՏ - ՍԱՄՈՒԷԼԻ մօտ եւ խմբագրատուները։*

Հայերու ժառանգրավարը
ճաշարան՝ **Ֆ Լ Օ Ր Ի Ա**

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ Հեռաձայն **Danton:** 52-73

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ
L. LECORCHÉ Chir. Den.

Ex. Interne des Hôpitaux de Paris

Chef de Clinique à l'Ecole Dentaire Française

Assistant ԱՇՈՏ Տ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ *chir. dent. D.E.D.F.*

ԽՆԱՄՈՒԱԾ ԱՇԽԱՏԱՆՔ ԵՒ ՁԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆ

Ակռայ կը քաշենք առանց սրսկումի, միայն մէկ վայրկեան քոմֆ՝ **SOMYL**ով։ Քուրսն եւ պրիճ. ատամնաշար՝ շատ թեթեւ քրոմէ մետաղով, կը վերափոխենք ճկուն ատամնաշարի։ Երախաներու ատամներու շտկում։

կ'ընդունի 9 - 12 *եւ* 2 - 7 Հեռախօս Inv. 27-95

28 Avenue d'Orléans

Métro Denfert Rocherau ou Mouton Duvernet

ՀԱՆԴԷՍ

Ի նպաստ **Ա. Յ. ՔՈՅՐԵՐՈՒ ՈՐԲԱՆՈՑ-ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒ**

ԴԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ, ԽՕՍՈՒՆ ՇԱՐԺԱՆԿԱՐ

Նախագահութեամբ՝ *Տիկ. ԼԻՒՈՆ ՊԻՇ ԳԱՓԱՄՄԱՃԵԱՆի*

Այսօր կիրակի ժամը ձիշդ *15*ին

ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՊԵՏԻԿԱՃԱԼԵԱՆ ԹԱՏԵՐԱՍԱՐԱՀԻՆ ՄԷՋ — ՍԵԻՐԸ

Տոմսերու գինը՝ 10 *ֆրանք։*

ՇԱՆՕԹ.— *Իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն, ծանօթ Լո.թիականար Պ. Ժ. ՍԻՒԱՆՆԵԱՆ, ընկերակցութեամբ դաշնակահար ՕՐ. ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆի, ինչպէս նաեւ երգչուհի ՕՐ. ՊԻՒԼՊԻՒԼԵԱՆ եւ երգիչ Պ. Ժ. ՄԱՐԻԿԵԱՆ։*

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

ՄԱՐՍԷՅԷ.— Լրանալուր շնորհակալութիւններս կը յայտնեմ փրոֆ. Յոզեֆ. *ԱՐԶՈՒՄԵԱՆի*, որ մեծ հիմնութեամբ եւ ճարտարութեամբ, կրցաւ փրկել կինս եւ երախան։

Հ. Տէր-Բարսեղեան

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Կիթվէի շրջանի Հայր. Միութեան ընդհ. ժողովը այսօր կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին, Ֆլորիա ճաշարանին վերնայարկը։ Կարեւոր օրակարգ։ Ներկաներու թիւը մեծամասնութիւն պիտի համարուի։

ՇՐՋԱՆԱՒԱՐՏ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻ ԱՌԹԻՒ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻ ԱՌԹԻՒ

Ներկայացուցիչ՝ Պ. ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ

Ընդունելութիւն ամէն օր ժամը *14—18* եւ ժամադրութեամբ։

ՀԱՆԳԻՍՍ ՔՆԱՑԷՔ, ՄԼՈՒԿՆԵՐԷ ԵՒ ՄԻՋԱՏՆԵՐԷ ԶԵՐՔ

ԳՈՐԾԱՄԵԾՔԷ

Insectox

ՇԱՏ ՀԱՃԵԼԻ ՀՈՏ ՈՒՆԻ ԵՒ ԱՐԱՏ ՉՉԳԵՐ։

1 Լիտրը 26 Ֆր.
½ Լիտրը 14 Ֆր.
¼ Լիտրը 8 Ֆր.

Dépôt M. BASMADJIAN
56, Rue Corvisart, Paris (13)

Ագգ. հաստատութեանց, միութեանց եւ պանդոկներու *100*ին *30* զեղչ։

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :: R . Seine 276.28

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15-70

(ԻՐԹԵՒԻԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՌԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Ջոխիցերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՆՐԵՒՇԱԲԹ
12
ՅՈՒՆԻՍ
MARDI
12 Juin
1934

10ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année № 2519

Ղմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՒՒ ԽՕՍՔ

ՌԱՄԿԱՎԱՐՈՒԹԻՒ՞ՆԸ ԹԷ ԴԻԿՏԱՏՈՒՐԱ

»»»··«««

Արեւելքէն արեւմուտք, պետական ձեւերու մրցարշաւ մըն է որ կը կատարուի եւ մէկ օրէն միւսը մարդկութիւնը կ'արթննայ նոր կարգերու եւ նոր պահանջներու առջեւ։

Փարիզի Հայ Գրական Ակումբը գրոյց մըն էր կազմակերպած այս նիւթին շուրջ, որ իր չահեկանութեան համար անհրաժեշտ է մանաւանդ քննութեան առնել։

Հայ մտաւորականութեան համար այս հարցը կը պահէ իր կարեւորութիւնն ու այժմէութիւնը, կուսակցական ծրագրային դատախարակութեան եւ ապագայ հեռանկարներու տեսակէտէն։ Եւ հարցին կը մօտենանք հոս, զուտ անհատական հայեցողութեամբ, առանց թերագնահատելու եւ վէճի դուռ բանալու, այլ տալ տրուած այս կամ այն կարծիքին հանդէպ։

Պատմական դէպերումները, զանազան տնտեսական եւ քաղաքական դպրոցներու արծարծած տեսակէտները, անցեալի փոր-ձերը, ուղղակի կապ չունին հարցին հետ, քանի ներկայ կեանքը այլապէս հարուստ է առօրեայ փաստերով եւ ճոխ գրականու-թեամբ առանց թերագնահատելու այս կամ այն կարծիքը։

Պետական ձեւերու փոխանցման եւ վերագնահատութեան հարցը, ներկայ տնտեսական եւ քաղաքական անցուդարձերն են որ կը դնեն սուր ձեւով եւ լուծում կը պահանջեն։

Ի՞նչ է ռամկավարութիւնը։

Պատասխանենք հակիրճ բառերով։

Ռամկավարութիւնը այն պետական ձեւն է, ուր առեւել երկրի մը ժողովուրդը ազատօրէն, ընտրական իրաւունքներով ու fուէով կուգայ իր կամքը արտայայտելու եւ կ'ընտրէ ներկայացուցիչներ օրէնսդիր ժողովի մը — խորհրդարանի — համար։ Ուրիշ խօս-քով, ժողովուրդին հետ եւ ժողովուրդին համար։

Ռամկավարութիւնը կը բաժնուի երկու մասի,— քաղքենի ռամկավարութիւն եւ բանուորական ռամկավարութիւն, որուն տիպար կը ծառայէ Սորհ. Ռուսաստանը։

Ռամկավարութեան ծոցին մէջ մարդկութեան բովանդակ կա-րողութիւնները հնարաւորութիւն ունին ազատօրէն ծաղկելու եւ զարգանալու։ Սակայն, ռամկավարութիւնն ալ անբիծ պետական ձեւ մը չէ։ Հոն ալ յառաջ եկան որոշ հիւանդագին ձեւեր, որ կը պարտադրեն կատարել կարեւոր սրբագրութիւններ եւ բարեփո-խութիւններ։ Ռամկավարութիւնը հարկադրուած է կամ ընդա-ռաջ երթալու կեանքին, եւ կամ տեղի տալու դիկտատուրական կարգերուն։

Սակայն ի՞նչ է արդի դիկտատուրան։

Աւելի լաւ է հոս տանք կարծիքը երկու միջազգային հեղինա-կաւոր դէմքերու,— Կաուցկիի եւ Լէնինի։ Ըստ Կաուցկիի դիկտա-տուրան «բառացի կը նշանակէ ռամկավարութեան բնաջնջում եւ անհատական եւ խմբական կամքի պարտադրում»։ Իսկ ըստ Լէնի-նի՝ «դիկտատուրան իշխանութիւն մըն է, որ կը յենու ուժին վը-րայ եւ չենթարկուիր ոչ մէկ օրէնքի»։

Այս տեսական բնորոշումէն յետոյ, դիտենք ,այժմ, թէ դիկ-տատուրան զանազան երկիրներու մէջ ի՞նչ կերպարանք է առա-ցած եւ ի՞նչ կ'ուզէ։

Քով քովի, երկու տեսակ դիկտատուրա կայ ներկայիս։ Աջա-կողմեան — Ֆաշական, եւ ձախակողմեան — մեծամասնական։ Այս երկու դիկտատուրաները մերթ կը քալեն իրարու հետ, մերթ կը կռուին իրարու դէմ։ Երկուքն ալ փոքրամասնութեան ձեւին տակ եւ զանակարգային զոյնով են հրապարակ իջած։

*Այժմէն առաջ, դիկտատուրան, ալ թէ ձախ, պետական ձեւ չէ եւ ցաւման ախժիմ մըն է։ Եթէ կ'ուզէք տեսակ մը փսոքիշ պե-տութիւն, օրինացած (լէգիթիմ), բայց ոչ օրինական (լէկալ)։ Երկրորդ, դիկտատուրան, առ հասարակ, պարտուած եւ անտե-սական սուր տագնապի ենթարկուած երկիրներու մէջ է որ հան-դէս կուգայ, յենած ազգայնամոլութեան, ցեղամոլութեան եւ տի-րակալական տենչերու վրայ։ Երբորդ, դիկտատուրան, իբր զարդ, ռամկավարական ներկայացուցչական ձեւերը կը պահէ, խորհր-դարան, «ընտրութիւն» եւն.։ Օրինակ, Գերմանիա, Իտալիա եւ «Հանրապետական» Թուրքիա։ Զորրորդ, դիկտատուրան տեւա-կան ոչ-ժիմ չէ։ Անիկա ծնունդն է տուեալ պահանջի մը, տուեալ դասի մը կամ դասակարգի կենդանութեան։ Անհատներու մահէն յետոյ դիկտատուրան յաճախ կը փշրուի։ Օրինակ՝ Սպանիա, ա-ռանց Թուելու Ճունաստանը, իր յարափոխոխ կառավարութիւն-ներով։ Հինգերորդ, դիկտատուրան նաւաճողական իշխանութիւն մըն է եւ ռազմատենչ։ Ատոր համար, անիկա յաճախ կը դիմէ խա-բուսիկ դոյներու, խորհրդանշաններու, թատերական հանդիսա-ւոր ձեւերու, զանգուածներուն վրայ ազդելու համար։ Ան ընտ-չի գոհանար իր ունեցածով։ Եթէ Թուրք ասս, Ատոր կը պահանջէ, եթէ Թունուզը ասս, Նիսը կը պահանջէ։ Վեցերորդ՝ դիկտատու-րան հակասական եւ պետամոլ, իշխանամոլ է։ Անիկա թարգմանն է սակաւատիրութեան, հոծ զանգուածներու կամքն ու պահանջ-ները փշրելու համար։ Ուրիշ խօսքով, հաւաքականութեան կեղծ դիմակի տակ, սակաւատիրական կարգն է որ կը պարտադրէ։

Բացի այդ, դիկտատուրաները, ալ թէ ձախ, իրարու լրացու-ցիչ, իրարու բարեկամ են քաղաքական գետնի վրայ։ Օրինակ, Թուրքիան եւ Սորհ. Ռուսաստանը, Ռուսիան եւ Իտալիան։

Անշուշտ, պատմութիւնը տակաւին շատ բան կը փոխէ եւ շատ բան կը սորվեցնէ։

Ռամկավարութիւնը, հակառակ իր թերութեան, տակաւին երկար տեղն պիտի իշխէ, յարմարելով, պատշաճելով կեանքին։

Եւ այն բոլոր դիկտատուրական կարգերը որ կը հաստատ-ուին, վաղանցուկ են եւ պիտի խորտակուին ուշ կամ շուտ։

Վ. ՀԱՄԲ.

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

TU L'AS VOULU

●●●●

Գարշելի Թէքէեան,

Անտանելի եւ քրտնաշունչ հայերէ-նովդ, «անէծքի» մը առթիւ իբր թէ չա՞տ վրդովուած, կը դիմես « Ցա-ռաջ »ի խմբագրապետին, սպառնալով դատապարտել զինք, « եթէ չըսէ թէ իր բացակայութեանը պահուն ատա-հակ մը զայն (անէծքը) սպրդեցու-ցած է իր թերթին մէջ»։

Գիտես թէ ո՛վ է այն, որ կը փոխա-նորդէ « Ցառաջ »ի խմբագրապետը, ամէ՛ն անգամ որ ան կը բացակայի Փարիզէն ։ Գիտես նոյնպէս որ այդ պատասխանատու խմբագիրը, անկա-խութեան սիրահար, գործ կը տանձա-նէ միայն այն ատեն՝ երբ լայն իրա-ւասութիւններ կը տրուին իրեն, թէեւ չուզէ երբեք խմբագրական գրել եւ երեւնալ իբրեւ լիազօր - փոխանորդ։

Այդ խմբագի՛րն է, որ կը փնտռես՝ իբրեւ թիրախ քու բնախօսական մշ-տահոս թոյնիդ։ Այն գրողը, զոր, ա-տենո՞ք, կը նմանցնէիր ամէն ժամ խրամէն դուրս ցատկելու պատրաստ գինուորի մը։

Հիմա «ստահա՛կ»։

Սակայն այդ « ստահակ »ը, որ , ըստ քեզի, տողեր « կը սպրդեցնէ » խմբագրապետին բացակայութեանը պահուն, այնքան ստահակ է որ աղ-բիւր կը տանի եւ առանց ջուր խմցնե-լու ետ կը բերէ Արեւի երբեմնի խմ-բագրապետը։ Գիւղէն մնացած սովո-րութիւն։

Ի՞նչ էր պատճառը վրդովումիդ, տուտո՛ւս։

Երիտասարդ մը, « Ցառաջ »ի մէջ, « Ռամկավար դառնաք » կ'աղաղակէ որբերուն, ճիշդ ինչպէս Ց. Պարոն-եան, ժամանակին, « վարժապետ ըլլաս » կը գրէր՝ իբրեւ անէծք։

Պարոնեանի բացատրութեամբ՝ այդ անէծքը հեգնանք մըն է արտայայտե-լու համար այն Թշուառութիւնը, ո-րուն մատնուած են վարժապետները, իսկ « Ցառաջ »ի երիտասարդին բա-ցատրութեամբ՝ իր անէծքը հեգնանք մըն է արտայայտելու համար այն արհամարհելի, զզուելի, գարշելի ըն-թացքը, ուր կը գտնուին Ռամկավար-ները։ (Այսքանը՝ իբրեւ գրականու-թեան դաս քեզի, այդ տողերը գրող սկսնակին չարաբաստութենէն քաղ-ուած)։

Վրդովուելու տեղի կա՞ր, — երի-տասարդ մը, ինչպէս քիչ մը ամէն երիտասարդ, իր պատկերացած արհա-մարհանքը կը յայտնէ Ռամկավարնե-րուն մասին։ Ռամկավարներուն Ռամ-կավա՞րն ես դուն, որ առաջինը վեր կը ցատկես տեղէդ։ Տէ՞ղդ գամուած էիր, որ վեր չցատկեցիր՝ երբ, աս-կից առաջ, ուրիշ մը գրեց այս թեր-թին մէջ թէ իրեն ուղղուած նախա-տինքներուն մէջ ոչինչ այնքան կը խո-ցէ զինք, որքան Ռամկավար կոչուե-լը։

Ի՞նչ վայ - վայ է այս, սրճատուննե-րու անկիւնը ինկած մինակուկ պայ-խուշի ի՞նչ ողբ է այս,— աշխա՞րհն է փլեր։ Երիտասարդ մը ուզեր է իր արհամարհանքն արտայայտել հան-դէպ Ռամկավարներուն։

Եւ դո՛ւն, ո՛վ յոբելեար « մշակ » Հայոց լեզուի, գրողին ոճին ակնար-կելով՝ մէ՛կը կը մատնանչես իբրեւ հեղինակ։ Կը տեսնեմ որ լա՛ւ կը ճանչնաս գրական ոճը։

Երիտասարդ մըն է այդ տողերուն հեղինակը, երիտասարդ մը որ ծած-կուելու պատճառ չունի,— վերջերս « Ցառաջ »ի մէջ Թերթօնի ձեւով իր յուշերը գրեց աքսորի եւ Ջարդի օրե-րէն։

Որբ մըն է, աւելի ճիշդ։ Մէկը ա-նոնցմէ, որոնք լաւ կը ճանչնան «ազ-գային Թուրիստը », այլ անուամբ՝ Վահան Թէքէեանը,— որբերու քննի-չը, որ երջանիկ գլխապտոյտի մը պէս ժուռ կուգար Պոլիսէն Աթէնք, Աթէն-քէն Գահիրէ ,եւ այսպէս քաղաքէ քա-ղաք, երկիրէ երկիր, կամ հայ որբե-րու ծով արցունքներուն վրայ, առանց երբեք օր մը հրապարակաւ նկարա-գրելու թէ ի՛նչ «մարդասիրութեամբ» որբանոց կը վարէին Ամերիկացիները։

Այո՛, չատերո՛ւն ծանօթ է Թէքէ-եան էֆէնտին, մանաւանդ Թրքական օրիանթ-պանկոյի պատմութիւններէն վերջ։

Ինձի ալ ծանօթ ես, չա՞տ, բայց չէի կրնար երեւակայել, որ, երբ երի-տասարդ մը իր արհամարհանքը կը կարգար Ռամկավարներուն, ամէնէն առաջ վեր պիտի ցատկէիր դո՛ւ, պատուելի Թէքէեան, իբրեւ Ռամկա-վարներուն Ռամկավարը։ Օր մըն ալ, այսպէս զարթեալ, առաջինը ոտքի ցատկեցիր դուն, այն ատեն ալ՝ իբրեւ տիրացուներուն տիրացուն, երբ քեզի չէր իյնար պատասխանել, ինչպէս դի-տել տուին քեզի ուրիշներ ալ։

Ի՞նչ կը նշանակէն այս « եղոյթ »-ները,— սէնիլիթէ՞ միայն։ Բայց ինչ-ձի կ'ըսեն Թէ Ե. Օտեան ուրիշ յար-մար բառ մը չնորհած էր քեզի։

Այդ բառը լա՛ւ կը բացատրէ վրդո-վումդ։

Իմ հասկցածովս՝ կե՛ղծ է վրդո-վումդ։

Անէծքը չէ որ պիտի խոցէր քեզ եւ վիրաւորէր « Անհատ, Ռամկավարի եւ Հայու զգացումդ »,— ո՛չ։ Գերա-պայծա՛ռ, քեզ չի կրնար վրդովել ոչ անէծքը, ո՛չ նախատինքը, ո՛չ ալ աշ-խարհի թուքը, վասնզի

Կը լռես, երբ ռամկավար մամուլը Ֆրանսային մինչեւ Ամերիկա, Եգիպ-տոսէն մինչեւ Սուրիա, միաբերան եւ օրը տասն անգամ, «ոճրագործ » կ'անուանէ Հ. Ց. Դաշնակցութիւնը, հայրենասէր անհատներ, Հայեր։ Կարծեմ « ոճրագործ » անուանելը ա-ւելի սարսափելի բան մըն է, քան ծաղրել, արհամարհել, ծիծաղելի դարձնել մէկը։

Զըլա՞յ Թէ վրայէդ նետես Ռամկա-վարներուն այդ գարշելի սովորութիւ-նը։ Դուն ինքզ ալ կ'ըսես նոյն բանը։ Ի՞նչ ըսել կ'ուզես, ռամկավար Թէքէ-եան, երբ կը գրես Թէ ծանօթ անէծքը « միամիտ տղոց ականջին սուլուած զէնքի հրաւէր մըն է ... » ։ Բա՛ց խօս-ած, համճի՛, ըսէ Թէ ի՛նչ կը նշանակէ այդ խօսքը։ Հէ՞, ոճրագո՞րծ են Դաշ-նակցականները, եւ երբ Դաշնակցա-կաններուն ոճրագործ ըսուիլ, վրդով-ուելու իրաւունք չունին անոնք, սա-կայն արդիլուա՞ծ է Ռամկավարները ծաղրել, արհամարհել, ծիծաղելի դարձնել։

Եւ դեռ չըսի Ռամկավարներուդ միւս ահաւոր ամբաստանութիւնը,— Թէ Դաշնակցականները Թշնամի են Հայաստանի եւ կը դաւեն Հայաստանի գոյութեան դէմ։ Ռամկավարնե՞րն են, որ պիտի ըսեն այս խօսքը, երբ դիտենք Թէ Դաշնակցականները իրենց արիւնը տուին ազատագրական կռիւ-ներու երկար չրջանի մը մէջ, մինչ Ռամկավարները գրասենեակի պաշ-տօնեայ կը պատրաստեն Բարեգործա-կանի։

Եւ դեռ չեմ հարցներ Թէ ինչո՛ւ չվր-դովուեցար, երբ Ռամկավարները Թուրք օղլու Հայ կոչեցին որբերը։

Կը շնորհաւորեմ Ռամկավարներն արհամարհող երիտասարդը, որ կրցեր է խոցել Ռամկավարներուն Ռամկա-վարը,— ամէնէն աւելի Թունաւորը եւ անիծեալը։ (Եւ խորհի՛ր, որ շա-տեր այս մարդուն վրայ դրին իրենց յոյսը Թէ, իբրեւ հնուազ ռամկա-վար», կրնայ համերաշխութեան գե-տին մը գտնել կուսակցութեանց մի-ջեւ, բայց vieux - garçon մը կրնա՞յ հրեշտակ զառնալ խաղաղութեան)։

Եւ իմ կարդիս, կ'աւելցնեմ.

— Ինչպէս կը պնդես՝ չա՞տ կը հա-ւատաս Աատուածոյ։ Այն ատեն այդ Աատուածը, արդէն պէլադ տուեր է, Թող դարձեալ տայ։

ԱՐԱՋ

Ց. Գ.— Ընթերցողը դիտեց որ ե-զակի կը խօսիմ, ու զարմացաւ թէ-րեւս։ Այս եղանակով կը խօսէի, ժա-մանակին, ամենց հետ, որոնք առտուն կանուխ դաշտ կը տանէի,— ստահակի հիւն սովորութիւն։

Ա.

Վ ԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Իտալիա նոր զրահաւորներ կը շինէ

Իտալական հեռագրական գործակալութիւնը պաշտօնապէս կը հաղորդէ Թէ Հռոմի կառավարութիւնը որոշած է այս տարի չինել 35,000 Թոն տարո-ղութեամբ երկու զրահաւորներ։

Նոյն գործակալութեան դեկոյցը կ'աւելցնէ — Ըստ Ուաշինկթընի դաշնագրի-ան, Իտալիա իրաւունք ունի չինելու 70,000 Թոն տարողութեամբ զրա-հաւորներ։

Նկատելով որ այս դասակարգի պատերազմական նաւերը կը կազմեն մեծ եւ ահեղ նաւատորմերու կորիզը, Իտալիա մինչեւ հիմա չէր ուզած օգտուիլ Ուաշինկթընի դաշնագրին տուած իրաւունքներէն, որպէսզի չդժուարացնէ նաւային եւ զինաթափութեան Սորհրդաժողովներուն աշխատանքը։

Սակայն վերջերս այնպիսի կացութիւն մը ստեղծուած է աշխարհի բոլոր պետութեանց,— մեծէն մինչեւ պզտիկը,— նաւային սպառազինութեան ճա-կատին վրայ, որ Ֆաշական կառավարութիւնը հարկ տեսաւ իր ծովային կազ-մին տալ նոր ուժեր, որոնց չինութիւնը անհրաժեշտ դարձեր էր մանաւանդ զի-նաթափութեան հարցին շուրջ որ եւ է համաձայնութիւն չգոյանալուն հա-մար։ Այս պայմաններուն տակ, որոշուեցաւ չինել 70,000 Թոն տարողութեամբ զրահաւորներ։

Նկատի ունենալով որ նաւամարտի յատուկ սպառազինումը չատ զարգա-ցած է ներկայիս, որոշուած է չինուելիք զրահաւորներուն տալ առաւելագոյն տարողութիւնը, որ ճշդուած է Ուաշինկթընի դաշնագրով։

Առաջին երկու զրահաւորները պիտի չինուին, այս տարի, մէկը Թրիէս-Թէի նաւարանին, միւսը Ճենովայի նաւարանին մէջ։

Խաղաղութիւն Միջերկրականի վրայ՞

Ա՛ն-կնքի թերթերէն մին, » Քաթիմէրինի », կը հաղորդէ Թէ, ստոյգ աղ-բիւրէ մը քաղած իր տեղեկութիւններուն համաձայն, չուտով բանակցութիւն-ներ պիտի կատարուին Ֆրանսայի, Անգլիոյ, Իտալիոյ, Ցունաստանի եւ Թուր-քիոյ միջեւ, մշակելու համար ոչ - յարձակման Միջերկրականեան դաշնագիր մը։

Հիթլէրի եւ Մուսոլինիի տեսակցութիւնը

Ակնկալուած կը հաստատուի լուրը Թէ, այս չաբթու, Մուսոլինի եւ Հիթլէր տեսակցութիւն մը պիտի ունենան Իտալիոյ մէկ անկիւնը։

Վերջին հեռագիրներու համաձայն, տեսակցութիւնը տեղի պիտի ունենայ այս հինգշաբթի, Փատովայի եւ Վենետիկի մէջտեղը, Սթրայի արքունական ապարանքին մէջ։

Միաժամանակ կը ծանուցուի, որ Պերլինի ռատիկանութեան պետ Վենե-տիկ կը գտնուէր այս օրերուս, զրաղած Վենետիկի գերմանացի հիթլէրական-ներուն կազմակերպութեամբ։

Հիթլէրի եւ Մուսոլինիի տեսակցութեան լուրին առթիւ, գրուեցաւ Թէ անպաշտօն հրաւէր ուղղուած է նաեւ Ֆրանսական կառավարութեան, որպէսզի իր ներկայացուցիչն ունենայ այս տեսակցութեան մէջ։ Կ'ըսուէր նոյնիսկ Թէ Մուսոլինի խնդրած է յատկապէս Պարթուէն, որպէսզի մանակցի իրենց հան-դիպումին։ Պարթու, Փարիզ վերադարձին, նախարարական ժողովին տուած իր դեկոյցին մէջ, խօսեցաւ նաեւ այն դիրքին մասին, զոր բռնեց Իտալիա պի-նաթափութեան խորհրդաժողովի ծանօթ բանաձեւին քուէարկութեան ժամա-նակ։ Եւ այս առթիւ յայտնեց Թէ մերժած է մանակցիլ Մուսոլինի — Հիթլէր տեսակցութեան, անոր համար որ նախ այցելութիւններ ունի կատարելիք ու-րիշ կառավարութեանց մօտ, երկրորդ Մուսոլինիի հետ տեսակցութիւն մը կրնայ տեղի ունենալ միայն այն ատեն՝ երբ ակռուած բանակցութիւնները եզ-րակացութեան մը կը յանգին, եւ երբորդ Ֆրանսա միջնորդի պէտք չի զգար՝ խօսելու համար Գերմանիոյ հետ։

Այսուհանդերձ Պարթու յոյս կը յայտնէ Թէ տարի պիտի ունենայ Իտա-լիա այցելելու, Թէեւ քիչ մը ուշ, հաւանարար աշնան։

Ի՞նչ կը խորհի Գերմանիոյ նախկին կայսրը

—··—

Լորա Զըրչըլի տան, որ խմբագիր է « Տէյլի Մէյլ »ի, իր Թերթին մէջ կը հրատարակէ տեսակցութիւն մը, զոր ունեցեր է Գերմանիոյ նախկին կայսեր հետ, դեռ վերջերս։

Կայսրը մեծ զովեստով կը խօսի Հիթլէրի մասին։

— Հիթլէր հրաշալի գործ մը կատարեց նոր ոգի եւ նոր կեանք ներշնչելով գերման ազգին։ Սակայն երբ Գերմանիները հարկ տեսնեն Հիթլէրի ջանիերը պսակել ռահվիռադրական միապետութեան վերադարձով, Հոհէնցոլէրնեան գերդաստանը սիրով ընդառաջ պիտի երթայ ընդհանուրին փափաքին։ Եթէ կ'ուզեն որ Պերլին վերադառնամ, քող զան տանիլ զիս։

Ցետոյ խօսելով Ազգերու Դաշնակցութեան կատարած աշխատանքներուն մասին, Վիլհէլմ կ'աւելցնէ.

— Թրնեւի շատախօսներու կրկէսը ծիծաղելի դարձուց միջազգային համան-գործակցութեան սկզբունքը։ Եւրոպայի հիւանդութեան պատճառն այն է, որ բաղաքագէտ շատ ունի, բայց պետական մարդ՝ շատ քիչ։ Պետական մարդ մը կրնայ բաղաքագէտի տաղանդ ունենալ, բայց բաղաքագէտ մը չի կրնար պե-տական մարդու գործ տեսնել։ Նախապատերազմեան Գերմանիան ռակեդար մը ապրեցաւ։ Անոնք որ զիս կը մեղադրեն Թէ շատ իճիհիշխան կը գործէի, քող նկատեն անգամ մը որ բառորդ դարու մէջ գերման կայսրութիւնը բաղաքական ոչ մէկ նահատակ տուաւ, մինչդեռ արդի ժողովրդապետութիւնը անհիման նշանիներ ցոյց կուտայ։

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ՝

Քանի մը օրեն՝ մեր նոր թերթը (Դ. էջ)

Ո՞Վ ՍՊԱՆՆԵՑ...

Երրորդ էջին մէջ ես պիտի հրատարակենք հոր թերթօն մը, նիւթերու խնդումը թերեւցնելէ յետոյ։

ՂՈՂՈՆՋՎԻ ՏՂԱՅՈՒ

Ասիկնի տալի ձգտալիների Տաղ ջնդիդրդիլիալօղուշ ասկ Ասիկ ձգտալիների Ասիկ ձգտալիների Ասիկ ձգտալիների

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐՏԱՔԻՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

oooo

1 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻՆ ՄԻՆՉԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐՏԱՔԻՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԿՊԱՀՊԱՆՎԵԼ ԵՆ ՀԱՏՈՒԿ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԵՐՈՎ

ՄՈՍԿՎԱ, 8 դեկտ. (Տասս).— Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության արտաքին հարաբերությունների ժողովրդական կոմիսարիատի և Ռուսաստանի Դաշնային Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության արտաքին հարաբերությունների ժողովրդական կոմիսարիատի միջև դեկտեմբերի 1-ին կնքվել է հատուկ պայմանագիր, որով Ռուսաստանի Դաշնային Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետությունը պարտավորվում է Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետությանը տրամադրել 150,000 ֆունտ ստեռլինգ վարկ՝ 34,000 ֆունտ ստեռլինգ ոսկով և մնացածը՝ ապրանքներով։ Վարկը տրամադրվում է 10 տարի ժամկետով՝ 4 տոկոս տարեկան տոկոսադրույքով։ Վարկի մարումը սկսվում է 1930 թվականից։

Պայմանագրի համաձայն՝ Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետությունը Ռուսաստանի Դաշնային Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետությունից ստանում է 1850 ձիաուժ հզորությամբ 250 ֆունտ ստեռլինգ արժողությամբ շոգեքարշ, 50 ֆունտ ստեռլինգ արժողությամբ 5 հատ շոգեքարշի պահեստային մասեր, 50 ֆունտ ստեռլինգ արժողությամբ 4 հատ ավտոմոբիլ, 50 ֆունտ ստեռլինգ արժողությամբ 2 հատ մոտոցիկլետ, 50 ֆունտ ստեռլինգ արժողությամբ 2 հատ ավտոբուս, 250 ֆունտ ստեռլինգ արժողությամբ 1850 ֆունտ ստեռլինգ արժողությամբ տարբեր ապրանքներ։ Ռուսաստանի Դաշնային Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետությունը պարտավորվում է Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետությանը մատակարարել 42 օրուան ընթացքում 1922թ. մայիսի 1-ից մինչև 1923թ. հունիսի 1-ը ընկած ժամանակամիջոցում 1,000 տոննա ցորեն, 1,000 տոննա ալյուր, 1,000 տոննա շաքար, 1,000 տոննա բրինձ, 1,000 տոննա ձուկ, 1,000 տոննա նավթ, 1,000 տոննա բենզին, 1,000 տոննա կերոսին, 1,000 տոննա մազութ, 1,000 տոննա ածուխ, 1,000 տոննա կոքս, 1,000 տոննա ցեմենտ, 1,000 տոննա երկաթ, 1,000 տոննա պողպատ, 1,000 տոննա պղինձ, 1,000 տոննա ապակի, 1,000 տոննա ներկ, 1,000 տոննա ծխախոտ, 1,000 տոննա բամբակ, 1,000 տոննա կաշի, 1,000 տոննա տեքստիլ, 1,000 տոննա կոշիկ, 1,000 տոննա ֆոսֆորիտ, 1,000 տոննա ծծմբաթթու, 1,000 տոննա սոդա, 1,000 տոննա ալկալի, 1,000 տոննա ամոնիակ, 1,000 տոննա ծծմբական ամոնիում, 1,000 տոննա ծծմբական պղինձ, 1,000 տոննա ծծմբական ցինկ, 1,000 տոննա ծծմբական նատրիում, 1,000 տոննա ծծմբական մագնեզիում, 1,000 տոննա ծծմբական կալիում, 1,000 տոննա ծծմբական ալյումին, 1,000 տոննա ծծմբական երկաթ, 1,000 տոննա ծծմբական կոբալտ, 1,000 տոննա ծծմբական նիկել, 1,000 տոննա ծծմբական մանգան, 1,000 տոննա ծծմբական քրոմ, 1,000 տոննա ծծմբական վանադիում, 1,000 տոննա ծծմբական մոլիբդեն, 1,000 տոննա ծծմբական վոլֆրամ, 1,000 տոննա ծծմբական ուրան, 1,000 տոննա ծծմբական ռադիում, 1,000 տոննա ծծմբական թորիում, 1,000 տոննա ծծմբական ցիրկոնիում, 1,000 տոննա ծծմբական հաֆնիում, 1,000 տոննա ծծմբական տանտալ, 1,000 տոննա ծծմբական նիոբիում, 1,000 տոննա ծծմբական տիտան, 1,000 տոննա ծծմբական վանադիում, 1,000 տոննա ծծմբական մոլիբդեն, 1,000 տոննա ծծմբական վոլֆրամ, 1,000 տոննա ծծմբական ուրան, 1,000 տոննա ծծմբական ռադիում, 1,000 տոննա ծծմբական թորիում, 1,000 տոննա ծծմբական ցիրկոնիում, 1,000 տոննա ծծմբական հաֆնիում, 1,000 տոննա ծծմբական տանտալ, 1,000 տոննա ծծմբական նիոբիում, 1,000 տոննա ծծմբական տիտան։

Պայմանագրի համաձայն՝ Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետությունը Ռուսաստանի Դաշնային Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետությունից ստանում է 1850 ձիաուժ հզորությամբ 250 ֆունտ ստեռլինգ արժողությամբ շոգեքարշ, 50 ֆունտ ստեռլինգ արժողությամբ 5 հատ շոգեքարշի պահեստային մասեր, 50 ֆունտ ստեռլինգ արժողությամբ 4 հատ ավտոմոբիլ, 50 ֆունտ ստեռլինգ արժողությամբ 2 հատ մոտոցիկլետ, 50 ֆունտ ստեռլինգ արժողությամբ 2 հատ ավտոբուս, 250 ֆունտ ստեռլինգ արժողությամբ 1850 ֆունտ ստեռլինգ արժողությամբ տարբեր ապրանքներ։ Ռուսաստանի Դաշնային Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետությունը պարտավորվում է Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետությանը մատակարարել 42 օրուան ընթացքում 1922թ. մայիսի 1-ից մինչև 1923թ. հունիսի 1-ը ընկած ժամանակամիջոցում 1,000 տոննա ցորեն, 1,000 տոննա ալյուր, 1,000 տոննա շաքար, 1,000 տոննա բրինձ, 1,000 տոննա ձուկ, 1,000 տոննա նավթ, 1,000 տոննա բենզին, 1,000 տոննա կերոսին, 1,000 տոննա մազութ, 1,000 տոննա ածուխ, 1,000 տոննա կոքս, 1,000 տոննա ցեմենտ, 1,000 տոննա երկաթ, 1,000 տոննա պողպատ, 1,000 տոննա պղինձ, 1,000 տոննա ապակի, 1,000 տոննա ներկ, 1,000 տոննա ծխախոտ, 1,000 տոննա բամբակ, 1,000 տոննա կաշի, 1,000 տոննա տեքստիլ, 1,000 տոննա կոշիկ, 1,000 տոննա ֆոսֆորիտ, 1,000 տոննա ծծմբաթթու, 1,000 տոննա սոդա, 1,000 տոննա ալկալի, 1,000 տոննա ամոնիակ, 1,000 տոննա ծծմբական ամոնիում, 1,000 տոննա ծծմբական պղինձ, 1,000 տոննա ծծմբական ցինկ, 1,000 տոննա ծծմբական նատրիում, 1,000 տոննա ծծմբական մագնեզիում, 1,000 տոննա ծծմբական կալիում, 1,000 տոննա ծծմբական ալյումին, 1,000 տոննա ծծմբական երկաթ, 1,000 տոննա ծծմբական կոբալտ, 1,000 տոննա ծծմբական նիկել, 1,000 տոննա ծծմբական մանգան, 1,000 տոննա ծծմբական քրոմ

Տարտանէլը չեն ուզեր ապառազինել?

»»»··«««

Թէվֆիք Բիւշոթ պէյ, Փըռնէէն մեկնելէ յետոյ, Մոֆիայի կայարանին մէջ տեսակցութիւն մը ունեցաւ Պուլկարիոյ արտաքին նախարարին հետ: Պուլկար օրագրող մը առիթէն կ'օգտուի եւ քանի մը հարցումներ կ'ընէ, մասնաւորաբար Տարտանէլի նեղուցներուն պաշտպանութեան մասին.

— Մենք այնքան զօրաւոր ենք, կը պատասխանէ Թուրք արտաքին գործակատարը, որ կրնանք, առանց նախապէս զինելու եւ ամրացնելու, պաշտպանել Տարտանէլի նեղուցները, որոնք մեզի կը պատկանին պատմական իրաւունքներով եւ դաշնագրի տրամադրութիւններով:

Գալով այն հարցումին թէ Թուրքիա կը սպառազինուի, պարտք կը զգամ պատասխանելու թէ այո', ուժ կուտանք սպառազինութեան: Նոր սուզանաւեր եւ օդանաւեր կը չինենք, այնպէս որ ի՞նչ հարկ կը մնայ այլեւս ամրութիւններ չինելու Տարտանէլի մէջ:

Արդի ռազմագիտութեան եւ գինուորական միջոցներու կատարելագործութեան տեսակէտով, ամրացնել Տարտանէլը կը նշանակէ հովին տալ դրամը: Կը կրկնեմ, մենք այնքան զօրաւոր ենք, որ կրնանք պաշտպանել մեզ, եթէ մէկը համարձակի յարձակիլ մեր հողերուն վրայ:

Փոխ հաւանականութիւնը կը ձանչնայ Խորհրդ. Միութիւնը

»»»··«««

Ձինաթափութեան Խորհրդաժողովին վիճաբանութիւններուն զուգընթաց, Փրնեւի մէջ, վերջերս խօսակցութիւններ տեղի կ'ունենային Ռուսիոյ եւ Փոքր Համաձայնութեան կառավարութեանց ներկայացուցիչներուն միջեւ: Հեռագիրները կը հաղորդեն թէ, պաշտօնական այդ խօսակցութեանց իբրեւ արդիւնք, Չեխոսլովաքիա եւ Ռումանիա կը ճանչնան Խորհրդային Միութիւնը: Ճանաչումը ներկայիս կը կայանայ նամակներու փոխանակութեան մէջ: Այսպէս չեխ եւ ռումէն նախարարները կը հաղորդեն Լիթվինովի թէ յունուար 22ին Ձաղրէպի մէջ գումարուած Փոքր Համաձայնութեան Խորհրդաժողովին որոշումներէն առաջնորդուած, իրենց կառավարութիւնները պատրաստ կը համարին ժամանակը՝ վերսկսելու համար դիւանագիտական բնականոն յարաբերութիւնները Ռուսիոյ հետ:

Կ'ըսուի թէ Եուկոսլավիոյ կառավարութիւնն ալ պիտի մանակցի այս հաւաքարար կառաւրուած ճանաչման, երբ Եվթիչ վերադառնայ Պելկրատ:

Կազային յարձակման դէմ պաշտպանութիւն

Լուրը, զոր տուած էինք կիրակնօրեայ թիւով, կը հաստատուի բոլորովին:

Այսպէս, գաղիերը ընդունած է ներքին նախարար Սարոյի ծրագիրը,— կազային յարձակման դէմ քաղաքները ապահովել պաշտպանութեան միջոցներով: Եւ այս նպատակով՝ փորձեր կատարել քաղաքներու մէջ:

Ամադանդի սուլիչներուն գեռեղումը աւարտած է Փարիզի մէջ, միայն թէ փորձերը յետաձգուած են կարճ ժամանակի մը համար, որպէսզի «պատերազմի դառն յիշատակները արթնցնելով», չխանգարեն Փարիզի տօնական շարքաուան գուարթ տրամադրութիւնները:

Ու մինչ զանազան հոսանքներ կ'աշխատին զանգուածային բողոք մը բարձրացնել «պատերազմի այս նախապատրաստութիւններուն դէմ», դահլիճը կը չարունակէ մեծ կարեւորութեամբ դրազիլ Սարոյի ծրագրով: 11 միլիոն ֆրանք պիտի յատկացուի կազային յարձակման դէմ պաշտպանութեան ծրագրին: Ժողովուրդը պարտադիր պիտի մասնակցի փորձերուն, իր ծախքերով պիտի հայթայթէ դիմակները,— անոնք որ չեն մասնակցիր այս փորձերուն, զանազան պատիժներու եւ տուգանքի պիտի ղատապարտուին:

Սարոյի այս ծրագիրը երեսփոխանական ժողովին պիտի ներկայացուի այս չաբթու:

Կը հաղորդուի որ այսպիսի ծրագիր մը ակդբունքով ընդունուած էր 25 նոյեմբեր 1931ին, նոյն ժամանակուան դահլիճին կողմէ: Ներկայ ծրագիրը հիմնուած է, կ'ըսուի, չարք մը փորձերու եւ քննութիւններու վրայ,— այսպէս մասնաւոր ուսումնասիրութեան առարկայ դարձած է ապատանիներու հարցը կազային յարձակման պարագային:

Օդանաւային խաղերու համաշխարհային մրցում

»»»··«««

Շաբաթ, Վէնսէնի մէջ սկսաւ օդանաւային խաղերու համաշխարհային մրցումը: Ցոգնախուռն բազմութիւն մը երեք օրէ ի վեր կը հետեւի օդանաւորդներու աճպարարութեանց: Կիրակի օրուան խաղերը, սակայն, եղան որքան հետաքրքրական, նոյնքան եղերական:

Երիտասարդ օդանաւորդներու խոյանքը, խրոխտ եւ զեղեցիկ, սաւառնակներու թռչնախառերը, երկրաչափական եւ անկարելի, մեծ խանդավառութիւն առեղծած էին հանդիսականներուն մէջ, բոլորին աչքերը զէպի երկինք:

Խաղացիկները եւ Գերմանացիները ուշադրութիւն գրաւեցին իրենց կատարած խաղերու ինքնատպութեամբ, յանդգնութեամբ եւ վարպետութեամբ: Փորձուկէդ օդանաւորդ Հարիւրապետ ս'Ապրէօ, օդանաւին խանգարման պատճառով, վար ինկաւ, եւ օդանաւը գետնին զարնուած պահուն՝ կրակ առաւ: Դժբախտ օդանաւորդը ածխացած էր բոլորովին:

Օրուան յաղթականն էր գերմանացի օդանաւորդը, Ֆիէալկէր:

ԻՏԱԼԱՑԻՆԵՐԸ ՅԱՂԹԱԿԱՆ

Աչխարհի ախոյենութեան Ֆութպոլի Ֆինալի մեծ մրցումը տեղի ունեցաւ Հոմի մէջ, մեծ հետաքրքրութիւն առեղծելով ամէն կողմ: Մրցող խումբերն էին Իտալիա եւ Չեխոսլովաքիա: Երկու խումբերը լաւ խաղարկութիւն մը ունեցան: Առաջին խաղամասը անցաւ 0 — 0 հաւասար արդիւնքով: Երկրորդ խաղամասին երկու խումբերը 1 — 1ով հաւասար մնացին: Այս իսկ պատճառով խաղը երկարաձգուեցաւ: Երկրորդ խաղին ընթացքին է որ Իտալացիները 1 նշանակէտ եւս ընելով, 2ի դէմ 1ով յաղթեցին Չեխոսլովաքներուն, եւ տիրացան աչխարհի ախոյենութեան կոչումին եւ Տուչէի բաժակին:

Հ. Յ. Դ.

Լիոնի վարանդեան կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին 181, Cours Lafayette, Café de la Gare-ի սրահը:

»»»··«««

ԸՆԿԵՐԱՀԱՄԱԿՐԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

ՎԻՇԱՊ կոմիտէի ընկերահամակրական հանդիպումը տեղի կ'ունենայ ՄԱՅԻՍ 28ի ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ՏՕՆԻՆ առթիւ այս Ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին Պէգոնի կայարանին դիմացի ձաւօթ սրճարանին մօր:

Կը խօսին՝ ընկերներ Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ եւ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Սգահանդէս Մհբ. ՎԱՐԱՆԴԵԱՆի յիշատակին

Կազմակերպուած ՓԱՐԻԶԻ եւ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒ ԲՈԼՈՐ ԿՈՄԻՏԷՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ

23 յունիս Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Salle GÉOGRAPHIE-ի մէջ

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած՝ ՓԱՐԻԶԻ ԵԿԻՊԱՏԱՑԻ ԿՈՄԻՏԷԻՆ ԿՈՂՄԷ

ԱՅՍ ԿԻՐԱԿԻ, ՄԷՕՏՕՆԻ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ, ՊԱՂ ԱՂԲԻՒՐԻՆ ՄՕՏ

Երգ: Պար: Նուագ: Ճոխ պիւֆէ:

կը նուագէ Թառիստ Յովհաննիսեան

ՑԵՐԵԿՈՅԹ-ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած՝ ՓԱՐԻԶԻ ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

ՏԵՂԻ ՊԻՏԻ ՈՒՆԵՆԱՅ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ, 15 ՅՈՒԼԻՍԻՆ

ԺԱՄԸ 2ԷՆ ՄԻՆՉԵԻ ԵՐԵԿՈՅ

ՄՈՒՐԱՏ-ՌԱՓԱՅԷԼԵԱՆ ՎՐԹ.Ի ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՓԱՐԲՔԻՆ ՄԷՋ

26, Rue de Troyon, Sèvres.

Գեղարուեստական խնամեալ բաժին, մասնակցութեամբ հայ եւ օտար անուանի արուեստագէտներու:

Ճոխ պիւֆէ գիւրամատչելի գիներով:

Մուտք՝ 10 ֆրանք եւ 5 ֆրանք աղայոց:

Հաղորդակց. միջոցներ.— Թրամուէյ թիւ 1, եւ մետրօ՝ Pont de Sèvres.

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Դպրոցասէր ֆիկնանց ընկերութեան վէնսէնի եւ շրջանի մանկապարտէզին, ամավերջին ֆանդէսին առթիւ.

Հովանաւորութեամբ՝ կեդրոնական վարչութեան

22 Յուլիս կիրակի առաւօտ ժամը 9էն 20, վէնսէնի անտառը

Maison Pilou Henri, Café et Restaurant de la Cartoucherie-ի *գեղատեսիլ պարտէզին եւ մասնաւոր սրահին մէջ:* Route des Sabotiers.

(մետրօ շաֆօ տիւ վէնսէնէն ֆինգ վայրկեան հեռու):

Ճաշը կարելի է միասին քերել, իսկ ըմպելի կը հայթայթուի տեղւոյն վրայ ժողովրդական գիներով: Երգ, պար, գրաւոր արտասանութիւն եւ մենախօսութիւններ աշակերտներու կողմէ: Եւրոպական պարեր մասնակցութեամբ եփրատ նուագախումբի:

Մուտք 5 ֆրանք:

Տոմսերը կը ծախուին՝ սէն միշէլի եւ պելվիլի ծանօթ տեղերը:

Կը խնդրուի նկատի առնել այս թուականը:

ՊԱՆԵԼԷՕ-ՔԱՇՏԱՆԻ «ՅԱՌԱՋԴԻՄԱՍԻՐԱՑ» ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Տարեկան Դաշտահանդէսը ՅՈՒԼԻՍ 8ին:

Ի ՆՊԱՍՏ ԻՐ ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶ-ԴՊՐՈՑԻՆ

կը խնդրուի կազմակերպութիւններէն նկատի ունենալ սոյն թուականը:

ԵՐԵԿՈՅԹ ՄԱՏՔԷՈՍ ԶԱՐԻՖԵԱՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

կազմակերպուած ՊԼԻՊՊԻՐԵԱՆ ՄԱՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ

30 յունիս Շաբաթ երեկոյ

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

«ՎԷՄ»ի

Ձորրորդ թիւը, *հետեւեալ բովանդակութեամբ.*—

Ց. Ճ. ՍԻՐՈՒՆԻ՝ Ապրիլեան եղեռնը, Ց. ԶԱԻՐԵԱՆ՝ Սայեաթ Նովա, Հ. ԲԱԼՈՒԵԱՆ՝ Միսաք Մեծարենց, Ց. ՓԻՒՐՏԵԱՆ՝ Ռուչակեան տաղաչարքերու հնագոյն տպագրութիւնները, Վ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ՝ Հայկական բարեւորագումները (վերջ), ՊՐՈՖ. Զ. ԱԻԱԼՈՎ՝ Բաթումի խորհրդաժողովը, *Մուրատի յուշատետրը* (վերջ), Մեր հարեւանութեան մօտ, ԱՆՑԵԱԼՔ, ԿԵԱՆՔ եւ ՄՇԱԿՈՑԹ, ԳԻՐՔ եւ ՄԱՄՈՒԼ, ԳՐԱԽՕՍԱԿԱՆ, Արմէն Սեւան, Ն. Բագալեան եւայլն: ՅԱՒԵԼՈՒԱԾ՝ Վ. Եպ. Մանկունի, Գէորգ Գ. եւ իր ժամանակը: ՆԿԱՐՆԵՐ՝ Ռոստոմ, Զարդարեան, Ակնունի, Գ. Բարսեղեան, Մ. Վարանդեան եւ ԽԷՅՕ:

Կը խնդրուի բաժանորդներէն եւ գործակալներէն չուտով փակել հաշիւները:

Բաժանորդագրութեան պայմանները

Ամերիկա, Մեծն Բրիտանիա, Եգիպտոս եւ Իտալիա	69 ֆր.
Ֆրանսա եւ այլ երկիրներ	50 ֆր.
Ռումանիա, Պուլկարիա, Յունաստան, Սիւրիա եւ Պարսկաստան	40 ֆր.

Բաժանորդագրուել կարելի է՝

L. Kevonian, 17 Rue Damesme, Paris, 13e

Բաժանորդագրութիւնը՝ կանխիկ:

ՏԱՐԵԿԱՆ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

ԱՐԱՑ ՊԱՐԹԵԻԵԱՆԻ

ԱՅՍ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ **Salle GAVEAU**-Ի ՄԷՋ

Կը մասնակցին *Օր. ԳՈՀԱՐԻԿ ՂԱԶԱՐԵԱՆ* (դաշնակ):

(Փարիզի Պետական երաժշտանոցէն):

Mr Lucien QUATROCCHI (Ա. ջութակ Փարիզի Օբերայէն):

Mr. Jaques Honorat (արիճգ) Մինեւրգ *Concert Poulet*-ի

Mr. Richard Zimmermann (Թէնօր) Վիեննայի Օբերայէն

Mr. Jemain (Երգեհոն)

Եւ երեսուն հոգիանոց լարական նուագախումբ

ԱՐԱՑ ՊԱՐԹԵԻԵԱՆԻ ղեկավարութեան տակ:

ՅԱՅՏԱԳՐԷՆ ՄԱՍԵՐ.

Ա. Մաս. — *ԴԱՍԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԻՒՆ.* (Bachի, Mozardի, Schubertի գործերը):

Բ. Մաս. — *ՊԱՐԹԵԻԵԱՆԻ ԳՈՐԾԵՐԸ.* Եկեղեցական երաժշտութիւն՝ (Աւագ Ուրբաթի եւ Աստուածածնայ շարականներ, հայ ժողովրդական երգերէն ընդլայնուած գործեր, Երեկոյ, Հովը եւայլն.

Տոմսերու գիները՝ 25 ֆրանքէն մինչեւ 5 ֆրանք:

Տոմսերը կը վաճառուին ծանօթ վայրերը եւ Salle Gaveau-ի *մէջ, ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԻԼԻ մօտ եւ խմբագրատուները:*

13 ՎԱՐՁՈՒ ԵՆ *Ցուլիս ամսուան համար գեղեցիկ* **13**

եւ օգտակար յարկաբաժիններ. Ջուր, կազ, էլեկտր. եւ կեդր. ջեռուցիչ: Նպատակաւոր գիներով: Դիմել՝

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆի *13 rue Pierre Curie.* K. Bicêtre. Metro: Porte d'Italie.

Եւրոպայի հայկական վճռագոյն գրատունը

Գրատուն ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

51, Rue Monsieur - le - Prince, Paris (5e) Métro: Odéon Tél. Danton 88 — 65

Հայերէն, ֆրանսերէն, անգլիերէն եւլլն. ամէն տեսակ գրքեր Արդիական կազմատուն: Տպագրական գործեր:

Աշխարհի բոլոր կողմերէն ճասած ապսպրանքները կը կատարուին արագ եւ խղճամիտ կերպով:

ֆրանսայի մէջ շատոնց փնտռուած ապրելիքի իսկական օդին մենաշնորհը ստացած ըլլալով, հրապարակ ճանած ենք՝

ԵՐԵՒԱՆ ԱՆԱՐԱՏ ՕՂԻՆ

փնտռեցէ՛ք զայն կարմիր պիտակով: Ամգամ մը ճաշակելէ յետոյ՝ ա՛լ չպիտի հրաժարիք անկէ:

ԱՐՏՕՂՆԱՏԷՐ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՀԱՄԱՐ՝

Société "PEUREUX"

48 Bld. des Vignes, MARSEILLE Téléphone: COLBERT 58-10

ԼԻՈՆԻ եւ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒ ՆԵՐԿԱՑՈՒՑԻՉ

D.N.BAHADOURIAN 32 **rue Sévigné. Lyon** Rhône)

ՆԻՍԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼ.—

M. M. H. Khatchadourian et Danielian *24*, rue Assalit. Nice (A. M.)

ՁԵՐ ՇԱՀՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ՔԱՆԻ ՈՒՐՉ ՁԷ

Ձեր ամբողջ խնայողութիւնը փոխ տուէք էջ ծանօթի մը կամ բարեկամի մը եւ փոխարէն պարտամուրհակ մը ունիք գրպանիդ որուն վրայ կը հանգիչ: Փորձառութիւնը ցոյց կուտայ սակայն որ այդ պարտամուրհակներուն հարիւրին գէթ իննսուն տոկոսը, խմբագրութեան, ձեւի, դրոշմաթուղթի կամ արձանագրութեան այն տեսակ օրինական թերութիւն մը ունին որ կամ այն կամ նոյնիսկ անդործածելի կը դարձնէ, պէտք եղած պարագային, եւ կամ կ'ենթարկէ հարիւր ֆրանքի համար մինչեւ 10 ֆր. 80ի ծանր տուգանքի:

Քանի ուշ չէ, քննել տուէք ձեր ունեցած պարտամուրհակները ԱՐՏԱՒՕՂԻ ՀԱՆԸՄԵԱՆԻՆ, 179 Rue de Vaugirard, Métro: Pasteur:

ՄԻՒԶԻՒՔԻ ՍԻՐՍԱՀԱՐ ՆՈՒԱԳԱԾՈՒՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Արեւելեան եղանակներու մինչեւ հիմա տպագրուած նօթաները կէս առ կէս Սհմալ ձայնագրուած ըլլալով, այս անգամ Odéon, La Voix de son Maître, Colombia *ու* Polidor *սիրքերու վրայէն Պոլսոյ յայտնի երգիչներու եւ նուագածուներու կո դմէ նուագուած ու երգուած հին եւ նոր շարքիները, բէչբէչներ ու սէմայիները ՍՈՒԱՆՑ ՍԻՄԱՀԻ նոյնութեամբ նօթագրած եմ: Հատը 2 ֆրանք ու կանխիկ*

Դիմել Agop Arslanian-ի, (Kanouni, chef d'orchestre), 56 rue Julien-Lacroix Paris 20e

Տպարան "ԱՐԱՓ"

Ս. ՓՈՂՉԱՐԵԱՆ

70, RUE PAUL - BERT, 70, LYON

մտնել Սիմէոմայի ճիշդ բովի դռնէն բակին մէջ

Տպագրութեան վերաբերեալ ձեր բոլոր գործերու համար ուրիշ տեղ դիմելէ առաջ, այցելեցէ՛ք միայն մէկ անգամ տպարան «Արաքս», Ս. Փողհարեանի, որ բարեխղճօրէն կը ստանձնէ ձեր բոլոր տպագրական գործերը, ԽԻՍՏ ԱԺԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ:

Գաւառներէն եկած ապսպրանքներուն փութով ընթացք կը տրուի:

Վերջերս ստանձնեցինք Հրանտ-Սամուէլ գրատան՝ (Պալենց) Լիոնի ընդհանուր գործակալութիւնը, այս առիթով ուրեմն մեր քով պիտի գտնէք բոլոր հեղինակներու գիրքերը ազգային գրական, վիպական, դպրոցական եւ թատերական:

Զ.Ո.ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

43, Rue Madame Curie, Bagneux (S.)

Բաց է ամէն Դշ. երեկոյ ժամը 8.30— 9.30:

Ճոխ մթերք ազգային, գրական, վիպական եւ այլ գիրքերու եւ պարբերականներու:

Կարելի է նաեւ կիրակի առաւօտներ, ժամը 11—12, դիմել գրադարանապետ Ց. Այնտեանի բնակարանը (հասցէն տես վերը):

** *Նուէր կ'ընդունինք ամէն տեսակ գիրքեր եւ հանդէսներու հատաքաղներ, նուիրատուներուն անունները կ'արձանագրուին մասնաւոր տեղակի մէջ եւ կը հրատարակուին ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ մէջ:*

** *Շատ մը պարբերականներու զանազան աւելորդ օրինակներ ունինք, զորս կրնանք փոխանակել մեզի պակսող թիւերու հետ կամ կը ղրկենք նուիրատուութեանց փոխարէն:*

** *Կազմակերպութիւններէ եւ անհատներէ կը խնդրենք որ հաճին իրենց չրջանին մէջ տեղի ունեցող եւ հասարակական բնոյթ կրող որ եւ է մէկ ձեռնարկի (հանդէս, ներկայացում, ժողով եւն.) վերաբերեալ հին թէ նոր գրութիւններէն (յայտարարութիւն, թռուցիկ, քարթ, կոչ, հրաւիրագիր, պաշտօնական նամակագրութիւն) մէկ մէկ օրինակ մեզի ղրկել իրրեւ թանկագին առաջնակարգ ժամանակակից պատմութեան: Մեր մասնաճիւղերու վարիչները պէտք է հետամուտ ըլլան այս կարգի նիւթեր հաւաքելու եւ մեզի ղրկելու:*

** *Կարգ մը կարեւոր գիրքեր ունինք (Ն. Գ. Բ.ի հատորներ, ԿԵԱՆՔ եւ ԱՐՈՒԵՍՏ տարեգիրքեր, Ա. Զօպանեանի գործերէն եւն.), որոնցմէ կրնանք ղրկել մեր մասնաճիւղերու դրադարաններուն: Այն մասնաճիւղերը որ կը փափաքին անոնցմէ ունենալ, պէտք է գրաւոր կերպով խնդրեն եւ ճանապարհածախսն ալ կանխիկ պէտք ղրկեն: Ֆրանսայի համար 40 Ֆր. եւ արտասահմանի համար 50 Ֆրանք, emballage-ի եւ այլ ծախքերը միասին հաշուելով:*

Թղթակցութիւն եւ դրամ ղրկել մի միայն հետեւեալ հասցէին.—

J. ANASSIAN, 17, Ave. des Carrières Bagneux (Seine):

Le Gérant: H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

17, Rue Damesme, PARIS (13e)

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

— Էսկիշէհիրի Ազնաւ գիւղէն Գրիգոր Քիլիմլեան կը փնտռէ իր մօրաքրոջ Թառները՝ Արաքսէն, Օհան եւ Պօղոս Պըռըգեան եղբայրները, իրենց հօր անունն է Ճաւկէօղ Յակոբ, մօր անուն Լուսիկ: Կը փնտռեմ նաեւ Հայկանուշ Մուսլուեանը, հօր անուն Վարդան, մօր անուն Օսկի: Երեք եղբայրները 1922ին Պոլսէն որբերու հետ փոխադրուած են Եգիպտոս: Կը լսուի թէ Հայկանուշ ամուսնացած է Տէօրթեօղլի Սարգիս Հայթաեանի հետ եւ հաստատուած է Իսքէնտէրուն: Իրենցմէ լուր ունեցողներէն կը խնդրուի իմացնել Kilimlian Krikor, *34 Bld. La Fuente Marseille. (France).*

Կը խնդրուի Սուրիոյ եւ Եգիպտոսի թերթերէն արտատպել:

— Տիկին Մանուիկ Այտընեան կը փնտռէ իր զաւակները Հռիփսիմէ, Ովսաննա եւ Յակոբ, որ մինչեւ 1917 կը գտնուէին Պապ: Անկէց ի վեր լուր չկայ: Իրենց մասին լուր ունեցողներէն կը խնդրուի իմացնել Manig Aydenian, *27 rue Dunoir, Lyon.*

— Կը փնտռուի Աֆիօն-Գարահիսարցի մօրեղբօրս զաւակները Օհնիկ, Մաւլինա եւ Նուրիցա Մէնէճեաններ: Կը կարծուի թէ Մելանիկէն փոխադրուած են Փարիզ: Լուր ունեցողներէն կը խնդրուի իմացնել իր հօրաքրոջ աղջկան Ազատուհի Թաթլեանի, 144, rue Moncey, Lyon, Rhône.

— Լիոնէն Արշակ Առաքելեան կը փնտռէ իր եղբայրը, Բաբերդցի Գառնիկ Առաքելեան, որ կը կարծուի թէ Յունաստան կը գտնուի եւ որմէ լուր չունի չորս տարիէ ի վեր: Տեղեկացնել «Յառաջի և կամ 24 rue Bégnin, Lyon.

— Արտաշէս Վարդապետեան կը փնտռէ իր զաւակը՝ Աւետիս կամ Արսէն Վարդապետեան ծնած 1911ին Սամսոն, հօր անուն Արտաշէս՝ մօր անուն՝ Սաթենիկ, տեղահանուած Սամսունէն 1922 թուականին Գաբադիւղի Ազգ. Որբանոցը Արսէն Վարդապետեան անուն որբ մը տեսնողներ եղած են, որը՝ կը կարծենք թէ մեր փնտռած Աւետիս Վարդապետեանն է, յիշեալը անկէ ուրիշ որբերու հետ փոխադրուած է Գօրֆու, իր մասին տեղեկութիւն ունեցողներէն կը խնդրուի իմացնել հետեւեալ հասցէին.— Ardachès Vartabedian, Blv. Pache 113, Bucarest) Roumanie).

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15-70

(ԵՐԹԵԼԻԱԿ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՅՕԹԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
13
ՅՈՒՆԻՍ
MERCREDI
13 Juin
1934

10 ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2520

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿԱՒ ԽՕՍՔ

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԵԱՆ ԿՈՎԿԱՍԸ

Մեր տարագիր դրացի երկիրներու դեկավար դէմքերը կը-
կին կ'արծարծեն կովկասեան ժողովուրդներու համագործակցու-
թեան հարցը:

«Ցառաջ»ը, «Ցուսաբեր»ը եւ գաղթահայ մեր մամուլը ա-
յնուրեք լանօրէն արձագանգ տուին այս հարցին, որ քաղաքա-
կան ներկայ անցուդարձերուն մէջ մեկ ուրիշ դործնական նշա-
նակութիւն կրնայ ունենալ:

Ներկայիս, ի՞նչպէս կը դրուի կովկասեան հարցը:

Պատմութեան դասն դասերը վայրկեան մը յանձնենք կուրի
եւ Արաքսի յորձանքներուն, խօսինք անկեղծ, պաղարիւն եւ ա-
ռանց դիւանագիտական քօղածածուկ հեռատեսութիւններու:

Ճակատագրական եւ եղերական վայրկեաններու մէջ, երբ
անկախութեան եւ ազդերու ինքնորոշման ալիքը կուգար մեզ ալ
գրկելու, երբ Թրքական արշաւող բանակը կանգնած էր մանաւա-
նդալէս Հայաստանի եւ ընդհանրապէս Անդրկովկասի դռներուն
առջեւ, մեր դրացիները, նրբանցքներու մէջ, մտածեցին ամէն բա-
նի եւ կարելիութեանց մասին, բայց չմտածեցին կովկաս-
եան ժողովուրդներու հաւաքական վերկութեան մասին:

Ահակ առաջ եկան բազմաթիւ թիւրիմացութիւններ եւ դո-
ծուեցան բազմաթիւ սխալներ: Նոյն իսկ յարաբերութիւնները
այնքան սրուեցան, որ հողային վէճերը արեան հաւտուցում պա-
հանջեցին...

Հարաւէն՝ Թուրքը, հիւսիսէն՝ խորհրդային Ռուսաստանը
համերաշխօրէն եկան եւ կովկասեան հանրապետութիւնները խեղ-
դեցին իրենց սաղմին մէջ:

Եւ այսօր, պատմութեան կենդանի բեմին վրայ, ուրիշ ուժեր
եկած եւ տեղաւորուած են, դուրս նետելով նախկին ազատատենչ
դեկավարութիւնը:

Քանի մը բառով, այս էր մեր երկրի պատմութիւնը:

×

Այժմ, տարագիր պայմաններու մէջ, անչուշտ, դեկավարու-
թիւնը ժամանակ ու առիթներ չուտ ունեցաւ դառնօրէն անդրա-
դառնալու մօտաւոր անցեալին մէջ գործուած սխալներուն: Վե-
*րադ

Ձուկ բռնելու արտելի մեծ ժողովը

»»» «««

Չափազանց շատ են եղել, որ ձուկ բռնելու ժամանակ ձկնորսները տուժել են ջրի մեջ ընկնելով, կամ ցուրտ եղանակին ցրտահարվելով։ Ձկնորսական արտելի նախագահ Ա. Մանուկյանի նախաձեռնությամբ այդ դեպքերը կանխելու նպատակով արտելի ժողովում որոշվեց ձկնորսների համար ձմեռային հագուստ կարել։ Ժողովում ելույթ ունեցողները նշեցին, որ ձկնորսները ձկնորսական նավակներում ստիպված են լինում ամբողջ օրը մնալ ցրտի մեջ, ոտքերը ջրի մեջ։ Ձմեռային հագուստը պետք է պաշտպանի ցրտից, ինչպես նաև ջրի մեջ ընկնելու դեպքում ազատ լողալու հնարավորություն տա։

Ժողովում ելույթ ունեցողները նշեցին, որ ձկնորսական արտելի անդամների համար անհրաժեշտ է կարել նաև ձմեռային գլխարկներ, ականջակալներով։ Ժողովում որոշվեց ձմեռային հագուստ կարելու համար հատկացնել 250 հազար ռուբլի։ Որոշվեց նաև ձկնորսական արտելի համար կառուցել ձկնորսական նավակների համար նախատեսված ջրամբար։

Ժողովում ելույթ ունեցողները նշեցին, որ ձկնորսական արտելի համար անհրաժեշտ է

ցանկություն։

Ծանր ներկայացավ Սոնան Ղազարյանի «Ինչ-որ մի բան» պատմվածքը։ Հեղինակը ցանկացել է ցույց տալ, թե ինչպես է ազդում մարդկանց վրա հարստությունը։ Սակայն նրան չի հաջողվել ստեղծել համոզիչ կերպարներ։ Ինչպես ասում են, ինչ-որ մի բան կա, բայց ոչ ոքի չի հաջողվում ասել, թե ինչ է այդ «ինչ-որ մի բանը»։ Ինչ վերաբերում է պատմվածքի լեզվին, ապա այն ևս ցանկալի շատ բան է թողնում։ Ինչպես ասում են, ինչ-որ մի բան կա, բայց ոչ ոքի չի հաջողվում ասել, թե ինչ է այդ «ինչ-որ մի բանը»։

Ինչ-որ մի բան կա նաև Ռուբեն Ղազարյանի «Ինչ-որ մի բան» պատմվածքում։ Ինչպես ասում են, ինչ-որ մի բան կա, բայց ոչ ոքի չի հաջողվում ասել, թե ինչ է այդ «ինչ-որ մի բանը»

Յունաստան ալ կը փիւնի

Աթէնքէն կը հեռագրեն թէ Ազգային Պաշտպանութեան մարմնի ժողովին մէջ, պատերազմական նախարար զօրավար Քոնտիլիս ներկայացուց գինուրական նոր ծախքերու ծրագիր մը, որուն գումարը կը հասնի 1,900 միլիոն տրախմի (18 միլիոն տոլար կամ 2 միլիարդ 710 միլիոն ֆրանք)։ Այս գումարը պիտի ծախսուի երեք տարուան ընթացքին։ Անմիջապէս ապագրանքներ պիտի տրուին պատերազմական նպատակներու համար։ Այս տարի պիտի ծախսուի 600 միլիոն տրախմի։

Ահաբեկիչները կը գործեն Աւստրիոյ մէջ

Այս վերջին օրերուն ֆաշական կազմակերպութիւնները ահաբեկչութեան յանուամբ են Աւստրիոյ մէջ։ Օր չանցնիր որ ռումբ մը չպայթի մանաւանդ Վիէննայի, երբեմն գաւառներուն մէջ։ Շատ փիչ անգամ ոստիկանութիւնը կը յաջողի ձերբակալել իրրեւ հեղինակ այս ահաբեկչութեան,— ընդհանրապէս երիտասարդներ, 17–25 տարեկան։ Վիէննայի բնակչութիւնը իրապէս մտահոգ է եւ սարսափի մատնուած։

Այս շաբթու պիտի կատարուի գատաւարութիւնը ձերբակալուած 12 երիտասարդներուն, իրրեւ հեղինակ այդ ահաբեկչութեան,— մէկը ծանրապէս վիրաւորուած է իր իսկ նետած ռումբէն։

Ոստիկանութիւնը բուռն պայքարի մը լծուած է, այսուհանդերձ ֆաշականները երիտասարդութիւնն ալ, առանց յուսահատելու եւ վախնալու, կը գործէ ամէն կողմ, թռուցիկներ կը ցրուէ, ռումբ կը դնեղէ այս ու այն կողմը։ Կառավարութիւնը որոշեց զինել բնակչութիւնը, ձերբակալուածները գատել արտակարգ գատարաններու կողմէ։

Միւնիխի ձայնասփիւռը երկուշաբթի կը հաղորդէր թէ ազգային – ընկերվարականները որ եւ է մեղք չունին կատարուած ահաբեկչութեան մէջ, թէ ատոնք համայնավարներու գործեր են։ Աւստրիական կառավարութիւնը իր կարգին յայտարարութեամբ մը կը պնդէ թէ փաստեր ունի, որ ահաբեկչութիւնը կը վարեն Միւնիխէն։

Մեծ պատութիւնները ուշադրութեամբ կը հետեւին այս դէպքերուն։ Եւրոպական մամուլը զանազան մեկնութիւններ կուտայ, այսպէս իտալական մամուլը այս դէպքերը նախանշան մը կը համարի Տոլֆուսի տապալումին։

Նիփոն փոխ-հիւպատոս մը անհետացած

Շաբաթի նիփոն փոխ – հիւպատոսը անհետացած է անցեալ ուրբաթ օրուընէ ի վեր։ Այս անհետացումը տեղի տուաւ յուզումի։ Թոքիոյի կառավարութիւնը կը ճնշէ ընտանեկան իշխանութեան վրայ։ Նանքինի ոստիկանութիւնը 5,000 տոլար պարգեւ խոստացաւ անոր որ կրնայ տեղեկութիւն տալ թէ ուր կը գտնուի նիփոն փոխ – հիւպատոսը, ողջ կամ մեռած։

Ահաբեկն օգտուելով, եւ իր թէ նանքինի նիփոն գաղութին յուզումը խաղեցնելու համար, երկու նիփոնական յայտնուեր գային խոտխել Նանքինի դէմը։

Նիփոնի արտաքին նախարարը, միւս կողմէ, հրահանգ տուաւ Նանքինի ընդհ. հիւպատոսին՝ քննութիւն բանալ։ Ընդհանուր իշխանութիւնը կը հերքէ նիփոն մամուլին այն կարծիքը թէ փոխ–հիւպատոսը առեւանգուած է չինացի քաղաքական ահաբեկիչներու կողմէ։

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած՝ **ՓԱՐԻԶԻ ԵՊԻՊՏԱՑԻ ԿՈՄԻՏԷԻՆ ԿՈՂՄԷ**

ԱՅՍ ԿԻՐԱԿԻ, ՄԷՕՏՕՆԻ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ, ՊԱՂ ԱՂԲԻՒՐԻՆ ՄՕՏ

Երգ: Պար: Նուագ: Ձոխ պիւֆէ:

կը նուագէ Թառիստ Յովհաննիսեանն

Սգահանդէս Մհբ. ՎԱՐԱՆԴԵԱՆի յիշատակին

Կազմակերպուած ՓԱՐԻԶԻ եւ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒ ԲՈԼՈՐ ԿՈՄԻՏԷՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ

23 յունիս շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Salle GÉOGRAPHIEի մէջ

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

«ՎԷՄ»ի

Ջորրորդ թիւը, *հետեւեալ բովանդակութեամբ*.—

Ց. Ճ. ՍԻՐՈՒՆԻ՝ Ապրիլեան եղեռնը, Ց. ԶԱԻՐԵԱՆ՝ Սայեաթ Նովա, Հ. ԲԱԼՈՒԵԱՆ՝ Միասք Մեծարենց, Ց. ՓԻՒՐՏԵԱՆ՝ Ռուչակեան տաղաշարքերու հնագոյն տպագրութիւնները, Վ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ՝ Հայկական բարեւորոգումները (*վերջ*), ՊՐՈՖ. Զ. ԱԻԱԼՈՎ՝ Բաթումի խորհրդաժողովը, *Մուրատի յուշատետրը* (*վերջ*), Մեր հարեւանութերի մօտ, ԱՆՑԵԱՒ, ԿԵԱՆՔ ԵՒ ՄՇԱԿՈՑԹ, ԳԻՐՔ ԵՒ ՄԱՄՈՒԼ, ԳՐԱԽՕՍԱԿԱՆ, Արմէն Սեւան, Ն. Բագրատեան եւայլն։ ՑԱԻԵԼՈՒՄԸ՝ Վ. եպ. Մանկուեի, Գէորգ Դ. եւ իր ժամանակը։ ՆԿԱՐՆԵՐ՝ Ռոստոմ, Զարդարեան, Ակնունի, Գ. Բարսեղեան, Մ. Վարանդեան եւ ետչօ։

Կը խնդրուի բաժանորդներէն եւ գործակալներէն չուշանալ փակել հաշիւները։

Բաժանորդագրութեան պայմանները

Ամերիկա, Մեծն Բրիտանիա, Եգիպտոս եւ Իտալիա	69 ֆր.
Ֆրանսա եւ այլ երկիրներ	50 ֆր.
Ռումանիա, Պուլկարիա, Յունաստան, Սիւրիա եւ Պարսկաստան	40 ֆր.

Բաժանորդագրուիլ կարելի է՝
L. Kevonian, 17 Rue Damesme, Paris, 13e
Բաժանորդագրութիւնը՝ կանխիկ։

Եւրոպայի հայկական մեծագոյն գրատունը
Գրատուն ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

51, Rue Monsieur - le - Prince, Paris (5e) Métro: Odéon Tél. Danton 88 — 65

Հայերէն, ֆրանսերէն, անգլիերէն եւլլն. ամէն տեսակ գրքեր
Արդիական կազմատուն։ Տպագրական գործեր։

Աշխարհի բոլոր կողմերէն ճասած ապսպրանքները կը կատարուին արագ եւ խղճամիտ կերպով։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒԻՓ

ՍՏԱՑԱՆՔ

ՊՐԻՒՍԷԼ, Զ. Ն.— 205 ֆրանք։
ՊՐԻՒՍԷԼ, Իշխ. Ա.— 50։
ՄԱՐՍԷՑԼ, Ե. Փ.— 35։
ՇԱՄ, Պ. Ա.— 25։
ՄՈՆՓԷԼԻԷ, Ա. Մ.— 70։
ՄԱՐՍԷՑԼ, Գործ.— 811։
ԼԻՎԼՓՈՒԼ, Գ. Գ.— 130։
ՊՈՆՏԻ, Փ. Պ.— 100։
ԿԱՐՏԱՆ, Գործ.— 411։
ԼԻՈՆ, Մ. Տ. Պ.— 35։
ԱՓՓ, Թ. Պ.— 34։
ՎԻԷՆ, Գործ. Մ.— 45.20։
ԼԱ ՊՕՔԻԱ, Գ. Կ.— 15։
ՔՈՎԱՅԵՈՆ, Մաճ.— 20։
ԼՔՒՍ ԱՆ ՓՐՕՎԱՆՍ, Ա.— 35։
ՌՈՒԷՍԼ ՎԱՄԼ, Պլ.— 35։
ՔՈՒՐՔԼՋՈՆ, Պ. Զ.— 105։
ՊԱՆԵԼՕ, Գավ.— 40։
ՎԻԼՄՈՆՊԼԸ, Ն. Ե.— 70։
ՏԷՍԻՆ, Գործ.— 470։
ԼԱ ՍԼԱՅՆ ՍԻՒՄ ՄԷՔ, Կ. Ս.— 35։
ՎԻՎԻԷ, Ե. Խ.— 10։
ՄԱՐՍԷՑԼ, Մ. Մակ.— 100։
ՓՈՆ ՏԸ ՇԷՓԻՒԻ, Գործ.— 160։
ՄՕՐԼՍԹԼ, Սէրվ. եղբ.— 35։
ԼԻԼԻՓ, Տիկ. Ա. Բ.— 50։
Ռօման, Ս. Պ.— 90։
ՍԼԷԹԻՓ, Է. Ա.— 140։
ՀԱՐՆ, Պար.— 70։
ՄԱՐՍԷՑԼ, Մ. Ա.— 70։
ՄԱՐՍԷՑԼ, Օր. Փ.— 35։
ՓԱՐԻԶ, Օր. Ց. Պ.— 150։
ՊՈՐՏՕ, Գործ.— 500։

ՀԱՍՑԷԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Օր. ԱԶՌԱՓԵԱՆի նոր հասցէն՝ 6, Villa des Sablons. Neuilly s)Seine:

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

— Տիկին Մանուկ Այտընեան կը փնտռէ իր զաւակները Հոխփսիմէ, Ովսաննա եւ Յակոբ, որ մինչեւ 1917 կը գտնուէին Պապ։ Անկէց ի վեր լուր չկայ։ Իրենց մասին լուր ունեցողներէն կը խնդրուի իմացնել Manig Aydenian, 27 rue Dunoir, Lyon.

— Կը փնտռեմ Ագիօն-Գարաֆիաարցի մօրեղբօրս գաւակները Օնիկ, Մաւլինա եւ Նուրիցա Մէնէճեաններ։ Կը կարծուի թէ Սեւլանիկէն փոխադրուած են Փարիզ։ Իր ունեցողներէն կը խնդրուի իմացնել իր հօրաքրոջ աղջկան Ազատուհի Թաթլեանի, 144, rue Moncey, Lyon, Rhône.

× *Լիճնէն Արշակ Առաքելեան կը փնտռէ իր եղբայրը, Բաբերդցի Գառնիկ Առաքելեան, որ կը կարծուի թէ Յունաստան կը գտնուի եւ որմէ լուր չունի չորս տարիէ ի վեր։ Տեղեկացնել «Յառաջ»ի և կամ* 24 rue Bugeaud. Lyon,

Le Gérant: H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

17, Rue Damesme, PARIS (13e)

ԴՐԱՄԻ ՊԷՏՔ ՈՒՆԵՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Դրամական փոխառութիւն՝ լուրջ անհատներու, ճուազագոյն 3000 ֆրանկով 4%։

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ.— Առեւտրականներու, գործարաճատէրերու, եւ *արդիւն ֆօրէններու*, տուն ջինոզներու եւ գործի ձեռնարկել փափագողներու։ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ.— Նոյնիսկ **lotissement**ներու վրայ։ ԱՌՈՒԾԱԽ.— Ֆօն տը գօմերսի, հողի, տան եւ վիլլաներու։ Գործերու կարգադրութիւն 24 ժամէն։ Խորհրդակցութիւն եւ **études** ձրի։ Բացառիկ գաղտնապահութիւն։

Դիմել կամ գրել.— **CRÉDIT FINANCIER LYONNAIS**
125, Rue Nationale Bron - Rhône

13 ՎԱՐԶՈՒ ԵՆ *Ցուլիս ամսուան համար գեղեցիկ* **13**
եւ օգտաւէտ յարկաբաժիններ Ջուր, կազ, էլեկտր.
եւ կեդր. ջեռուցիչ։ Նպաստաւոր գիներով։ Դիմել՝

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ *13 rue Pierre Curie.* K. *Bicêtre. Metro: Porte d'Italie.*

Հայերու ժառանգաւորը
ճաշարան **Ֆ Լ Օ Ր Ի Ա**
61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)
Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ *Հեռաձայն* **Danton: 52-73**
Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ

Կ'ՈՒԶՈՒԻ *Սիմիթ - Զէօրէթ եւ Արճեվէլեան զանազան անուշեղէններ պատրաստել գիտցող գործաւոր մը։ Դիմել՝* 115, Route d'Orléans (Cachan)ի հարի գործատանը։

ՀԱՆԳԻՍՏ ՔՆԱՑԷՔ, ՄԼՈՒԿՆԵՐԷ ԵՒ ՄԻՋԱՏՆԵՐԷ ԶԵՐԾ

ԳՈՐԾԱՄԵՑՔԷ
Insectox
ՇԱՏ ՀԱՋԵԼԻ ՀՈՏ ՈՒՆԻ ԵՒ ԱՐԱՏ ՉՉԳԵՐ։
1 լիտրը 26 ֆր.
½ լիտրը 14 ֆր.
¼ լիտրը 8 ֆր.

Dépôt M. BASMADJIAN
56, Rue Corvisart, Paris (13)
Ագգ. հաստատութեանց, միութեանց եւ պանդոկներու *100*ին *30* զեղչ։

«ԵՐԿՈՒՆՔ»
ՕՐԿԱՆ Զ. Ո. ՄԻՈՒՔԵԱՆ
— oo —
ԱՄՍԱԹԵՐԹ ԳՐԱԿԱՆ, ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ, ՊԱՏՄԱԿԱՆ
ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՄԲ ԵՒ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ
ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ
Խմբագիր Շ. ՆԱՐԳՈՒՆԻ

Երիտասարդութեան միակ պարբերաթերթը, որ կ'ապրի եւ կը տեւէ 4 տարիէ ի վեր։ Ապրիլեան սաներու, վահանգեանց երիտասարդներու բեմը,— ԵՐԿՈՒՆՔ կը հրատարակէ նիւթեր հայ որբերու պատմութեան, յուշեր ամուրէ եւ ջարդէ ազատած բեկորներու կեանքէն, ուսումնասիրութիւններ Հայոց գրականութեան եւ պատմութեան մասին, յօդուածներ յեղափոխել երիտասարդ սերունդի մը նկարագրին կազմութեան համար, առողջապահական եւ մարզական հրահանգներ, վերագնահատութեան փորձեր մեր անցեալին ու ներկային վրայ, որբերու նամականի, որբերու ազարակի աշխատանքները։

Վերջապէս բեմ մը, ուր պէտք է հաւաքուին մեր գաղութներու բոլոր երիտասարդները։

Տարեկան բաժնեգին.— 15 *ֆրանք՝ Ֆրանսա*, 20 *ֆրանք՝ արտասահման։*
Դիմել՝ A. KAPIKIAN, 17 Ave. Philippe Auguste, PARIS։

«ԾԱՌԱՉ» ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ՄԷՋ
ՆԱԶԱՐ ՓԱՊՈՒՃԵԱՆ (ՍԱՓՐԻԶ)
29bis Rue Etienne Dolet, Alfortville

Քարիզ եւ առուտրականներ

ՊԱՆԵԼՕ ՔՈՉԱՆԻ «Արծիւ» Ենթակոմիտէի անդամական ընդհ. ժողովը տեղի կ'ունենայ այս Շաբաթ իրիկուն ժամը 9ին, Քաշան, ազգային հաւաքատեղին։ Խիստ կարեւոր օրակարգ։

Դաւառ

ՍԷՆ ԼՈՒԻ Ակնունի Ենթակոմիտէի անդամական ընդհանուր ժողովը այս Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8ին իր Ակումբին մէջ։

ԼԻՈՆի վարանդեան կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին 181, Cours Lafayette, Café de la Gare-ի սրահը։

»»»··«««

ԸՆԿԵՐԱՀԱՄԱԿՐԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

ՎԻՇԱՊ Կոմիտէի ընկերահամակրական հանդիպումը տեղի կ'ունենայ ՄԱՑԻՍ 28ի ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ՏՕՆԻՆ առթիւ այս Ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին Պէքոնի կայարանին դիմացի ձանօթ սրճարանին մէջ։

Կը խօսին՝ ընկերներ Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ եւ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՄԱՑԻՍ 28Ը ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ
ԱՒՆՈՒՎԻԼԻ ՄԷՋ
ԱՑՍ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՑ

ՊԱՆԵԼՕ-ՔՈՉԱՆԻ «ՅԱՌԱՋԴԻՒՄԱՍԻՐԱՑ» ՄԻՈՒԹԵԱՆ
Տարեկան Դաշտահանգէսը ՅՈՒԼԻՍ 8ին։
Ի ՆՊԱՍՏ ԻՐ ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶ-ԴՊՐՈՑԻՆ
կը խնդրուի կազմակերպութիւններէն նկատի ունենալ սոյն թուականը։

« ԾԱՌԱՉ »Ի ՊԱՏՄՈՒԱԾՔՆԵՐԸ

ՀՕՐԸ ՎՐԷԺԸ

»»» :«««

... Բազրատ հեզ մը եւս գլուխը վերցուց՝ տեսնելու համար իր ցեղին կոտտացող վէրքէն քամուած կարմիր արիւնը, որ կը հոսէր ալի՛ք ալի՛ք պատուոյ դաշտին վրայ։

Սակայն կուրծքէն ատացած մահացու հարուածը՝ զինքն ուժասպառ բրաւ։

Գիշեր էր։ Բոլոր տները կատաղի մռնչիւններուն մէջէն՝ յօշոտուած դիակներու վիսուքն էր միայն, որ կը հասնէր Բազրատի ականջին։ Ինեղճը, սուրին հարուածէ մը անշնչացող երախայի մը կուրծքին հպած, կը խոկար անշարժ։

Լուսինը ամպերու տուներէն ակնարկ մը նետելով մահուան ձորին մէջ՝ կը գիտէր Բազրատը, որ դեռ կը շնչէր։ Դեռ բազկերակը կը զարնէր, դեռ հեւքը զօրաւոր էր, հոգին ապրելու պայքար կը մղէր, սիրտը, վրէժով լի, վերջին խօսքերը կը պատրաստէր։

Եւ կանգ առաւ։ Լուսինը ցրուեց լալկան ամպերը եւ սկսաւ լրիւ փայլիլ անոր կուրծքին, կարծես թոյլ տալու որ, իր ուժերը վերստանայ՝ կարդալու համար իր վերջին խօսքը՝ Հայոց Աչխարհին։

Բազրատ սթափեցաւ, և գլուխը վեր առնելով՝ տեսաւ լուսինը, որ ազատ ծոր մը պէս իր վրայ կը հսկէր։

Ծոր լուսինի։

Մեռելներուն առջեւ՝ Բազրատն ու լուսինը նայեցան պիշ - պիշ մէկ մէկու աչքերուն, լո՛ւռ եւ յուզուած։

Մէկէն արիւն կը բուրէր, միւսէն վրէժ։

Այդ Բազրատն էր զարձեալ, որ վէրքը կուրծքին՝ վրէժի բոցավառ կայծեր կ'արձակէր չորեքերէն, անիծելով աչխարհն ու իր ցեղին արիւնաուչտ ոճրագործը։ Լուսինը յօնքերը պռոտած՝ անտարբեր կը դիտէր Հայոց մեռելներով բարձրացող Գողգոթան։

Բազրատ չկրցաւ երկար նայիլ արեան, եւ սկսաւ լալ։

Դառն էր կեանքը եւ տեսարանը ողբերգական։

Բազրատ, տեսնելով լուսնի աչքերուն արիւնը, ըսաւ.

— Ալ բա՛ւ է, լուսին ջան, մի մաչեցներ սիրտս։

Լուսինը անհետացաւ։ Բազրատ լռեց։ Բայց իր այդ լռութեան մէջ առեղծուած մը կար թաղուած, որ ոչ ոք կրնար հասկնալ։ Աչքին առջեւն էին իր ցեղին մեռելները։ Անոնց վէրքերէն կարմիր արեան ճապաղիքը։

Բազրատ անգամ մը եւս դիտելով մեռելները, քալեց խոնարհելով մատաղաւոր կամ ծերունի նահատակներու առջեւ։

Ճանկարծ կանգ առաւ դիակներու անտահման դէղի մը առջեւ։ Այստեղ դեռ կը լսուէր մահուան հոնդիւնը չատերուն։

Լռեց։ Վայրկեան մը ծնրադիր՝ իր ազօթքն ընելէ ետք, սկսաւ քալել։ Եւ ահա մարդկային ստուեր մը, որ կը մնար անշարժ։

Մօտեցաւ։ Արիւնլուայ պատանի մըն էր։

Պահ մը նայեցան մէկ մէկու աչքերուն, լուռ եւ մտածկոտ։

Երկուքին ալ ցնցոտիներէն արիւն կը հոսէր։ Արիւն ձեռքերուն մէջ, արիւն՝ դէմքին վրայ։ Մէկը միւսէն աւելի վիրաւոր եւ ուժգոյն։

Աչքերը ծանօթ երեւցան իրեն։ Դիմագիծը թէեւ ուժգոյն, սակայն իր որդին կը յիչեցնէր։

Հարցուց.

—Ո՛հ Արմէն, իմ անբախտ զաւակս

— Հայու մը կարիքը։

— Անուղղ ի՞նչ է։

— Արմէն։

— Ո՛հ Արմէն, իմ անբախտ զաւակս, դուն ողջ...

Հայր եւ որդի տարիներէ ի վեր կարօտ մնացողներու պէս փաթթուեցան իրարու։

— Արմէն, որդիս, լաւ ինձ։ Մեր աղովն ու հացովն ապրող դահիճին սուրին զոհ դարձի մայրդ, քոյրերդ եւ եղբայրներդ, եւ ահա վէրքս, ե՛ս ալ ...

Եւ աչքեն դեղնած տերեւի մը պէս ինկաւ անշարժ։

Մահուան վերջին հոնդիւնն էր, որ կ'արձակէր խեղճը։

Արմէն սոսկաց։ Սարսուռ մը պատեց զինքը, սարսուռը մահուան եւ արհաւիրքի։ Մօտենալով վերցուց հօրը կիսամեռ գլուխը, դրաւ իր յոդնած ծունկերուն վրայ։

Հայոց անթիւ մեռելներու զէկին վրայ նոր մը եւս կ'աւելնար։ Աստղ մը եւս կը մարէր հայրենիքի դաշտին նուիրուող այն մեծ բանակէն, ու կ'երթար, կ'երթար, կարօտն իր սրտին, միանալու իր միւս բախտակիցներուն, առանց իր երազ արեւը՝ կարենալ աղջնակելու։

×

Կարաւան մըն էր, որ կուգար դիմացի հորիզոնէն եւ կ'երթար հարաւ։

Բանակէմէկ կտրիճներ էին, աչքերը դոց կը հետեւէին կարաւանին։

Ճանկարծ կարաւանը կանգ առաւ։ Բան մը նշմարած էին քիչ անդին։

Բառն կտրիճներըպաչարեցին զայն։

— Ո՞վ ես դուն եւ ի՞նչ ազգէ,—հարցուցին։

— Հայու դժբախտ ճաղուկ մըն եմ, — պատասխանեց դողդղալով։

— Հա՛յ...

— Այո, այս ամէնը Հայու մեռելներ են...

Ու լացաւ։

— Հապա դո՞ւն...

— Հրաչքով ողջ մնացած...։

Ուղտի մը վրայ դրին եւ կարաւանը յառաջ չարժեցաւ։ Ուրախ էին քանի կտրիճները, որովհետեւ կեանք մը փրկած էին։

Մութը կ'անհետանար։ Լոյսն էր որ կամաց կամաց կ'ընկնէր երկրի վրայ։

Արեւը ծագեցաւ։

Արմէնի արիւնաներկ աչքերն սկսան փայլիլ կարմիր արեւի ճառագայթներուն ողողումէն։ Տժգոյն դէմքը գոյն կը ստանար։ Սակայն սիրտը կը մխար անվերջ։

Ցերեկ էր այլեւս։ Աչքն ինչ յստակ կը տեսնուէր։ Մին կը վազէր, միւսը կը կղզոպտէր, ուրիշ մը Հայու ճամբու մը սուինի վրայ՝ պար կը պարէր։

Ջարդ կար նորէն։

— Շո՛ւտ, շո՛ւտ, զարձեալ խօսեցաւ կարաւանապետը,թող աչքերնիդ տեսնեն այս անիծեալ աչխարհը, եւ ականջներս չլսեն այդ անմեղներուն աղիողորմ ճիչերը։ Շո՛ւտ, շո՛ւտ...։

Արմէն չարունակ կը խօսէր կարաւանապետին կողքին։ Կը պատմէր թէ ի՞նչպէս մեռաւ իր հայրը, ի՞նչպէս մեռցուցին մայրը, քոյրը, եղբայրը, դրացին, գիւղացին ու քաղաքացին։ Արմէն սոսկած էր իր ցեղին պատմութիւնը։

ԾԱՏՈՒՐ ՊԼՐՊԼԵԱՆ

(Շար.)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) R. C. Seine 276.28

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15-70

(ԵՐԹԵԼԻԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՌԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Ջուխոսլաւիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՀԻՆԳ-ՇԱԲԹԻ
14
ՅՈՒՆԻՍ
JEUDI
14 Juin
1934

10ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année № 2521

Ամբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՎԱՒՕԴԻՆ ԾՈՒԽԸ ԵԻ ՁԱՒԵՐՈՒ ՇՕԳԻՆ

Ցաւնիս 8ին, կարելի եղաւ անգամ մը եւս յիշատակել գինաթափութեան խորհրդաժողովին վերջնական փլուզումը:

Գոնուեցաւ միջին բանաձեւ մը, որ անուշի կը կապէ գործը:

Զանազան յանձնախումբեր կրկին եւ կրկին պիտի ուսումնասիրեն սպառազինութեանց կրճատման լեռնակուտակ ծրագիրները: Պիտի չանան գտնել բանաձեւ մը որ ընդունելի բլլայ բոլորին համար:

Այս առժամեայ դադարը հազիւ իրականացած, տենդագին արագութեամբ սկսան գործել դիւանագիտական մեքենան եւ պահովութեան կամ ազգային պաշտպանութեան բանալիները:

Այսպէս, այսօր իսկ, Վենետիկի մէջ կը տեսակցին Հիթլէր եւ Մուսոլինի: Մի եւնոյն առեն կէօռէլս, Գերմանիոյ պրոպագանտի նախարարը, Վարշաւա կ'երթայ, ամրացնելու համար իր երկրին եւ Լեհաստանի յարաբերութիւնները: Իսկ Եուկոսլաւիոյ արտաքին նախարարը օրուան թանկագին հիւրն է Փարիզի մէջ: Ու վերջապէս, Ֆրանսայի արտաքին նախարարը կը պատրաստուի նոր համաձայնութեան մը, այլապէս ուշագրաւ ծրագիրներ մշակելու համար Փոքր Համաձայնութեան հետ:

Բայց աշխուժացումը աւելի ակներեւ է «ապահովութեան» ճակատին վրայ:

Կարգացիք լուրերը եւ պիտի կարդաք տակաւին.—

1· Իտալիա որոշած է երկու նոր զրահաւորներ չինել, իւրաքանչիւրը 35,000 թոն տարողութեամբ: «Ցաչական կառավարութիւնը հարկ դատեց իր նաւատորմին տալ նոր ուժեր, որոնց չի նուիթիւնը անհրաժեշտ դարձած էր մանաւանդ անոր համար որ, համաձայնութիւն չգոյացաւ զինաթափութեան հարցին չուրջը»:

2· Անգլիա որոշած է յառաջիկայ օգոստոս եւ սեպտեմբեր ամիսներու ընթացքին չինել այն մարտանաւերը, որոնց չինութիւնը արտօնուած է Ուաշինկթընի դաշնագրով: (Այս դաշնագրին պայմանաժամը կը լրանայ 1935ին: Իտալիան ալ նոյն դաշնագրին տրամադրութենէն է որ կ'օգտուի):

3· Ֆրանսա տակաւին անցեալ չաբթու 3,120,000,000 ֆրանքի յատկացումական վարկ մը սահմանեց, ազգային պաշտպանութեան համար: Միւս կողմէ, իտալական երկու մարտանաւերու չինութեան որոշումը մտահոգութեան մատնած է Փարիզը, քանի որ ատով կը խանգարուի ծովային ուժերու հաւասարակշռութիւնը: Ուրիշ խօսքով, նորէն օրուան խնդիր կը դառնայ Ֆրանսայի եւ Իտալիոյ մրցակցութիւնը՝ Միջերկրականի մէջ:

4· Անգլիոյ օդանաւային նախարարը ծրագիր մը կազմած է, որուն համաձայն 500 նոր օդանաւեր պիտի չինուին: Այս ծրագիրը չատոնց յղացուած է, եւ նախարարական բերաններ վերջերս յատկապէս չեշտեցին անոր անհրաժեշտութիւնը, ձեւականօրէն սպասելով Ժընեւի խորհրդակցութեանց ելքին:

5· Գերմանիոյ վերազինման պարագան կատարուած իրողութիւն մըն է արդէն, եւ անոր դրացիները կամ երկկուան յղութիւնները անձկութեամբ կը հարցնեն թէ ո՛ւր պիտի յանգին այդ պատրաստութիւնները:

6· Հունգարիան ալ, որ կը գտնուի պարտուած եւ պատժուած պետութեանց կարգին, սկսած է ճլտորիլ եւ կը պահանջէ վերազինման իրաւունք, այսինքն վերաքննութիւն պատերազմական դաշնագիրներու:

7· Մ. Նահանգները դեռ վերջերս վիթխարի գումար մը սահմանեցին, նոր մարտանաւերու չինութեան եւ ուրիշ սպառազինութեանց համար:

8· Թուրքիոյ սպառազինման գործունէութիւնը հասած է ուշագրաւ աստիճանի մը: Արդէն քուէարկուեցաւ 49 միլիոն ոսկիի բացառիկ վարկ մը: Պաշտօնապէս դրուած է Տարտանէլի վերազինման հարցը: Թերթերը կը գրեն թէ մտանուր պատուիրակութիւն մը պիտի երթայ Ամերիկա եւ Նիւխոն (Ճափոն), երկու յայտնաւերու չինութեան, չատ մը օդանաւերու եւ ուրիշ զինուորական գոյքերու գնման մասին բանակցելու համար: Այս առթիւ կը հաւատան թէ Մոսկուա վերջերս հազար ական յանձնած է Թուրքիոյ, ի հարկին վաճելու համար Նեղուցները:

9· Կը զինուի նաեւ Ցունաստանը: Զօր. Քոնտիլիս, պատերազմական նախարարը, պահանջած է 18 միլիոն տոլարի վարկ մը, երեք տարուան համար:

10· Ցիչխ՞նք, տակաւին, Ա. Միութիւնն ու Նիւխոնը, որոնք սպառազէն պետութեանցառաջին չարքին վրայ կը գտնուին: Անոնք եղածը կը կատարելագործեն ու կը բազմապատկեն, առանց մարդու բան հարցնելու: Եւ միշտ կանգնած՝ դէմ դիմաց: (Այս տեսակէտէն խիստ պերճախօս է Ա. Իշխանութեան նորագոյն օրէնքը, որ մահապատիժ կը սահմանէ զինուորական գաղտնիքներուն եւ պատանդ կը հռչակէ անոնց ազգականները, մանաւանդ նկատի ունենալով Ժընեւ. Աբեւելքի կացութիւնը):

Ուրեմն, ճառերու չոգին եւ բանաձեւերու խշրտուքը արագօրէն տեղի կուտան վառօդի եւ քիմիական կազերու ծուխին առջեւ:

Մինչ զինաթափութեան գործը չատոչ կ'երթայ կրիայի կամ խեչափառի քալուածքով, նոր սպառազինութեանց եւ վերազինման մեքենան կը բանի չոգեպինդ ու սրընթաց...

Անուշ ալ այս պատկերը չատ աւելի մոայլ է, քան այն կացութիւնը որ կը տիրէր 1914ի նախընթաց չրջանին:

Այս առթիւ, ի՞նչքան խօսուն է Թուրք մամուլին կէս-բերան հեգնութիւնը՝ Նիւխոնի հետ կատարուած գաղտնի բանակցութեանց մասին:

Կ'արժէ կրկին եւ կրկին քրքրել այդ հանդոյցը, որ անմիջական կապ ունի մեր ժողովուրդի ճակատագրին հետ: Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՊՐԱՋԻԼԻԱ ԿԸ ՄԵՐԺԷ ԱՍՈՐԻՆԵՐԸ

»»»··«««

Ազգերու Դաչնակցութեան Մորհուրդը յունիս 7ին նկատի առաւ Իրաքի Ասորիներուն տեղաւորման խնդիրը: Տեղեկաբեր Մատարիակա (Սպանիոյ պատուիրակը) յայտարարեց թէ այլեւս կարելի չէ Պրազիլիա զրկել Ասորիները, որովհետեւ նոր օրէնք մը քուէարկուած է որ կը սահմանափակէ ներգաղթը՝ որ եւ է երկրէ: Հետեւաբար, մանաւանդ յանձնախումբը պէտք է նոր բանակցութիւններ կատարէ այն երկիրներուն հետ որ յարմար եւ տրամադիր են Ասորիներու ներգաղթին: Իրաքի պատուիրակը յայտարարեց թէ իր կառավարութիւնը պատրաստ է դիւրացնելու յանձնախումբին գործը:

Նոր խստութիւններ կատմիր դասակիցներու դէմ

»»»··«««

ԱԶԳԱԿԱՆՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ՊԱՏԺՈՒԻՆ ԻՐԵՐԵՒ ՊԱՏԱՆԴ

Մոսկուայէն կը հեռագրեն թէ կեզը· Գործադիր Կոմիտէն յունիս 8ին հաստատեց նոր օրէնքը՝ զինուորական դասալիքներու դէմ: Օրէնքը մանաւանդ կը վերաբերի գործօն բանակին եւ կը հաստատէ պատանդի դրութիւն մը: Այսպէս, 18 տարեկանէն վեր ամէն ազգական անձնապէս պատասխանատու պիտի համարուի իր ընտանիքի զինուոր անդամին հաւատարմութեան: Գործօն բանակի զինուորներէն անոնք որ յանցաւոր կը դատուին որեւէ դասալքութեամբ, պիտի զնդակահարուին առանց վերապահութեան: Քաղաքացիներն ալ առ հասարակ պիտի զնդակահարուին, բայց եթէ մեղմացուցիչ պարագաներ գտնուին, մահապատիժը կրնայ վերածուիլ տասը տարի բանտարկութեան: Օրէնքին գլխաւոր նորութիւնը կը վերաբերի սահմանին դուրս դասալքութեան: 18էն վեր այն բոլոր ազգականները որոնց հետ կ'ապրէր դասալիքը, եթէ նոյնիսկ լուր չունենան դասալքութենէն, պիտի զրկուին ընտրական իրաւունքներէ եւ Սիպերիոյ հեռաւոր չրջաններու պիտի աքսորուին հինգ տարուան համար: Եթէ ուրիշ ազգականներ գիտէին զինուորին փախչելու մտագրութիւնը եւ լուր չէն տուած կառավարութեան, կրնան զրկուիլ իրենց ստացուածքներէն եւ դատապարտուիլ 5 — 10 տարի բանտարկութեան: Ընտրական իրաւունքներէ զրկուիլ՝ համազօր է օրէնքէ դուրս հռչակուելու, քանի որ ամէն պատասխանատուութիւն ունին բայց ոչ մէկ իրաւունք, ոչ ալ ուսեալ տոմս: Ասոնք մեծ մասով քահանաներ են, կամ նախկին քահանաներ եւ զինուորներ, նախկին պաշտօնեաներ եւ սպաներ, կուլակներ եւ ուրիշ դասակարգային թշնամիներ: Օրէնքը մանաւանդապէս կը վերաբերի բանակին եւ օդանաւային ուժերուն եւ մեծ մասով հետեւանք է Ծայր· Արեւելքի մէջ պատահած դասալքութեանց: Այդ չրջանին մէջ, Զեկայի տաժանակիր աշխատանքի հինգ խոշոր կայաններէն զատ, բազմաթիւ կէս-ազատ բանուորական կազմակերպութիւններ սահմանուած են Ծայր· Արեւելքի ճարտարագործական զարգացման: Այսպէս, նոր երկաթուղի կը չինեն Պայքալ-Ամուր գծին վրայ, հանքեր կը բանեցնեն եւ գործարաններ կը կառուցանեն Ծայր· Արեւելքի բանակին համար: Գործադուլութեան գլխաւոր կեդրոններէն մէկն է Կոմսոմոլսկ—Ամուր քաղաքը, որ հաստատուեցաւ 1932ի վերջերը, Ամուրի կոյս անտառին մէջ: Ապարտաքաղքի եւ Նիքոլայեւսքի կէս ճամբուն վրայ: Այս աքսորավայրը ունի 20,000 բանուորներ, մեծ մասով՝ Ուկրաինայի եւ Հիւսիսային Կովկասի գիւղացիներ: Դասալքութիւնները կը պատահին ոչ միայն Զեկայի չարքերէն, այլեւ «ազատ» բանակատեղիներէն: Դասալիքները կը փորձեն Մանչուրիա փախչիլ: Նոր օրէնքին սահմանած մահապատիժը կը վերաբերի այս փախստականներուն:

Մահափորձ Աւստրիոյ փոխ-վարչապետին դէմ

Ցունիս 12ին մահափորձ մը կատարուեցաւ Աւստրիոյ փոխ-վարչապետ Պ. Ֆէյլի դէմ: Ռումբ մը պայթելով, օդը հանեց փէչթայի գծին մէկ մասը, բայց կառախումբը անվնաս մնաց եւ Պ. Ֆէյ կրցաւ փէչթա հասնիլ ողջ առողջ: Ոստիկանութիւնը կը յայտարարէ թէ մահափորձը սարքած են հիթլէրականները, համաձայն Պերլինի եւ Միւնիխի կեդրոններէն տրուած հրահանգներու: Ուրիշ դաւադրութիւններ ալ երեւան հանուած են: Կառավարութիւնը յայտարարութիւն մը հրատարակելով, կը ծանուցանէ թէ մահապատիժ պիտի կրեն անոնք որ կը մասնակցին այսպիսի ահաբեկումներու: Մահուան պիտի դատապարտուին նոյնիսկ անոնք որ ահաբեկիչներու յատուկպայթուցիկներ կը պահեն:

Ոստիկանութիւնը 66 քիլոկրամ ուժանակ բռնեց Ինսպրուքի մօտ եւ ձերբակալեց երկու ծանօթ հիթլէրականներ: Սալցպուրկի հարկային վարչութեան սպասման սրահին մէջ ռումբ մը պայթելով վիրաւորեց երկու անձեր եւ ծանր վնասներ պատճառեց չէնքին: Վիէննայի մէջ բռնուեցան բազմաթիւ գաղտնի թուղթեր, որոնք նոր դաւադրութիւն մը երեւան կը հանեն: Որոշուեցաւ կրկնապատկել երկաթուղիներու պահակներուն թիւը:

Պուլկարիոյ կուսակցութիւնները լուծուեցան

ԱՆՈՆՑ ԹԵՐԹԵՐՆ ՈՒ ԺՈՂՈՎՆԵՐՆ ԱԼ ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ

Պուլկարիոյ նոր կառավարութիւնը հրամանագրով մը լուծեց բոլոր քաղաքական կուսակցութիւնները: Այս օրէնքով միեւնոյն առեն կ'արգիլուին բոլոր այն թերթերը, պարբերականները, գրքոյկները եւ հրատարակութիւնները որ քաղաքական - կուսակցական ձգտումներ ունին: Արգիլուած են նաեւ կուսակցական հաւաքոյթներն ու պայքարները: Ոչ մէկը պիտի կրնայ անդամակցիլ արգիլուած կուսակցութեանց: Արգիլուած-կազմակերպութիւն մը չպիտի կրնայ գործել ուրիշ որ եւ է ձեւով:

Հրամանագիրը բանտարկութեան և տուգանքի պատիժներ կը սահմանէ անսասողներուն եւ կը ջնջէ այն բոլոր օրինական տրամադրութիւնները որ կը հակասեն նոր օրէնքին:

Միեւնոյն առեն, քանի մը օր պայմանաժամ տրուած է, զէնքերը յանձնելու համար:

Անգլիա 500 նոր օդանաւ պիտի չինէ

Լոտոնի թերթերը կը գրեն թէ օդանաւային նախարարը ծրագիր մը կազմած է, 500 նոր օդանաւերու չինութեան համար: Անգլիա ունի արդէն 800 առաջին կարգի եւ 130 երկրորդ կարգի օդանաւեր, որ կը կազմեն Արքայական օդանաւային տորմիղը: Նոր օդանաւերուն չինութիւնը պիտի վերջանայ քանի մը տարիէն:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՇՈՒՏ, ԱԻԵԼԻ ՇՈՒՏ,

»»»··«««

Հայ կամաւորներու եւ մարտիկնե-րու պաշտօնաթերթը «Ռազմիկ», իր մայիս 27ի թիւով կը ձայնակցէր երիտասարդական կազմակերպութեան պահանջին, դնելով շարք մը առաջարկներ:

1929էն ի վեր, « ցառաջ »ի միջոցաւ իմ կարգիս արձարձած ըլլալով այս հարցը, անգամ մը եւս կը հաստատեմ.—

ա) Գաղթաշխարհի հայ կեանքի վերանորոգման եւ պահպանման միակ կարեւոր ազդակը երիտասարդ սերունդն է՝ մարտական ոգիով, աւելի ճիշդ արիական ոգիով տոգորուած:

բ) Դաս պէտք է առնել անցեալէն եւ վերանորոգուիլ ներքինապէս· մէկ կողմ նետել որբ, խեղճ, պզտիկ - ազգ որակումները, այլ մանաւանդ «հայրէի մասլահաթ»ի եւ թայֆայականութեան օտարոտի բարբերը, ինչպէս բառերն ալ կ'ապացուցանեն, չունենալով իրենց հարազատ հայերէնը:

գ) Կուսակցութիւններէ անկախ կազմակերպութիւն մը պէտք է ըլլայ երիտասարդականը, առողջ ազգային ուղղութեամբ, որ համապատասխանէ հայ երիտասարդ սերունդին պահանջներուն, իրագործելի ծրագրով եւ յարմար անուանով, (*ես ազգընկերական-նութիւն* պիտի ըսէի):

դ) Այս տեսակ կազմակերպութիւն մը փոքր խմբակի մը միջոցով ալ կարելի է յաջողցնել, եթէ հողը հասունցած է ատոր համար· (ամբողջական ծրագրի կազմութիւնն ու յայտարարութիւնը կարելի է յետաձգել որոշ ժամանակ):

Եւ, « ճշմարիտ, ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի », հասուն է այդ հողը, սիրելի ուղեկիցներ «Երկունք », « Հայ Սկաուտ» եւ «Ռազմիկ»: Երիտասարդ ձեր կան ամէն տեղ պատրաստ՝ ազդանշանիդ որ պէտք չէ ուշանայ այլեւս:

Առաջին քա՛յլն է որ պէտք է առնել: Եւ շո՛ւտ, աւելի շուտ:

ՍԼԱՔ

ՎԱՀԱՆ ԳԱՐԱՍՈՒՃԵԱՆ

Երէկուան թերթը հրապարակ հանուած էր, երբ Ամերիկայի Հ· Յ· Դ· կեդր· կոմիտէէն ստացանք հետեւեալ հեռագիրը, յունիս 12 թուականով.—

Վահան Գարասուճեան մեռաւ գիշերը: Նիւ Եորքի դասը սկսաւ յունիս 7ին:

Վահան Գարասուճեանի մահով կ'անհետանայ հաղափական եռանդուն գործիչ մը: Թէեւ անդամ չէր Հ· Յ· Դաշնակցութեան, բայց միշտ եղած էր համոզուած գործակից մը անոր հաղափականութեան, ի խնդիր Հայաստանի ամբողջացման եւ անկախութեան: Իր հաղափական կեանքը սկսած է իբրեւ թարգման Ուաշինկթընի Օսմ· դեսպանատան: Մեծ պատերազմէն վերջը, ամբողջովին նուիրուեցաւ հայկական դատին, սերտօրէն կապուելով Հ· Հ· անդրանիկ դեսպան ողբացեալ ընկեր Գ·Փաստրմաճեանի (Արմէն Գարօ): Իմիք էր վարիչ ոգին Հայաստանի անկախութեան ամերիկեան կոմիտէին, որ այնճան սիրուքար վարեց հայկական դատը, երկար տարի խափանելով Լոզանի դաշնագրին վաւերացումը՝ Մ· Նահանգներուն կողմէ: Իրրեւ իրաւագէտ եւ հոյ անգլիագէտ, Վահան Գարասուճեան Հ· Յ· Դ· Ամերիկայի կեդր· կոմիտէին եւ Հ· Հ· պատուիրակութեան գործօն աջակցութեամբ, յաջողեցաւ հայկական դատին հետ կապուած պահել բազմաթիւ հեղինակաւոր Ամերիկացիներ,— Պ· Պ· Ճէրըրտ (նախկին դեսպան Պերլինի, որ գիրք մը գրած է ջարդերու մասին), Պ· Մորկընթօ (նախկին դեսպան Պոլսոյ, նոյնպէս հեղինակ ջարդապատումի մը), ծերակուտական Ռիվն, եպիսկոպոս Մէկինլի, ծերակուտական Սուոլսըն եւայլն: Ազատ մուտք ունէր Մ· Նահանգներու կառավարական եւ խորհրդարանական շրջանակներուն հետ եւ լայն յարաբերութիւններ: Հակառակ տիրող յոռետեսութեան եւ բազմաթիւ խոչընդոտներու, ողբացեալ գործիչը կը տեւէր երիտասարդական եռանդով եւ ամուր հաւատով: Ո՛ր եւ է նպաստաւոր առիթ չէր վրիպեր իր ուշադրութենէն եւ հետեւելով հանդերձ Հ· Հ· պատուիրակութեան հրահանգներուն, յաճախ դիմումներ կը կատարէր, ծրագիրներ կ'որոճար իր նախաձեռնութեամբ: Երբ Մ· Նահանգները ճանչցան Խ· իշխանութիւնը, Գարասուճեան նորէն ոգեւորուեցաւ եւ ուզեց անկարելին փորձել, ի նպաստ հայկական դատին:

Տակաւին կանուխ է, ամբողջովին պատկերացնելու համար կեանքն ու գործը այս հաղափական գործիչին, որ աչքերը կը փակէ միջազգային կացութեան եւ ազգային կեանքի ամէնէն մռայլ մէկ շրջանին: Նիւ Եորքի դէպքէն վերջը, Վահան Գարասուճեան արիաբար ճակատեցաւ ճաեւ ծանօթ խուժանա-վարութեան դէմ, խօսելով ու գրելով, լուսաբանելու համար Մ· Նահանգներու հանրային կարծիքը: Իմիք ալ մէկն էր 9 ամբաստանեալներու պաշտպան փաստաբաններէն: Տարիքը մօտ 55: Վերջերս հիւանդացած էր: Մեր ցաւակցութիւնները իր պարագաներուն:

Ամերիկայի պատասխանը պարտքերու մասին

ՖՐԱՆՍԱ ՆՈՐԷՆ ՈՐՈՇԵՑ ԶՎՃԱՐԵԼ

Մ· Նահանգներու կառավարութիւնը յունիս 4ին Անգլիոյ հաղորդած էր իր պատասխանը, պարտքերու վճարման մասին: Այս ծանուցագրով, Ուաշինկթընի կառավարութիւնը կը մերժէ Անգլիոյ առարկութիւնները, կը յայտարարէ թէ պատերազմական պարտքերը կապ չունին Անգլիոյ առնելիքներուն հետ, եւ տրամադրութիւն կը յայտնէ դրամի փոխարէն ապրանք ընդունելու:

⁂ Ֆրանսայի նախարարական խորհուրդը երեքշաբթի օր նիստ գումարեց նախագահութեամբ հանրապետութեան նախագահին: Արտաքին նախարարը տեղեկութիւններ տուաւ յունիս 15ի պայմանաժամի պարտաւորութեանց մասին: Թէր ու դմ վիճաբանութիւններէ յետոյ, որոշուեցաւ մնալ 1932 դեկտեմբերի տեսակէտին վրայ, այսինքն որ եւ է վճարում չկատարել, մինչեւ որ վերջնական կարգադրութիւն մը ըլլայ պարտքերու համար:

Այս պատասխանը անմիջապէս հաղորդուեցաւ ամերիկեան կառավարութեան·

ՏՈՒՆԻ ՎԱՐՉԱՊԵՏՈՒ ՀԱՐԻՒՐԻՆ 15 ՑԱՒԵԼՈՒՄԸ ՑԵՏԱՋԳՈՒԵՑԱՒ

Երեսփ· ժողովէն յետոյ, Վերակոյսն ալ որոշեց որ այս տարի եւս չգործադրուի բնակարաններու վարձքի հարիւրին 15 յաւելումը (համաձայն 1926ի օրէնքին): Այս որոշումը տրուած է նկատի առնելով տնտեսական տագնապը:

Դամասկոսի առեւտրականները պաղեստին կը գաղթեն

Դամասկոսի թերթերը կը գրեն թէ չատ մը վաճառականներ կը մտադրեն իրենց գործը եւ կը մեկնին Պաղեստին, որ կը քաշէ զիրենք չնորհիւ իր տնտե-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ՝)

ՅՈՒՆԻՍՆԵՐԸ ԻՐԵՆՑ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐՈՒՄ

(Ի. Ռ. հերթական մաս)

Տօթե· Կիսօտով հարցրեց Ռ. Ռ. Ռ.

Ընդհանուր ժողովին վերջ, որուն ներկայ էին 40-ի չափ անդամներ, ընտրուեցաւ նոր վարչութիւն։

Ընդհանուր ժողովի մը ընթացքին, ուր

ՀՈԳՈ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

»»» «««

Հայ նահապետական սկզբունքները ոչ միայն ընտանեկան, այլև հասարակական կյանքի մեջ ունեցել են մեծ նշանակություն։ Ընտանիքի գլուխը՝ հայրը, հոգ է տարել ոչ միայն իր զավակների, այլև ամբողջ տոհմի ապրուստի մասին։ Ընտանիքի անդամները հնազանդ են եղել հոր կամքին, նրա խրատներին։ Ընտանիքի անդամների միջև եղել են սերտ կապեր, որոնք ամրացել են տարիների ընթացքում։ Ընտանիքի անդամները միասին են ուրախացել, միասին են տխրել։ Ընտանիքի անդամների միջև եղել են փոխադարձ պարտականություններ։ Ընտանիքի անդամները միասին են աշխատել, միասին են հանգստացել։ Ընտանիքի անդամները միասին են ապրել։

— Դե՛հ, ընկերներ, ձայ տարա՛, վերջացրե՛ք ձեր գործերը, ես ալ գնամ ինձի գործ մը տեսնեմ։

Ինքնաշարժը կանգ առավ Ազգային Ժողովի շենքի առջև։ Պատգամավորները իջան մեքենայից, ու Վարդապետը ուզեց հրաժեշտ տալ։

— Ես ալ քեզի հետ գամ, ինչ որ ունիս ասելիք, ճամբան ասա։

Վարդապետը ժպտեցավ։

— Ինչ ունիմ, Մկրտչ, ինչ որ ունիս դուն ալ։ Ես ալ գնամ ինձի գործ մը տեսնեմ։

Մկրտչ Վարդապետը ուզեց ինքնաշարժը կանգնեցնել, բայց Վարդապետը ետ դարձավ։

— Ես ալ քեզի հետ գամ, ինչ որ ունիս ասելիք, ճամբան ասա։

Մկրտչ Վարդապետը ժպտեցավ։

— Ինչ ունիս, Մկրտչ։

— Մկրտչ։

— Կասկած չկա, այսօրկո՛ւ ինչպես որ ամեն անգամ ալ ընտրվեցանք, ես ալ ընտրվեցայ։

— Մկրտչ Վարդապետը ձեռքը տարավ ու սրտին վրա դրավ։

— Ինչպե՞ս չընտրվիս, ինչպե՞ս չընտրվիս, ես ինչ ըրի որ ինձի չընտրեն։ Ես ինչ ըրի որ ինձի չընտրեն։

Վարդապետը ժպտեցավ։

— Ինչ ըրի, ինչ ըրի, ես ինչ գիտնամ, ինչ ըրի։ Ես ինչ ըրի որ ինձի չընտրեն։

Մկրտչ Վարդապետը ուզեց ինքնաշարժը կանգնեցնել, բայց Վարդապետը ետ դարձավ։

— Ես ալ քեզի հետ գամ, ինչ որ ունիս ասելիք, ճամբան ասա

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian

Rédaction & Administration

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ եւ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15-70

(ԵՐԹԵՒԵԱԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ՈՒՐԲԱԹ 15 ՅՈՒՆԻՍ VENDREDI 15 Juin 1934

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՕԹԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Ջուգոսլաւիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

10 ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année No 2522

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՇՈՂԻՔՆԵՐ՝ ՄՈՍԿՈՒԱՅԷՆ ԷՆԿԻՒՐԻ

—...—

Թուրք մամուլը փորձեց հերքել այն տեղեկութիւնները թէ զաղանի բանակցութիւններ կատարուած են Նիփոնի (Ճափոն) հետ, Կովկասի եւ ուրիշ քաղաքական հարցերու մասին։

Մեր ընթերցողներուն ծանօթ է խնդիրը։

Համաձայն Լոնտոնի «Փըպլիք Լէճըր» թերթին քաղած տե – դեկութեանց, Նիփոն առաջարկած է Թուրքիոյ՝ գործակցիլ իրեն, ռուսե-ճափոնական պատերազմի պարագային, կատարեալ ա – զատութիւն վայելելով Կովկասի մէջ։

Միեւնոյն ատեն, անգամ մը եւս կը հաստատուէր թէ՝ Մ. Միութիւնը զաղանի դաշնագրով մը Թուրքիոյ պիտի յանձնէ Կովկասի ապահովութեան հոգը, եթէ ինք պատերազմի բռնուած ըլլայ ուրիշ ճակատներու վրայ։

Այս տեղեկութիւնները արտատպուեցան ոչ միայն օտար թերթերու, այլ եւ Մոսկուայի կուսակցական պաշտօնաթերթին՝ «Փրավտա»յի մէջ, ինչ որ զարմանք պատճառեց Թուրքերուն։

Այդ առթիւ էր որ, Թրքական մամուլը փորձեց հերքումներ կարկտել։

Մեր մասին, չունինք ուրիշ ազբիւր բացի «Փըպլիք Լէճըր»էն, որ կը պնդէ իր լուրին վաւերականութեան վրայ։

Բայց, ի՞նչ համոզիչ փաստեր կը ներկայացնէ Թուրք մամուլը, լուրին ստութիւնը ապացուցանելու համար։

Գրեթէ ոչինչ։ Պարզապէս կ'ապաւինի «ձեռնհաս անձնաւո – րութեանց», յայտարարելու համար թէ «սխալ տեղեկութեանց վրայ հիմնուած է» պատմութիւնը։

Եւ յետոյ զարմանք,— որ խորհրդային մամուլը արտատպեր է այդ լուրը, եւ արտառուչ հաւաստիքներ՝ Թուրքիւխորհրդային բարեկամութեան անկեղծութեան մասին։

— «Աշխարհ գիտէ թէ թուրք հանրապետութիւնը այնպիսի պետութիւն մը չէ որ ընդունակ ըլլայ Ռուսիոյ դէմ որ եւ է առաջարկ լսելու։ Խորհրդա – յին Ռուսիան ալ չանգիտանար այս իրողութիւնը»։ (Ճիւմհուրիէթ)։

Դժուա՞ր է ըսել թէ ի՛նչպէս երեւան պիտի գայ բուն ճշմար – տութիւնը։

Նիփոնի կառավարութիւնը կամ անոր մամուլը չափէն աւելի խորագէտ են, այսպիսի զաղտնիքներ լոյս աշխարհ հանելու հա – մար։ Իսկ Մոսկուա եւ Էնկիւրի անչուշտ այնքան միամիտ չեն որ հրապարակային վիճաբանութեան ենթարկեն խնդիրը։

Ժամանակի խնդիր են այսպիսի զաղտնիքներու ստուգումը։ Եւ յաճախ դէպքերն են որ կը հաստատեն սուտն ու իրաւը։

Այդ, սպասելով նոր լուսաբանութեանց, այսօր կ'ուզենք ու – շադրութեան յանձնել պարագայ մը որ ոչ զաղտնիք է, ոչ ալ հա – նելուկ, այլ չոր ու ցամաք իրողութիւն։

Կ'ակնարկենք Թուրքիւխորհրդային կապին ամրացման եւ զարգացման։

Ի՛նչ որ ալ պատահած ըլլայ, կարելի չէ ժխտել թէ՝ երկու երկիրներն ալ խորապէս կը՛զնահատեն հաստատուած բարեկա – մութեան եւ զինակցութեան արժէքը, եւ կը տարփողեն զայն ամէն առիթով։

Անոնկախներու հանգոյց մըն է դիւանագիտական կեանքը։ Բայց, ներկայ վիճակին մէջ, Էնկիւրի եւ Մոսկուա որ եւ է պատ – ճառ չունին կապերը խզելու կամ թուլցնելու։

Ընդհակառակն, այսօր այդ զինակցութեան կողքին է նաեւ Ֆրանսա, որ երկչ զինակիցն էր ցարական Ռուսաստանի եւ այժմ կրկին այդ ճամբուն կը հետեւի, տարբեր պայմաններու մէջ։

Ըսել կ'ուզենք թէ մեկէ աւելի պատճառներ, կենսական շահեր եւ նպատակներ կան, սերտօրէն իրարու կապուած պահելու հա – մար Մոսկուան եւ Էնկիւրին։

Եւ երկու կողմերն ալ մասնաւոր հաճոյքով կը չեշտեն, կը փառաբանեն այդ իրողութիւնը։

Վերջերս Մոսկուայի ծանր ճարտարագործութեան օրկանը, «Զա Ինդուստրիալիզացիա», հրատարակեց բացառիկ թիւ մը, «Սորոյիմ», որ նուիրուած է երկու երկիրներու բարեկամու – թեան։

Այս հրատարակութեան մէջ՝ յօդուածներ ունին երկու կող – մերու վարիչ դէմքերը,— Մ. Քէմալ, Ըսմէթ, Քեազիմ փաշաներ – ը, արտաքին գործակարը եւ ուրիշ թուրք դէմքեր, իսկ Մ. Մի – ը, արտաքին գործակարը եւ ուրիշ թուրք դէմքեր, իսկ Մ. Մի – ութեան կողմէ՝ Կալինին, Մոլոտով, Վորոշիլով, Կարախան, փրոֆ. Ժուկովսկի եւ ուրիշ երեւելիներ։

Յօդուածներէն եւ ուսումնասիրութիւններէն զատ, բազմա – թիւ պատկերներ ալ կը ներկայացնեն նոր Թուրքիոյ յառաջդիմու – թիւնները՝ վերջին տասնամեակի ընթացքին։

Ինչքան ալ բնական թուի այս ձեռնարկը, չի կորնցներ իր արժէքը։ Մանաւանդ ներկայ պարագաներուն մէջ։

Երեւանի թերթերը հեռագիրներով կը հաղորդեն հրատարա – կութեան լուրը, եւ կ'արտատպեն գլխաւոր յօդուածները։

«Մ. Հայաստան» յունիս 1ին տպեց հրատարակութեան հե – ռագիրը, իսկ յաջորդ օրը՝ Մոլոտովի, Կալինինի, Վորոշիլովի, Մ. Քէմալի եւ Ըսմէթի յօդուածները։

Այդ, մինչ որոշ չափաւորութիւն կը տիրէ Թուրք վարիչնե – րու արտայայտութեանց մէջ, խորհրդային իշխանաւորները բաս – կացնելու համար իրենց հիացումը նոր Թուրքիոյ հանդէպ եւ անոր բարեկամութեան մասին։

Շողիքներ են որ կը վազեն բերնով թէ գրչով։

Այսպէս Վորոշիլով — պատերազմական գործավարը — որ չորս տասնամեակ նուէր տարած էր Մ. Քէմալի, կը պանծացնէ Թուրք «տաղանդաւոր ժողովուրդը», Թուրք բանակը, զղրոցնե – րը, «ազատագրուած Թրքաստանին», «առյդ, կենսուրախ, ամբա – րը, «ազատագրուած Թրքաստանին», «առյդ, կենսուրախ, ամբա – խուռն պատանիներն ու աղջիկները», Մ. Քէմալը, Ըսմէթ փաշան եւ մնացեալը։

Կ'անդրադառնանք տակաւին։

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՖՐԱՆՍԱՑԻ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ՄՊԱՌԱԶԻՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

»»»·«««

ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎԸ ՍԿՍԱՒ ՔՆՆԵԼ ՆՈՐ ՎԱՐԿԵՐԸ

Երեսփ. ժողովը երէկ սկսաւ քննել կառավարութեան առաջարկները՝ պին – ուորական վարկերու մասին։ Ինչպէս կը յիշուի, կառավարութիւնը 3,120,00,000 ֆրանքի բացառիկ վարկ մը պահանջած է։ Այս պահանջը ընդունուեցաւ երմ – տական յանձնաժողովին կողմէ։

Պահանջուած վարկերէն 1,275,000,000 ֆրանք պիտի յատկացուի բանա – կին։ Այս գումարով, յառաջիկայ ամեհէն առաջ պիտի աւարտին արեւելեան սահմանագլուխի ամրութիւնները եւ պիտի չինուին «վտանգի միջնաբերդեր», բուն ամրութեանց ետին, ի հարկին անմիջապէս օգնական ուժ հասցնելու հա – մար։ Միեւնոյն ատեն պիտի ամրացուին կարգ մը կէտեր որոնք անկատար մնացած էին 1929էն ի վեր։ 600,000,000 ֆրանք պիտի յատկացուի նաւատորմի, ծովեզերեայ ամրութեանց եւ վառելանիւթի կայաններու չինութեան համար։ 80 միլիոն պիտի ծախսուի ծովեզերեայ պաշտպանութեան միջոցները համար։ 80 միլիոն պիտի ծախսուի ծովեզերեայ պաշտպանութեան միջոցները բարելաւելու, իսկ 150 միլիոն՝ ծովային օդանաւորդութիւնը կատարելագոր – ծելու համար։ Միեւնոյն ատեն 40 միլիոն ֆրանք պիտի յատկացուի օդանա – ւային կազմածներ զնելու եւ կայանները արդիական նորութիւններով օժտե – լու համար։ Բուն օդանաւային նախարարութիւնը պիտի ստանայ մէկ միլիառ ֆրանք, առաջնակարգ վիճակի մը հասցնելու համար Ֆրանսայի զինուորական օդանաւորդութիւնը։

Թրխական օփերա մը ի պատիւ Պարսից շահին

Պոլսէն կը հեռագրեն թէ Էնկիւրիի մէջ, ի պատիւ Պարսկաստանի Շահին պիտի ներկայացուի Թրքական օփերա մը, որ կը նկարագրէ Թուրքերու եւ Պարսիկներու ղիցաբանական ծագումը։ Դերակատարները 400 հոգի են, բա – լորն ալ Թուրք։ Հեղինակը եւ բեմադրիչն ալ Թուրք են։ Մաղր անձամբ ներ – չնած է Մ. Քէմալ եւ կը ներկայացնէ նոր չրջան մը Թրքական արուեստին մէջ։

Հիթլեր-Մուսոլինի տեսակցութիւնը

ՄԵՆ ՀԵՏԱՔՐՔՐՈՒԹԻՒՆ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ

Գերմանիոյ վարչապետը Վենետիկ հասաւ երէկ, հինգշաբթի, եւ ընդուն – ուեցաւ փառաւոր ցոյցերով։ Երկու «Առաջնորդ»ներուն տեսակցութիւնը տեղի ունեցաւ Վիլլա Փեզանիի մէջ, որ կը գտնուի Վենետիկի եւ Փատովայի միջեւ եւ չինուած է 18րդ դարու առաջին կէսուն, Համանուն ընտանիքին համար։ Քամփօ - Ֆորմիոյի հաշտութենէն յետոյ (1797) Նափոլէոն իր բնակութիւնը հաստատեց այս վիլլային մէջ եւ իր անկողինը պահուած է մինչեւ այսօր, մի – եւնոյն սենեակին մէջ։ Կ'ըսուի թէ այդ սենեակը այժմ յատկացուած է Պ. Մուսոլինիի։ Նափոլէոն այնքան հաւնած էր այս վիլլային որ գնեց եւ բարե – կամի մը նուիրեց։

Քաղաքական շրջանակներու մէջ սուր հետաքրքրութիւն չարժած է այս տեսակցութիւնը, մանաւանդ որ Պ. Մուսոլինիի կ'ընկերանան արտաքին նա – խարարութեան խորհրդականը եւ ուրիշ պատասխանատու անձեր։ Տարակոյս չկայ թէ երկու դիկտատորները պիտի զրաղին օրուան կարեւոր հարցերով եւ մանաւանդ սպառազինութեանց կրճատման խնդրով։ Կարծողներ կան թէ տեսակցութիւնը ուղղուած է Ֆրանսայի դէմ։

Այս տեսակէտէն ուշագրաւ է իտալական մամուլի լեզուն։ Բոլոր կարեւոր թերթերը խմբագրականներով կը քննադատեն Ֆրանսայի քաղաքականութիւ – նը, որ կը ձգտի պահպանութեան չրջանային դաշինքներ կնքել եւ թշնամական ճակատ մը կազմել Իտալիոյ դէմ։ Միեւնոյն ատեն կը չահագոչեն Գերմանիոյ զինուորական պաշտպանութեան իրաւունքը եւ կը քննադատեն Փոքր Համա – ձայնութիւնն ու Պալքանեան ուխտը։

Անգլիական մամուլը վերապահ դիրք մը բռնած է։ «Տէյլի Թելկրաֆ»ի կարծիքով, այս տեսակցութիւնը պատասխան մըն է Ֆրանսա - Մ. Միութիւն - Թուրքիա-Փոքր Համաձայնութիւն ճակատին։ «Պ. Լիթվինովի չայողութիւնը Թուրքիա-Փոքր Համաձայնութիւն ճակատին։ «Պ. Լիթվինովի չայողութիւնը Ֆրանսայի, Թուրքիոյ եւ Պալքանեան պետութեանց քով, յառաջ բերած է բնա – կան եւ անխուսափելի հակազդեցութիւն մը,— Իտալիոյ եւ Գերմանիոյ մեր – ձեցումը։ Այս համաձայնութիւնը ուղղուած է ոչ այնքան Ֆրանսայի օրքան անոր գործակիցներուն դէմ, Մօտաւոր Արեւելքի մէջ, ուր իտալական չահերը, արդէն չատ լայն, կը ձգտին դէպի տեւական ճնում»։

«Դժոխքին դասատուները» ուղիմ ու պայթեցուցին

Զորեքշաբթի առտու Պլէօ փողոցի նամակատան մէջ, պայծոնեայ մը կը չօշափէր լրագրի մէջ փաթթուած կապոց մը, երբ յանկարծ պայթիւն մը տե – ղի ունեցաւ։ Պաշտօնեան գետին փռուեցաւ արիւնլուայ։ Վիրաւորուեցան ու – րիշ երկու պաշտօնեաներ ալ։ Մրարը ուղղուած էր Թառեւական հեղինակներու եւ երգահաններու ընկերութեան նախագահին։ Ցարակից նամակ մը կ'ազդա – րարէր։—«Զարնե՛նք ֆրանսացի ժողովուրդը առանց տարբերի, տեսի եւ ասոր – ճանի խարուեան, մինչեւ որ հասկնայ Թէ իր վատութիւնը մեծ չափազանց – րու դէմ՝ անարժան կը դարձնէ զինքը խաղութեամբ վարուելու սովորական գողերու հանդէպ»։ Նամակը տորդրուած էր այսպէս։— «Դժոխքի երեք դատաւորները, Էակ, Ռատամանթ եւ Մինոս»։ Կը կարծուի թէ խենթի մը գործն է։

Նոր խաղութիւններ Սուրիոյ մէջ

Լիբանանի մամուլի տեսչութիւնը հրաւիրեց բոլոր լրագրողները եւ անոնց հաղորդեց հետեւեալ հրահանգները։

1.— Արգիլուած է չարձակում գործել Սուրիոյ պաշտօնական անձնաւորու – թեանց դէմ։ 2.—Արգիլուած են առհասարակ սուրիական լուրերու եւ մասնա – ւորաբար Հալէպի վերջին դէպքերուն առթիւ խմբագրական թելադրութիւններ եւ գրգռիչ հրատարակութիւններ։ 3.— Նմանապէս արգիլուած է սուրիական դէպքերու չուրջ հրատարակել չափազանցուած տեղեկութիւններ, որոնք կրնան խանգարել ապահովութիւնը։

»»»·«««

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՑ կառավարութիւնը նոր հրամանագրով մը կ'ազդարարէ թէ՝ բաղաքական կուսակցութիւնները եւ անոնց մամուլը արգիլուած ըլլալով, թերթերը միայն լուրեր կրնան հրատարակել։ Բոլոր խմբագիրներուն ցանկը պիտի հաղորդուի կառավարութեան։

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

«ԱՐԻՒ ՀԱՅԿԱԶՈՒՆԻ»

եւ

ՄԱՅԻՍ 28

»»»·«««

Մայիս 24ին լրացաւ Թուրքիոյ Հայոց Ազգ. Սահմանադրութեան 73րդ տարեդարձը։

Այս առթիւ, սրտառո՞ւչ խմբագրա – կան մը շարադրած է Ամերիկայի ռամ – կավարներուն պաշտօնաթերթը։ Նոյն իսկ երկու հատ։

Փառաբանելով ազգ. սահմանա – դրութեան տարեդարձը, ռամկավար օրկանը կը պատմէ թէ՝ Օսմ. կառա – վարութիւնը, սուլթանական ինքնիշ – իթթիհատականը, միշտ ծուռ նայե – ցաւ մեր ազգային ինքնավարութեան։

— «Ապահով Համիտ, լաւ կառնելով Սահմանադրութեան նշանակութիւնը եւ գիտնալով որ Հայեր անոր տարե – դարձը կը կատարեն ոչ թէ Պատ – րիարքարանի յատուկ կանո – նագրի մը հաստատութիւնը յիշատա – կելու, այլ իրենց Ազգային Վերածն – նութիւնը եւ յոյսերը ողջունելու հա – մար, ուրիշ խստութիւններու կար – գին խափանեց՝ Սահմանադրութեան ոչ միայն տարեդարձները, այլ նաեւ գործադրութիւնը»։ (Պայքար, 25 մայիս)։

Ռամկավար օրկանը յատկապէս, շեղագիր տառերով կը բացատրէ թէ՝ Ազգ. Սահմանադրութիւնը հիմնուած էր «ռամկավար ազատական» սկզ – բունքներու վրայ։

Միեւնոյն ատեն կը պատմէ թէ՝ Սահմանադրութեան հիմնադիրներն ու վարիչները, շատ խելացի մարդիկ էին։

— «Անոնք պատակարգային պայ – քար, Ամիրաներու եւ արհեստաւոր – ներու միջեւ կոիւ ալ չարծարծեցին, ազատամիտ Ամիրաներու խումբ մը բոլոր սրտով ոյժ տուաւ իրենց»։

Գիտէի՞ք։ Բայց աւելի կարեւոր պարագայ մը։

— «Այդ չարժումին չատ պատշաճ եւ յատկանշական անուն մը տրուեցաւ իր ժամանակին — «լուսաւորեալ»ի եւ «խաւարեալ»ի պայքար եւ անոր յաղթանակը եղաւ ԱԶԳՕՒԹԵԱՆ գա – զափարին տիրապետութիւնը հայկա – կան բոլոր հաստատութեանց ու ձեռ – նարկներու մէջ, որ իր բնական զար – գացումով յանգեցաւ ՀԱՅ ԱԶԱՏԱ. – ԳՐԱԿԱՆ ՇԱՐԺՄԱՆ»։ (Գլխագիրնե – րը իրենք չարած են)։

Կը տեսնէք որ Ռամկավարները այն – քան ալ «պէխապէր» չեն պատմու – թեանէն։

Անո՞ւնի ալ կ'ըմբռնեն «անցած–գա– ցած բաներ»ու արժէքը։ Նոյնիսկ ներշնչումներ կ'ունենան։

Այս առթիւ, կը փորձուիմ հարցը նել։

— Եթէ Ազգ. Սահմանադրութիւնը յաղթանակ էր ազգութեան գաղա – փարին, որ «իր բնական զարգացու – մով յանգեցաւ հայ ազատագրական շարժման», ի՞նչ էր 1918 մայիս 28ը։

Ու եթէ բոլորս այնքան սրտանց կը սիրէինք Ազգ. Սահմանադրութիւնը, տօնելով, ներշնչուելով եւ «Այիֆ Հայկազունի»ը թղթացնելով հակա – ռակ սուլթանական եւ իթթիհատական բռնութեանց, ի՞նչու, այսօր, բաժ – նուած ենք երկուքի, ազատագրական շարժման երկրորդ հանգրուանին — պետականութեան — տարեդարձին առ – թիւ որ կը կոչուի Մայիս 28...

ՎԱՀԷ

Նոր ցոյցեր Հալէպի եւ Անթիոքի մէջ

Պէյրութի թերթերը կը գրեն թէ անցեալ չաբթու նոր ցոյցեր եղած են Հա – լէպի մէջ եւ չուկաները փակ մնացած։ Նամազի համար մեծ մզկիթ հաւաք – ուած բազմութիւնը թափօր կազմելով, սկսեր է յառաջանալ դէպի Պալ էճէյն, ուր բախում ունեցած է ոստիկաններու հետ։

Յուցարարները ցրուած են եւ քանի մը հոգի ձերբակալուած։ Հետեւեալ օր չուկաները բացուած են եւ խաղաղութիւնը վերահաստատուած է։

Հալէպի քաղաքապետութիւնը որոշած է Սուրիոյ Հանր. Նախագահի ա – նունով կոչել Ֆրանս. փողոցէն մինչեւ «Էլ Քըշէկ» պահակատուն երկարող ճամբան։

Կարգ մը Անտոքցիներ, որոնք Սուրիական նախագահներու վերջին այցե – լութեան առթիւ որոշած էին ցոյցեր կազմակերպել, ձերբակալուելով փոխա – դրուած են Հալէպ, դատուելու համար։

Ճափոնի գաղտնի բանակցութիւնները Գերմանիոյ եւ Թուրքիոյ հետ

Հակառակ բոլոր հերքումներուն, ուրիշ ազբիւրներէ ալ կը հաստատուին Ճափոնի դիւանագիտական գաղտնի բանակցութիւնները։ Այս անգամ ալ խըն – դիրը ուղղակի կապ ունի Թուրքիոյ եւ Կովկասի հետ։ Ահա վերջին լուրը։—

Վերջերս Ճափոն Ծովակալ մը Գերմանիոյ մայրաքաղաքին մէջ բսաւ.

«Մեր Ճափոնական հայրենիքը այսօր ինքզինքը կը գտնէ մօտաւորապէս նոյն կացութեան մէջ, ուր կը գտնուէր Գերմանիան մեծ պատերազմէն առաջ։ Բայց մեր ամբողջ ազգը մէկ մարդու պէս կը գիտակցի, թէ ինք իր ամբողջ ուժով պէտք է պայքարի եւ տիրանայ գերման ժողովուրդի բախտին եւ բարօ – րութեան»։

Գերման մամուլն ալ իր կարգին «անժխտելի նմանութիւն» մը գտաւ գեր – մանի եւ Ճափոնական քաղաքական «մտքին եւ զգացումին» միջեւ։

Ինչպէս կը հաղորդուի հաւաստի աղբիւրներէ, Ճափոն ծովակալը եղած է Ճափոնի լիազօր ներկայացուցիչը՝ զինակցութիւն կնքելու համար ոչ միայն Գերմանիոյ, այլ եւ Լեհաստանի եւ Թուրքիոյ հետ։ Համաձայն լաւատեղեակ նոյն աղբիւրին, Ճափոն առաջարկած է անոնց իրեն հետ միասին նոր բաժա – նումի ենթարկել Ռուսիան։ Ճափոն խոստացած է Գերմանիոյ տալ լեհական Նրբանցքը եւ Մերձպալթեան պետութիւնները, Լեհաստանի տալ ամբողջ Ուկ – րայինան եւ Թուրքիոյ տալ Կովկասը Բագուի նաւթահանիքներուն հետ միասին։ Իսկ Ճափոն ինքզինք անկախած իրեն կը վերապահէ Սիպերիան եւ Մոնկոլիան գրաւելու իրաւունքը։

Հետաքրքրական է, որ Ճափոն Ծովակալը Պերլինէն չետոյ գացած է նաեւ Էնկիւրի՝ Թուրք կառավարութեան հետ անձամբ խօսելու Թուրքիոյ՝ Ճափոնի եւ Գերմանիոյ միանալու առաւելութեանց մասին։

Սահմանագիծի խնդիրներ Սուրիոյ եւ Թուրքիոյ միջեւ

Մայիս 30ին Նըսէպինի մէջ գումարուած է Սահմանային Յանձնախումբը Թուրք եւ Ֆրանսայի անդամներուն կողմէ եւ տուած հետեւեալ որոշումները։

1.— Ճշդել Թափառաչրջիկ ցեղերու այս ամրան բնակավայրերը եւ անոնց պէնքերուն թիւն ու քանակը։ 2.— Սահմանի վրայ գտնուող ժողովուրդին գան – ձել տուրքերը։ 3.— Ոճրագործներու յանձնումը։

Ուրիշայի «Միլլի» թերթը կը գրէ Թէ երկու երկիրներու միջեւ սահմա – նային յարաբերութիւնները չատ գոհացուցիչ են եւ կէտ առ կէտ կը գործա – դրուին գոյացած համաձայնութիւնները։

—...—

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ՆԱՒԱԳԱՀԸ լիազօրութիւն ստացաւ մահապիճ խն – դիրներու եւ առեւտրական դաշնագիրներու կարգադրութեան համար։

ՕՐՈՒՑ ԸՆԴՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

«ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՀՈՍՔԵՐ»

»»»••«««

Մորթվեցավ «Ցաւոց»-ի ձուատու ոչխարը, որ ամէն տարի 250 ֆր. կ՚ապահովէր 180-ի չափ հիւանդ։ Ոչխարը մորթեցին ու կերան, իսկ հիւանդները մնացին առանց կաթի։ Ասոր վրայ ոմանք կ՚ըսեն, թէ ոչխարը մորթեցին, որպէսզի հիւանդները չկարենան ստանալ կաթ։ Ուրիշներ կ՚ըսեն, թէ ոչխարը մորթեցին, որովհետեւ ան ալ հիւանդացած էր։ Ոչխարը մորթեցին, ու հիւանդները մնացին առանց կաթի

Ի՞նչ կարդալ ամառանոցում

Ամառանոցում ընթերցանության համար ամենահարմարը, իհարկե, գեղարվեստական գրականությունն է։ Ամառանոցում մարդ ավելի շատ ժամանակ ունի կարդալու, քան քաղաքում։ Ամառանոցում մարդ ավելի հանգիստ է, ավելի ազատ։ Ամառանոցում մարդ ավելի հեռու է կենցաղային մանր հոգսերից, որոնք խանգարում են կարդալ։ Ամառանոցում մարդ ավելի մոտ է բնությանը, որը ոգեշնչում է կարդալ։

Ամառանոցում կարդալու համար ամենահարմար գրականությունը, իհարկե, հումորն է։ Ամառանոցում մարդ ավելի ուրախ է, ավելի զվարթ։ Ամառանոցում մարդ ավելի հակված է ծիծաղելու։ Ամառանոցում մարդ ավելի ընդունակ է գնահատելու հումորը։

Ամառանոցում կարդալու համար ամենահարմար հումորը, իհարկե, ռուսական հումորն է։ Ռուսական հումորը ամենաբնական հումորն է։ Ռուսական հումորը ամենաանկեղծ հումորն է։ Ռուսական հումորը ամենաանմիջական հումորն է։ Ռուսական հումորը ամենաանկաշկանդ հումորն է։ Ռուսական հումորը ամենաանհոգ հումորն է։ Ռուսական հումորը ամենաանխնամ հումորն է։ Ռուսական հումորը ամենաանպաճուճ հումորն է։ Ռուսական հումորը ամենաանկեղծ հումորն է։

Ամառանոցում կարդալու համար ամենահարմար հումորիստը, իհարկե, Գոգոլն է։ Գոգոլը ամենաբնական հումորիստն է։ Գոգոլը ամենաանկեղծ հումորիստն է։ Գոգոլը ամենաանմիջական հումորիստն է։ Գոգոլը ամենաանկաշկանդ հումորիստն է։ Գոգոլը ամենաանհոգ հումորիստն է։ Գոգոլը ամենաանխնամ հումորիստն է։ Գոգոլը ամենաանպաճուճ հումորիստն է։ Գոգոլը ամենաանկեղծ հումորիստն է։

Ամառանոցում կարդալու համար ամենահարմար գիրքը, իհարկե, «Մեռած հոգիները» է։ «Մեռած հոգիները» ամենաբնական գիրքն է։ «Մեռած հոգիները» ամենաանկեղծ գիրքն է։ «Մեռած հոգիները» ամենաանմիջական գիրքն է։ «Մեռած հոգիները» ամենաանկաշկանդ գիրքն է։ «Մեռած հոգիները» ամենաանհոգ գիրքն է։ «Մեռած հոգիները» ամենաանխնամ գիրքն է։ «Մեռած հոգիները» ամենաանպաճուճ գիրքն է։ «Մեռած հոգիները» ամենաանկեղծ գիրքն է։

Ամառանոցում կարդալու համար ամենահարմար հումորիստուհին, իհարկե, Ավդոտյա Սմիռնովան է։ Ավդոտյա Սմիռնովան ամենաբնական հումորիստուհին է։ Ավդոտյա Սմիռնովան ամենաանկեղծ հումորիստուհին է։ Ավդոտյա Սմիռնովան ամենաանմիջական հումորիստուհին է։ Ավդոտյա Սմիռնովան ամենաանկաշկանդ հումորիստուհին է։ Ավդոտյա Սմիռնովան ամենաանհոգ հումորիստուհին է։ Ավդոտյա Սմիռնովան ամենաանխնամ հումորիստուհին է։ Ավդոտյա Սմիռնովան ամենաանպաճուճ հումորիստուհին է։ Ավդոտյա Սմիռնովան ամենաանկեղծ հումորիստուհին է։

Ամառանոցում կարդալու համար ամենահարմար գրքերը, իհարկե, Ավդոտյա Սմիռնովայի գրքերն են։ Ավդոտյա Սմիռնովայի գրքերը ամենաբնական գրքերն են։ Ավդոտյա Սմիռնովայի գրքերը ամենաանկեղծ գրքերն են։ Ավդոտյա Սմիռնովայի գրքերը ամենաանմիջական գրքերն են։ Ավդոտյա Սմիռնովայի գրքերը ամենաանկաշկանդ գրքերն են։ Ավդոտյա Սմիռնովայի գրքերը ամենաանհոգ գրքերն են։ Ավդոտյա Սմիռնովայի գրքերը ամենաանխնամ գրքերն են։ Ավդոտյա Սմիռնովայի գրքերը ամենաանպաճուճ գրքերն են։ Ավդոտյա Սմիռնովայի գրքերը ամենաանկեղծ գրքերն են

Փարիզ եւ արուարձաններ

ՊԱՆԵԼՕ-ՔԱՇԱՆի «Արթիւ» ենթակոմիտէի անդամական ընդհ. ժողովը տեղի կ'ունենայ վաղը Շաբաթ իրիկուն ժամը 9ին, Քաշան, սովորական հաւաքատեղին։ Խիստ կարեւոր օրակարգ։

Դասար

ՍԷՆ ԼՈՒԻ Ակնունի Ենթակոմիտէի անդամական ընդհանուր ժողովը այսօր Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8ին իր Ակումբին մէջ։

ԼԻՈՆի վարանդեան կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերներըայսօր Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին 181, Cours Lafayette, Café de la Gareի սրահը։

ՓՕՆ ՏՕՊՆԱՅի Կորիւն խումբի ընկերական ընդհ. ժողովը այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2ին, ընկեր Մարգար Բարխեանի բնակարանին (Լապիկիւտ) մէջ։

ՏԷՍՒՆի կոմիտէն անդամական ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ Քրիստափոր, Թոստոմ եւ Ջաւարեան խումբերու բոլոր ընկերները, այս կիրակի երեկոյ ժամը ճիշդ 7ին Հ. Յ. Դ Տան մէջ։ Խիստ կարեւոր օրակարգ։

ՍԷՆ ԹՒԼԻԻԼԻՆի «Անտոք» ենթակոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ Սէն Շամոնի «Վարուժան» խումբը այսօր Ուրբաթ իրիկուն ժամը 8ին, ընկեր Արժենակ Գուլումճեանի բնակարանը։

»»»··«««

ԸՆԿԵՐԱՀԱՄԱԿՐԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

ՎԻՇԱՊ կոմիտէի ընկերահամակրական հանդիպումը տեղի կ'ունենայ ՄԱՅԻՍ 28ի ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ՏՕՆԻՆ առթիւ այսօր Ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին Պէգոնի կայարանին դիմացիծանօթ սրճարանին մէջ։

ՄԱՅԻՍ 28Ը ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

ԱՐՆՈՒՎԻԼԻ ՄԷՋ

ՎԱՂԸ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 8.30ին Salle Gallemanneի ՄԷՋ
(Արնուվիլի կայարանին դիմաց)։

Կը նախագահէ՝ ընկ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՃԻՎԱՆԵԱՆ

Կը խօսի՝ ընկ. Գ. ԲԱԼԱՅԵԱՆ

Կ'երգէն՝ Տիկին Խաչատուրեան, եւ ըր. կնեազեան։

Կ'արտասանեն ընկերներ ըն. կարապետեան եւ կարպիս օսմանճեան։

Կը ներկայացուի՝ «ԽԵՁՈՑի ԹՈՒՋ»ը

Յանքերու մասնակցութեան համար 2 ֆրանք։

ԼԱ ՍԻՕԹԱՅի ՄԷՋ

ԱՅՍ ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍ ՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ ՃԻՇՏ 2ին
Կը խօսի՝ ընկ. ԱԶԳԻՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒԹ

ՍՏԱՑԱՆՔ

ՍԷՆ ԹՒԼԻԻԼ, Ս. Խ.— 210 ֆրանք։
ՓՐԻ ՍԷՆ ԺԷՐՎԷ, Տէյ.— 35։
ԼԻՈՆ, Գործ.— 600։
ՎԻԼԻՆ, Դ. Ե.— 100։
ՎԻԼԻՆ, Հ. Ց.— 70։
ՎԻԼԻՆ, Խ. Զ.— 40։
ՎԻԼԻՆ, Ման.— 70։
ՎԻԼԻՆ, Կ. Թ.— 50։
ՄԱՐՍԷՅԼ ԳՈՐԾ.— 852։
ՕԼՆԷ ՍՈՒ ՊՈՒԱ, Բարս.— 35։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

HARATCH

(Fondé en 1925) tel. R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : Seh. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ եւ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15-70

(ԵՐԹԱԽԱԽԿ ՀԱՄԱՐ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՅՈԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութները	140 Ֆրանք	70 Ֆրանք	35 Ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 Ֆրանք	100 Ֆրանք	—

ՇԱԲԱԹ
16
ՅՈՒՆԻՍ
SAMEDI
16 Juin
1934

10ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année No 2523

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿԱՒ ԽՕՍՔ

ՋՐՈՅՑ Հ. Մ. Ը. Մ.Ի ԲԱՐԵԿԱՄԻ ՄԸ ՀԵՏ

»»»··«««

— Մեր ներքին վէճերն ալ հետեւանք են գաղութներու պղտոր կացութեան: Կարելին կը փորձենք խուսափելու համար, բայց միշտ ալ բան մը կը պատահի: Կարգացիք, անշուշտ, հինգ մարգիկներու բաց նամակը, «պատմութեան համար»...

— Մեր տպաւորութիւնը այն է թէ՝ չատերը որ Հ. Մ. Ը.Մ.ի անունով կը խօսին, պայծառ գաղափար չունին անոր կոչման, եւ մանաւանդ իրենց պարտականութեանց մասին: Այսպէս, գաս մը անդամներ մարզական չարժում ըսելով կը հասկնան ֆութպոլ խաղալ, մրցանիւ կոտրել, «Օթօ – Մոթօ» հոլովել եւ ամէն բան արհեստի վերածել: Ուրիշներ ալ, ազգասիրական թռիչքներով տարուած, կը կարծեն թէ իրենց պարտականութիւնն է զինուորներ պատրաստել: Իսկ երրորդ դաս մը հոսանքին կը հետեւի առանց որ եւ է համոզման. «Ամանկ ալ կ'ըլլայ, անանկ ալ»: Միւս կողմէ, հին կիրքեր, Պոլսէն Փարիզ փոխադրուած քէներ եւ քաղաքական մարզանքներ կը պղտորեն մթնոլորտը:

— Դժբախտաբար այդպէս է: Եթէ միայն մեր ծրագիրը – կանոնագիրն հետեւէինք, չատ մը թիւրիմացութիւններ կը հարթուէին: Եկուր տես որ ամէն մէկը իր ուզած եղանակով կը հասկնայ ծրագիրը – կանոնագիրը, եւ միշտ անհամութիւններ կը ծագին: Անկարելին փորձելով, քանի մը տարի առաջ պատգամ. ժողով մը գումարեցինք, կեդր. վարչութիւն մը կազմելու եւ մանաւանդ ծրագիրը արդիացնելու, օրուան պահանջներուն յարմարեցնելու համար: Հազիւ վերակազմութեան ձեռնարկած, նոր յուսախարութեանց կամ խոչընդոտներու հանդիպեցանք:

— Անշուշտ գլխաւոր պատճառը այն է որ, զանազան չափերու ապաւինեցաք, տեսակ մը մտավախութեամբ, կամ նիւթական անկարելութեամբ: Մինչդեռ Հ. Մ. Ը. Մ.ը էապէս ժողովրդական եւ երիտասարդական կազմակերպութիւն է: Միայն ժողովուրդին համակրանքը բաւական էր մեր ճամբան հարթելու: Ժողովուրդին տասնոցները մշտական վտակներ կը կազմեն կաթիլ – կաթիլ. իսկ հարուստին հազարնոցը մէկ անգամ կը հոսի, այն ալ հազար ազաչանքով:

— Ուրիշ ելք չունէինք, սկզբնական դժուարութեանց յաղթելու համար: Մինչեւ որ ջուրը գայ... Երեւակայեցէք որ չկրցանք տարին 25,000 Ֆրանքի նախահաշիւ մը ապահովել:

— Ամէն տեղ իրական գործն է որ չարժում կը ստեղծէ: Դուք ալ կ'ընդունիք թէ մեր մարզական չարժումին ողնայարը պիտի կազմեն արիները: Մեր բարոյական եւ նիւթական դրամագլուխին հարիւրին 75ը պէտք է յատկացնել «արիական» չարժման: Այս օտար պողոտաներուն վրայ, այլասերման վտանգը ամէնէն առաջ կը սպառնայ 7–15 տարեկաններուն: Արդ, ի՞նչ աշխատանքներ կատարած էք այդ ճամբուն վրայ, վերակազմութենէն ի վեր: Եթէ չենք սխալիր, քանի մը տարի առաջ Փարիզի մէջ կը հաշուէիք 250 արիներ: Իսկ ա՞յժմ. ուելցա՞ծ են թէ պակասած:

— Ստոյգ տեղեկութիւններ չունիմ. բայց չեմ կարծեր որ ուելցած ըլլան: Եռանդ եւ աշխատանք չի պակսիր, բայց ո՞րկէ ճարել դրամը:

— Ճեռով, ո՛ր եւ է մարզական չարժում չի կրնար ամիլ եւ տարածուիլ, եթէ անոր միակ նպատակը պիտի ըլլայ գնդակ խաղալ, վազել, ցատկել, նետել, պոյտի երթալ եւն.: Այդ բոլորը լաւ բաներ են եւ բնական պահանջները՝ մարզական դաստիարակութեան: Բայց, առանձ ամէն բան չեն: Դո՛ւք պիտի ունենաք ազգային ոգի մը, գիծ մը: Ուրիշ խօսքով, պիտի ընդունիք թէ դուք ալ մէկ մասն էք այս արմատախիլ բազմութեանց, ոչ թէ անջատ՝ երկինքէն ինկած դասակարգ մը – «կաստա» – որ միայն ինքն իրեն համար եւ ինքն իրմով կ'ապրի: Ինչո՞ւ չէք իւրացներ «սոքոլ»ներու սքանչելի ոգին եւ դաւանանքը, որ այնքան կը յարմարին մեր այսօրուան պահանջներուն: Փոխանակ մոլեռանդ Սպարտացիներ դառնալու, քիչ մըն ալ հետեւեցէք Աթենացիներու առանդութեան: Հ. Մ. Ը. Մ.ը «վէկէվիսթ»ներ հասցնելու պաշտօն չունի, ոչ ալ «փրոֆէսիոնէլ»ներն են որ լայն չարժում պիտի ստեղծեն: Ձեր առաջին պարտականութիւնը պիտի ըլլայ հաւրիւններու տէր հազարներ կապել առողջ մարզական չարժումի մը: Ինչէ՞ն է որ արեւելեան գաղութներուն մէջ չատ աւելի յաջողութեամբ կը գործէ Հ. Մ. Ը. Մ.ը, բազմութիւններ քաշելով իր եռեւէն: Օրինակ՝ Սուրիան:

— Տարբերութիւնը մեծ է միջավայրէ միջավայր: Ճեռով, ինչո՞ւ միայն մեզ կը մեղադրէք, ազգային գործերու մէջ ալ նոյնքան ողբալի չէ՞ փարիզի գերը: Ուր որ չատ են գրոց – բրոցներն ու բանգէտները, այնտեղ միշտ վէճ կը ծագի: Զկարգացի՞ք, բողոքողները կ'ըսեն.— «Հ. Մ. Ը. Մ.ը կազմուած է երիտասարդները մարզելու համար բնութեան գիրկը եւ ոչ թէ հանդիսատեսները մարզելու կամ գրան առջեւ պահակ կենալու համար»:

*— «Մարդ ի պատուի էր եւ ոչ իմացաւ»: Անոնք չատ լաւ գիտեն թէ ի՛նչ կը նշանակէ ազգային հանդէսի մը մասնակցիլ, երբեւ կազմակերպութիւն. բայց անպիտանալ կը ձեւացնեն: Ափսո՜ս, եթէ ծուռ միտքեր ունին: Ի՞նչպէս կարելի է երիտասարդութեան անունով խօսիլ, եւ միեւնոյն ատեն քաղաքականութիւն խաղալ: Եթէ մեռել մը թաղէինք, դագաղին ծոպերը պիտի բռնէին: Մե՞ղք է ազգային չարժման կերոններ բռնել, պատմական ն

ՕՏԱՐԱՑԱԾ ՕՐԵՐԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՍԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ ՀՐԱՄԱՆ

Ելնելով Հայկական Սովետական Հանրապետության ներկայացուցչական մարմինների ընտրությունների մասին օրենսգրքի 3-րդ հոդվածի 1-ին կետից՝

Ես հրամայում եմ՝

1. Նշանակել Հայկական Սովետական Հանրապետության Գերագույն Սովետի ընտրությունները 1947 թվականի հոկտեմբերի 12-ին։

2. Հայկական Սովետական Հանրապետության Գերագույն Սովետի ընտրությունները կատարել ընդհանուր, հավասար, ուղղակի ընտրական իրավունքի հիման վրա՝ գաղտնի քվեարկությամբ։

3. Հայկական Սովետական Հանրապետության Գերագույն Սովետի ընտրությունները կատարել ընտրական օկրուգներով, ըստ որոնց ընտրվում է Հայկական Սովետական Հանրապետության Գերագույն Սովետի 32 պատգամավոր։

4. Հայկական Սովետական Հանրապետության Գերագույն Սովետի ընտրությունները կատարել ընտրական տեղամասերով, ըստ որոնց ընտրվում է Հայկական Սովետական Հանրապետության Գերագույն Սովետի 1 պատգամավոր 80,000 բնակչի հաշվով։

5. Հայկական Սովետական Հանրապետության Գերագույն Սովետի ընտրությունները նշանակել 1947 թվականի դեկտեմբերի 7-ին։

— 23 օգոստոսի ընթացքում 7 դրույքով

Հայկական Սովետական Հանրապետության Նախագահ Ա. ՀՐԱՄԱՆ

Երևան, 1947 թ. օգոստոսի 23։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Հին ձեռագրեր կամ վաւերաթուղթեր

= o =

Կրթական գործակատարութեան կողմէ, վերջերս Թիֆլիզ եւ Բագու ղրկուած էին երեւանի հանրային մատենադարանին ինսպէկտոր Ա. Մարտիկեան եւ Մշակոյթի Թանգարանին գրական բաժնի վարիչը Ե. Սարգսեան: Առնոց պաշտօն արուած էր պրպտել այդ քաղաքներուն մատուռականներու, հատական դիւանին մէջ գտնուող հայ գրականութեան, հրատարակչագրութեան վերաբերեալ հին ու հազուագիւտ նիւթեր, գնելու համար Երեւանի հանրային մատենադարանին հաշւոյն:

Այս պրպտումներուն շնորհիւ, կարելի եղաւ առաջ նիւթեր հաւաքել: Այսպէս Ց. Թումանեանի եւ Ֆ. Վարդազարեանի միջեւ տեղի ունեցած թղթակցութիւնը, որոնց մէջ Թումանեանի ստեղծագործութեանը վերաբերեալ շատ արժէքաւոր նիւթեր կան: Ցիչատակութեան արժանի է նաեւ Մարիամ Աւետեան Նազարբէթեանի դիւանը, որուն մէջ, բացի արժէքաւոր պատկերագրական նիւթերէ, կը գտնուին նաեւ նշանաւոր ղեկտանիներու, մանաւորապէս Սիրանոյշի նամակները: Դարձեալ յաջողութիւնը կրցած է առնել նաեւ Տօքթ. Զարգարեանի եւ Ց. Թումանեանի միջեւ տեղի ունեցած թղթակցութիւնները, ինչպէս եւ խաթաբալա երգիծաթերթին խմբագիր Բ. Երիցեանի դիւանը:

Ֆերդոսիի «Շահնամէ»ին մէկ ձեռագիրը

= o =

«Ե. Հայաստան»ի մէջ կը կարդանք (27 մայիս).—

Հայաստանի Մշակոյթի եւ Գաղութեան Թանգարանը իր գոյութեան կարճատեւ շրջանին մէջ կրցաւ ձեռք ձգել թանկարժէք ձեռագիրներու հարուստ հաւաքածոյ մը (աւելի քան 2000), որու մէջ կը գտնուի նաեւ Ա. Բուլղասիմ Ֆերդոսիի «Շահնամէ»ին երկու պարսկերէն ձեռագիր օրինակները: Այս երկու օրինակներէն՝ իր ձեռագրով աչքի կը զարնէ Մոսկուայի Լազարեան ճեմարանէն ստացուածը: Ձեռագրին վերջին էջի յիշատակարանէն կը հասկնուի, որ այդ օրինակը գրուած է Հիճրէթի 1245 թուականին, (մեր թուականով 1828), Մահմուտ մեծ խանին հրամանով եւ Մահմուտ Հիւսէյնի Իսկն Ալի Մուհամմէտ Ազաւալի ձեռքով: Թէեւ ձեռագիրը նոր ժամանակներու գործ է, սակայն եւ այնպէս ձեռագիրը գրքին նեղուած եւ դուրսի ձեւէն կը յայտնուի, որ արտագրուած է ԺԲ. եւ ԺԻ. դարերու նկարազարդ եւ լաւագոյն մէկ օրինակէն:

«Շահնամէ»ի այս ձեռագիրը պահպանուած է խնամքով եւ կը գտնուի լաւ վիճակի մէջ: Ձեռագրին մեծութիւնն է 35×23×5, կողքը խաւարտէ: Կը բաղկանայ 389 թերթէ (777 էջ), թուղթը քիչ մը դեղնաւուն եւ բարակ, յղկուած: Գիրերը սկիզբէն մինչեւ վերջը մանր, միատեսակ նուրբ գծագրութեամբ, համաչափ եւ պարզ, 60 հազար երկտող տառաւորի տուներուն մէջ ոչ մէկ բառ կամ ոչ մէկ գիր եղծուած կամ ջնջուած է: Բոլոր էջերուն լուսանցքներն ալ լայն են եւ միատեսակ գծած են ազնապան գոյնի մելաններով: Էջերը կանոնաւոր գծագրութեամբ եւ երբեմն երկներանգ բաժնուած են հաւասարաչափ 4 սիւնակներու, որոնք լուսանցքներու եւ երեք կողմերէն չրջանակուած են այլ երեք կողմերէն չրջանակուած են այլ սիւնակներով, ու տողերու գնացքը չարունակուած է թեք ուղղութեամբ՝ ամէն տող պահելով տողերու եւ գիրերու համաչափութիւնը եւ նմանութիւնը: Սկսելով 12րդ էջէն, լրիւ սիւնակներէն իւրաքանչիւրը կը բովանդակէ 27 տող:

Մանաւոր ուշադրութեան արժանի է ձեռագիրը գրքին արտաքին ձեւը: Կողքին դուրսի երկու երեսներն ամբողջութեամբ կը պատկերացնեն ճարկատամարտի տեսարաններ, իսկ կողքին երկու ներքին երեսները կը ներկայացնեն ծաղիկներ, նկարուած՝ արեւելեան ոճով, մուխ-կարմիր պատուռի (ֆոն) վրայ:

«Շահնամէ»ի այս ձեռագրին 3 տարբեր էջերը (ներքին չապիկ) նկարազարդ խորանները են արեւելեան նուրբ մանրանկարչութեամբ, գեղեցկազարդ ծաղիկներով եւ խիտ տպագրուած գոյներով, որոնց մէջ գերակշռող գոյներ մը կը խաղան ոսկեգոյնը, մանիշակագոյնը, բաց եւ մուխ կարմիրը, մասամբ նաեւ սպիտակ գոյնը: Այդ նոյն խորանազարդերուն եւ գիրերուն ձեռագիր տողերը գրուած են ոսկեգոյն կեռ գիծերով, խորագիրները՝ նկարազարդ եզրերով լայն ոսկեգոյն պատուռի վրայ, իսկ սիւնակները բաժնուած են իրարմէ մանիշակագոյն եւ կարմրագոյն զարդարուն սիւնագիծերով: Ակնկից գատ, ձեռագրին ամէնէն արժէքաւոր մասը կը կազմեն «Շահնամէ»ի այս կամ այն մասին բովանդակութեան հիման վրայ երեւակայութեամբ ստեղծուած 52 ջրանկարչական պատկերները, որոնք մեծ մասամբ կը վերաբերին Իրանի դիւցազներու, առասպելական չրջանի արքաներու եւ զօրավարներու պատերազմին, որսի հանդէսներուն, պալատական զուարճութեանց և մեզկ կեանքի տեսարաններուն: Այս ձեռագրին նկարներուն, ինչպէս եւ առհասարակ պարսկական արուեստին մէջ նկատելի է արեւելեան ուժեղ բռնութիւն՝ որ կ'արտայայտուի գոյներու խտացումով՝ ճնշող տպաւորութիւն մը ձգելու համար: Ուշադրուն այն է, որ նկարիչը, աշխատելով հաւատարիմ մնալ ԺԵ. եւ ԺԶ. դարերու պարսկական արուեստի վերածնունդի ծանօթ արուեստագէտներուն՝ Ահմէտ Թաւրիզիին, Պէհզատին եւ այլոց, իր նկարչական տաղանդին ամբողջ ուժը գործադրեր է գոյներու ներդաշնակութեամբ տալու արեւելեան քնքշութիւնն ու գրաւչութիւնը: Արուեստագէտը այդ ուղղութեամբ կրցած է ցայտուն կերպով պատկերացնել հերոսներու հագուստը, Իրանի պայծառ կանանչ մարգերնիը, բարձր, սաղարթախիտ նոճիները, մուխ կապոյտ ջուրերն ու երկինքը, (որ երբեմն ոսկեգոյն է), ինչպէս նաեւ լերկ լեռները եւ բաց մոխրագոյն հողը:

Նկարիչին սիրած ձեւն է մարդոց, ձիերու, փիղերու եւ ուղտերու պատկերացումն ամփոփումը աւելի վերջ տարածութեան վրայ: Ինչպէս արեւելեան բռնակալ դեղարուեստագէտները, այնպէս եւ «Շահնամէ»ի այս ձեռագրի նկարիչը չէ յաջողած ճշգրտութեամբ պատկերացնել մարդոց դիմագծումը համաձայն իրենց հոգեկան ապրումներուն: Նկարուած բոլոր մարդոց դէմքերը միատեսակ են, ցուրտ, անկենդան, իսկ մարմնի դիրքերն անդամներու համաչափութիւնը գրեթէ խախտած: Հակառակ այս թերութիւններուն, ձեռագիրը մեծ արժէք կը ներկայացնէ պարսկական մանրանկարչական արուեստի տեսակէտով:

Առաջ Պարթեւեանի նուագահանդէսը

»»» ««««

Այսօր, չարաթ երեկոյ, Սալ Կավոյի մէջ, անդամ մը եւս, կ'հաճոյքը պիտի ունենանք վայելելու Պ. Պարթեւեանի նուագահանդէսը:

Երրորդ անգամ ըլլալով, նոր ա-րուեստի արժէքաւոր երգահանը իսկ կուգայ հասարակութեան ներկայացնելու իր նուրբ արուեստը եւ վստահ եմ, թէ ձեռնարկը պիտի գտնէ նախորդներուն յաջողութիւնը:

Երաժշտական քննադատի յատկանիշը չունիմ, բայց նուագահանդէսի նախօրեակին, կ'ուզէի քանի մը տողով վեր հանել իր արուեստին գլխաւոր կէտերը եւ այն յատուկ կարգը որ ի գործ կը դնէ, միշտ ի խնդիր նորութիւններու, բծախնդիր մինչեւ յետին մանրամասնութիւնն-երը:

Ֆրանսական դպրոցին պարզեւած ազնուական ներշնչումը կը գտնենք Պարթեւեանի ամէն մէկ գործին մէջ, որով կը համեմէ մեր ցեղային երաժշտութիւնը, ժողովրդական թէ կրօնական, եւ գտնենք ներդաշնակելու իր ինքնայատուկ ձեւով, կը հասցնէ զուտական կտորի մը բարձրութեան:

Ներշնչումը քօղարկուած է. վիշտն ու թախիծը, ինչպէս եւ ուրախ տրամադրութիւնները չափաւորուած եւ հաւատարակչռուած ի յայտ կուգան: Իր գործերուն գլխաւոր յատկանիշն է նաեւ երկարաբանութիւններու բացակայութիւնը. «սեղմ ոճ մը», ինչպէս պիտի ըսէինք զրահանութեան մէջ:

Այսպէս էր իր «Հով»ը, որ, անցեալ տարի, Օր. Տէմիրճեանի ճոխորին տակ Օր. Տէմիրճեանի ճոխորին տակ առաջին անգամ մեզի տուաւ բնութեան մէկ երեւոյթը երաժշտութեամբ, կտոր մը, ուր անկասկած նոյն յաջողութիւնը պիտի ունենայ այս տարի գլխաւոր կէտերը եւ այն յամառ կամքը զոր ի գործ կը դնէ, միշտ ի խնդիր նորութիւններու, բծախնդիր մինչեւ յետին մանրամասնութիւնն-երը:

Ֆրանսական դպրոցին պարզեւած ազնուական ներշնչումը կը գտնենք պարթեւեանի ամէն մէկ գործին մէջ, որով կը համեմէ մեր ցեղային երաժշտութիւնը, ժողովրդական թէ կրօնական, եւ գտնենք ներդաշնակելու իր ինքնայատուկ ձեւով, կը հասցնէ զուտական կտորի մը բարձրութեան:

Ներշնչումը քօղարկուած է. վիշտն ու թախիծը, ինչպէս եւ ուրախ տրամադրութիւնները չափաւորուած եւ հաւատարակչռուած ի յայտ կուգան: Իր գործերուն գլխաւոր յատկանիշն է նաեւ երկարաբանութիւններու բացակայութիւնը. «սեղմ ոճ մը», ինչպէս պիտի ըսէինք զրահանութեան մէջ:

Ա՛յսպէս էր իր «Հով»ը, որ, անցեալ տարի, Օր. Տէմիրճեանի ճոխորին տակ առաջին անգամ մեզի տուաւ բնութեան մէկ երեւոյթը երաժշտութեամբ, կտոր մը, ուր անկասկած նոյն յաջողութիւնը պիտի ունենայ այս տարի գլխաւոր կէտերը եւ այն յամառ կամքը զոր ի գործ կը դնէ, միշտ ի խնդիր նորութիւններու, բծախնդիր մինչեւ յետին մանրամասնութիւնն-երը:

Բայց այս անգամուան հանդէսը, ինչպէս ըսի, անհամբերութեամբ կը սպասէինք մեր ականջները ենթարկել Պ. Մալըմի որ չեչտեց թէ «առաջին անգամ է որ մեր հիւրը քաղաքական անձնաւորութիւն մը չէ, այլ համբաւաւոր արուեստագէտ մը»:

Հետզհետէ խօսք առին Տէր Մերուժան, Պ. Ա. Յակոբեան, Օր. Պօյաճեան, Պ. Տիլպէր եւ Պ. Ճ. Ամասեան: Վերոյ խօսեցաւ Պ. Թօքաթեան:—Ես ճառախօս չեմ, ըսաւ ան, բայց իմ չնորհակալութիւնս յայտնելու համար պիտի երգեմ «պզտիկ» երգ մը: Ու երգեց «Կռունկը»:

Հարուստ եւ թրթռուն գոյն մը ունի Թօքաթեանի ձայնը: Իր գովեստով ու գնահատումով արտայայտուեցան անգլիական մամուլը իր մասին, «Թայմզ»էն մինչեւ «Տէյլի Մէյլ»ը: Հպարտութեամբ կարդացինք երբ կը գրէին թէ «Թօքաթեանի պարտիտուրութիւնը այնքան հրաշալի էր որքան իր ձայնը»:

Պ. Թօքաթեան գլխաւոր թէնօրն է Փուչինիի «Թուրանտօ»ին մէջ եւ համաձայն իմ քազած տեղեկութիւններուս, մասնաւորապէս հրաւիրուած էր իտալական թատերախումբին կողմէ Գողկիի գերին համար:

Հայ երգիչին անունը անծանօթ չէ մեր ժողովուրդին: Մնած է Ֆիլիպէ. վրդ հասակէն անցած է Իտալիա ուր իր արուեստը կատարելագործած է: Իր հայրը՝ համեստ դեղագործ մը, ուզած է որ իր զաւակը գիտութեան մարդ դառնայ իրեն պէս, բայց Աստուածային ընտրած է արուեստը: Եւ առանց վարանումի կարելի է ըսել թէ իր յաջողութիւնը լիովին փոխարինած է սկզբնական օրերու իր կրած զոհաբերութիւնները:

Պ. Թօքաթեան եօթը տարի չարունակ երգած է Նիւ Եորքի օփերային մէջ, իսկ անցեալ տարի մասնակցեցաւ աւստրիացի երգչուհի Էչերիցայի օփերաներուն Վիէննայի մէջ: Հորացիոյ գնահատուած է նաեւ Փրակայի մէջ: Կ'իմանամ թէ Անգլիա պիտի վերադառնայ յառաջիկայ գեմոեմբերին՝ երգահանդէս մը տալու համար:

Իր յայտագրին մաս պիտի կազմեն հայերէն երգեր «որպէսզի ստորը հասկնայ թէ Հայն ալ երգ ու արուեստ ունի»:

Վստահ եմ որ հայ ժողովուրդը չպիտի զլանայ իր քաջալերութիւնը այս արուեստագէտին եւ սրտանց պիտի մաղթէ որ օր մը անկից հասնի Գարուզօներու կամ Բիչարդ Թաուրպերներու բարձունքը:

Ք. ՏԻԳՐԱՆ

ՁԱՅՆԵՐ ԳԱՒԱՌԷՆ

ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

= o =

ՌՈՄԱՆ, 12 յունիս (Ցառաջ).— Յունիս 9ին Ռոմանի գաղութը ոտնձգ Մայիս 28ը, Սալ Էոէնի մէջ: Ներկայ էր ընտրեալ հասարակութիւն մը: Օրուան նախագահը՝ Ա. Պօյաճեան «Մեր հայրենիք»ով բացուած յայտարարեց հանդէսը եւ յիշեցուց թէ մեր զոհերը իրենց մահով կերտեցին Հ. Հանրապետութիւնը: Եւ հրաւիրեց յոտնկայս յարգել մեռելներու յիշատակը: Ցետոյ խօսքը տուաւ օրուան պատուոյ նախագահին՝ յայտնի ընկերվարական Փօլ Փոմիէի, որ բացատրեց թէ սխալ է Դաշնակցութիւնը մեզադրել Մայիս 28ը ոտնձգուն համար: «Ցիշատակներ կան որոնք մարդուն միտքին մէջ վառ պէտք է մնան. միայն անասուններն են որ չեն գիտեր յարգել իրենց սրբութիւնները»:

Երկրորդ խօսքը առաւ զարձեալ ընկերվարական Պ. Միւլինի, որ յիշեց Համիտեան եւ քրտական ջարդերը, աքսորը, հայ պինուորին քաջութիւնը իբրեւ քառապատիկ աւելի զօրաւոր թշնամիներու դէմ, օրհասական կռիւները եւ ազատ հայրենիքի մը ստեղծումը: Վերջացնելով իր խօսքերը գոչեց.— «Կեցցէն Հայերը, կեցցէ Ֆրանսան եւ Միջազգային Ընկերվարութիւնը»: Ընկեր Ս. Պիլալի Ֆրանսերէն չնորհակալութիւն յայտնեց հիւրերուն: Գեղարուեստական բաժնին մէջ աչքի կը զարնէին Կ. Պաչի փոքրիկներուն երկու հայկական պարերը: Եզան մեներգներ եւ արտասանութիւններ ընկերներու կողմէ: Ա. Մնկէն վերջ բեմ հրաւիրուեցաւ օրուան բանախօսը ընկեր Շ. Մխաքեան որ իր կուռ բանախօսութեամբ պարզեց մեր ազատագրական պայքարին զանազան փուլերը, պանծացնելով ռազմական առաքինութեանց յաղթանակը:

Բանախօսութենէն վերջ տեղի ունեցաւ ընկերատհամակրական հանդիպում մը, մասնակցութեամբ 30 երիտասարդներու, ընկերվարականներու սրբահին մէջ: Ընկեր Մխաքեան ամբողջ երկու ժամ լուսաբանութիւններ տուաւ օրուան հրատապ հարցերուն չուրջ: Ժամը մէկին էր երբ բաժնուեցանք:

Գրիստամ

ՎԻԷՆ, 12 յունիս (Ցառաջ).— Ինչպէս ամէն տարի այս տարի եւս մայիս 28ը ոտնձգութեամբ, նախաձեռնութեամբ Հ. Ց. Դ. Վիէնի կոմիտէին եւ մասնակցութեամբ Քրիստափոր եւ Մուրատ խումբերու: Սրահը լեցուած էր խուռն բազմութեամբ: Ընկերներ եւ համակիրներ եկած էին Վալանսէն, Ռոմանէն, Լիոնէն, եւ ուրիշ վայրէրէ: Բեմին մէջ եւ ձախ կողմերը կը ծածանէին հայկական եւ ֆրանսական դրօշակները, իսկ ճակատը խոշոր եւ եռագոյն գիրերով գրուած էր.— «Փա՞ռք Մայիս 28ը կերտող նահատակներուն»: Հանդէսը բացուեցաւ «Մեր հայրենիք»ով զոր ընկ. Մելքոնեան նուագեց լուսակի վրայ: Ներկաները ունկնդրեցին յոտնկայս: Օրուան նախագահ ընկ. Վ. Զուլլէրեան իր բացման խօսքին մէջ նկարագրելով անկախութեան պայքարը, փառաբանեց հայկական եռագոյնը իբրեւ ազգային խորհրդանշան: «Այս դրօշը ազատութեան եւ անկախութեան դրօշն է, մենք բոլորս առաքեալներ ենք այդ գաղափարին եւ ունենանք այդ քանկագին օրուան համար» ըսաւ ան: Ժողովուրդը իր յարգանքը յայտնեց յոտնկայս:

Սկսաւ գեղարուեստական բաժինը: Փոքրիկն Ա. Գալուստեան յաջողապէս արտասանեց «Հայրենիք»ը, Օրիորդներ Յանոյճ Բալոյեան եւ Պերճուհի Մաքինաճեան գեղեցկօրէն արտասանեցին «Հայ դրօշին» եւ «Հայ լեզուն»: Ընկեր Մարտիկ Պետանեան (Լիոնէն) արտասանեց «Հայ հերոսներ»: Արտասանութիւններ ըրին նաեւ ընկերներ Մ. Կարապետեան՝ Ռ. Զարդարեանի «Բագինի փառաբանութիւնը», Ց. Մաթոսեան՝ Ա. Ահարոնեանի «Հայրենիք խմ, ներիր ինձ»: Երգեց ընկեր Վահրամ (Լիոնէն) երգ. Կուռ ընկեր Վահրամ (Լիոնէն) երգեց ընկեր Ս. Պիլալի (Ռոմանէն), Գ. Այդեան, Մուշեղ եւ ուրիշներ որոնց անունները չէի արձանագրած դժբախտաբար):

Իսկ յաջորդ դիւերը, ժամը 8—11 ընկեր Շաւարշ ընդարձակ զեկուցում մը տուաւ օրուան խնդիրներու մասին, ընկերներու եւ համակիրներու առջեւ: Այս առթիւ եղան զանազան հարցումներ քաղաքական եւ ազգային հարցերու մասին, որոնց մանրամասնօրէն պատասխանեց ընկերը:

Պ. Մանուկեան

ՄԻՔ. ՎԱՐԱՆԴԵԱՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

oooo

ԹԻՒՐԻՋ, 2 մայիս.— Մարտնչող վաստուրականի տարագիր զաւակները խորին յուզումով եւ անհուն կսկիծով լսեցին մահուան գոյժը մէկ նուէր սիրելի Մ. ՎԱՐԱՆԴԵԱՆԻ, որ քառասուն տարի չարունակ հանդիսացաւ հայ ազատագրական յեղափոխական արիւնազանգ չարժումներու քաջարի արտայայտիչը իր հայրենասէր գրչով եւ հերոսապատում գրականութեամբ:

Հայկական դատի եւ մեր ազգային ու քաղաքական ազատատենչ զգացումներու եւ ձգտումներու արթուն պահակը գարձաւ ան տասնեակ տարիներ անընդհատ եւ պատուով տարաւ այդ ծանր՝ բայց նուիրական պարտականութիւնը:

Հայրենիքի կարօտը սրտին՝ հայրենասէրը Մեծ Հայը յաւիտենապէս փակեց իր աչքերը օտար երկնքի տակ եւ Ֆրանսայի հիւրընկալ հողը իր ծոցին մէջ ամփոփեց տանջուած մարմինը ազգային մեծանուն գործիչին, որուն հոգին տակաւին կը տառապի Հայոց աշխարհի վրայ՝ երթալ դտնելու համար իր այնքան սիրած ու պաշտած հերոսներուն հոգիները եւ խառնուելու անոնց հետ:

Պատիւ հայ յեղափոխական - վէպերանին, ազգանուէր գործիչին, փա՛ռք դրչագէն մտաւորականին, գլուխակտին եւ վաստակաւոր զրագէտին:

Ցարգա՜նք իր անմոռաց յիշատակին եւ պաշտամունք իր Թարմ չերմին, որուն վրայ հայրենիքի գունատ դէմ ծաղիկներէն հիւսուած պսակի փոխարէն կը գնենք այս պարզ արտայայտութիւնը:

Վարչութիւն Վասպ. Հայր. Միութ.

×

ԼԻՈՆ, (Ցառաջ).— Հիւսէյնիկի Վերաշինաց Միութեան Ֆրանսայի կեդր. Վարչութիւնը երկիւղածօրէն կը խոնարհի հայ գաւի կորովի պաշտպան եւ գրչի մեծ մշակի՝ Պ. Մ. Վարանդեանի Թարմ չերմին առջեւ. Նմանապէս իր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնէ անոր բոլոր պարագաներուն:

(ԿՔԻԷ)

* Տօքթ. Ս. Մաթոսեան, Անտիոքէն, հարիւր Ֆրանք կը նուիրէ Հ. Ց. Դ. վէրերաններու Ֆոնտին, փոխանակ ծաղկեպսակի:

ՄԱՄՈՒԼ

Ո՞ՒՐԿԷ ԿՈՒԳԱՑ ԴՐԱՄԸ

= o =

«Հայրենիք» այս խորագրով խմբագրական մը մէկ կը գրէ (23 մայիս).

— «Նիւ Եորքի մէջ հրատարակուող հայատառ համայնավար թերթը՝ Բանուոր հրնուաճով կը հաղորդէ, թէ «Ե. Հայաստանէն 1000 օրիորդ Բանուոր կ'ուզուի»:

Միամիտ ընթերցողները թերեւս խորհին, թէ Հայաստանի ժողովուրդը է որ այդ տեսակ հետաքրքրութիւն է Բանուորով եւ կ'ուզէ բանուորագործուիլ: Իրողութիւնը սակայն այդպէս չէ երբեմ: 1000 բանուորի դրամը դրկողը Խորհ. կառավարութիւնն է, որ երեւան հանած է «Սոյուզ Փեչաթի» անունին տակ թաքնուած: Կասկած չկայ, որ Սոյուզ Փեչաթին համախորհրդային մամուլի կառավարական պաշտօնատունն է եւ երբեմ Ամերիքըն Նիւզ Քըմփընիի նման մասնաւոր կազմակերպութիւն մը չէ, ինչպէս որ կը հաւատացնէ Բանուորի խմբագրութիւնը, ծածկելու համար իր ստացած խոշոր գումարներուն բուն աղբիւրը:

Ուրիշ խօսքով՝ խորհրդային կառավարութիւնը, իբր 1000 բանուորդի բանեցնելու, 5—6000 տոլարի ՆՊԱՍՏ մը կը դրկէ Նիւ Եորքի իր հայատառ օրկանին՝ անոր գոյութիւնը ապահովելու համար:

Այս գումարը հարկաւ պիտի միանայ այն գումարներուն, զորս ամերիկահայ համայնավարները վերջերս կորզեցին միամիտ ժողովուրդէն՝ Դուբեանի դիակը շահագործելով: Այս գումարը պիտի միանայ նաեւ այն գումարներուն, զորս ամերիկահայ համայնավարները վերջին մէկ երկու տարուան մէջ այնքան սիմիֆօրէն իւրացուցին Հ.Օ.Կ.Ե., Հայրենակցական ներէն, ներգաղթի յանձնախումբէն եւ անհամօթաբար վատնեցին այստեղ բոլշեւիկեան գրաւոր եւ բերանացի փրոփականտին համար:

Ամենայն հաւանականութեամբ Բանուոր խոշոր գումար մըն ալ ըստանայ Ամերիքըն Ուորքըրզ Փարթիէն, որուն ենթակայ է անմիջականօրէն եւ որուն հայատառ մէկ օրկանն է:

Ըստ երեւոյթին, ամերիկահայ համայնավարներուն վերէն ըսուած է որ Բանուորի հրատարակութեան համար որքան որ հնարաւոր է՝ անոնք դրամ կորզեն հայ հասարակութենէն, իսկ մնացածը պիտի հոգան խորհրդային կառավարութիւնն ու Ամերիքըն Ուորքըրզ Փարթին:

Ահա թէ ինչպիսի դրամներով է որ Բանուոր օրաթերթ դարձած է, որ պէսզի աւ կարենայ ա՛լ աւելի գրգռիչ եւ տարածուն կերպով կատարել իր պատակտիչ, խռովարար դերը այս պարագայի մէջ»:

Ո՞ՒՐԿԷ ԿՈՒԳԱՑ ԴՐԱՄԸ

= o =

«Հայրենիք» այս խորագրով խմբագրական մը մէկ կը գրէ (23 մայիս).

— «Նիւ Եորքի մէջ հրատարակուող հայատառ համայնավար թերթը՝ Բանուոր հրնուաճով կը հաղորդէ, թէ «Ե. Հայաստանէն 1000 օրիորդ Բանուոր կ'ուզուի»:

Միամիտ ընթերցողները թերեւս խորհին, թէ Հայաստանի ժողովուրդը է որ այդ տեսակ հետաքրքրութիւն է Բանուորով եւ կ'ուզէ բանեցնելու գործադրել: Իրողութիւնը սակայն այդպէս չէ երբեմ: 1000 բանեցնողի դրամը դրկողը Խորհ. կառավարութիւնն է, որ երեւան հանած է «Սոյուզ Փեչաթի» անունին տակ թաքնուած: Կասկած չկայ, որ Սոյուզ Փեչաթին համախորհրդային մամուլի կառավարական պաշտօնատունն է եւ երբեմ Ամերիքըն Նիւզ Քըմփընիի նման մասնաւոր կազմակերպութիւն մը չէ, ինչպէս որ կը հաւատացնէ Բանուորի խմբագրութիւնը, ծածկելու համար իր ստացած խոշոր գումարներուն բուն աղբիւրը:

Ուրիշ խօսքով՝ խորհրդային կառավարութիւնը, իբր 1000 բանեցնողի գործադրելու, 5—6000 տոլարի ՆՊԱՍՏ մը կը դրկէ Նիւ Եորքի իր հայատառ օրկանին՝ անոր գոյութիւնը ապահովելու համար:

Այս գումարը հարկաւ պիտի միանայ այն գումարներուն, զորս ամերիկահայ համայնավարները վերջերս կորզեցին միամիտ ժողովուրդէն՝ Դուբեանի դիակը շահագործելով: Այս գումարը պիտի միանայ նաեւ այն գումարներուն, զորս ամերիկահայ համայնավարները վերջին մէկ երկու տարուան մէջ այնքան սիմիֆօրէն իւրացուցին Հ.Օ.Կ.Ե., Հայրենակցական ներէն, ներգաղթի յանձնախումբէն եւ անհամօթաբար վատնեցին այստեղ բոլշեւիկեան գրաւոր եւ բերանացի փրոփականտին համար:

Ամենայն հաւանականութեամբ Բանուոր խոշոր գումար մըն ալ ըստանայ Ամերիքըն Ուորքըրզ Փարթիէն, որուն ենթակայ է անմիջականօրէն եւ որուն հայատառ մէկ օրկանն է:

Ըստ երեւոյթին, ամերիկահայ համայնավարներուն վերէն ըսուած է որ Բանուորի հրատարակութեան համար որքան որ հնարաւոր է՝ անոնք դրամ կորզեն հայ հասարակութենէն, իսկ մնացածը պիտի հոգան խորհրդային կառավարութիւնն ու Ամերիքըն Ուորքըրզ Փարթին:

Ահա թէ ինչպիսի դրամներով է որ Բանուոր օրաթերթ դարձած է, որ պէսզի աւ կարենայ ա՛լ աւելի գրգռիչ եւ տարածուն կերպով կատարել իր պատակտիչ, խռովարար դերը այս պարագայի մէջ»:

Հիթլեր եւ Մուսոլինի կը խօսակցին թղթուվին գաղտնի

ԼՈՒՐՋ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆ՝ ՀԵՏԵՒԱՆՈՒՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ վարչապետներուն առաջին տեսակցութիւնը տեղի ունեցաւ Վենետիկի Ծանօթ վիլլային մէջ, բոլորովին առանձին։

Խօսակցութիւնը գերմաներէն էր եւ տեւեց երեք ժամ։ Երկրորդ խօսակցութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ, ուրբաթ, զրոյցի մը ընթացքին, իսկ երրորդը՝ իրիկունը։ Երկու վարչապետներուն ընկերացող նախարարներն ալ առանձին խօսակցութիւններ ունեցան։ Պաշտօնական շրջանակներու մէջ բացարձակ լռութիւն կը տիրէ այս խօսակցութեանց մասին։ Իրազեկներ կը հաւատան թէ խօսակցութեան առաջին նիւթը եղած է Աւստրիոյ խնդիրը, որու մասին բոլորովին տարբեր տեսակէտներ ունին երկու կառավարութիւնները։

Իտալիոյ բոլոր թերթերը էջերով մանրամասնութիւններ կը հրատարակեն այս պատմական տեսակցութեան մասին, չեշտելով անոր բացառիկ արժէքը։ Միեւնոյն ատեն դիտել կուտան թէ Աւստրիոյ անկախութիւնը կենսական ազգակ է այսօրուան եւ մանաւանդ վաղուան Եւրոպայի հաստատակեցութեան համար։

Ֆրանսական եւ անգլիական թերթերը մտահոգութիւն կը յայտնեն այս տեսակցութեան հետեւանքներու մասին, մանաւանդ որ Իտալիա համաձայն է Գերմանիոյ վերազինման։

⁂ *Աւելորդ է նկարագրել ընդունելութեան մանրամասնութիւնները։ Հիթլէր Իտալիա մտաւ օդանաւով, եւ դիմաւորուեցաւ Մուսոլինիի կողմէ։ Ամբողջ երկիրը դրօշազարդուած է։ Հինգշաբթի գիշեր խրախճանք մը սարքուեցաւ Վենետիկի մեծ ջրանցքին վրայ, եւ նաւագահանդէս մը տրուեցաւ Տոժերու պալատին մէջ, 500 հիւրերով, մինչ անհամար բազմութիւն մը կը ծափահարէր Ս. Մարկոսի հրապարակին վրայ։*

ՁՈՐՍ ՆՈՐ ՌՈՒՄԲԵՐ գրկուած են « Դժոխքի դատաւորներ » ստորագրութեամբ. մէկը՝ անուշահոտութեանց վաճառականի մը, երկրորդը՝ Ռատիօ - Փառի անթելի կայանին, երրորդը՝ Հաչէթի գրատան (Պուլվար Սէն Ժէրմէն), իսկ չորրորդը՝ խմորեղէնի գործարանի մը, Նանթէռ։ Բարեբախտաբար չորսն ալ չպայթեցան եւ առանց բացուելու յանձնուեցան ոստիկանութեան։

ՋԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՕԴԱՆԱՒ ՄԸ ինկաւ Պրէնեան լեռներուն մէջ, եւ չախչախուեցաւ Պէսթիպէրկի ժայռին վրայ (6350 ոտք)։ Ձորս ուղեւորներէն երկուքը մեռան ջարդուփշուր, միւս երկուքը ծանրապէս վիրաւորուեցան։ Ջոհերէն մէկը գահավէժ ի վար իյնալով ժայռէ ժայռ զարնուեցաւ, իսկ միւսը գլուխէն եւ մէկ թեւէն կախուած՝ ինկաւ եւ վիրը երկուքի բաժնուեցաւ։ Երկրորդ արկածն է այս երեք օրուան մէջ։

Ց.

Փարիզ եւ արուարձանները

ՊԱՆԵԼՕ-ՔՈՇԱՆի «Արծիւ» Ընթակոմիտէի անդամական ընդհ. ժողովը տեղի կ'ունենայ այսօրՇաբաթիրիկուն ժամը 9ին, Քաշան, սովորական հաւաքատեղին։ Խիստ կարեւոր օրակարգ։

ՇԱՎԻԼԻի Արդուեցեան խումբի ժողովը այսօր, Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին ընկեր Դէորգ Պազոսեանի բնակարանին մէջ 18, Րիւ Էրնէսթ Բրընան, Շավիլ։ Մասնաւորապէս կը խնդրուի ընկերները Սէբխօշեանէ եւ Պէտեանէ անպայման ներկայ ըլլալ։

Դաւաղ

ՓՕՆ ՏՕՊՆԱՅԻ Կորիւն խումբի ընկերական ընդհ. ժողովը վաղը կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2ին, ընկեր Մարգար Բարխեանի բնակարանին (Լապիկիւտ) մէջ։

ՏԻՍԻՆի կոմիտէն անդամական ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ ջրիստափոր, Ռոստոմ եւ Ջաւարեան խումբերու բոլոր ընկերները, վաղը կիրակի երեկոյ ժամը ճիշդ 7ին Հ. Յ. Դ. Տան մէջ։ Խիստ կարեւոր օրակարգ։

ՄԱՅԻՍ 28Ը ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

ԱՒՆՕՒՎԻԼԻ ՄԷՋ

ԱՅՍՕՐ ՇԱԲԱԹ ԻՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 8.30ին Salle Gallemanneի ՄԷՋ
(Աւնուվիլի կայարանին դիմաց)։
Կը նախագահէ՝ ընկ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՃԻՀԱՆԵԱՆ
Կը խօսի՝ ընկ. Գ. ԲԱԼԱՅԵԱՆ

Կ'երգեն՝ Տիկին Թաչատուրեան, Հ. Ս. Գնեազեան։
Կ'արտասանեն ընկերներ Մնիկ կարապետեան, Կարպիս Օսմանճեան, Հ. Ս. Ալճէլ փափազեան։
Կը ներկայացուի՝ «ԽԵՁՈՅԻ ԹՈՒԶ»ը
Տախտերու մասնակցութեան համար 12 ֆրանք։

ԼԱ ՍԻՕՐԱՅԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ *ԽԱԺԱԿ ԽՈՒՄԲի*
եւ հովանաւորութեամբ *ՄԱՐՍԷՅԻ ՇՐՋ. ԿՈՄԻՏԷի*
ՎՂԱՂ ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍ ՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ ՃԻՇ 2ին
Կը խօսի՝ ընկ. ԱԶԳԻՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ
Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ։

ՏԱՐԵԿԱՆ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

ԱՐԱՅ ՊԱՐԹԵԻԵԱՆԻ

ԱՅՍՕՐ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ **Salle GAVEAU**Ի ՄԷՋ

Կր վասնակցին *Օր. ԳՈՀԱՐԻԿ ՂԱԶԱՐԵԱՆ (դաշնակ)*։
(Փարիզի Պետական երաժշտանոցէն)։

Mr Lucien QUATROCCHI (Ա. ջութակ Փարիզի Օպերայէն)։
Mr. Jaques Honorat (արինգ) Մենեջր *Concert Poulet*ի
Mr. Richard Zimmermann (Թէնոր) Վիեննայի Օպերայէն
Mr. Jemain (Երգեհոն)
Mr. Bajeux Փարիզի Օպերայէն։

Եւ երեսուն հոգիանոց լարական նուագախումբ

ԱՐԱՅ ՊԱՐԹԵԻԵԱՆի դեկավարութեան տակ։

ՅԱՅՏԱԳՐԷՆ ՄԱՍԵՐ.

Ա. Մաս.— *ԴԱՍԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԻՒՆ.* (Bachի, Mozartի, Schubertի գործերը)
Բ. Մաս.— *ՊԱՐԹԵԻԵԱՆԻ ԳՈՐԾԵՐԸ.* Եկեղեցական երաժշտութիւն՝ (Աւագ Ուրբաթի եւ Աստուածածնայ շարականներ, հայ ժողովրդական երգերէն ընդյայնուած գործեր, Երեկոյ, Հովը, Յայգաթիթեռներու պարը եւլլն.։

Տոմսերու գիները՝ 25 ֆրանքէն մինչեւ 5 ֆրանք։

ԱՐԱՅ ՊԱՐԹԵԻԵԱՆ

MAX-MAXUDIAN

Théâtre de L'ATELIER

Place Dancourt — Métro: Anvers & Pigalle

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԸՆՏԻՐ ՋԵՌՆԱՐԿ ՄԸ
ԼԵՒՈՆ ՅԱՐՈՒԹԻ կողմէ

Ժողովուրդի խնդրանքով

Վաղը կիրակի, 17 Յունիս 1934, ժամը 6ից 3ին եւ երեկոյեան ժամը 9ին

ՅԵՐԵԿ եւ ԳԻՇԵՐ

Կր ներկայացուի՝ **ԳԱՄԵԼԻԱՁԱՐԴ ՏԻԿԻՆԸ**

Մասնակցութեամբ՝ Մ. ՄԱԳՈՒԻՏԵԱՆԻ

ՅԱՄԸ ՅԻՆ ԺԱՄԸ ՑԻՆ

Ֆրանսական բեմերու եւ ֆիլմերու յայտնի հայ աստղը, առաջին անգամ ըլլալով՝ հայ հասարակութեան առջեւ կը խաղայ *«Ժօրժ Տիվալ»*ի դերը. *ԳԱՄԵԼԻԱՁԱՐԴ ՏԻԿԻՆը* փիէսին մէջ, զոր սքանչելիօրէն ստեղծագործած է ՍԱՌԱ ՊԷՌՆԱՐի կողքին։

ԱԲԻՍՈՂՈՄ ԱՂԱ Ց. ՊԱՐՈՆԵԱՆի
երեւանի Պետ. Թատրոնի խաղացանկէն, կատակ. 3 արար։

ՍԻՐՈՅ ՁՈՂԸ ցուգիչ տրամ մէկ արար։

Գիները.— Լոժեր 25 ֆրանք, օրքէսթրը 20 եւ 15, պալքոն 15 եւ 10, կալորի 5 ֆրանք։ Կր ծախուին Հրանս-Սամուելի մօտ եւ սովորական տեղերը մինչեւ Շաբ. առաւօտ 16 Յունիս իսկ ներկայացման օրը Թատրոնի կիշէնն։

Ո՛չ ոքի տոմսակ չի դրկուիր։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎՈՒԹԻՒՆ

ՓԱՐԻԶԻ ԿՈՄԻՏԷԻ երրորդ վիճաբանական դասախօսութիւնը տեղի պիտի ունենայ այս Երկուշաբթի երեկոյ, ժամը 8.30ին, Au Clair de Lune սրճարանի վերնայարկը, Փլաս տ'Իթալի։

«Կովկասեան Դաշնակցութեան» մասին տեղի պիտիունենայ րիտքերու թեր ու դէմ փոխանակութիւն։

Կը հրաւիրուին փարիզի եւ արուարձաններու բոլոր ընկերները։

ՅՈՒՇԱՏԻՏՂ

Ց.Ր. Կ. Հաչէի Փարիզի մասնաճիւղին ընդհ. ժողովը այսօր, Շաբաթ կէս օրէ վերջ ժամը 3.30ին Փլօրա ճաշարանին վերնայարկը։ Պատգ. ժողովի զեկուցում։

Ց.Ր. Կ. Հաչէի Իսի լէ Մուլինոյի մասնաճիւղի ժողովը այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին իր դարմանատան մէջ, 253, բիւ Ժան Ժագ Բասօ կարեւոր օրակարգ։ Նոր վարչութեան ընտրութիւն։ Պարտաւորիչ ներկայութիւն։

ԿԱՐՄԻՐ Հաչէի Մարսէյլի մասնաճիւղի ընդհ. անդամական ժողովը վաղը կիրակի կէս օրէ վերջ, ժամը հին Café Noaillesի սրահին մէջ։ Օրակարգ.— Զեկոյց Զ. պատգ. ժողովի եւ ընտրութիւն նոր վարչութեան։

Լիոնի Համախարբերդեցիական Միութեան ժողովը այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին էմիլ Զօլայի սրահին մէջ 127-129, Րիւ Պուալօ։ Բոլոր անդամներէն կը խնդրուի ներկայ գտնուիլ։

---

13 ՎԱՐԶՈՒ ԵՆ *Ցուլիս ամսուան հասար դեղեցիկ* **13**
եւ օգտաւէտ յարկաբաժիններ։ Ջուր, կազ, էլեկտր. եւ կկոր. ջեռուցիչ։ Նպաստաւոր գիներով։ Դիմել՝

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆի *13 rue Pierre Curie*, K. *Bicêtre. Metro: Porte d'Italie*

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍԸ ՅՈՒԼԻՍ 29ԻՆ

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած՝ *ՓԱՐԻԶԻ ԵԳԻՊՏԱՑԻ* ԿՈՄԻՏԷԻՆ ԿՈՂՄԷ
ՎԱՂԸ ԿԻՐԱԿԻ, ՄԷՏՕՏՕՆԻ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ, ՊԱՂ ԱՂԲԻՒՐԻՆ ՄՕՏ
Կր նախագահէ՝ ընկ. ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Կր խօսի ընկ. Ա. ՋԱՄԱԼԵԱՆ

Ձոխ պիւֆէ՝ ժողովրդական գիներով։ Երգ. Պար, Նուագ։
Կր նուագէ Թաւիստ Գ. Յովհաննէսեան։

Հաղորդ. միջոց.— Փօրթ Վէրսայլէն առնել 23 եւ 32 թիւ հանրակառքերը եւ իջնել Ֆէրմ որ Մուլինօ։ Էնվալիտէն չդեկաւոք եւ իջնել Կառ որ Մէօտօն, Մէթրօ Mairie d'Issyի քով թաքսիներ կան, որ 3 ֆրանքով չիտակ դաշտահանդէսի վայրը կ'առաջնորդեն։

ՖԱՒԻՐ ԹԱՀՐԱ ՊԷՅ

Ներկայացումներու նոր շարք մը սկսած է տալ՝

ՖՕԼԻ ՎԱԿՐԱՄ (35, Ave. Vagram)
Թատրոնին մէջ, Յունիս 18էն մինչեւ 21 Յունիս Հինգշաբթի գիշեր։

Պիտի կատարէ Թելադրական, Մագնիսական եւ քարացման հետաքրքրական փորձեր եւ

ՈՂՋ ՈՂՋ ՊԻՏԻ ԹԱՂՈՒԻ

« ԾԱՌԱՅ »Ի ՊԱՏՄՈՒԱԾՔՆԵՐԸ

ՀՕՐԸ ՎՐԷԺԸ

»»» :«««

Կուսակալանիստ քաղաք մը։

Քաղաքէն կէս - ժամ հեռու, չոր - ցած ծառերու երկար շարք մը կ'ներկարէր։

Ձորս կողմերը, անմշակ արտերու ընդարձակ տարածութիւն մը կը տեսնուէր։

Մօտիկը, քիչ մը անդին, աւերակներ, աւերակներ...

Իսկ ճամբաները, փոշած փլիփլած։

Ահա քաղաքը։

Առաջին չէնքը զօրանոց մըն էր, որուն դրան առջեւ հերթապահ զինուոր մը կը պտռտէր։

Ներսը, բակին մէջ խումբ մը զինուորներ մարզանք կ'ընէին։

Կարաւանը, մտած ալ փողոցէն, կը յառաջանար յամրաբար։

Դէմը պատ մը փլած էր։ Ձկրցան անցնիլ ու ետ դարձան։

—Սպասեցէ՛ք, ձայն տուաւ Արմէն, երթամ ճամբաները քննեմ։

Ձին քշեց եւ յառաջ անցաւ։ Նայեցաւ չորս կողմ, ուսումնասիրեց ընկերները, ապա ետ դարձաւ։

— Այո, կրնանք անցնիլ ասկէ։ Ու կարաւանը անցաւ ձախ կողմի նեղ ճամբէն։

Բարեբախտաբար ընկերութեան չէնքը բաց տեղ մը ըլլալով՝ չատ դիւրութեամբ կրցան բեռները իջեցնել։

Արմէն քանի մը ժամէն հաշիւը փակելէ վերջ, վազեց հեռագրատուն։

« Ապահով հասանք, մանրամասնութիւնը ուրիշ առթիւ »։

Հեռագիրը ղրկելէ յետոյ, անմիջապէս ետ վերադարձաւ, գնեց բաւականն ուտելիք, ու դուրս թռան քաղաքին ապականած փողոցներէն։

Այդ դիշեր, քաղաքէն դուրս, պաղ աղբիւրի մը դիմին հանգիստ կեանք մը անցուցին։

Հինգ երկար տարիներ անցընելէ վերջ, Արմէն այդ օր հեղ մըն ալ կը վայելէր երկրի կարմիր արեւը։ Կը ծծէր օդը եւ կը խմէր ջուրը։

Առաւօտ էր։ Երկինքը յստակ եւ օդը պայծառ։

Քիչ մը վար, ուռենիներու չուքին տակ խումբ մը մարդիկ ծոյլ ծոյլ կը քնանային։

Երկու օր վերջ, արեւմուտքին, կարաւանը ճամբայ ելաւ դէպի ետ, դէպի իրենց աշխարհը։

Ցաւնկ, տաւնկ, տաւնկ, վերջին զօրանոցն էր, որ ալիք ալիք բարձրանալով՝ կ'երթար ու կը խրուէր քաղաքին կեստիւլ պատերուն ու կը մարէր։

Կարաւանը կը քալէր անհոգ եւ անվախ, աւերակներու երկար շարք մը իր եռւս ձգելով։

Արմէն իր դեկավարի դերին հաւատարիմ, մինակը կը քալէր կարաւանին առջեւէն, լուռ ու մտածկոտ։

Վերջապէս հասան այնպիսի վայր մը, ուր Արմէն այլեւս չկրցաւ քալել։

Կանգ առաւ։

Նայեցաւ չորս կողմը։

Հորիզոնէ հորիզոն ընդարձակ տարածութիւն մը կը տեսնուէր։

Բայց անմշակ։

Աղբիւր, քիչ մը հեռուն, Հայու աւերակ դիւղեր։

Ու լացաւ։ Հօրը եւ ցեղին նահատակուած վայրն էր այդ։

— Հոս, ընկերներ, հոս, հոս, իջեւանինք այս դիշեր,— յուզուած ձայն տուաւ Արմէնը։

Դիղեցիկ լեռնադաշտ մըն էր, որ յառաջ ճամբորդներու հանդստավայրը կը դառնար։

Վայրին անուշ ծաղիկներու բոյրը, դիզի երդիքներէն բարձրացող մուխին պէս առեր կեցեր էր։

Քանի մը ուռիներ եւ աղբիւր մը։ Մօտիկը խումբ մը ճամբորդներ նստած՝ հէգքաթ կը պատմէին։ Եւ վիւրը անդադար իր հետ կը բերէր հայ մայրերու աղեկոտոր հառաչանքին յիշատակը, մօտակայ ողբերգու ծովակին ալիքներուն մէջէն։

Իսկ վարը, լերան ստորոտը, զահլեզը իր դիւղով դիակեր վագրի պէս դեռ աչքերն անցեալի ոճիրներով երազուն՝ երջանկաւէտ օրեր կ'ապրէր։

Բեռները իջուցեցան։ Կարաւանը շղթայ մը կազմեց, ու քանի կորիճներն Արմէնի կողքին հերթով սկսան քնանալ։

Բայց Արմէն չկրցաւ քնանալ այդ դիշեր։ Սիրտը կը տրոփէր։ Աչիւնը կ'նռաբ։

Օդը տաք էր։ Երկինքը սեւ ու ճերմակ ամպերու ծանրութեան տակ կը հեւար կարծես։

Արմէն չկրցաւ համբերել ու վեր ցատկեց։ Մօտեցաւ աղբիւրին, ձեռքեան ու երեսը լուալէ ետք, չոկուեցաւ դէպի վար, դէպի դիւղ, որուն մէջ կ'ապրէր հօրը եւ ցեղին դահիճը։

Մահաւունչ լռութիւն մը կը ծանրանար այդ երբեմնի հերոս դիւղին վրայ։

Ալ չէր լսուեր հաջոցը շուներուն եւ երգը մշակին, որ կ'արձագանգէին դիւղին մէկ ծայրէն միւսը, ժամանակին։

Ուշ դիշեր էր։

Արմէն կամաց կամաց մօտեցաւ, քննեց ամէն կողմ եւ յանկարծ կանգ առաւ պատին տակ։

Ճամբայ մը կը մտածէր։

Քը'հ, քը'հ, հազի ձայն մը լսեց։ Դահիճն էր այդ, տաքէն չէր կրնար քնանալ։

Առաջին փորձն ի դուր։ Երկրորդ մըն ալ փորձելու համար մտաւ փուչերուն տակ ու կեցաւ անշարժ։

Անցան մահաւունչ երկար րոպէներ, Արմէն դեռ կը սպասէր։

Կէս դիշեր էր, երբ փուչերու մէջէն կրկին դուրս եկաւ, նայեցաւ դէպի վեր, երկինքը,— սեւ ամպ մը կուգար ծածկելու երկինքը։

Քայլերը մօտեցուց կեռասենիի մը ծառին ու ոգեւորուած մագլցեցաւ դէպի վեր։

Ճանչցաւ։ Երկրորդ ակռղնոյն մէջ էր, այ Թեւը նետած կնոջը պարանոցին՝ կը քնանար։ Եւ առանց ժամանակ կորսնցնելու՝ վրան նետուելով որոտաց.

— Արթնցիր, դահիճ, ես եմ, զաւակը Բագրատին, ու տես թէ տարիներ վերջը արդարութիւնը ինչպէս կը լուծէ վրէժը։

Արմէն ակնթարթի մը մէջ դաշոյնը վեր բարձրացնելով՝ մինչ կատաղօրէն դահիճին կուրծքը, եւ անհետացաւ դիշերուան թանձր խաւարին մէջ։

Հարուածը ծանր էր, մահը վայրկեանական եղաւ։

Քիչ յետոյ լսուի աղիողորմ ձայներ էին, որ գալով կը միանային կարաւանի ղօղանջին, տաւնկ, տաւնկ, տաւնկ, ...։

ԾԱՏՈՒՐ ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ

(Վերջ) (4)

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
Le Gérant: H. STEPHAN
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) ... R ... Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme PARIS (13e)
Téléphone : Gla cière 15-70

(ԵՐԹԱԼԻԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՈՒԱՍՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Չուխոսլովաքիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ԿԻՐԱԿԻ 17 ՅՈՒՆԻՍ DIMANCHE 17 Juin 1934

10 ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2524

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՉՐՈՑՑ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾԻ ՄԸ ՀԵՏ

»»»··«««

— Ինչո՞ւ տեղ կուտաք այնպիսի ուսանուորներու որոնք սովորական կանչերը են եւ կը մեղանչեն տաղաչափութեան, յղացման, արուեստի նրբութեանց դէմ: Որքան կրցած եմ հետեւիլ, «Ցառաջ»ը առհասարակ բծախնդիր է գրական – գեղարուեստական պահանջներու, բայց յաճախ կը թուլնայ: Արդեօք հայրենասիրական – ազգասիրական պահանջնե՞րն են որ տեղի կուտան այս վրիպումներուն: Հապա մաքուր արուեստի պահա՞նջը...

— Ուրիշներ ալ կը տրանջան թէ լայն տեղ կուտանք այսպէս կոչուած «մաքուր արուեստի»ին, պատնառան սաւառնումով եւ մանրակրկիտ նրբութեամբ մշակուած, այլ անմատչելի, միայն սակաւաթիւ փափկաճաշակներու սահմանուած արտադրու – թեանց: Անոնց կարծիքով, մեր ներկայ պայմաններուն մէջ պարզապէս պերճանք է այդպիսի բանաստեղծութիւնը, եւ դուբ՝ օրաթերթի մը սահմանին: Անհրաժեշտ է, կ'ըսեն անոնք, բանաստեղծութիւնն ալ ժողովրդականացնել, բանաստեղծութեան մէկոգայութիւնն ալ ժողովրդականացնել, բանաստեղծութեան մէկոգայութիւնը, ոգի, տենդ ու խանդ արթնցնել, աւիշ եւ կրակ հոսեցնել երիտասարդութեան երակներուն մէջ: Մէկ խօսքով, արծարծել հայրենիքի, լեզուփոխութեան, աշխատանքի սէրը, ներշնչել, խմորել, թաթաւել, փոխանակ չքեղ, գերանուրբ այլ ամուլ դատարներ ցանելու:

— Բայց բանաստեղծութիւնը քաղաքական քարոզ չէ, ոչ ալ վարդապետութիւն: Չի՞ բաւեր արձակը, մասնաւորուած պահանջները գոհացնելու համար: Ո՞ւր կը հասնի արուեստը, եթէ բանաստեղծութեան թեւերէն ալ «տենդեցիօզ» կապարներ կախենք: Բազմաթիւ երիտասարդներ կան որ կարօտ ունին մաքուր արուեստի: Կան ուրիշներ ալ որ խմոր ունին եւ կրնան զարգանալ, սերտելով խնամուած արտադրութեանց արուեստը:

— Մի՛ մոռնաք որ «Ցառաջ»ը օրաթերթ է, եւ ոչ թէ գրական–գեղարուեստական ամսագիր: Կիրակիէ կիրակի բանաստեղծութիւններ հրատարակելով, կարելի՞ է ծառայել ձեր մտահղացած նպատակին: Եւ կարելի՞ է նոյնքան խտացած նպատակին: Եւ կարելի՞ է նոյնքան խտացած ընթերցողի մը հետ միասին:

— Եւ սակայն ահագին երիտասարդութիւն կապուած է «Ցառաջ»ին հետ: Շատերը հազիւ դպրոց տեսած են: Ուրիշներ կիսատ ձգած: Մեծ մասը միջոց չունի է՛ւ օրաթերթ, է՛ւ հանդէս է՛ւ գիրք առնելու: Ցառաջ, օրաթերթը ամէնէն կենդանի, չարժուն, համարուած ազգակն է, անմիջապէս կ'ազդէ, կը ներշնչէ, կը խըմորէ: Մանր – մանր ճաշակելով, ընթերցողը կը վարժուի սիրել բանաստեղծութիւնը, զատել լաւն ու դէշը, յայտնի ու անյայտը: Ընդհանուր զարգացման մաս չի՞ կազմեր այս ալ,— բանաստեղծութեան, արուեստի ճաշակին մշակումը:

— Ճիշդ ա՛յդ մտահոգութեամբ է որ կիրակիէ կիրակի անկիւն մը կը սահմանենք ուսանուորներու, տաղաչափեալ կամ ազատ, երբեմն քանի մը հատ միասին: Արդ, ձեր կարծիքով, այս նպատակը իրականացնելու, բանաստեղծութեան ճաշակին մշակումը զարգացնելու համար, նախընտրելի չէ՞ տեղ տալ բազդատարար մատչելի արտադրութեանց, բարեհաճութեամբ անտեսելով վրիպումները: Անշուշտ, պայմանով որ արժէք մը ներկայացնեն իրրեւ յղացում, ոգի կամ ձգտում: Վերջ ի վերջոյ, երբ մէկը քիչ – շատ անուն հանած է իրրեւ բանաստեղծ, ամէնէն առաջ ինք պիտի դուրգուրայ իր առորագրութեան վրայ: Ուսանուորը շարաքրութիւն չէ որ սրբագրես. թէեւ, յաճախ այդ ալ կ'ընենք, երբ դրողը սկսնակ է, եւ կը մեղանչէ լեզուական կամ տաղաչափական տարրական կանոններու դէմ:

— Իմ հոգս այն է որ ճաշակները չխաթարուին եւ իրական արուեստը չտուժէ: Ես ալ չեմ ժխտեր օրաթերթի մը բացառիկ պահանջները:

— Ուրիշ մտահոգութիւն մը եւս: Կը տեսնէք որ հետզհետէ կը մաշի մեր բանաստեղծական ժառանգութիւնն ալ: Երգեր կան որ այլ եւս նախկին ուժը չունին: Լեռներէն եւ դաշտերէն նետուած ցանք այս լարձուն պողոտաներուն վրայ: Երկկուան հոդագործը այսօր գարձեր է բանուոր: Անհրեւակայելի հոլովումներ տեղի ունեցան մեր կեանքին մէջ եւ դեռ սկիզբն է երկանց: Ոտանաւորի մասնուած է ոչ միայն երիտասարդութեան, այլ եւ արմատախիլ բազմութեանց հոգին: Ներելի՞ է անտեսել այս բոլորը, եւ կծկիլ փղոսկրէ աշտարակի մը մէջ – արուեստը արուեստին համար– ւիլ փղոսկրէ աշտարակի մը մէջ – արուեստը արուեստին համար– գերադասելով անձնական յոյզերը եւ զեղագիտական պահանջ – ները, անջատուելով ժամանակի եւ տարածութեան սաղարտներէն: Ո՞րը պիտի նախընտրէիք,— ներշնչուիլ ու գրել հատընտիր բէն: Ո՞րը պիտի նախընտրէիք,— ներշնչուիլ ու գրել հատընտիր հարիւրակներո՞ւ թէ անանուն եւ խռովայոյզ հազարեակներու համար, որոնց հոգին այնքան ուժգնօրէն կը թրթռայ երբ հարազատ են երգն ու եղանակը:

— Ժողովուրդը բանաստեղծը չէ որ կը փնտռէ, այլ աչուղը, ախ ու վախերով, «սարի ամրուլ»ներով կամ «Ջան ու Ջիկէը»ներով:

— Բոլորովին ճիշդ չէ: Ուրիշներուն արուեստի պակասը կամ դիւրին արհեստը չի նշանակեր թէ ինչ որ ժողովուրդի սրտին կը խօսի, անարուեստ պէտք է ըլլայ: Համաչխարհային բանաստեղծութեան մէջ ի՛նչ արտադրութիւններ կան որ ե՛ւ գեղարուեստական են ե՛ւ ժողովրդական, ծառայուն: Ճշմարիտ բանաստեղծին համար երբեք դժուար չպիտի ըլլար ներդաշնակել, անքակտելի հիւսուածքի մը վերածել ոգին ու բառը, ներշնչումն ու արուեստը: Այս առթիւ, չէ՞ք ընդունիր թէ չատերուն համար ուսանուորը երբ դիւրին արհեստի մը վերածուեր է, ի վնաս արձակին, որ աւելի յարգանքի կը պահանջէ:

— Այդ ալ ուրիշ յաւ մըն է, որու մասին որքան խօսիք, օգուտ չունի: Ճակատագրո՞ւմ է որ ամէն հայ գրող ուսանուորով մը պիտի սկսի...

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ, ԺԱՄ

ՋԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՎԱՐԿԵՐԸ ՔՈՒԷՍՐԿՈՒԵՑԱՆ

Ջախջախիչ մեծամասնութեամբ

ԿԸ ԱՏՈՒԿՈՒԻ ԹԷ ՋԻՆՈՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՇՐՋԱՆՆ ԱՒ,

ՊԻՏԻ ԵՐԿԱՐԱՁԳՈՒԻ ՑԱՒԱԶԻԿԱՑԻՆ

Երեսփ. Ժողովը ուրբաթ օր 127ի դէմ 454 ձայնով քուէարկեց ազգ. պաշտպանութեան յատկացուածական վարկերը: Քուէարկութենէն առաջ, կառավարութիւնը վոտահութեան խնդիր դրած էր:

Վիճաբանութիւնները բացաւ նախորդ վարչապետ Պ. Տալատիէ, հատնութիւն յայտնելով նոր վարկերուն եւ հարցապնդում ուղղելով զինուորութեան չրջանի երկարաձգման մասին: « Եթէ, ըսաւ, կ'ուզեն ջնջել մէկ տարուան զինուորութեան չրջանը, պէտք է ըսել այսօր կամ վաղը»: Անջատուած բնկերվարականներու պետն ալ, Պ. Ռընոտէլ, մտահոգութիւն յայտնեց այս մասին, եւ յայտարարեց թէ կ'ընդունի նոր վարկերը, թեթեւ բարեփոխումով մը: Ընկերվարականներն ու համայնավարները միչտ կ'ուղղէին, յայտարարելով թէ նոր վարկերը ազդանշանն են զինաթշուի մը: Վարչապետ Պ. Տումէրկ խօսք առնելով ըսաւ.

— Այս ծրագիրը միայն մէկ նպատակ ունի,— ամրապնդել ազգային ապահովութիւնը: Ծախքերու տեսակէտ ալ այդ կ'ապացուցանէ: Մենք խաղաղութիւն կ'ուզենք, եւ ոչ թէ պատերազմ: Ֆրանսան չատ տառապեցաւ: Ան որ եւ է վտառասիրութիւն չունի, ոչ ալ չահախնդրութիւն: Ան կ'ուզէ որ չարգեն զինքը: Ինչ կը վերաբերի Պ. Տալատիէի հարցումին, կառավարութիւնը, հակառակ դժուարութեանց եւ աչխատանքներու մէջ տապկուած, ժամանակ չունեցաւ նկատի առնելու զինուորութեան չրջանի խնդիրը: Այս առթիւ հետեւակ հատասաիքը կրնամ տալ.—կառավարութիւնը որոշած է ուղղամտութեամբ գործադրել ներկայ զինուորական օրէնքը: Ես չարդանք ունիմ խորհրդարանին իրաւունքերու մասին: Որ եւ է ձեռնարկ չպիտի կատարուի առանց խորհրդարանին կարծիքը առնելու, նոյնիսկ եթէ արձակուրդի մէջ ըլլայ: Կը կրկնեմ թէ երբ կառավարութիւնը քննէ այս խնդիրները, խորհրդարանն ալ իրեն հետ մէկտեղ պիտի ուսումնասիրէ զանոնք: Հետեւաբար կը խնդրեմ վստահութիւն չայտնել ինծի:

Հարցապնդող երեսփոխանները գոհ չմնացին այս երկդիմի պատասխանէն եւ նոր հարցումներ ուղղեցին: Ասոր վրայ Պ. Տումէրկ վոտահութեան խնդիր դնելով, չայտարարեց.

— « Ես չատ բացորոշ խօսեցայ: Որ եւ է անակնկալի առջեւ չպիտի դնեմ խորհրդարանը: Չեմ կրնար պատասխանել ծրագրի մը մասին զոր չեմ ուսումնասիրած: Ես թեթեւամիտ մարդ չեմ: Կը խնդրեմ որ եւ է մտահոգութիւն չունենալ կառավարութեան դիտաւորութեանց մասին:

Այս յայտարարութեան վրայ, քուէարկութիւն կատարուելով, ջախջախիչ մեծամասնութեամբ ընդունուեցան յատկացուածական վարկերը, որոնց գումարը կը հասնի 3,120,000,000 ֆրանքի:

Գերմանիոյ ‘խարդախ սնանկութիւնը,,

ԱՆԳԼԻԱ, ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ ԽՍՏՈՒԹԵԱՆՑ ԿԸ ԴԻՄԻՆ

Գերմանական կառավարութեան հռչակած մօրաթոքիումը, որով վեց ամիս կը յետաձգուին արտաքին պարտքերու վճարումները, « խարդախ սնանկութիւն » կը կոչուի Ֆրանսական, անգլիական եւ ամերիկեան մամուլին կողմէ: Սեզանաւորական չրջանակներու համար անակնկալ մը չէր այս մօրաթոքիումը, բայց խոր վրդում պատճառեց մասնաւորապէս Փարիզի, Լոնտոնի եւ Նիւ Եորքի մէջ: Երեք երկիրներու կառավարութիւնները արշէն իսկ միջոցներ կը խորհին, հակազդելու համար Գերմանիոյ նոր հարուածին:

Ֆրանսայի նախարարական խորհուրդը առջի օր եւ երէկ ժողով գումարեց, յատկապէս այս հարցին համար: Քանի մը ծրագիրներ կան սեղանի վրայ: Մրագիր մը կը տրամադրէ խիստ սահմանափակման ենթարկել գերմանական արտածումները եւ սովորականէն զատ բացառիկ տուրք մը դնանձել:

Անգլիական կառավարութիւնը գերմանական մօրաթոքիումին լուրը հաւիւ իմացած, էմմտական նախարարին միջոցաւ յայտարարեց թէ հաշուակցութեան գրասենեակ մը (քլիրինկ) պիտի հաստատէ, անգլեւգերմանական առեւտրականներ չարաբերութեանց համար: Այն բոլոր անգլիացի վաճառականները որ գերմանական ապրանքներ կը գնեն, փոխարժէքը պիտի վճարեն այդ գրասենեակին, դադրեցնելով ուղղակի վճարումները: Գրասենեակը միեւնոյն ատեն

ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարության

ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՐԽԻՎԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

2022

ԵՐԵՎԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

= o =

Գրական իմ գործերուն ցանկը կազմելու համար, ինչպէս ամէն հեղինակ, ստիպուած եմ ինծի հարցում ընել, թէ ինչո՞ւ գրած եմ այդ գործերը, ինչո՞ւ ստիպուած եմ եղած եմ գրել այդ գործերը։

բութեան մը եւ ուրիշ մեծ ընկերութեան մը: (Այս վերջինը բռնուեցաւ Նամակատան մէջ): Գիտական քննութենէն կ'երեւայ թէ առաջերը կը պարունակեն տեսակ մը վառօդ որ գիւրաբեկ կրնայ չհնուիլ որ եւ է տունի մէջ, հետեւելով տարրարանութեան տարօրակաս գրքի մը: Վառօդը գտնեզուած է խողովակի մը մէջ եւ կը պայթի թելի մը միջոցաւ, երբ ծրարը բացուի: Ան այժմ չատ վտանգաւոր չէ վառօդը, բայց ոստիկանութիւնը կը վախնայ որ խելագար դաւաճիրը (կամ դաւադիրները) հետզհետէ աւելի կատարելագործեն եւ իրենց վտանգաւոր առաջերը դրկեն հասցէներու: Ծրարներէն նամակատուն կը ձգուին Փարիզի զանազան փոստարաններուն մէջ: Հասցէին ձեռագիրը չատ խրթին է:

Պատմիչ Շանթ Թուրքիոյ մէջ

Տրապիզոն հասաւ հինգշաբթի օր, եւ անմիջապէս «Եավուզ» յաձախաւոր նստեցաւ, գնաց Սամսոն, ուղեկցութեամբ թրքական տորմիղին: Դիմառութիւն գացած էր արտաքին նախարարը: Արդէն էնկիւրի հասած է:

կենք հինգով եւ կ'ունենանք նիւթական ճգճիմ արդիւնքն ալ:

Այսպէ՞ս պիտի վարձատրենք մեր դատին ու ցաւին նաւիրուողները:

Թուրքը ունեցաւ իր Մալխոէ Խոիպ հանըմները: Եթէ մենք դեռ չկրցանք պատրաստել լեզուագէտ հայ կինը՝ մեր դատն ու ցաւը ճանչցող Եւրոպա-յի եւ Ամերիկայի, գոնէ գիտնանք օգտուիլ այդ դեռնին վրայ պատրաստ - տուած օտար ուժերէն:

Կը հարցնեմ «Կովկասի նախկին պատերազմիկներու միութեան վար - չութեան», պիտի ուզէ՞ք փրկել ձեր արժանապատուութիւնը, այդ օգտա - չատ դասախօսութիւնը կրկնել տալով լաւ կազմակերպութեամբ մը հաւաք - ուած հոծ բազմութեան մը առջեւ: Այս միայն կրնայ զարմանել եզած խայտառակութիւնը:

ՄԱՆՈՒԿ ՓԻՊԱՐԵԱՆ

MAX-MAXUDIAN

Théâtre de L'ATELIER
Place Dancourt — Métro: Anvers & Pigalle

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԸՆՏԻՐ ԶԵՌՆԱՐԿ ՄԸ
ԼԵՒՈՆ ՃԱՐՈՒԹԻ կողմէ

Այսօր Կիրակի, 17 Յունիս 1934, ժամը 2½ եւ երեկոյեան ժամը 9½ն
Կը ներկայացուի՝ **ԳԱՄԲԵԼԻԱԶԱՐԴ ՏԻԿԻՆԸ**
Մասնակցութեամբ՝ **Մ. ՄԱԳՍՈՒՏԵԱՆԻ**

Ֆրանսական բեմերու եւ ֆիլմերու յայտնի հայ աստղը, առաջին անգամ ըլլալով՝ հայ հասարակութեան առջեւ կը խաղայ *«Ժօրժ Տիւվալ»*ի դերը. *ԳԱՄԲԵԼԻԱԶԱՐԴ ՏԻԿԻՆը* փիէսին մէջ, զոր աքսնչելիօրէն ստեղծագործած է ՍԱՌԱ ՊԷՌՆԱՐի կողքին:

ԱԲԻՍՈՂՈՄ ԱՂԱ Ց. ՊԱՐՈՆԵԱՆԻ
երեւանի պետ. թատրոնի խաղացանկէն, կատակ. 3 արար:

ՍԻՐՈՅ ԶՈՂԸ ցուգիչ տրամ մէկ արար:

Գիները.— Լոժեր 25 ֆրանք, օրքէսթրը 20 եւ 15, պալքոն 15 եւ 10, կալըոի 5 ֆրանք: Տոմսերըկը նախուին ներկայացման օրը թատրոնի կիչէն:

Ժողովուրդի խնդրանքով
ՅԵՐԵԿ ԵՒ ԳԻՇԵՐ
ԺԱՄԸ 3ԻՆ ԺԱՄԸ 9ԻՆ

Tricots TERZIAN
Tél.: Central 93-75 3, rue Poissonnière. Paris (2)

Nouvelle Série d'Été: Tricots d'enfant et maillot de bains d'anfant
à partir de 4 frs. Gillet et pullover femme, etc. etc.

Լաւ տեսակի ապրանք, խիստ աժան գիներ եւ ուղղակի աշխատելակերպ. ահա՛ այս յատկութիւնները որ կազմեցին **Tricots TERZIAN** Տան համբաւը:
Ամրագ առաքումներ Ֆրանսայի ամէն կողմը:

Տեղափոխութիւն եւ փոխադրութիւն
A. P. A.
Groupement Corporatif de Deménageurs
Մանաւոր բեռնակառքեր 10-80 խորանարդ մէթր տարողութեամբ: Փոխադրութիւններ՝ դիւրամատչելի գիներով
ՓԱՐԻԶ, ԳԱՒԱՌՆԵՐ եւ ԱՄԷՆ ՀԵՌԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ
18, Rue de la Chaussée d'Antin, Parie (9)
Téléphone: 78-02
ՏՆօրէՆ՝ ՏԷՐ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ

ՁԵՐ ԿՕՇԻԿՆԵՐԸ ԳՆԵՑԷՔ
CLETO
ԿՕՇԻԿԻ ՀԵՏԵԻԵԱԼ ԽԱՆՈՒԹՆԵՐԷՆ
3, Rue Tourgot. 5, Rue N. D. de Lorette, Փարիզ (9)
36bis, Fbg. Montmartre Փարիզ (9) 19-21 Passage Choiseul Փարիզ (2)
Téléphone: PROVENCE 58—06
ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏՆԵՐՈՒ ԿՕՇԻԿՆԵՐՈՒ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉԸ
փարիզի լաւագոյն եւ սիրուն կօշիկները՝ անմրցելի գիներով:
Բացառիկ հրաշխատութիւն:

ԿՈՒԶԷ՞Ք ՎԱՅԵԼԵԼ ՊՈԼՍՈՅ ՎՈՍԿՈՐԸ
ԵՒ ՕԳՏՈՒԻԼ ԾՈՎԷՆ ԵՒ ԱՐԵՒԷՆ
ԿԿ՚ԵՐԹ **JUAN-les-PINS (Côte d'Azur)**
Hôtel-Restaurant de FRANCE
Ave. Alexandre III. Tél. 12-43
ԼԵՒՈՆ ՀԱՄԲԻԿԵԱՆԻ ՊԱՆԴՈԿԸ
Ծովին եւ փլաժին վրայ պարտէզներու մէջտեղը, մաքուր օդ վերջին նորաձեւութեամբ նոր շինուած ամէն սենեակի մէջ տաք եւ պաղ ջուր:
Արեւելեան եւ Արեւմտեան ընտիր եւ ճոխ ճաշ:
Սենեակ եւ ճաշերը (*pension complete*) օրական 30 ֆր էն սկսեալ:
Բազմանդամ ընտանիքներու մասնաւոր զեղչ:
Օգտուեցէի առիթէն. առողջութիւնդ ապահովեցէք:
Մանրամասնութեանց համար գրել Տնօրէնութեան:

ՖԱՒԻՐ ԹԱՀՐԱ ՊԷՅ

Ներկայացումներու նոր շարք մը սկսած է տալ՝
ՖՕԼԻ ՎԱԿՐԱՄ (35, Ave. Wagram)
Թատրոնին մէջ, Յունիս 18էն մինչեւ 21 Յունիս հինգշաբթի գիշեր:
Պիտի կատարէ թելադրական, մագնիսական եւ քարացմանհետաքրքրական փորձեր եւ
ՈՂՋ ՈՂՋ ՊԻՏԻ ԹԱՂՈՒԻ

HENRIVILLE
ՄԱՍ-ՄԱՍ ՊԻՏԻ ԾԱԽՈՒԻ *1,750,000* ՖԱՌ. ՄԵԹՐ
ՏԱՐԱԾՈՒԹԵԱՄԲ ԳԵՏԻՆ ՄԸ
17Ք ՄԵԹՐ ԲԱՐՁՐՈՒԹԵԱՄԲ ՍԱՌԱՀԱՐԹԻ ՄԸ Վ.ԱԱ
GARE de la VERRIÈRE
(ՄՈՆ ՓԱՌՆԱՍ, ԵՐԲՈՐԴ ԿԱՅԱՐԱՆԸ ՎԵՐՍԱՅԼԷՆ ՑԵՏՈՑ)
Հողաբաժիններ ամէն տարաձուԹեամբ, ծառերով կամ առանց ծառի:
Գեղեցիկ պողոտաները *սիմանթէ* կամ *մաքատամիզէ*, ջուր եւ ելեկտրականութիւն:
ԳԻՆՆԵՐ.— 18—25 *ֆրանք քառ. մեթրը, ՃԱՄԲԱՆԵՐԸ ՇԻՆՈՒԱԾ ՀՈՂԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ, Զեր ուզած տեղէն հող՝ մեթրը* 3 *ֆրանքէն սկսեալ:*
ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐԸ ՀԻՆԳ ՏԱՐԻԷՆ:
ԵՐԿԱՐ ՊԱՅՄԱՆԱԺԱՄ ՇԻՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ:
ԲԱՑԱՌԻԿ ԶԵՂՉԵՐ ԱՄԷՆ ԳՆՈՐԴԻ ՀԱՄԱՐ որ տուն կը չինէ, հողին գնման՝

Ա.—	Ա. ամիսեն մինչեւ	3րդ	ամիսը	ճարիւրին	25
Բ.—	3րդ »	»	6րդ »	»	20
Գ.—	6րդ »	»	9րդ »	»	17
Դ.—	9րդ »	»	12րդ »	»	15
Ե.—	12րդ »	»	18րդ »	»	12
Զ.—	18րդ »	»	24րդ »	»	10

Բազմաթիւ Հայեր գնած են հողեր: Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ 9 - 12 եւ 2 - 6, իսկ Շաբաթ օրերը մինչեւ կէս օր ժամը 1, Պ. ՏԷՐ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆի, 18, Rue Chaussée d'Antin. Paris: Հեռաձայն՝ Provence: 78-02:

Etude de Me BERNARD WAHL
(12 année)
Licencié en Droit de la Faculté de Paris
Ancien élève de l'École des Hautes Etudes Sociales
JURISCONSULTE
Droit Français et International Privé
94, Rue St. Lazare (*Սէն Լազար կայարանին մօտ*) Tél. Pigalle 67 - 69
Կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական խնդիրներ, ինչպէս նաեւ փողոցի արկածներ, անձամբ կը պաշտպանէ առեւտրական եւ ֆաշտարար դատարաններու առջեւ, կուտայ certificats de coutumesներ, կը կատարէ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ բոլոր գործողութիւնները:
Կ'ընդունի ժամը 9—10 եւ 17—19: Նաեւ ժամադրութեամբ

ՏՕՔԹ. ՍՊԱՐԹԱԼԻ
ՓԱՐԻԶԻ ԹԱԾ. ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ
Նախկին գլխաւոր բժիշկ եւ վիրաբոյժ իզմիրի Ազգ. հիւանդանոցին
33, Rue Poissonnière (Rex սինեմային ֆիշտ քովը)
Մէթրօ՝ Bonne-Nouvelle
Ընդունելութիւն ամէն օր ժամը 14—18 եւ ժամադրութեամբ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ
L. LECORCHÉ Chir. Den.
Ex. Interne des Hôpitaux de Paris
Chef de Clinique à l'Ecole Dentaire Française
Assistant ԱՇՈՏ Տ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ *chir. dent. D. E. D. F.*
ԽՆԱՄՈՒԱԾ ԱՇԽԱՏԱՆՔ ԵՒ ՁԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆ
Ակռայ կը քաշենք առանց սրսկումի, միայն մէկ վայրկեան քուն՝ **SOMYL**ով: Թուրն եւ պրիճ. ատամնաշարք՝ շատ թեթեւ քրոմէ մետաղով, կը վերափոխենք ձին ատամնաշարեր: Երախաներու ատամներու շտկում:
Կ'ընդունի 9 - 12 եւ 2 - 7 Հեռախօս Inv. 27-95
28 Avenue d'Orléans
Métro Denfert Rocherau ou Mouton Duvernet

13 ՎԱՐԶՈՒԻ ԵՆ *Եւրոպա ամառուան հատար դեղեցիկ* **13**
եւ օգտաւէտ յարկարաժիններու Ջուր, կազ, ելեկտր. եւ կեդր. Ջեռուցիչ: Նպաստաւոր գիներով: Դիմել՝
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆի *13 rue Pierre Curie*, K. Bicêtre. Metro: Porte d'Italie

ԴՐԱՄԻ ՊԷՏՔ ՈՒՆԵՑՈՂՆԵՐՈՒՆ
Դրամական փոխառութիւն՝ լուրջ անհատներու, ևուազագոյն 3000 ֆրանկով 4%:
ԴՐԱՄԱԴԼՈՒԽ.— Առեւտրականներու, գործարանատէրերու, եւ *սաքչան ֆօրչ*ներու, տուն շինողներու եւ գործի ձեռնարկել փափաքողներու: ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ.— Նոյնիսկ **lotissement**ներու վրայ: ԱՌՈՒԾԱԽ.— Ֆօճ տր գօսհոսի, հողի, տան եւ վիլլաներու: Գործերու կարգադրութիւն 24 ժամէն: Խորհրդակցութիւն եւ **études** ձրի: Բացարձակ գաղտնապահութիւն:
Դիմել կամ գրել.— **CRÉDIT FINANCIER LYONNAIS**
125, Rue Nationale Bron - Rhône

ԲԱՑՈՒԱԾ Է
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԽԱՆՉԷՐԵԱՆԻ
ԱՐԴԻԱԿԱՆ ԴԵՐՁԱԿԱՏՈՒՆԸ
97 Route d'Orléans. Cachan
Անգլիական եւ ֆրանսական ընտիր կերպասներ, վերջին նորաձեւութիւն, խնամուած կար: Գիներու վրայ կարեւոր զեղչ:

Le Gérant: H. STEPHAN 17, Rue Damesme, PARIS (13e)

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

HARATCH

(Fondé en 1925) R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : Seh. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15-70

(ԵՐԹԱԽԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՅՈՒԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ԵՐԵՔՇԱԲԹ
19
ՅՈՒՆԻՍ
MARDI
19 Juin
1934

10 ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2525

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՆՈՐԷՆ ԿՈՎԿԱՍԻ ՄԱՍԻՆ

»»»··«««

Երկուքի բաժնուած է հանրային կարծիքը, Կովկասեան Հարցին առթիւ:

Մէկը այն՝ որ խրատուած անցեալի դասերէն, եւ իւրացնելով Հ. Յ. Դաշնակցութեան տեսակէտները, մոայլ կը տեսնէ կացութիւնը: Իսկ միւսը՝ անանուն հոսանք մը, որ ամէն բան բախտին ձգած՝ կը յօրանջէ ու կը խոկայ:

Այս վերջինը այնքան վատահ է Մոսկուայի ամէնազօրու – թեան վրայ որ, կը ծաղրէ վազուան համար մտածողները: Եւ «ասայիչ պէրքէմալ տըր»ի հոգեբանութեամբ տարուած, աչք ու ականջ կը փակէ ա՛ր եւ է վրդովիչ պատկերի առջեւ: Կարճ խօսքով, ըսել կ՚ուզէ.— Կառավարութիւն ունինք, ան կը մտածէ. դուք ինչո՞ւ էք իրար անցեր:

Ժամավաճառութիւն պիտի ըլլար զրպարտել «բան մը չընելու» եւ բազկատարած ոգեւթելու տահմանուած այս խառնիճաղանճով:

Անոնք երէկ ալ այսպէս էին, պատերազմէն առաջ թէ վերջը, խաղաղութեան թէ փոթորիկի առեն: Թերեւս բաներ մը սորվե – ցան, վերջին 10–12 տարիներու ընթացքին. բայց ոչ թէ զգաստանալու, այլ աւելի թմրելու կամ կատղելու համար:

Ապացոյց՝ գաղութներու այսօրուան պատկերը:

Չէ՞ք տեսներ որ անոնց իւրաքանչիւր թեւը կամ գլուխը մրցումի ելած է միւսին հետ, ազդ. ինքնապաշտպանութեան ճակատէն քար մը աւելի քակելու, խոչընդոտ մը աւելի բարդելու, մթնոլորտը աւելի թունաւորելու, անչնչելի զարձնելու համար:

Գիտութիւնը միջոցներ հնարած է պայքարելու համար թունաւոր կազերու աւերին դէմ: Գիտէ՞ք միջոց մը, որ կարենար եթէ ոչ խափանել, գոնէ տահմանափակել այս բարոյական կազերուն չարիքները...

×

Ուրեմն, մեր խօսքը անոնց հետ է որոնք արթնութեամբ եւ լրջութեամբ կը հետեւին օրուան դէպքերուն, կ՚ըմբռնեն անոնց իմաստը, եւ միտք ու սիրտ կը հատցնեն, երբ մը գտնելու համար: Անոնց համար է որ մենք պարբերաբար կ՚արծարծենք Հայաստանի եւ հայ ժողովուրդի ճակատագրին հետ կապուած խնդիրները: Անոնց հանրային կարծիքը արթուն պահելու մտահոգութեամբ, եւ ոչ թէ չընդալից լուրեր տարածելու կամ խուճապ առեղծելու համար:

Ահա թէ ինչո՛ւ կրկին կ՚արծարծենք փշոտ խնդիր մը, կովկասեան հարցը, բազմաթիւ անակնկալներու առնչութեամբ:

Արդ, Կովկասը կրնայ փոթորիկներու մատնուիլ, կա՛մ պատերազմի եւ կամ ներքին յեղափոխութեան մը պարագային:

Առաջինը աւելի հաւանական կը թուի քան երկրորդը:

Ներքին յեղափոխութեան մը անմիջական վտանգները չատոնց անցուցած է Մ. Միութիւնը: Ուրիշ խնդիր թէ՝ ա՛ր եւ է պատերազմ կրնայ յեղափոխութեան յանգիլ:

Իսկապէս այնքան եղերակա՞ն է մեր վիճակը, մէկ եւ միւս փոթորիկի պարագային:

Կացութիւնը ճիշդ ա՞յն է ինչ որ կը տիրէր 1914ի սարսափներէն առաջ:

Այս հարցումին պատասխանելու համար, անհրաժեշտ է աչքի առջեւ ունենալ երկու հիմնական պարագաներ.—

1. Ինչպէս ամբողջ աշխարհի, Կովկասի մէջ ալ չափազանց սուր հանդամանք ստացած են ազգայնական տենչերը, հետեւաբար եւ անջատական ձգտումները: Մանաւանդ որ, կովկասեան ժողովուրդները աւելի քան երկու տարի ճաշակած եղան անկախութեան վայելքը:

2. Նախապէս անկախ եւ այժմ բռնի կարմրած հանրապետութեանց վիճակը, խորհրդային իշխանութենէն ի վեր:

Ակնյայտ է ծանրանալ առաջին կէտին վրայ: Կովկասեան բոլոր ժողովուրդները աւելի քան երբեք փարած են անկախութեան գաղափարին: Եւ եթէ Հայերը զգուշանալու եւ վերապահու – թեամբ չարժելու չատ մը պատճառներ ունին, միւսները՝ Վրացի, Ազէրի եւ Լեռնական, յայտնի եւ գաղտնի բոլոր միջոցները կը փորձեն, օր առաջ իրենց խաչային հանելու համար:

Անոնք ոչ արմատախիլ եւ ցիրուցան բազմութիւններ ունին, ոչ ալ հոգային խնդիր: Այնպէս որ, ճամբան բաց կը տեսնեն, օտար լուծը թօթափելու համար:

Այս գիտակցութիւնը տերտօրէն միացուցած է անոնց արտահայտման ներկայացուցիչները, որոնք 1921էն ի վեր անուն եւ տեղ կը փոխեն, բայց անխախտ կը պահեն իրենց հիմնական ծրագիրը, — բաժնուիլ Ռուսաստանէն, ապաւինելով Թուրքիոյ բարեկամութեան եւ անոր կռնակը կանգնած պետութեանց աջակցութեան: (Լեհաստան, Մեծն Բրիտանիա եւն.):

Իրենք իրենց մէջ ուխտ կազմած ըլլալով այս մասին, անոնք ամէն միջոցի կը դիմեն, իրենց եռեւէն քաշելու համար Հայերն ալ, Դաշնակցութեան միջոցաւ:

Լայնօրէն բացատրած ենք թէ ինչո՛ւ կը բաժնուին մեր ճամբանները, երբ հարցը կը դրուի չեչտակի, երկու կողմէն ալ:

Արկածախնդրութիւն չէ՞ Հայերու այս ձեռնպահութիւնը, որ կը նշանակէ նաեւ կզակցում:

Մեր կարծիքով, բուն արկածախնդրութիւնը պիտի ըլլար մխկանի մասնակցութիւնը եւ ոչ թէ արթուն ձեռնպահութիւնը:

Յրովհետեւ — ահա «Կովկազ»ն ալ վկայ՝ իր վերջին յայտարարութեամբ— իսկապէս պզտոր մարզանք մըն է որ կը կատարուի, համատարած անատուտութեան մէջ, չափազանց վարդագոյն ակնկալութիւններով:

Այստեղ արդէն կը հասնինք երկրորդ հիմնական հարցին:

Շ.

ՆԻԿ ԵՈՐՔԻ ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴԱՏԸ

»»»··«««

(Ա· ՕՐ, ՅՈՒՆԻՍ 7)

«Նիւ Եորք Թայմզ»ի մէջ կը կարդանք (յունիս 8)·— Երէկ կէսօրէ յետոյ Ղեւոնդ Աբք· Դուբեանի սպանութեան պատճառով առաջին կարգի մարդաս – պանութեամբ մեղադրուած ինը մարդոց դատավարութեան համար ընտրուե – ցան 14 հոգի իրրեւ ճիւրիի անդամներ (որոնցմէ երկուքը նշանակուած են իբ – րեւ փոխանորդներ):

Կը կարծուի որ դատավարութիւնը պիտի տեւէ մօտ վեց շաբաթ: Ճիւրիի անդամներու ընտրութենէն յետոյդատաւոր Քորիկընյայտարարեց թէ դատա – վարութիւնը յետաձգուած է մինչեւ յառաջիկայ երկուշաբթի:

30 գաղտնի եւ յայտնի ոստիկաններ եւ 5 հեծեալ ոստիկաններ դրուած են քէպէ· Էվըրնի հրամանին ներքեւ արգիլելու խռովութիւններ, որոնք կրնան ծագիլ նկատի ունենալով որ Ամերիկայի մէջ գտնուող 150,000 Հայերուն մէջ — որոնցմէ 20,000ը կ՚ապրին այս քաղաքը — մեծ յուզում կայ այս ոճրին պատճառով: Գաղտնի ոստիկաններն ու դատարանի ծառայողները հարցաքն – նեցին բոլոր այցելուները: Ոչ մէկ անախորժ դէպք պատահեցաւ:

Ճիւրիի անդամներն են·—

1· Ուիլեըմ Ս· Շելինճըր՝ մեռաքսի վաճառական:
2· Օքթէվիուս Փ· Սփէնրոթ՝ ապահովագրական պաշտօնեայ:
3· Հէրոլտ Լ· Ուոլթըրս՝ Ծանուցումներու գործակատար:
4· Ֆրէնք Հ· Զէհոր՝ ապահովագրական պաշտօնեայ:
5· Ալպըրթ Սի· Պաուէր՝ գոհարավաճառ:
6· Հէրի Հ· Ֆիլտըր՝ Ծանուցումներու գործակատար:
7· Հըրմըն Մորից՝ բուրդի վաճառական:
8· Հէրոլտ Լ· Փաուլ՝ Ջափազէտ:
9· Ուիլեըմ Ճ· Հոկըն՝ արժէթղթերու գործակատար:
10· Ճէյմս Ճ· Քանըր՝ վաճառական:
11· Հըրպըրթ Ս· Պէյմըն՝ պանքային պաշտօնեայ:
12· Ֆրէլ Սթրաուս՝ հաշուակալ:
13· Զարլզ Միհրըն՝ թուղթի վաճառական:
14· Հէրիս Փ· Խմբրսըն՝ վերակացու:

Վերջին երկուքը փոխանորդներ են:

Այս անձերը ընտրուեցան այս նպատակով դատարան կոչուած 200 անձե – րու մէջէն: Իւրաքանչիւր կողմի իրաւունք տրուած էր մերժել մինչեւ 30 թեկ – նածուներ: Երկու կողմերն ալ առարկեցին 12ական անձերու նշանակման դէմ:

Մեղադրեալ 9 անձերն են.— Օհաննէս Անդրէասեան, Մաթիաս Էյլէկեան, Միհրան Ջաուիկեան, Նշան Սարգիսեան, Ճան Միրիջանեան, Հէրի Սարաֆեան, Ոսկան Երկանեան, Մարթին Մոզեան եւ Եուան Կոնզալէզ Ջալիքեան:

Պաշտպան փաստաբաններն են նախկին Շերջանային դատախազ Ճոզ Հ· Պէնթըն եւ Թոմըս Ի· Շերիսըն, որոնց պիտի աջակցին փաստաբաններ Արամ Տէր Մանուէլեան եւ Ա· Մեղրունի: Պ· Վահան Գարաշէհան, որ պաշտպան փաստաբաններէն մին է, կը բացակայի, ծանր հիւանդութեան պատճառով):

Դատախազներն են՝ Ալեքսանդր Հ· Քամինսի եւ Ճոզէֆ Քոհրն:

Ճիւրիի անդամներուն ընտրութենէն առաջ պաշտպան փաստաբաններ Ճոզ Հ· Պէնթըն եւ Թոմըս Շերիսըն կրկնեցին իրենց խնդիրքը դատաւոր Քորիկընի առջեւ որ դասը յետաձգուի մինչեւ յառաջիկայ հոկտեմբեր, բայց առեւնը կրկին մերժեց զանոնք: Պաշտպան փաստաբանները ցոյց տուին երկու թիւրիք – ներու կողմէ տրուած վկայաթղթերը թէ պաշտպան փաստաբաններէն Պ· Վա – հան Գարաշէհան ծանր կերպով հիւանդ էր: Անոնք պնդեցին թէ Պ· Գարաշ – հան նեղկայութիւնը անհրաժեշտ էր: (ՅՄԲ·— Քանի մը օր յետոյ մեռաւ):

Շերջանային դատախազ Տաճ դարձեալ հակառակեցաւ յետաձգման այս առաջարկին:

Երբ դատաւոր Քորիկըն կրկին անգամ մերժեց յետաձգման առաջարկը, պաշտպան փաստաբան Պէնթըն խնդրեց որ Թոյլ տրուի իրեն եւ Ք· Շերիսընի հրաժարիլ իրենց յանձնառութենէն, բայց համաձայնութիւն չյայտնեց չարու – նակելու իրենց աշխատանքը, եթէ իրր պաշտպան փաստաբաններ նշանակուէին նոր կազմէ: Դատաւոր Քորիկըն այս բանն ըրաւ եւ բոլորը վերադարձան դատարան:

Ճիւրիի անդամներու ընտրութեան ժամանակ դատախազ Քամինսքի հար – ցուց թեկնածուներուն թէ անոնք ծանօթութիւններ ունէի՞ն Հայերու հետ եւ կամ թէ ցեղային, կրօնական կամ քաղաքական նախապաշարմունքներ ունէի՞ն ընդդէմ Ռուս Սովիէթ կառավարութեան: Քամինսքի բացատրեց թէ՝ Նիւ Եորք նահանգի տեսակէտն այն է թէ՝ սպանութեան չարժառիթն է քաղաքական այն տարբերութիւնները, որ կան Դաշնակ կամ Հայ Ցեղ· Դաշնակցութիւն անու – նով ծանօթ կազմակերպութեան մը եւ Հայ Սովիէթ Հանրապետական կառա – վարութեան մէջեւ, որ մին է Ռուս Սովիէթ Հանրապետութեան անկախ պե – տութիւններէն:

ՅԱՆՕԹ· «Հ·»·— Պաշտպան փաստաբան Շերիսըն խօսք առնելով դա – տախազ Քամինսքիէն յետոյ՝ յայտնած է ճիւրիի անդամներուն թէ՝ մեղա – դրեալները մինչեւ այժմ ոչ մէկ առեանի ու դատաւորի առջեւ լսուած են, հետեւաբար իրենց կը մնար ուշի ուշով հետեւիլ դատի ընթացքին, իրենց վր – ճիռը կայացնելու համար առանց ո եւ է նախապաշարումի:

ՊՈՍԹընի ԿՌԻԻՆԵՐՈՒՆ ԴԱՏԸ

ԵՕԹՐ ՀԱԿԱՌԱԿՈՐԴՆԵՐ ԵՒ ԵՐԿՈՒ ԸՆԿԵՐՆԵՐ ԿՐ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԻՆ ՀԱՐԻՒՐԱԿԱՆ ՏՈՂԱՐ ՏՈՒԳԱՆԻՒ

Պոսթընի մեր թղթակիցը կը գրէ յունիս 8 թուականով·—

Այսօր վերջացաւ Պոսթընի ծանօթ կռիւներուն դատը: Հակառակորդ ամ – բաստանեալներէն եօթը հոգի եւ մեր ընկերներէն երկու հոգի, Գ· Էյնաթեան եւ Շմաւոն Աստիկեան դատապարտուեցան հարիւրական տոլար տուգանքի, իսկ ընկեր Ճօն Աստիկեան անպարտ արձակուեցաւ: Ինչպէս գիտէք, հակառա – կորդները նախապէս դատապարտուած էին երկուական ամիս բանտարկու – թեան, իսկ մերինները՝ մէկ – մէկ տարուան: Հակառակորդները Գերագոյն Աւեանին մէջ խոստովանեցան իրենց յանցանքի եւ ապաւինեցան դատարանին ներողամտութեան: Դատը բացած էր նահանգային իշխանութիւնը:

Յունիս 14ին տեղի կ՚ունենայ միւս երկու ընկերներու դատը որ բացուած է ձեզ ուտողներու կողմէ:

Նիւ Եորքի սպանութեան դատավարութեան մանրամասնութիւնները պի – տի հաղորդեմ օրը օրին: Առաջին նիստը նոյնութեամբ թարգմանեցի «Նիւ Եորք Թայմզ»էն: (Տես՝ վերը):

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

»»»·«««

«ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԻՆ ԱՆԿԻՒՆԸ»

Ես կ՚առաջարկեմ այս բաժինը բա – ցել մեր թերթին մէջ, իրրեւ անհրա – ժեշտութիւն:

Վերջապէս երիտասարդութիւն մը կայ որ հասակ նետած է այլեւս եւ ունի իր առանձնայատուկ պահանջ – ները, մտորումները, այլ մանաւանդ կոչուած է մեծ դեր խաղալու գա – դութներու ազգային կեանքին մէջ:

Քիչ չեն այդ երիտասարդութեան յառաջամարտիկները, որ կը ներկա – յանան մեզի իրենց ձգտումներով եւ որոշ առաջարկներով, կազմակեր – պուած տեսնելու համար հայ երիտա – սարդութիւնը:

«Յառաջ» որ առաջինը եղաւ երի – տասարդական շարժման հարցը ար – ծարծող, իր աւագ պարտականութի – նը պիտի սեպէ այս բաժինով առնել գործնական ճայլ մը դէպի մերձեցում համախմբում եւ մշակութային խոր – բում:

Մեր մասնաւոր հոգը պիտի ըլլայ հայ նոր սերունդին ներշնչել հայ ա – րիական ոգին, սիրցնել հայ մշակոյ – թը, կապել զայն հայ կեանքին եւ տալ այնպիսի նիւթեր, որոնք զինքը հե – տաքրքրեն նաեւ իբր մարդ, զրպդե – ցնեն իր միտքը իմաստասիրական տե – սութիւններով:

Իսկ այս բոլորը այն ուղղութեամբ որ երիտասարդը պարտաւոր զգայ իմքմզինք իր չափով կապուելու հայ ի – րականութեան, որուն կարեւոր մէկ մասնիկն է եւ գործի լծուի այլեւս:

×

Այս առթիւ, բանի մը նշանաւոյս – բեր, իրրեւ «բացման խօսք»·—

Երկար կեանքը ան չէ որ կը հաշուէ
Թիւ ամերու,
Այլ այն, որ ցոյց կուտայ երկար
չար մը ապրելու գործերու:

Ռէքէոս Պէրպէրեան

—*Ոչինչ անիմաստ է աշխարհի վր – րայ եւ առաջինն ու գլխաւորը երկրա – յին ու գլխաւորը՝ երկրային բաներու մէջ, ժամանակը եւ պահն է:* Շիլլէր:

—«Եթէ հաւատաք մը կայ, որ լեռ – ներ կրնայ տեղափոխել, այդ՝ սեփա – կան ուժի հաւատքն է: Էշընեաթ:

—«Քիչ պահանջէ եւ սպասէ մար – դոցմէն, շատ պահանջէ եւ սպասէ Ես – մէն»: Ֆոն Քլինկըր:

Այո՛, ամենակարեւորը ժամանակը եւ պահն է զոր պէտք է օգտագործել, պէտք է հաւատալ *սեփական ուժին* եւ շատ բան պահանջել *ինքզինքէն*:

Երիտասարդութիւնը որ ազգին յոյսը էր դեռ երէկ, այսօր մեր ներկան է այլեւս· մեդիալիէ որքը չէ ան այլեւս, փոխաբերական քէ իրական ի – մաստներով, այլ հուժկու բազուկն է, հայ ցեղը ինքզինքն է, որ պիտի փշրէ իր բարուրման դէմ դրուած կապանքները, սատարելու համար *ե՛ւ* ազգին որ ցիրուցան է, *ե՛ւ* հայրենիքին ուր պէտք ունի իր երիտասարդ ուժերուն:

ՍԼԱՓ

Վ ԵՐՋԻՆ ԽԱՄ

Պատմից Շահը Էնկիւրիի մէջ

ՄԻ ՔԻՄԱԼ ՄՈՍԿՈՒԱ ԵՒ ԹԻՒՐԱՆ ՊԻՏԻ ԵՐԹԱՅ

Պարսկաստանի Շահը Էնկիւրի հասաւ կիրակի, 17 յունիս եւ ընդունուե – ցաւ ահագին բազմութեան մը կողմէ որ խռնուած էր կայարանին չրջակայ – քը: Մ· Քէմալ անձամբ դիմաւորեց Իրանի վեհապետը եւ ողջագուրուեցաւ ա – նոր հետ, մինչ Թնդանօթի 21 հարուածներ կ՚արձակուէին իրրեւ պաշտօնական ողջոյն: Շահոյ առաջնորդուեցաւ իրեն յատկացուած ապարանքը, ուր քիչ յե – տոյ բարի գալուստի գացին օտար դեսպանները:

Ի պատիւ Շահին տրուած հացկերոյթի մը պահուն, Մ· Քէմալ խոստացաւ Թէհրան այցելել, Մոսկուա երթալէ յետոյ: Այս առթիւ ճառ մը խօսելով, շեշ – տեց թէ Թուրքիա եւ Պարսկաստան զօրաւոր եւ բարգաւաճ են եղած, ամէն ան – գամ որ ամբարձրացուած են բարեկամութեան կապերը, իրրեւ հետեւանք բնա – կան հակումներու եւ գերագոյն շահերու: «Գիտակից՝ այս իրականութեան, Թուրքիա իր քաղաքականութեան էական սկզբունքներէն մէկը համարած է Պարսկաստանի բարեկամութիւնը: Պարսկաստան ալ խորապէս գնահատելով այս զգացումները, հիմնուած է Թուրքեւպարսիկ տեւական եւ անխախտ բա – րեկամութեան մը վրայ:

Բիզա Շահ պատասխանելով այս ճառին, յայտարարեց թէ իր գահակալու – թեան առաջին օրէն զգացած էր Թուրքեւպարսիկ բարեկամութեան անհրա – ժեշտութիւնը եւ այսօր ուրախութեամբ կը տեսնէ որ անսասան հիմերու վրայ դրուած սիրալիր յարաբերութիւններ կը տիրեն երկու երկիրներուն միջեւ: «Թուրքիա եւ Պարսկաստան պէտք է գլուխ հանեն իրենց սրբազան առաքելու – թիւնը որ կը ձգտի յառաջդիմութեան մէջ, ուժ տալ քաղաքակր – թութեան տարածման եւ առ հասարակ ծառայել խաղաղութեան»:

Խիստ հետապնդումներ Մակեդոնացիներուն դէմ

ԻՎԱՆ ՄԻԽԱՅԼՈՎ ԿԸ ՍՊԱՌՆԱՑ ԴԱՀԼԻՃԻՆ

Սոֆիայէն կը հեռագրեն յունիս 17 թուականով·—

Հետապնդումները կը չարունակուին Մակեդոնացիներուն դէմ: Շատ մը հրոսախումբեր լեռները ապաստանած են, ուր կը հետապնդուին պետու – թեան կողմէ: Քանի մը օր առաջ, եօթը հոգինոց հրոսախումբ մը կռիւի բո – ւնուեցաւ պետութեան հետ որոնք սպաննեցին երեքը, մէկն ըլլալով հրամա – նատարը, Կոչիւ: Երեք հոգի ալ գերի բռնուեցան:

Կամատակիրով անուն համայնավար մը, որ Փրոթոկէրովի խմբակցու – թեան կը պատկանի եւ որ անցեալ տարի հակառակորդներու կողմէ ատեւան – ած կը պատկանի եւ որ անցեալ տարի հակառակորդներու կողմէ ատեւան – գուելով սպաննուած կը կարծուէր, ողջ առողջ դանուեցաւ Մակեդոնիոյ մէջ, պետութեան հետապնդումներու առեն:

Մակեդոնական յեղ· կազմակերպութեան գերագոյն հրամանատարը, Իւ – վան Միխայլով, որ խռովու կը հետապնդուի պետական իշխանութեանց կողմէ, չէ ձերբակալուած տակաւին: Կ՚ըսուի թէ լեռները ապաստանած է քա – նի մը գործակիցներու հետ: Իվան Միխայլով նամակ մը գրած է գահլիճին ուր կ՚ընդունուին հետապնդումները, յանձնարարելով որ գադրեցնեն հետապնդումները, այ – լապէս պիտի հարկադրուի մահապատիժ ենթարկել բոլոր նախարարները:

Փոխ Համաձայնութեան խորհրդակցութիւնները

Երէկ Պուքրէշի մէջ գումարուեցաւ Փոքր Համաձայնութեան խորհուրդը, մասնակցութեամբ երեք երկիրներու արտաքին նախարարներուն: Խորհրդակ – ցութեանց մէկ մասը կը վերաբերի Ա· Իշխանութեան ճանաչման ձեւակերպու – թեանց եւ անտեսական գործակցութեան: Եւրոպայի արտաքին նախարա – րը, որ Ժընեւի մէջ տեսակցութիւն մը ունեցած էր Պ· Լիթվինովի հետ, տեղե – կութիւններ տուաւ իր կառավարութեան կողմէ կատարուելիք ճանաչման մա –

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ· էջ՝

ՕՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

«ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

(Ա.Կա. Հայ Ազգային Վերածնունդ)

«»»

Հայ ազգի ազատ ապրելու ձգտումը դարերի ընթացքում ամենուր ուղեկցվել է ինքնիշխան պետականության ստեղծման ձգտումով, որը հանգեցրել է ինչպես ազգային պետությունների, այնպես էլ ազգային-տարածքային ինքնավարությունների ձևավորմանը։ Ազգային պետականության ձեռքբերումը ազգի համար նշանակում է ոչ միայն ազգային ինքնության պահպանման, այլև ազգային զարգացման ապահովման երաշխիք։ Ազգային պետականությունը ազգի համար ունի ոչ միայն ներքին, այլև արտաքին նշանակություն։ Ներքին առումով ազգային պետականությունը ազգի ինքնիշխանության ամենաբարձր ձևն է, որի դեպքում ազգը ինքն է որոշում իր ներքին և արտաքին քաղաքականությունը, ինքն է ընտրում իր կառավարման ձևը, ինքն է ապահովում իր անվտանգությունը։ Արտաքին առումով ազգային պետականությունը ազգի ինքնիշխանության ամենաբարձր ձևն է, որի դեպքում ազգը ինքն է որոշում իր ներքին և արտաքին քաղաքականությունը, ինքն է ընտրում իր կառավարման ձևը, ինքն է ապահովում իր անվտանգությունը։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

«Գրական ժառանգություն»

Մշակույթի եւ պատմութեան թանգարանը նախապատրաստական աշխատանքներ կը կատարէ, հին պիւռօներու ուսումնասիրութեան համար, եւ չուտով կը հրատարակէ տարեգիրք մը Գրական ժառանգութիւն անունով։ Այս տարի պիտի հրատարակուի 2 գիրք, իւրաքանչիւրը 15 պրակ։ Առաջին գիրքին մէջ պիտի հրատարակուին Սո. Նազարեանի, Մ. Բարխուդարեանի, Ցովհ. Թումանեանի նամակները, Մուրացանի նամակներուն հետազօտութիւնը, Մուրացանի եւ Նարդոսի բանաստեղծութեանց տետրակներուն քննութիւնը, Նարդոսի վէպերուն քննութիւնը տիպարներու համեմատութեամբ, Վ. Փափազեանի եւ Շ. Կուրղինեանի անտիպ գործերը եւ նամակները, նախահոկտեմբերեան պրոլետարական գրականութիւնը։

Տարեգրքին խմբագիր նշանակուած է Ա. Կարինեան։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Երեւանի պետական համալսարանին մէջ յունիսի սկիզբէն ի վեր տեղի կ'ունենան շարք մը դասախօսութիւններ գիտական եւ այժմէական հարցերու շուրջ։ Կը յիշեսնինք գրականութեան, պատմական դասախօսութեանց նիւթերը, հետաքրքրութեանհամար։

Փրոֆ. Գ. Ղափանցեան՝ Ուրարտեայի եւ խեթերէնի ընդհանուր տարրերը։ Արարատ Ղարիբեան՝ Յոգնակի թիւը Հայոց լեզուի մէջ։ Ցակոբ Ցարութիւնեան՝ Մեր բանարուեստի լեզուն։ Գ. Սիւսակ՝ Մեր գրական լեզուի մասին։ Ցակոբ Զօրեան՝ Մի խնդիր Հայաստանի վաղ աւատապետութեան շրջանից։ Մ. Մկրեան՝ Միջնադարի հայ բանաստեղծութիւնը։

Մնացեալ դասախօսութիւնները կը վերաբերին քիմիական, երկրաբանական, բնաբանական, բնախօսական այժմէական նիւթերու։

Բնաբուժական կայաններու չինութիւն

Մոսկուայէն կը հեռագրեն Խորհ. Հայաստանի Թէ 1934 տարուան ի հաշիւ Հայաստանի բնաբուժական կայաններու չինութեան համար 1,200 հազար րուբլի վարկ յատկացուեցաւ։ Այս գումարէն 300,000 րուբլի պիտի յատկացուի Արզնիի բուժավայրին, 150,000 րուբլի՝ Դիլիջան — Բլանդ — Հայ ճանապարհին, 100,000 րուբլի՝ Գիւլազարակի մանկական ապաքէն — Նարանին, 45,000 րուբլի Տաք — Ջուր րերու բուժակայանին։

Մնացեալ գումարը պիտի յատկացուի Հայաստանի բնաբուժական վայրերու գիտական եւ երկրաբանական քննութեանց ծախքերուն։

Ցունիս 1ին բացուեցաւ Հայաստանի բնաբուժական կայաններու եւ դանակը։

Օգտակարութեան գացողներու առաջին խումբերը ամսուան սկիզբը մեկնեցան Դիլիջան եւ Արզնի։ Այս տարի այս երկու բուժավայրերն ալ աւելցուցած են մահճակալներու թիւը։ Արզնիի բուժակայանը ունի 40, Դիլիջանի կայանը 100 մահճակալ։ Դիլիջանի կայանը պիտի աշխատի ամբողջ տարին, Արզնիի կայանը՝ մինչեւ նոյեմբեր 15։

Այս եղանակին բուժավայրերէն պիտի օգտուին 2000 հոգի, հարիւրին 60ը բանուորներ։ Դիլիջանի մէջ առաջին պաքիւնութեան ժամանակամիջոցը 45 օր է, Արզնիի մէջ՝ 32 օր, — յետոյ ալ երբ կրճատուած են։ Բարելաւուած է կայաններու բժշկական սպասարկութիւնը։ Հրաւիրուած է Մոսկուայի արհեստային ախտաճանաչման հաստատութեան բժիշկ փրոֆէսօրներու խմբակ մը, որ պիտի ստանձնէ դարմանումի գործը։

Դիլիջանի եւ Արզնիի ապաքինարաններուն վերանորոգումը աւարտած է։ Պատրաստուած են ընթերցարաններ եւ խաղարաններ։

Արզնիի մէջ ինը հեկտար տարածութեամբ հող յատկացուած է մշակութեան համար։ Հիմնուած է նաեւ մանկարան մը, ծառեր աճեցնելու համար։ Գիւլազարակէն Դիլիջան տեղափոխուած եւ տնկուած են նոճի ծառեր։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

Ցորդառատ անձրեւներէն ու կարկուտէն Մեղրիի շրջանին մէջ Շուշանաձոր, Ալիգարա եւ Վարդանաձոր գիւղերու ցանքը եւ պարտէզները վնասուեցան մասամբ։ Քանդուած է 7 քիլոմէթր երկարութեամբ խճուղին, հեղղը քանդած է նաեւ 12 տուն։

Երեւան հասած են Իւմանիքէի խմբագիրներէն Տաճար եւ Մուսի նակ։

Ցունիս 21ին Մոսկուայի մէջ տեղի կ'ունենան ծանր աթլէթիզմի մրցումներ։ Հայաստանէն կը մասնակցին 18 մարզիկներ, — կռիւմարտիկ, ըմբշամարտիկ, ծանրութիւն վերցնող եւն.։

Երեւանի պետական համալսարանին մէջ բացուեցաւ պատմութեան դասախօսութեանց բաժին մը (ֆաքիւլթէ)։

Կրթական գործակարութիւնը մասնաւոր յանձնախումբ մը նշանակ եց, պաշտօն ունենալով պատրաստել պատմութեան եւ աշխարհագրութեան նոր դասագիրքեր։

Ցունիս 20ին Երեւանի մէջ տեղի ունեցաւ Հայաստանի ուսուցչական համագումարը։ Կը մասնակցէին 600 ուսուցիչներ։

ՊԱՌԱԿՈՒՄ

ԱԴՐԲԷՋԱՆԻ «ՄՈՒՍԱՎԱԹ»ԻՆ ՄԷՋ

Փարիզի կավկազ ամսագիրը իր 4րդ թիւին մէջ կը հրատարակէ Ա. Դրբէջանի «Մուսավաթ» կուսակցութեան հետեւեալ յայտարարութիւնը։—

1933 դեկտեմբերին տեղի ունեցած է Ադրբէջանի «Մուսավաթ» կուսակցութեան համագումարը, ուր, ընդհանուր հարցերու կապակցութեամբ, քննուած է նաեւ կուսակցութեան արդի վիճակը։

Ընդունուած են չարք մը կարեւոր որոշումներ։

Համագումարը, ի միջի այլոց, հաստատած է, նախ՝ կուսակցութեան գերակշիռ մեծամասնութեան եւ անոր նախագահի՝ Մամէտ Էմին Ռասուլ — Զատէի միջեւ ստեղծուած ճգտեալ վիճակը, որ արդիւնք է սկզբունքի, գործելակերպի եւ կազմակերպչական հարցերու շուրջ եղած տարաձայնութեանց։ Երկրորդ՝ վկայած է նախագահի եռանդուն եւ քմահաճ քայլերը։ Երրորդ՝ ան կազմակերպ վիճակը կուսակցութեան որուն վարիչ մարմինը կազմալուծուած է երկուքուկէս տարիներէ ի վեր ու չի վերակազմուիր վերը նշուած պատճառներու հետեւանքով։ Չորրորդ՝ հաստատած է կուսակցութեան մեկուսացեալ վիճակը, որ արդիւնք է կուսակցական գաղտնի աշխատութեանց սխալմէն։

Այս իսկ նկատումներով համագումարը որոշած է.—

Մ. Է. Ռասուլ Զատէն այլ եւս կուսակցութեան նախագահ չնկատել, մեկուսանալ անկէ եւ՝ զայն փոխարինելով ուրիշով մը՝ վերականգնել կեդրոնական օրկանը։

Համաձայն այս որոշումին, տեղի ունեցած է թէ նոր նախագահի եւ թէ կուսակցութեան կեդրոնական օրկանի ընտրութիւնը։

Միաժամանակ նկատելով, որ հայրենիքի համար ստեղծուած այժմու պայմաններու մէջ տեղ չկայ նեղ կուսակցական աշխատանքի համար, համագումարը իր ջերմ փափաքը յայտնած է սերտ կապ ստեղծել Ազրբէջանի եւ Թէ Կովկասի քաղաքական այլ ու կենսունակ հոսանքներու հետ՝ միասնաբար ազատագրական պայքարի ընդհանուր եւ օրկան մը ստեղծելու համար։

«ԱՐԾԻՒ» ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷԻ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍԸ

ՊԱՆԵԼՕ.— Կիրակի յունիս 10ը դարձաւ իսկական ժողովրդական տօնի օր մը Պանեօ — Քաշանի մեր ընկերներու եւ համակիրներու ընտանիքներուն համար։ Հակառակ անոնց եալ կիրակի օրուան հանդէսի յետաձգումին, ժողովուրդը փութացած էր իր տեղը գրաւել Կարինեանի պարտէզի տիզի ծառերուն տակ։ Մեր ընկերներու կողմէ պատրաստուած էր բեմ մը։

Հանդէսին բացումը կատարեց ընկ. Ս. Թորոսեան «Արծիւ» ենթակոմիտէի անունով։ Եղան արտասանութիւններ եւ մեներգներ։ Մէկ կէս մը ներկայացուեցաւ «Ձնարամիա վարձակալը» եւ արժանացաւ ընդհանուր գնահատման։ Գառնուկ մը դրուեցաւ աճուրդի։ Ընկեր Գ. Ցովհաննէսեան կատարեց զայն եւ բարձրացուց 350 ֆրանքի։ Շահողը եղաւ մեր ընկերներէն Տէր-Ոսկեան։ Գիշերուան մինչեւ ուշ ատեն չարունակուեցան ընտանեկան եւ ընկերական խրախճանքները երգերու եւ պարերու մէջ։ Հասոյթը գոհացուցիչ էր։ Մասնաւոր չնորհակալութիւն Պ. Կարինեանի եւ պարագա ներուն որոնք ինչպէս միշտ այնպէս եւս տրամադրեցին իրենց պարտէզը ենթակոմիտէին եւ չրջանին ժողովուրդին։

Թղթակից

ԶԱՅՆԵՐ ԳԱՒԱՌԷՆ

ՄԱՑԻՍ 28

ՊՈՒՏՕ, 14 յունիս (Ցատաջ)։ — Հ. Հանրապետութեան 16րդ տարեդարձը տօնուեցաւ յունիս 10ին, կիրակի կէս օրէ վերջ, Մուլէն Պը — լէյի ընդարձակ սրահին մէջ, նախաձեռնութեամբ Հ. Ց. Դ. Մուրատխումբի։ Գաղութի մեծ մասը փութացած էր սրահ։ Բեմը զարդարուած էր մեր ազատութեան խորհրդանիշով եւ հերոսներու նկարներով։ Բոլորին վերեւ՝ մեր պաշտելի հեռագրը եւ Փրանսականը։ Ներկաները իրենց կուրծքերուն վրայ կը կրէին եռագոյնի գարդանիշը։

Հանդէսը բացուեցաւ «Մեր հայրենիքով զոր ներկաները երգեցին յոտնկայս։ Օրուան նախագահ ընկեր Պապա բացումը կատարեց քանի մը խօսքով։ Ցետոյ արտասանեցին տիկ. Ա. Քէօսէեան, Օր. Ե. Վարդանեան, ընկերներ Հ. Թաշճեան, Մ. Նաթըր — եան, Կ. Տօնէրեան, մէներգեցին ընկ. Ց. Զոլաքեան, տիկ. Ն. Տօնէրեան։ Գեղարուեստական բաժնին աւելի փայլ տուաւ Պ. Հ. Եփրեմեան մէջ ընդ մէջ ջութակ ածելով։ Օրուան բանախօսն էր ընկեր Գ. Բալայեան որ մէկ ժամ իր կուռ բանախօսութեամբ ներկաները վայրկեան մը հայրենի աշխարհ փոխադրեց։ Թուեց բոլոր այն դէպքերը որ յանգեցան Մայիս 28ին եւ պարզեց անոր պատմական արժէքն ու իմաստը։ Ներկաները վայրկեան մը ոտքի հրաւիրեց ի յարգանս մեր այն բիւրաւոր նահատակներուն ուր ինկան ազատութեան սատարելու ճանապարհին վրայ։ Փաստերով խարազանեց այն վատասերները որ մանուկ հանրապետութեան դէմ կը դաւաճանէին ի հաշիւ Զեկայի եւ Թուրքիոյ։ Եւ չէրտեց։— մեր ցեղի քաջարի հերոսներուն եւ հայդուկներուն արիւնով ողողուած այն վայրերը ուր ներկայ Հայաստանը կորզուել է կազմում Մայիս 28ի, միայն մի մասն է, մեր արիւնոտ զաւակ զեռ չէ վերջացել օրքան գազթահայու — թիւնը ամփոփուած չէ մայր հայրենի — նիքին մէջ, միացեալ, ազատ եւ անկախ Հայաստանի մէջ։ Ընկերոջ ճառը կ'ընդմիջուէր ծափերով։ Ներկաները մեկնեցան անկախութեան գաղափարով աւելի տոգորուած։

Հանդէսէն վերջ ի պատիւ ընկ. Գ. Բալայեանի սարքուած էր ճաշկերոյթ մը ընկեր — համակիրներու մասնակցութեամբ։ Բոլորի փափաքի վրայ ցուեցաւ առաջարկուեցաւ ընկ. Հիւրը։ Բաժակաճառեր խօսեցան ընկերներ Բալայեան, Պապա, Ա. Քէնարեան, Հ. Թաշճեան եւ ուրիշներ։ Եղան արտասանութիւններ եւ մեներգներ։ Մէջ ընդ մէջ կը թնդային մարտական եւ յեղափոխական երգեր խանդավառութիւն ստեղծելով։ Ընկ. Գ. Չալչեան իր ֆանթէզիներով խնջոյքին աւելի փայլ տուաւ։ Ընկեր գործիչին ներկայութեան կորիզը դարձաւ կ. Ցաչի մասնաճիւղի մը, 7 անդամուհիներով։ Կէս գիշերը ան ցած էր և խանդավառ մթնոլորտին դժուարաւ կը բաժնուէինք։

** Ընկեր Բալայեան Պոստօ հասած իրիկունը մինչեւ կէս գիշեր զեկուցում մը տուաւ ընկերներու, կուսակցական կեանքի մասին։

Թղթակից

ՄԱՄՈՒԼ

ՖԵՐՏՈՒԶԻԻ 1000ԱՄԵԱԿԸ

Թէհրանի «Ալիք»ը դիտել կուտայ այս խորագրով խմբագրականի մը մէջ (3 յունիս)։

— «Իրանը տեսնդագին պատրաստուում է մեծ շուքով ու հանդիսաւորութեամբ տօնելու իր հանճարեղ բանաստեղծ Ֆերտուզիի 1000ամեակը։

Այս յոբելեանը այնքա՞ն բացառիկ է եւ այնքա՞ն մեծարժէք, որ հրաւիրել է ողջ քաղաքակիրթ աշխարհի ուշադրութիւնն ու հետաքրքրութիւնը։

Եւ միանգամայն իրաւացիօրէն. քանզի մարդկութիւնը հազարաւոր տարիներ պիտի երկնի, որպէսզի ծնուի մի Ֆերտուզի, իր անմահ «Շահնամէ»ով։

Համամարդկային քաղաքակրթութիւնն ու մշակոյթը վսեմագոյն կը լինէին իրենց յարատեւ զարգացման մէջ, եթէ մարդկութիւնը երախտապարտ չգտնուէր դէպի ատուածային տեղծագործ հուրով բոցավառուած հանճարեղ հոգիները, ինչպէս Ֆերտուզիի «Ռոստամ — Զօհրաբ»ը որ կը յոյս է տեսնելու առանձին գրքոյկով։

Արդ, իրանն ու քաղաքակիրթ ազգերը նախապատրաստական եռանդուն աշխատանքների մէջ են եւ ձգտում են արժանավայել կերպով ներկայանալ առաջիկայ յոբելեանական հանդիսութեանց։

Իսկ ի՞նչ է մտածում պարսկահայ հոյութիւնը, մասնաւորապէս մեր մայրաքաղաքի հայ համայնքը՝ յոբելեանին մասնակցելու մասին։

Որքան մեզ յայտնի է՝ առ այժմ ոչինչ չի ձեռնարկուած... Անշուշտ, ըստ սովորութեան, մենք կը յօրանջենք եւ կ'արթննանք միայն մեռտասաներորդ ժամին...»։

ՀԱՅ ԱՂՋՆԱԿ ՄԸ ՕՐ. ՓԱՐԻԶԷՔ

Ցունիս 11ին եւ 12ին, Փարիզ, Մոնթորի չքեղ լողարանին մէջ տեղի ունեցան երկու ընտրական մրցումներ։

Առաջին օրուան մէջ մրցումը կը կայանար 3 — 8 տարեկան Փարիզի ամէնէն գեղեցիկ մանչուկին ընտրութեան մէջ։ Իսկ երկրորդ օրուան մրցումը՝ նոյն պայմանները ներկայացնող գեղեցիկ աղջնակին ընտրութեան մէջ։

Մրցումին մէջ առաջնութիւնը չտող մանչուկն ու աղջնակը պիտի կոչուէին Պ. Փարիզ եւ Օր. Փարիզէք։

Այսպէս, մրցումէն վերջ, Փարիզի ամէնէն գեղեցիկ մանչուկը հռչակուեցաւ Gérard Coze, Անիէռէն խարտիչահեր 3 տարեկան մանչուկ մը, իսկ Փարիզի ամէնէն գեղեցիկ աղջնակը՝ Ռընէ Պոսթան, 6 տարեկան հայ աղջնակ մը, թուխ եւ սեւաչուէ, որ աղջիկն է Պ. Պոսթանճեանի։

Գաղաքի եւ ծովեզերեայ տարածներով, նախ բոլոր փոքրիկ թեկնածուները ներկայացան միէքրոյին առջեւ, ցոյց տալու համար իրենց խօսելու համարձակութիւնը։ Այսպէս կ'ըսէին թէ ի՛նչ է իրենց անունը, տարիքը, եւ ինչո՛ւ կ'ուզեն ընտրուիլ։ Փոքրիկները, երբեմն համարձակ, երբեմն վախկոտ, կամ լալով, յաճախ ծիծաղելով, տողանցք մը ըրին միէքրոյին առջեւ։ Ընտրութենէն յետոյ, փոքրիկ Հայուհին, որ այսուհետեւ պիտի կոչուի Օր. Փարիզէք, արժանացաւ ամէնուն հիացմանն, եւ չատ մը խաղալիկներու հետ ստացաւ ծաղկեփունջ մը իր բախտակից ընկերոջ կողմէ՝ Ժէրարէն, Ֆրանսացի, նոր անունով՝ Պ. Փարիզ։ Փոքրիկ Հայուհին, փոխան չնորհակալութեան՝ համբոյրներով ողողեց Պ. Փարիզին երեսները։

Տեղական բոլոր թերթերը խօսեցան այս ընտրութեան մասին եւ հրատարակիչին անունց լուսանկարներն ալ։ Ցառջիկայ չարթու սինէմաներու մէջ պիտի ցուցադրուին ընտրութեան այս տեսարանները։

Ընտրութեան հրաւիրուած էր լուսանկարելու համար գեղեցկութեան թեկնածուները, Ֆօթօ Արամ։

Օրուան պիրերը

1. ՄԵԼԵՒԻՆԵՐ, ՄԵԼԵՒԻՆԵՐ։ (Հէքեաթ եւ բանաստեղծութիւն)։ Գրեց՝ Շաւարշ Նարդունի։ Մատենաշար «Ցառաջ» Թիւ 1։ Գինն՝ 15 Ֆր.։

2. ԱՐԵ՛Ի, ԱՐԵ՛Ի, (Հիւծախտաւորի մը կեանքէն)։ Գրեց՝ Փալակ Մէքաչէեան։ Մատենաշար «Ցառաջ» Թիւ 2։ Գին 10 Ֆրանք։

«ՑԱՌԱՋ»Ի ՊԱՏՄՈՒԱԾԳՈՒՆԵՐԸ

ԱՐՁԱՆԱԳՈՐԾԸ

(Բ. եւ վերջին մաս)

Աչքերէն կ'երեւէր որ բան մը փոխուած էր սրտին խորը։ Անոնք կը վայելէին, ու տեսնելու բան էր, վայրկեան չէր ըլլար որ մտածումը բան մը չդըներ այդ քարի կտորին վրայ, ու ինք ուրախ, մուրճը կը զարնէր մարմարին։

Օրուան մը գործը չէր սրտին այս կրակը, որովհետեւ վայրկեանները չեն կրնար անհունութիւն մը ստեղծել։ Ուրիմն իր մէջն էր արդէն ան, որուն ինք կը սպասէր հաւատացեալի մը պէս, ու սկսաւ քանդակել։ Քարը քանի ձեւ կ'առնէր, իր սիրտը կը ծաւալէր ու կը տեսնէր անծանօթուհին։

Ամիսներ անցան։

Քարը մարմին առած, իր լուսի պէս խորունկ նայուածքովը կտրտուած անհունութեան մէջ, անոր չնորհէն բան մը ունէր գեղեցիկ։ այն անծանօթուհին էր իր սրտմտութիւնովը ահեղծուածային, բայց չուքի ի՞նչ բարակ ճառագայթ մը կը պակսէր որ, թեթեւ քոյլ մը եւս պահուըտած, չէր կրնար հասնիլ անոր, ու պլլուած արձանին «ըսէ՛, ըսէ՛, պատասխանէ՛ ինծի» հարցուցած տեսն, ճշմարիտ արտայայտութիւնն էր իր արձանին։

Արձանը լուռ էր։

Բայց դէմքին վրայ տրտմութիւն մը կար որ, իրական արտայայտութիւնն էր հոգիի մը տառապող, այնքան նուրբ իր ցաւին պէս, ու աւելի խորունկ քան արցունքներուն փորած անդունդները։

— Ձի՞ս ուզեր դուն նմանիլ անոր, մրմնջեց, եթէ չես ուզեր, հապա ի՞նչ է սա տրտմութիւնդ վերջալոյսի ըստուերի մը պէս թեթեւ եւ խորհրդաւոր...

— Անիկա սէրն էր, կեանքի անճառելի երազն էր չարունակել, զգուելով արձանին այտերը, դու պիտի կրնա՞ս տալ անոր չափ սէր ու երազ։ Շատ կը նմանիս դուն անոր, կը ճանչնամ քեզ... Բայց աւելի կը նմանիս դու մկկուն... վերջապէս բան մը կայ չնորհիդ մէջ որ, կեանքիս ամէն — կէս մը ինծի կ'ուզեն ընտրուիլ։ Քեզ պիտի ճանչնամ ես. երբ շատ պզտիկ էի, դուն երազի մը պէս քաղցր, կ'օրօրէիր սիրտս, լճին ջուրերուն պէս, որոնք արշալոյսին լոյսին լոյսովը գինով թռչուն մը կ'օրօրեն իրենց ափերուն մէջ։ Որքա՜ն երջանիկ էի այդ օրերուն։ Ու կը յիշեմ դեռ այդ օրերուն, ամէն զեղեցկութիւն իր հմայքէն աւելի բան մը ունէր սրտիս մէջ, ու տղայութիւնովս արբչիս, քեզի կը նայէի, դու այն — քան մօտ էիր ինծի։ Քեզմով կրնայի նայիլ աղջիկներու երեսին, ու դարձեալ քեզմով էր որ նուագին ձայնը կ'անուշնար հոգիիս խորութիւններէն անցնելով, ու երբ կը լսէի մօրկանս ձայնը սիրական, առեն կուգար որ ուրախութենէս աչքերս կը լեցուէին արցունքով։ Շատոնց է որ, կ'ապրէիր արիւնիս բոցերուն մէջ՝ բարախող սրտի մը պէս, ու կը հասկնայի որ քու իւրաքանչիւր սարսուռդ իր նշանակութիւնը ունէր։ Ես այն ատեն չէի կրնար անոնց անունները տալ։ Սակայն հիմա որ սրտերու ժուժկալութիւնը ունիմ չարքաշ, ու մօրս կաթին պէս արիւնս արդասաւորեց քու հոգիդ, քեզ աւելի մեծ կը տեսնեմ, բոլոր մեծութիւններէն ալ մեծ»...

Հանդարտութիւն եկած վրան, հիմակ աչքերը ուելի ազուոր էին, ու սրտին խորը իջած, բոլոր դողերը ձայներուն քաղցրահունչ, ետ ետ գըներ Թեթեւ քայլերով։ Այս անգամ նայած ատեն, արձանին վրայ տեսաւ այն հեռացող կնկան գաղտնիքէն խորութիւն մը...

Արձանը իր դիմաց, հոն էր անծանօթուհին՝ անոր մէջ մարմնացած, ու մինչ կը նայէր անոր, իր սիրտին ներս մտաւ։

Շատ մատաղ, թեթեւ ու անուշ կարմիր մըն ալ երեսին վրայ, բնական էին անոր գիծերը չնորհին։

Նախ արձանին նայեցաւ, ու առանց ժամանակ կորսնցնելու, հանգարտօրէն ժպտեցաւ, երբ

— Վերջապէս, ըսաւ արձանագործը։

— Վերջապէս լմնցուցի՞ր։

— Լմնցնե՞լ... չեմ կարծեր։

— Բայց ի՞նչ ունիս, աչքերդ այսքան կենդանի ու պայծառ չէի տեսած։

— Ոչինչ, ոչինչ...

— Կը ժպտի՞ս... բայց ժպտիդ մէջ արտմութիւն մը կը տեսնեմ մահուան չափ խորունկ։

Այն ատեն խորհրդաւոր չարժում մը ըրաւ պէս, արձանագործը դարձուց գլուխը արձանին ու հառաչեց։ Իր այս տրտմութիւնը, զինքը մօտեցուցած էր ամէն օր քայլ մը աւելի իր երազին։

Մինչեւ այս վայրկեանը, իր սիրտին, իր աղջկայ բարի հոգիով կը նայէր իր աչքերուն։ Բայց վրդովանքը, հեռուէն հասնող փոթորիկին պէս սարսեց զինքը, ու

— Նայէ՛ ինծի, ըսաւ արձանագործին, նայէ՛ կրկնեց, երբ երթալով անոր աչքերը կը մթնէին։

Այն ատեն մտածումը դէմքին վրայ արձանագործը, նայէ՛ ըսաւ իր սիրուհւոյն, չէշտակի, ձեռքովը ցոյց տալով այդ հրաչալի արձանը, չուշանչ մը աւելի ճերմակ, ճառագայթ — ներու խուրձ մը կարծես։

— Ի՞նչպէս նայիմ եա անոր, ա — նանկ արտայայտութիւն մը ունի որ, հոգիիս կը դպի։

— Նայէ՛, նայէ՛...

— Ո՞վ է ան։

— Կին մը որ աշխարհի երազնեերուն վրայ խնդացած ատեն, կեանքի ամէնէն հզօր փիշտով կ'արիւնի սիրը — տը։ Սակայն բան մը կը պակսի հոն... իրականին...

— Ուրիմն կը ճանչնա՞ս զինքը։

— Այո՛...

Այն ատեն յուսահատութիւնը զմայքին վրայ, նայեցաւ արձանին։

Արձանագործը անոր նայած պահուն, յիշեց այն հիացող անծանօթուհին, ու անդամ մը եւս տեսած կարծես այն իրական պատկերը սխուր հրեշտակի, փարեցաւ իր սիրուհիին, եւ — քու արտայայտութիւնդ էր ան, կը հասկնամ հիմակ, ըսաւ ու համբուրեց։

Հիմակ այն անծանօթուհին իր մօտիկն էր, ու իր սիրտը մեծցած անոր դիմաց, կը նայէր կարծես չուտրած, երբ

— Ձի՞ս խօսիր, հարցուց իր սիրուհին։

— Ձեմ խօսիր, պատասխանեց արձանագործը, այո՛, տե՛ս, ան ալ կը լսէ — արձանին երկնցնելով ձեռքը — բայց կեանքին մէջ լուութիւնն է որ աւելի խօսող են ու աւելի կենդանի։

— Ո՞վ ըսաւ քեզի...

— Այո՛, այո՛, այս արձանն ալ կը լսէ, բայց աշխարհի մը սիրտը կը բարախէ անոր մաքուր կուրծքին տակ։ Կան մարդիկ, որոնք արձանները նայելով կը խորունկնան իրենց սրտին մէջ, ու երբեմն ալ սիրել կը սորվին։

— Ինչ կ'ըսես...

— Այո՛, դուն չես կրնար խօսեցնել քարը, բայց անոր լուութիւնը աշխարհը կը խօսեցնէ։

ԱՐՄԷՆ ԱՄՈՒՐ

սին: Միւս երկու երկիրները, Ռումանիա եւ Չեխոսլովաքիա, արդէն յայտարարած են ճանաչումը: Հաւանական է որ երեք պետութեանց խորհուրդը հաւաքական յայտարարութիւն մը հրատարակէ, հանդիսաւորապէս հաստատելով Ս. Իշխանութեան ճանաչումը:

Խորհուրդը պիտի զբաղի նաեւ կեդր. Եւրոպայի խաղաղութեան եւ գինադադարի խնդիրներով: Այս ժողովը բացառիկ հանգամանք ունի նաեւ անոր համար որ, վերջին նիստին — վաղը, չորեքշաբթի — ներկայ պիտի ըլլայ Գ. Պատերա, անգամ մը եւս չեչտելով Փոքր Համաձայնութեան եւ Փոքր — բանասէր բարեկամութեան եւ գինակցութեան ուժը:

Աւելորդ է ըսել թէ՝ այս առթիւ պիտի քննուի Մուսոլինիի եւ Հիթլերի վերջին տեսակցութիւնը, որուն մանրամասնութիւնները զգաստի կը պահուին: Ռումանական մամուլը չօշափելով այս խնդիրը, դիտել կուտայ թէ Փոքր Համաձայնութիւնը Ֆրանսայի հպատակը չէ, այլ գինակիցը, որովհետեւ մինչ — նոյն նպատակները կը հետապնդէ եւ Ֆրանսայի չահերը իսկապէս ներշնչակ են Ռումանիոյ, Եուկոսլավիոյ եւ Չեխոսլովաքիոյ կենսական չահերուն հետ:

Սարգիս Գըլըճեանի ապահութեան դատը
ՆՈՐԷՆ ԿԸ ՑԵՏԱՁԳՈՒԻ

Յունիս 11ին Աթէնքի եղեռնագոհ առեւանին առջեւ տարաբախտ Ս. Գըլըճեանի ապահութեան գատաստարութիւնը սկսաւ: Ներկայ էին բազմաթիւ հայ ունկնդիրներ որոնք կանուխէն գրաւած էին բոլոր նստարանները: Այս անգամ երդուեալներէն բացակայ չկար:

Դատախազը կարդաց ամբաստանեալներու անունները եւ բաւ թէ կամիակ մը կայ, որ այսպիսի ոճիրներ կը զործէ իր հակառակորդներուն դէմ: Դատախազը պնդեց որ ամբաստանեալները կը զործէին իրենց ազգային կազմակերպուած ոճիրներ չզործուելն եւ որովհետեւ ամբաստանող կողմին վկաները կը բացակային, կ'առաջարկէ յետաձգել:

Պաշտպան վճռաբեր մեքր Տամատկինոս բողոքեց դատախազին խօսքերուն դէմ, յայտարարելով թէ խնդակէս գատապրութիւն մը կայ, որ երեւան պիտի հանուի դատաքննութեան ընթացքին: «Այդ գատապրութենէն ետքն կը գան համայնավարները, որոնց գործունէութեան մասին վաւերական յայտարարութիւններ ունինք ընելիք»:

Երբ առաջին գատավարութիւնը յետաձգուեցաւ, չարունակեց Պ. Տամատկինոս, անձամբ դիմեցի դատախազին խնդրելու համար, որ կարճ ժամանակի մէջ գատավարութիւնը տեղի ունենայ: Բացառութիւն եղաւ ինձի համար ու գատավարութիւնը որոշուեցաւ այսօրուան համար: Յաւելի է որ, գատաքաղը գատապրութիւնը կը տեսնէ իմ պաշտպանութեանս տակ գանուողներուն մէջ, մինչդեռ իրողութիւն է որ ամբաստանող կողմը կ'ուզէ գատավարութիւնը ձգձգել, վկաներու բացակայութեան պատրուակով:

Իմ վկաներուս ցանկին մէջ գրած եմ ամբաստանող կողմին վկաները, որոնց վկայութիւններով պիտի հաստատեմ ամբաստանեալներուն անմեղութիւնը:

Մէքր Տամատկինոս 10 վայրկեան տեւող բացատրական ճառին ի պատասխան, դատախազը ստիպուեցաւ ճշդումներ ընել, յայտնելով թէ ինք իւ բացուցած չէ կազմակերպուած գատապրութեան գաղափարը, առիկա մէկուկէս նետած է ամբաստանող կողմը, որուն բացատրութիւնները անչուշտ պիտի լսուին:

Դատախազը ամբաստանող վկաներու բացակայութիւնը պատրուակ բռնելով, գատավարութեան յետաձգումը պահանջեց: Դատաւորները քանի մը վայրկեան խորհրդակցելէ յետոյ, յետաձգման որոշում տուին:

Պէտք կա՞յ ըսելու թէ ամբաստանող կողմի բոլոր վկաները ներկայ էին: Համայնավար Բարունակ Ալակէօզեան եւ Հայկանուշ Պէրպէրեան առաջին կանուխ դատարանին մէջ կը գտնուէին:

Ամբաստանող կողմի փաստաբանը տեսնելով որ գատարանին մթնոլորտը իր դարին աննպաստ է, մէկ մէկ հեռացուցած է վկաները եւ յետոյ ինք ալ մեկնած, առանց սպասելու գատարանին յետաձգման որոշումին:

Վկաներու բացակայութեան պատրուակով, ամբաստանող կողմը կը հետապնդէ հետեւեալ նպատակը. ամառուան արձակուրդէն օգտուելով, քանի մը ամիս եւս բանտարկուած պահել ամբաստանեալները, որոնց բացարձակ անմեղութեան մասին հակառակորդ կողմն ալ համոզում դոյացուցած է:

Դիտելի է որ ունկնդիրներու մէջ կը գտնուէր Սիներուի վարժարանի ուսուցիչներէն մէկը որ դպրոցական աշխատանքները ձգելով, գացած էր «Դիմակաւոր»ի հաշուոյն տեղեկատուութիւն պատրաստելու:

Սրահին մէջ եւ դուրսը հաւաքուած էին յայտնի եւ դիմակաւոր բոլոր համայնավարները, որոնց մէկը գատավարութեան յետաձգման լուրը առալ — նորդին հաղորդելու համար ինքնաշարժով մեկնած է: (Նոր Օր):

Թուրքիոյ Տեղաւորման օրինագիծը

»»»••«««

Ազգ. Մեծ ժողովը յունիս 7ին սկսաւ քննել զաղթականներու տեղաւորման օրինագիծը:

Բուչէնի պէկ խօսք առնելով չեչտեց օրինագիծին կարեւորութիւնը եւ ամէնէն առաջ բացատրեց Օսմ. կայսրութեան ներքին քաղաքականութիւնը: Կայսրութիւնը,— բաւ,— փոխանակ միացնելու եւ ձուլելու, ընդհակառակն կը գատէր համայնքները, եւ կարծես խարանով մը կ'անջատէր այն տարրերը որոնք արտաստմանէն կուզային, թուրք մշակոյթը իւրացնելու համար: Այսպէս, երբ Ռումելիայէն զաղթած տարրերէն անձեր պաշտօնեայ կամ փաշա կարգէր, «Զէրքէզ» կամ «Կիւրճիւ փաշա» մակդիրը կը փակցնէր անոնց եւ այս ձեւով կ'անջատէր զանոնք թուրք համայնքէն. ինչպէս անհատները, ազգերն ալ առանձին ունին եւ անոնց անունը ոչ անձեր են զոր պէտք է հայթայթել քաղաքականութեամբ, դպրոցներով, մշակոյթով եւն.: Օսմ. կայսրութիւնը այս ձեւով չէր խտացած եւ պատճառ դարձաւ որ նոր սերունդը հակաթուրք ոգիով մեծնայ:

Ապակ վերջ,—չարունակեց Բուչէնի պէկ,— այս սխալները չեն կրնար կրկնուիլ: Կը մտքեմ որ ամէն տարր եւ ընտանիք խօսի մայրենի լեզուն՝ թուրքերէնը: Կայ տարր մը որ յաջողած է երկրին տնտեսական եւ առեւտրական գետինները վրայ եւ անլսապետող դիրք մը ունի հոն, բայց տակաւին չէ ճշդած իր կապակցութիւնը եւ հոսանքին համաձայն կը գտնայ: Իմ կարծիքս յայտնելով կ'ըսեմ թէ այս համայնքը (հարիա) պէտք է խառնուի մեր մէջ: Զիա Կէվկէր պէյ առաջարկեց ջնջել մուհաճիր (զաղթական) բառը որ խարանի մը տպաւորութիւնը կը թողու, եւ տեղը ընդունիլ սրդնագ (ապատանող) բառը:

Հ. Յ. Դ.

ԻՍԻ ԼԻ ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ Վառոնան խումբի ժողովը այս Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Ակուռքին մէջ:

ԼԻՈՆԻ վարանդեան կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին 181, Cours Lafayette, Café de la Gare-ի սրահը:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ
ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ԻՍԻ ԼԻ ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ
1 ՅՈՒԼԻՍ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ

Նոյն օրը տեղի կ'ունենայ պարգեւաբաշխութիւնը:
Նկատի ունենալ այդ Թուականը:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ
Դպրոցասէր Ցիլինանց ընկերութեան վէնսէնի եւ Շրջանի մանկապարտէզին, ամավերջին հանդէսին առթիւ.

Հովանաւորութեամբ՝ կեդրոնական վարչութեան
22 Յունիս կիրակի առաւօտ ժամը 9էն 20, վէնսէնի անտառը
Maison Pilou Henri, Café et Restaurant de la Cartoucherie-ի *գեղատեսիլ պարտէզին եւ մանաւանդ սրահին մէջ:* Route des Sabotiers.
(Մէթրօ շաթօ տիւ վէնսէնէն ֆինգ վայրկեան հեռու):

Ճաշը կարելի է միասին ընել, իսկ ըմպելի կը հայթայթուի տեղւոյն վրայ ժողովրդական գինեվաճառ երդ, պար, գրաւոր արտաստանութիւն եւ մեծնախաստութիւններ աշակերտներու կողմէ: Եւրոպական պարեր մասնակցութեամբ եփրատ նուագախումբի:

Մուտք 5 ֆրանք:

Տոմսերը կը ծախուին՝ սէն միշէլի եւ պելվիլի ծանօթ տեղերը:
Կը խնդրուի նկատի առնել այս Թուականը:

ՑԵՐԵԿՈՑԹ
ՄԱՅԻՍ 28Ի ՏՕՆԻՆ ԱՌԹԻԻ
կազմակերպուած
Հ. Յ. Դ. «ԱՐՂՈՒԹԵԱՆ» ԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ
Հովանաւորութեամբ ԶԱՒԱՐԵԱՆ ԿՈՄԻՏԷԻՆ

24 ՅՈՒՆԻՍ կիրակի ցերեկ ժամը *2.30*ին
Շավիլ, *Salle Patin*ի մէջ, *114 Grande Rue*
Կը խօսին՝ ընկ. Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ եւ ընկերուհի ԷԼԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ
Դեղարուեստական ճոխ բաժին, մասնակցութեամբ փարիզահայ
Սիփան երգչախումբի, ղեկավարութեամբ *Ընկ. ՍԱՔՈ ՅԱԿՈԲԵԱՆի*
Խմբական սերտուած երգեր
Օր. Հռիփ. ֆինեզեան եւ Պ. Գր. Մէթթէրեան (*մեներգ*)
Հայկական շուրջպարեր, լեռնական եւ կովկասեան պարեր «Սիփան»ի կողմէ, մասնակցութեամբ թառիսթ ՌՈՒԲԻՆիի

ՄՈՒՏՔ 5 ՖՐԱՆՔ

Շաղ. միջոց.— Pont de Sèvres մէթրոյէն առնել թիւ 1 թրամ. եւ իջնել Ancien Mairie. կառ. սէն Լազարէն կառաքուզ իջնել Chaville-R D.

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ
ՄԱՐՍԷՅԼԻ ԲԱՐՁՐ ՀԱՅՔԻ ՀԱՅՐԵՆԱՍ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ
ՅՈՒԼԻՍ 8 ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ

կազմակերպութիւններէն կը խնդրուի նկատի ունենալ այդ Թուականը:

Սպահանցիս Միք. ՎԱՐԱՆԴԵԱՆի յիշատակին
կազմակերպուած ՓԱՐԻԶԻ եւ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒ ԲՈԼՈՐ ԿՈՄԻՏԷՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ

23 ՅՈՒՆԻՍ Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Salle GÉOGRAPHIE-ի մէջ

ՑԵՐԵԿՈՑԹ-ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ
կազմակերպուած՝ ՓԱՐԻԶԻ ԱՂՔԱՏԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ
ՏԵՂԻ ՊԻՏԻ ՈՒՆԵՆԱՅ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ, 15 ՅՈՒԼԻՍԻՆ
ԺԱՄԸ 2էն ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԿՈՒՈՑ
ՄՈՒՐԱՏ-ՌԱՓԱՅԷԼԵԱՆ ՎՐԺ-Ի ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՓԱՐՔԻՆ ՄԷՋ
26, Rue de Troyon, Sèvres.

Գեղարուեստական խնամեալ բաժին, մասնակցութեամբ հայ եւ օսար աճուռնի արուեստագէտներու:
Ճոխ պիւֆէ դիւրամատչելի գիներով:
Մուտք՝ 10 ֆրանք եւ 5 ֆրանք տղայոց:
Հաղորդակ. միջոցներ.— Թրամուէյ թիւ 1, եւ մէթրօ՝ *Pont de Sèvres.*

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ
ԻՍԻ ԼԻ ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ «ՎԱՌԱՄԵԱՆ» ԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ
ՅՈՒԼԻՍ 8ին, ՄԷՕՏՕՆԻ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ

Նկատի ունենալ այդ Թուականը:

ՊԱՆԵԷՕ-ՔՈՇՄԱՆի «ՅԱՌԱՋԴԻՄԱՍԻՐԱՑ» ՄԻՈՒԹԵԱՆ
Տարեկան Դաշտահանդէսը ՅՈՒԼԻՍ 8ին՝
Ի ՆՊԱՍՏ ԻՐ ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶ-ԴՊՐՈՑԻՆ

կը խնդրուի կազմակերպութիւններէն նկատի ունենալ սոյն Թուականը:

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

«ՎԷՄ»ի

Զորրորդ թիւը, *հետեւեալ բովանդակութեամբ.*—

Ց. Ճ. ՍԻՐՈՒՆԻ՝ Ապրիլեան եղեռնը, Ց. ԶԱՒԻԵԱՆ՝ Սայեաթ Նովա, Հ. ԲԱԼՈՒԵԱՆ՝ Միասէ Մեծաբանց, Ց. ՔԻՒՐՏԵԱՆ՝ Քուչակեան տաղաշարերու հնագոյն տպագրութիւնները, Վ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ՝ Հայկական բարեզործական միութիւնները (*վերջ*), ՊՐՈՖ. Զ. ԱԻԱԼՈՎ՝ Բաթումի խորհրդաժողովը, *Մուրատի յուշատետրը* (*վերջ*), Մեր հարեւանցիների մօտ, ԱՆՑԵԱՒ, ԿԵԱՆՔ ԵՒ ՄՇԱԿՈՑԹ, ԳԻՒՐ ԵՒ ՄԱՄՈՒԼ, ԳՐԱԽՕՍԱԿԱՆ, Արմէն Սեւան, Ն. Բադալեան եւայլն:

ՅԱՒԵԼՈՒԱԾ՝ Վ. եպ. Մանկունի, Գէորգ Գ. եւ իր ժամանակը: ՆԿԱՐՆԵՐ՝ Ռոստոմ, Զարդարեան, Ակնունի, Գ. Բարսեղեան, Մ. Վարանդեան եւ Խէչօ:

Կը խնդրուի բաժանորդներէն եւ գործակալներէն չուտով փակել հաշիւները:

Բաժանորդագրութեան պայմանները

Ամերիկա, Մեծն Բրիտանիա, Եգիպտոս եւ Իտալիա	69 ֆր.
Ֆրանսա եւ այլ երկիրներ	50 ֆր.
Ռումանիա, Պուլկարիա, Յունաստան, Սիւրիա եւ Պարսկաստան	40 ֆր.

Բաժանորդագրուել կարելի է՝
L. Kevonian, 17 Rue Damesme, Paris, 13e
Բաժանորդագրութիւնը՝ կանխիկ:

Եւրոպայի հայկական մեծագոյն գրատունը
Գրատուն ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ
51, Rue Monsieur - le - Prince, Paris (5e) Métro: Odéon Tél. Danton 88 — 65

Հայերէն, ֆրանսերէն, անգլիերէն եւլն. ամէն տեսակ գրքեր
Արդիական կազմատուն: *Տպագրական գործեր:*
Աշխարհի բոլոր կողմերէն ցասած ապսպրանքները կը կատարուին արագ եւ խղճամիտ կերպով:

ՎԱՐԶՈՒ ՃԱՇԱՐԱՆ
Վարձու է դիւրամատչելի պայմաններով Լիոնի ամենալաւ եւ հայաբնակ թաղին մէջ ֆրանսական ճաշակի կարասիներով կահաւորուած ճաշարան մը իր բոլոր կազմածներով: Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ Պ. ՔԷՆՏԻՐԵԱՆի, 14, Rue François Garcin, Lyon.

Ֆրանսայի մէջ շատոնց փնտռուած Արեւելքի իսկական օդին մենաշնորհը ստացած ըլլալով, հրապարակ կ'անց ծ ենք՝

ԵՐԵՒԱՆ ԱՆԱՐԱՏ ՕԴԻՆ

փնտռեցէ՛ք գայն կարելի պիտակով: Ան գամ մը ճաշակելէ յետոյ ա՛լ չպիտի հրաժարիք ան կէ:

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՀԱՄԱՐ՝

Société "PEUREUX"

48 Bld. des Vignes, MARSEILLE Téléphone: COLBERT 58-10

ԼԻՈՆԻ ԵՒ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒ ՆԵՐԿԱՑՈՒՑԻՉՈՒԹԻՒՆ

D.N.BAHADOURIAN 32 **rue Sévigné. Lyon** Rhône)

ՆԻՒԹ ԳՈՐԾԱԿԱԼ. —

M. M. H. Khatchadourian et Danielian *24*, rue Assalit. Nice (A. M.)

13 ՎԱՐԶՈՒ ԵՆ *Յունիս ամսուան համար գեղեցիկ* **13**
եւ օդասուն յարկաբաժիններ, Ջուր, կազ, էլեկտր. եւ կեդր. ջեռուցիչ: Նպաստաւոր գիներով: Դիմել՝

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆի *13 rue Pierre Curie.* K *Bicêtre Metro: Porte d'Italie.*

Հայերու ժամադրավայրը
ճաշարան ՖԼՕՐԻԱ
61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)
ՄԷթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ Հեռաձայն **Danton:** 52-73
Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ

ՀԱՆԳԻՍՏ ՔՆԱՑՔԻ, ՄԼՈՒԿՆԵՐԷ ԵՒ ՄԻՋԱՏՆԵՐԷ ՋԵՐՄ

ԳՈՐԾԱՄԵԾՑԷՔ
Insectox
ՇԱՏ ՀԱՒԱՏԱԼԻ ՀՈՑ ՈՒՆԻ ԵՒ ԱՐԱՑ ՉՉԳԵՐ:
1 Լիտրը 26 ֆր.
½ Լիտրը 14 ֆր.
¼ Լիտրը 8 ֆր.

Dépôt M. BASMADJIAN
56, Rue Corvisart, Paris (13)
Ագգ. հաստատութեանց, միութեանց եւ պանդոկներու *100*ին *30* զեղչ:

ՖԱՔԻՐ ԹԱՀՐԱ ՊԷՅ

Ներկայացուցիչներու նոր շարք մը սկսած է տալ՝
ՖՕԼԻ ՎԱԿՐԱՄ (35, Ave. Wagram)
Թատրոնին մէջ, Յունիս 13էն մինչեւ այս Հինգշաբթի գիշեր:
Պիտի կատարէ թելազրական, մագնիսական և քարացման հետաքրքրական փորձեր եւ
ՈՂՋ ՈՂՋ ՊԻՏԻ ԹԱՂՈՒԻ

ԳՈՐԾԻ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
ԱՐՏԱԻԱԶԴ ՀԱՆԸՄԵԱՆի
Դրամ կը ճարէ խանութի գրաւի վրայ (Nantissement), տան գրաւի վրայ (Hypothèque de 1er et 2me rang) առեւտրական մուրհակներ գեղչել տալով եւլն., խիստ նպաստաւոր պայմաններով:
Կը ստանձնէ ամէն կարգի դատական գործեր, առեւտրական, քաղաքային, պատժական եւ մանաւանդ արկածի վերաբերեալ:
Կը կատարէ պաշտօնական Թուղթերու Թարգմանութիւն եւ վաւերացում, կը խմբագրէ ամէն կարգի նամակ եւ խնդրագիր:
Առաջին խորհրդակցութիւնը ձրի է:
Կ'ընդունի առաւօտները ժամը *10*էն *12*, Հինգշաբթի եւ Շաբաթ կէսօրէ յետոյ ժամը 3էն 7 եւ ժամադրութեամբ:
Առժամեայ հասցէ՝
179, Rue de Vaugirard - Paris (15)
Զախ Թեւի վրայ առաջին սանդուխ, երկրորդ յարկ, ձախ:
Métro եւ Nord - Sud - Pasteur

Տպարան "Ա Ր Ա Ք Ս"
Ս. ՓՈՂՀԱՐԵԱՆ
70, RUE PAUL - BERT, 70, LYON
մտնել Սիներմայի ճիշդ էսվի դռնէն բակին մէջ

Տպագրութեան վերաբերեալ ձեր բոլոր գործերու համար ուրիշ տեղ դիմելէ առաջ, այցելեցէ՛ք միայն մէկ անգամ տպարան «Արաքս», Ս. Փողհարեանի, որ բարեխղճօրէն կը ստանձնէ ձեր բոլոր տպագրական գործերը, ԽԻՍՏ ԱԺԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ:

Գուառանթէն եկած ապսպրանքներուն փութով ընթացք կը տրուի:

Վերջերս ստանձնեցինք Հրանտ - Սամուէլ գրասան՝ (Պալենց) Լիոնի ընդհանուր գործակալութիւնը, այս առիթով ուրեմն մեր քով պիտի գտնէք բոլոր հեղինակներու գիրքերը ազգային գրական, վիպական, դպրոցական եւ թատերական:

ՄԻՒԶԻՒՔԻ ՍԻՐԱՀԱՐ ՆՈՒԱԳԱԾՈՒՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Արեւելեան եղանակներու մինչեւ հիմա տպագրուած նօթաները կէս առ կէս Սհակ ձայնագրուած ըլլալով, այս անգամ Odéon, La Voix de son Maître, Colombia *ու* Polidor *սիսքերու վրայէն Պոլսոյ յայտնի երգիչներու եւ նուագածուներու կողմէ նուագուած ու երգուած հին եւ նոր շարքիները, ըէշրէվներ ու սէմայիները ՍՈՒԱՆՑ ՍԻՒԱՀի նոյնութեամբ նօթագրած եմ, Հատը 2 ֆրանք ու կանխիկ*
Դիմել Agop Arslanian-ի, (Kanouni, chef d'orchestre), 56 rue Julien-Lacroix Paris 20e

Le Gérant: H. STEPHAN 17, **Rue Damesme, PARIS (13e)**

ՅԱՌԱՋԸ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) Tel: R. Seine 276.28

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian

Rédaction & Administration

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ եւ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15-70

(ԻՐ ԹԵԹԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ՀԱՆԳՕՐԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՅՈՒԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՋՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
20
ՅՈՒՆԻՍ
MERCREDI
20 Juin
1934

10 ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2526

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՂԵՒՈՆԴ ԱՐՔԵՊՍ.Ի ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴԱՏԸ

»»»··«««

Ընդմ. Դատախազ Ալեխանեան Քամինսքի իր քացվան ճառով իբրեւ սպանող կ'ամբաստանեն

Մատթէոս Լէյլէկեանը եւ Նշան Սարգիսեանը

Եւ վեհապատիժ կը պահանջէ

ՊԱՇՏՊԱՆ ՓԱՍՏԱԲԱՆԻՆ ՑԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

(ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ՅԱՌԱՋ»Ի)

Նիւ Եորք, 11 յունիս.— *Այսօր սկսաւ 1933 դեկտ. 24ին Նիւ Եորքի Ս. Ալեքսեցի Հայ Կաթողիկէ Եկեղեցւոյ ներսը Դուրեան արք.ի սպանութեամբ ամբաստանուած 9 Դաշնակցականներու դատավարութիւնը Ճեներըլ Սեշընս դատարանին մէջ, 14 երդուեալներու առջեւ, նախագահութեամբ դատաւոր Ճոզէֆ Ֆ. Քորբիկըլի։ Ընդհանուր դատախազներն էին Ալեքսանդր Քամինսկի եւ Ճոզէֆ Քոհն։ Պաշտպան փաստաբաններն էին Ճոզ Պէնթըն եւ Ուիլքինսոնական Թոմաս Շերիսըն։*

Ժամը 10ին ներս բերուեցան 9 ամբաստանեալները, որոնք գրաւեցին իրենց յատուկ տեղերը, հանդարտ եւ ըստ երեւոյթին պատրաստ տրամադրութեամբ։ Ամբաստանեալներու մօտ նստած էին— բայց պաշտպան փաստաբաններէն, օժանդակ փաստաբաններ Ադամ Տէր Մանուէլեան եւ Արմէն Մեղրունի։ Ծառ մամուլի եւ հայ թերթերու թղթակիցներ գրաւեցին իրենց յատկացուած տեղերը։ Շահագրգռուողներու եւ հանդիսատեսներու բազմութիւն մը, դէպ ատրապէյ Հայեր, գրաւեց դատարանի սրահը, որուն դռները բաց չէին բոլոր ներս մտնել փափաքողներուն առջեւ։ Ան հասարակ հանդարտութիւնը կը տիրէր դատարանի չէնքին դուրս ու ներսը, թէեւ ատիկանութիւնը ձեռք առած էր ամէն զգուշութիւն։

Ընդհ. դատախազ Քամինսկի իր խօսքն ուղղելով ճիւրիին բաւ թէ այս դատը տեղի կ'ունենայ վճիռ կայացնելու Դուրեան արք.ի սպանութեամբ ամբաստանուածներու յանցագործութեան մասին։ «Ճիւրիին կը մնայ տեսնել սպանութեան պատկերը եւ այդ պատկերէն հանել մեկնաբանութիւնը»։

Ապա ջանաց ներկայացնել Հայաստան երկիրը, բաժանուած Ռուսիոյ եւ Թուրքիոյ միջեւ։ Հ. Ց. Դաշնակցութեան կազմութիւնը, նպատակ ունենալով բարեւաւումը Թրքահայաստանի։ Հայաստանի հանրապետութեան կազմութիւնը 1918ին, գլխաւորութեամբ դաշնակ պետերու։ Հայաստանի մղած պատերազմները 1918—1920, Թուրք - հայ պատերազմը եւ բոլշեւիկներու ատրպէյճանը, որմէ յետոյ Դաշնակները կ'արտաքսուին երկրէն։ Այս Դաշնակները արտաստհմանի հայութիւնը կ'առնեն իրենց ազդեցութեան ներքեւ վերստին ճեռք բերելու Հայաստանի անկախութիւնը։ Այս պատճառու տարակարծութիւն կայ արտաստհմանի Հայերու միջեւ այն մասին թէ ո՞րն է նպատակայարմարը, Հայաստանի անկախութի՞ւնը թէ Հայաստանի անդամութիւնը Սորհրդային Միութեան։

Պ. Քամինսկի ջանաց ներկայացնել Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ դիրքը, Սորէն Ա. կաթողիկոսի ընտրութիւնը եւ անոր կողմէ Դուրեան արք.ի հաստատումը իբր առաջնորդ հիւսիսային եւ հարաւային Ամերիկաներու։ Դուրեան արք. Ամերիկա գալէն յետոյ սկսաւ վէճ մը։ Դուրեան արք. ամբաստանուած էր իբր սովիէթասէր։

Ընդհ. դատախազը անդրադարձաւ Շիքագոյի արուեստահանդէսին առթիւ կազմակերպուած հայկական օրուն եռագոյնի խնդրին, թէ ինչպէս Դուրեան արք. մերժած էր եռագոյնին ծածանումը, այդ առթիւ։ Ցոյցեաւ Ուէսթպորթի դէպքին մասին։ Դուրեան արք.ի ճամրորդութիւնները Փրովիտընս եւ Պոսթըն, ուր հետեւած էին։

ԱՄԲԱՍՏԱՆԵԱԼՆԵՐՈՒ ԴԷՄ

Այնուհետեւ ընդհ. դատախազը մատնանշելով 9 ամբաստանեալները, յայտնեց թէ անոնցմէ իւրաքանչիւրը բաժին ունեցած է Դուրեան արք.ի սպանութեան մէջ եւ այս պիտի ապացուցանէ իւրաքանչիւրի պարագային։ Ասիկա «ճիկ ատ փըզըլ» մըն է, եւ ինք մէկիկ մէկիկ պիտի կազմէ ամբաստանութեան կառուցուածքը։ Սպանութիւնը հաւաքական դատաղութիւն մըն է։ Էյլէկեան 7 հոգիով Պոսթընի մէջ հետեւած է Դուրեան արք.ի

Քամինսկի բաւ թէ Էյլէկեան բուն սպանիչն է, որ քանի մը անգամ դանակը խրած է արք.ի մարմինը— Ս. Ալեքսեցւոյ մէջ։ Թէեւ իրական սպանակը նիչը այն մարդն է, միւսները բռնեցին արքեպիսկոպոսը, ուրիշներ զարկին անոր, իսկ Թիւ 1ը (Էյլէկեան) դանակով զարկաւ, նորէն ու նորէն, խրելով անոր երկար պողպատեայ շեղբը արքեպիսկոպոսին փորը։

Ըսաւ թէ Թիւ 1 Մաթէոս Էյլէկեան եւ Թիւ 2 Նշան Սարգիսեան եկեղեցին մէջ սպանութեան օրը փոխած էին։—«Գործը պիտի կատարուի այսօր, պէտք է կատարել այսօր, չենք կրնար վրիպիլ։ Աւելցուց թէ Էյլէկեան դանակը առած է կնոջմէ մը եւ պահած վերարկուին տակ»։ Պ. Քամինսկի եզրակացնելով մահապատիժ պահանջեց ամբաստանեալներուն համար։

ՊԱՇՏՊԱՆ ՓԱՍՏԱԲԱՆԻՆ ՃԱՌԸ

*Պաշտպան փաստաբան Պ. Թոմաս Շէրիսըն ի պաշտպանութիւն ինք ամբաստանեալներուն յայտնեց թէ դժուար դատ մըն է այս, ամերիկեան դատաքաստանեալներուն յայտնեց թէ դժուար դատ մըն է այս, ամերիկեան դատաքաստանեալներուն համար, վասնզի Արեւելքը Արեւելք է եւ Արեւմուտքը Արեւմուտք։ Ինք ամբաստանեալները անտարակոյս կը սիրէն իրենց երկիր

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱՅԳԱԿԱՆ

«ՅԱԶՂՈՑԻ ՀԱՅՈՒ»

(վերսկսած 1·Հոկ·Հայ Ջրային)

«»»·····«««

...Ի վերջո, ինչո՞ւ համար է ամբողջ այս ամենը, ինչո՞ւ համար է ամբողջ այս ամենը, եթե ոչ նրա համար, որ մենք ամեն օր ավելի ու ավելի հստակ տեսնենք, թե ինչ է մեզ սպասվում, եթե մենք չկարողանանք ամեն ինչ անել, որպեսզի մեր ժողովուրդը ոչ միայն չկորցնի իր ազգային դեմքը, այլև ամեն կերպ ամրապնդի այդ դեմքը, ամեն կերպ զարգացնի իր ազգային ինքնուրույն կյանքը, ամեն կերպ ամրապնդի իր ազգային ինքնուրույն տնտեսությունը, ամեն կերպ ամրապնդի իր ազգային ինքնուրույն մշակույթը, ամեն կերպ ամրապնդի իր ազգային ինքնուրույն քաղաքական կյանքը։

Ահա թե ինչ է նշանակում ազգային գործ։

Ահա թե ինչ է նշանակում ազգային գործի ծառայությունը։

Ահա թե ինչ է նշանակում ազգային գործի համար պայքարելը։

Ահա թե ինչ է նշանակում ազգային գործի համար ապրելը։

Ահա թե ինչ է նշանակում ազգային գործի համար մեռնելը։

Ահա թե ինչ է նշանակում ազգային գործի համար ամեն ինչ անելը։

Ահա թե ինչ է նշանակում ազգային գործի համար ամեն ինչ զոհելը։

Ահա թե ինչ է նշանակում ազգային գործի համար ամեն ինչ տալը։

Ահա թե ինչ է նշանակում ազգային գործի համար ամեն ինչ ստանալը։

Ահա թե ինչ է նշանակում ազգային գործի համար ամեն ինչ ունենալը։

Ահա թե ինչ է նշանակում ազգային գործի համար ամեն ինչ լինելը։

Ահա թե ինչ է նշանակում ազգային գործի համար ամեն ինչ ապրելը։

Ահա թե ինչ է նշանակում ազգային գործի համար ամեն ինչ

= o =

MARIGNAN - «ԼՕՌ»

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

ՀՐԱՊՈՒԲ

Ֆրանսիայի հետախուզական ծառայությունների ղեկավարները հանդիպում են Ալժիրում գտնվող ֆրանսիական զորքերի հրամանատարության հետ։ Ֆրանսիական հետախուզական ծառայությունների ղեկավարները Ալժիրում հանդիպում են նաև ֆրանսիական զորքերի հրամանատարության հետ։ Ֆրանսիական հետախուզական ծառայությունների ղեկավարները Ալժիրում հանդիպում են նաև ֆրանսիական զորքերի հրամանատարության հետ։

ՀՐԱՊՈՒԲ

Ֆրանսիայի հետախուզական ծառայությունների ղեկավարները Ալժիրում հանդիպում են նաև ֆրանսիական զորքերի հրամանատարության հետ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

= o =

MARIGNAN - «ԼՕՌ»

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

ՀՐԱՊՈՒԲ

Ֆրանսիայի հետախուզական ծառայությունների ղեկավարները Ալժիրում հանդիպում են նաև ֆրանսիական զորքերի հրամանատարության հետ։

ՀՐԱՊՈՒԲ

Ֆրանսիայի հետախուզական ծառայությունների ղեկավարները Ալժիրում հանդիպում են նաև ֆրանսիական զորքերի հրամանատարության հետ։

= o =

Տարբ. ներկայացնում ենք ձեր ուշադրությանը

ՀԻ. ԱԼԵՔՍԱՆ

Ներկայ պահուս Ֆրանսիոյ մէջ կը գտնուի Հ. Ազգ. Միութեան Գործադիր Մարմնի անդամ Հ. Ալեքսան, որ Ֆրանսայի տարբեր գաղութներուն մէջ կը կատարէ հայրենասիրական գործունէութիւն։ Ան Ֆրանսայի մայրաքաղաքին մէջ հանդիպեցաւ մեր թղթակցին հետ եւ զրուցեց անոր հետ Միութեան ներկայ գործունէութեան մասին։

— Ֆրանսայի մէջ Հ. Ազգ. Միութիւնը ունի 28 Մասնաճիւղեր, որոնք կը գործեն ընդհանուր կանոնադրութեան համաձայն։ Ամէն տարի Միութեան 28 մասնաճիւղերը կը գումարեն իրենց ընդհանուր ժողովները, որոնց ներկայացուցիչները կ'ընտրեն Միութեան Գործադիր Մարմինը։ Ներկայ պահուս Գործադիր Մարմինը կը բաղկանայ 9 հոգիէ։ Ան կը գումարի ամիսը մէկ անգամ։ Ես Գործադիր Մարմնի անդամ եմ 1952-էն ի վեր։

Միութիւնը ունի նաեւ Վերահսկիչ Մարմին մը, որ կը բաղկանայ 3 հոգիէ։ Ան կը գումարի տարին մէկ անգամ։ Ես Վերահսկիչ Մարմնի անդամ եմ 1953-էն ի վեր։

Միութիւնը ունի նաեւ Ներկայացուցչական Ժողով մը, որ կը գումարի տարին մէկ անգամ։ Ան կը բաղկանայ 28 մասնաճիւղերու ներկայացուցիչներէ։ Ես Ներկայացուցչական Ժողովի անդամ եմ 1950-էն ի վեր։

— Ի՞նչ է Միութեան նպատակը։

— Ան, ամէնէն առաջ, կը ձգտի ամրապնդել հայ գաղութը, զայն պահել ազգային ոգիի մէջ, ինչպէս նաեւ ամրապնդել հայ-ֆրանսական բարեկամութիւնը։ Ան կը ձգտի նաեւ ամրապնդել հայ-խորհրդային բարեկամութիւնը։

— Ի՞նչ է Միութեան ներկայ գործունէութիւն

500000 Առևտրականներու բողոքը

Երկուշաբթի օր տասը հազար մանր առեւտրականներ ժողով գումարեցին Սալ Վակրամի մէջ, յանուն 500,000 առեւտրականներու եւ բանաձեւ մը քուէարկեցին, պահանջելով բարեփոխել «Ֆոն տը քոմէրս»ի օրէնքը, ժամացնել ապրուստը, եւն.։

Սասիկ տալ եւ առնչ

Կիրակի եւ երկուշաբթի օգը այնքան տաքցաւ որ կը յիշեցնէր 1921ի օրերը։ Ուրիշներ կ'ըսեն թէ յունիս ամսուն Փարիզի այնքան տաք տեսած չէր 33 տարիէ ի վեր։ Կիրակի օր տաքութեան աստիճանն էր 31, իսկ երկուշաբթի՝ 34։ Ամբողջ Փարիզը կը հեւար քրտինքէն։ Բարեբախտաբար երկուշաբթի գիշեր թեթեւ փոթորիկ մը սկսաւ եւ երկկ բաղդատաբար տանելի էր օրը, մեղմացուցիչ դեփիւռով մը։

Բայց եւ այնպէս, երաշտը մեծ մահոդութիւն կը պատճառէ հողագործներուն եւ այգեպաններուն։ Պահ մը կը վախցուէր թէ Փարիզի ջուրի պաշարը չպիտի աւէ, բայց այժմ փարատած է այդ մտահոգութիւնը։ Երաշտը մասնաւորապէս ծանր է Պոատոյի շրջանին մէջ։ Այգեպանները կը վախնան որ տաքին յաջորդէն բուռն փոթորիկներ, վնասելով այգիներուն։ Միւս կողմէ, եթէ տաքը երկար չտեւէ, այս ամրուան այգեկութը բացառիկ յաջողութիւն պիտի ունենայ։

Տաքին հետեւանքով, ինը հրդեհներ ծագեցան Քոնթինենթալոյի անտառին մէջ (Փարիզ) եւ գաւառները։ Ջուրի նեղութեան մատնուեցաւ Լիլի շրջանը։ Մազէլ գետը եւ ուրիշ բազմաթիւ գետակներ գրեթէ ցամքեցան, ոչնչացնելով տասնեակ հազարաւոր ձուկեր։

Գաւառական թերթերը կը գրեն թէ՝ ձմեռնային ցորենը լաւ չէ աճած եւ բաւարին հետեւանքով, կովերը լաւ սնունդ չառնելով քիչ կաթ կուտան, ձմրան կերն ալ պիտի պակսի, եթէ անձրեւ չգայ։ Մանաւորապէս մտահոգ են արեւելեան գաւառներու հողագործները։ Անասուններու կերը՝ հարիւրին 50—60 պակաս պիտի ըլլայ այս տարի։ Շատ մը տեղերու մէջ հասկերը խանձած են արեւէն։ Լիմնէն կը գրեն թէ ծանր մտահոգութիւն կը տիրէ նաեւ Ռոնի հովիտին մէջ։

Տաքը չատ աւելի սաստիկ է Անգլիոյ մէջ։ Թէմզ գետին մակերեսը այնքան իջած է որ չէր տեսնուած մէկ տարիէ ի վեր։ Այդ երկրին մէջ ալ բազմաթիւ անտառներ բռնկած են։ Անգլիոյ գիւղերուն մէջ հրապարակաւ ազօթքներ կը կատարուին, որպէսզի անձրեւ գայ։ (Ուրեմն... մինակ չենք մենք Հայերս)։

Երկ վարչապետ. ապատ թիատրո

Լիթուանիոյ պառեպազմական ատեանը 12 տարի տաժանակիր աշխատանքի դատապարտեց նախորդ վարչապետը, Վալտէմարաս, որ վերջերս գաւադրութիւն մը տարքած էր, պետական կարգուսարքը փոխելու համար։

Ծանր խռովութիւններ Թունուզի մէջ

50 ՊԱՀԱԿՆԵՐ ԵՒ 100 ՅՈՒՑԱՐԱՐՆԵՐ ՎԻՐԱՒՈՐՈՒԱԾ

Երեքշաբթի գիշեր ծանր խռովութիւններ պատահեցան Թունուզի մէջ, երբ տասնապետ հայրենասէրներու կազմակերպած հացկերոյթին տեղի։ Հնգեալ եւ հետեւակ զինուորներ աւելի քան հարիւր հարուած արձակեցին, պարպելու համար պաշարուած պանդոկին շրջակաները։ Այս գործողութեան վրայ բաղդատական հանդարտութիւն մը յառաջ եկաւ, որ տեւեց մինչեւ կէս գիշեր։ Օրուան առնախօսներէն Պ. Պ. Լվէն եւ Թէթէնժէ յայտնեցան կայարան հասնիլ առանց ճանչցուելու։ Սակայն ցուցարարները չհանդուրժացան, պատնէշներ կազմեցին բոլոր փողոցներուն մէջ, թիրոլի հրապարակին մօտ, նռատրանները հանեցին, սալայատակները քանդեցին եւ խոչոր տախտակներ գլորեցին ճամբուն վրայ։ երկու բեռնատար ինքնաշարժներ, լրագրավաճառի կրպակներ եւն. կրակի տրուեցան։ Առաջին ընդհարումը տեղի ունեցաւ երբ համայնավարները փորձեցին խուժել Կրանտ Օթէլի վրայ, ուր տեղի կ'ունենար հացկերոյթը։ Այնուամենայնիւ խռովութիւնները երթալով սաստկացան, մինչեւ կէս գիշեր։ Ամէն կողմէ քարեր կը տեղային։ Ոստիկան - պինուորներու ձիերը քարերու տարնուելով կ'իյնային մեծ փողոցներուն մէջ։ Լման չորս ժամ փողոցային կռիւ տեղի ունեցաւ, մինչեւ որ անդորրութիւնը վերահաստատուեցաւ։

Հետեւանքը,— 50 ոստիկաններ եւ պինուորներ եւ 122 ցուցարարներ վիրաւորուած, 300 հոգի ձերբակալուած։

Մահուղի նոր օրէնքը Պուլկարիոյ մէջ

Գրած էինք թէ պուլկարական կառավարութիւնը լուծած է բոլոր կուսակցութիւնները, միեւնոյն ատեն խոստացնելով մամուլի օրէնքը։ Սոսրեւ կը հրատարակենք մամուլի նոր օրէնքը, վաղուան ձգելով կուսակցութեանց վերաբերեալ օրէնքը։—

ՅՕԴ. 1) Ոչ ոք չի կրնար թերթ կամ պարբերական հրատարակել առանց կանխաւ արտօնութիւն ստանալու մայրաքաղաքին մէջ հանրային վերականգման ատեչութենէն, իսկ գաւառներու մէջ չրջանային կառավարիչներէն։

ՅՕԴ. 2) Գոյութիւն ունեցող թերթերու եւ պարբերականներու ապրերը պարտաւոր են ներկայ կարգադրութիւնը ոյժի մէջ մտնելէն 10 օրուան ընթացքին արտօնութիւն ուզել անոնց չարունակման համար։

Այն թերթերը եւ պարբերականները, որ արուած պայմանաժամին մէջ արտօնութիւն ուզեցին եւ չստացան, 15 օրուան ընթացքին պիտի դադրեցնեն իրենց հրատարակութիւնը, այլ մասին զեկոյց ստանալէն յետոյ։

ՅՕԴ. 3) Թերթին կամ պարբերականին խմբագիրը պէտք է յայտարարուի եւ պիտի համապատասխանէ հետեւեալ պայմաններուն.—

ա) Պուլկարահպատակ պիտի ըլլայ։ բ) Թերթի համար 30 տարեկան, իսկ պարբերականի համար 21 տարեկան պիտի ըլլայ։ գ) Դատապարտուած չպիտի ըլլայ ընդհանուր բնոյթ կրող յանցանքով։

ՅԱՆՕԹ.— Օտարահպատակները կրնան խմբագրել թերթեր կամ պարբերականներ, եթէ հանրային վերականգման ատեչութենէն մասնաւոր արտօնութիւն կը ստանան։

ՅՕԴ. 4) Ով որ կը խմբագրէ, կը հրատարակէ կամ կը տպագրէ թերթ կամ պարբերական, առանց արտօնութեան, կը պատժուի 3 տարուան խիստ բանտարկութեամբ եւ 30 հազար լէվ տուգանքով, իսկ թերթին կամ պարբերականին ամբողջ գոյքերը կը գրաւուին։

ՅՕԴ. 5) Առանց պատկան իշխանութեան արտօնութեան լոյս տեսած թերթերն ու պարբերականները կը դադրեցուին տեղական ոստիկանութեան կողմէ։ Թերթերու տարածման դադրեցումը կը կատարուի գրաւելով պնդանք, ուր որ ալ գտնուին։ Գրաւուած թերթերն ու պարբերականները կ'ոչնչացուին։

** *Վարչապետ Քեմոն 9 Հոկտեմբերէ յայտարարեց թէ Պուլկարիան մինչեւ մէկ տարի պիտի կառավարուի հրամանագիրներով, համաձայն սահմանադրութեան 47րդ յօդուածին։ Ցետոյ երեսփ. ժողովը պիտի վերակազմուի, մէկ երրորդը նշանակովի, իսկ երկու երրորդը արհեստապետութեանց ընտրութեամբ։*

ՍՏԵՓԱՆ ԱՅՎԱԶԵԱՆ
30, Rue Stephenson,
Métro: Chapelle
կը վաճառէ եւ կը նորոգէ ամէն տեսակ ժամացոյցներ։
Ջափաւոր գին։

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ջ. Ո. Մխիթեան կեդր. Վարչութիւնը եւ Փարիզի ժամանակիցը խրենց խորունկ կսկիծը կը յայտնեն ընկ. Արսէն Խոշեանի անսպասելի մահուան առթիւ, իր պարագանեաց։ (կնիք)

Հ. Ց. Դ.

ԻՍի Լէ ՄՈՒԼԻՆՈՅի Վառարան խումբի ժողովը այս Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Ակուտրին մէջ։

ԼԻՈՆի վարադեան կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին 181, Cours Lafayette, Café de la Gare-ի սրահը։

ՎԻԼԷՆի կռմիտէն ընկերական ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր չրջանի երեք խումբերու Քրիստափոր, Մուրատ եւ Ռոստոս (Շաս) բոլոր ընկերները այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 7.30ին Խաժակ Ակուտրին մէջ։ Շատ կարեւոր օրակարգ։ Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է։

ՍԳԱՀԱՆԴԷՍ

ՄԻՔԱՑԷԼ ՎԱՐԱՆԴԵԱՆի յիշատակին

կազմակերպած ՓԱՐԻԶի եւ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒ ԲՈԼՈՐ ԿՈՄԻՏԷՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ

Այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Salle GÉOGRAPHIE-ի մէջ
184, Boulevard St. Germain:

Կը նախագահէ՝ ընկեր ՀԱՄՕ ՕՀԱՆՋԱՆԵԱՆ

Կը խօսին՝ ընկերներ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ եւ Ս. ՍԱՍՈՒՆԻ (փրաւսերէն)

ցարգանքի խօսք՝ Ռուս Սոցիալ - Դեմոկրատներու կողմէ *ԱԲՐԱՄՈՎԻՉ*, Սոցիալ - յեղափոխականներու կողմէ *ՍՈՒԽՈՄԼԻՆ*, խօսք պիտի առնեն նաեւ վրացիներն ու ֆրանսացի ընկերվարականները։

Մուտքերու մասնակցութեան համար կը գանձուի 2 ֆրանք։

ՅԵՐԵԿՈՅԹ

ՄԱՅԻՍ 28Ի ՏՕՆԻՆ ԱՌԹԻԻ

կազմակերպուած

Հ. Ց. Դ. «ԱՐՂՈՒԹԵԱՆ» ԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ

Հովանաւորութեամբ ՋԱՒԱՐԵԱՆ ԿՈՄԻՏԷԻՆ

24 ցունիս կիրակի ցերեկ ժամը 2.30ին

Նավի, *Salle Patin*ի մէջ, *114 Grande Rue*

կը խօսին՝ ընկ. Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ եւ ընկերուհի ԷԼԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ

Գեղարուեստական ճոխ բաժին, մասնակցութեամբ փարիզահայ

ՍԻՓԱՆ երգչախումբի, դեկավարութեամբ *Ընկ. ՍԱՔՈ ՅԱԿՈԲԵԱՆի*

Խաբական սիրուած երգեր

Օր. Հռիփ. ֆնեազեան եւ պ. Գր. ՄԷՔԷԼԵան (*ժննդր*)

Հայկական չուրջպարեր, լեռնական եւ կովկասեան պարեր

«Սիփան»ի կողմէ, մասնակցութեամբ թաոխթ ՌՈՒԲԻՆԻ։

ՄՈՒՏՔ 5 ՖՐԱՆՔ

Հազ. միջոց.— Pont de Sèvres մէթրոյէն առնել թիւ 1 թրամ. եւ իջնել Ancien Mairie. կառ.էն Լազարէն կառախուզը իջնել Chaville-R. D.

Եւրոպայի հայկական մեծագոյն գրատունը

Գրատուն ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

51, Rue Monsieur - le - Prince, Paris (5e) Métro: Odéon Tél. Danton 88 — 65

Հայերէն, ֆրանսերէն, անգլիերէն եւլլն. ամէն տեսակ գրքեր
Արդիական կազմատուն։ *Տպագրական գործեր։*

Աշխարհի բոլոր կողմերէն ճասած ապսպրանքները կը կատարուին արագ եւ խղճամիտ կերպով։

"ԵՐԿՈՒՆՔ"

ՕՐԿԱՆ Ջ. Ո. ՄՈՒՐԵԱՆ

— oo —

ԱՄՍԱԹԵՐԹ ԳՐԱԿԱՆ, ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ, ՊԱՏՄԱԿԱՆ
ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՄԲ ԵՒ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

Խմբագիր Շ. ՆԱՐԳՈՒՆԻ

Երիտասարդութեան միակ պարբերաթերթը, որ կ'ապրի եւ կը տեւէ 4 տարիէ ի վեր։ Ապրիլեան սաներու, Վահանգեան երիտասարդներու բեմը,— ԵՐԿՈՒՆՔ կը հրատարակէ նիւթեր հայ որթերու պատմութեան, յուշեր ազատ բեկորներու կեանքէն, ուսումնասիրութիւններ Հայոց գրականութեան եւ պատմութեան մասին, յօդուածներ յեղափոխել երիտասարդ սերունդի մը նկարագրին կազմութեան համար, առողջապահական եւ սարդ սերունդի մը նկարագրին կազմութեան համար, առողջապահական եւ մարզական հրահանգներ, վերագնահատութեան փորձեր մեր անցեալին ու ներկային վրայ, որթերու ճամականեր, որթերու ազարակի աշխատանքները։

Վերջապէս բեմ մը, ուր պէտք է հաւաքուին մեր գաղութներու բոլոր երիտասարդները։

ՎԱՐՁՈՒ ՀԱՍՏԱՏՈՒՆ

Վարձու է դիւրամատչելի պայմաններով Լիոնի ամենալաւ եւ հայաբնակ թաղին մէջ ֆրանսական ճաշակի կարասիներով կահաւորուած ճաշարան մը իր բոլոր կազմածներով։ Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ Պ. ՔԷՆՏԻՐԵԱՆի, 14, Rue François Garcin, Lyon.

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ ՏՕՔԹ. ՄԻՀՐԱՆ Կ. ՔԷՇԻՇԵԱՆ

Նախկին բժշկապետ Մերսինի Ֆրանս. հիւանդանոցներու
Գատուոյ մէջսայլ Ֆրանս. Առողջապահ. Նախարարութենէն

85, Rue Julien Lacroix, Paris (20e)

Métro BELLEVILLE կամ COURONNE Tél. MENIL. 45—43

Բաց է ամէն օր կէսօրէ վերջ ժամը 2.50ին 7.50, (կէսօրէ առաջ միմիայն Համադրութեամբ) Կիրակի եւ տօն օրերը 10—12։

Շօն կը կատարուին Ռ. ճառագայթներով ամէն կերպ քննութիւն, չողանկարում (radiographie), կեր-մանիշկագոյն, յետ-կարմրագոյն եւ ուլտրակենան դարմանում (radiothérapie profonde), նաեւ Տիաթերմիի բոլոր կիրարկումները եւ ելեկտրաբուժական բոլոր ձեւերը, որ ներքին, արտաքին եւ մոթքային բազմաթիւ հիւանդութիւններու դէմ գործուած գիտական ամենավերջին եւ զօրաւոր ազդակներն են։

Թոռախտաւորներու համար **pneumothorax**ի գործողութիւն։ Հակաշիճախտային կախարգելիչ եւ բուժիչ պատուաստ եւ շիճուկ (կատարելապէս անվտանգ)։

Ջղային եւ հոգեկան հիւանդութիւններու դէմ քնեցական Ցելադրական եւ ֆիզօտեան մէթոտներ։

Դարմանատունը ունի իր մասնագէտ բժիշկները այբի, քթի, ականջի, ինչպէս նաեւ արանց եւ կանանց ծննդամիզային եւ վէներային հիւանդութիւններուն համար։

Assurance Socialeի պատկանող հիւանդներու կը տրուի լուրջ խնամք։

Տօքթ. Մ. Քէշիշեան, որպէս մասնագէտ ներքին հիւանդութեանց, կ'այցելէ նաեւ դրսի հիւանդներուն։

Ատամնաբուժարանը կը ղեկավարուի փարիզի Հաւասլաարանէն շրջանաւարտ ատամնաբոյժի մը կողմէ։ Ամենալայն պայմաններ ակումբներու խնամքի եւ ոսկի կազմածներու (քուրօն եւլլն.) շինութեան համար։

Le Gérant: H. STEPHAN

17, Rue Damesme, PARIS (13e) **Imprimerie A. DER (AGOPIAN)**

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ

ԾՈՎ.ԱՍԱՐ ՋԱՐԴԱՐԵԱՆի

ՎԻՐԱԲՈՒԺ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺ ՓԱՐԻԶԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ
նախկին ատամնաբոյժ փարիզի հիւանդանոցներուն
եւ ցնօրէն նէոյիի ատամնաբուժական հաստատութեան

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԻՐ ՀԱՅԵՒԻՆ.— 139, Rue Lafayette (Gare du Nord)
եւ Gare de l'Est մօտիկը)։

Կ'ընդունի ժամը 9ին 12 եւ 2ին 8։

ՊԱՏԵՀՈՒԹԻՒՆ

Ծախու է նոր եւ պարապ փավիյոն մը 3 փիէս եւ գետնայարկը՝ մեծ խոհանոց, 300 քառ. մեթր պարտէզ, հաւնոց, 2 տէպարա, 35,000 ֆրանք։ Դիմել՝ ժամը 2-6, Rue de Sèvres N. 35- Clamart.

ԲԱՑՈՒԱԾ Է

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԽԱՆՉԷՐԵԱՆի

ԵՐԴԻՑԿԱՆ ԴԵՐՁԱԿԱՑՈՒՆԸ

97 Route d'Orléans. Cachan

Անգլիական եւ ֆրանսական ընտիր կերպասներ, վերջին նորաձեւութիւն, խնամուած կար։ Գլուխներու վրայ կարեւոր զեղչ։

ԴՐԱՄԻ ՊԷՏՔ ՈՒՆԵՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Դրամական փոխառութիւն՝ լուրջ անհատներու, ճուազագոյն 3000 ֆրանկով 4%։

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ.— Առեւտրականներու, գործարանատէրերու, եւ արդեան ֆօբէյներու, տուն շինողներու եւ գործի ձեռնարկել փափաքողներու։ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ.— Նոյնիսկ **lotissement**ներու վրայ։ ԱՌԻԹԱՒ.— Ֆօն տը գօմերսի, հողի, տան եւ վիլլաներու։ Գործերու կարգադրութիւն 24 ժամէն։ Խորհրդակցութիւն եւ **études** ձրի։ Բացառիկ գաղտնապահութիւն։

Դիմել կամ գրել.— **CRÉDIT FINANCIER LYONNAIS**
125, Rue Nationale Bron - Rhône

ՁԵՐ ԿՕՇԻԿՆԵՐԸ ԳՆԵՑԷՔ

CLETO

ԿՕՇԻԿԻ ՀԵՏԵԻԵԱԼ ԽԱՆՈՒԹՆԵՐԷՆ

3, Rue Tourgot. 5, Rue N. D. de Lorette, Փարիզ (9)
36bis, Fbg. Montmartre Փարիզ (9) 19-21 Passage Choiseul Փարիզ (2)

Téléphone: *PROVENCE 58—06*

ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏՆԵՐՈՒ ԿՕՇԻԿՆԵՐՈՒ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ

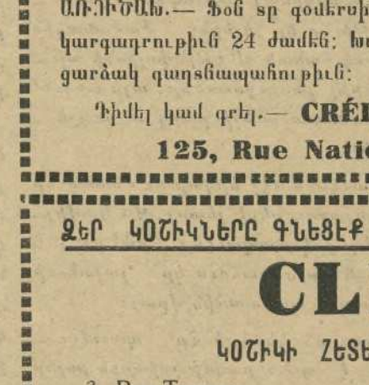
փարիզի լաւագոյն եւ սիրուն կօշիկները՝ անմրցելի գիներով։

Բացարձակ երաշխաւորութիւն։

13 ՎԱՐՁՈՒ ԵՆ *Ցուլիս ամսուան համար գեղեցիկ* **13**
եւ օգտաւէտ յարկաբաժիններ։ Ջուր, կազ, ելեկտր. եւ կեպր. ջեռուցիչ։ Նպաստաւոր գիներով։ Դիմել՝

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆի *13 rue Pierre Curie.* K *Bicêtre Metro: Porte d'Italie.*

ՖԱՒԻՐ ԹԱՀՐԱ ՊԷՅ

Ներկայացուիչներու նոր շարք մը սկսած է տալ՝

ՖՕԼԻ ՎԱԿՐԱՄ (35, Ave. Wagram)

թատրոնին մէջ. Ցունիս 18էն մինչեւ այս Հինգշաբթի գիշեր։

Պիտի կատարէ թելապրական, մագնիսական եւ քարացման հետաքրքրական փորձեր եւ

ՈՂՋ ՈՂՋ ՊԻՏԻ ԹԱՂՈՒԻ

ՀԱՆԳԻՍՍ ՔՆԱՑՔԷ, ՄԼՈՒԿՆԵՐԷ ԵՒ ՄԻՋԱՏՆԵՐԷ ՁԵՐՄ

ԳՈՐԾԱԾԵՑՔ

Insectox

ՇԱՏ ՀԱՋԵԼԻ ՀՈՏ ՈՒՆԻ ԵՒ ԱՐԱՏ ՉՉԳԵՐ։

1 լիդրը 26 ֆր.
1/2 լիդրը 14 ֆր.
1/4 լիդրը 8 ֆր.

Dépôt M. BASMADJIAN
56, Rue Corvisart, Paris (13)

Ագգ. հաստատութեանց, միութեանց եւ պանդոկներու *100ին 30* զեղչ։

ՄԻՍԱՔ ՂԱՋԱՐԵԱՆ
(Dr. ès Sciences)
5, rue Pergolèse (Փէրկոլէզ), Փարիզ (16)
Մէթրօ Etoile, Obligado, Maillot. Հեռ. Kléber *78-21*

Դիմելէք՝ ձեր շահերու պաշտպանութեան, իրաւական եւ վարչական խորհուրդներու, ամուսնանալութեան եւ ամուսնալուծման, նախքանչելասիրութեան, Ամերիկա մեկնելու, թարգմանութիւններու, փոխառութեան, կալուածական գործողութիւններու եւլլի համար ամէն օր ժամը 10—12 եւ 17—19. Կիրակի օրերը ժամը 10—12։

ՀԱՐԱՁ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) Tel. R. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ եւ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Dameame PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15-70

(ԵՐԹԵԼԻԱԿԻ ՀԱՄԱՐ Métro: TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄԱՍԵԱՅ	ՅՕԱՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղուածներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Ջուխկոսլաւիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՀԻՆԳ-ՇԱԲԹԻ
21
ՅՈՒՆԻՍ
JEUDI
21 Juin
1934

10 ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2527

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ՏՕՍՔ

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻԱ

Եւրոպական թերթերն ալ չեն ծածկեր թէ՝ Րիզա Շահին այցելութիւնը մէկն բանէ առաջ ունի քաղաքական արժէք:

Այս առթիւ, «Ժուռնալ»ի քրոնիկագիրը դիտել կուտայ թէ Թուրքիա կ'ուզէ միութեան գծի դեր կատարել Մոսկուայի եւ Թէհրանի միջեւ:

Մէկդի դնելով դիւանագիտական տեսութիւնները, ըսենք, առանց վերապահութեան, թէ իսկապէս մեծ արժէք ունի այս այցելութիւնը: Ոչ միայն երկու երկիրներուն յարաբերութեանց զարգացման տեսակէտէն, այլ եւ արեւելեան կամ կովկասեան քաղաքականութեան համար:

Երբէք այսքան սերտ եղած չէին վերակազմուած Պարսկաստանի եւ քէմալական Թուրքիոյ յարաբերութիւնները:

Պարսկաստան սկիզբէն իսկ ուշադրութեամբ կը հետեւէր Թուրքիոյ սրընթաց յեղաշրջման: Ըլլալով աւելի խմասուն եւ հեռատես, Իրանի վարիչները կը գղուշանային յախուռն ոստումներէ եւ անրնական վերիվայրումներէ:

Եւ սակայն, քէմալապետութեան յաջողութիւնը ներշնչման աղբիւր մըն էր նաեւ Իրանի, ինչպէս ուրիշ արեւելեան ժողովուրդներու համար:

Պարսկաստան արդէն բռնած էր վերակազմութեան ճամբան, եւ հարեւան երկրին արդիացումն ու զարգացումը աւելի սրեցին դարաւոր ժողովուրդին արդար փառասիրութիւնը:

Ինչ որ տեղի ունեցաւ Րիզա Շահին օրով, իրապէս աննախընթաց է Պարսկաստանի պատմութեան մէջ:

Պէտք է ետ երթալ մինչեւ 10–15 տարի, ըմբռնելու համար կատարուած փոփոխութեանց խորութիւնն ու լայնութիւնը, բոլոր ճակատներուն վրայ,

Բանակ չունէր Պարսկաստանը,— եւ հաստատեց պարտադիր զինուորութիւն: Ճամբայ չունէր,— եւ այսօր խճուղիներ ու երկաթուղիներ կը չինուին, հիւսիսէն հարաւ, լայնքին ու երկայնքին: Հանրային կրթութիւնը զարճած էր մեներեսորէն մոլլաներու եւ աղնուականներու: Այսօր կազմած են ծրագիր մը որ կը ձգտի ժողովրդականացնել կրթութիւնը, միեւնոյն ատեն փարատացնելով զայն, թունդ ազգայնականութեամբ:

Արտաքին յարաբերութեանց մէջ ալ, նոր Իրանի գլխաւոր հոգն եղաւ բարձրացնել պետութեան վարկը, բարւոք յարաբերութիւններ հաստատելով բոլոր պետութեանց հետ, բայց միեւնոյն ատեն չեշտելով երկրին անկախութիւնը:

Տարիներ առաջ, Պարսկաստանը բաց ասպարէզ մըն էր ռուսական եւ անգլիական աշխարհակալութեանց առջեւ: Տեսակ մը անգլիական պրոտեկտորատ մը կար Թեհրանի վրայ, ուր երկու մրցակիցները իրենց ներկայացուցիչները կը անտէր անդաստան, ուր երկու մրցակիցները իրենց ներկայացուցիչները կը վազցնէին, մէկը հալածէն, միւսը հարաւէն:

Այսօր, երկու պետութիւններն ալ, իրենց ախորժակները պահելով հանդերձ, իրենց դիմացը կը գտնեն կառավարութիւն մը որ գիտէ յարգել տալ երկրին վեհապետական իրաւունքները, եւ ստիճանաբար թեթեւցնել անոնց քաղաքական – տնտեսական լուծը:

Աւելի ուշագրաւ են երկու անմիջական հարեւաններուն, Իրանի եւ Թուրքիոյ յարաբերութիւնները:

Ինչպէս ուրիշ ժողովուրդներ, Պարսիկներն ալ ունեցած են չափազանց դառն յիշատակներ՝ Թուրքէն եւ Թուրքիայէն: Մեծ պատերազմին, նորէն Թուրքերն էին որ արշաւանքներ սարքեցին դէպի Պարսկաստան: Անհամութիւններ ծագեցան վերջին տարիներու ընթացքին ալ, մանաւանդ քրտական չարժումներուն առթիւ, երբ թրքական բանակը գրաւեց Արարատի պարսկական մասը:

Այդ բոլորը պատմութեան կը պատկանին այսօր: 1929ին առաջին համաձայնութիւն մը հարթեց երկու երկիրներուն միջեւ ծագած վէճերը: Ցետոյ, 1932ին, կնքուեցաւ իրաւարարութեան դաշնագիր մը, եւ նոր պայմանագրով մը վերջնապէս ճշդուեցան սահմանները: Պարսկաստան-Թուրքիոյ թողուց Փոքր Մասիսը, փոխարէնն առնելով հողամաս մը՝ սահմանին վրայ: Միեւնոյն ատեն, Թէհրան իր կարգին հարուած մը իջեցուց քրտական չարժման, ցրուելով հրոսախումբերը եւ խափանելով գործունէութեան բոլոր ճամբաները: Եւ այս՝ գիտնալով հանդերձ որ քրտական չարժումը ուղղուած է միայն եւ միայն Թուրքիոյ դէմ:

Այսպէս բոլոր վիճելի խնդիրները կարգադրուէլ կ'ետոյ, երկու երկիրներու վերապետները նուիրուեցան աւելի լայն ծրագրի մը, — հաստատել անտեսական եւ քաղաքական գործակցութիւն մը՝ իրենց սահմաններուն վրայ եւ միջազգային կեանքի մէջ:

Այդ նոր քաղաքականութեան նախարանը կը կազմէ Շահին ճամբորդութիւնը դէպի Թուրքիա, արտակարգ ցոյցերով:

Անշուշտ մեր գործը չէ պրպտել այս ճամբորդութեան գաղտնիքները:

Ըսենք, երկու խօսքով, որ թուրքեւպարսիկ յարաբերութեանց այս ամրապնդումը եւ սերտ գործակցութեան մը հաստատումը կրնան վճռական դեր կատարել Մօտաւոր Արեւելքի խնդիրներուն կարգադրութեան մէջ:

Այդ գործակցութեան գլխաւոր խարիսխը պիտի կազմէ տնտեսական մերձեցումը:

Պարսկաստան ազատ անցք չունենալով, ստիպուած է ապաւինիլ

ՊՐՈ ԱՐՄԵՆԻԱ

(ՊԱՀ. ՀԱՐՐԱՊԱՏԱԿԱՆ ՑԱՆԿԱՑՈՂԱԿԱՆ)

— ◦◦ —

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՀԱՐՑԻ ՇՈՒՐՋ

ՀԱՅՈՑ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ՍԱՀԱԿ ՊԱՐԹԵՎԻ

ՄԱՀՎԱՆ 1500-ԱՄԵԱԿԻ ՈՒՂԻՂՔՈՎ

Հ. Ս. Ա. Ս. Ի. Ա. Ի. Ի. Ի

կութեքերը կ'ուռճին, տրամադրութիւնները կը բարձրանան:

Տօքթ. Արզուհանի այս պարագան, կընայ ականջի օղ դառնալ շատ շատերուն: Ամէնէն վերջ ընկ. Պօղոս Հիւսեան կ'ոգեկոչէ յիշատակը Հայաստանի հանրապետութեան, երկիկ եւ այսօր, կը ձագկէ բոլոր վատերը որոնք դարձեալ խաչակրութեան մը լծուած են ընդդէմ Մայիս 28ի եւ եռագոյնի:

Այսպէս ժամը մինչեւ երեկոյեան 8 մէկը կ'երգէր, միւսը կ'արտասանէր եւ ծաւերու չուքին տակ հայկական չուրջպարներ սեղի կ'ունենային:

Վերջապէս յիշատակելի օր մը եղաւ Պոմոնի հայութեան եւ մեզի համար Մայիս 28ի ազնակատարութիւնը, որ մեր մտածումները կրկին բոցավառեց:

ՀՐԱՉԵԱՑ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ
ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏՆԵՐՈՒ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ

= o =

Մայիս 15էն մինչեւ 21, ամբողջ շաբաթ մը, երեւանի մէջ տեղի ունեցաւ Հայաստանի երիտասարդարուեստագէտներուն ողիմպիականը:

Կը մասնակցէին 250 արուեստագէտներ, 60ը գաւառներէն:

Ողիմպիականին կը մասնակցէին հետեւեալ թատրոնները.— Պետական առաջին թատրոն, Հանուարական թատրոն, Պատանեկան թատրոն:

Թատերական ներկայացումներու մրցումը երեւան բերաւ կարգ մը արուեստագէտներու բեմադրական եւ դերասանական ընդունակութիւնները:

Այսպէս Պետական Թատրոնին կողմէ, երիտասարդ դերասան մը, Գ. Մուշեղեան, բեմադրեց Մեծապատիւ Մուրացկանները: Դերասանը վարձատրուեցաւ առաջին մրցանակով: Իրենց յաջողութիւններուն համար, վարձատրուեցան նաեւ դերասաններ Մարգունի (Բ. մրցանակ), Արեզեան (Գ. մրցանակ), իսկ Թ. Թիլաքեան, Ն. Գէորգեան եւ Տ. Եղեան գովասանագիր ստացան:

Մեծ յաջողութիւն գաւառ նաեւ Պատանեկան Թատրոնը Քաջ Նազարի ներկայացումով, որուն բեմադրիչն էր Ա. Գուլակեան, բեմայարդարը՝ Մ. Աբուշէեան, երաժիշտը՝ Ա. Սաթեան: Դերասաններուն մէջէն՝ Քաջ Նազարի դերով մրցանակի արժանացաւ 17 տարեկան Վաչիկ Մուրատբէկեան, իսկ գովասանագիր ստացաւ Քիշմիրեան:

Բանուորական թատրոնը եւս որոշ յաջողութիւններ ունեցաւ Քաջ Նազարի բեմադրութեան մէջ:

Արուեստանոցներուն մրցումներուն մասնակցեցան տասը հոգի, վարձատրուեցան հինգ հոգի: Առաջին մրցանակը արուեստագէտ Թ. Դիլաքեանի, Բ. մրցանակը՝ 12 տարեկան Աստղեանի (արձանները Մխիթեան անդամ, Ղարաքիլիսայէն), Գ. մրցանակը՝ Շերենցի, պետական թատրոնի դերասաններէն:

Պարերու մրցումը եւս հետաքրքրական էր նոյնքան: Վ. Աբիսաակեանի ազգագրական պարերը, ինչպէս միշտ, շատ գնահատուեցան: Ա. մրցանակը ստացաւ Աբիսաակեանի:

Անհատական պարերը նուազ յաջող էին դժբախտաբար: Հակառակ պարողներու ցոյց տուած չնորհքին, հայկական եւ Ազրբէջանեան կարգ մը պարեր ներկայացուեցան քննադատելի ձեւով:

Ս. Լիսիցեանի պարի դպրոցը բեական գնահատուեցաւ իր պարերով: Կը մասնակցէին աւելի քան 50 հոգի: Մասնաւորապէս յաջող էին «Զինեան» լապտերներու» բեմադրութիւնը եւ եգիպտական պարերը: Ընդհանուր պարերու իր յաջողութեան համար Ս. Լիսիցեանի դպրոցին տրուեցաւ առաջին մրցանակը: Ազգագրական պարերու համար տրուեցաւ գովասանագիր: Լէնինականի արիներու ազգագրական պարերը շատ չնորհալի էին, ուրախութիւն եւ թարմութիւն կը ճառագայթէին:

Անհատական պարերու համար վարձատրուեցան 15 հոգի:

Երաժշտական մրցումներուն կը մասնակցէին 100 արուեստագէտներ (ջութակ, դաշնամուր, խմբերգ, մեներգ, արեւելեան նուագարաններ):

Ուշադրութեան արժանացան երեւանի Պետական Երաժշտանոցին եւ Լէնինականի երաժշտական արուեստանոցին մրցումները:

Ջութակահարներէն վարձատրուեցան Կիրակոսեան (Ա. մրցանակ), Մ. Թադէոսեան (Բ. մրցանակ), դաշնակահարներէն՝ Ա. Ազիզեան (Ա. մրցանակ), Կուզմին (Բ. մրցանակ), Մխիթարեան (Բ. մրցանակ):

Երաժշտանոցին երգչախումբը, որ մրցումներուն կը մասնակցէր երաժիշտ Կ. Զաքարեանի ղեկավարութեան տակ, ստացաւ գովասանագիրը: Փողհարներէն վարձատրուեցաւ Մեհեան (Բ. մրցանակ), Փարսադանեան (Գ. մրցանակ):

Երիտասարդ երաժիշտներէն Գ. մրցանակը շահեցաւ Շիչեան:

Մասնաւոր ուշադրութիւն դրաւեց 14 տարեկան Թաւիտ Բազալեան, որ ստացաւ Ա. մրցանակ:

Կերպրնկալ արուեստի մրցումնեըն կը մասնակցէին 35 հոգի: Քանդակագործներէն վարձատրուեցան Եդամեբրահամեան (Ա. մրցանակ), Թէրզիբաչեան եւ Մանասեան (Բ. մրցանակ): Իւղանկարչի իրենց լաւագոյն գործերուն համար վարձատրուեցան Եգուարդ Սարգիսեան (Ա. մրցանակ), Բաբայեան (Բ. մրցանակ), Սիմոնեան եւ Գալստեան (նոյնպէս): Գովասանագիր ստացան Աւետիսեան, Խաչիկեան, Սարոյեան: Փորագրութեան մրցումներուն մէջ վարձատրուեցան Շաւարշ Յովհաննիսեան (Ա. մրցանակ), Ս. Արութչեան եւ Կարապետեան (Բ. մրցանակ):

Գրական մրցումները յետաձգուեցան մէկ ամիս, որպէսզի երիտասարդ գրողները կարելիութիւն ունենան մշակելու իրենց տրուած նիւթերը:

Այս մրցումներուն մասին խօսելով ընդհանրապէս, «Ս. Հայաստան»ի աշխատակիցը, Վ. Հացագործեան, հետեւեալ թերութիւնները կ'արձանագրէ.—

Թատերական մրցումներուն խաղացանկը այժմէականութիւն եւ զանազանութիւն չունէր: Նոյն դիտողութիւնը նաեւ երգերուն եւ պարերուն համար:

Լիսիցեանի պատրաստած «Զինեանները լապտերներուն» փոխարէն, փափաքելի կը գտնէ աշխատանքի կեանքէն առնուած պատկեր մը: Արիստոկէսեանի պարերը եւս աւելի արժէք պիտի ստանային, եթէ նիւթը առնէր օրուան կեանքէն: Իրերեւ նորութիւն, ներկայացուեցան «խոհարարներու պարը», «արիներու պարը», բայց չատ անյաջող:

Դարձեալ, քաղաքներու եւ գիւղերու աշխատաւորութեան հիւսած ժողովրդական երաժշտութենէն ոչ մէկ նմոյշ: Ոչ մէկ նմոյշ, դարձեալ, ժողովրդական բանահիւսութենէն եւ ձեռագործներէն: Այս մրցումներուն յաջողութեան համար եւ ժողովրդական ստեղծագործութիւնները քաջալերելու համար, անհրաժեշտ է մասնագէտներ դրկել գաւառները եւ հաւաքել ժողովուրդին ստեղծագործութեան նմոյշները: Դարձեալ մրցումներուն չէին մասնակցեր Հայաստանի փոքրամասնութիւնները:

Ամէն պարագայի, այս ողիմպիականը նոր փորձ մըն էր եւ գեղեցիկ:

Մրցանակաւոր արուեստագէտները դրկուեցան Թիֆլիզ, մասնակցելու Անդրկովկասի արուեստագէտներու ողիմպիականին:

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՑ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆՑ ԼՈՒԾՄԱՆ ՕՐԻՆԱԿԸ

= o =

Յօդ. 1. Կուսակցական - քաղաքական կազմակերպութիւններու — կուսակցութիւններ, միութիւններ, շարժումներ եւայլն,— կազմութիւնն ու գոյութիւնը կ'արգիլուի:

Գոյութիւն ունեցող կուսակցական քաղաքական կազմակերպութիւնները ու անոնց մասնաճիւղերը կը լուծուին: Պատկան դատարանները պէտք է անմիջապէս ընդէն անոնց իրաւական անձի արձանագրութիւնը:

Յօդ. 2. Բոլոր կուսակցական - քաղաքական տպագրական գործերը՝ թերթեր, պարբերականներ, պրօշիւրներ եւայլն, ինչպէս նաեւ մասնաւորներու հրատարակութիւնները, որոնք կը հետապնդեն կուսակցական - քաղաքական նպատակները, որ յայտարարուած են եւ կամ կը հասկցուի թէ կը պատկանին որ եւ է քաղաքական - կուսակցական կազմակերպութեան, կը դադրին:

Յօդ. 3. Լուծման ենթակայ կազմակերպութիւններու եւ անոնց կից մարմիններու կուսակցական - քաղաքական հանգամանքի մասին եթէ կասկած ծագի, այդ հարցը կը վճռեն, ամբողջ կազմակերպութիւններու համար՝ ներքին նախարարը, իսկ անոնց կից մարմիններու համար՝ շրջանային կառավարիչները:

Տպագրական գործերու կուսակցական հանգամանքի մասին կասկած ծագելու պարագային, կ'որոշեն՝ մայրաքաղաքին մէջ ներքին գործերու նախարարը, իսկ գաւառներու մէջ՝ շրջանային կառավարիչները: Այս յօդուածներով եղած վարչական կարգադրութիւնները, վերաքննութեան ենթակայ չեն:

Յօդ. 4. Ամէն տեսակ կուսակցական - քաղաքական ժողովներ եւ քարոզութիւններ կ'արգիլուին:

Յօդ. 5. Ոչ ոք չի կրնար մասնակցիլ կուսակցական - քաղաքական որ եւ է կազմակերպութեան կամ նիւթապէս օժանդակել՝ կազմակերպելու կամ պահելու համար նման կուսակցութիւններ:

Յօդ. 6. Լուծուած կուսակցական - քաղաքական կազմակերպութիւնները եւ անոնց կից մարմինները չեն կրնար վերածուիլ ուրիշ կազմակերպութիւններու, ինչ ձեւի, նպատակի կամ անունի տակ ծածկուած ըլլան. խոկ 19 մայիս 1934 թուականէն յետոյ փոխակերպուածները կը լուծուին:

Կասկած ծագած պարագային թէ, կազ կայ նոր եւ լուծուած քաղաքական - կուսակցական կազմակերպութիւններու միջեւ, այս մասին որոշումը կուտան, մայրաքաղաքին մէջ՝ ներքին նախարարը, իսկ գաւառներու մէջ՝ շրջանային կառավարիչները: Յօդուած 3ի երրորդ կէտը կը գործադրուի նաեւ այս պարագային:

Յօդ. 7. Ով որ կը կազմէ կուսակցական - քաղաքական կազմակերպութիւններ, եւ կամ զանոնք կը կերպարանափոխէ ուրիշի (յօդ. 1 եւ 6), կը պատժուի 3 տարի խիստ բանտարկութեամբ եւ մինչեւ 100 հազար լէվ տուգանքի:

Այդ կուսակցական - քաղաքական կազմակերպութիւններու համար հաւաքուած նիւթական միջոցներն ու դրամարկղը կը գրաւուին:

Յօդ. 8. Անոնք որ կը շարունակեն մնալ կամ գրուիլ իբրեւ անդամ լուծուած կամ նոր կազմուած կուսակցական քաղաքական՝ կամ կերպարանափոխուած կազմակերպութեան մը, կամ նիւթապէս կ'օժանդակեն որ եւ է ձեւի տակ անոր կազմութեան կամ պահպանման, կը դատապարտուին մէկէն մինչեւ 6 ամիս բանտարկութեան եւ 1000էն մինչեւ 10 հազար լէվ տուգանքի:

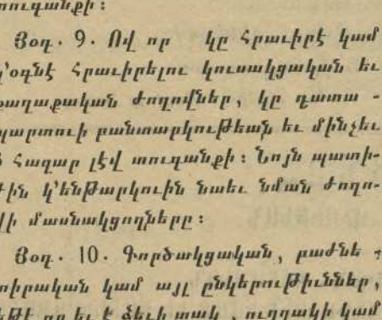
Յօդ. 9. Ով որ կը հրաւիրէ կամ կ'օգնէ հրաւիրելու կուսակցական եւ քաղաքական ժողովներ, կը դատապարտուի բանտարկութեան եւ մինչեւ 3 հազար լէվ տուգանքի: Նոյն պատիժին կ'ենթարկուին նաեւ նման ժողովի մասնակիցողները:

Յօդ. 10. Գործակցական, բաժնետիրական կամ այլ ընկերութիւններ, եթէ որ եւ է ձեւի տակ, ուղղակի կամ անուղղակի կ'օգնեն կուսակցական - քաղաքական կամ անոնց կերպարանափոխուած կազմակերպութիւններուն, կը լուծուին: Ասկէ զատ կ'ենթարկուին 5 հազարէն մինչեւ 300 հազար լէվ տուգանքի, իսկ անոնց վարչական խորհուրդներու անդամները պատասխանատուութեան կ'ենթարկուին համաձայն յօդուած 9ի:

Յօդ. 11. Այս կարգադրութիւնը կը ջնջէ իրեն հակասող բոլոր օրէնքները:

ՍՏԱՑԱՆՔ

CAHIERS DROUOT, Գրական - գեղարուեստական բովանդակութեամբ: Հրատ. «Շանթ» (Մ. եւ Մ. Պարսամեան եղբ.): 30 Rue Drouot, Paris.

կախարդական հոտով, բաղդատեցէք եւ դատեցէք ուրիշ տեսակներ.
STAMBOUL, տուփը **10** ֆր.:
SPÉCIAL, տուփը **6** ֆր. **60**:

ԿԱՐԴԱՑԷՔ ԵՒ ՏԱՐԱԾԵՑԷՔ «ԾԱՌԱՋ»Ը

ՓԱՐԻԶԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ՆԱԽԱԳԱՀԸ ԵՒ ԱՆԴԱՄՆԵՐԸ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

●●●●

Հայ Տնտեսական Կեդրոնի անօրէն Պ. Ֆանզատեանի կողմէ ուղղուած հրաւիրագրէ մը կ'իմանանք թէ՝ Փարիզի քաղաքապետական խորհուրդի նախագահ Պ. Ֆիքէ քաղաք. խորհուրդի անդամներուն հետ պիտի այցելէ Սեվրի Մուրատեան վարժարանը, վաղը, ուրբաթ, 22 յունիս, ժամը 15.30ին:

Այս առթիւ հրատարակուած կոչին մէջ կը կարդանք.—

«Աւելորդ է ծանրանալ այս պաշտօնական այցելութեան կարեւորութեան վրայ: Այն պահուն երբ մեր նորահաստատ գաղութը ներկայ տնտեսական ծանր ու աննպաստ պայմաններու մէջ օրէ օր կը հիւծի, երբ անգործութեան նպաստները օրէ օր կը դադրին— եւ մեր հայ հայրենակիցները կը լեցուին Փարիզի հիւանդոցները, այս տեսակ դժնդակ կացութեան մը ժամանակ Փարիզի քաղաքապետութեան այս պաշտօնական այցելութիւնը կը բերէ մեր հայ գութին եւ ազգին ոչ միայն պատիւ եւ միխիթարութիւն, այլեւ ֆրանսական ապետական ազգին մեզ հանդէպ տածած բարեացակամ զգացումներուն բարձր հաւաստիքը:

«Նախագահ Ֆիքէն կ'ընկերանայ, ի միջի այլոց, քաղաքապետութեան անդամ Պ. Լէոփոլտ Պէլլան, որուն բարեգործական հաստատութիւնները եւ հիւանդանոցները ծանօթ են բոլոր աշխարհի:

Օգտուելով մեր ազգին եւ հայ գործութեան եղած այս անկախութեան պատիւէն, հրաւիրած ենք նոյն օրը, Գուա - Քոլոնպլ, Անիէռ, Քուրպեվուայի, Իսի-լէ-Մուլինոյի, Ալֆորվիլի, Արքէյի, Քաշանի եւ ուրիշ հայաչատ արուարձաններու Պ. Պ. քաղաքապետները եւ Թաղապետութեան անդամները, որոնք ընդունած են գալ»:

ԶԱՅՆԵՐ ԳԱԻԱՌԷՆ

ԷՆԿԻՒԲԻՑԻՆԵՐՈՒ ՀԱՅՐ. ՄԻՒԹԻԹԻՆԸ

= o =

ՄԱՐՍԷՅԼ, 18 յունիս (Ցառաջ).— Էնկիւբիցիներու Հայր. միութիւնը, պաշտօնական հրաւիրագրով մը, կանչած էր գիս, ներկայ ըլլալ իրենց տարեկան պարահանդէսին, որ տեղի ունեցաւ Պօմոն - Սէն Ժիւլիէնի ընդարձակ պարտէզներուն մէկուն մէջ:

Էնկիւբիցիի մեր բարեկամները հրաւիրած էին գիս առաւելապէս այն պատճառաւ, որ միութեան ծրագրին եւ գործունէութեան մասին ըսի - ը - սուներ չըլլան ըրած են: Մանաւանդ, անցեալ տարի «Ցառաջ»ի մէջ երեւցած գրութիւն մը յուզած էր միութեան ղեկավար եւ անդամ տարրերը: (Խմբ. — յետոյ ճշդուեցաւ):

Սխալ է ըսել թէ բոլոր թրքախօսները հայութեան եւ հայ կեանքի հետ որ եւ է կապակցութիւն չունին: Սխալ է անոր համար, որ ծանօթ ըլլալով էնկիւբիի միջավայրին, մարդիկ թրքերէնը կը խօսին ոչ թէ անոր համար, որ հայերէնը խօսիլ չեն ուզեր, այլ՝ որովհետեւ թուրքերէնէ ուրիշ բան մը չեն գիտեր:

Պարահանդէսը լաւ կազմակերպուած էր, եւ կլորիկ հասոյթ մըն ալ գոյացաւ: Պատիւ էնկիւբիցիներուն, հանդէսին տեւողութեանը, ներքը, պատուոյ սեղանին վերեւ փրանսական դրօշներուն հետ, հայ տարագիր եռագոյնն ալ կը ծածանէր: Թող օրինակ առնեն զանազան հայախօս «հայրենասէր» - ներ:

Միութիւնը կազմուած է 1932 դեկտեմբերին, 13 անդամներով, իսկ այս օր կը համրենք 220 հոգի: Պահեստի դրամ ունին դրամատուն մը մէջ 13000 ֆրանք որմէ գանձում մը ընելու պարագային վեց հոգի միասնաբար ներկայանալու եւ ստորագրելու են: Միութեան ներքը, քաղաքական եւ կրօնական ամէն տեսակի վէճեր արգիլուած են: Միութիւնը ըլլալով բարեկամական, իր առաջին պարտականութիւնն է օգնել էնկիւբիցի հայրենակիցներուն, բարոյապէս եւ նիւթապէս: Ունին նաեւ հայ բժիշկ մը միութեան տրամադրութեան տակ:

Ցոյց տուին ինձ ստացագիրներ, որոնցմէ կ'երեւայ որ անցեալ տարի էքսթ սանթորիոմի մէջ պահած են երկու թոքախտաւոր էնկիւբիցիի հայրենակիցներ՝ իւրաքանչիւրին 900ական ֆրանք ամսավճարով: Եւ այս հինգ ամիս անդադար:

ՄԱՄՈՒԼ

Ի՞նչպէս բերք կը հաւաստակեն

«Հայրենիք» դիտել կուտայ այս խորագրով խմբագրականի մը մէջ (3 յունիս).

— «Նիւ Եորքի Բանւոր չափազանց սրտնեղած է այն դիտողութիւնն - ըէն, զոր ըրած էինք խորհրդային կառավարութեան կողմէ 1000 բաժանորդի «պատուէր» կամ 5,000—6000 տոլարի «նուէր» ստանալուն համար:

Համայնավար թերթը կ'աշխատի հաւատացնել, որ իբր թէ խորհրդային կառավարութիւնը Հայաստանէն մէկ հատիկ սէնթ իսկ չէ ուղարկած իրենց եւ թէ իրենմէ մինչեւ այժմ ապառիկ կ'ուղարկեն եղեր իրենց թերթը եւ ասկէ ետքն ալ ապառիկ պիտի դրկեն, բանի որ «արգիլուած է երկրէն դրամ դուրս հանելը»:

Սակայն, Նիւ Եորքի Բանւորին դրամական խոշոր գումար մը հասցնելու համար, խորհրդային կառավարութիւնը երբեմ պէտք չունի Հայաստանէն դրկելու այդ դրամը, բանի որ, փառք Աստուծոյ, կան Հօկի, ներգաղթի կամ Հայրենակցականներու նման կազմակերպութիւններ, որոնց դրամները, Հայաստան դրկուելու փոխարէն, կրնան իր իսկ հրամանով հոս ծախսուիլ՝ Բանւորի հրատարակութեան եւ բոլշեւիկեան ուրիշ ձեռնարկներու համար, ինչպէս որ տարիներէ ի վեր արդէն տեղի կ'ունենայ: Այդպէս չէ՞ր միթէ, որ Հայաստանի ներգաղթի կամ շինարարութեան նուիր - ուած դրամներու մէկ կարեւոր մասը ցարդ վատնուեցաւ բոլշեւիկեան պրոպականտի համար արտասահմանի մէջ:

Ցետոյ, խորհրդային կառավարութիւնը, հանդիսաւոր խոստում տուած լինելով նախագահ Ռոզվէլթին համայնավարական պրոպագանդ չընել Ամերիկայի մէջ, ընականաբար կը խուսափի իր սահմաններէն ուղղակի դրամ դրկել այս երկրի մէջ հրատարակուող ո եւ է համայնավար թերթի:

Մոսկուա, որ այնքա՜ն վարպետ է ամէն տեսակ դաւադրական գործերու մէջ, ստեղծած է բազմաթիւ ծածուկ եւ անուղղակի միջոցներ, որոնցմով դիւրութեամբ կը հասցնեն խորհրդային դրամները՝ ուր որ պէտք է, որուն որ պէտք է:

Վերջապէս, խորհրդային բազմաթիւ ցիներուն արգիլուած է արտասահմանէն թերթեր բերել տալ, նոյնիսկ եթէ այդ թերթերը համայնավար թերթեր են:

Ձիշդ է, ժամանակ մը արգելք չկար արտասահմանի համայնավար թերթերուն համար, բայց երբ տեսնուեցաւ որ այդ թերթերուն մէջ ալ յաճախ բաներ կան, որոնց մասին լուր պէտք չէ ունենան խորհրդային բազմաթիւ ընկերները, մինչեւ անգամ համայնավարներէն շատեր, անմիջապէս արգիլուեցաւ արտասահմանի համայնավար թերթերու ալ ազատ մուտքը խորհրդային սահմաններէն ներս:

Ահա թէ ինչո՛ւ Բանւոր պարապ տեղը կը փորձէ հաւատացնել, թէ ասկէ առաջ ալ ունեցած է հարիւրաւոր բաժանորդներ Հայաստանէն եւ այժմ ալ իրը թէ այն տեղէն 1000 բաժանորդի պահանջ է ստացած: Ասիկա տղայական, վրան - բաց սուտ մըն է: Ամէն մարդ գիտէ, թէ խորհրդային կառավարութենէն զատ ո եւ է մասնաւոր անձ չի կրնար ո եւ է թերթ մինչեւ իսկ համայնավար թերթ ազատօրէն ստանալ արտասահմանէն:

Բարեբախտաբար, ամերիկահայ հասարակութիւնը բաւականաչափ տեղեակ է բոլշեւիկեան մեթեոդներուն, որպէսզի չհաւատայ Բանւորի անմեղ սուտերուն, որոնք երբեմ չպիտի կարենան ծածկել հետեւեալ աղաղակող փաստերը.—

ա) որ Բանւոր օրաթերթ դարձած Ղեւոնդ արբեպ. դիակը շահագործելով.

բ) որ Բանւոր մինչեւ այժմ ապրեցաւ եւ այսուհետեւ պիտի ապրի Հայաստանի շինարարութեան եւ ներգաղթի նուիրուած դրամներու մէկ կարեւոր մասին վատնումով եւ

գ) խորհրդային կառավարութիւնը կամ Չեկան դրամական խոշոր «ներէրներ» կ'ընէ այդ թերթին իրեն յատուկ ստորերկրեայ ճանապարհներ:

Այս բոլորէն վերջ, պիտի թելադրէի իմ էնկիւբիցի բարեկամներուս, որ այսուհետեւ, թօթափէին թուրք ժողովուրդին ժառանգուած ախտաւոր ցուցասերութիւնները... «չիֆթէ թէլլի», «զէյտկ», որ նախատինք մըն է մեզի համար:

Հրաչեայ

Հայ - Բոյժ
(Haï–Pouj)
LA MEDECINE ARMENIENNE

Ամսաթերթ ժողովրդական բժշկութեան եւ առողջապահութեան

Տնօրէն - Խմբագիր
Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ (Տօքթ. Շ. ԱՁՎԱԶԵԱՆ)

Առաջին թիւը, 24 մեծատիպ էջ, լոյս կը տեսնէ յառաջիկայ Հոկտեմբեր 1ին: Եւ այնուհետեւ՝ ամէն ամիս կանոնաւորաբար:

Տարին 3 անգամ 24 էջ, մնացեալ թիւերը 16 էջ,— տարեկան հատաքանն՝ 216 էջնոց հատոր մը:

Բովանդակութիւն

ՀԱՁ - ԲՈՑԺ կը հրատարակէ յօդուածներ՝ որ կ'ամբողջացնեն հետեւեալ ձրագիրը.

1.— Վարակիչ եւ տարափոխիկ հիւանդութեանց ճանաչումն ու դարմանումը:

2.— Պայքար ընկերային հիւանդութեանց դէմ:

3.— Աչխատանքի արկածներու դէմ բժշկական եւ օրինական պաշտպանութիւն:

4.— Սեռային առողջապահութիւն:

5.— Մանուկներու առողջապահութիւն:

6.— Ծննդկան առողջապահութիւն (յղի կիներ եւ մայրեր):

7.— Սոսմոքս (աննպաստական առողջապահութիւն):

8.— Օրուան հիւանդութեանց եւ նորութեանց մասին (ընդհանուր բժշկութիւն):

9.— Հիւանդապահութիւն:

10.— Մարմնակրթութիւն:

11.— Հնախօսական ձանօթութիւններ:

12.— Առտնին բժշկական բառարան (բոլոր ձանօթ հիւանդութեանց անունները, հայերէն եւ ֆրանսերէն, ախտաճանաչումը, դարմանումը, ինչպէս նաեւ ձանօթ դեղերու դործածութեան եղանակը:

13.— Հարցարան (բժշկին եւ ընթերցողին մասերմական խօսակցութեան ձեւին):

14.— Հայաստանի առողջապահական հիմնարարութիւնները, եւ կարեւոր յօդուածներ երեւանի բժշկական թերթերէն:

15.— Ձանչցնել օգտակար բոյսերը (մասնաւորաբար հայ բնաչխարհի բժշկական բուսաբանութիւնը):

16.— Պատմական եւ ժողովրդական բժշկութիւն (հին գերդերէ եւ ժողովուրդին բերնէն հաւաքել բժշկական ձանօթութիւններ եւ բառեր):

17.— Բժշկական հետաքրքրութիւն (գրամանաչութիւն, դիմախօսութիւն եւն.):

18.— Բժշկին ակնոցը գրականութեան եւ պատմութեան մէջ:

19.— Տեղեկութիւններ ֆրանսացի բուժարաններուն եւ ապաքինարաններուն (սանատորիում) մասին:

20.— Արձագանգ բժշկական եւ առողջապահական միջազգային լուրեր:

Կ'աշխատակցին

Հայ ձանօթ բժիշկները Փարիզէն, Ֆրանսայի գաւառներէն, Իտալիայէն, Պալքաններէն, Թուրքիայէն, Սուրիայէն, Եգիպտոսէն, Ամերիկայէն:

Լեզուն

ՀԱՁ - ԲՈՑԺ կը հրատարակէ բոլոր յօդուածները պիտի գրուին միայն ժողովուրդին համար,— ինչ որ պիտի չհասկնայ մանուկն անգամ, պիտի չհրատարակուի: Մասնագիտականբացատրութիւնները պիտի պարզացուին, ժողովրդականացուին եւ այնպէս գրուին:

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Տարեկան 12 թիւի համար (անոնք որ 12 թիւ չեն ուզեր, եւս կ'ուզեն իրենց վճարած դրամը):

ՖՐԱՆՍԱ. 20 ֆր.
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ 25 »

Բաժանորդագրութիւնները կ'արձանագրուին այժմէն:

ՀԱՁ - ԲՈՑԺ գործակալի հետ հաշիւ չի պահեր, ամէն բաժանորդ կը կապուի ուղղակի թերթին:

ՀԱՁ - ԲՈՑԺ կը գրկուի կանխիկ վճարման վրայ միայն:

ՀԱՁ - ԲՈՑԺ կը փոխանակուի այն թերթերուն հետ միայն, որոնք այժմէն կը հրատարակեն այս յայտարարութիւնը չարաքը մէկ անգամ, եւ թերթը լոյս տեսնելէ յետոյ՝ բովան-

դավար սկզբունքներով կազմակերպութիւն մըն է եւայլն։

Այնուհետեւ հարցաքննուեցան ամբաստանեալները, ինչպէս նաեւ բազմաթիւ վկաներ, Մ. Տէր Մանուէլեան, Միհրան Այվազեան, Լինէն, պըսի ընկերութեան երկու պաշտօնեաները, որոնց պըսերով Պոսթըն եկած էր, ի միջի այլոց, ամբաստանեալ Աւետիկեան, Տիկին Արուսեակ Մուրատեան, Տիկին Վարժապետեան, օրիորդներ Կրէյս Ոսկերիչեան եւ Թագէոսեան, Գէորգ Պէրպէրեան, Թրիմոնթ Թէմփլի, Քոլոնիըլ Թատըրնի եւ Սթէյնըրտ Հոլի անօթէնները, որ ի միջի այլոց յայտարարեց։ «Սթէյնըրտ Հոլի առջեւ հաւաքուածները մեր վրայ յարձակեցան։ Մենք ալ ինքնապաշտպանութեան համար կռուեցանք։ Ես ալ գարկի աչ ու ձախ։ Զարկածիս հաշիւը չեմ գիտեր»։

⁂ «Պոսթըն Կլոպ»ի յունիս 9ի թիւին մէջ կը կարդանք թէ «ճակատագրական» եօթը յանցաւորները չկրնալով վճարել իրենց տուգանքները՝ զրկուած են Զարլզ Սթրիթի բանտը։

Այս եօթը անձերն են — Ձան Ցակորեան, Սեդրաք Մեսրոպեան, Ձէյք Մարգարեան, Գրիգոր Արապեան, Եսայի Ադամեան, Ահարոն Գէորգեան եւ Մեսրոպ Մազաքեան։

⁂ Շիքակոյի խոհարարներու դասը յետաձգուեցաւ հոկտեմբեր 2ին։ Դասատուները յանդիմանեց կարմիրները գաղտարանին մէջ ցոյց տուած իրենց անկարգ ընթացքին համար։ Եւ կարմիրները, սովորականին պէս, ուրացան թէ իրենք կարմիրներ են։

Պարսկաստանի Շահը Թուրքիոյ մէջ

«Թայմզ»ի թղթակիցը կը գրէ թէ Պարսկաստանի Շահը եւ Մ. Քէմալ, ըմպէք փաչայի եւ Թէվֆիք Րիւշտիի ընկերակցութեամբ երեքշաբթի կամ չորեքշաբթի իրմիր գացած պիտի ըլլային— Աֆիոն Գարահիսարի ճամբով։ Իրմիրի մէջ պարահանդէս մը պիտի սարքուի ի պատիւ Բիգա Շահին եւ մասնակցութեամբ հազար հրաւիրեալներու։ Իրմիրէն մեկնած առեն, Շահը եւ Մ. Քէմալ պիտի այցելեն Տարտանէլ եւ յետոյ պիտի անցնին Պոլիս, Պրուսայի եւ Եալովայի ճամբով։

Հիթլէր չահնցաւ դասը

Հիթլէր գաղտ բացած էր փարիզեան հրատարակչական տան մը դէմ, որ առանց արտօնութեան Ֆրանսերէնի թարգմանած եւ տպած էր իր գիրքը, «Իմ Պայքարս»։ (Գերմանիոյ «Առաջնորդը» չուզեր որ ֆրանսերէնի թարգմանուի իր գործը)։

Փարիզի առեւտրական Ա. գատարանը առջի օր քննելով այս գործը, իրաւունք տուաւ Հիթլէրի, հակառակ թարգմանիչ - հրատարակիչներուն լոլոր առարկութեանց։ Տրուած գատավճիռով, Ֆրանսերէն թարգմանութիւնը այլեւս չպիտի ծախուի եւ մնացած օրինակները պիտի փճացուին։

դակութեան ցանկը ամէն անգամ որ կը ստանան։

ՀԱՑ - ԲՈՑԻ ձրի ոչ ոքի կը դրկուի, ոչ իսկ դպրոցներու եւ հանրային հասարային հաստատութեանց,— թերթին դիմելէ առաջ պարտաւոր են գտնել նուիրատու մը։

ՀԱՑ - ԲՈՑԻ բարեկամ կը յայտարարուին անոնք, որ բժշկական այս ամսաթերթը կը նուիրեն Հայաստանի մատենադարաններուն, արհաստհմանի հայ դպրոցներուն եւ մատենադարաններուն։

Կարեւոր

Անհատական ձեռնարկ մըն է այս — խմբագիրը չի հրատարակեր ամէն ահսակէա, որ, վճռի առարկայ, հակառակ է իր ըմբռնումներուն եւ սակէաններուն։

Բաժնեգին, յօդուած եւ թղթակցութիւն դրկել Տօքթ. Շ. ԱՑՎԱԶԵԱՆի,

17, Rue Damesme, 17. PARIS

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՅԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ազգ. Առաջնորդարանի ի Մարսէյլ

oooo

Վերջին անգամ ըլլալով ի գիտութիւն քաղաքացիակ մեր ազգայիններուն կը յանուցուի որ անյետաձգելի - օրէն Թեմական Երեսփ. Ժողովին ընտրութիւնը պիտի կատարուի հետեւեալ պայմաններով.

Ա.— Արձանագրութիւնները պիտի սկսին յառաջիկայ Մայիս 30էն Յունիս 24ին, կիրակի երեկոյ ժամը 8ին, որ վերջին ժամը պիտի ըլլայ արձանագրութեան եւ որ այլեւս ո եւ է դիմում կամ յետաձգում անընդունելի եւ անհետեւանք պիտի մնայ։

Լայնօրէն հնարաւորութիւն տուած ըլլալու համար ժողովուրդին, մասնաւոր կարգադրութիւն ըրինք, որ արձանագրութիւնները ըլլան երեք տեղով՝ ա) ժամը 2.30 - 5ին, ինչպէս առաջին յայտարարութեան մէջ յիշուած է, Րիւ տէ Տամինիքէն Պահչեճեան եղբարց ճաշարանը, բ) ժամը երեկոյեան 5 - 8ին Պ. Սուրէն Արզումանեանի Տամա ճաշարան - Պիւրօն, իսկ ցերեկուան ժամը 12 - 2ին Պ. Մերիկեանի գրասենեակը։

Արձանագրութիւններու վերյ պիտի հսկեն ընտրական յանձնախումբի կողմէն նշանակուած անձինք։

Բ.— Ինչ որ ալ ըլլայ արձանագրուողներուն թիւը, բաւարար պիտի համարուի եւ վերջնական։ Այս մասին ապագայ ո եւ է դիտողութիւն անլսելի պիտի մնայ։

Գ.— Արձանագրուողները 5 ֆրանք պարտին վճարել եւ առանց այս անհնարին գումարին վճարման անթոյլատրելի է ո եւ է արձանագրութիւն։

Դ.— Թեմական Երեսփ. Ժողովոյ ընտրութեան համար թեմերու հետեւեալ թիւերը վերջնապէս ճշդուած են։

Մարսէյլ՝ 9 ընտրելի, Քամբ.-Ֆրէդ՝ 1, Պոմօն, Սէն Ժիւլիէն եւ Լէ Զօլիվ՝ 4, Սէն Լու Պարպարել՝ 3, Սէնթ Անթուան՝ 2, Պուլվար Օսման՝ 3, Սէն Ժէռօմ՝ 2, Սէն Մարկերիթ՝ 1, Կարման՝ 1, Թուլօն՝ 1, Էքս՝ 1, Տրակհնեան եւ Փրէժ Սիւր Արժան՝ 1, Նիս՝ 1— Լա Սիօթա՝ 1— գումար 31 ընտրելի։

Ե.— Բացի վերոյիշեալ այս ընտրական վայրերու ցանկէն, ընտրութեան համար, ցարդ հրատարակուած, օրինական այլ տրամադրութիւնները կը պահեն իրենց ուժը։

Զ.— Եռապատիկ ցանկը եւ ընտրութեան վերջնական օրը պիտի ծանուցուին յունիս 15էն անմիջապէս վերջ՝ ի դիտութիւն քուէարկուներու։

Ի դիմաց Կեդր. Ընտր. Յանձնախումբին առնեղպլիը՝ Ստեփան Միքոնեան, առնեղպէտ՝ Յ. Ն. Շալճեան, նախագահ՝ Գր. Նպս. Պալամեան։

Մարսէյլ, 28 *մայիս* 1934

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Մարսէյլի Մարբերդի եւ յարակից գիւղերու Երիտասարդաց Միութեան կողմէ, 8 *յուլիս* 1934, Trois Lucs, *իգնոյեան եղբայրներու ագարակին մէջ։*

Կը խնդրուի նկատի առնել այս թուականը։ Մանրամասնութիւնները յառաջիկայ յայտագրով։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Հ. Հ. ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ իր շնորհակալութիւնները կը յայտնէ հետեւեալ տուներուն եւ հայրենակիցներուն որոնք իրենց սիրայօժար նուիրատուութեամբ նպաստեցին Մայիս 28ի ոճնակատարութեան հանդէսին։

Ա. Տէր Թոմասեան— Թ. Սարաճեան, Օ. Հանջէրեան, Ղուկասեան, նպարեղէն, Ժ. Գարակէօզեան, Մ. Մինասեան, Ս. Թէրզեան, Ս. Գանտիլեան, Գ. Նալպանտեան, Տ. Զաքալեան, Գ. Պաքալեան, Յ. Զըրկանեան, Տիկ. Թէվոնեան, Տիկ. Գալէսեան, Ազիզեան եղբարք, Տէր եւ Տիկ. Գարակէօզեան, Մասիսեան Պետրոսեան։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՏԱՐՕՆ - ՏՈՒՐՈՒԲԵՐԱՆի Հայր. ՄիութեանՏէսնի մասնաճիւղը պատրաստած էր ոճնելու Տարօն - Տուրուբերանի անկման 19րդ տարեդարձը՝ Յուլիս 8ին, սակայն անակնկալներու պատճառաւ յետաձգուած է Յուլիս 29ին կէսօրէ յետոյ ժամը 2ին։ Կը խնդրենք հասարակութենէն եւ կուսակցութիւններէն նկատի ունենալ այս թուականը։ Մանրամասնութիւնները մօտ օրէն եւ առանձին յայտագրով։

Հ. Յ. Դ.

Իսի Լէ Մուլինոյի Վառարան խումբի ժողովը Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Ակումբին մէջ։

Լիոնի վարչութեան կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերներըվաղը Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին 181, Cours Lafayette, Café de la Gare-ի սրահը։

Վիշիի կոմիտէն ընկերական ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի երեք խումբերու Բրիտասփոր, Մուրատ եւ Ռոստոմ (Շաս) բոլոր ընկերները այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 7.30ին Մաժակ Ակումբին մէջ։ Շատ կարեւոր օրակարգ։ Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է։

Սալէնի Տէ Ժիրոճի Բարգէն Սիւնի խումբի ընկերական ժողովը, այս կիրակի Սալէնի մէջ։ Կարեւոր օրակարգ։

Փոն Տ'Օվինացի Կորիւն Էնթիկամիէի ընկերական ընդհ. ժողովը՝ այս կիրակի, ընկեր Նիկողոս Կրկըզեանի բնակարանը։ Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է։ Տեղի կ'ունենայ պատգամաւորիընտրութիւն։ Ժողովէն վերջ նոր թեկնածուներ կրնան ընդունուիլ։

ՍԳԱՀԱՆԴԷՍ

ՄԻՔԱՅԵԼ ՎԱՐԱՆԴԵԱՆի յիշատակին

Կազմակերպուած ՓԱՐԻԶԻ եւ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒ ԲՈԼՈՐ ԿՈՄԻՏԷՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ

Այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Salle GÉOGRAPHIEի մէջ
184, Boulevard St. Germain:

Կը նախագահէ՝ ընկեր ՀԱՄՕ ՕՀԱՆՋԱՆԵԱՆ

Կը խօսին՝ ընկերներ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ եւ Ս. ՍԱՄՈՒԻԼԻ (Փրանսերէն)

ցարգանքի խօսք՝ Ռուս Սոցիալ-Դեմոկրատներու կողմէ *ԱԲՐԱՄՈՎԻՉ*, Սոցիալ-յեղափոխականներու կողմէ *ՍՈՒԽՈՄԼԻՆ*, խօսք պիտի առնեն նաեւ վրացիներն ու Ֆրանսացի ընկերվարականները։

Մուտքերու մասնակցութեան համար կը գանձուի 2 ֆրանք։

ՅԵՐԵԿՈՅԹ

ՄԱՅԻՍ 28Ի ՏՕՆԻՆ ԱՌԹԻԻ

կազմակերպուած

Հ. Յ. Դ. «ԱՐՂՈՒԹԵԱՆ» ԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ

Հովանաւորութեամբ ՉԱՒԱՐԵԱՆ ԿՈՄԻՏԷԻՆ

24 յունիս կիրակի ցերեկ ժամը 2.30 ին

Շավիլ, *Salle Patin*ի մէջ, *114 Grande Rue*

Կը խօսին՝ ընկ. Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ եւ ընկերուհի ԷԼԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ

Գեղարուեստական ճոխ բաժին, ժամանակութեամբ փարիզահայ

Սիփան երգչախումբի, ղեկավարութեամբ *Ընկ. ՍԱՔՈ ՅԱԿՈԲԵԱՆի*

Խաբական սիրուած երգեր

Օր. Հռիփ. Քնեազեան եւ Պ. Գր. Մէջիթէրեան (*ժեներզ*)

Հայկական շուրջպարեր, լեռնական եւ կովկասեան պարեր «Միփան»ի կողմէ, ժամանակութեամբ Թառիսթ ՌՈՒԲԻՆի

ՄՈՒՏՔ 5 ՖՐԱՆՔ

Հաղ. միջոց.— Pont de Sèvres մէթրոյէն առնել թիւ 1 Թրամ. եւ իջնել Ancien Mairie. կամ ՍԷն լազարէն կառախումբ իջնել Chaville-R D.

ՅԵՐԵԿՈՅԹ-ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած՝ ՓԱՐԻԶԻ ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

ՏԵՂԻ ՊԻՏԻ ՈՒՆԵՆԱՅ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ, 15 ՅՈՒԼԻՍԻՆ

ԺԱՄԸ 2ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԿՈՈՒՆ

ՄՈՒԲԱՏ-ՌԱՓԱՅԷԼԵԱՆ ՎՐԺ.ի ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՓԱՐԻՒՆ ՄԷՋ

26, Rue de Troyon, Sèvres.

Դեղարուեստական խնամեալ բաժին, մասնակցութեամբ հայ եւ օսար անուանի արուեստագէտներու։

Ճոխ պիւֆէ դիւրամատչելի գիներով։

Մուտք՝ 10 ֆրանք եւ 5 ֆրանք տղայոց։

Հաղորդակ. միջոցներ.— Թրամուէյ թիւ 1, եւ մէթրօ՝ Pont de Sèvres.

«ԵՐԿՈՒՆՔ»

ՕՐԿԱՆ Զ. Ո. ՄՈՒՐՔԵԱՆ

— oo —

ԱՄՍԱԹԵՐԹ ԳՐԱԿԱՆ, ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ, ՊԱՏՄԱԿԱՆ
ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՄԲ ԵՒ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

Խմբագիր Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

Երիտասարդութեան միակ պարբերաթերթը, որ կ'ապրի եւ կը տեւէ 5 տարիէ ի վեր։ Ապրիլեան սաձերու, վահանգնեան երիտասարդներու բեմը,— ԵՐԿՈՒՆՔ կը հրատարակէ նիւթեր հայ որբերու պատմութեան, յուշեր ամսոր եւ ջարդէ ազատած բեկորներու կեանքէն, ուսումնասիրութիւններ Հայոց գրականութեան եւ պատմութեան մասին, յօդուածներ յեղափոխեալ երիտասարդ սերունդի մը նկարագրին կազմութեան համար, առողջապահական եւ մարզական հրահանգներ, վերագնահատութեան փորձեր մերանցեալին ու ներկային վրայ, որբերու ճամականի, որբերու ագարակի աշխատանքները։

Վերջապէս բեմ մը, ուր պէտք է հաւաքուին մեր գաղութներու բոլոր երիտասարդները։

Տարեկան բաժնեգին.— 15 ֆրանք՝ Ֆրանսա, 20 ֆրանք՝ արտասահման։ *Դիմել՝* A. KAPIKIAN, 17 Ave. Philippe Auguste, PARIS։

Եւրոպայի հայկական մեծագոյն գրատունը

Գրատուն ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

51, Rue Monsieur - le - Prince, Paris (5e) Métro: Odéon Tél. Danton 88 — 65

Հայերէն, ֆրանսերէն, անգլիերէն եւլլն. ամէն տեսակ գրքեր
Արդիական կազմատուն։ Տպագրական գործեր։

Աշխարհի բոլոր կողմերէն ճասած ապսպրանքները կը կատարուին արագ եւ խղճամիտ կերպով։

Հայերու ժամադրավայրը

ճաշարան Ֆ Լ Օ Ր Ի Ա

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

ՄԷթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ Հեռաձայն **Danton: 52-73**

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամքով կերակուրներ

---

13 ՎԱՐԶՈՒԻ ԵՆ *Յուլիս ամսուան հասար գեղեցիկ* **13**

եւ օգտաւէտ յարկաբաժիններ. Ջուր, կազ, ելեկտր. եւ կեդր. ջեռուցիչ։ Նպաստաւոր գիներով։ Դիմել՝

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆի *13 rue Pierre Curie*, K. BicêtreMetro: Porte d'Italie.

ԼՈՑՄ ՏԵՍԱԻ

«ՎԷՄ»ի

Զորրորդ թիւը, *հետեւեալ բովանդակութեամբ*.—

Ց. Շ. ՍԻՐՈՒՆԻ՝ Ապրիլեան եղեռնը, Ց. ԶԱՒԻՐԵԱՆ՝ Սայեաթ Նովա, Հ. ԲԱԼՈՒԵԱՆ՝ Միասէ Մեծարենց, Ց. ՔԻՒՐՏԵԱՆ՝ Քուչակեան տաղաշարքերու հնագոյն տպագրութիւնները, Վ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ՝ Հայկական քարեհնորգումները (*վերջ*), ՊՐՈՖ. Զ. ԱԻԱԼՈՎ՝ Բաքուի խորհրդաժողովը, *Մուրատի յուշատետրը* (*վերջ*), Մեր հարեւանութիւնները մօտ, ԱՆՑԵՒԱՔ, ԿԱՆՑ ԵՒ ՄՇԱԿՈՑԹ, ԳԻՐՔ ԵՒ ՄԱՄՈՒԼ, ԳՐԱԽՕՍԱԿԱՆ, Արմէն Սեւան, Ն. Բագրատեան եւայլն։ ՅԱՒԵԼՈՒԱԾ՝ Վ. Եպ. Մանկուճի, Գէորգ Դ. եւ իր ժամանակը։ ՆԿԱՐՆԵՐ՝ Ռոստոմ, Զարդարեան, Ակնունի, Գ. Բարսեղեան, Մ. Վարանդեան եւ ԽԷՅօ։

Կը խնդրուի բաժանորդներէն եւ գործակալներէն չուտով փակել հաշիւները։

Բաժանորդագրութեան պայմանները

Ամերիկա, Մեծ Բրիտանիա, Եգիպտոս եւ Իտալիա	60 ֆր.
Ֆրանսա եւ այլ երկիրներ	50 ֆր.
Ռումանիա, Պուլկարիա, Յուգոսլաւիա, Սիւրիա եւ Պարսկաստան	40 ֆր.

Բաժանորդագրուիլ կարելի է՝
L. Kevonian, 17 Rue Damesme, Paris, 13e
Բաժանորդագրութիւնը՝ կանխիկ։

Ֆրանսայի մէջ չատոնց փնտռուած Արեւելքի իսկական օղին մենաշնորհը ստացած ըլլալով, հրապարակ հանած ենք՝

ԵՐԵՒԱՆ ԱՆԱՐԱՏ ՕՂԻՆ

փնտռեցէ՛ք զայն կարեւր պիտակով։ Ձնգամ մը ճաշակելէ յետոյ ա՛լ չպիտի հրաժարիք անկէ։

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ՖՐԱՆՍԱԳԻ ՀԱՄԱՐ՝

Société "PEUREUX"

48 Bld. des Vignes, MARSEILLE Téléphone: COLBERT 58-10

ԼԻՈՆԻ ԵՒ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ

D.N.BAHADOURIAN 32 **rue Sévigné. Lyon** Rhône)

ՆԻՄ ԳՈՐԾԱԿԱԼ.—

M. M. H. Khatchadourian et Danielian *24*, rue Assalit. Nice (A. M.)

Կ'ՈՒԶԷ՞Ք ՎԱՅԵԼԵԼ ՊՈԼՍՈՅ ՎՕՍՓՈՐԸ
ԵՒ ՕԳՏՈՒԻԼ ԾՈՎԷՆ ԵՒ ԱՐԵՒԷՆ
ԿԱՑԷՔ **JUAN-les-PINS (Côte d'Azur)**

Hôtel-Restaurant de FRANCE

Ave. Alexandre III. Tél. 12.43

ԼԵՒՈՆ ՀԱՄԲԻԿԵԱՆԻ ՊԱՆԴՈԿԸ

Ծովին եւ փլաժին վրայ պարտէզներու մէջտեղը, մաքուր օդ վերջին նորաձեւութեամբ նոր շինուած ամէն սենեակի մէջ տաք եւ պաղ ջուր։

Արեւելեան եւ Արեւմտեան ընտիր եւ ճոխ ճաշ։

Սենեակ եւ ճաշերը (*pension complete*) օրական *30* Ֆր.էն սկսեալ։

Բազմանդամ ընտանիքներու մասնաւոր զեղչ։

Օգտուեցէի առիթէն. առողջութիւնդ ապահովեցէք։

Մանրամասնութեանց համար գրել Տնօրէնութեան։

Etude de Me **BERNARD WAHL**

(*12* année)

Licencié en Droit de la Faculté de Paris

Ancien élève de l'École des Hautes Etudes Sociales

JURISCONSULTE

Droit Français et International Privé

94, Rue St. Lazare (*Սէն Լազար կայարանին մօտ*) **Tél. Pigalle 67 - 69**

Կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական խնդիրներ, ինչպէս նաեւ փողոցի արկածներ, անձամբ կը պաշտպանէ առեւտրական եւ ֆայշտարար դատարանները, կը կատարէ *certificats de coutumes*ներ, կը կատարէ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ բոլոր գործողութիւնները։

Ընդունելի ժամը 9—10 *եւ* 17—19։ *Նաեւ ժամադրութեամբ*

ՖԱՒԻՒ ԹԱՀՐԱ ՊԻՑ

Ներկայացուիչներու նոր շարք մը սկսած է տալ՝

ՖՕԼԻ ՎԱԿՐԱՄ (35, Ave. Wagram)

Թատրոնին մէջ, Յունիս 16էն մինչեւ այս Հինգշաբթի գիշեր։

Պիտի կատարէ թելադրական, մագնիսական և քարացման հետաքրքրական փորձեր եւ

ՈՂՋ ՈՂՋ ՊԻՏԻ ԹԱՂՈՒԻ

ՎԱՐԶՈՒԻ ՃԱՇԱՐԱՆ

Վարձու է դիւրամատչելի պայմաններով Լիոնի ամենալաւ եւ հայաբնակ թաղին մէջ ֆրանսական ճաշակի կարասիներով կահաւորուած ճաշարան մը իր բոլոր կազմածներով։ Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ Պ. ՔԷՆՏԻՐՃԵԱՆի, 14, Rue François Garcin, Lyon.

Տպարան "ԱՐԱՔՍ"

Ս. ՓՈՂՀԱՐԵԱՆ

70, RUE PAUL - BERT, 70, LYON

մտնել Սիվէմայի ճիշդ հովի դռնէն բակին մէջ

Տպագրութեան վերաբերեալ ձեր բոլոր գործերու համար ուրիշ տեղ դիմելէ առաջ, այցելեցէ՛ք միայն մէկ անգամ տպարան «Արաքս», Ս. Փողհարեանի, որ բաղխողնօրէն կը ստանձնէ ձեր բոլոր տպագրական գործերը, ԽԻՍՏ ԱԺԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ։

Գաւառներէն եկած ապսպրանքներուն փութով ընթացք կը տրուի։

Վերջերս ստանձնեցինք Հրանտ - Սամուէլ գրատան՝ (Պալենց) Լիոնի ընդհանուր գործակալութիւնը, այս առիթով ուրախ մեր քով պիտի գտնէք բոլոր հեղինակներու գիրքերը ազգային գրական, վիպական, դպրոցական եւ քաոերական։

Le Gérant: H. STEPHAN

17, Rue Damesme, PARIS (13e) Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : Seh. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15-70

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro: TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՌԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Ջուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՈՒՐԲԱԹ
22
ՅՈՒՆԻՍ
VENDREDI
22 Juin
1934

10 ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année No 2528

Ամբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՈՒՇԱԳՐԱՒ ԽՄՈՐՈՒՄՆԵՐ

—··—

Զարմանալի արագութեամբ կ'աճի ու կը ծաւալի, Ֆրանսայի մէջ, այն խմորումը որ սկսաւ փետր. 6ի դէպքերով եւ յանգեցաւ Տումէրկի ազգ. կառավարութեան:

Կը բաւէ պարբերաբար վերլուծել օրը օրին տրուած լուրերը, համոզուելու համար թէ խակապէս բան մը փոխուած է Ֆրանսայի մէջ: Փոփոխութիւն մը, որ կը չեշտուի մէկ օրէն միւսը:

Նախ, իշխանաւոր եւ զօրաւոր թաթի մը տիրապետութիւնն է որ զգալի կը դառնայ հետզհետէ:

Պ. Տումէրկ տիրաբար կ'օգտագործէ իրեն տրուած լիազօրութիւնները, ոչ միայն տնտեսական – եւմտական քաղաքականութեան, այլ եւ ամբողջ պետական կեանքի մէջ:

Խորհրդարանը, չատոնց կորսնցուցած իր հեղինակութիւնը, պարզապէս ձեւական դոյութիւն մըն է որ կը քաշքշէ:

Ծերունի վարչապետը եւ իր փինտուրական գործակիցները այնպիսի կացութիւն մը ստեղծած են որ, երեսփ. ժողովի լուծման յետաձգումը չնորհ մը կը համարուի, եւ ոչ թէ սպառնալիք:

Աւելի բաց խօսելով, կառավարութիւնը չուզեր լուծել զայն, եւ թոյլ կուտայ որ մէքենաբար ատուերի վերածուի:

Դիտած էք անշուշտ,— ամէն անգամ որ թեթեւ ընդդիմութեան մը հանդիպի, վարչապետը վստահութեան խնդիր կը յայտնէ, քօղարկեալ սպառնալիքներ կ'ընէ, բայց կը խուսափի լուծումէն, որ ձախակողմեան տարրերուն միակ բաղձանքն է:

Մինչեւ այսօր յաջողեցաւ այս ռազմախաղը: Կառավարութիւնը առանց դժուարութեան եւ միշտ կարեւոր մեծամասնութեամբ քուէարկել տուաւ ինչ որ կ'ուզէր: Այս տեսակէտէն, չափազանց պերճախօս էր վինտուրական բացառիկ վարկերու քուէարկումը: Երկու նիստով «գտպալ» հաշակուեցաւ վիթխարի գումար մը, 3,120,000,000 ֆրանք:

Այս յաջողութեան մէկ պատճառը եթէ խորհրդարանի մեծամասնութեան, արմատական – ընկերվարականներու գործակցութիւնն է, միւսն ալ պէտք է փնտռել յարաճուն հոգեփոխութեան մէջ:

Արդարեւ, Ֆրանսայի հանրային կարծիքը այսօր այն չէ ինչ որ վեց ամիս առաջ:

Աջակողմեան հոսանքները, քաղքենի – դրամատիրական եւ զինուորական դասերը կրցան վարպետօրէն օգտագործել բազմազան տագնապներ, եւ ճակատ յարդարել ձախակողմեան յորձանքին դէմ:

Այս նոր կացութեան ամէնէն համոզիչ փաստերը կը կազմեն փողոցային ցոյցերն ու ընդհարումները, աջերու եւ ձախերու միջեւ:

Ամէն օր հրապարակային ժողովներ կը սարքուին ու կը խանգարուին զանազան քաղաքներու մէջ, դէմ դիմաց հանելով երկու հոսանքներ,— Ֆաշական եւ հակաֆաշական:

Եւ արիւն է որ կը հոսի, քաղաքէ քաղաք:

Փոխադարձ պայքարներն ու ցոյցերը վրդովիչ համեմատութիւններ առացան վերջին քանի մը շաբաթներու ընթացքին:

Երեք շաբաթ առաջ, ծանր խռովութիւններ ծագեցան Ռուպէի մէջ (հիւսիսային Ֆրանսա): Արդիւնքը՝ 100 վիրաւոր:

Երկու շաբաթ առաջ, նոր կռիւ մը՝ Սէնթ Էթիէնի (15 վիրաւոր) եւ Կրընոպլի մէջ (50 վիրաւոր):

Այս շաբթու, արիւն հոսեցաւ Թուլուզի մէջ (200 վիրաւոր): Լիոնի մէջ (բազմաթիւ վիրաւորներ), դարձեալ Լիոնի մէջ (20 վիրաւոր): Աւելի թեթեւ ընդհարումներ տեղի ունեցան Մարսէյլի եւ ուրիշ քաղաքներու մէջ:

Այս բոլոր դէպքերը իրարու կը նմանին, իրենց չարժառիթներով եւ հետեւանքներով:

*Աջակողմեան տարրերը,— «Աքսիոն Ֆրանսէզ», (արքայականն), «Սոլիտարիթէ Ֆրանսէզ» (Քոթիի խմբակը), Հրեղէն Խաչ (ազգայնական – զինուորական) եւ ուրիշ խմբակցութիւններ ժողով կը սարքեն, համայնավարները եւ ընկերվարականները առղով կը սարքեն, համայնավարները եւ ընկերվարականները առղով կը սարքեն, համայնավարները եւ ընկերվարականները առղ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՎԱՆԱՑՈՐԵՆ

ՊԱՏՎԱՎՈՐԱՆՈՒՄ

ՀԱՅՈՑ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԸ

Ա. ՊԵՀԿԱՆԸ

Ա. Պեհկանը ծնած է 1890 թուին Վանի մէջ։ Ան ուսանած է Վանի Ս. Թարգմանչաց վարժարանին մէջ։ Ան հրատարակած է «Ծաղիկ» (1910), «Ծիրանի» (1911), «Ալիք» (1912), «Ծիածան» (1913), «Ծիրանի» (1914), «Ծիածան» (1915), «Ծիրանի» (1916), «Ծիածան» (1917), «Ծիրանի» (1918), «Ծիածան» (1919), «Ծիրանի» (1920), «Ծիածան» (1921), «Ծիրանի» (1922), «Ծիածան» (1923), «Ծիրանի» (1924), «Ծիածան» (1925), «Ծիրանի» (1926), «Ծիածան» (1927), «Ծիրանի» (1928), «Ծիածան» (1929), «Ծիրանի» (1930), «Ծիածան» (1931), «Ծիրանի» (1932), «Ծիածան» (1933), «Ծիրանի» (1934), «Ծիածան» (1935), «Ծիրանի» (1936), «Ծիածան» (1937), «Ծիրանի» (1938), «Ծիածան» (1939), «Ծիրանի» (1940), «Ծիածան» (1941), «Ծիրանի» (1942), «Ծիածան» (1943), «Ծիրանի» (1944), «Ծիածան» (1945), «Ծիրանի» (1946), «Ծիածան» (1947), «Ծիրանի» (1948), «Ծիածան» (1949), «Ծիրանի» (1950), «Ծիածան» (1951), «Ծիրանի» (1952), «Ծիածան» (1953), «Ծիրանի» (1954), «Ծիածան» (1955), «Ծիրանի» (1956), «Ծիածան» (1957), «Ծիրանի» (1958), «Ծիածան» (1959), «Ծիրանի» (1960), «Ծիածան» (1961), «Ծիրանի» (1962), «Ծիածան» (1963), «Ծիրանի» (1964), «Ծիածան» (1965), «Ծիրանի» (1966), «Ծիածան» (1967), «Ծիրանի» (1968), «Ծիածան» (1969), «Ծիրանի» (1970), «Ծիածան» (1971), «Ծիրանի» (1972), «Ծիածան» (1973), «Ծիրանի» (1974), «Ծիածան» (1975), «Ծիրանի» (1976), «Ծիածան» (1977), «Ծիրանի» (1978), «Ծիածան» (1979), «Ծիրանի» (1980), «Ծիածան» (1981), «Ծիրանի» (1982), «Ծիածան» (1983), «Ծիրանի» (1984), «Ծիածան» (1985), «Ծիրանի» (1986), «Ծիածան» (1987), «Ծիրանի» (1988), «Ծիածան» (1989), «Ծիրանի» (1990), «Ծիածան» (1991), «Ծիրանի» (1992), «Ծիածան» (1993), «Ծիրանի» (1994), «Ծիածան» (1995), «Ծիրանի» (1996), «Ծիածան» (1997), «Ծիրանի» (1998), «Ծիածան» (1999), «Ծիրանի» (2000), «Ծիածան» (2001), «Ծիրանի» (2002), «Ծիածան» (2003), «Ծիրանի» (2004), «Ծիածան» (2005), «Ծիրանի» (2006), «Ծիածան» (2007), «Ծիրանի» (2008), «Ծիածան» (2009), «Ծիրանի» (2010), «Ծիածան» (2011), «Ծիրանի» (2012), «Ծիածան» (2013), «Ծիրանի» (2014), «Ծիածան» (2015), «Ծիրանի» (2016), «Ծիածան» (2017), «Ծիրանի» (2018), «Ծիածան» (2019), «Ծիրանի» (2020), «Ծիածան» (2021), «Ծիրանի» (2022), «Ծիածան» (2023), «Ծիրանի» (2024), «Ծիածան» (2025), «Ծիրանի» (2026), «Ծիածան» (2027), «Ծիրանի» (2028), «Ծիածան» (2029), «Ծիրանի» (2030), «Ծիածան» (2031), «Ծիրանի» (2032), «Ծիածան» (2033), «Ծիրանի» (2034), «Ծիածան» (2035), «Ծիրանի» (2036), «Ծիածան» (2037), «Ծիրանի» (2038), «Ծիածան» (2039), «Ծիրանի» (2040), «Ծիածան» (2041), «Ծիրանի» (2042), «Ծիածան» (2043), «Ծիրանի» (2044), «Ծիածան» (2045), «Ծիրանի» (2046), «Ծիածան» (2047), «Ծիրանի» (2048), «Ծիածան» (2049), «Ծիրանի» (2050), «Ծիածան» (2051), «Ծիրանի» (2052), «Ծիածան» (2053), «Ծիրանի» (2054), «Ծիածան» (2055), «Ծիրանի» (2056), «Ծիածան» (2057), «Ծիրանի» (2058), «Ծիածան» (2059), «Ծիրանի» (2060), «Ծիածան» (2061), «Ծիրանի» (2062), «Ծիածան» (2063), «Ծիրանի» (2064), «Ծիածան» (2065), «Ծիրանի» (2066), «Ծիածան» (2067), «Ծիրանի» (2068), «Ծիածան» (2069), «Ծիրանի» (2070), «Ծիածան» (2071), «Ծիրանի» (2072), «Ծիածան» (2073), «Ծիրանի» (2074), «Ծիածան» (2075), «Ծիրանի» (2076), «Ծիածան» (2077), «Ծիրանի» (2078), «Ծիածան» (2079), «Ծիրանի» (2080), «Ծիածան» (2081), «Ծիրանի» (2082), «Ծիածան» (2083), «Ծիրանի» (2084), «Ծիածան» (2085), «Ծիրանի» (2086), «Ծիածան» (2087), «Ծիրանի» (2088), «Ծիածան» (2089), «Ծիրանի» (2090), «Ծիածան» (2091), «Ծիրանի» (2092), «Ծիածան» (2093), «Ծիրանի» (2094), «Ծիածան» (2095), «Ծիրանի» (2096), «Ծիածան» (2097), «Ծիրանի» (2098), «Ծիածան» (2099), «Ծիրանի» (2100), «Ծիածան» (2101), «Ծիրանի» (2102), «Ծիածան» (2103), «Ծիրանի» (2104), «Ծիածան» (2105), «Ծիրանի» (2106), «Ծիածան» (2107), «Ծիրանի» (2108), «Ծիածան» (2109), «Ծիրանի» (2110), «Ծիածան» (2111), «Ծիրանի» (2112), «Ծիածան» (2113), «Ծիրանի» (2114), «Ծիածան» (2115), «Ծիրանի» (2116), «Ծիածան» (2117), «Ծիրանի» (2118), «Ծիածան» (2119), «Ծիրանի» (2120), «Ծիածան» (2121), «Ծիրանի» (2122), «Ծիածան» (2123), «Ծիրանի» (2124), «Ծիածան» (2125), «Ծիրանի» (2126), «Ծիածան» (2127), «Ծիրանի» (2128), «Ծիածան» (2129), «Ծիրանի» (2130), «Ծիածան» (2131), «Ծիրանի» (2132), «Ծիածան» (2133), «Ծիրանի» (2134), «Ծիածան» (2135), «Ծիրանի» (2136), «Ծիածան» (2137), «Ծիրանի» (2138), «Ծիածան» (2139), «Ծիրանի» (2140), «Ծիածան» (2141), «Ծիրանի» (2142), «Ծիածան» (2143), «Ծիրանի» (2144), «Ծիածան» (2145), «Ծիրանի» (2146), «Ծիածան» (2147), «Ծիրանի» (2148), «Ծիածան» (2149), «Ծիրանի» (2150), «Ծիածան» (2151), «Ծիրանի» (2152), «Ծիածան» (2153), «Ծիրանի» (2154), «Ծիածան» (2155), «Ծիրանի» (2156), «Ծիածան» (2157), «Ծիրանի» (2158), «Ծիածան» (2159), «Ծիրանի» (2160), «Ծիածան» (2161), «Ծիրանի» (2162), «Ծիածան» (2163), «Ծիրանի» (2164), «Ծիածան» (2165), «Ծիրանի» (2166), «Ծիածան» (2167), «Ծիրանի» (2168), «Ծիածան» (2169), «Ծիրանի» (2170), «Ծիածան» (2171), «Ծիրանի» (2172), «Ծիածան» (2173), «Ծիրանի» (2174), «Ծիածան» (2175), «Ծիրանի» (2176), «Ծիածան» (2177), «Ծիրանի» (2178), «Ծիածան» (2179), «Ծիրանի» (2180), «Ծիածան» (2181), «Ծիրանի» (2182), «Ծիածան» (2183), «Ծիրանի» (2184), «Ծիածան» (2185), «Ծիրանի» (2186), «Ծիածան» (2187), «Ծիրանի» (2188), «Ծիածան» (2189), «Ծիրանի» (2190), «Ծիածան» (2191), «Ծիրանի» (2192), «Ծիածան» (2193), «Ծիրանի» (2194), «Ծիածան» (2195), «Ծիրանի» (2196), «Ծիածան» (2197), «Ծիրանի» (2198), «Ծիածան» (2199), «Ծիրանի» (2200), «Ծիածան» (2201), «Ծիրանի» (2202), «Ծիածան» (2203), «Ծիրանի» (2204), «Ծիածան» (2205), «Ծիրանի» (2206), «Ծիածան» (2207), «Ծիրանի» (2208), «Ծիածան» (2209), «Ծիրանի» (2210), «Ծիածան» (2211), «Ծիրանի» (2212), «Ծիածան» (2213), «Ծիրանի» (2214), «Ծիածան» (2215), «Ծիրանի» (2216), «Ծիածան» (2217), «Ծիրանի» (2218), «Ծիածան» (2219), «Ծիրանի» (2220), «Ծիածան» (2221), «Ծիրանի» (2222), «Ծիածան» (2223), «Ծիրանի» (2224), «Ծիածան» (2225), «Ծիրանի» (2226), «Ծիածան» (2227), «Ծիրանի» (2228), «Ծիածան» (2229), «Ծիրանի» (2230), «Ծիածան» (2231), «Ծիրանի» (2232), «Ծիածան» (2233), «Ծիրանի» (2234), «Ծիածան» (2235), «Ծիրանի» (2236), «Ծիածան» (2237), «Ծիրանի» (2238), «Ծիածան» (2239), «Ծիրանի» (2240), «Ծիածան» (2241), «Ծիրանի» (2242), «Ծիածան» (2243), «Ծիրանի» (2244), «Ծիածան» (2245), «Ծիրանի» (2246), «Ծիածան» (2247), «Ծիրանի» (2248), «Ծիածան» (2249), «Ծիրանի» (2250), «Ծիածան» (2251), «Ծիրանի» (2252), «Ծիածան» (2253), «Ծիրանի» (2254), «Ծիածան» (2255), «Ծիրանի» (2256), «Ծիածան» (2257), «Ծիրանի» (2258), «Ծիածան» (2259), «Ծիրանի» (2260), «Ծիածան» (2261), «Ծիրանի» (2262), «Ծիածան» (2263), «Ծիրանի» (2264), «Ծիածան» (2265), «Ծիրանի» (2266), «Ծիածան» (2267), «Ծիրանի» (2268), «Ծիածան» (2269), «Ծիրանի» (2270), «Ծիածան» (2271), «Ծիրանի» (2272), «Ծիածան» (2273), «Ծիրանի» (2274), «Ծիածան» (2275), «Ծիրանի» (2276), «Ծիածան» (2277), «Ծիրանի» (2278), «Ծիածան» (2279), «Ծիրանի» (2280), «Ծիածան» (2281), «Ծիրանի» (2282), «Ծիածան» (2283), «Ծիրանի» (2284), «Ծիածան» (2285), «Ծիրանի» (2286), «Ծիածան» (2287), «Ծիրանի» (2288), «Ծիածան» (2289), «Ծիրանի» (2290), «Ծիածան» (2291), «Ծիրանի» (2292), «Ծիածան» (2293), «Ծիրանի» (2294), «Ծիածան» (2295), «Ծիրանի» (2296), «Ծիածան» (2297), «Ծիրանի» (2298), «Ծիածան» (2299), «Ծիրանի» (2300), «Ծիածան» (2301), «Ծիրանի» (2302), «Ծիածան» (2303), «Ծիրանի» (2304), «Ծիածան» (2305), «Ծիրանի» (2306), «Ծիածան» (2307), «Ծիրանի» (2308), «Ծիածան» (2309), «Ծիրանի» (2310), «Ծիածան» (2311), «Ծիրանի» (2312), «Ծիածան» (2313), «Ծիրանի» (2314), «Ծիածան» (2315), «Ծիրանի» (2316), «Ծիածան» (2317), «Ծիրանի» (2318), «Ծիածան» (2319), «Ծիրանի» (2320), «Ծիածան» (2321), «Ծիրանի» (2322), «Ծիածան» (2323), «Ծիրանի» (2324), «Ծիածան» (2325), «Ծիրանի» (2326), «Ծիածան» (2327), «Ծիրանի» (2328), «Ծիածան» (2329), «Ծիրանի» (2330), «Ծիածան» (2331), «Ծիրանի» (2332), «Ծիածան» (2333), «Ծիրանի» (2334), «Ծիածան» (2335), «Ծիրանի» (2336), «Ծիածան» (2337), «Ծիրանի» (2338), «Ծիածան» (2339), «Ծիրանի» (2340), «Ծիածան» (2341), «Ծիրանի» (2342), «Ծիածան» (2343), «Ծիրանի» (2344), «Ծիածան» (2345), «Ծիրանի» (2346), «Ծիածան» (2347), «Ծիրանի» (2348), «Ծիածան» (2349), «Ծիրանի» (2350), «Ծիածան» (2351), «Ծիրանի» (2352), «Ծիածան» (2353), «Ծիրանի» (2354), «Ծիածան» (2355), «Ծիրանի» (2356), «Ծիածան» (2357), «Ծիրանի» (2358), «Ծիածան» (2359), «Ծիրանի» (2360), «Ծիածան» (2361), «Ծիրանի» (2362), «Ծիածան» (2363), «Ծիրանի» (2364), «Ծիածան» (2365), «Ծիրանի» (2366), «Ծիածան» (2367), «Ծիրանի» (2368), «Ծիածան» (2369), «Ծիրանի» (2370), «Ծիածան» (2371), «Ծիրանի» (2372), «Ծիածան» (2373), «Ծիրանի» (2374), «Ծիածան» (2375), «Ծիրանի» (2376), «Ծիածան» (2377), «Ծիրանի» (2378), «Ծիածան» (2379), «Ծիրանի» (2380), «Ծիածան» (2381), «Ծիրանի» (2382), «Ծիածան» (2383), «Ծիրանի» (2384), «Ծիածան» (2385), «Ծիրանի» (2386), «Ծիածան» (2387), «Ծիրանի» (2388), «Ծիածան» (2389), «Ծիրանի» (2390), «Ծիածան» (2391), «Ծիրանի» (2392), «Ծիածան» (2393), «Ծիրանի» (2394), «Ծիածան» (2395), «Ծիրանի» (2396), «Ծիածան» (2397), «Ծիրանի» (2398), «Ծիածան» (2399), «Ծիրանի» (2400), «Ծիածան» (2401), «Ծիրանի» (2402), «Ծիածան» (2403), «Ծիրանի» (2404), «Ծիածան» (2405), «Ծիրանի» (2406), «Ծիածան» (2407), «Ծիրանի» (2408), «Ծիածան» (2409), «Ծիրանի» (2410), «Ծիածան» (2411), «Ծիրանի» (2412), «Ծիածան» (2413), «Ծիրանի» (2414), «Ծիածան» (2415), «Ծիրանի» (2416), «Ծիածան» (2417), «Ծիրանի» (2418), «Ծիածան» (2419), «Ծիրանի» (2420), «Ծիածան» (2421), «Ծիրանի» (2422), «Ծիածան» (2423), «Ծիրանի» (2424), «Ծիածան» (2425), «Ծիրանի» (2426), «Ծիածան» (2427), «Ծիրանի» (2428), «Ծիածան» (2429), «Ծիրանի» (2430), «Ծիածան» (2431), «Ծիրանի» (2432), «Ծիածան» (2433), «Ծիրանի» (2434), «Ծիածան» (2435), «Ծիրանի» (2436), «Ծիածան» (2437), «Ծիրանի» (2438), «Ծիածան» (2439), «Ծիրանի» (2440), «Ծիածան» (2441), «Ծիրանի» (2442), «Ծիածան» (2443), «Ծիրանի» (2444), «Ծիածան» (2445), «Ծիրանի» (2446), «Ծիածան» (2447), «Ծիրանի» (2448), «Ծիածան» (2449), «Ծիրանի» (2450), «Ծիածան» (2451), «Ծիրանի» (2452), «Ծիածան» (2453), «Ծիրանի» (2454), «Ծիածան» (2455), «Ծիրանի» (2456), «Ծիածան» (2457), «Ծիրանի» (2458), «Ծիածան» (2459), «Ծիրանի» (2460), «Ծիածան» (2461), «Ծիրանի» (2462), «Ծիածան» (2463), «Ծիրանի» (2464), «Ծիածան» (2465), «Ծիրանի» (2466), «Ծիածան» (2467), «Ծիրանի» (2468), «Ծիածան» (2469), «Ծիրանի» (2470), «Ծիածան» (2471), «Ծիրանի» (2472), «Ծիածան» (2473), «Ծիրանի» (2474), «Ծիածան» (2475), «Ծիրանի» (2476), «Ծիածան» (2477), «Ծիրանի» (2478), «Ծիածան» (2479), «Ծիրանի» (2480), «Ծիածան» (2481), «Ծիրանի» (2482), «Ծիածան» (2483), «Ծիրանի» (2484), «Ծիածան» (2485), «Ծիրանի» (2486), «Ծիածան» (2487), «Ծիրանի» (2488), «Ծիածան» (2489), «Ծիրանի» (2490), «Ծիածան» (2491), «Ծիրանի» (2492), «Ծիածան» (2493), «Ծիրանի» (2494), «Ծիածան» (2495), «Ծիրանի» (2496), «Ծիածան» (2497), «Ծիրանի» (2498), «Ծիածան» (2499), «Ծիրանի» (2500), «Ծիածան» (2501), «Ծիրանի» (2502), «Ծիածան» (2503), «Ծիրանի» (2504), «Ծիածան» (2505), «Ծիրանի» (2506), «Ծիածան» (2507), «Ծիրանի» (2508), «Ծիածան» (2509), «Ծիրանի» (2510), «Ծիածան» (2511), «Ծիրանի» (2512), «Ծիածան» (2513), «Ծիրանի» (2514), «Ծիածան» (2515), «Ծիրանի» (2516), «Ծիածան» (2517), «Ծիրանի» (2518), «Ծիածան» (2519), «Ծիրանի» (2520), «Ծիածան» (2521), «Ծիրանի» (2522), «Ծիածան» (2523), «Ծիրանի» (2524), «Ծիածան» (2525), «Ծիրանի» (2526), «Ծիածան» (2527), «Ծիրանի» (2528), «Ծիածան» (2529), «Ծիրանի» (2530), «Ծիածան» (2531), «Ծիրանի» (2532), «Ծիածան» (2533), «Ծիրանի» (2534), «Ծիածան» (2535), «Ծիրանի» (2536), «Ծիածան» (2537), «Ծիրանի» (2538), «Ծիածան» (2539), «Ծիրանի» (2540), «Ծիածան» (2541), «Ծիրանի» (2542), «Ծիածան» (2543), «Ծիրանի» (2544), «Ծիածան» (2545), «Ծիրանի» (2546), «Ծիածան» (2547), «Ծիրանի» (2548), «Ծիածան» (2549), «Ծիրանի» (2550), «Ծիածան» (2551), «Ծիրանի» (2552), «Ծիածան» (2553), «Ծիրանի» (2554), «Ծիածան» (2555), «Ծիրանի» (2556), «Ծիածան» (2557), «Ծիրանի» (2558), «Ծիածան» (2559), «Ծիրանի» (2560), «Ծիածան» (2561), «Ծիրանի» (2562), «Ծիածան» (2563), «Ծիրանի» (2564), «Ծիածան» (2565), «Ծիրանի» (2566), «Ծիածան» (2567), «Ծիրանի» (2568), «Ծիածան» (2569), «Ծիրանի» (2570), «Ծիածան» (2571), «Ծիրանի» (2572), «Ծիածան» (2573), «Ծիրանի» (2574), «Ծիածան» (2575), «Ծիրանի» (2576), «Ծիածան» (2577), «Ծիրանի» (2578), «Ծիածան» (2579), «Ծիրանի» (2580), «Ծիածան» (2581), «Ծիրանի» (2582), «Ծիածան» (2583), «Ծիրանի» (2584), «Ծիածան» (2585), «Ծիրանի» (2586), «Ծիածան» (2587), «Ծիրանի» (2588), «Ծիածան» (2589), «Ծիրանի» (2590), «Ծիածան» (2591), «Ծիրանի» (2592), «Ծիածան» (2593), «Ծիրանի» (2594), «Ծիածան» (2595), «Ծիրանի» (2596), «Ծիածան» (2597), «Ծիրանի» (2598), «Ծիածան» (2599), «Ծիրանի» (2600), «Ծիածան» (2601), «Ծիրանի» (2602), «Ծիածան» (2603), «Ծիրանի» (2604), «Ծիածան» (2605), «Ծիրանի» (2606), «Ծիածան» (2607), «Ծիրանի» (2608), «Ծիածան» (2609), «Ծիրանի» (2610), «Ծիածան» (2611), «Ծիրանի» (2612), «Ծիածան» (2613), «Ծիրանի» (2614), «Ծիածան» (2615), «Ծիրանի» (2616), «Ծիածան» (2617), «Ծիրանի» (2618), «Ծիածան» (2619), «Ծիրանի» (2620), «Ծիածան» (2621), «Ծիրանի» (2622), «Ծիածան» (2623), «Ծիրանի» (2624), «Ծիածան» (2625), «Ծիրանի» (2626), «Ծիածան» (2627), «Ծիրանի» (2628), «Ծիածան» (2629), «Ծիրանի» (2630), «Ծիածան» (2631), «Ծիրանի» (2632), «Ծիածան» (2633), «Ծիրանի» (2634), «Ծիածան» (2635), «Ծիրանի» (2636), «Ծիածան» (2637), «Ծիրանի» (2638), «Ծիածան» (2639), «Ծիրանի» (2640), «Ծիածան» (2641), «Ծիրանի» (2642), «Ծիածան» (2643), «Ծիրանի» (2644), «Ծիածան» (2645), «Ծիրանի» (2646), «Ծիածան» (2647), «Ծիրանի» (2648), «Ծիածան» (2649), «Ծիրանի» (2650), «Ծիածան» (2651), «Ծիրանի» (2652), «Ծիածան» (2653), «Ծիրանի» (2654), «Ծիածան» (2655), «Ծիրանի» (2656), «Ծիածան» (2657), «Ծիրանի» (2658), «Ծիածան» (2659), «Ծիրանի» (2660), «Ծիածան» (2661), «Ծիրանի» (2662), «Ծիածան» (2663), «Ծիրանի» (2664), «Ծիածան» (2665), «Ծիրանի» (2666), «Ծիածան» (2667), «Ծիրանի» (2668), «Ծիածան» (2669), «Ծիրանի» (2670), «Ծիածան» (2671), «Ծիրանի» (2672), «Ծիածան» (2673), «Ծիրանի» (2674), «Ծիածան» (2675), «Ծիրանի» (2676), «Ծիածան» (2677), «Ծիրանի» (2678), «Ծիածան» (2679), «Ծիրանի» (2680), «Ծիածան» (2681), «Ծիրանի» (2682), «Ծիածան» (2683), «Ծիրանի» (2684), «Ծիածան» (2685), «Ծիրանի» (2686), «Ծիածան» (2687), «Ծիրանի» (2688), «Ծիածան» (2689), «Ծիրանի» (2690), «Ծիածան» (2691), «Ծիրանի» (2692), «Ծիածան» (2693), «Ծիրանի» (2694), «Ծիածան» (2695), «Ծիրանի» (2696), «Ծիածան» (2697), «Ծիրանի» (2698), «Ծիածան» (2699), «Ծիրանի» (2700), «Ծիածան» (2701), «Ծիրանի» (2702), «Ծիածան» (2703), «Ծիրանի» (2704), «Ծիածան» (2705), «Ծիրանի» (2706), «Ծիածան» (2707), «Ծիրանի» (2708), «Ծիածան» (2709), «Ծիրանի» (2710), «Ծիածան» (2711), «Ծիրանի» (2712), «Ծիածան» (2713), «Ծիրանի» (2714), «Ծիածան» (2715), «Ծիրանի» (2716), «Ծիածան» (2717), «Ծիրանի» (2718), «Ծիածան» (2719), «Ծիրանի» (2720), «Ծիածան» (2721), «Ծիրանի» (2722), «Ծիածան» (2723), «Ծիրանի» (2724), «Ծիածան» (2725), «Ծիրանի» (2726), «Ծիածան» (2727), «Ծիրանի» (2728), «Ծիածան» (2729), «Ծիրանի» (2730), «Ծիածան» (2731), «Ծիրանի» (2732), «Ծիածան» (2733), «Ծիրանի» (2734), «Ծիածան» (2735), «Ծիրանի» (2736), «Ծիածան» (2737), «Ծիրանի» (2738), «Ծիածան» (2739), «Ծիրանի» (2740), «Ծիածան» (2741), «Ծիրանի» (2742), «Ծիածան» (2743), «Ծիրանի» (2744), «Ծիածան» (2745), «Ծիրանի» (2746), «Ծիածան» (2747), «Ծիրանի» (2748), «Ծիածան» (2749), «Ծիրանի» (2750), «Ծիածան» (2751), «Ծիրանի» (2752), «Ծիածան» (2753), «Ծիրանի» (2754), «Ծիածան» (2755), «Ծիրանի» (2756), «Ծիածան» (2757), «Ծիրանի» (2758), «Ծիածան» (2759), «Ծիրանի» (2760), «Ծիածան» (2761), «Ծիրանի» (2762), «Ծիածան» (2763), «Ծիրանի» (2764), «Ծիածան» (2765), «Ծիրանի» (2766), «Ծիածան» (2767), «Ծիրանի» (2768), «Ծիածան» (2769), «Ծիրանի» (2770), «Ծիածան» (2771), «Ծիրանի» (2772), «Ծիածան» (2773), «Ծիրանի» (2774), «Ծիածան» (2775), «Ծիրանի» (2776), «Ծիածան» (2777), «Ծիրանի» (2778), «Ծիածան» (2779), «Ծիրանի» (2780), «Ծիածան» (2781), «Ծիրանի» (2782), «Ծիածան» (2783), «Ծիրանի» (2784), «Ծիածան» (2785), «Ծիրանի» (2786), «Ծիածան» (2787), «Ծիրանի» (2788), «Ծիածան» (2789), «Ծիրանի» (2790), «Ծիածան» (2791), «Ծիրանի» (2792), «Ծիածան» (2793), «Ծիրանի» (2794), «Ծիածան» (2795), «Ծիրանի» (2796), «Ծիածան» (2797), «Ծիրանի» (2798), «Ծիածան» (2799), «Ծիրանի» (2800), «Ծիածան» (2801), «Ծիրանի» (2802), «Ծիածան» (2803), «Ծիրանի» (2804), «Ծիածան» (2805), «Ծիրանի» (2806), «Ծիածան» (2807), «Ծիրանի» (2808), «Ծիածան» (2809), «Ծիրանի» (2810), «Ծիածան» (2811), «Ծիրանի» (2812), «Ծիածան» (2813), «Ծիրանի» (2814), «Ծիածան» (2815), «Ծիրանի» (2816), «Ծիածան» (2817), «Ծիրանի» (2818), «Ծիածան» (2819), «Ծիրանի» (2820), «Ծիածան» (2821), «Ծիրանի» (2822), «Ծիածան» (2823), «Ծիրանի» (2824), «Ծիածան» (2825), «Ծիրանի» (2826), «Ծիածան» (2827), «Ծիրանի» (2828), «Ծիածան» (2829), «Ծիրանի» (2830), «Ծիածան» (2831), «Ծիրանի» (2832), «Ծիածան» (2833), «Ծիրանի» (2834), «Ծիածան» (2835), «Ծիրանի» (2836), «Ծիածան» (2837), «Ծիրանի» (2838), «Ծիածան» (2839), «Ծիրանի» (2840), «Ծիածան» (2841), «Ծիրանի» (2842), «Ծիածան» (2843), «Ծիրանի» (2844), «Ծիածան» (2845), «Ծիրանի» (2846), «Ծիածան» (2847), «Ծիրանի» (2848), «Ծիածան» (2849), «Ծիրանի» (2850), «Ծիածան» (2851), «Ծիրանի» (2852), «Ծիածան» (2853), «Ծիրանի» (2854), «Ծիածան» (2855), «Ծիրանի» (2856), «Ծիածան» (2857), «Ծիրանի» (2858), «Ծիածան» (2859), «Ծիրանի» (2860), «Ծիածան» (2861), «Ծիրանի» (2862), «Ծիածան» (2863), «Ծիրանի» (2864), «Ծիածան» (2865), «Ծիրանի» (2866), «Ծիածան» (2867), «Ծիրանի» (2868), «Ծիածան» (2869), «Ծիրանի» (2870), «Ծիածան» (2871), «Ծիրանի» (2872), «Ծիածան» (2873), «Ծիրանի» (2874), «Ծիածան» (2875), «Ծիրանի» (2876), «Ծիածան» (2877), «Ծիրանի» (2878), «Ծիածան» (2879), «Ծիրանի» (2880), «Ծիածան» (2881), «Ծիրանի» (2882), «Ծիածան» (2883), «Ծիրանի» (2884), «Ծիածան» (2885), «Ծիրանի» (2886), «Ծիածան» (2887), «Ծիրանի» (2888), «Ծիածան» (2889), «Ծիրանի» (2890), «Ծիածան» (2891), «Ծիրանի» (2892), «Ծիածան» (2893), «Ծիրանի» (2894), «Ծիածան» (2895), «Ծիրանի» (2896), «Ծիածան» (2897), «Ծիրանի» (2898), «Ծիածան» (2899), «Ծիրանի» (2900), «Ծիածան» (2901), «Ծիրանի» (2902), «Ծիածան» (2903), «Ծիրանի» (2904), «Ծիածան» (2905), «Ծիրանի» (2906), «Ծիածան» (2907), «Ծիրանի» (2908), «Ծիածան» (2909), «Ծիրանի» (2910), «Ծիածան» (2911), «Ծիրանի» (2912), «Ծիածան» (2913), «Ծիրանի» (2914), «Ծիածան» (2915), «Ծիրանի» (2916), «Ծիածան» (2917), «Ծիրանի» (2918), «Ծիածան» (2919), «Ծիրանի» (2920), «Ծիածան» (2921), «Ծիրանի» (2922), «Ծիածան» (2923), «Ծիրանի» (2924), «Ծիածան» (2925), «Ծիրանի» (2926), «Ծիածան» (2927), «Ծիրանի» (2928), «Ծիածան» (2929), «Ծիրանի» (2930), «Ծիածան» (2931), «Ծիրանի» (2932), «Ծիածան» (2933), «Ծիրանի» (2934), «Ծիածան» (2935), «Ծիրանի» (2936), «Ծիածան» (2937), «Ծիրանի» (2938), «Ծիածան» (2939), «Ծիրանի» (2940), «Ծիածան» (2941), «Ծիրանի» (2942), «Ծիածան» (2943), «Ծիրանի» (2944), «Ծիածան» (2945), «Ծիրանի» (2946), «Ծիածան» (2947), «Ծիրանի» (2948), «Ծիածան» (2949), «Ծիրանի» (2950), «Ծիածան» (2951), «Ծիրանի» (2952), «Ծիածան» (2953), «Ծիրանի» (2954), «Ծիածան» (2955), «Ծիրանի» (2956), «Ծիածան» (2957), «Ծիրանի» (2958), «Ծիածան» (2959), «Ծիրանի» (2960), «Ծիածան» (2961), «Ծիրանի» (2962), «Ծիածան» (2963), «Ծիրանի» (2964), «Ծիածան» (2965), «Ծիրանի» (2966), «Ծիածան» (2967), «Ծիրանի» (2968), «Ծիածան» (2969), «Ծիրանի» (2970), «Ծիածան» (2971), «Ծիրանի» (2972), «Ծիածան» (2973), «Ծիրանի» (2974), «Ծիածան» (2975), «Ծիրանի» (2976), «Ծիածան» (2977), «Ծիրանի» (2978), «Ծիածան» (2979), «Ծիրանի» (2980), «Ծիածան» (2981), «Ծիրանի» (2982), «Ծիածան» (2983), «Ծիրանի» (2984), «Ծիածան» (2985), «Ծիրանի» (2986), «Ծիածան» (2987), «Ծիրանի» (2988), «Ծիածան» (2989), «Ծիրանի» (2990), «Ծիածան» (2991), «Ծիրանի» (2992), «Ծիածան» (2993), «Ծիրանի» (2994), «Ծիածան» (2995), «Ծիրանի» (2996), «Ծիածան» (2997), «Ծիրանի» (2998), «Ծիածան» (2999), «Ծիրանի» (3000), «Ծիածան» (3001), «Ծիրանի» (3002), «Ծիածան» (3003), «Ծիրանի» (3004), «Ծիածան» (3005), «Ծիրանի» (3006), «Ծիածան» (3007), «Ծիրանի» (3008), «Ծիածան» (3009), «Ծիրանի» (3010), «Ծիածան» (3011), «Ծիրանի» (3012), «Ծիածան» (3013), «Ծիրանի» (3014), «Ծիածան» (3015), «Ծիրանի» (3016), «Ծիածան» (3017), «Ծիրանի» (3018), «Ծիածան» (3019), «Ծիրանի» (3020), «Ծիածան» (3021), «Ծիրանի» (3022), «Ծիածան» (3023), «Ծիրանի» (3024), «Ծիածան» (3025), «Ծիրանի» (3026), «Ծիածան» (3027), «Ծիրանի» (3028), «Ծիածան» (3029), «Ծիրանի» (3030), «Ծիածան» (3031), «Ծիրանի» (3032), «Ծիածան» (3033), «Ծիրանի» (3034), «Ծիածան» (3035), «Ծիրանի» (3036), «Ծիածան» (3037), «Ծիրանի» (3038), «Ծիածան» (3039), «Ծիրանի» (3040), «Ծիածան» (3041), «Ծիրանի» (3042), «Ծիածան» (3043), «Ծիրանի» (3044), «Ծիածան» (3045), «Ծիրանի» (3046), «Ծիածան» (3047), «Ծիրանի» (3048), «Ծիածան» (3049), «Ծիրանի» (3050), «Ծիածան» (3051), «Ծիրանի» (3052), «Ծիածան» (3053), «Ծիրանի» (3054), «Ծիածան» (3055), «Ծիրանի» (3056), «Ծիածան» (3057), «Ծիրանի» (3058), «Ծիածան» (3059), «Ծիրանի» (3060), «Ծիածան» (3061), «Ծիրանի» (3062), «Ծիածան» (3063), «Ծիրանի» (3064), «Ծիածան» (3065), «Ծիրանի» (3066), «Ծիածան» (3067), «Ծիրանի» (3068), «Ծիածան» (3069), «Ծիրանի» (3070), «Ծիածան» (3071), «Ծիրանի» (3072), «Ծիածան» (3073), «Ծիրանի» (3074), «Ծիածան» (3075), «Ծիրանի» (3076), «Ծիածան» (3077), «Ծիրանի» (3078), «Ծիածան» (3079), «Ծիրանի» (3080), «Ծիածան» (3081), «Ծիրանի» (3082), «Ծիածան» (3083), «Ծիրանի» (3084), «Ծիածան» (3085), «Ծիրանի» (3086), «Ծիածան» (3087), «Ծիրանի» (3088), «Ծիածան» (3089), «Ծիրանի» (3090), «Ծիածան» (3091), «Ծիրանի» (3092), «Ծիածան» (3093), «Ծիրանի» (3094), «Ծիածան» (3095), «Ծիրանի» (3096), «Ծիածան» (3097), «Ծիրանի» (3098), «Ծիածան» (3099), «Ծիրանի» (3100), «Ծիածան» (3101), «Ծիրանի» (3102), «Ծիածան» (3103), «Ծիրանի» (3104), «Ծիածան» (3105), «Ծիրանի» (3106), «Ծիածան» (3107), «Ծիրանի» (3108), «Ծիածան» (3109), «Ծիրանի» (3110), «Ծիածան» (3111), «Ծիրանի» (3112), «Ծիածան» (3113), «Ծիրանի» (3114), «Ծիածան» (3115), «Ծիրանի» (3116), «Ծիածան» (3117), «Ծիրանի» (3118), «Ծիածան» (3119), «Ծիրանի» (3120), «Ծիածան» (3121), «Ծիրանի» (3122), «Ծիածան» (3123), «Ծիրանի» (3124), «Ծիածան» (3125), «Ծիրանի» (3126), «Ծիածան» (3127), «Ծիրանի» (3128), «Ծիածան» (3129), «Ծիրանի» (3130), «Ծիածան» (3131), «Ծիրանի» (3132), «Ծիածան» (3133), «Ծիրանի» (3134), «Ծիածան» (3135), «Ծիրանի» (3136), «Ծիածան» (3137), «Ծիրանի» (3138), «Ծիածան» (3139), «Ծիրանի» (3140), «Ծիածան» (3141), «Ծիրանի» (3142), «Ծիածան» (3143), «Ծիրանի» (3144), «Ծիածան» (3145), «Ծիրանի» (3146), «Ծիածան» (3147), «Ծիրանի» (3148), «Ծիածան» (3149), «Ծիրանի» (3150), «Ծիածան» (3151), «Ծիրանի» (3152), «Ծիածան» (3153), «Ծիրանի» (3154), «Ծիածան» (3155), «Ծիրանի» (3156), «Ծիածան» (3157), «Ծիրանի» (3158), «Ծիածան» (3159), «Ծիրանի» (3160), «Ծիածան» (3

Նշանավոր գյուտարարի վտանգավոր փորձերը

«««

ՄՈՍԿՎԱ, 9 յունվար (Ցատա).— Ճարտար Ֆրի Ռ. Ի. Ֆուլթ Շուկ անվանի գյուտարարն է, որ ստեղծել է հատուկ ռադիո-ընդունիչ, որի միջոցով հնարավոր է լինում ռադիոհեռագրով ուղարկել ցանկացած տեսակի մեքենաներ, առանց մեքենավարի ներկայության։ Ռադիո-ընդունիչի միջոցով կարելի է նաև ուղարկել ռադիոհեռագրով ցանկացած տեսակի պայթուցիկ նյութեր։

Ֆուլթ մեզ ասաց հետևյալը։

Ռադիո-ընդունիչի միջոցով ես կարող եմ ուղարկել ռադիոհեռագրով ցանկացած տեսակի մեքենաներ, ինչպես նաև ռադիոհեռագրով ուղարկել ցանկացած տեսակի պայթուցիկ նյութեր։ Ես կարող եմ ռադիոհեռագրով ուղարկել ինքնաթիռներ, ինչպես նաև

Ապահովութիւնը անամէջ թառ մը չէ, այլ իրականութիւն մը որ կը նշանակէ կազմակերպուիլ պատերազմ կոչուած պատուհասին դէմ։ Եթէ կան ազգեր որ չեն մասնակցիր ապահովութեան կազմակերպութեան, կը նշանակէ թէ կամ պատերազմի վտանգը այնքան ծանր չէ իրենց համար, եւ կամ պատերազմը աղէտ մը չէ։ Մենք խաղաղութիւն կ'ուզենք եւ արդար խաղաղութիւն մը։ Բայց ուրախ ենք նշմարելու թէ՝ Ֆրանսայի ինչպէս մեզի համար արդարութիւնը ունի սահման մը որ կը կոչուի բարեկարգութիւն։ Արդարութեան պատուիրանք մը չէ ջնջուած արդարութեանց յարութիւնը»։

Նոյնքան խանդավառ բանախօսութեամբ մը, Պ. Պաութու վառաբանեց Փոքր Համաձայնութիւնը, որ, «անսաթրեր՝ թշնամութեանց եւ հեգնութեանց փոքր համաձայնութիւնը, որ, «անսաթրեր՝ թշնամութեանց եւ հեգնութեանց հանդէպ, վստահ՝ իր նպատակին եւ միջոցներուն վրայ եւ գիտնալով թէ ի՛նչ կրնայ, ի՛նչ կ'ուզէ եւ ի՛նչ պարտի ընել, կ'ամրապնդուի օրէ օր, յարաճուն զօրութեամբ, իբրեւ կենսական ազդակ մը եւրոպայի չինարար ճիգին»։

⁂ Ռումանիոյ խորհրդարանը պիտի գումարուէր երէկ, պատուակալ քաղաքացի հոչակելու համար Պ. Պաութուն։

Թ. Միութիւնը կը տեղաւորուի չինական Թուրքեստանի մէջ

Թոքիոյէն կը հեռագրեն Լոնտոնի թերթերուն.—

Համաձայն նոր տեղեկութեանց, Ռուսիա հետզհետէ կը թափանցէ չինական Թուրքեստանի մէջ։ Ռուսիա կ'աշխատի պինուորական կայան մը հաստատել այդ երկրին մէջ, Հնդկաստանի վրայ յարձակելու համար։ Այդ ծրագրին համար Մոսկուա կը ջանայ—Ա. իւրացնել չինական Թուրքեստանի առեւտուրը — Բ.— իսլամ պետութիւն մը ստեղծել — Գ.— Հաստատել համայնավար կեդրոն մը, Հնդկաստանի եւ Թիպէթի մէջ քարոզութիւններ կատարելու համար։

Խորհրդային բոլոր հիւպատոսարաններուն եւ առեւտրական գրասենեակներուն պաշտօնէութիւնը պինուորականներէ կազմուած է։ Մի քանիութեամբ ռազմամթերք ուղարկուած է չինական Թուրքեստանի նորակազմ կառավարութեան։

Կաւնտի նոր՞ն կը բանակցի

Պօմպէյէն կը հեռագրեն թէ Կանոնի անգլուհի որդեգիրը, օրիորդ Սլէյտ մօտ օրէն Լոնտոն պիտի երթայ համաձայնութեան եզր մը գտնելու համար Անգլիոյ եւ Հնդկաստանի միջեւ։ Օր. Սլէյտ անգլիացի ծովակալի մը աղջիկն է։

Նոր խռովութիւններ Լիոնի մէջ

Զօրեքշաբթի գիշեր, համայնավարական ժողովէ մը յետոյ, ընդհարում մը տեղի ունեցաւ ոստիկանութեան եւ ցուցարարներուն միջեւ։ Վիրաւորուեցան աւելի քան քսան հոգի, որոնց մէկը, ոստիկան, հիւանդանոց փոխադրուեցաւ ծանր վիճակի մէջ։ Թերթերը 2000 կը հաշուեն մասնակցող համայնավարներուն թիւը եւ կ'ըսեն թէ անոնք մասնաւոր կառքեր վարձած էին, իրենց վիրաւորները փոխադրելու համար. այնպէս որ բուն վիրաւորներուն թիւը աւելի մեծ է։ Վիրաւորներուն մէջ կը գտնուի Վ. ան. Վէլէնի համայնավար քաղաքապետը։ Պահ մը համայնավարները խռնուելով Փլաս Պաուոյի հրապարակը, եւ մղեցին ոստիկանները։ Ուժմ մը համայնավարներ չորքակաղ տուները մտան եւ սկսան քարեր ու ցպացնել պատուհաններէն եւ տանիքներէն։ Կռիւը տեւեց մինչեւ կէս գիշեր։

Նոր յայտնութիւններ Սթավիսկիի գործին առթիւ

»»»••«««

Ուրբաթ առաւօտեան քննիչ յանձնաժողովը առջի օր մասնախումբ մը ղրկեցուց բանտը, հարցաքննելու Փարիզի երեսփոխան Պոնսոր, որ հերքեց թէ ինք մտացած է Սթավիսկիի թաքստոցը։ Բայց խոստովանեցաւ թէ լսած է որ փախստականը կը գտնուի Սէրվոզէն 30—50 քիլոմէթր հեռու։ Որոշուեցաւ ամբաստանեալը դէմ դիմաց հանել Փիկալիոյի հետ։

Ուրիշ կարեւոր յայտնութիւն մը եւս,— Գաղտնի ոստիկան Պոնի, որ նախապէս պաշտօնական եղած, յետոյ վերահաստատուած էր, երեւան հանած ըլլալով Սթավիսկիի չէքերուն արմատները, եւ որ չյաջողեցաւ գտնել Փրէֆոի սպանիչները, կ'ամբաստանուի թէ երկու ձեռք հազուստ եւ մէկ վերարկու ստացած է դերձակի մը, բայց դրմը վճարած է Ռուս մը, Վոլոկերկ, մինչդեռ ինք անոր վրայ հսկելու պաշտօն ստացած էր... Գաղտնի ոստիկանը ուրացաւ այս պատմութիւնը, յայտարարեց թէ ինք անձամբ վճարած է դրամը, բայց դերձակը պնդեց իր ըսածին վրայ։ Պոնի եւ ստացագիր մը ներկայացուց. բայց դերձակը պնդեց թէ Պոնի կ'ամբաստանուի նաեւ թէ հակասական յայտարարութիւններ ըրած է «Սոս-կալի Ֆօ – Ֆօ»ի մասին։

Դեռ շատ աւելի կարեւոր յայտնութեանց կը սպասուի։ Որոշուեցաւ բանտարկել երեսփոխան մը եւս, Լակրոզիլիէռ, որ կ'ամբաստանուի թէ չարաչար գործածած է իր քաղաքական ազդեցութիւնը։

Այս գայթակղութեանց հետ կապուած փաստաթուղթ մը եւս անհետացած է։ (Ռոթսչիլտի ընկալագիրը, 100,000 ֆրանքի համար)։

Շունդարից դաս մը՝ ամուսնական գաղտնիքներով

»»»••«««

Զօրեքշաբթի օր չարունակուեցաւ նախկին ընկերվարական եւ ծովային նախարարութեան պաշտօնեայ Էմիլ Սապաթիէի եւ իր կնոջ միջեւ բացուած դատը։

Ժամադիկին դրած ենք այս պատմութիւնը.— Սապաթիէ կինը, Ժոզէթ, կենակցած ըլլալով ընկերվարական կուսակցութեան ընդհ. քարտուղար Պ. Փ. Ֆոռի հետ, խարուած ամուսինը բողոքած, բայց իրըն խնդիր մամանոցդարուած էր։ (Այս արգելափակումը տեւեց 94 օր)։

Առջի օրուան դատին իրրեւ վկայ հրաւիրուած էին Պ. Պ. Փօլ Ֆոռ, նախկին վարչապետ Պ. Շոթան եւ ոստիկանութեան վերատեսուչ Պ. Ռիմի, սակայն երեքն ալ բացակայ էին։ Այր եւ կին փոխադարձաբար հաստուցում կը պահանջեն։ Դատավարութեան ընթացքին կարզացուեցան Պ. Սապաթիէի նամակները, որոնք չափազանց պերճախօս են, խարուած ամուսնի հոգեբանութեան տեսակէտով։ Այսպէս, դժբախտ մարդը նամակի մը մէջ կը գրէ Պ. Փօլ Ֆոռի.

— «Կը կարծէ՞ք թէ ընկերները միշտ անդամանալուքով պիտի վճարեն, որպէսզի դուք կարենաք պահել իմ կնոջս հետ»։ Կնոջ փաստաբանը դիտել տուաւ թէ Պ. Սապաթիէ 10,000 ֆրանք պահանջած է իր մրցակիցէն։ Խարուած ամուսինը պատասխանեց թէ կինը մխասին տարած էր իր ամբողջ ինայողութիւնը, 25,000 ֆրանք, սրմէ օգտուած էր Փօլ Ֆոռ. հետեւաբար իր իրաւունքն էր եւս պահանջել մէկ մասը։ Յետոյ պնդեց թէ Փօլ Ֆոռ աւելի հարուստ ըլլալով, կինը հրապուրուած էր։ Դիտել տուին թէ ինքն ալ զեղցիկ Թուխ կնոջ մը հետ լուսանկարուած է ծովափը, հազիւ 30 սանթիմէթր մեծութեամբ բուրդէ ծածկոցով մը փաթթուած։ Սապաթիէ պատասխանեց.

— Թուխ չէր, այլ խարտեաշ։ Փօլ Ֆոռ իմ կնոջ հետ եղած առեն աւելի փոքր ծածկոց մը կը գործածէր...

Յետոյ պատմեց թէ իր նամակներուն վրայ «ճապարի մորթով ընկերվարական» մը։ Ան այժմ խոյս կուտայ, որովհետեւ կը վախնայ ինձմէ. միս բանտարկել տուաւ, որովհետեւ չէի կրնար հանդուրժել որ ընկերվարական տանուտէր մը կնոջս հետ միեւնոյն անկողինը պատկերու իրաւունք վայելէ»։ (Բուն բացատրութիւնը աւելի ... պատկերազարդ է)։

Սապաթիէի փաստաբանն է ծանօթ Շարլ Լըկրանը, որ կծու բառեր ուղղեց Պ. Փօլ Ֆոռի։ Վճիռը պիտի տրուի մէկ շաբթէն։

Հ. Յ. Դ.

ՓԱՐԻԶԻ «ԵԳԻՊՏԱՑԻ» ԿՈՄԻՏԷՆ ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի բոլոր ընկերները յառաջիկայ երեքշաբթի, ժամը 8.30ին, Au Clair de Lune սրճարանի վերնայարկը։

Օրակարգ՝ Շրջանային ժողովի օրակարգերու ճշնուիլ։

ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ Վառարան խումբի ժողովը այսօրուընթաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Ակուժրին մէջ։

ԼԻՈՆԻ վարնդեան կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այսօր Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին 181, Cours Lafayette, Café de la Gare-ի սրահը։

ՎԻՆԻ կոմիտէն ընկերական ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի երեք խումբերու Բրիստափոր, Մուրատ եւ Ռոստոմ (Շաս) բոլոր ընկերները վաղը Շաբաթ երեկոյ ժամը 7.30ին Խաժակ Ակուժրին մէջ։ Շատ կարեւոր օրակարգ։ Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է։

ՍԱԼԷՆ ՏՕ ԺԻՐՈՑԻ Բաղէն Սիւնի խումբի ընկերական ժողովը, այս կիրակի Սալէնի մէջ։ կարեւոր օրակարգ։

ՓՈՆ Տ'ՕՊՆԱՑԻ Կորիւն էնթակոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը՝ այս կիրակի, ընկեր Նիկողոս Կրկրեանի բնակարանը։ Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է։ Տեղի կ'ունենայ պատգամաւորի ընտրութիւն։ Ժողովէն վերջ նոր թեկնածուներ կրնան ընդունուիլ։

ՍԷՆ Թ'ԷթիԷնի «Անտոք» էնթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ «Կեփին», «Կոհշք»ու Սէն Շամոնի «Վարուժան» խումբը այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2ին Դուբեան Գրադարանը։ Խիստ կարեւոր օրակարգ։

ՄԱՐՍԷյԼի Հ. Յ. Դ. Պատ. Միութեան ընդհ. ժողովը այս կիրակի առաւօտ ժամը 10ին Միութեան Գրադարանին մէջ։ Կարեւոր օրակարգ։ Պարտաւորիչ ներկայութիւն

ՍԳԱՀԱՆԴԷՍ

ՄԻՒՌԱՑԵԼ ՎԱՐԱՆԴԵԱՆի յիշատակին

Կազմակերպուած ՓԱՐԻԶԻ եւ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒ ԲՈԼՈՐ ԿՈՄԻՏԷՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ

վաղը շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Salle de GÉOGRAPHIE-ի մէջ
184, Boulevard St. Germain:

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿԵՐ *ՀԱՄՕ ՕՀԱՆՋԱՆԵԱՆ*

Կը խօսին՝ ընկերներ **Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ** եւ **Ս. ՍԱՍՈՒՆԻ** (Ֆրանսերէն)

ցարգանքի խօսք՝ ընկերվարական Միջազգայնի Գործադիր Մարմնի անդամներու կողմէ՝ *ԱԲՐԱՄՈՎԻՉ* (Ռուս Սոցիալ-Դեմոկրատ), *ՍՈՒՆՈՄԼԻՆ* (Սոցիալ-յեղափոխական), *ԿՎԱՐՑԱԻՄՋԷ* (վրաց Սոցիալ-Դեմոկրատ), ու Ֆրանսացի ընկերվարականներու կողմէ JEAN LONGUET:

Դեղարուեստական բաժին կը մասնակցի.— *Օր. ՇԱՀՎԱՄԵԱՆ* եւ *Mme. SERVOIS* (ջութակ), *Mr SAUVANON* (ջութակ), *Mlle HOLTLUS* (բաս-ջութակ),

Կը նուագեն *Chopin*ի, *Hayden*ի, *Godet*ի եւ *ԿՈՄԻՏԱՍ*ի։

ՑԵՐԵԿՈՑ

ՄԱՅԻՍ 28Ի ՏՕՆԻՆ ԱՌԹԻԻ

կազմակերպուած

Հ. Յ. Դ. «ԱՐՂՈՒԻԹԵԱՆ» ԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ

Հովանաւորութեամբ ԶԱՒԱՐԵԱՆ ԿՈՄԻՏԷԻՆ

Այս կիրակի ցերեկ ժամը 2.30 ին

Շավիլ, *Salle Patin*ի մէջ, *114 Grande Rue*

կը խօսին՝ ընկ. Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ եւ ընկերուհի ԷԼԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ

Դեղարուեստական ճոխ բաժին, մասնակցութեամբ փարիզահայ

ՍԻՓԱՆ երգչախումբի, դեկավարութեամբ *Ընկ. ՍԱՔՈ ՅԱԿՈԲԵԱՆի*

Խաբական սիրուած երգեր

Օր. Հռիփ. Փսեազեան եւ Պ. Գր. Մէթթէրեան (*մեներգ*)

Հայկական շուրջպարեր, լեռնական եւ կովկասեան պարեր «Սիփան»ի կողմէ, մասնակցութեամբ թառիսթ ՌՈՒԲԻՆԻ։

ՄՈՒՏՔ 5 ՖՐԱՆՔ

Հաղ. միջոց.— Pont de Sèvres մէթրոյէն առնել Թիւ 1 Թրամ. եւ իջնել Ancien Mairie. կառ ըսէն Լազարէն կառաքուբ իջնել Chaville-R. D.

ՀՐԱՉ ՉԱՐԴԱՐԵԱՆԻ

«ՄԵՐ ԿԵԱՆՔԸ»

վէպ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ԿԵԱՆՔԷ

Գին 15 ֆրանք, փոստի ծախքով, միայն կանխիկ, Ֆրանսա՝ 16 ֆր.
Արտասահման՝ 17 ֆրանք

Դիմել.— H. Zartarian, 126, Ave. Simon Bolivar, Paris (19):

կը ծախուի նաեւ *ՅԱՌԱՋի* խմբագրատունը։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Մարսէյլ – Փրատոյի Ս. Թարգմանչաց Մայր – եկեղեցիի Կրօն. Ընկերակցութիւնը կը ծանուցանէ թէ՝ Սբ. Թարգմանչաց Մահակի եւ Մեսրոպի տօնին առիթով յառաջիկայ Կիրակի Հանդիսաւոր Ս. Պատարագ պիտի մատուցուի եւ Հոգեհանգիստ մանաւանդ պաշտօն պիտի կատարուի եկեղեցիին հիմնադիր - բարերար Պ. Վ. Յօհաննեանեանի ողբացեալ կողակցին յիշատակին։

Արարողութեանց պիտի նախագահէ եւ քարոզ հալէպի Առաջնորդ ԳԵՐ. Տ. ԱՐՏԱԻԱԶԴ ԱՐՔ. ՍԻՒՐՄԷԵԱՆ։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՏԱՐՕՆ - ՏՈՒՐՈՒԲԵՐԱՆի Հայր. Միութեանէն Էսիրի մասնաճիւղը պատրաստած կը տօնէ նոր Տարօն - Տուրուբերանի անկման 19րդ տարեդարձը՝ Յուլիս 8ին, սակայն անակնկալներու պատճառաւ յետաձգուած է Յուլիս 29ին կէսօրէ յետոյ ժամը 2ին։ Կը խնդրենք հասարակութենէն եւ կուսակցութիւններէն նկատի ունենալ այս թուականը։ Մանրամասնութիւնները մօտ օրէն եւ առանձին յայտնուելով։

ՄԱՐՍԻԼԻՈՑ ԲԻՒԹԱՆԱՑԻՆԵՐՈՒ Վերաշինաց Հայր. Միութեան ընդհ. անդամական ժողովը՝ այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2ին 1 Bld. du Gommier Bar du Noailles-ի մէջ։ Կարեւոր օրակարգ։ Ներկաներուն թիւը մեծ մասնութիւն կը համարուի։

ԼԻՈՆ, 20 յունիս.— «ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ» Լիոնի մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը վաղը չաբաթ երեկոյ ժամը 8ին, 130, Rue Boileau Արաբկիրի դպրոցի սրահին մէջ։ Կարեւոր հարցեր.— Նիւթական եւ բարոյական հաշուետուութիւն, կեդր. վարչութեան հրահանգներու ընթերցում, անդամներու պարտականութիւնները եւն.։

Ներկայանալ անդամներու ղրկուած հարցարան-քարթերով եւ ըլլալ խիստ ճշդապահ։

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

ՑԵՐԵԿՈՑԹ-ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած՝ ՓԱՐԻԶԻ ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

ՏԵՂԻ ՊԻՏԻ ՈՒՆԵՆԱՑ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ, 15 ՅՈՒԼԻՍԻՆ

ԺԱՄԸ 2ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԿՈՑ

ՄՈՒՐԱՏ-ՌԱՓԱՅԷԼԵԱՆ ՎԱՐԺ.ի ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՓԱՐԻԶԻՆ ՄԷՋ

26, Rue de Troyon, Sèvres.

Դեղարուեստական խնամեալ բաժին, մասնակցութեամբ հայ եւ օտար անուանի արուեստագէտներու։

Ճոխ սիւֆէ դիւրամատչելի գիներով։

Մուտք՝ 10 ֆրանք եւ 5 ֆրանք ազատ։

Հաղորդակ. միջոցներ.— Թրամուէյ թիւ 1, եւ մէթրօ՝ Pont de Sèvres.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՇԱՐԺԱՆԿԱՐ

ԱՆՆԱԽԸՆԹԱՑ ՆՈՐՈՒԻԹԻՒՆ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Ա. Մակարեան շարժանկարչ

կը ցուցադրուի **COEUR D'EXILÉ**

ԸՔՍՈՐՍԿԱՆԻ ՍԻՐՏ

Այս կիրակի ցորեկ, ժամը 3ին եւ իրիկուան ժամը 9ին

ԼԸ ՖՈՒԱՑԷ ՍԻՆԷՄայի մէջ, 90 Ռիւ տ'Օպաներ

(Հայ կաթոլիկներու նոր եկեղեցիին կից)

ՍԷՆԱՐԻՕ Ս. ԱԶԱՐԵԱՆԻ

Յուզիչ տոհմ 2250 մեթր երկարութեամբ ժապաւէնով

Այս ֆիլմին իրենց մասնակցութիւնը բերած են խիստ ճոխ դերասանները եւ դերասանուհիները։

Կը ներկայացուի նաեւ, դեկավարութեամբ *Յ. ՂԱԶԱՐԵԱՆի* «*ՆԱԽ ՄԵՌԱՆ, ՅԵՏՈՑ ԱՄՈՒՍՆԱՑԱՆ*» կատակերգութիւնը

Մուտք՝ Ա. կարգ 7.50 ֆրանք։ Բ. կարգ 5 ֆրանք։

ԵԹԷ ՀԱՅՐԵՆԱՍԱՂՋՈՒԹԵՆԷ ԿԸ ՏԱՌԱՊԻՔ

ԽՄԵՑԷՔ «ԵՐԵՒԱՆ» ԱՆԱՒՈՒՏ ՕՂԻՆ

ՍՏՈՐԵՒ ՆՇԱՆԱԿՈՒԱԾ ՊԻՏԱԿՈՎ

ՄԵՐԺԵՑԷՔ ԿԵՂԾԵՐԸ

Ֆրանսայի համար արտօնատէր

Société PEUREUX

12, Boulevard des Vignes, 12 MARSEILLE Tél. Colbert 58—10

ԼԻՈՆԻ եւ ՇՐՋԱԿԱՆԵՐՈՒ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ

D.N.BAHADOURIAN 32 rue Sévigné Lyon (Rhône)

ՆԻՄԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼ.—

M. H. Khatchadourian et Danielian 24, rue Assalit, Nice (A. M.)

ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՆ

Ա. ԾԵՐՏԻ ՏՈՄՍԱԿՆԵՐԸ

ԱՄԲՈՂՋ, ԿԷՍ, ՔԱՌՈՐԴ ԵՒ ՄԷԿ ՏԱՄՆԵՐՈՐԴ

ԿՐՆԱՔ ԳՆԵԼ ԱՅՍՕՐ ԻՍԿ, 22 ՅՈՒՆԻՍ, ՄԻՆՉԵՒ ԻՐԻԿՈՒԱՆ Ժ.9Ը

ՈՉ ՈՔԻ ԶԻ ՄԵՐԺՈՒԻՐ ՏՈՄՍԱԿՆԵՐԸ

բայց խուճապի տեղի չտալու համար, կը խնդրուի գնումը չյետաձգել վերջին վայրկեանին

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԻ ՄՈՒՏՔՆ Է՝ **2, AVE. RENÉ BOYLESVE**

A. GODOVANNIKOFF

30, Quai de Passy, Paris (16)

Tél. Jasmin: 01 - 50 **Métro: PASSY**

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ

ԾՈՎԱՍԱՐ ՉԱՐԴԱՐԵԱՆԻ

ՎԻՐԱԲՈՒԾ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԾ ՓԱՐԻԶԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ

Նախկին **stagiaire** Փարիզի հիւանդանոցներուն

եւ ցնօրէն Նէօյիի ատամնաբուժական Հաստատութեան

Հասցէն.— **139, Rue Lafayette (Gare du Nord-ի եւ Gare de l'Est-ի մօտիկը)**

Կ'ընդունի ժամը 9ից 12 եւ 2ից 8։

13 ՎԱՐԶՈՒԻ ԵՆ *Յուլիս ամսուան հասար դեղեցիկ* **13**

եւ օգտուն յարկաբաժիններ. Ջուր, կազ, ելեկտր. եւ կեդր. ջեռուցիչ։ Նպաստաւոր գիներով։ Դիմել՝

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆի *13 rue Pierre Curie.* K. Bicêtre Metro: Porte d'Italie.

ԲԱՑՈՒԱԾ Է

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԽԱՆԶԷՐԵԱՆի

ՍՐԴԻԿԱԿԱՆ ԴԵՐՁԱԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

97 Route d'Orléans. Cachan

Անգլիական եւ ֆրանսական ընտիր կերպասներ, վերջին նորաձեւութիւն, խնամուած կար։ Գիներու վրայ կարեւոր զեղչ։

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) R. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : Seb. Missakian

Rédaction & Administration — 17, Rue Damesme PARIS (13e)

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ եւ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ — Téléphone : Glacière 15-70

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ՇԱԲԱԹ 23 ՅՈՒՆԻՍ SAMEDI 23 Juin 1934

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՕՐԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Ջոխոսլաւիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

10 ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2529 — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՕՐՈՒԱՆ ՀՈԳԵՐԸ

—.—

Կարճ պատմյա մը, չըլլաններու մէջ, հաւաքական եւ անհատական խոսակցութիւններ առելորդ անգամ մը եւս կը հաստատեն թէ «գաւառ»ն ու խոնարհ խաւերը առելի գիտակցութեամբ կը հետեւին օրուան հոգերուն:

Այսպէ՞ս եղած է, միշտ, մեր պատմութիւնը:

Մինչ մեծ եւ «ուսումնական» ոստանները — Պոլիս կամ Թիֆլիս— կը սիրէին օրը իրիկուն ընել բիւզանդական վէճերով, գաւառը կամ ծայրագաւառը փարած էր իրական աշխատանքի:

Կը բաւէ յիշել միայն Օսմ. Սահմանադրութեան չրջանը, եւ բաղդատել, օրինակ— Պոլիսն ու Վասպուրականը:

Այսօր առելի մոայլ է պատկերը, այս պողոտաներուն վրայ:

Բաղդատեցէք, օրինակ, Փարիզն ու արեւելեան գաղութները իրարու հետ. նոյն իսկ Մարսէյլի հետ:

Անցնելով բուն հարցին, ըսենք թէ «գաւառ»ն ու խոնարհ խաւերը մտահոգութեան մատնուած են, թէ՛ քաղաքական եւ թէ՛ ազգային տեսակէտով:

Քաղաքականը չատ բարդ խնդիր է, անշուշտ, եւ ժողովուրդի գաւակները կը հետաքրքրէ այնքան որքան կապ ունի Հայաստանի ճակատագրին եւ Հայկական Դատին հետ:

Երկու խօսք միայն, այդ մասին,— Աչխարհի վիճակը մութ է, անակնկալները, փոթռանքներ կը պատրաստուին, պատերազմ, յեղափոխութիւն կամ որ եւ է փոթորիկ:

Արդ,— Ի՞նչ պիտի ըլլայ մեր վիճակը: Ի՞նչպէս պիտի դիմաւորենք անակնկալները, երբ իրար գդելով զբաղած ենք ամէն օր եւ ամէն տեղ: Զկո՞յ որ եւ է ճար, մէկ նշանախօսքի տակ համախմբուելու, գոնէ պառակտումները եւ անոնց չարիքները սահմանափակելու համար:

Եւ ինքնին կը ցցուի միացեալ ճակատի հարցականը:

Կը հարցնեն— կը հարցնենք մենք ալ— բոլորովին անկարելի՞ է ո՛րեւէ համաձայնութիւն, եղած ուժերուն միջեւ, այսքան վէրաներէ յետոյ:

Անկեղծօրէն կը յայտարարենք թէ՝ մենք ալ անձրկած ենք այս հարցումին առջեւ:

Ուրեմն, պիտի գոհանանք խորհրդածութիւններով:

Համերաշխութիւն մը կրնար գոյանալ քաղաքական հոսանքներու միջոցաւ, եւ ամէնէն առաջ անոնց միջեւ:

Դժբախտաբար, ձախողեցան բոլոր ձեռնարկները, եւ այ— սօր կուսակցութիւնները չատ առելի լարուած են իրենք իրենց միջեւ, քան բուն ժողովուրդը:

Համակալարները միշեւ որոշ տեղ մը գլուխ գլխի տուին Դաշնակցութեան հետ, լման ութ ամիս թուղթ մրոտելով եւ բանաձեւեր մշակելով (1931 սեպտ.-1932 մայիս) :կարգը եկած էր ատոբագրութեան, բայց խուսափեցան անփառունակ նահանջով մը:

Այդ օրէն ասդին, առելի լայն անջրպետ մը բացուած է երկու հոսանքներուն միջեւ:

Հնչակեանները «ես ու դուն»ի խնդիր ունին տարիներէ ի վեր, եւ մայրը մանուկը չի ճանչնար Ֆրանսայէն մինչեւ Ամերիկա:

Ամէն տեղ կան երկու, երբեմն երեք Ս.Դ. Հնչակեան կեդր. Վարչութիւն»ներ եւ «պաշտօնական օրկան»ներ: Արդ, մէկը միւսին դէմ սրբազան պատերազմ կը մղէ, չլսելով ոչ միայն կապմակերպութեանց մեքենան, այլ եւ չատ մը բարեխիղճ անհատներ— մակերպական մեքենան, այլ եւ չատ մը բարեխիղճ անհատներ— մնացորդները հին յեղափոխականութեան:

Համայնավարները ունին միայն մէկ «պարծանք» — խորտակելով պառակտումը, քայքայելով եղածը եւ խանգարելով գաղութներու ինքնապաշտպանութիւնը:

Ուրեմն, իրրեւ տիրական եւ միաճոյլ ուժ կը մնայ Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը որուն դէմ է՛ւ առանձին է՛ւ «միացեալ ճակատ»ով կը պայքարին միւսները:

Եղերականին հետ զաւեշտականն ալ յիշած ըլլալու համար, ըսենք թէ այդ միւսները իրարու հետ ալ համաձայն չեն, ո՛ր եւ է ծրագրի կամ քաղաքականութեան չուրջ: Զունին ոչ հոգեկան, ոչ ալ կազմական կապ, բացի Դաշնակցութեան դէմ բացուած «ճի—հատ»էն: Վկայ՝ Ղեւոնդ արք.ի սպանութեան առթիւ պարզուած երեւոյթները:

Այսպէս ըլլալով գլխաւոր հոսանքներուն կացութիւնը, ի՞նչ կարելի է ընել, ներկայ պայմաններուն մէջ:

Մեր կարծիքով, կացութեան բանալին կը գտնուի «անկուսակցական» զանգուածին ձեռքը:

Այդ զանգուածն ալ բազմաթիւ ճեղքեր եւ եթէ կ'ուզէք դասակարգեր ունի իր ծոցին մէջ:

Մեր խօսքը անոր առողջ, հայրենասէր եւ իսկապէս անկախ տարրի մասին է:

Եթէ այս տարրը, համաձայն իր համոզումներուն, առանց վերապահութեան որոշէ իր ճամբան, կարելի է բաւական պայծառացնել մթնոլորտը:

Երբ այս տարրը որոշէ իր դիրքը եղած կազմակերպութեանց եւ անոնց հետապնդած նպատակներուն հանդէպ, մաս մը ասդին, մաս մը անդին հակելով, կ'ունենանք ելք մը:

Այսինքն, չէզոք հասարակութիւնը իր գործնական աջակցութիւնն ընծայելով այս կամ այն քաղաքականութեան, կրնայ բարոյական ճնշում բանեցնել:

Անշուշտ առելի լաւ կ'ըլլար որ «անկուսակցական»ները իրենք բանաձեւ մը ներկայացնէին, քաղելով օրուան պահանջներէն եւ աջակցութեան հրաւիրելով բոլոր հոսանքները:

Բայց, ունի՞ն այդ քաղաքականութիւնը:

«Սէյիր» ընելով, մէկուն ժպտելով, միւսին քրթմնջելով ոչ Հայաստան կը շինուի, ոչ ալ գաղութները կը դիմանան: Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՂԵՒՈՆԴ ԱՐՔԵՊՍԿ.Ի ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴԱՏԸ

»»»··«««

Երկու այր եւ երեք կին վկաներ կը հարցաքննուին

»»»··«««

ՊՈՍԹՐՆԷՆ ԵՐԿՈՒ ԿԻՆ ՎԿԱՆԵՐ Կ'ԸՍԵՆ ԹԷ ԵՕԹԸ ՀՈԳԻ ՏԵՍԱԾ ԵՆ ՆՈՅ. 26ԻՆ ՇՕՄԸԹ ԷՎԸՆԻՒ ԵԿԵՂԵՑԻԻՆ ՄԷՋ

ԵՐՐՈՐԴ ՆԻՍՏ

(ՄԱՆԱՒԱՆՈՐ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆԻՆ «ՅԱՌԱՋ»Ի)

ՆԻՒ ԵՈՐՔ, 12 յունիս.— Ղեւոնդ արք.ի սպանութեամբ ամբաստանուած ինը կալանաւորներուն դատավարութիւնը այսօր չարունակուեցաւ « Ձիներըլ Սէչընս»ի մէջ— 14 երդուեալներու առջեւ, նախագահութեամբ դատաւոր Քորբիկըի: Լսուեցան երկու այր եւ երեք կին վկաներ, որոնց երկուքը Պոսթոնէն: Վերջին վկային հարցաքննութիւնը դեռ չաւարտեցաւ եւ պիտի վերսկսի վաղը:

Ժամը 10էն քիչ առաջ պաշտպան գլխաւոր փաստաբան Պէնթըն դատաւորին յայտնեց թէ այս դատին հայ փաստաբան Պ. Վահան Գարտաշեան նախորդ երեկոյ մեռած էր:

Անմիջապէս վերսկսաւ վկայ Պ. Սարգիս Տէմիրճեանի հարցաքննութիւնը պաշտպան փաստաբան Շերիսընի կողմէ, որուն ստացած պատասխաններուն ամփոփումն է հետեւեալը.—

Տէմիրճեան Ս. Խաչ եկեղեցւոյ պատարագի թափօրին մասնակցած է, դանուելով Դուրեան արք.ի անմիջական եռակը: Դանակը տեսած է միայն Դուրեանի դանակահար ըլլալէն, վիրաւորեալին պահարանը փոխադրուելէն, դուրսը « Տոքթո՛ր, տոքթո՛ր» պոռալէն եւ ազմուկի ու չփոթութեան մէջ եռ դալէն վերջ: Տէմիրճեան տեսած էր դանակը եկեղեցիի կեդրոնական անցքին նստարանի մը քով:

Վկան յայտնեց թէ դանակը տեսած էր այն տեղը ուր Լէյլէկեան կեցած էր Դուրեանի առջեւ եւ չարժած էր ձեռքերը: Բաւ թէ ինք վերցուցած չէր դանակը եւ տեսած ալ չէր զայն վերցնողը: Նորէն կրկնեց թէ դէպքին հետեւանքով նոյն պահուն կորնթոսցած էր ինքզինքը:

Պ. Շերիսըն այս առթիւ ցոյց տալ տուաւ դանակը, որ միջին մեծութեամբ սովորական դանակ մըն էր:

Շարունակելով պատասխանել Պ. Շերիսընի, վկայ Տէմիրճեան ըսաւ թէ տեսած է Վարդան Տիրատը (Հնչակեան) Դուրեանի բողոքի միքինկէն եռք եւ այդ անձն է որ իրեն թարգման եղած է դեկտ. 24ին՝ ոստիկանատան մէջ:

Շերիսըն եւ դատախազը իրենց կարգին քանի մը անգամ քննեցին ու հարցաքննեցին վկայ Պ. Տէմիրճեանը, որ չկրցաւ բացորոշապէս ըսել թէ ամբաստանեալ Նշան Սարգիսեան Ս. Խաչ եկեղեցւոյ մէջ սպանութեան պահուն ի՛նչ բրած էր: Երկմ ըսած էր թէ Մ. Լէյլէկեան Դուրեանի առջեւ կանգնած գլուխը կը չարժէր եւ ձեռքով չարժումներ կ'ընէր— իսկ Ն. Սարգիսեան ծունկի եկած էր եւ կամ Դուրեանի ձեռքը կը բռնէր:

Շերիսըն կրկին կարդաց Տէմիրճեանի պատասխանը 1933 դեկտեմբեր 24ին եւ 1934 յունուար 16ին, ոստիկանութեան պաշտօնեաներուն առջեւ: Այս պատասխանները համապատասխան չէին դատարանի առջեւ անոր տուած այժմու վկայութենէն, մանաւանդ Լէյլէկեանի եւ Սարգիսեանի դիրքերու եւ չարժումներու մասին սպանութեան ժամանակ:

ՏԻԿ. ՁԷՄԻԼ ՏԷՄԻՐՃԵԱՆԻ ՎԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ Մ. ՋԱՏԻԿԵԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

Դատախազ Ալէքսանդր Քամինսկի հինգ վայրկեան դադարէ եռք առտուան ժամը 11.35ին վկայի աթոռը կը կանչէ Տիկին Ճէմիլ Տէմիրճեանը, Պրուքլինէն, որ օրինական երդումն ընելով, հայ թարգման Պ. Թէքթէլեանի միջոցաւ կը պատասխանէ դատախազի հարցումներուն:

Տիկին Ճ. Տէմիրճեան կ'ըսէ թէ ազգական չէ նախորդ վկայ Ս. Տէմիրճեանի, թէ ամուսնացած է եւ աղջիկ մը ունի: 1933 օգոստոս ամսուն կիրակի օր մը Լէքօփթիան, (Ն. Ճ.) իր բնակարանին վրայ ամերիկեան դրօշ բարձրացուցեր եւ յետոյ վար առեր է անձրեւին պատճառաւ, թէ Մ. Զատիկեան ներկայ եղած է հոն եւ ըսած է.—«Երբ Ամերիկականդրօշ կը բարձրացնէք կարծես սիրոս դանակ կը խրուի: Ինչո՞ւ հայկական դրօշ ալ չէք բարձրացներ: Մենք այդ դրօշին համար չատ արիւն թափած ենք: Ինչո՞ւ Առաջնորդը ոտքի տակ առաւ մեր դրօշը: Ինչո՞ւ անձնական պահակով կը պտտի հիմա »: Տիկին Ճ. Տէմիրճեան ցոյց տուաւ ամբաստանեալներու աթոռին վրայ նստած ընկ. Մ. Զատիկեանը:

Պաշտպան փաստաբան Շերիսընի հարցաքննութեան մէջոցին Տիկ. Ճ. Տէմիրճեան, ի միջի այլոց, սա պատասխանները տուաւ.

= Ես հայ դրօշի մասին չեմ ուզեր խօսիլ եւ հասկնալ:

— Դուք հայ չէ՞ք:

= Ես հայ եմ եւ բողոքական (այս վերջին բառը ուժեղ շեշտով):

— Ինչո՞ւ չէիք ուզեր լսել հայ դրօշի մասին:

= Զէի ուզեր լսել այդ դրօշի մասին, որովհետեւ այդ դրօշին համար չատ անմեղ արիւն թափուած է:

— Ե՞րբ եւ ինչո՞ւ:

= Երբ տարագրուեցանք՝ հազարաւորներ մեռան այդ դրօշին համար:

Այնուհետեւ վկան ըսաւ թէ անմիջական նախապաշարում կազմած չէ Զատիկեանի մասին, որովհետեւ անիկա խօսած է դրօշի մասին, ոչ ալ այդ խօսակցութենէն եռքը:

Յետոյ յայտնեց թէ Զատիկեան ըսած չէ որ պիտի սպաննէ Արք.ը, եւ ոչ ալ ո եւ է հակառակ խօսք ըսած է ամերիկեան դրօշին դէմ:

ՏԻԿԻՆ ԼԻԼՍԻ ԱՆՈՒՇԵԱՆԻ ՎԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԼԷՅԼԷԿԵԱՆԻ ԵՒ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

Կէսօրէն եռք, ժամը 2.15ին դատախազ Ա. Քամինսկի վկայի աթոռը կը կանչէ Տիկին Լիլսի Անուշեանը (Պոսթոնէն), որ կուտայ հետեւեալ վկայութիւնը.

*— « 1933 Նոյեմբեր 26ին Պոսթոն Շոմըթ Էվընիւի Հայոց եկեղեցին գացի տեսնելու Դուրեան Արքեպ.ի պատարագը: Ներքնայարկը գացի կիներու լուացարանը երթալու համար: Սրահին մէջ տեսայ Տիկին Սարգիսեանը եւ երկու կիներ կային սրահին դուռնը: Իսկ ներսը կանանց լուացարանին առջեւ 7 այլ

,,ԱՆԴՈՒՆԻՔ Ս. ՓԱՐԱՋԱՆՈՎԸ,,

»»»··«««

Ա. Ս. Պետրոսեան վարժարանի տնօրէնը, որ ամբողջ քսան տարի անդադար աշխատած է հայ մանուկներու կրթութեան ասպարէզին մէջ, ինչպէս գիտենք, Ամերիկա մեկնած է իր ընտանիքով։ Ան ուղեւորուած է «Ամերիկա» շոգենաւով։

Ս. Ս. Պետրոսեան վարժարանը հիմնուած է 1925 թուականին։ Ան ունեցած է 15 տարուան գոյութիւն։ Ներկայիս ան ունի 3 մասնաշէնքեր, 9 դասարան, 7 դէպ 9 դասարանական սենեակներ, 8 դէպ 8 տիպարան սրահներ, 3 մսուր, 2 մանկապարտէզ, 2 մարզադաշտ, 1 ընդարձակ սրահ, 1 գրադարան, 1 լաբորատորիա, 1 ընդարձակ ճաշարան, 1 ընդարձակ խոհանոց, 1 ընդարձակ պահեստ, 1 ընդարձակ նկուղ, 1 ընդարձակ ջեռուցարան, 1 ընդարձակ ջրհոր, 1 ընդարձակ ջրամբար, 1 ընդարձակ ջրաղաց, 1 ընդարձակ ջրաղացապետ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետուհի, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանիք, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհի, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայր, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայր, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայր, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայր, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայր, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայր, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայր, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայր, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայր, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայր, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայր, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայր, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհի, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջան, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանի, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական, 1 ընդարձակ ջրաղացապետ, 1 ընդարձակ ջրաղաց, 1 ընդարձակ ջրհոր, 1 ընդարձակ ջրամբար, 1 ընդարձակ ջրաղաց, 1 ընդարձակ ջրաղացապետ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանի, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջան, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհի, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայր, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայր, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայր, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայր, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայր, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայր, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայր, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայր, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկի մայրիկ, 1 ընդարձակ ջրաղացապետական ընտանեկան շրջանակի անդամուհիի մայրիկ

Ա. ՉԻՉՈՒՆՑ անվ. ԱՐՎԵՍՏԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏԱԿԱՆ ՑԱՍԱԽՈՒՄԲ

Ուրբաթ, 24 մարտի, ժամը 19-ին

ՀՈԳԵՎՈՐ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹՅՈՒՆ

Ա. Ս. ՊՈՒՇԿԻՆԻ ԵՐԿԵՐԻ

Մասնակցում են՝ Ա. Ալեքսանդրովը, Ա. Ասլանովը, Ա. Բաբաջանյանը, Ա. Բորիսենկոն, Ա. Գոլդենվեյզերը, Ա. Գրիգորյանը, Ա. Դոլուխանովը, Ա. Զեյդլերը, Ա. Իգումնովը, Ա. Իոֆֆեն, Ա. Կամենսկին, Ա. Կոնյուսը, Ա. Կորեցկին, Ա. Կրեյնը, Ա. Կրիլովը, Ա. Կրիչինսկին, Ա. Կրչմարյանը, Ա. Կրչմարյանի կինը, Ա. Կրչմարյանի որդին, Ա. Կրչմարյանի դուստրը, Ա. Կրչմարյանի թոռնիկը, Ա. Կրչմարյանի թոռնիկի կինը, Ա. Կրչմարյանի թոռնիկի որդին, Ա. Կրչմարյանի թոռնիկի դուստրը, Ա. Կրչմարյանի թոռնիկի թոռնիկը, Ա. Կրչմարյանի թոռնիկի թոռնիկի կինը, Ա. Կրչմարյանի թոռնիկի թոռնիկի որդին, Ա. Կրչմարյանի թոռնիկի թոռնիկի դուստրը, Ա. Կրչմարյանի թոռնիկ

բնայէն, Ն.Ե.), որ կը վկայէ թէ օթոմոպիլի նորոգող է եւ երեք տարիէ ի վեր անդամ 181րդ փողոցի Ս. Խաչ եկեղեցիին, ուր ըշԸՐ է (դռնապան)։ Վկայի աթոռէն վար առաջնորդուելով ցոյց տուաւ եւ ձեռքը դնելով ամբաստան-եալներուն վրայ յայտնեց թէ դեկտ. 24ի ապահովութեան օրը Ս. Խաչ եկեղեցիին մէջ տեսած է Էյլէկեանը, Սարգիսեանը, Զաուիկեանը, Մխիճանեանը, Զալըգեանը եւ Սարաֆեանը։ Թէ այդ օրէն առաջ եկեղեցիին մէջ երբեք տեսած չէր Սարգիսեանը։ Թէ կասկածելով հետեւած է Սարգիսեանի շարժումներուն եւ եկեղեցիէն դուրս տեսած է որ ան աչք կ'ընէր հետու անկիւն մը կեցած երկու անձերու։ Թէ՝ ան եկեղեցիին մէջ նստած էր 5րդ կամ 6րդ նստարանին վրայ աջ կողմը, թեւին անկիւնը եւ դուրս կ'երթար կուգար։

Համփայեան բաւ թէ Զալըգեան եւ Սարաֆեան նստած էին 3րդ նստարանին ձախ կողմը։ Ինք եւեւնին էր եւ տեսած է որ Զալըգեան եւ Սարաֆեան աչք կ'ընէին Էյլէկեանին ու Սարգիսեանին։ Թէ՝ Դուբեան սրբազան պատարագի թափօրով ներս մտնելով անցած էր անոնց նստարանէն, բայց Զալըգեան ու Սարաֆեան իրենց տեղէն ելլելով անոր եւեւը գացին։ Ինք՝ վկայ Համփալեան ջանացած է բռնել զանոնք։ Իսկ 5րդ նստարանէն Էյլէկեան ցատկած է սրբազանին վրայ։ Գալով Մխիճան Զաուիկեանի, ան՝ թէեւ ձախ կողմը նստած էր, բայց ինչպէս եղած է չի գիտեր, աչ կողմէն ցատկած է սրբազանին վրայ եւ բռնած է կուրծքէն ու կռնակէն։ (Վկան դատարանի պաշտօնեայի մը վրայ ցոյց կուտայ Զաուիկեանի բռնելու կերպը)։ Այդ միջոցին Պ. Համփալեան մեծապէս յուզուած էր։

Ժամը 4 ըլլալով դատավարութեան չարունակութիւնը յետաձգուեցաւ վաղուան։

»»»··«««

Մոսկուա կը վերակազմէ պատերազմական գործավարութիւնը

ՓՈՓՈԽՈՒԹԻԻՆ ԱՆՈՒՆԻՆ ԵՒ ԿԱՐԳ ՈՒ ՍԱՐՔԻ

Մոսկուայէն կը հեռագրեն թէ կեդր. Գործադիր Կոմիտէն յունիս 20ին վաւերացուց պատերազմական պաշտօնատան վերակազմութեան ծրագիրը։ Նոր կարգադրութեամբ, ընդհատած է ռազմական յեղափոխական խորհուրդը, իսկ պատերազմական գործավարութիւնը պիտի կոչուի «Նարկոմոպորոնա»,— Պաշտպանութեան գործավարութիւն։ Զօր. Վորոշիլով կը մնայ գործավար, երկու փոխանորդներով, Կամարնիկ եւ Թուխաչեւսկի։ Ընդհատած է պատերազմական գործավարութեան «կոլլեգիա»ն (խորհրդակցական մարմին), համաձայն մարտ 15ի հրամանագրին որով կը ընդունին բոլոր գործավարութենից այդ կարգի մարմինները։ Պիտի կազմուի զինուորական նոր խորհուրդ մը, 40—70 անդամներով։

Նոր հրանգիզ՝ «սասարդմ-իեաերդմ»ի

Պ. Ակուլով, Ս. Միութեան պետական դատախազը, չորքերեակեան մը ուղղելով նահանգային դատախազներու, կը հրամայէ աւելի խստօրէն հետապնդել ահաբեկիչները, որոնք «դատակարգային պայքար» կը մղեն գիւղերու մէջ։ Պետական դատախազը կ'ըսէ թէ վերջերս աւելի յաճախակի գործած են հունձքերը պահպանող ջոկատներու դէմ սարքուած ահաբեկումները ու թշնամական յարձակումները, մանաւանդ Սեւ Հողերու շրջանին եւ մասամբ Ուկրայինայի մէջ։ Դատակարգային թշնամիները պայքարը մասնաւորապէս կ'ուղղեն «պիոներ»ներու դէմ (սկաուտ), որոնց յանձնուած է հունձքերու պաշտպանութիւնը, ինչպէս եւ կոմսոմոլներու թեթեւ հեծելազօրքին դէմ, որոնք գիշեր ցերեկ արմտիքի գոգեր կը փնտռեն ցորենի դաշտերուն մէջ։ Պետական դատախազը կը պահանջէ արագօրէն եւ անողոքմտաբար գործադրել գերագոյն պատիժը։ Ամէն դատախազ պէտք է անմիջապէս իրեն լուր տայ բռնուած եւ պատժուած ահաբեկիչներու մասին։

Ֆրանսա եւ Ռումանիա կը ցնծան

ՁՊԻՏԻ ՀԱՆԴՈՒԻԾԻՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐՆԵՐՈՒ ՎԵՐԱԴՆՈՒՈՒԹԵԱՆ

Հինգշաբթի օր բացառիկ նիստ մը գումարեց Ռումանիոյ խորհրդարանը, ի պատիւ Ֆրանսայի արտաքին նախարարին, որ այս առթիւ պատուակալ քաղաքացի հռչակուեցաւ։ Բարի գալուստի խօսքերէն յետոյ, ճառ մը խօսեցաւ Պ. Թիթուլէսքօ, Ռումանիոյ արտաքին նախարարը, չեչեւլով.

— «Հաշտութեան դաշնագիրները հազիւ ստորագրուած, լսեցինք ձայներ որոնք յանուն արդարութեան կը պահանջէին անդամահատել մեր ազգային ժառանգութիւնը։ Մարդիկ ամբողջ հազար տարի թոյլ տուին որ օտար լուծի տակ պահեն մեր ցեղակից եղբայրները, եւ դաշնագիրներու ստորագրութենէն հօթը տարի յետոյ հանդիսաւորապէս կ'ըսեն մեզի թէ դաշնագիրները յաւիտենական չեն։ (Խօսքը ուղղելով Պ. Պառթուի), պարոն նախարար, յանուն ռումանական ազգին, պարտականութիւն կը սեպեմ յայտարարել, ձեր ներկայութեանը եւ ամբողջ աշխարհի աչքերուն առջեւ որ, եթէ երբեք մարդիկ միաբէ կ'անցընեն մէկ քառակուսի հող պահանջել մեր ներկայ ստացուածքէն, Ռումանացիներու անյեղլի պատասխանը պիտի ըլլայ,— ՈՉ, ՈՉ, ԵՐԲԵ՛Ք»։

Այս յայտարարութիւնները ընդունուեցան որոտընդոստ ծափերով։ Ցետոյ խօսք առաւ Պ. Պառթու—որ պատմելէ յետոյ կարոլ Թագաւորին հետ ունեցած խօսակցութիւնը, յայտարարեց.

—«Հաշտութիւնը ձեզի վերադարձուց այն սահմանները որ ձեզի կը պատկանէին։ Անոնք ձեր սեփականութիւնը պիտի մնան։ Գիտցէք որ եթէ դպչին ձեր մէկ քառակուսի սանթիմէթը հողին, Ֆրանսա ձեր կողքին պիտի ըլլայ։ Դուք պիտի ունենաք Ֆրանսայի աջակցութիւնը, ձայնը եւ սիրտը»։

Հ. Յ. Դ.

ՓԱՐԻԶԻ «ԵԳԻՊՏԱՑԻ» ԿՈՄԻՏԷՆ ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի բոլոր ընկերները յառաջիկայ երեքշաբթի, ժամը 8.30ին, Au Clair de Lune սրճարանի վերնայարկը։

Օրակարգ՝ Շրջանային Ժողովի օրակարգերու ճնճուքիւն։

ՎԻՆԻ Կոմիտէն ընկերական ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի երեք խումբերու Քրիստափոր, Մուրատ եւ Ռոստոմ (Շաս) բոլոր ընկերները այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը 7.30ին Խաժակ Ակումբին մէջ։ Շատ կարեւոր օրակարգ։ Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է։

ՍԱԼԷՆ ՏԷ ԺԻՐՈՑԻ Բարձէն Սալէնի խումբի ընկերական ժողովը, վաղը կիրակի Սալէնի մէջ։ Կարեւոր օրակարգ։

ՓՈՆ Տ'ՕՊՆԱՑԻ Կարիւն ենթակոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը՝ վաղը կիրակի, ընկեր Նիկողոս Կլկլդեանի բնակարանը։ Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է։ Տեղի կ'ունենայ պատգամաւորիշնորհութիւն։ Ժողովէն վերջ նոր թեկնածուներ կրնան ընդունուիլ։

ՍԷՆ ԹՐԷՓԻՒՆի «Ատոմ» ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ «Կեփին», «Գոհշք»եւ Սէն Շամոնի «Վարուժան» խումբը վաղը կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2ին Դաւրեան Գրադարանը։ Խիստ կարեւոր օրակարգ։

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Հ. Յ. Դ. Պատ. Միութեան ընդհ. ժողովը վաղը կիրակի առաւօտ ժամը 10ին Միութեան Գրադարանին մէջ։ Կարեւոր օրակարգ։ Պարտաւորիչ ներկայութիւն։

ՏԻՒՒՆի կոմիտէն անդամական ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ Քրիստափոր, Ռոստոմ եւ Զաւարեան խումբերու բոլոր ընկերները, վաղը կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2ին Հ. Յ. Դ Տան մէջ։ Օրակարգ նախորդ ժողովի շարունակութիւնը։

ՎԱԼԱՆՍի «Քրիստափոր» ենթակոմիտէի ժողովը տեղի կ'ունենայ այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին սովորական հաւաքատեղին։

ՍԳԱՀԱՆԴԷՍ

ՄԻՒՔԱՑԻ ՎԱՐԱՆԴԵԱՆի յիշատակին

Կազմակերպուած ՓԱՐԻԶԻ եւ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒ ԲՈԼՈՐ ԿՈՄԻՏԷՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ

Այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Salle de GÉOGRAPHIEի մէջ
184, Boulevard St. Germain:

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿԵՐ **ՀԱՄՕ ՕՀԱՆՋԱՆԵԱՆ**

Կը խօսին՝ ընկերներ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ եւ Ս. ՍԱՍՈՒՆԻ (Ֆրանսերէն)

ցարգանքի խօսք՝ ընկերվարական Միջազգայնի Գործադիր Մարմնի անդամներու կողմէ՝

ԱԲՐԱՄՈՎԻՉ (Ռուս. Սոցիալ-Դեմոկրատ),
ՍՈՒԽՈՄԼԻՆ (Սոցիալ-Յեղափոխական),
ԿՎԱՐՑԱԻԱՉԷ (Վրաց Սոցիալ-Դեմոկրատ),
JEAN LONGUET Ֆրանսացի ընկերվարականներու կողմէ,

Գեղարուեստական բաժինն կը մասնակցի.— *Օր. ՇԱՀՎԱՄԵԱՆ* եւ *Mme. SERVOIS* (ջութակ), *Mr SAUVANON* (ջութակ), *Mlle HOLTLUS* (բաւ-ջութակ), *Mr Hantzberg* (դաշնակ)։

Կը նուագեն *Chopin*ին, *Hayden*ին, *Godel*ին եւ *ԿՈՄԻՏԱՍ*ին։

Կ'արտասանէ օրիորդ *ՕՍՄԱՆՃԵԱՆ*

Մուտքը անդամակցութեան համար 2 ֆրանք։

ՑԵՐԵԿՈՑԹ

ՄԱՅԻՍ 28Ի ՏՕՆԻՆ ԱՌԹԻԻ

կազմակերպուած

Հ. Յ. Դ. «ԱՐՂՈՒԹԵԱՆ» ԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ

Հովանաւորութեամբ ԶԱՒԱՐԵԱՆ ԿՈՄԻՏԷԻ

վաղը կիրակի ցերեկ ժամը *2.30*ին

Եավիլ, *Salle Patin*ի մէջ, *114 Grande Rue*

Կը խօսին՝ ընկ. Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ եւ ընկերուհի ԷԼԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ

Գեղարուեստական ճոխ բաժին, մասնակցութեամբ փարիզահայ
ՍԻՓԱՆ երգչախումբի, ղեկավարութեամբ Ընկ. ՍԱՔՈ ՅԱԿՈԲԵԱՆի
Մասնակ սիրուած երգեր
Օր. Հուլիս. ֆնեազեան եւ Պ. Գր. ՄԷՔԻԷԼԵԱՆ (մեներգ)
Հայկական շուրջպարեր, լեռնական եւ կովկասեան պարեր «Միփան»ի կողմէ, մասնակցութեամբ թառիսթ ՌՈՒԲԻԼԻի։

ՄՈՒՏՔ 5 ՖՐԱՆՔ

Հաղ. միջոց.— Pont de Sèvres մէթրոյէն առնել թիւ *1* թրամ. եւ իջնել Ancien Mairie. կամ ՍԷն Լազարէն կառնէ ուղիւ իջնել Chaville-R D.

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Հ. Յ. Դ. ՍԷՆ ԺԻՒԼԻԷՆ ԱՆ ՍԷՆԹ ԱԼՊԱՆի «ՎՐԻԺ» ԽՈՒՄԲԻ ԿՈՂՄԷ

Վաղը, կիրակի առաւօտէն մինչեւ երեկոյ
Ժլավիագ, Իւզին ատ կոշէի ընդարձակ ծառաստանին մէջ
Բանախօսութիւն, երգ, արտասանութիւն, նուագ եւայլն։
Կը հրաւիրուին Փրիվայի եւ շրջաններու հայրենակիցները։
Մուտքը ազատ է։

ՓԱՐԻԶԻ Վրացիներու Միութիւնը կը ծանուցանէ թէ վաղը, կիրակի, կէս օրէ վերջ ժամը 3ին, Փորթ ՍԷնթ Ուէն (Մէթրօ՝ Փորթ Քլիանքուռ), տեղի պիտի ունենայ Սգահանդէս՝ ի յիշատակ Վրաց ազգային հերոս իշխան ԶՕԼՕՓԱՇՎԻԼիի։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Մարսէյլ — Փրատոյի Ս. Թարգմանչաց Մայր — եկեղեցւոյ Կրօն. Ընկերակցութիւնը կը ծանուցանէ թէ՝ Սրբոց Թարգմանչաց Սահակի եւ Մեսրոպի տօնին առթիւ վաղը Կիրակի հանդիսաւոր Ս. Պատարագ պիտի մատուցուի եւ Հոգեհանգիստի մասնաւոր պաշտօն պիտի կատարուի եկեղեցւոյն հիմնադիր - բարերար Պ. Վ. Խօրասանճեանի ողբացեալ կողակցին յիշատակին։

Աբարողութեանց պիտի նախագահէ եւ քարոզէ Հալէպի Առաջնորդ ԳԵՐ. Տ. ԱՐՏԱԻԱԶԴ ԱՐՔ. ՍԻՒՐՄԷԵԱՆ։

Տպարան "ԱՐԱՔՍ"

Ս. ՓՈՂՀԱՐԵԱՆ
70, RUE PAUL - BERT, 70, LYON

մտնել Սիկէմայի ճիշդ բովի դռնէն քակին մէջ

Տպագրութեան վերաբերեալ ձեր բոլոր գործերու համար ուրիշ տեղ դիմելէ առաջ, այցելեցէ՛ք միայն մէկ անգամ տպարան «Արաքս», Ս. Փողհարեանի, որ բարեխղճօրէն կը ստանձնէ ձեր բոլոր տպագրական գործերը, ԽԻՍՏ ԱԺԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ։

Գուշակներէն եկած ապսպրանքներուն փութով ընթացք կը տրուի։

Վերջերս ստանձնեցինք Հրանտ - Սամուէլ գրատան՝ (Պալէնց) Լիոնի ընդհանուր գործակալութիւնը, այս առթիւ ուրեմն մեր քով պիտի գտնէք բոլոր հեղինակներու գիրքերը ազգային գրական, վիպական, դպրոցական եւ թատերական։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՒ

«ՀԱՄԱԶԳԱՑԻՆ»ի Լիոնի մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը ութին, 130, Rue Boileau Արաբկիրի դպրոցի սրահին մէջ։ Կարեւոր հարցեր.— Նիւթական եւ բարոյական հաշուետուութիւն, կեդր. վարչութեան հրահանգներու ընթերցում, անդամներու պարտականութիւնները եւն.։

Ներկայանալ անդամներու զրկուած հարցարան-քարթերով եւ ըլլալ խիստ ճշդապահ։

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Բարձր Հայքի Հայր. Միութեան Վարչութեան ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր անդամները վաղը, կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2.30ին 6 Բիւ Փըթիթ Մարի, ճաշարան Արարատի մէջ։

Ջ. Ո. Մ.ի Մարսէյլի մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը վաղը, կիրակի, կէս օրէ վերջ ժամը 3ին, Պար տիւ Կլօպի սրահին մէջ։ Խիստ կարեւոր օրակարգ։

ՏԱՐՕՆ - ՏՈՒՐՈՒԲԵՐԱՆի Հայր. Միութեան Տէսինի մասնաճիւղը պատրաստած էր ասնելու Տարօն - Տուրուբերանի անկման 19րդ տարեդարձը՝ Յուլիս 8ին, սակայն անակնկալներու պատճառաւ յետաձգուած է Յուլիս 29ին կէսօրէ յետոյ ժամը 2ին։ Կը խնդրենք հասարակութենէն եւ կուսակցութիւններէն նկատի ունենալ այս թուականը։ Մանրամասնութիւնները մօտ օրէն եւ առանձին յայտարարով։

*ՄԱՐՍԻԼԻՈՑ ԲԻՒԹԱՆԱՑԻՆԵՐՈՒ Վերաչինաց Հայր. Միութեան ընդհ. անդամական ժողովը՝ վաղը կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2ին 1 Bld. du Gommier Bar du Noailles*ի *մէջ։ Կարեւոր օրակարգ։ Ներկանութիւն կը մեծամասնութիւն կը համարուի։*

Ջ. Ո. Միութեան Լիոնի մասնաճիւղի Վարչութիւնը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր անդամները այսօր, Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, 181, Գուրս Լաֆայէթ, Բաֆէ տը լա Կաոր ներքնասրահը։ Օրակարգ.— Շրջաբերականի ընթերցում եւ ընթացիկ հարցեր։ Ներկայանալ անդամատետրով եւ որոշեալ ժամուն։

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

ՑԵՐԵԿՈՑԹ-ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած՝ ՓԱՐԻԶԻ ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

ՏԵՂԻ ՊԻՏԻ ՈՒՆԵՆԱՅ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ, 15 ՅՈՒԼԻՍԻՆ
ԺԱՄԸ 2ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԵԿՈՈ
ՄՈՒՐԱՏ-ՌԱՓՓԱԶԷԼԵԱՆ ՎՐԺ.ի ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՓԱՐՔԻՆ ՄԷՋ
26, Rue de Troyon, Sèvres.

Գեղարուեստական խնամեալ բաժին, մասնակցութեամբ հայ եւ օսար անուանի արուեստագէտներու։

Ճոխ սիւֆէ դիւրամատչելի գիներով։
Մուտք՝ 10 ֆրանք եւ 5 ֆրանք տղայոց։
Հաղորդակ. միջոցներ.— Թրամուէյ թիւ 1, եւ մէթրօ՝ *Pont de Sèvres.*

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԹԱՐԺԱՆԿԱՐ

ԱՆՆԱԽԸՆԹԱՑ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Ա. Մակարեան շարժանկարը

կը ցուցադրուի **COEUR D'EXILÉ**

ԱՔՍՈՐԱԿԱՆԻ ՍԻՐՏ

Վաղը Կիրակի ցորեկ, ժամը 3ին եւ իրիկուան ժամը 9ին
ԼԸ ՖՈՒԱՅԷ Սինեմային մէջ, 90 Ռիւ տ'Օպաներ
(Հայ կաթոլիկներու նոր եկեղեցիին կից)

ՍԷՆԱՐԻՕ Ս. ԱԶԱՐԵԱՆԻ

Ցուզիչ տեսարանները 2250 մեթր երկարութեամբ ժապաւէնով

Այս ֆիլմին իրենց մասնակցութիւնը բերած են խիստ ծանօթ դերասանները եւ դերասանուհիները։

Կը ներկայացուի նաեւ, ղեկավարութեամբ *Յ. ՂԱԶԱՐԵԱՆի*
«ՆԱԽ ՄԵՌԱՆ, ՅԵՏՈՑ ԱՄՈՒՍՆԱՑԱՆ» կատակերգութիւնը
Մուտք Ա. կարգ 7.50 ֆրանք։ Բ. կարգ 5 ֆրանք։

Hôtel des Sociétés Savantes

28, Rue Serpente et 8, Rue Denton Paris (6)
(Métro: St. Michel et Odéon)

Պ. Պէրնար Վ.Ահէ, իրաւաբան ֆրանսական եւ միջազգային օրէնքներու, Ծունիս 28ի հինգշաբթի իրիկուան ժամը 8·30ին ֆրանսերէն բանախօսութիւն մը պիտի տայ Սօսիէթէ Սավանթի սրահին մէջ նիւթ ունենալով ՄԱՄՈՒԼԻ ՕՐԻՆՔԸ (1881 յուլիս 29) ՄԱՄՈՒԼԻ ԵՒ ՈՒՐԻՇ ՀԱՅԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՄԻՋՈՑԱՒ ԳՈՐԾՈՒԱԾ ՈՃԻՐՆԵՐՆ ՈՒ ՑԱՆՑԱՆՔՆԵՐԸ (դրդում ոճրագործութեան եւ հրապարակային անուանարկութիւն եւ վիրաւորանք)։ ՀԵՏԱՊՆԴՈՒՄ ԵՒ ՊԱՏԻԺ։

Սրահին դռները հասարակութեան համար բաց պիտի ըլլան ժամը 8·15էն սկսած։ Սահմանափակ թիւով տոմսակներ հանուած են, պէտք է աճապարել եւ տեղ ապահովել։

ԾԱՆՕԹԵՐՈՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ 3 ՖՐԱՆՔ

Ծունիս 10էն սկսած տոմսակ կարելի է ապահովել Պրն. Պ. Վահէի գրասենեակէն, 94, ռիւ Սէն Լազար, Փարիզ, (կառ Սէն Լազար) «Յառաջ»ի խմբագրատունէն եւ Սօսիէթէ Սավանթի դռնապահէն։

13 ՎԱՐԶՈՒԻ ԵՆ *Ծուլիս ամսուան հաւար դեղեցիկ եւ օգտաւէտ յարկաբաժիններ։ Ջուր, կազ, էլեկտր. եւ կեդր. ջեռուցիչ։ Նպաստաւոր գիներով։ Դիմել՝* **13**

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ *13 rue Pierre Curie.* K *Bicêtre Metro: Porte d'Italie.*

ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՆ

Ա. ԾԵՐՏԻ ՏՈՄՍԱԿՆԵՐԸ

ԱՄԲՈՂՋ. ԿԷՍ, ՔԱՌՈՐԴ ԵՒ ՄԷԿ ՏԱՍՆԵՐՈՐԴ

ԿՐՆԱՔ ԳՆԵԼ ԱՅՍՕՐ ԻՍԿ, 23 ՅՈՒՆԻՍ, ՄԻՆՉԵՒ ԻՐԻԿՈՒԱՆ Ժ.9Ը

ՈՉ ՈՔԻ ԶԻ ՄԵՐԺՈՒԻՐ ՏՈՄՍԱԿՆԵՐԸ

բայց խուճապի տեղի չտալու համար, կը խնդրուի գնումը չյետաձգել վերջին վայրկեանին

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԻ ՄՈՒՏՔՆ Է՝ 2, AVE. RENÉ BOYLESVE

A. GODOVANNIKOFF

30, Quai de Passy, Paris (16)

Tél. Jasmin: 01 - 50 Métro: PASSY

ՀԱՆԳԻՍՏ ՔՆԱՑԷՔ, ՄԼՈՒԿՆԵՐԷ ԵՒ ՄԻՋԱՏՆԵՐԷ ԶԵՐՄ

ԳՈՐԾԱԾԵՑՔ
Insectox
ՇԱՏ ՀԱՃԵԼԻ ՀՈՍ
ՈՒՆԻ ԵՒ ԱՐԱՏ
ՉՁԳԵՐ։

1 Լիտրը 26 Ֆր.
1/2 Լիտրը 14 Ֆր.
1/4 Լիտրը 8 Ֆր.

Dépôt M. BASMADJIAN
56, Rue Corvisart, Paris (13)

Ազգ. հաստատութեանց, Միութեանց եւ պանդոկներու *100*ին *30* զեղչ։

ՄԻՒՋԻՒՔԻ ՍԻՐԱՇԱՐ ՆՈՒԱԳԱԾՈՒՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Արեւելեան եղանակներու մինչեւ հիմա տպագրուած նօթաները կէս առ կէս Սիմ ձայնագրուած ըլլալով, այս անգամ Odéon, La Voix de son Maître, Colombia *ու* Polidor *տիպքերու վրայէն Պոլսոյ յայտնի երգիչներու եւ նուագածուներու կողմէ նուագուած հին ու նոր շարքիները, բէշրէվներ ու սէմայիները ՍԻՒԱՆՑ ՍԻՄԱՅի նոյնութեամբ հրատարակուած են։ Հատը 2 ֆրանք ու կանխիկ*

Դիմել Agop Arslanian, (Kanouni, chef d'orchestre), 56 rue Julien-Lacroix Paris 20e

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) R. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : Seh. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15-70

(ԵՐԹԵՒՆԿ ՀԱՄԱՐ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՕՐԱՍՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ Երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ԿԻՐԱԿԻ
24
ՅՈՒՆԻՍ
DIMANCHE
24 Juin
1934

10 ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année № 2530

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԽՈՐՇԱԿԱՀԱՐ ԽՈՒԺԱՆԸ

Պատկե՞ր պատկե՞ր: Արժանի չարժանկարի վերածուելու: Նոյն իսկ օտար լեզուի թարգմանուելու:

Որովհետեւ, իսկապէս հայկակա՞ն է եւ պատմական:

Եւ օր է օր կը գունաւորուի, «յաւելեալ եւ ճոխացեալ» ապագրութեանց կ'արժանանայ պատկերը: Տեսակ մը գաղափարներու «տրմփինկ», աննախընթաց եւ անզերազանցելի:

Ամէն տարի տօնական օրերուն, դաս մը մարդիկ եւ իրենց հոգեւոր հայելին՝ մամուլը՝ ասպարէզ կ'իջնեն գիշերաջան տքնութեամբ եւ միջնադարեան մոլեռանդութեամբ, ծաղրելու, նախատելու, մանրացնելու, մոռացութեան տալու համար ինչ որ կապ ունի ժողովուրդի հոգեկան վերածնութեան եւ ազգային – քաղաքական վաստակին ու ճիգերուն հետ:

Տարին տասներկու ամիս ալ, ուրիշ բան չէ իրենց ըրածը: Բայց կատաղութիւնը գերագրական աստիճանին կը հասնի տօնական օրերուն: Նոյն իսկ Ապրիլ Տասնըմէկի առթիւ:

Եթէ չհետաքրքրուիս, մէկ միլիոնի յիշատակի տօնն անգամ պատմութեան պիտի յանձնեն:

Բայց որովհետեւ յորդահոսան ալիքներ են որ կը մռնչեն ի – րենց բոլորտիքն ու իրենց գլխուն վերեւ, քէն ու վրէժ կը լուծեն ... ձեռնպահ մնալով: Կամ բանկալին, տէրտէրին ու դպրոց դա – սուն վաստահելով այս համաժողովրդական տօնակատարութիւնը:

Աւելի պժգալի է պատկերը՝ անկախութեան հռչակման տարեդարձին առթիւ:

Թողո՞ւնք անցեալ տարիներու խեղկատակութիւնները եւ առնենք միայն այս տարուանը:

Պատկե՞ր, պատկե՞ր: Արժանի չարժանկարի վերածուելու...

Մարդիկ արիւն – քրտինք մտած՝ պեղումներ կը կատարեն դեղնած թուղթերու, այլ մանաւանդ իրենց խելքի պտուկին մէջ, կարելի եղածին չափ սեւցնելու, արժէքէ զրկելու, իբրեւ օտարոտի պատահմունք մը ներկայացնելու համար Մայիս 28ը:

— Ի՞նչ անկախութիւն, ի՞նչ յաղթանակ... Ռուսը քաշուե – ցաւ, Գերմանը օգնեց, Թուրքը հրամայեց...

կը փորձուիք հարցնել անուշո.—

1· Հապա ինչո՞ւ կը տօնէիք երէկ, 1918 Մայիս 28էն մինչեւ 1921՝ Թուրքիոյ մէջ, իսկ դեռ բաւական առեն՝ աշխարհի պողոտաններուն վրայ:

2· Ի՞նչ կը նշանակէին այն առեն, ձեր բերանացի ճառերն ու գրաւոր փառաբանութիւնները, հռետորական եւ լրագրական ցուցահանդէսները:

3· Այն առեն սերտած չէի՞ք պատմութիւնը: Չէի՞ք իմացած որ Ռուսը քաշուեցաւ, Գերմանը օգնեց, եւ ունեցանք Հանրապետութիւն, — այսինքն ափ մը հող՝ մեր ոտքին տակ:

Ողբացեալ Շահրիկեանը այս երեք հարցումները պիտի վերածէր մէկի, եւ պիտի աղաղակէր, անողոք չորութեամբ.

— «Ներանք երէ՞կ էին տառս թէ այսօր: Ես տառս եմ,— ներանք տառս էին եւ երէկ, տառս եմ այսօր»:

Պիտի կրնայի՞ք ուրիշ բացատրութիւն գտնել, փորձելով տրամաբանութեան բոլոր խաղերը:

Հարցը այլ եւս Մայիս 28ը տօնելու – չտօնելու մասին չէ: (Կարգ մը կամկոր բանգէտներ խոհեմութիւն կը սեպեն անտեսել տօնակատարութիւնը, որպէսզի չվիրաւորուի՛ Երեւանի «բարե – խնամ» կառավարութեան իշխանութիւնը):

Հարցը բարեփոխուա՞ծ է այժմ: Հոլովելով, հոլովելով մարդիկ այսօր յանգած են բոլշեւիկեան եղրակացութեան մը,— ե – ղածը «պատահմունք» էր· ուստի չարժէր արծարծել ամէն տարի, իբրեւ ազգային յաղթանակ:

— Հապա Սարդարապատն ու Գարաքիլիսէ՞ն, պիտի հարց – նէք: Տասներկու հազար հայ զինուոր ճակատ ճակատի 35,000 թուրք զինուորի դէմ, օրհասական պայքար յանուն ինքնապաշտպանութեան եւ ազատագրութեան...:

— Է՛հ, այո՛, բայց ... պատահմունք էր, պատահմունք:

— Բայց ի՞նչպէս ծնաւ ներկայ կորիզը: Ի՞նչպէս եղաւ որ, երէկ Հայաստանի տարածութեան վրայ, Հայն ու Թուրքը իրար կը հաւասարակշռէին համրանքով, իսկ 1920էն ի վեր այդ երկիրը կատարեալ Հայնոց է, հարիւրին 85 համեմատութեամբ, եւ թուրք տարրը կը կազմէ միայն 80–90,000 հոգի... (Այն ալ խորհրդա – յին իշխանութեան օրով աւելցած):

Դեռ բազմաթիւ հարցումներ կրնաք չարել, քաղելով պատ – մութենէն եւ օրուան իրականութենէն, գրգռելու համար իրենց մարդկային եւ ազգային արժանապատուութիւնը:

Այնօգո՛ւտ: Պատասխանի փոխարէն, ձեր դիմացը պիտի գտ – նէք խորշակահար խուժան մը, որ կը մռլտայ, կը քրթմնջէ, կը խռկայ, կը ժխտէ եւ թթու նայուածքներ կ'ուղղէ նոյն իսկ համատարած խանդավառութեան առջեւ:

Աթէնքի երեսփոխանը խանդավառութեամբ կ'ոգեկոչէ «ազատութեան երիվար»ը, յանձնարարելով միութիւն՝ բռնելու համար անոր բաշերէն:

Ցունաստանի պատերազմական նախարարը պատիւ կը սեպէ մանանեխել եղբայր ժողովուրդի անկախութեան տարեդարձին:

Սելանիկի քաղաքապետը ձեռքը ուղղած հայկական դրօշին, հանդիսաւորապէս կը պանծացնէ զայն իբրեւ «հայկական խռչակներու խորհրդանշանը»:

Հայկական բազուկին փառքը եւ ինքնավստահութիւնն ու հաւատքի յոյզերը հազարներ ու հազարներ կը վարակեն, ամէն տարի եւ ամէն գաղութի մէջ:

Միայն խորշակահար խուժանն է որ աղէ արձան դարձած՝ ոչ յառաջ կրնայ նայիլ, ոչ ալ ետ:

Ի՞նչ լաւ բնորոշած է ողբացեալ բարի քրիստոնեան, փրոֆ· Գայաեանը,— «ազգային ներքինիներ»...

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՂԵՒՈՆԴ ԱՐՔԵՊ.Ի ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴԱՏԸ

Երեք կիներ եւ մէկ այր կը վկայեն սպանութեան պարագաներու մասին

ՁՈՐՐՈՐԴ ՆԻՍՏ

(ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ՅԱՌԱՋ»Ի)

ՆԻՒ ԵՈՐՔ, 13 յունիս.— Այսօրուան դատական նիստը սկսաւ վէճով մը՝ դատաւոր Քորրիկընի եւ պաշտպան փաստաբան Շերիսընի միջեւ: Վերջինը յայտնեց թէ ըստ օրէնքի նորագոյն տրամադրութեանց, դատախազութիւնը պարտաւոր է պաշտպան կողմին ենթարկել այն բոլոր յայտարարութիւնները եւ սկզբնական վկայութիւնները զոր վկաներն ըրած են ոստիկանութեան եւ դատախազութեան: Դատաւոր Քորրիկըն համաձայն չգտնուելով, դատարանին դուրս հանեց 14 երդուեալները, այս հարցը վիճաբանութեան ենթարկելու համար պաշտպան կողմին հետ:

Այնուհետեւ վէճի հանգամանք ունեցող խօսակցութիւն մը սկսաւ երկու կողմերուն միջեւ: Դատաւորը կը պնդէր թէ եղած դատարկագը (փրոսէսիւս) ուղիղ է, իսկ Պ· Շերիսըն աւելի յամառօրէն կ'առարկէր անոր սխալութիւնը, ցոյց տալով գրաւոր օրէնքը եւ իր պնդումը հաստատող օրինակներ:

Պահ մը այն տպաւորութիւնն ունեցանք թէ երկար պիտի տեւէր վէճը, սակայն քիչ ետք երդուեալներու մուտքով դատը վերսկսաւ: Այդ պահուն չկրցանք իմանալ վէճին արդիւնքը:

ՀԱՄՓԱԼԵԱՆ ՆՈՐԷՆ ԿՂ ՀԱՐՑԱՓՆՈՒԻ

Ժամը 10.45ին պաշտպան փաստաբան Շերիսըն սկսաւ վկայ Համփալեանի հարցաքննութիւնը, որ կէս մնացած էր երէկ կէսօրէ ետք:

ՀԱՐՑՈՒՄ.— Ինչպէ՞ս տեսար Զալըգեանի եւ Մարաֆեանի աչք բնելը 6 նստարան հեռու նստած մէկու մը:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.— Ծռեցայ եւ տեսայ:

— Դուք ռամկավա՞ր էք: (Փաստաբանը անգլերէն ramgavar կ'ըսէ):

— Ի՞նչ է ռամկավարը: (Անգլ· հնչումով՝ բէմկէվըր):

— Լսած չէ՞ք ռամկավարներու մասին:

— Ոչ: (Թարգմանը հայերէն «ռամկավար» կը հնչէ եւ վկան կը պատասխանէ·

— Այո, ըսել ուզելով թէ կը հասկնայ հիմա, բայց ինք ռամկավար չէ:

Ամբողջ դատական կազմը եւ ունկնդիրները կը ծիծաղին:

Վկայ Համփալեան պատասխանելով Պ· Շերիսընի հարցումներուն, կը յայտնէ թէ դեկտեմբեր 24ին Ս· Խաչ եկեղեցւոյ պատարագի թափորը սկսած ատեն երբ դեռ բան մը պատահած չէր, նստարանին վրայ եղած կը դիտէր եկեղեցին գտնուող օտար դէմքերը: Ապա կ'ըսէ թէ վերջին երեք ամիսներու ըն – թացքին բնաւ խօսած չէ Սրբազանին թիկնապահ Կորկոտեանի եւ վկայ Ս·Տէ – միրճեանի հետ: Երէկ ալ խօսած չէ եղեր այս դատի եւ իր վկայութեան մասին ո եւ է Հայու հետ:

ՌՈԶ ԹԱԳՈՒՇԵԱՆԻ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

Ժամը 11.15ին վկայութեան կը կանչուի Տիկին Ռոզ Թագուշեան, որ պատասխանելով դատախազ Համփհոկիի հարցումներուն կ'ըսէ·

— Ընթացուն կը բնակիմ: Դեկտեմբեր 24ին Ս· Խաչ եկեղեցիին մէջ նստած էի 10րդ կամ 11րդ նստարանը, խորանին աջ կողմը: Ձճանչցայ առջեւս նստողները: Իմ եւեւս նստած էր կին մը: Երբ մէկ կողմ դարձայ, տեսայ Տիկին Ահարոնեանը, որուն քով երկու հոգի կային: Ներսի կողմը Տիկին Ահարոնեանը նստած էր, դուրսի կողմը երկու հոգին նստած էին: Կը ճանչնամ զինքը· աղջիկս անոր զպրոցը դրկած եմ: Նախ չդիտցայ թէ ո՞վքեր են այդ մարդիկը, բայց Սրբազանին վրայ յարձակումէն ետքը դիտցայ:

Դատարանի հրամանով վկան վար կ'իջնէ եւ ձեռքը Մաթէոս Լէյլէկեանի ճակատին դպցնելով, կ'ըսէ :— « Այս մարդն է »: — Իսկ միւս մա՞րդը.—

Չի յիշեր: Ու կը շարունակէ·

— « Երբ դպրոց դասը սկսաւ երգել, բոլորս ոտքի ելանք: Կը նայէի դէպի թափորը: Լէյլէկեան երկու նստարան եւեւս էր: Ամէնքս ոտքի էինք: Կը նայինք Սրբազանին: Հազիւ մէկ տարուա հեռու էր, երբ Լէյլէկեան անցաւ իր մօտ գտնուղ մարդուն եւեւէն եւ յարձակեցաւ Սրբազանին վրայ: Այն անձը որուն քովէն անցաւ չեմ ճանչնար: Տիկին Ահարոնեանի քովը նստողներէն մէկը նստած էր միջնորդքին քովը եւ Լէյլէկեան անցաւ անոր (այդ մարդուն) եւեւէն: Տեսայ որ խոյացաւ Սրբազանին վրայ եւ ան ինկաւ:

Դատախազին հրաւէրով վկան կ'իջնէ աթոռէն եւ կենդանի ձեւով կը նմանցնէ Լէյլէկեանի խոյանքը: «Երբ Սրբազանը խաչը կը չարժէր աջ ու ձախ, Լէյլէկեան խոյացաւ: Չտեսայ որ ձեռքը բան ունէր: Ես չտեսայ իր ձեռքերը »:

ՊԱՇՏՊԱՆ ՓԱՍՏԱԲԱՆԻՆ ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐԸ

Պ· Շերիսըն, որ կարող եւ փորձառու հարցաքննիչ մըն է, վկայ Տիկին Ռոզ Թագուշեանը հարցաքննութեան կ'ենթարկէ հայ թարգմանի մը միջոցաւ: Այս պատճառաւ հարցաքննութեան ընթացքը կը դանդաղի եւ երբեմն կը բախի դժուարութեան:

ՀԱՐՑՈՒՄ.— 1933 դեկտեմբեր 24ին հոս բրած ձեր պատմութիւնը պատմեցի՞ք ոստիկանութեան:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.— Ինքս գացի ըսի:

— Հայերէն խօսեցա՞ք ձեր տեսածներու մասին: Դուք անոնց ըսիք եւ անոնք ձեզի ըսի՞ն ձեր տեսածներու մասին:

— Այս մասին խօսեցանք մեր ընտանիքին մէջ:

— Լէյլէկեանի նկարը ցոյց տուի՞ն ձեզի 1933 դեկտ· 24 էն ետք:

— Այո, « ալբէքքիւի »ները (գաղտնի ոստիկան): Լէյլէկեանը չէի ճանչնար դեկտ· 24էն առաջ:

— Ո՞ւր նստած էր Տիկին Ահարոնեան:

— Երկու նստարան եւեւս: Նստարանին մէջտեղը նստած էր եւ երկու հոգի քովը նստած էին:

Ապա վկան պատասխանելով կ'ըսէ թէ եկեղեցիին առջեւի մասը լեցուն էր, իսկ եւեւի մասը պարապ: Իր եւեւի նստարանին վրայ մարդ չկար թափորին առեն եւ այդ պարապ նստարանին եւեւ նստած էր Լէյլէկեանը: Զի յիշեր թէ երկայնահասակ մէկը նստած էր Տիկին Ահարոնեանի եւ իր նստարանին միջեւ գտնուած նստարանին վրայ, երբ եւեւը գարձած էր:

Դարձեալ վկան կ'ըսէ թէ 1933 դեկտեմբեր 27ին կամ 28ին Ս· Խաչ եկեղեցին գացող գաղտնի ոստիկաններուն պատմած է իր տեսածները: Այդ գաղտնի ոստիկաններէն մէկը, որ հայերէն կը խօսէր, տէքէքքիւի Իսքէնտէրեանն էր: Եկեղեցիին մէջ տեսած է Վարդան Տիբառը: Գրի առած են ըսածները:

Պաշտպան փաստաբանը կը պահանջէ վկային գրաւոր յայտարարութիւնները· բայց դատախազը կ'առարկէ թէ չունի: Դատաւորը նոյնպէս կ'առարկէ փաստաբանի պահանջին: Դատախազութեան սենեակին մէջ վկային ըսածնե – րուն գալով, դատախազը կ'ըսէ թէ կրնայ յուշագիր մը տալ, բայց Պ· Շերիսըն կը պահանջէ հարց - պատասխանի ձեւով գրութիւն մը:

ՄԻՄ.— Տեղի անձկութեան պատճառով այս դատավարութեան մնացեալ մասը յետաձգեցինք յաջորդ համարին:

Շահը Թուրքիոյ Ազգ. Մեծ Ժողովին մէջ

ԸՍՄԷԹ ՓԱՇԱ ԿՂ ՓԱՌԱԲԱՆԷ ԹՈՒՐՔԻՊԱՐՍԻԿ ԲԱՐԵԿԱՄՈՒԹԻՒՆԸ

Յունիս 18ին, Պարսկաստանի Շահը Ներկայ եղաւ Թուրքիոյ Ազգ· Մեծ Ժողովի նիստին: Այս առթիւ հետեւեալ յայտարարութիւնները բրաւ բուռն ծափերու մէջ·

— « Ընկերնե՛ր, երկու հարեւան եւ եղբայր ազգերու կարող եւ մեծ պետերու օրով, իրաւութեամբ յարաբերութիւնները փարատեցին արմատացած տագնապները եւ նոր շրջանի մը մէջ մտան: Երկու ազգերը, որոնց շահերը եւ զգացումները այնքան մօտիկ են իրարու, դարերէ ի վեր հետու մնացած էին՝ գանազան անհասկացողութեանց եւ գրգռութեանց ու խռովակութեանց հետեւանքով: Իրանի հետ ստեղծուելիք խնդիր մը կայ, որուն բանի տարեկան ըլլալը դժուար է ըսել հիմա: Բայց առանց չափազանցութեան կրնամ ըսել թէ հարիւր տարիէ ի վեր տիրող այս անհամաձայնութիւնը կը թունաւորէր երկու պետութեանց միջեւ վստահութեան ամէն զգացում: Այս խնդիրը, համոզմա – տարար կարն ատենէն եւ աւելի կենսունակ կարգ մը դժուարութեանց ծագած շրջանին լուծուեցաւ, շնորհիւ անոր որ երկու ազգերը գնահատեցին իրենց քնական շահերը եւ զգացումները, եւ մանաւանդ շնորհիւ իրենց մեծ, հեռատես, արժանաւոր եւ երկու մեծ ազգերու շահերուն գիտակցող նախագահներուն:

Ձետոյ, ընկերներ, սահմանային շրջաններու ապահովութեան եւ անդորրութեան դժուարութիւնները միշտ մտահոգութիւն մը կը կազմէին փոխադարձաբար: Բանի մը տարիէ ի վեր, երկու կողմերու լուրջ բաղաքականութեան ուժին առջեւ, յուսահատած են բոլոր այն տարրերը որոնք կ'ուզեն խռովարար սահմանային շրջաններու անդորրութիւնը: Այդ շրջանները, անդորրութեան եւ փոխադարձ երջանկութեան զգացումներու տեսակէտով, հետզհետէ ուրիշ երկիրներու համար օրինակելի հանդարտութեան եւ աշխատանքի միջավայր մը կը ստեղծեն :

Ընկերնե՛ր, սահմանամերձ շրջաններու մէջ իրար սիրելով եւ իրարու սահմանը յարգելով ապրիլը՝ ուժեղ ազգակ մըն է որ խորապէս կ'ազդէ երկու ազգերու բոլոր յարաբերութեանց վրայ: Եթէ կրցայ արժանաւորապէս պարզել մեծ դէպքին կարեւորութիւնը, աւելի լաւ բացատրած եղայ մեր հետապնդած բաղաքականութեան նշդութիւնը եւ մեր բարձր դեկավարներուն հեռատեսութիւնը:

Իրանեւթուրք սնտեսական յարաբերութիւններն ալ կը կազմեն շատ շահաւոր գետին մը երկու երկիրներուն համար: Շատ մը աշխարհագրական եւ բնական պատճառներով երկու երկիրները սնտեսապէս իրարու կապուած են:

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ· էջ՝

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՍԵՒ ՇԱՊԻԿԻՆ ՀՄԱՅԹԸ

Փարիզի պատերը լեզու եղած են ըսելէն:

Այս բաղաքին մէջ, փողոցներէն առաջ պատերն են որ կը ծառայեն բաղաքական եւ անձնական բարոզութեանց: Մանաւանդ ընտրութեանց առթիւ:

Բայց ընտրութեան շրջան չէ այժմ, եւ պատերը մրցումի եղած են փողոցին հետ, ոչ միայն բաղաքական ծրագիրներ պարզելու, այլ եւ իրար վարկաբեկելու համար:

Առջի օր, Օփերայի հրապարակին վրայ, ես ալ խառնուեցայ խումբ մը անցորդներու, կարդալու համար երկու շռնդալից յայտարարութիւններ:

Մէկը՝ խոշոր, սեւանի մեծութեամբ ազդով մը իբրեւ գող, խարդախ եւ անպատիւ կ'ամբաստանէ պատերազմի հարուստ մը, որ յաջողեր է, հոչակաւոր դրամատան մը վարիչներէն մէկուն մեղսակցութեամբ, աւելի քան հինգ միլիոն շորթել հրապարակէն, ձիեր եւ ապարանքներ գնել, փառաւոր կեանք վարել, եւ պետութիւնն անգամ խաբել:

Ամբաստանողը բոլոր ածականները շարելով կ'ազդարարէ·

— Ես ձեզ գող կը կոչեմ· եթէ բայ ես, գնա անուանարկութեան դատ բաց ինծի դէմ:

Ձիշդ էովը, ուրիշ յայտարարութիւն մը· այս անգամ բաղաքական:

— Կեցցէ՛ փաշականութիւնը: Փաշական յեղափոխութիւնը միայն կրնայ փրկել Ֆրանսան եւ պիտի փրկէ: Անկցի՛ն միջազգային փարախին խոչազողները, խորհրդարանական խեղկատակները, հայրենիքի եւ մարդկութեան թշնամիները: Եկէք միացէք մեզի:

Յայտարարութիւնը շատ աւելի սուր խօսքեր կը պարունակէ: Ես տուի միայն խմատը:

Ուրեմն, Փարիզի մէջ ալ կարօտը կը բաշնէ սեւ շապիկին:

Ներքին գայթակղութիւնները, խորհրդարանին անկարողութիւնը եւ ընկերային խլրտումները այնքան զզուանք պատճառած են որ, մարդիկ փրկութիւնը կը փնտռեն սեւ շապիկին, այսինքն պիրկ եւ միահեծան իշխանութեան մէջ:

Զորս - հինգ տարի առաջ, փաշական խմբակցութիւն մը կազմուեցաւ եւ օրաթերթ մըն ալ հրատարակուեցաւ, բայց կարն տեւեց:

Կարելի չեղաւ բաւարար «խուրձ»եր համախմբել, գրոհ տալու համար:

Այժմ կացութիւնը աւելի խառնակ է: Այսինքն աւելի նպաստաւոր: Եւ հին խուրձերը ասպարէզ իջած են, նորեր կազմելու, տարածուելու եւ տիրելու համար:

Հանրային կարծիքն ալ աւելի տրամադիր է այսօր:

Թէեւ Ֆրանսան չի հանդուրժեր որեւէ դիկտատուրայի, ոչ հոգեբանութեամբ եւ ոչ ալ սահմանադրութեամբ: Սակայն··· «Հարկ լուծանէ զօրէնս »:

Մ· Նահանգներու ժողովուրդը կը հանդուրժէ՞ր: Նոյն իսկ Իտալիան կը հպատակէ՞ր փաշականութեան, եթէ չտեսնէր անոր առաւելութիւնները:

Անգլիոյ մէջ անգամ փաշական երեք թեւեր կազմուած են:

Այսպիսի փաստեր արծարծելով, օրուան դժգոհները կ'ուզեն շագանակներ ժողվել ուրիշին ու ձախին վառած կրակներէն:

ՎԱՀԷ

»»»...«««

Հոգեպես ինչքան էլ պատրաստված լինեի ես այդ հանդիպմանը, ինչքան էլ ինձ համոզած լինեի, որ ոչ մի բան չի կարող ինձ զարմացնել, ամեն անգամ, երբ ես հանդիպում էի Ստալինի անունը կրող մարդկանց, ես ապշում էի նրանց ինքնատիպության առաջ։ Ես ինձ համոզում էի, որ Ստալինի անունը կրող մարդիկ ոչ մի կապ չունեն Ստալինի հետ, որ նրանք ուրիշ մարդիկ են, որ նրանք ուրիշ ազգի են պատկանում, որ նրանք ուրիշ հոգեբանություն ունեն, որ նրանք ուրիշ ոգի ունեն, որ նրանք ուրիշ ոճով են խոսում, որ նրանք ուրիշ ոճով են մտածում, որ նրանք ուրիշ ոճով են ապրում, որ նրանք ուրիշ ոճով են գործում, որ նրանք ուրիշ ոճով են ստեղծագործում, որ նրանք ուրիշ ոճով են ամեն ինչ անում, որ նրանք ուրիշ ոճով են ամեն ինչ մտածում, որ նրանք ուրիշ ոճով են ամեն ինչ ապրում, որ նրանք ուրիշ ոճով են ամեն ինչ գործում, որ նրանք ուրիշ ոճով են ամեն ինչ ստեղծագործում։

Ես ինձ համոզում էի, որ Ստալինի անունը կրող մարդիկ ոչ մի կապ չունեն Ստալինի հետ, որ նրանք ուրիշ մարդիկ են, որ նրանք ուրիշ ազգի են պատկանում, որ նրանք ուրիշ հոգեբանություն ունեն, որ նրանք ուրիշ ոգի ունեն, որ նրանք ուրիշ ոճով են խոսում, որ նրանք ուրիշ ոճով են մտածում, որ նրանք ուրիշ ոճով են ապրում, որ նրանք ուրիշ ոճով են գործում, որ նրանք ուրիշ ոճով են

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՍՏՎԱԾԱՇՈՒՆՉՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ ՕԳՏԱԿԱՐ ՆՅՈՒԹԵՐ (1)

(Շարունակությունը հետևյալ համարում)

Վ. Ա. ՏՈՒՐՅԱՆ

Մեր հին ազգագրության մեջ մեծ տեղ է հատկացված ամուսնության, ընտանիքի, ծնունդի, հարսանեկան արարողությունների, թաղման և այլ ծեսերի նկարագրությանը։ Այդ ծեսերի մեջ կան շատ հետաքրքրական, ուշագրավ մանրամասնություններ, որոնք ցույց են տալիս ժողովրդի հոգևոր կյանքի, նրա աշխարհայացքի, բարոյական հասկացությունների զարգացման ընթացքը։ Ուստի ամենայն ուշադրությամբ պետք է հետևել այդ ծեսերի ամեն մի մանրամասնության, որպեսզի հնարավոր լինի ճշտորեն պարզել նրանց ծագումը, ժամանակագրական հաջորդականությունը, ինչպես նաև ներկայացնել դրանց ներկա վիճակը։

Ներկայումս ամուսնության ծեսերի մեջ մեծ փոփոխություններ են կատարվել։ Շատ ծեսեր, որոնք դեռևս վերջին տասնամյակում կատարվում էին գրեթե անփոփոխ, այժմ կամ ամբողջովին անհետացել են, կամ էլ մեծ մասամբ կորցրել իրենց նախկին նշանակությունը։ Ուստի ամենայն հրատապությամբ առաջ է գալիս այդ ծեսերի ուսումնասիրության և գրի առնելու անհրաժեշտությունը։

Ամուսնության ծեսերի մասին մեզ հետաքրքրական նյութեր են հայտնում հին հեղինակները։ Ամենից առաջ պետք է նշել Ագաթանգեղոսի պատմությունը, որտեղ հիշատակվում են հեթանոսական ժամանակների ամուսնության որոշ ծեսեր։ Ագաթանգեղոսը պատմում է, որ Տրդատ թագավորը, որ հեթանոսական ժամանակներում ապրել է Արշակունիների հարստության վերջին շրջանում, ուզում է ամուսնանալ Անի քաղաքի տիրակալ Սանատրուկի դստեր՝ Խոսրովիդուխտի հետ։ Սանատրուկը համաձայնում է, բայց պայման է դնում, որ Տրդատը նախ գնա Անի և ինքը հարսանիքը կատարի իր քաղաքում։ Տրդատը գնում է Անի, և հարսանիքը կատարվում է Սանատրուկի պալատում։ Հարսանիքի ժամանակ Տրդատը հարսնացուի հետ միասին պսակվում է Անահիտ դիցուհու տաճարում։ Ագաթանգեղոսը նկարագրում է նաև հարսանեկան ուրախությունները։ Հարսանիքի ժամանակ Տրդատը հարսնացուի հետ միասին պսակվում է Անահիտ դիցուհու տաճարում։ Ագաթանգեղոսը նկարագրում է նաև հարսանեկան ուրախությունները։ Հարսանիքի ժամանակ Տրդատը հարսնացուի հետ միասին պսակվում է Անահիտ դիցուհու տաճարում։ Ագաթանգեղոսը նկարագրում է նաև հարսանեկան ուրախությունները։

Ագաթանգեղոսի պատմության մեջ հիշատակվում են նաև Տրդատի քրոջ՝ Խոսրովիդուխտի հարսանեկան ծեսերը։ Խոսրովիդուխտը ամուսնանում է Վռամշապուհ Արշակունու հետ։ Ագաթանգեղոսը նկարագրում է նաև հարսանեկան ուրախությունները։ Հարսանիքի ժամանակ Խոսրովիդուխտը հարսնացուի հետ միասին պսակվում է Անահիտ դիցուհու տաճարում։ Ագաթանգեղոսը նկարագրում է նաև հարսանեկան ուրախությունները։

Ագաթանգեղոսի պատմության մեջ հիշատակվում են նաև Տրդատի քրոջ՝ Խոսրովիդուխտի հարսանեկան ծեսերը։ Խոսրովիդուխտը ամուսնանում է Վռամշապուհ Արշակունու հետ

Այն զօրեղ հաւատքն ունինք որ, այս նոր մթնոլորտին եւ նոր շրջանին զարգացման ընթացքին, տնտեսապէս ալ երկու երկիրները շատ պիտի օգտուին:

Ամէն բանէ առաջ յայտնեմ թէ մեր ազգերը իտէալի տեսակէտով մօտ են իրարու եւ նոյն շրջանը կը բոլորեն: Թուրք ազգը ալ ազգային մեծ պայթարէ մը դուրս եկաւ, կատարելապէս կը գնահատէ մեծութիւնը եւ ազնուականութիւնը այն ջանքերուն զոր կը թափէ նոր իրանը, տիրացած իր անկախութեան եւ կատիճին: Ասկէ վերջ, երկու երկիրներու ամէնէն բուռն փափաքն է իրականացնել գիտութեան եւ բաղաքակրթութեան բոլոր յառաջդիմութիւնները, ուժեղ եւ անկախ պետութեան վիճակով: Ասկէ զատ, կը տեսնենք որ մտաւորական եւ իտէալական գետնի վրայ ալ շատ մօտիկութիւն եւ նմանութիւն կայ երկու երկիրներու կեանքին եւ ձգտումներուն միջեւ:

Ընկերներ, իրաւունք ունինք յուսալու որ այս բոլոր յարաբերութիւնները միջազգային աշխարհի մէջ շատ լուրջ գնահատանքի արժանանան, որովհետեւ բոլոր ասոնք կը հետապնդեն նպատակ մը որ է ծառայել մարդկային ազնուական զգացումներու, ազնուական գաղափարներու, ինչպէս նաեւ միայն խաղաղութեան մէջ ապահովել մեր ազգերուն բարգաւաճումը: Նոր Իրանի եւ նոր Թուրքիոյ յարաբերութիւնները խաղաղութեան տեսակէտով բարեբար ընդունելու են ոչ միայն մեր երկիրներուն, այլեւ մօտաւոր եւ հեռաւոր բոլոր հարեւաններուն համար:

»»»··«««

ՆԱԽԿԻՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏ Պ. ՇՈՒԱՆ ամբողջ վեց ժամ հարցաքննուեցաւ խորհրդարանական քննիչ յանձնաժողովին առջեւ, եւ բողոքելով իր մասին եղած զրպարտութեանց դէմ, կրկին եւ կրկին չեչտեց թէ ոչ կը ճանչնար Սթավիցքին, ոչ ալ որ եւ է յարաբերութիւն ունեցած է անոր հետ: Այս առթիւ մատնանշեց Ֆրանսայի վարչական եւ զատական կազմակերպութեան թերութիւնները:

ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՑ ՆՈՐ ՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ, արհիւռքս եղաւ ուժգնօրէն բողոքեց Ֆրանսայի եւ Ռումանիոյ արտաքին նախարարներու վերջին յայտարարութեանց դէմ, եւ պնդեց թէ Թրանսիլվանիան հունգարական հող է, որուն համար մէկ տարի կռուած է ինքն ալ, յաղթականօրէն:

ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐՈՒ ԴԱԴԱՐՄԱՆ առթիւ, Ֆրանսական կառավարութիւնը մինչեւ յուլիս 1 պայմանաժամ պիտի տայ: Եթէ Գերմանիա ետ չառնէ մորթորիումը, Ֆրանսական կառավարութիւնը խիստ միջոցներու պիտի ձեռնարկէ, իր պահանջներուն տոկոսները գանձելու համար: Անգլիական կառավարութիւնն ալ այս խնդասով օրինագիծ մը յանձնեց խորհրդարանին:

Պ. ՄԱՔՏՕՆԼԻՏի աչքերու ակարութիւնը սաստկացած ըլլալով, բժիշկները պատուիրած են երեք ամիս հանգիստ ընել: Փոխ-վարչապետութիւնը պիտի վարէ Պ. Պօլտուին: Ուրեմն, Պ. Պառթուի տեսակցութիւնն ալ տեղի պիտի ունենայ Պօլտուինի եւ ոչ թէ Մաքտոնըլտի հետ:

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ միասին պիտի տօնեն Սոլֆերինոյի 75ամեակը, այսօր, 24 յունիս: (1859): Այս առթիւ մասնաւոր հրաւէր ուղղած է Պ. Մուսոլինիի: Ֆրանսական պատուիրակութիւն մը Հոմ պիտի երթայ, զօրավարի մը նախագահութեամբ եւ մեծ ցոյցեր պիտի կատարուին:

Հ. Ց. Դ.

ՓԱՐԻԶԻ «ԵԳԻՊՏԱՑԻ» ԿՈՄԻՏԷՆ ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի բոլոր ընկերները յառաջիկայ երեքշաբթի, ժամը 8.30ին, Au Clair de Lune սրճարանի վերնայարկը:

Օրակարգ՝ Շրջանային ժողովի օրակարգերու ընտրութիւն:

ՑԵՐԵԿՈՑԹ

ՄԱՅԻՍ 28Ի ՏՕՆԻՆ ԱՌԹԻՒ

կազմակերպուած

Հ. Ց. Դ. «ԱՐՂՈՒԹԵԱՆ» ԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ

Հովանաւորութեամբ ՋԱՒԱՐԵԱՆ ԿՈՄԻՏԷԻՆ

Այսօր կիրակի ցերեկ ժամը 2.30ին

Շավիլ, *Salle Patin*ի մէջ, *114 Grande Rue*

կը խօսին՝ ընկ. Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ եւ ընկերուհի ԷԼԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ

Գեղարուեստական ճոխ բաժին, ժամանակցութեամբ փարիզահայ

ՍԻՓԱՆ երգչախումբի, ղեկավարութեամբ *Ընկ. ՍԱՔՕ ՅԱԿՈԲԵԱՆի*

Խմբական սիրուած երգեր

Օր. Հռիփ. Ֆենեազեան եւ Պ. Գր. Մէլիթէրեան (*ժեներգ*)

Հայկական շուրջպարեր, լեռնական եւ կովկասեան պարեր «Սիփան»ի կողմէ, ժամանակցութեամբ թառոխք ՌՈՒԲԻՆԻ

ՄՈՒՏՔ 5 ՖՐԱՆՔ

Հաղ. միջոց.— Pont de Sèvres մէթրոյէն առնել թիւ 1 թրամ. եւ իջնել Ancien Mairie. կամ Սէն Լազարէն կառախումբ իջնել Chaville-R. D.

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Հ. Ց. Դ. ՍԷՆ ԺԻՒԼԻԷՆ ԱՆ ՍԷՆԹ ԱԼՊԱՆի «ՎՐԷԺ» ԽՈՒՄԲԻ ԿՈՂՄԷ

Այսօր կիրակի առաւօտէն մինչեւ երեկոյ

Ֆլավիագ, Իւգին ալ Կոշէի ընդարձակ ծառաստանին մէջ

Բանախօսութիւն, երգ, արտասանութիւն, նաւագ եւայլն

կը հրաւիրուին Փրիվայի եւ շրջաններու հայրենակիցները

Մուտքը ազատ է:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Մարտիրոս Փաւոյի Ս. Թարգմանչաց Մայր Եկեղեցիի կրօն.-Ընկերակցութիւնը կը ծանուցանէ թէ՝ Սրբոց Թարգմանչաց Մահակի եւ Մեսրոպի տօնին առիթով այսօր կիրակի հանդիսաւոր Ս. Պատարագ պիտի մատուցուի եւ Հոգեհանգիստ մանաւանդ պաշտօն պիտի կատարուի եկեղեցիին հիմնադիր - բարերար Պ. Վ. Խօրասանճեանի ողբացեալ կողակցին յիշատակին:

Աղարտղութեանց պիտի նախագահէ եւ քարոզէ Հալէպի Առաջնորդ ԳԵՐ. Տ. ԱՐՏԱԻԱԶԴ ԱՐՔ. ՍԻՒՐՄԷԵԱՆ:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Հրապարակաւ շնորհակալութիւն կը յայտնեմ Պ. Պէնար Վահէի (Պէօրքճեան), Ֆրանսական եւ միջազգային անհատական իրաւաբանութեան մասնագէտ, 94 Rue St. Lazare, Paris, որ յաջողեցաւ շնորհիւ իր տաղանդին եւ կամքին, լուծել ողբացեալ ամուսնոյս Ռեթէոսեան Մխիթարեանի ժառանգութեանս դատը: Ամուսինս որ մեռաւ 1917ին Իզմիրի մէջ, ետեւը դատ մը ունէր Փարիզի էմմաական մէկ հաստատութեան մէջ: Ամբողջ 15 տարի, բազմաթիւ իրաւագէտներ չկրցան կարգադրել, բայց Պ. Վահէ ինձի համար ճշմարիտ նախախնամութիւն մը դարձաւ: Ահա թէ ինչո՛ւ պարտք կը զգամ հրապարակաւ յայտնել իմ երախտագիտութիւնս: Իրեն անձնանօթ մըն էի, բայց քրոջ մը պէս վերաբերուեցաւ հետս: Բալասան դրաւ սրտիս մէջ, որ խոցոտուր էր եղերական դէպքերու պատճառով: Ես իր գովեստը պիտի ընեմ ամէն տեղ եւ գինք պիտի օրհնեմ կեանքիս տեւողութեանը ընթացքին:

Կը յուսամ որ Պ. Վահէ պիտի ներէ հրապարակային այս արտայայտութեանս, որովհետեւ ոչ մէկ բան կրնայ արդիլել այս ճիշը որ կը բխի սրտէս ինքնաբերաբար:

ԹԱԳՈՒՀԻ ՌՒԹԷՈՍԵԱՆ
7A Rue de la Darse, Marseille

Tricots TERZIAN

Tél.: Central 93-75 3, rue Poissonnière. Paris (2)

Nouvelle Série d'Été: Tricots d'enfant et maillot de bains d'anfant à partir de 4 frs. Gillet et pullover femme, etc. etc.

Լաւ տեսակի ապրանք, խիստ աժան գիներ եւ ուղղամիտ աշխատելակերպ. ահա այս յատկութիւնները որ կազմեցին **Tricots TERZIAN** *Տան համբաւը:*

Արագ առաքումներ Ֆրանսայի ամէն կողմը:

ԴՐԱՄԻ ՊԷՏՔ ՈՒՆԵՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Դրամական փոխառութիւն՝ լուրջ անհատներու, ուղազգոյն 3000 ֆրանկով 4%:

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ.— Առեւտրականներու, գործարանատէրերու, եւ *արդյան ֆօրէշներու*, տուն շինողներու եւ գործի ձեռնարկել փափաքողներու: ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ.— Նոյնիսկ **lotissement**ներու վրայ: ԱՌՈՒՄԱԽ.— Ֆօն տը գօմերսի, հողի, տան եւ վիլլաներու: Գործերու կարգադրութիւն 24 ժամէն: Խորհրդակցութիւն եւ **études** ձրի: Բացառական գաղտնապահութիւն:

Դիմել կամ գրել.— **CRÉDIT FINANCIER LYONNAIS**
125, Rue Nationale Bron - Rhône

ՏՕՔԹ. ՍՊԱՐԹԱԼԻ

ՓԱՐԻԶԻ ԲԺՇ. ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ
Նախկին գլխաւոր բժիշկ եւ վիրաբոյժ իզմիրի Ազգ. Ցիւանդանոցին
33, Rue Poissonnière (Rex սինեմային ճիշտ քովը)
Մէթրօ՝ Bonne-Nouvelle
Ընդունելութիւն ամէն օր ժամը 14—18 եւ ժամադրութեամբ:

Հայերու ժամադրավայրը
ձախարան ՓԼՕՐԻԱ

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Մեզ Միշել Հեռաձայն **Danton: 52-73**

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ
ԾՈՎԱՍԱՐ ՋԱՐԴԱՐԵԱՆի

ՎԻՐԱԲՈՒԺ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺ ՓԱՐԻԶԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ
Նախկին **stagiaire** Փարիզի հիւանդանոցներուն

եւ ցնօրէն նէօյիի ատամնաբուժական հաստատութեան

Հասցէն.— **139, Rue Lafayette (Gare du Nord**ի եւ **Gare de l'Est**ի մօտիկը)

Կ'ընդունի ժամը 9ից 12 եւ 2ից 8:

ՀԱՑԿԱԿԱՆ ՇԱՐԺԱՆԿԱՐ
ԱՆՆԱԽԸՆԹԱՑ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ
Ա. Մակարեան չարժանկարչ
կը ցուցադրուի **COEUR D'EXILÉ**
ԱՔՍՈՐԱԿԱՆԻ ՍԻՐՏ
Այսօր կիրակի ցորեկ, ժամը 3ին եւ իրիկուան ժամը 9ին
ԼԸ ՖՈՒԱՅԷ ՍԻՆԷՄայլին մէջ, 90 Ռիւ տ'Օպսներ
(Հայ կաթոլիկներու նոր եկեղեցիին կից)
ՍԷՆԱՐԻՈ Ս. ԱԶԱՐԵԱՆի
Ցուցիչ տոամ 2250 մէթր երկարութեամբ ժապաւէնով
Այս ֆիլմին իրենց մասնակցութիւնը բերած են խիստ ճանաչի դերասաններ եւ դերասանուհիներ:
Կը ներկայացուի նաեւ, ղեկավարութեամբ *Յ. ՂԱԶԱՐԵԱՆի*
«ՆԱԽ ՄԵՌԱՆ, ՅԵՏՈՑ ԱՄՈՒՍՆԱՑԱՆ» կատակերգութիւնը
Մուտք Ա. կարգ 7.50 ֆրանք: Բ. կարգ 5 ֆրանք:

Etude de Me BERNARD WAHL
(12 année)
Licencié en Droit de la Faculté de Paris
Ancien élève de l'École des Hautes Etudes Sociales
JURISCONSULTE
Droit Français et International Privé
94, Rue St. Lazare (*Սէն Լազար կայարանին մօտ*) Tél. Pigalle 67 - 69

Կը ստանձնէ ամէն տեսակ գատական խնդիրներ, ինչպէս նաեւ փողոցի արկածներ, անձամբ կը պաշտպանէ առեւտրական եւ ֆինդտարար դատարանները. առջեւ, կուտայ certificats de coutumesներ, կը կատարէ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ բոլոր գործողութիւնները:
Կ'ընդունի ժամը 9—10 եւ 17—19: Նաեւ ժամադրութեամբ

ԿՈՒԶԷ՞Ք ՎԱՅԵԼԵԼ ՊՈԼՍՈՅ ՎՈՍՓՈՐԸ
ԵՒ ՕԳՏՈՒԻԼ ԾՈՎԷՆ ԵՒ ԱՐԵՒԷՆ
ԵԿԷ՛Ք **JUAN-les-PINS (Côte d'Azur)**

Hôtel-Restaurant de FRANCE

Ave. Alexandre III. Tél. 12-43

ԼԵՒՈՆ ՀԱՄԲԻԿԵԱՆի ՊԱՆԴՈՒԿԸ

Դովին եւ փլաժին վրայ պարտէզներու մէջտեղը, մաքուր օդ. Վերջին նորածեւութեամբ նոր շինուած ամէն սենեակի մէջ տաք եւ պաղ ջուր:

Արեւելեան եւ Արեւմտեան ընտիր եւ ճոխ ճաշ:

Սենեակ եւ ճաշերը (*pension complète*) օրական 30 ֆր.էն սկսեալ:

Բազմանդամ ընտանիքներու մասնաւոր զեղչ:

Օգտուեցէի առիթէն. առողջութիւննիդ ապահովեցէք:

Մանրամասնութեանց համար գրել Տնօրէնութեան:

Ֆրանսայի մէջ շատոնց փնտռուած Արեւելքի իսկական օդին մենաշնորհը ստացած ըլլալով, հրապարակ հանած ենք՝

ԵՐԵՒԱՆ ԱՆԱՐԱՏ ՕԴԻՆ

փնտռեցէ՛ք գայն կարճիր պիտակով: Ցնգամ մը ճաշակելէ յետոյ ա՛լ չպիտի հրաժարիք անկէ:

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՀԱՄԱՐ՝
Société "PEUREUX"
48 Bld. des Vignes, MARSEILLE Téléphone: COLBERT 58-10
ԼԻՈՆԻ եւ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ
D.N.BAHADOURIAN 32 **rue Sévigné. Lyon** Rhône)
ՆԻՄԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼ.—
M. M. H. Khatchadourian et Danielian 24, rue Assalit. Nice (A. M.)

ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ
L. LECORCHÉ Chir. Den.
Ex. Interne des Hôpitaux de Paris
Chef de Clinique à l'Ecole Dentaire Française
Assistant ԱՇՈՏ Տ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ *chir. dent. D.E.D.F.*
ԽՆԱՄՈՒԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ ԵՒ ՁԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆ
Ակռայ կը քաշենք առանց սրսկումի, Շիայն մէկ վայրկեան քաշ՝ **SOMYL**ով: Փուրոն եւ պրիճ. ատամնաշար՝ շատ թեթեւ քրոմէ մետաղով, կր վերափոխենք ձին ատամնաշարեր: Երախաներու ատամներու չակոմ:
Կ'ընդունի 9 - 12 եւ 2 - 7 Հեռախօս Inv. 27-95
28 Avenue d'Orléans
Métro Denfert Rochereau ou Mouton Duvernet

ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՆ
Ա. ՇԵՐՏԻ ՏՈՄՍԱԿՆԵՐԸ
ԱՄԲՈՂՋ. ԿԷՍ, ՔԱՌՈՐԴ ԵՒ ՄԷԿ ՏԱՍՆԵՐՈՐԴ
ԿՐՆԱՔ ԳՆԵԼ ԱՅՍՕՐ ԻՍԿ, 24 ՅՈՒՆԻՍ, ՄԻՆՉԵՒ ԻՐԻԿՈՒԱՆ Ժ.9Ը
ՈՉ ՈՔԻ ԶԻ ՄԵՐԺՈՒԻՐ ՏՈՄՍԱԿՆԵՐԸ
բայց խուճապի տեղի չտալու համար, կը խնդրուի գնումը չյետաձգել վերջին վայրկեանին
ԳՐԱՍԵՆԵԱԿի ՄՈՒՏՔն Է՝ **2, AVE. RENÉ BOYLESVE**
A. GODOVANNIKOFF
30, Quai de Passy, Paris (16)
Tél. Jasmin: 01 - 50 Métro: PASSY

ԲԱՑՈՒԱԾ Է
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԽԱՆԶԷՐԵԱՆի
ՍԻՐԴԻԿԱՆ ԴԵՐՁԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ
97 Route d'Orléans. Cachan
Անգլիական եւ Ֆրանսական ընտիր կերպասներ, վերջին նորաձեւութիւն, խնամուած կար. Գիներու վրայ կարեւոր զեղչ:

13 ՎԱՐԶՈՒ ԵՆ *Յուլիս ամսուան հասար դեղեցիկ* **13**
եւ օդասուն յարկաբաժիններ, Ջուր, կազ, էլեկար. եւ կեղր. ջեռուցիչ: Նպաստաւոր գիներով: Դիմել՝
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆի *13 rue Pierre Curie.* K *Bicêtre Metro: Porte d'Italie.*

ՔԻԶ ԳՈՐԾԱԾՈՒԱԾ ԿԱՐի ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ
եւ
ՄՕԹԻՕՐՆԵՐ ԳՆԵԼՈՒ, ԾԱԽԵԼՈՒ
կամ
ՓՈԽԱՆՑԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵԼ
ՊՕՅԱՃԵԱՆի **5, Rue Marceau**
St. Ouen (Seine). (մուտք rue Brisard.
Փարիզ (18), Մէթրօ՝ Porte Clignancourt).
Բաց է ՇԱԲԱԹ, ԿԻՐԱԿԻ եւ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

ՁԵՐ ԿՕՇԻԿՆԵՐԸ ԳՆԵՑԷՔ

CLETO

ԿՕՇԻԿԻ ՀԵՏԵԻԵԱԼ ԽԱՆՈՒԹՆԵՐԷՆ

3, Rue Tourgot. 5, Rue N. D. de Lorette, Փարիզ (9)
36bis, Fbg. Montmartre Փարիզ (9) 19-21 Passage Choiseul Փարիզ (2)
Téléphone: *PROVENCE 58—06*
ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԻՏՆԵՐՈՒ ԿՕՇԻԿՆԵՐՈՒ ՀԱՁԹԱՁԹՐԶԸ
փարիզի լաւագոյն եւ սիրուն կօշիկները՝ անմրցելի գիներով:
Բացարձակ երաշխաւորութիւն:

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN) 17, Rue Damrémont, PARIS (18e)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15-70

(ԵՐԹԵԼԱԿԱՅ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՑ	ԵՌԱՄՍԵԱՑ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՆՐԵՐՇԱԲԹ
26
ՅՈՒՆԻՍ
MARDI
26 Juin
1934

10ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année № 2531

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

...ԻՆԿԱՒ ՊԱՏՆԷՇԻՆ ՎՐԱՑ

Եւ ահա Սիպիլն ալ չնչասպառ, պառնէչին վրայ, ինչպէս չառերը իր սերունդէն:

Եւ ահա Սիպիլն ալ չնչասպառ, պառնէչին վրայ, ինչպէս չառերը իր սերունդէն:

Անցեալ տարի գարնան, երբ խօսքեր չէրյան կ'ընէին իր յօբելեանի մասին, կաթուած մը ունեցաւ, ալ կոտմէն, ինչպէս Ահարոնեանը:

Չլսաուեցաւ ալ ձեռքը, որ մինչեւ այդ արկածը գիր գրած եւ դաս տուած էր: Բժշկական խնամքները օգնեցին որոշ բարեվոխում յառաջ բերելու: Ու թէեւ անկողնին գամուած, Զապէլ Ասատուր կամք եւ ուժ ունեցաւ ձախ ձեռքով չարունակելու իր գրաւոր աշխատանքը:

Այս վիճակին ալ մխիթարութիւն մըն էր իր բարեկամներուն համար: Բայց ահա նոր փորձանք մը – կրիպ եւ կողաւտակ – կը սպառէ դիմադրական կորովը, եւ Սիպիլ անդարձ կը բաժնուի, յունիս 19ին:

Աւելի քան յիսուն տարուան աշխոյժ եւ անընդհատ աշխատանք մըն է որ կ'ընդհատուի, Սիպիլի մահով:

Ծնած՝ 1863ին – ուրեմն 71 տարեկան – Զապէլ Ասատուր դեռ դպրոցական գրասեղանէն կը սկսի ոտանաւորներ գրել:

Սովորական երեւոյթ – պիտի ըսէք: Բայց այս մանկամարդ աղջիկը գիտցաւ, բանաստեղծի խոյանքին խառնել հանրային գործունէութեան տենդը, նոյնպէս շատ կանուխէն:

Առասպելական Մուսան չկրցաւ զոց սենեակի մը կամ փղոսկրէ աշտարակի մը մէջ փակել բանաստեղծուհին, որ դարձաւ ոչ միայն հեղինակաւոր ուսուցչուհի, այլ եւ հիմնադիրը աննման – խընթաց կազմակերպութեան մը,— Ազգանուէր Հայուհեաց Ընկ. (1879):

Հարկ է աչքի առջեւ բերել այս թուականը – 1879 – եւ այն միջավայրը ուր պիտի գործէր նոր ընկերութիւնը, ամբողջովին կիներէ բաղկացած:

Այդ չրջանին Զօհրապն անգամ պայքար կը մղէր կնոջական դասին դէմ (ֆէմինիզմ), նախընտրելով կինը տեսնել իր բնական կոչումին մէջ:

Սիպիլն է որ կը պատմէ թէ՝ ուր ընկերուհիներով մշակած էր այդ հիմնարկութեան ծրագիրը, եւ երկրորդ նիստին (1879 սեպտեմբեր 11) արդէն յաղորդած էր հաւաքել 150 սիկիւններ եւ օրիորդներ: Նպատա՞կը, — դպրոցներ բանալ գաւառի մէջ, ճարելով եւ վարժուհիներ եւ ուրիշ ինչ որ անհրաժեշտ է:

Այս աշխատանքին զուգընթաց կը կազմակերպուէր Դպրոցասէրը, որ կը տեւէ մինչեւ այսօր:

Ազգանուէրը պետական արգելքի հանդիպեցաւ 1894ին, 15 դպրոցներ բանալէ յետոյ: Օսմ. Սահմանադրութեան չրջանին, վերահաստատուեցաւ – ինչպէս այլերու կազմակերպութիւնը՝ Միացեալը – եւ Սիպիլ, թէեւ յոգնած, նոյն խանդավառութեամբ լծուեցաւ աշխատանքի, մինչեւ Մեծ Պատերազմը:

Այս սկզբնաւորութենէն մինչեւ կաթուածահար ջլատումը, բանաստեղծն ու հանրային գործիչը քալեցին զուգընթաց եւ ներդաշնակ, առանց դադար ճնշուելու:

Մէկ խօսքով՝ երկունք եւ աքնութիւն՝ լման 55 տարի:

Սովորական աչքեր պիտի տեսնէն երեւցածը — իր գրական բանաստեղծական հատորները: Բայց չպիտի տեսնէն միւսը, այն մրջիւնի աշխատանքը, զոր Սիպիլ կատարեց իր տաղանդաւոր կոնքակցին, ողբացեալ Հրանտ Ասատուրի հետ, կազմաւորելու համար արդի աշխարհաբարը:

Նոյն իսկ այս առաջադրութեամբ հեղինակած քերականու – թիւնն ու «Թանգարան»ները չեն կրնար ամբողջական գաղափար տալ այս աշխատանքի արժէքին վրայ:

Նախապէս կատաղի գրաբարեան, Սիպիլ (Անահիտ) հրապարակաւ պայքար մղեց Բիւզանդ Քէչեանի դէմ, որ կը պաշտպանէր աշխարհաբարի դասը: Իսկ երբ զարձի եկաւ, նոյն խանդավառութեամբ եւ սիրաբար իր տեղը գրաւեց իբրեւ հեղինակաւոր ախոյեան մը արդի աշխարհաբարի:

Իր փոխանցումը կատարուեցաւ աստիճանաբար: Ասոր համար է որ, իր սկզբնական գործերուն եւ մանաւանդ ոտանաւորներուն մէջ կը հանդիպինք խրթնաբանութեանց, (ինչպէս եւ Թրքաբանութեանց, որոնք տիրապետող էին այն տաեն, եւ կը տեւեն տակաւին):

Իրբեւ գրական վաստակ, Սիպիլէն պիտի մնան, անշուշտ, իր բանաստեղծութիւնները, որոնց մէկ մասը հատոր մը կը կազմէ — «Ցոլքեր» — իսկ մեծագոյն մասը ցանուած է օրաթերթերու, պարբերականներու եւ գիրքերու մէջ: Իսկ արձակ արտադրու – թիւնները — «Աղջկան մը սիրտը», «Կնոջ հոգիներ» եւ բազմաթիւ պատմուածքներ, նաեւ թատերախաղեր, ընդհանրապէս կը կարօտին վերագնահատման: Թէեւ աւելի արդար դատաստան կազմելու համար, անհրաժեշտ է նկատի առնել ժամանակաշրջանը, այլ մանաւանդ իր տաղանդին բոնի չեզոքումը (գրականութենէ ուսուցչութիւն):

×

... Ուրեմն, կորնգուցինք Սիպիլն ալ,— բանաստեղծ, ուսուցիչ եւ հանրային գործիչ, որ իր վաւերական տաղանդով եւ իսկապէս ազգանուէր աշխատանքով գեղեցիկ եւ անկորնչելի հետքեր ձգեց մեր գրականութեան եւ մշակոյթի անդաստանին մէջ:

Իր կորուստով, աւելի եւ աւելի կը նօսրանայ սերունդ մը, որ ինչ թերութիւններ ալ ունեցած ըլլայ, պիտի կրնայ պարծիլ անժխտելի առաւելութեամբ մը, — հաւատք եւ նուիրում:

Խոնարհեցէք ձեր գլուխները այս նոր գերեզմանին առջեւ: Բազմաւաստակ դէմք մը, արի կին մըն է որ կ'իյնայ պատնէշին վրայ:

Շ.

Վ ԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՂԵՒՈՆԴ ԱՐՔԵՊ.Ի ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴԱՏԸ

»»»··«««

երեք կիներ եւ մէկ այր կը վկայեն սպանութեան պարագաներու մասին

ԴԱՏԱՐԱՆԸ ԳՈՀԱՑՈՒՄ ԿՈՒՏԱՑ ՊԱՇՏՊԱՆ ՓԱՍՏԱԲԱՆԻ ԲՈՂՈՔԻՆ

ՁՈՐԲՈՐԴ ՆԻՍՏ (Շար.)

(ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ՅԱՌԱՋ»Ի)

ՄՄԲ.— կիրակի օր հրատարակեր էինք այս նիստին Ա. մասը: Ահա շարունակութիւնը.—

ՏԻԿԻՆ ՍԱԹԵՆԻԿ ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆԻ ՎԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Ժամը 12.35ին կը կանչուի վկայ Տիկին Սաթենիկ Անդրէասեան, որ դահլիճ կը պատասխանէ հայ Թարգմանի միջոցաւ.

— « 1933 դեկտեմբեր 24ին Ս. Ծնէ եկեղեցին գացի: Նստած էի խորանէն 6 — 7 նստարան հեռու, ձախ: Տեսայ Թափօրին գալը: Առջի էր: Թափօրը ընթացքին տեսայ Լէյլէկեանի յարձակիլը սրբապանին վրայ:

Դատարանի հրաւէրով վար կ'իջնէ, կուգայ ձեռքով կը հրէ Լէյլէկեանի ճակատը: Վկային այս ընթացքը ընդհատուր խնդուք կը պատճառէ: Կը խնդան նաեւ ամբաստանեալ աղաքը, որոնց կարգին նաեւ ինքը Լէյլէկեանը: Վերկան կը չարունակէ — « Սրբազանը դրան կողմէն 5րդ նստարանը հասնելուն՝ Լէյլէկեան յարձակեցաւ: Այնքան արագ եկան որ չկրցայ իմանալ թէ ո՛ր կողմէն կուգան »:

Ցետոյ ցոյց կուտայ երդուեալներուն առջեւ այն եղանակը որով ցատկած էր Լէյլէկեան եւ կ'աւելցնէ — «Միայն Լէյլէկեանն էր յարձակողը »:

ՊԱՇՏՊԱՆ ՓԱՍՏԱԲԱՆԸ ԵՒ ՎԿԱՆ

Պաշտպան փաստաբան Պ. Շերիսըն կը հարցնէ.

— Լէյլէկեանի ըրած յարձակման եղանակի փորձը զոր կատարեցիք հոս, ուրիշ տեղ ալ ըրա՞ծ էք:

ՎԿԱՆ.— Ուրիշ տեղ ըրած չեմ:

— Ո՞ւր պատմեցիք ձեր հոս ըրածները:

— Դեկտեմբեր 27ին եկեղեցի գացի եւ հոն ըսի պատմածներս:

— Մէկը կը գրէ՞ր ձեր ըսածները եւ ո՞վ էր: Ո՞վ էր Թարգմանը:

— Մէկը կը գրէր հարց - պատասխաններ, բայց չեմ յիշեր գրողը: Չեմ գիտեր Թարգմանը:

— Լէյլէկեանի նկարը ցոյց տուի՞ն ձեզի: Դեկտեմբեր 24էն առաջ կը ճանչնայի՞ք Լէյլէկեանը:

— Այո, ցոյց տուին Լէյլէկեանի նկարը: Դեկտեմբեր 24էն առաջ չէի ճանչնար Լէյլէկեանը:

Փաստաբանին միւս հարցումներուն պատասխանելով վկան կ'ըսէ.

— «Այնքան արագ գործեցին որ աչքէն կամ ձախէն գալը չնչմարեցի, ըսել կ'ուզեմ Լէյլէկեանը: Իմ առջեւս կար երդչախումբը: Կարապետեան եպիսկ. ալ Թափօրին մէջ էր »:

ԴԱՏԱՒՈՂԸ ԿԸՆԴՈՒՆԻ ՊԱՇՏՊԱՆ ՓԱՍՏԱԲԱՆԻՆ ՊԱՀԱՆՋԸ

Կէս օրէ հաք ժամը 2ին երբ դատարանը բացուեցաւ, դատախազ Պ. Քամինքի յայտարարեց թէ առաուն պաշտպան կողմին դրած պահանջի մասին խորհրդակցութիւն կատարելէ յետոյ, որոշած է ընդունիլ այդ պահանջը եւ դատավարութեան ընթացքին պաշտպան կողմին պիտի տրամադրէ վկաներու նախապէս ըրած բոլոր յայտարարութիւնները եւ պատմածները: Պ. Շերիսըն գոհ կը մնայ այս եղքէն:

Պ. Շերիսըն կը չարունակէ հարցաքննել Տիկին Ս. Անդրէասեանը, որ կը պատասխանէ.

— « Ուրիշ մարդիկ ալ Թափօրին հետ էին: Երբ Սրբազանը 6րդ նստարանէն մօտ էր, բան մը պատահեցաւ: Թափօրի առեն Լէյլէկեանի խոյանքէն առաջ այդ եկեղեցիին մէջ չտեսայ Լէյլէկեանը: Սրբազանին առջեւէն կարապետեան եպիսկոպոսը կար եւ մարդիկ կը քալէին »:

— Լէյլէկեանի ո՞ր կողմը տեսաք.

— Կռնակը եւ գլխունետեւը:

— Երեսը տեսա՞ք — Չտեսայ: Անցքին մէջ բազմութիւն կար:

— Ե՞րբ տեսաք երեսը:

— Ցետոյ տեսայ անոր երեսը, երբ ոստիկանութիւնը ձերբակալեց եկեղեցւոյ դրան մօտ:

— Դուք երկու որդիներ ունի՞ք, մէկը Աղբրանիկ եւ միւսը Աչոտ անուն:

— Այո:

— Աղբրանիկը Ռամկավար եւ Աչոտը բոլշեւիկ է, չէ՞: — Այո՛:

— Աչոտը կապ ունի « Բանւոր » Թերթին հետ, չէ՞: Այո՛:

— Տեսա՞ք Լէյլէկեանի ո՛ւր նստիլը:

— Ոչ, տեսայ անոր խոյանալը:

Դատախազի հարցումին պատասխանելով վկան կ'ըսէ թէ տեսած է Լէյլէկեանի ծոծրակը եւ գլխուն ետեւի մասը:

ՀԱՄՓԱԼԵԱՆ ՆՈՐԷՆ ԿՂ ՀԱՐՑԱՔՆՆՈՒԻ

Ժամը 2.35ին նորէն վկայի աթոռը կը կանչուի Պ. Համփալեան եւ պաշտպան կողմէն կը կարդացուին անոր յայտարարութիւնները 1933 դեկտ. 24ին, յաւելուած մը 1934 յունուար 11ին եւ ուրիշ վկայութիւն մը 1934 յունուար 18ին:

Պ. Շերիսըն դիտել կուտայ թէ յունուար 11ի յայտարարութեան թուղթին վրայ տեղ մը մեքենագրուած չէ, պարապ ձգուած եւ այդ տեղը Լէյլէկեանի անունը գրուած է կարմիր մատիտով:

— Լէյլէկեանի գարնելը տեսա՞ք: — Ոչ:

— Որո՞նց վրայ կասկածեցաք:

— Զալըգեանը եւ Մխիթարեանը. տեսայ եւ կասկածեցայ:

— Ի՞նչ ըրաւ Լէյլէկեանը:

— Չնչմարեցի թէ ի՛նչ ըրաւ, բայց տեսայ որ չրջապատուեցաւ եկեղեցւոյ անդամներով:

— Հոս ըրած պատմութիւնդ ինչո՞ւ առաջ չբերիր ամբողջովին:

— Բոլոր գիտցածս չըսի. կը վախնայի այս մարդոցմէն: Կը վախնայի Դաշնակիներէն:

— Դեկտեմբեր 24ին տուի՞ր լրիւ պատմութիւնը դէպքին: — Այո՛:

— Ա՛ն տաեն ինչո՞ւ չըսիր ամբողջութիւնը:

— Այդ տաեն չէի գիտեր ինչ ըսելս: Այս « կէնկ »ին (հրոսախումբ) պատկանողները մարդասպաններ են: Կրնան որ եւ է տաեն որ եւ է տեղ եւ որ եւ է կերպով սպաննել:

— Դեկտեմբեր 24ին ըսի՞ր ամբողջ միտքդ եղածը:

— Այո, ըսի ամբողջ միտքս եղածը:

ՏԻԿԻՆ ՄԷՐԻ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆԻ ՎԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ (Թարգմանի միջոցաւ)

Այս վկան ժամը 3.20ին աթոռ կը կանչուի եւ կուտայ իր վկայութիւնը պատախազին եւ երդուեալներուն առջեւ.

— Եկեղեցին էի երբ Սրբազանը սպաննուեցաւ: Թափօրի առեն ոտքի էի: Խորանի կողմէն սկսեալ 5րդ նստարանը, խորանին նայելով ձախ կողմը: Սրբազանին կը նայէի Թափօրի առեն: Դէպքի պահուն հաւանօրէն 4—5 նստարան հեռու էի: Տեսայ որ Լէյլէկեանը հասաւ Սրբազանին: Առաջ չէի ճանչնար Լէյլէկեանը: Կռնակէն տեսայ: Գլխուն ետեւէն մասնաւոր բան մը չտեսայ: Սրբազանը իյնալէն ետք կիները բռնեցին զինքը (Լէյլէկեանը), այն առեն տեսայ դէմքը: (Վար կ'իջնէ եւ մատովը ցոյց կուտայ Լէյլէկեանը): Ա— պա դատարանին հրաւէրով ցոյց կուտայ Լէյլէկեանի յարձակման եղանակը):

ՇԵՐԻՏԸՆ ԵՒ ՎԿԱՆ

Պաշտպան փաստաբանը կը հարցաքննէ թէ վկան դատարան գալէ առաջ ո՛ եւ է մէկուն հետ խօսած չէ՞ իր տալիք վկայութեան մասին: Խօսած չէ՞ Տիկին Անդրէասեանի հետ: Վկան ժխտական պատասխան կուտայ:

— Եկեղեցին մէջ չատ մարդիկ եւ կիներ կա՞ր ունեցա՞ւ: — Այո՛:

— Այդ առեն ո՞ւր տեսաք Լէյլէկեանը:

— Լէյլէկեանը նստարանին մէջ էր եւ կը ձեռքին զինքը:

— Դեկտեմբեր 24էն քանի մը օր առաք երբ եկեղեցի գացիք, ձեզի ցոյց տուի՞ն Լէյլէկեանի նկարը: — Այո՛:

Վկան կ'ըսէ թէ դեկտեմբեր 24ին եկեղեցւոյ մէջ նստած էր Տիկին Անդրէասեանի քով եւ այս խնդրոյ մասին որ եւ է խօսակցութիւն ունեցած չէ ո՛ եւ է մէկուն հետ:

Վկան կ'ըսէ թէ յունուար 12ին դատախազի գրասենեակին մէջ անգամ այս դէպքի մասին խօսած չէ Տիկին Անդրէասեանի հետ:

Դատը կը չարունակուի վաղը:

ԽԵՂՁ ՊԱՌԱՒՆԵՐ ՎԿԱՑՈՒԹԵԱՆ ԿԸ ԿԱՆՉՈՒԻՆ

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՆԻՍՏ

ՆԻՒ ԵՈՐՔ, 14 յունիս.—Այսօրուան դատավարութիւնը բաւական կենդանութիւն չառաջ բերաւ մանաւանդ նախկին թրքական լրտես դաւանափոխի մը վկայութեամբ, որ լեցուն էր հակասութիւններով, ինչպէս ձեռնհասօրէն երեւան հանեց պաշտպան փաստաբան Շերիսըն:

Մուտն բազմութիւն կար դատասրահը, մեծ մասով Հայեր: Այն սպիտակ խաւաքարտը որուն վրայ գրուած են ինը ամբաստանեալ ընկերներու անունները այսօր փոխադրուած եւ ամբացուած էր ամբաստանեալ ընկ. Միհրան Զամիկեանի աթոռին ետեւը: Այսօր ինչպէս երկիւ, ամբաստանեալներու տղայ - կաններէն չատեր եկած էին դատասրահը, ինչպէս Միհրանեանի եղբայրները, Զատիկեանի քոյրերը եւայլն: Ամբաստանեալները կատարեալ պաղարիւնով կը հետեւէին դատի ընթացքին: Բայց, ինչպէս կը տեսնուի, մինչեւ հիմակուան վկայութիւնները ուղղուած են գլխաւորապէս ընկերներ Մ. Լէյլէկեանի եւ Նչան Սարգիսեանի դէմ, որոնց « գլուխները » կը պահանջեն վկաները եւ դատախազութիւնը: Լէյլէկեանի անմիջապէս քովը նստած է պաշտպան գլխաւոր փաստաբան Պ. Պէնթըն որ դատարանի ամէնէն բարձրահասակ անձն է եւ դեռ առեղը եկած չի համարեր իր պաշտպանութեան դերին:

Պ. Շերիսըն այսօր ալ երեւան բերաւ իր փորձագէտ եւ չարաւեւ հարցա-

(Մնացեալը կարդալ Գ. էջ)

ՀՈՐ ԶՐՑԱԾՔԸ ՎԱՂՈՒՑԱԾ ՀՈՂ

»»» ·«««

Նորա ներսում մի՛ հեռացող նոսր մշուշ էր, որի միջից ինչ-որ բան ինձ էր նայում, ինչ-որ բան ինձ էր ժպտում, ինչ-որ բան ինձ էր կանչում, ինչ-որ բան ինձ էր խոստանում, ինչ-որ բան ինձ էր հրավիրում, ինչ-որ բան ինձ էր ներշնչում, ինչ-որ բան ինձ էր հուզում, ինչ-որ բան ինձ էր տանջում, ինչ-որ բան ինձ էր ուրախացնում, ինչ-որ բան ինձ էր տխրեցնում, ինչ-որ բան ինձ էր ոգևորում, ինչ-որ բան ինձ էր հիասթափեցնում, ինչ-որ բան ինձ էր ապրեցնում, ինչ-որ բան ինձ էր մեռցնում, ինչ-որ բան ինձ էր ծնում, ինչ-որ բան ինձ էր սպանում, ինչ-որ բան ինձ էր հարություն տալիս, ինչ-որ բան ինձ էր ստեղծում, ինչ-որ բան ինձ էր ավերում, ինչ-որ բան ինձ էր կառուցում, ինչ-որ բան ինձ էր քանդում, ինչ-որ բան ինձ էր ամրացնում, ինչ-որ բան ինձ էր թուլացնում, ինչ-որ բան ինձ էր ուժեղացնում, ինչ-որ բան ինձ էր տկարացնում, ինչ-որ բան ինձ էր հարստացնում, ինչ-որ բան ինձ էր աղքատացնում, ինչ-որ բան ինձ էր ազատագրում, ինչ-որ բան ինձ էր գերեվարում, ինչ-որ բան ինձ էր ազատում, ինչ-որ բան ինձ էր կապանքների մեջ առնում, ինչ-որ բան ինձ էր ազատում, ինչ-որ բան ինձ էր ազատագրում, ինչ-որ բան ինձ էր գերեվար

Ի. ԿԱՍԱՏԿԻՆԱՅԻ

«»»

Հարսանեկան գործերը կարգադրելու համար, տասը օր առաջ, Ելենան եկավ Ծաղկաձոր։ Ամուսինը՝ Մարկոսը, պիտի գար միայն հարսանիքի օրը։ Ելենան ուզում էր, որ ամուսինը ևս ներկա գտնվի նշանդրեքի արարողությանը։ Ինքն էր ուզում, որ ամուսինը տեսնի իր ընտրած փեսացուին։ Ելենան ուզում էր, որ ամուսինը հավանություն տա իր ընտրությանը։ Ելենան ուզում էր, որ ամուսինը ասի, թե ինքն էլ նույնը կընտրեր։ Ելենան ուզում էր, որ ամուսինը ասի, թե ինքն էլ նույնը կընտրեր։ Ելենան ուզում էր, որ ամուսինը ասի, թե ինքն էլ նույնը կընտրեր։

քննիչի ընօրհները։ Դատախազ Պ. Քամինսկի, մարմնեղ անձ մը, ժպտերես եւ բեւեռյթ կ'առնէր պարբերաբար, մանաւանդ ունկնդիրներու դարձած պահուն։

Ամբաստանեալները սրահ կը բերուին միշտ առաջնորդութեամբ ընկ. Ցովհ. Անդրէասեանի եւ դուրս կը տարուին առաջնորդութեամբ Մատթէոս Էյլէկեանի։

ԱՌԱՋԻՆ ՎԿԱՆ՝ ԴՈՂԻՈՋՈՒՆ ՊԱՌԱՒ ՄԸ

Այսօրուան առաջին վկայութիւնը տուաւ Տիկին Հանրմ Տէօքմէճեան, տարէց կին մը՝ ակնոցներով։ Կը բնակի Նիս եօթք, 186րդ փողոց։ Տիկինը կը համբուրէ Աւետարանը եւ երդում ընելէ ետք կը պատասխանէ դատախազի հարցումներուն, որոնց էութիւնը հետեւեալն է.

— « Դէպքին օրը ժամը 10ին եկեղեցի մտայ։ Նստած էի ձախ կողմը, եւ բեսս դէպի խորանը, կարծեմ 6րդ նստարանը մտաքէն հաշուելով։ Ուշադրութիւն ըրի Էյլէկեանի, որ երկու երեք անգամ եաեւ նայեցաւ։ Էյլէկեան նըստած էր աջ կողմը եւ ես՝ ձախ կողմը։ Աչք կ'ընէր։ Երբ սրբազանը թափօրով դէպի խորանը կ'երթար, ես նստած էի։ Երբ սրբազանը մօտեցաւ Էյլէկեան փոխեց իր տեղը եւ ցատկեց անոր վրայ։ Ցատկելն ու ընելը մէկ եղաւ, սրբազանն ինկաւ։ Էյլէկեան տեղը փոխեց ըսելով՝ ըսել կ'ուզեմ թէ ան երեք նստարան մօտեցաւ սրբազանին»։

Դատախազին հրաւէրով Տիկ.Հանրմ Տէօքմէճեան աթոռէն ելաւ եւ մօտենալով ամբաստանեալներուն ցոյց տուաւ Էյլէկեանը։ Վկան ձերբալեան պատճառաւ դողդոջուն երեւոյթ մը առած էր։ Ապա դատախազ Քամինսկի Դուրեան սրբազանի դերը ստանձնելով, վկան ճիւրիին առջեւ ցոյց տուաւ Էյլէկեանի յարձակման կերպը եւ ծռեցաւ անոր մարմնի ստորին մասին դէմ։ Տիկին Տէօքմէճեան ամբաստանեալներուն մէջէն ճանչցաւ միայն Էյլէկեանը, այլ յայտնեց թէ սրբազանին չափալ թագը ձգող մը եղաւ, բայց չէր գիտեր ով ըլլալը։ Ըսաւ թէ այդ պահուն ազմուկ կար եւ կը զարնէին սրբազանին։

ՓԱՍՏԱԲԱՆԻՆ ՀԱՐՑԱՖՆՆՈՒԹԻՒՆԸ

Պաշտպան փաստաբան Շերիաբն վկային դառնալով հարցուց.

— Տարիքդ քանի՞ է։ = Ինչո՞ւ կը հարցնես (ծիծաղ)։ 60 տարեկան։ (Վկան 55 տարեկան որդի մը ունի, ինչպէս կը հաւաստէն ինծի)։

— Ե՞րբ 60 տարեկան եղար։ — Ի՞նչ գիտնամ։

Պ. Շերիաբն իր հարցումներով ջանաց երեւան բերել թէ Տիկին Հանրմ Տէօքմէճեան Էյլէկեանը չէր ճանչնար եւ թէ լուսանկարներու նայելով է որ կարծեր է թէ կը ճանչնայ։

— Դեկտ. 24ին կէսօրէ ետք ոստիկանատուն գացի՞ր եւ պատմեցի՞ր տեսածներդ։

— Այո, բայց խելքս գլուխս չէր։

— Ինդիրը խելքդ վրադ ըլլալու մասին չէ. ըսի՞ր հոն թէ ինչ տեսար։ = Այո։

— Երբ եկեղեցի գացիր, պաշտամունքը սկսած էր եւ նստար, չէ՞։ = Այո։

— Երբ նստար, ազո՞ւք բրիր թէ չորս բոլորդ նայեցար։ = Չորս բոլորս նայեցայ։

— Քեզի պէս կին մը ազօթք չընե՞ր։

— Երբ սրբազանը տեսնէի, կը փառաւորուէի։

Վկան այնուհետեւ պատասխանեց թէ սրբազանը գալուն իր աչքը անոր վրայ էր, թէ 1933 դեկտ. 24էն առաջ տեսած չէր Էյլէկեանը, թէ նոյն նստարանին աջ ծայրը Էյլէկեանը եւ ինք վկան նստած էր ձախ կողմը։ Էյլէկեանը աջ ծայրի երկրորդն էր։ Ցետոյ փոխեց դիրքը եւ քալեց։

Պ. Շերիաբնի թելադրութեամբ դատախազը կը կարդայ ոստիկանատան մէջ վկային բրած յայտարարութիւնը։ Փաստաբանը կը շարունակէ.

— Էյլէկեանը եկեղեցիին մէջ ծեծեցի՞ն։ — Այո։ — Դուն ալ ծեծեցի՞ր։ — Ես ալ ծեծեցի։

Էյլէկեանի ձեռքը դանակ տեսա՞ր։ — Էյլէկեանի ձեռքը դանակ չտեսայ։

— Երբ դեկտ. 24ին ոստիկանատան մէջ հարցուցին, ըսի՞ր թէ «երբ սրբազանը եկաւ ներս, մարդ մը մօտեցաւ անոր, յետոյ ժողովուրդը յարձակեցաւ»։ — Այո՛։

— Քանի որ կաթոլիկեան եպիսկ.ը կար սրբազանին առջեւը, կային նաեւ ուրիշներ, դուն կրցա՞ր տեսնել Էյլէկեանի սրբազանին դէմ խոյանալը։ — Այո՛։

— Հիմա ի՞նչ կ'ըսես (վկան կը խօսէր դեռ)։ — Ինքնիրենս կը խօսիմ (ծիծաղ)։

— Ո՞ւ է մէկը բացատրութիւն տուա՞ւ տալիք վկայութեանդ մասին։ — Ո՛չ։

Պ. Շերիաբն վար կը կանչէ վկան եւ կը դիտէ անոր քալուածքը։

ՎԱՂՈՒԱՆ ԹԻԹՎ (ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԱՅՍ ՆԻՍՏԻՆ)
ՆԱԽԿԻՆ ԼՐՏԵՍԻ ՄԸ ՀԱԿԱՍԱԿԱՆ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ
ԵՒ ՎԵՑԵՐՈՐԴ ՆԻՍՏ

ՂԵՒՈՆԴ ԱՐՔ.Ի ԹԻԿՆԱՊԱՀԸ ԿԸ ՅԱՅՏՆԷ ԹԷ
«ԻՐԱՊԷՍ ԲԱՆ ՉԷ ՏԵՍԱԾ»

»»»··«««

ՕՐՈՒԱՆ ԼՈՒՐԵՐԸ

Պ. Պառթու Պելկրատի մէջ

Ֆրանսայի արտաքին նախարարը Պուքրէշէն գնաց Պելկրատ, ուր նոյնպէս արժանացաւ ջերմ ցոյցերու։ Ջամբորդութիւնը տեղի ունեցաւ շոգենաւով, Դանուբի վրայ։ Հարիւրաւոր շոգեմակոյկներ եւ նաւակներ դիմաւորելու գացած էին։ Քարափին վրայ բարի գալուստ մաղթեցին Եուկոսլաւիոյ արտաքին նախարարը, Փարիզի դեսպանը եւ ուրիշ բազմաթիւ պաշտօնատարներ։ Բոլոր փողոցները զարդարուած էին երկու երկիրներու դրօշներով։

Նոր ընդհարումներ աջերու եւ ձախերու միջեւ

Շաբաթ օր ծանր խռովութիւններ ծագեցան Լոխանի մէջ։ Ազգասէրները ժողով մը սարքած էին, ուր պիտի խօսէր Հերիէն Մաչի նախագահը, գնդ. Տը Լա Ռոք։ Համայնավարները եւ ընկերվարականները հակացոյց մը կազմակերպեցին սրահին չուրջը եւ փորձեցին խանգարել, բայց իրենց դիմացը գտան ոստիկանական մեծ չքմայ մը։ Այս առթիւ ընդհարում մը տեղի ունեցաւ, եւ ոստիկանները քարի բռնուեցան։ Հարկ եղաւ օգնութեան կանչել ծովային հրշէջ դիւնուրները։ Ասոր վրայ ցուցարարները կարողացան հրշէջ մեքենաները խոցոտելու։ Այս անկարգութեանց հետեւանքով, ծանրապէս վիրաւորուեցան երկու պահակներ եւ 22 ոստիկան — դիւնուորներ, հրշէջ մը եւ քանի մը սպաներ։ Ցուցարարներէն ալ չատ մը վիրաւորներ կան։ Ձերբակալուեցան 27 հոգի, որոնց 8ը դատի պիտի յանձնուին։

⁂ Թուրքի դեսպերուն առթիւ (18 յունիս), 8 հոգի դատապարտուեցան մէկ չաբաթէն 40 օր բանտարկութեան։

Ծանր արկած մը եւ 40 վիրաւոր

Կիրակի գիշեր ժամը 10.45ին ծանր արկած մը պատահեցաւ Լա Կաուէն - Պէգօն — Հուիյլ գծին վրայ (Փարիզէն 10 վայրկեան հեռու, Սէն Լազարի դիծ)։ Ճամբորդի կառախումբ մը գարնուեցաւ բեռնատար չոգեկառքի մը, եւ 50 հոգի վիրաւորուեցան։ Ջարնուած կառախումբը գիծէն դուրս ելաւ, եւ մեքենավարը երկու չոգեկառքերուն մէջտեղ մնաց, ծանր վէրքեր ստանալով։

Ջարդ աղտ մահուներն

Պալէն կը հեռագրեն թէ հաշակաւոր Ջարդ ապրն, որ 120էն մինչեւ 150 տարեկան կը հաշուէն, ծանրապէս հիւանդացած է եւ արիւն կը փսկէ։

Ն. Վ. Գաբրիէլ էֆէնտի Նորատունկեան, Տիրան պէյ Նորատունկեան եւ զաւակը Ժ. Նորատունկեան, Տէր եւ Տիկին Պօղոս Ձիւիէրեան, Տիկին Ե. Աւետիսեան, Տիկին Մ. Ուզունեան, Տէր եւ Տիկին Հ. Թորոսեան, ինչպէս նաեւ Նորատունկեան, Ջօպան — եան, Սիրաճեան, Նուրեան, Աւգեր եւ Փափազեան ընտանիքները ցաւով կը ծանուցանեն իրենց սիրելի կնոջ, մօր, քրոջ եւ ազգականուհիին՝

ՏԻԿԻՆ ՄԱՌԻ Գ. ՆՈՐԱՏՈՒՆԿԵԱՆԻ
(Ծնեալ Ջօպանեան)

կսկծալի մահը որ տեղի ունեցաւ 23 յունիսին, շաբաթ գիշեր, իր բնակարանին մէջ, 21 ռիւ Պօժոն, Փարիզ։

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի վաղը, չորեքշաբթի օր (27 յունիս) առաւօտեան ժամը 11ին, Հայոց Եկեղեցիին մէջ, ռիւ ժան Կուժօն 15, Փարիզ։

Հ. Ց. Դ.

ՓԱՐԻԶԻ «ԵԳԻՊՏԱՑԻ» ԿՈՄԻՏԷՆ ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի բոլոր ընկերները այսօր, երեքշաբթի երեկոյ ժամը 8.30ին, Au Clair de Lune *սրճարանի վերնայարկը։*

Օրակարգ՝ Շրջանային ժողովի օրակարգերու ճեռնարկ։

♣

«ՎԻՇԱՊ» ենթակոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը այս Ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին, Պէգոնի ծանօթ հաւաքավայրին մէջ։ Խիստ կարեւոր օրակարգ։

ԼԻՈՆԻ «Վարանդեան» կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին 181, Քուր Լաֆայէթի սրճարանին սրահը։ Օրակարգ՝ Շրջ. ժողովի օրակարգի խնդիրներու քննութիւն։

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ԻՍԻ ԼԻ ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ «ՎՌԱՄԵԱՆ» ԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ
ՅՈՒԼԻՍ 8ԻՆ, ՄԷՕՏԵԼԻ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ
Նկատի ունենալ այդ Թուականը։

ՊԱՆԵԷՕ-ՔՈՒՇԱՆԻ *«ՅԱՌԱՋԴԻՄԱՍԻՐԱՑ» ՄԻՈՒԹԵԱՆ*
Տարեկան Դաշտահանդէսը ՅՈՒԼԻՍ 8ին։
Ի ՆՊԱՍՏ ԻՐ ԴՊՐՈՑԻՆ
կը խնդրուի կազմակերպութիւններէն նկատի ունենալ սոյն Թուականը։

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ԻՍԻ ԼԻ ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ
1 ՅՈՒԼԻՍ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ
Նոյն օրը տեղի կ'ունենայ պարգեւաբաշխութիւնը։
Նկատի ունենալ այդ Թուականը։

ԵՐԵԿՈՅԹ ՄԱՏԹԷՈՍ ԶԱՐԻՖԵԱՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ
կազմակերպուած *ՊԻՐՊԻՐԵԱՆ ՄԱՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ*
30 յունիս շաբաթ երեկոյ

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ԲԱՐՁՐ ՀԱՅՔԻ ՀԱՅՐԵՆԿՑ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ
ՅՈՒԼԻՍ 8 ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ
կազմակերպութիւններէն կը խնդրուի նկատի ունենալ այդ Թուականը։

ՇՐՋԱՆԱՑԻՆ ՏՐԴ ՄԵՆ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ

Կազմակերպուած Հ. Մ. Ը. Մ.ի Վիէնի Մանաճխւղի կողմէ, 15 յուլիս, *Հ. Մ. Ը. Մ.ի մարզադաշտին վրայ։ Տեղի կ'ունենան նաւասարդեան խաղեր, հեծելանիւի եւ ֆութպոլի բաժակի մրցումներ։ Արձանագրութեանց եւ մանրամասնութեանց համար դիմել՝* Café des Sports, Aharon Dikranian*ի*, 132 Rue Lafayette, Vienne.

Արձանագրութիւնները կը փակուին ամենաուշ յուլիս 10ին։
ՎԱՐԶՈՒԹԻՒՆ

Եւրոպայի հայկական վաճառատան գրասենեակ
Գրասուն ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ
51, Rue Monsieur - le - Prince, Paris (5e) Métro: Odéon Tél. Danton 88 — 65
Հայերէն, ֆրանսերէն, անգլիերէն եւլլն. ամէն տեսակ գրքեր
Արդիական կազմատուն։ Տպագրական գործեր։
Աշխարհի բոլոր կողմերէն ճասած ապսպրանքները կը կատարուին արագ եւ խղճամիտ կերպով։

Տպարան **«Ա Ր Ա Ք Ս»**
Ս. ՓՈՂՇԱՐԵԱՆ
70, RUE PAUL - BERT, 70, LYON
մտնել Սիմէմայի ճիշդ հովի դռնէն բակին մէջ

Տպագրութեան վերաբերեալ ձեր բոլոր գործերու համար ուրիշ տեղ դիմելէ առաջ, այցելեցէ՛ք միայն մէկ անգամ տպարան « Արաքս », Ս. Փողհարեանի, որ բարեխղճօրէն կը ստանձնէ ձեր բոլոր տպագրական գործերը, ԽԻՍՏ ԱՃԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ։

Գեւառներէն եկած ապսպրանքներուն փութով ընթացք կը տրուի։

Վերջերս ստանձնեցինք Հրանտ - Սամուէլ գրատան՝ (Պալենց) Լիոնի ընդհանուր գործակալութիւնը, այս առիթով ուրախ ենք մեր քով պիտի գտնէք բոլոր հեղինակներու գիրքերը ազգային գրական, վիպական, դպրոցական եւ թատերական։

ՄԻՒԶԻՒՔԻ ՍԻՐԱՀԱՐ ՆՈՒԱԳԱԾՈՒՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Արեւելեան եղանակներու մինչեւ հիմա տպագրուած նօթաները կը գտնուին Ամալ ձայնագրուած ըլլալով, այս անգամ Odéon, La Voix de son Maître, Colombia *ու* Polidor *սիսքերու վրայէն Պոլսոյ յայտնի երգիչներու եւ նուագածուներու կողմէ նուագուած ու երգուած հին եւ նոր շարքիներ, բէշրէվներ ու սէմայիները ՍՈՒՆՑ ՍԱՄԱԼի նոյնութեամբ նօթագրած եմ։ Հատը 2 ֆրանք ու կանխիկ*
Դիմել Agop Arslanian*ի*, (Kanouni, chef d'orchestre), 56 rue Julien-Lacroix Paris 20e։

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN) 17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Ֆրանսայի մէջ չատոնց փնտռուած ըրեւելքի իսկական օդիին մենաշնորհը ստացած ըլլալով, հրապարակ կ'հանած ենք՝

ԵՐԵՒԱՆ ԱՆԱՐԱՏ ՕԴԻՆ

փնտռեցէ՛ք գայն կարելի պիտակով։ Ինգամ մը ճաշակելէ յետոյ ա՛լ չպիտի հրաժարիք անկէ։

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՀԱՄԱՐ՝
Société "PEUREUX"
48 Bld. des Vignes, MARSEILLE Téléphone: COLBERT 58-10
ԼԻՈՆԻ ԵՒ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ
D.N.BAHADOURIAN 32 **rue Sévigné. Lyon** Rhône)
ՆԻՍԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼ. —
M. M. H. Khatchadourian et Danielian *24*, rue Assalit. Nice (A. M.)

Hôtel des Sociétés Savantes
28, Rue Serpente et 8, Rue Denton Paris (6)
(Métro: St. Michel et Odéon)

Պ. Պէրնար Վաձէ, իրաւաբան ֆրանսական եւ միջազգային օրէնքներու, Ցունիս 28ի հինգշաբթի իրիկուան ժամը 8·30ին ֆրանսերէն բանախօսութիւն մը պիտի տայ Սօսիէթէ Սավանթի սրահին մէջ նիւթ ունենալով ՄԱՄՈՒԼԻ ՕՐԷՆՔԸ (1881 յուլիս 29) *ՄԱՄՈՒԼԻ ԵՒ ՈՒՐԻՇ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՄԻՋՈՑԱՒ ԳՈՐԾՈՒԱԾ ՈՃԻՐՆԵՐՆ ՈՒ ՑԱՆՑԱՆՔՆԵՐԸ* (դրդում ոճրագործութեան եւ հրապարակային անուանարկութիւն եւ վիրաւորանք)։ ՀԵՏԱՊՈՂՈՒՄ ԵՒ ՊԱՏԻԺ։

Սրահին դռները հասարակութեան համար բաց պիտի ըլլան ժամը 8·15էն սկսած։ Սահմանափակ թիւով տոմսակներ հանուած են, պէտք է աճապարել եւ տեղ ապահովել։

ՆԱԽԴԵՐՈՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ 3 ՖՐԱՆՔ

Ցունիս 10էն սկսած տոմսակ կարելի է ապահովել Պրն. Պ. Վահէի գրասենեակէն, 94, ռիւ Սէն Լազար, Փարիզ, (կառ Սէն Լազար) «Ցառաջ»ի խմբագրատունէն եւ Սօսիէթէ Սավանթի դռնապանէն։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՆ
Ա. ՇԵՐՏԻ ՏՈՄՍԱԿՆԵՐԸ
ԱՄԲՈՂՋ. ԿԷՍ, ՔԱՌՈՐԴ ԵՒ ՄԷԿ ՏԱՍՆԵՐՈՐԴ
ԿՐՆԱՔ ԳՆԵԼ ԱՅՍՕՐ ԻՍԿ, ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ՄԻՆՉԵՒ ԻՐԻԿՈՒԱՆ Ժ.ԷԸ
ՈՉ ՈՔԻ ՉԻ ՄԵՐԺՈՒԻՐ ՏՈՄՍԱԿՆԵՐԸ
բայց խուճապի տեղի չտալու ճաժար, կը խնդրուի գնումը չյետաձգել վերջին վայրկեանին
ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԻ ՄՈՒՏՔԸ Է՝ 2, AVE. RENÉ BOYLESVE
A. GODOVANNIKOFF
30, Quai de Passy, Paris (16)
Tél. Jasmin: 01 - 50 Métro: PASSY

13 ՎԱՐԶՈՒ ԵՆ *Ցուլիս ամսուան հասար դեղեցիկ* **13**
եւ օգտաւէտ յարկաբաժիններ, Ջուր, կազ, էլեկտր. եւ կեդր. ջեռուցիչ։ Նպաստաւոր գիներով։ Դիմել՝
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆԻ *13 rue Pierre Curie.* K. Bicêtre Metro: Porte d'Italie.

Հայերու ժառանգութեան
ճաշարան **Ֆ Լ Օ Ր Ի Ա**
61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)
Մէրթօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միքէլ Հեռաձայն **Danton:** 52-73
Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ

ԳՐՔԻՍ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
ԱՐՏԱԻԱԶԴ ՀԱՆԸՄԵԱՆԻ
Դրամ կը ճարէ խանութի գրաւի վրայ (Nantissement), տան գրաւի վրայ (Hypothèque de 1er et 2me rang) առեւտրական մուրհակներ զեղչել տալով եւլլն., խիստ նպաստաւոր պայմաններով։
կը ստանձնէ ամէն կարգի դատական գործեր, առեւտրական, քաղաքային, պատժական եւ մանաւանդ արկածի վերաբերեալ։
կը կատարէ պաշտօնական Թուղթերու Թարգմանութիւն եւ վաւերացում, կը խմբագրէ ամէն կարգի նամակ եւ խնդրագիր։
Առաջին իորհրդակցութիւնը ձրի է։
Կ'ընդունի առաւօտները ժամը 10էն 12, Հինգշաբթի եւ շաբաթ կէսօրէ յետոյ ժամը 3էն 7 եւ ժամադրութեամբ։
Առժամեայ հասցէ՝
179, Rue de Vaugirard - Paris (15)
Ջախ Թեւի վրայ առաջին սանդուխ, երկրորդ յարկ, ձախ։
Métro եւ Nord - Sud - Pasteur

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15-70

(ԽՐԹԵԱՆԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

MERCREDI 27 ՅՈՒՆԻՍ ՉՈՐԵՔՇԱԹԹԻ 27 Juin 1934

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՕՐԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Չոխոսլովաքիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

10 ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2532 — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՉՐՈՅՑ ՍՐՏՑԱԻ ՄԱՐԴՈՒ ՄԸ ՀԵՏ

— Անկախութեան հռչակման տարեդարձին առթիւ, լայն տեղ տուինք օտարներու մասնակցութեան պարագաներուն եւ ճառերուն: Նոյն իսկ խմբագրականներով ալ չենք տեղիք այս կէտը: Արդ, չէ՞ք վախնար որ այս կարգի արտայայտութիւններով աւելորդ յոյսեր կը ներշնչուին, կը մթագնի ժողովուրդին քաղաքական գիտակցութիւնը, ինչպէս պատերազմէն առաջ եւ դինադադարի օրերուն:

— Կը թուի թէ չէք ըմբռնած եղած հրատարակութեանց եւ արտայայտութեանց ոգին: Նախ, մամուլը պարտաւոր է արձագանգել ամէն կարեւոր երեւոյթ որ կապ ունի մեր հանրային – քաղաքական կեանքին հետ: Կրնաս տարբեր տեսակէտ ունենալ — եւ արտայայտել — բայց, ինչո՞ւ չպիտի տաս լուրը: Երկրորդ, ի՞նչ էր մեր ըսածը, ամէն անգամ որ կ'անդրադառնայինք այդ մասնակցութեան: Շատ բացորոշ: Ըսել կ'ուզէինք եւ կ'ըսենք,— Ահա տեսէք, օտարներն անգամ, քաղաքական եւ դինուորական դէմքեր, նոյն իսկ նախարարներ, երեսփոխաններ եւ քաղաքացիներ, ընկերվարական կամ քաղքենի, պատիւ կը սեպեն մաս նակցիլ հայկական յաղթանակի մը տօնակատարութեան, կը յարգեն թափուած արիւնը եւ հարածական ժողովուրդի մը ազատական ճիգը. մինչդեռ մեր մէջ կան դաս մը մարդիկ որ կոբսնցուցեր են մարդկային եւ ազգային արժանապատուութիւնը, մոռցեր են պատմութիւնը եւ հայկական բազուկին վաստը...

— Բայց մեր ժողովուրդը դիւրահաւան է եւ կը յափշտակուի: կը կարծէ թէ այսօր – վաղը բան մը պիտի պատահի եւ մեր օտար բարեկամները, այս կամ այն պետութիւնը պիտի օգնեն մեզի:

— Մենք չատոնց փակած ենք այդ կարգի միամտութեանց էջը, եւ ամէն անգամ որ առիթը կը ներկայանայ, միշտ ալ կը շեշտենք թէ «օտարէն չկայ մեզ յոյս»: Մեր բոլոր տեսութիւններուն մէջ դուք պիտի չգտնէք տող մը, որ հակասէ այս անողոք իրականութեան: Չէ՞ք դիտած, յամառ կոպտօրէն կը քննադատենք նաեւ մեր անդրանիկները, որ լաւ չճանչցան Եւրոպան եւ տարուեցան երազներով ու վէպերով: Մեր ամբողջ մտահոգութիւնն եղած է եւ է՝ արթուն պահել հանրային գիտակցութիւնը, պարզել, վերլուծել ինչ որ տեղի կ'ունենայ մեր շուրջը, մեր մէջ եւ մեզմէ դուրս, եւ ցուցնել չիտակ ճամբան: Որովհետեւ կուսակցական չէք, գիտուր պիտի հասկնաք մեր կուսակցութեան հիմնական քաղաքականութիւնը: Բայց ահա մամուլը որ անոր արտայայտիչն է, որ ամէն օր եւ ամէն տեղ կը մանրէ Դաշնակցութեան տեսակէտները, կը բացատրէ թէ ի՛նչ կ'ուզենք եւ ի՛նչպէս կ'ուզենք: Վա՛յ մեզ, եթէ նորէն մեր ոտքը կորի գետնէն, հանդիսական յոյսերով, ճառերով եւ համակրական արտայայտութիւններով:

— Հապա ձեր հակառակորդները կ'ըսեն թէ Մուսոլինիին, Հիթլէրին կամ Գոնսոլիսին ապաւինած՝ նոր ոգէտներ կը պատրաստէք այս ժողովուրդին համար...

— Բարեւ ըրէք այդ պարոններուն եւ յանձնարարեցէք ուշադրութեամբ կարդալ ինչ որ կը գրենք եւ կը խօսինք: Բայց աւելորդ յոռետեսութիւն է: Անոնք չատ լաւ գիտեն մեր ըսածն ու ըրածը, բայց որովհետեւ իրենց պաշտօնը խոկալ կամ արիւն պղտորել է, սուտ – խեղդ կը ձեւանան եւ հէքեաթ կը պատմեն: Ի՞նչ ընենք. աշխարհը չատ լայն է, իսկ ամէն մէկ Հայ՝ քաղաքագէտ եւ փրկիչ: Անոնք իրենց ճամբան, մենք ալ մերինը: Հարցուցէք թէ իրբեւ աւելի ողջամիտ եւ իրատես, ունի՞ն բանաձեւ մը որ դիմանայ քննադատութեան: Իրենց ամբողջ խմաստութիւնը կ'ամփոփուի մէկ բառի մէջ.— «Թագաւորը (Երեւանը) գիտէ. թագաւորը կ'ըսէ»: Մինչդեռ երբեք այսքան բարդ եւ անատոյգ եղած չէր մեր կացութիւնը, մանաւանդ արմատախիլ այս սիներուն վրայ նետուելէ յետոյ: կարծեմ չեղեցանք նիւթէն...

— Ո՛չ, ո՛չ, այդ էր որ կ'ուզէի հասկնալ: Ըլլալով պարզ աչխատաւոր մը, միջոց չունիմ կանոնաւոր հետեւելու ամէն անցուդարձի: Ուրեմն, որ եւ է գործնական արժէք չունին օտարներու համակրական արտայայտութիւնները, ոչնական կամ ուրիշ ա – ոչինչներով:

— Չունին՝ քաղաքական դասի տեսակէտով: Բոլոր ճառերն ու հաւատամքները փրփուրի կը վերածուին, ճակատագրական պահուն: Տեսաք արդէն. նոր դասեր առնելու պէտք չունինք, Մեծ Պատերազմէն եւ 1920–21էն յետոյ: Հազար երեսփոխան եւ նախարար եւ սպայակոյտ գան ճառ խօսին Ալբիւ Տաններմէկին կամ Մայիս 28ին, մէկ թիզ հող չեն կրնար չահեցնել մեզի, ոչ ալ բարելաւել մեր այսօրուան վիճակը: Բայց, արտաքին կապերը, բարեկամութիւնները միշտ ալ օգտակար են, այսօրեայ հոգերու համար: կամուրջներ միշտ ալ պէտք են, մենք ալ ձգած ենք բազմաթիւ երկիրներու մէջ, ունինք տարբեր Ցրուած ենք բազմաթիւ երկիրներու մէջ, ունինք տարբերական պարագաներու եւ իրաւունքներ, որոնք արտաքին աշակցութեան կը կարօտին: Մինչեւ ե՞րբ այսպէս կղզիացած պիտի մընանք, մենք մեզի խօսելով եւ վիճելով,— կարծես թէ կուսակ ա – նք, մենք մեզի խօսելով եւ վիճելով,— կարծես թէ կուսակցական բարեխոսներ: Այս կարգի յարաբերութեանց բարոյական նպատակն ըլլայինք: Այս կարգի յարաբերութեանց բարոյական նպատակն ըլլայինք: Մեր ձեռքն է անոնց խմասը ըմբռնել այնպէս ինչպէս որ է, եւ ոչ թէ այնպէս ինչպէս որ կը պատկերնել մեր երեւակայութիւնը: Ահա թէ ո՛րքան յատակ է մեր ուղեգիծը:

— Ձեր հակառակորդները աչխարհ կը դղրդացնեն, երբ հայ երիտասարդ մը յաղթէ «Փուճպօլ»ի մէջ կամ աղջիկ մը ծափեր խլէ պարելով օտար բեմի վրայ: Օտար աստիճանաւորներու մասնակցութիւնը՝ Մայիս 28ի տօներուն՝ այսչա՞փ ալ արժէք չունի:

— Այդ հարցումը եւ դեռ բազմաթիւ հարցեր ուղղեցէք ա – նո՛նց, կամ որ կամ դէղին չապիկ հագած խիկարներուն, որոնց այնքան կը յարմարի աւետարանական խօսքը.— «Ցէ՛ր, թող դոցա, զի ոչ գիտեն...»:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՂԵՒՈՆԴ ԱՐՔԵՊ.Ի ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴԱՏԸ

»»»··«««

ԹՐՔԱՑԱԾ ՀԱՑ ՄԸ ԿԸ ԲՈՆՈՒԻ ԾԱՆՐ ՀԱԿԱՍՈՒԹԵԱՆՑ ՄԷՋ

ՈՒՐԻՇ ՎԿԱՆԵՐ ԿԸ ԿՐԿՆԵՆ ՄԻԵՒՆՈՅՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

ՎԿԱՆԵՐԸ ՁԳՒՏԻ ԿՐՆԱՆ ԴՊԻԼ ԱՄԲԱՍՏԱՆԵԱԼՆԵՐՈՒՆ

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՆԻՍՏ (Շար.)

(ՄԱՆԱՒԱՆՈՐ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ՅԱՌԱՋ»Ի)

Նիւ ԵՈՐՔ, 14 յունիս.— Կարճ դադարէ մը յետոյ ժամը 11.30ին դատախազը վկայութեան կանչեց Տիգրան Զաքմաքեանը որ անգլերէն գիտէ, ակնոց կը դնէ եւ յաճապակիի վրայ նկարիչ է:

Կը վկայէ թէ դեկտեմբեր 24ին եկեղեցին էր եւ տեսած է յարձակումը եւ յարձակողները: Ապա կը հրաւիրուի ցոյց տալու իր տեսած յարձակողները եւ վար գալով կը մատնանչէ Մատթէոս Էյլէկեանը (Թիւ 1), Նշան Մարգիսեանը (Թիւ 2), Ոսկան Երկանեանը (Թիւ 3), Մարթին Մօգեանը (Թիւ 4), Ճ. Կ. Զալըգեանը (Թիւ 5) եւ Ճան Միրիճանեանը (Թիւ 7): Ու կը չարունակէ.

— « Էյլէկեանը նստած էր ալ կողմը, գլուխը կոխնոցուցած ձախ ձեռքի ափին, ալ ձեռքը ծոցը: Սրբազանը գալով կ'օրհնէր ալ ու ձախ: Եկաւ օրհնեց դիս ալ: Այդատեն Էյլէկեան ճրագ նստարանին քով եկաւ: Երբ Սրբազանը եկաւ Էյլէկեան ոտքի էր եւ կ'օրհնէր Էյլէկեանը: Ճանկարծ Էյլէկեան թոյացաւ եւ Սրբազանը կռնակի վրայ ծռեցաւ: Այդ պահուն ես նստարանին վրայ եղայ եւ Էյլէկեանի ձեռքը տեսայ ճերմակ բան մը »:

Զաքմաքեան ըսաւ թէ Մարգիսեան կը զարնէր Սրբազանին, երկանեան կը կոուէր, Մօգեան ալ կողմէն կը զարնէր, Միրիճանեան կը պոռար կը կանչէր, իսկ Զալըգեանի համար ըսաւ. « Զալըգեան կը խօսէր, բայց չտեսայ Սրբազանին զարնելը »:

ՊԱՇՏՊԱՆ ՓԱՍՏԱԲԱՆԸ ԵՒ ՎԿԱՆ

Պաշտպան փաստաբանին հարցումներուն պատասխանելով, Զաքմաքեան ըսաւ թէ դեկտեմբեր 24ի իրիկունը ժամը 7ին տանէները գացած է ոստիկանատուն, տեսած է Էյլէկեանի եւ Մարգիսեանի ձերբակալումը, տեսած է Էյլէկեանի ձեռքերը: Դատախազութէն եաք քանի րոպէ եկեղեցի մնալը չի յիշեր:

ՀԱՐՑՈՒՄ.— Կը յիշես Էյլէկեանի ձեռքը գլխուն տանիլը, կը յիշես ալ ձեռքը ծոցը տանիլը, կը յիշես յարձակիլը եւ չե՞ս յիշեր քանի րոպէ եկեղեցի մնալը դէպքէն եաք: = Ոչ:

— Դուն թուրք լրտես եղած չե՞ս: = Ո՛չ:

— 1915ին մահմետական չեղո՞ք եւ անունդ Մուհամմէտ ձէմիլ չէ՞ր:

= Ապանձուելու համար եթէ դուք իմ տեղս ըլլայիք գնչու կ'ըլլայիք:

Զաքմաքեան կ'ապդուի, կը յուզուի, կը ջղայնոտի եւ թաչկինակը հանելով թուք կ'առնէ բերնէն:

— Շահագրգռուա՞ծ էիր այդ դէպքով: = Այո՛:

— Սրբազանը կը սիրէի՞ր: = Կը սիրէի: — Ինչո՞ւ դէպքէն անմիջապէս եաք ոստիկանութեան չհմացուցիր: = Կը վախնայի:

— Եկեղեցին դուրս կեցած առանդ ոստիկաններ կայի՞ն: = Այո՛:

Պ. Շերիսըն կարդալով յունուար 10ին ոստիկանութեան մօտ Զաքմաքեանի յայտարարութիւնը, որ պատմուածքի ձեւով եղած է եւ ոչ հարց-պատասխանի, բոնեց հակասութիւնները: Զաքմաքեան իր գրաւոր յայտարարութեան մէջ կ'ըսէ.— Զալըգեանը տեսայ որ զարկաւ Սրբազանին », մինչ դատարանին առջեւ կ'ըսէր թէ չէ տեսած Զալըգեանի զարնելը: Ցետոյ դատարանին առջեւ չըսաւ թէ տեսած է Մարաքեանը, մինչ ոստիկանութեան ըրած յայտարարութեան մէջ առած էր անոր անունը:

Զաքմաքեան աւրուեցաւ եւ նեղ վիճակի մէջ ինկաւ. յետոյ Շերիսընի հարցումներուն վրայ ըսաւ թէ « Զալըգեան կը զարնէր Սրբազանին»: Երբ Զաքմաքեան աւելի խիստ հարցաքննուեցաւ, սկսաւ « չեմ յիշեր »ին ապաստանիլ: Ցետոյ՝ ըսաւ թէ դեկտեմբեր 24էն ասդին երկիւղի տակ կ'ապրի: Ապա սկսաւ վիճիլ Պ. Շերիսընի հետ, որ օձիքը թող չէր տար: Դատաւոր Քորբիկըն թէեւ միջամտեց, բայց Պ. Շերիսըն ըսաւ.

— Տէր դատաւոր, իմ հարցումներուս նպատակն է ստուգել թէ այս վկան դեկտեմբեր 24ին երկիւղի տա՞կ ըրած է իր յայտարարութիւնը թէ հիմա կ'ըսէ բաներ զոր երբեք չէ տեսած »:

ԴԱՏԱՒՈՐԸ.— « Չեմ յիշեր » կ'ըսէ եւ այդ է պատասխանը:

Զաքմաքեան նեղուած եւ ջղայնոտ մեկնեցաւ աթոռէն:

ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ ՓԱՆՏԱԼԵԱՆԻ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

Այս վկան որ Նիւ Եորք, 130 E. 102րդ փողոցը կը բնակի, պատմեց հարց-պատասխանի ձեւով.

— « Դեկտեմբեր 24ին եկեղեցին էի: Թափօրէն առաջ գացի: 7րդ նստարանը նստած էի, եաեւէն հաշուելով: Տեսայ յարձակումը: (Վար կ'իջնէ բեմէն եւ ցոյց կուտայ Էյլէկեանը): Կանգնած էի եւ երեսս Սրբազանին դարձուցեր էի երբ ներս եկաւ: Սրբազանը կուգար եւ ես վերջինն էի որ խաչ կը հանէի, երբ Էյլէկեան խոյացաւ եւ իր երկու ձեռքերը այսպէս բրաւ (ձեռքերը աչ ու ձախ կը շարժէ, ապա վար կուգայ ճիւրիին առջեւ եւ ցոյց կուտայ Էյլէկեանի շարժելու եղանակը):

Պաշտպան փաստաբանը հարցաքննելով ջանաց ցոյց տալ թէ Համբ. Փանտալեան դուրսէն խոստ առած եւ դատարան եկած է:

— Դեկտեմբեր 24ին ոստիկանութեան բան մը ըսի՞ր: = Ըսի: Ըսի նաեւ ոչ օքի: (Կը վիճի փաստաբանին հետ եւ անդլերէն կը խօսի):

Ապա երեւան կուգայ որ այս վկան ամբողջ շաբաթ մը սպասեր եւ յետոյ գացեր է ոստիկանատուն, ընկերակցութեամբ իր քեռայրին՝ Համայեակ Պօյաճեանի: Դեկտեմբեր 24էն առաջ տեսած չէ Էյլէկեանը:

Փաստաբանը վար հրաւիրեց Փանտալեանը եւ եկեղեցւոյ յատակագծին վրայ Լ. գրով ճշդել տուաւ Էյլէկեանի եւ Փ. գրով իր՝ վկային նստարաններու դիրքերը: Ապա կարեւոր հակասութիւն մը տեսնելով վկային նախապէս բանձներուն եւ նշանակած դիրքերուն միջեւ, եկեղեցիին յատակագիծը տուաւ երդուեալներուն դիտաւորին, որ կարգաւ յանձնեց միւս երդուեալներուն ուզելով որ նշան դնեն ուր որ կը կարծեն թէ կանգնած էր Էյլէկեանը:

Երդուեալները նշան դրին եւ յետոյ ցոյց տուին Էյլէկեանի տեղը:

Վկան եկաւ ցոյց տուաւ Մատ. Էյլէկեանը եւ տեսարանին վերարտադրութիւնն ըրաւ ճիւրիին առջեւ: Ապա չարունակեց.

— Էյլէկեանի քով մարդ մը կեցած էր, այդ մարդը չեմ յիշեր: Էյլէկեանն անոր եաեւէն անցաւ եւ յարձակեցաւ Սրբազանի որովայնին վրայ »:

Այս պահուն դատախազ Քամինկի Դուրեան արգ.ի դիրքը առնելով, Պ. Թագուհեան Էյլէկեանի ձեւն առաւ եւ յարձակեցաւ անոր որովայնին վրայ: Դատախազը ուժեղ հպումէն ցնցուեցաւ եւ ամբողջ դատարանը ծիծաղի մէջ ինկաւ:

Շերիսընի հարցաքննութեան պատասխանելով, Պ. Թագուհեան ըսաւ թէ տալիք վկայութեան համար իր կնոջը հետ անգամ խօսած չէ: Տիկին Թագուհեան երկիւղ վկայութիւն ըրաւ եւ իրիկունը պատմած է իր ամուսնոյն ամբողջ ըսածները, բայց խօսած չէ եղեր իրենց եւ Էյլէկեանի նստարանին մէջեւ դնուած պարապ նստարանի մասին:

ՏԻԿԻՆ ԱԳԱՊԻ ՆՈՐ ԱՐԵՒԵԱՆԻ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

Շերսընի կին մըն է այս, կապոյտ աչքով բարի մայրիկ մը, որ բերուած էր վկայութեան: Անգլերէն չի գիտեր: Երբ դատախազը հարցուց տարիքը, « Թիւը չեմ գիտեր», ըսաւ: Ան ալ եկեղեցին է եղեր եւ դեկտեմբեր 24ին տեսեր է յարձակումը: Ցոյց տուաւ Էյլէկեանը եւ Մարգիսեանը: Ըսաւ թէ Էյլէկեան խոյացաւ Սրբազանին վրայ եւ ձեռքերով հրեց. Մարգիսեանն ալ հետն է եղեր:

Շերիսընի հարցաքննութեան պատասխանելով, յայտնեց թէ հինգերորդ անգամն է որ կը հարցաքննուի:

⁂ Պէտք է յայտել թէ դատը չատ դանդաղ կ'ընթանայ, վկաներու անգլերէն չգիտնալուն կամ թերի գիտնալուն համար: Եւ յետոյ նոյն ձեւերը վկայութեան, Էյլէկեանի յարձակման նմանութիւնն ընելու առեն: Կարծես վկաները մարզուած ըլլային եւ կանխաւ գիտնային թէ Էյլէկեանը թիւ 1 ամբաստանեան է: Այս կէտերն է որ պաշտպան փաստաբանը կը ջանայ երեւան բերել ուրիշ հակասութեանց հետ:

Դատը պիտի չարունակուի վաղը:

ՄՄԲ.— Տեղի անձկութեան պատճառով, վաղուան յետաձգեցինք վեցերորդ նիստը:

Դատավարութիւնը օրը օրին ներկայացնելու համար, Նիւ Եորքի մէջ կը հրատարակուի նաեւ լրատու մը, « Սուբհանդակ», որուն յունիս 14ի թիւէն կ'արտատպենք հետեւեալ խմբագրականը (ՀԱՄԲԵՐՈՂ ԵՒ ՊԱՂԱՐԻՒՆ).

— « Դուբեանի սպանութեան դատավարութիւնը, որ ներկայիս տեղի կ'ունենայ Նիւ Եորքի մէջ, տեսակ մը ջղային մտավիճակ ստեղծած է մասնաւորապէս հայ հասարակութեան համար: Շատեր այնքան անհամբեր սկսած են ըլլալ, որ նոյնիսկ մեղադրեալներու մասին անճպաստ կամ նպաստաւոր եզրակացութիւններ կը հանեն:

Աւելորդ է ըսել որ նման պարագաներու ներքեւ շատ ալ անբնական բան մը չէ այս ջղագրգիռ հոգեվիճակը: Սակայն մեր հայրենակիցները գիտնալու են որ անտեղի ենթադրութիւնները եւ անհարկի եզրակացութիւնները ոչ միայն

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ՝)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԻՆՉՈ՞Ւ ՉԵՆ ԿԱՐԴԱՐ

»»»·«««

Ի· Հայաստանի մասին ամէնէն վաւերական — այսինքն «թշնամական» — լուրերը կը գտնուին բուն իսկ խորհրդային հրատարակութեանց մէջ:

Ահա վերջին նորութիւնը:

« Ի· Հայաստան »ն է որ կը պատմէ (թարգմանուած հայերէնի)·

— « Երեւանի երկաթագծի 500 բանուորներէն 15 հոգի, նոր երկաթագծի 1000 բանուորներէն 80 հոգի, պահածոյի գործարանի 400 բանուորներէն 30 հոգի, բազմարուեստեան վարժարանի 400 ուսանողներէն 40 հոգի, կարի գործարանի 800 բանուորներէն 30 հոգի միայն « խորհրդային Հայաստան» կը կարդան »:

Կացութեան ողբերգութիւնը լաւ ըմբռնելու համար, նկատեցէք որ խորհրդային թերթ, մասնաւորապէս « Ի· Հայաստան » կարդալը այնքան ալ կամքի ձգուած չէ, այլ պարտականութիւն է:

Ինչո՞ւ այսպէս,— պիտի հարցնէք:

Արդար ըլլալու համար, խոստովանինք թէ արտասահմանի մէջ ալ այսպէս է:

Մարդիկ հայերէն թերթ կարդալը կը նկատեն տեսակ մը շնորհ: Թէեւ, իրականին մէջ, երեք հազար տպուած թերթ մը վեց հազար հոգի « աչէք կ'ածցընէ », Արեւելքէն մնացած սովորութեամբ մը:

Բայց տրամաբանական չէ՞ր սպասել որ կացութիւնը աւելի մխիթարական ըլլար Հայաստանի մէջ:

Չէ՞ որ տարիներէ ի վեր գնահատելի ջանքեր կը թափուին, կարդալ – գրել սորվեցնելու համար:

Միւս կողմէ, ինչպէս ըսի, պարտաւորիչ է խորհրդային թերթերու ընթերցումը: Ցաճախ հսկողութիւն մը կը կատարուի եւ մրցումներ կը սարքուին, բարի նախանձ շարժելու համար:

Արդ, ինչպէս կ'ուզէիր որ հայ գիւղացին եւ բանւորը խորհրդայինթերթ կարդան, սիրեն կարդալ, երբ ուղղագրութիւնը չինարէն է, տասը բառէն հինգը օտար են, իսկ շարադրութիւնը՝ «սալատ ռիւս»:

Վերջերս « Փրավտա », Մոսկուայի կուսակցական կեդր· օրկանը, կծու խօյքոց մը կ'ուղղէր օտարաբանութեանց դէմ, տակէ տակ շարելով գլուխ - գործոց նախադասութիւններ:

Ձաշակեցէք, եթէ կը հաճիք·

—ԻՆՏՆՏՈՒԻՎ ԻՆՏԵԼԵԿՏԻ ԴՈՐԾՕՆԸ ՖԵՆՈՄԵՆԱԼ ԴԻՍԿՐԻՄԻՆԱՑԻԱՅԻ Է ԵՆԹԱՐԿՈՒՄ ՏՐԱՆՍՑԵՆԴԵՆՏՈՒԹԻՒՆԸ»: (Արտատպուած « Ի· Հայաստան »ի մէջ, 5 յունիս):

Նմոյշ մը եւս·

— «Ֆոլկլորը՝ լինի դա գրի առնուած, թատրոնական, պարային թէ երաժշտական, ունի շատ այնպիսի տարրեր, որոնք չեն կարող՝ համապատասխան հարմոնիզացիայից յետոյ, չմտնել խորհրդային արուեստի սոցիալիստական ստիլի ձեւաւորման մէջ »:

Եւ վերջապէս երրորդ մը·

— « Ֆոլկլորի բոլոր տեսակների ստրուկտուրային գծերը »:

Այս բոլորը առնուած են Անդրկովկասեան գեղարուեստական թերթէ մը (ռուսերէն):

Եթէ օրինակները հայերէն հրատարակութիւններէ առած ըլլային...

Վ.Ա.Էէ

չազրութեան: Պ. Շերիսըն չըսաւ թէ ի՞նչ են այդ տարբերութիւնները, միայն ուզեց որ ճիւրին գիտնայ:

Փանտալեան ըսաւ թէ եկեղեցիին մէջ իր քեռայրը օգներ է իրեն բռնելու Էյլէկեանը, որուն ձեռքը դանակ տեսած չէ:

ԿԱՐԱՊԵՏ ԹԱԳՈՒՀԵԱՆԻ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ (թարգմանիչ)

Այս վկան կը բնակի 2264, Մէթիսըն Էվընիւ, Նիւ Եորք, եւ ըսաւ թէ դեկտեմբեր 24ին կնոջը հետ եկեղեցի գացեր է եւ մուտքէն հաչուելով նստեր է 10 կամ 11րդ նստարանին վրայ, խորանին նայելով ալ կողմէն: Երբ Սրբազանը ներս եկեր է, ամէնքը ոտքի ելեր են եւ ինք երեսը դարձուցեր է դէպի պատարագիչը, եւ այդ պահուն Էյլէկեան յարձակեր է Սրբազանին վրայ, որ ծռեր է ձախ կողմը:

Վկան եկաւ ցոյց տուաւ Մատ. Էյլէկեանը եւ տեսարանին վերարտադրութիւնն ըրաւ ճիւրիին առջեւ: Ապա չարունակեց.

— Էյլէկեանի քով մարդ մը կեցած էր, այդ մարդը չեմ յիշեր: Էյլէկեանն անոր եաեւէն անցաւ եւ յարձակեցաւ Սրբազանի որովայնին վրայ »:

Այս պահուն դատախազ Քամինկի Դուրեան արգ.ի դիրքը առնելով, Պ. Թագուհեան Էյլէկեանի ձեւն առաւ եւ յարձակեցաւ անոր որովայնին վրայ: Դատախազը ուժեղ հպումէն ցնցուեցաւ եւ ամբողջ դատարանը ծիծաղի մէջ ինկաւ:

Շերիսընի հարցաքննութեան պատասխանելով, Պ. Թագուհեան ըսաւ թէ տալիք վկայութեան համար իր կնոջը հետ անգամ խօսած չէ: Տիկին Թագուհեան երկիւղ վկայութիւն ըրաւ եւ իրիկունը պատմած է իր ամուսնոյն ամբողջ ըսածները, բայց խօսած չէ եղեր իրենց եւ Էյլէկեանի նստարանին մէջեւ դնուած պարապ նստարանի մասին:

ՏԻԿԻՆ ԱԳԱՊԻ ՆՈՐ ԱՐԵՒԵԱՆԻ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

Շերսընի կին մըն է այս, կապոյտ աչքով բարի մայրիկ մը, որ բերուած էր վկայութեան: Անգլերէն չի գիտեր: Երբ դատախազը հարցուց տարիքը, « Թիւը չեմ գիտեր», ըսաւ: Ան ալ եկեղեցին է եղեր եւ դեկտեմբեր 24ին տեսեր է յարձակումը: Ցոյց տուաւ Էյլէկեանը եւ Մարգիսեանը: Ըսաւ թէ Էյլէկեան խոյացաւ Սրբազանին վրայ եւ ձեռքերով հրեց. Մարգիսեանն ալ հետն է եղեր:

Շերիսընի հարցաքննութեան պատասխանելով, յայտնեց թէ հինգերորդ անգամն է որ կը հարցաքննուի:

⁂ Պէտք է յայտել թէ դատը չատ դանդաղ կ'ընթանայ, վկաներու անգլերէն չգիտնալուն կամ թերի գիտնալուն համար: Եւ յետոյ նոյն ձեւերը վկայութեան, Էյլէկեանի յարձակման նմանութիւնն ընելու առեն: Կարծես վկաները մարզուած ըլլային եւ կանխաւ գիտնային թէ Էյլէկեանը թիւ 1 ամբաստանեան է: Այս կէտերն է որ պաշտպան փաստաբանը կը ջանայ երեւան բերել ուրիշ հակասութեանց հետ:

Դատը պիտի չարունակուի վաղը:

ՄՄԲ.— Տեղի անձկութեան պատճառով, վաղուան յետաձգեցինք վեցերորդ նիստը:

Դատավարութիւնը օրը օրին ներկայացնելու համար, Նիւ Եորքի մէջ կը հրատարակուի նաեւ լրատու մը, « Սուբհանդակ», որուն յունիս 14ի թիւէն կ'արտատպենք հետեւեալ խմբագրականը (ՀԱՄԲԵՐՈՂ ԵՒ ՊԱՂԱՐԻՒՆ).

— « Դուբեանի սպանութեան դատավարութիւնը, որ ներկայիս տեղի կ'ունենայ Նիւ Եորքի մէջ, տեսակ մը ջղային մտավիճակ ստեղծած է մասնաւորապէս հայ հասարակութեան համար: Շատեր այնքան անհամբեր սկսած են ըլլալ, որ նոյնիսկ մեղադրեալներու մասին անճպաստ կամ նպաստաւոր եզրակացութիւններ կը հանեն:

Աւելորդ է ըսել որ նման պարագաներու ներքեւ շատ ալ անբնական բան մը չէ այս ջղագրգիռ հոգեվիճակը: Սակայն մեր հայրենակիցները գիտնալու են որ անտեղի ենթադրութիւնները եւ անհարկի եզրակացութիւնները ոչ միայն

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ՝)

ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

(1)

ՅՁԱԽՀ ՂՎՃՈՒՍՈ ՑՍՂՅՈՒ

Ի՞ՆՉ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐՈՎ ԱՅՍՕՐ ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐՎՈՒՄ ԵՆ ՄԵՂԱՎՈՐՆԵՐԸ

ՊԱՐՈՒՅՐ ՍԱՐՅԱՆ

»»»••«««

ՄԵՂԱՎՈՐՆԵՐԸ ՀՍՏ ՊԱՏԿԱՆՈՒՄ ԵՆ ՈՐՊԵՍ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ ԱՆՀԱՏՆԵԼԻ ԱՆՁԱՆՑ

Ինչպես հայտնի է, Հայաստանի Հանրապետության մեղավորները ներկայացվում են ոչ միայն որպես հանցագործներ, այլև որպես ազգի ամենամեծ թշնամիներ, որոնք ոչ միայն ոչնչացրել են հայ ժողովրդի ազգային հարստությունը, այլև ամենայն դաժանությամբ ոտնահարել են նրա արժանապատվությունը։ Ահա թե ինչու մեղավորների գործերի քննությունը դարձել է ոչ միայն իրավական, այլև բարոյական մեծ նշանակություն ունեցող գործ։ Ժողովուրդը պետք է իմանա, թե ինչպես են նրա ազգային հարստությունը կողոպտել ու թալանել նրա անձնական թշնամիները, ինչպես են նրանք ոտնահարել նրա արժանապատվությունը, ինչպես են նրանք ոչնչացրել նրա ազգային գոյությունը։

Ահա թե ինչու ամբողջ ժողովուրդը այնքան մեծ հետաքրքրությամբ է հետևում մեղավորների գործերի քննությանը։ Ահա թե ինչու ամբողջ ժողովուրդը այնքան մեծ ուշադրությամբ է հետևում մեղավորների գործերի քննության ընթացքին։

Ինչպես հայտնի է, Հայաստանի Հանրապետության մեղավորների գործերի քննությունը սկսվել է 1921 թվականի հունիսի 4-ին։ Ինչպես հայտնի է, մեղավորների գործերի քննությունը տևել է 2 ամիս 20 օր։ Ինչպես հայտնի է, մեղավորների գործերի քննությունը ավարտվել է 1921 թվականի օգոստոսի 24-ին։

Ինչպես հայտնի է, մեղավորների գործերի քննությունը կատարվել է Հայաստանի Հանրապետության Գերագույն դատարանի կողմից։ Ինչպես հայտնի է, մեղավորների գործերի քննությունը կատարվել է Հայաստանի Հանրապետության Գերագույն դատարանի նախագահ Ա. Խատիսյանի, դատավորներ Ա. Ղազարյանի, Ա. Ղամբարյանի, Ա. Ղարագյոզյանի, Ա. Ղարագյոզյանի, Ա. Ղարագյոզ

արտասանեց մի հատուած Միք. Վարանդեանի «Հայ հերոսներ»ից: Լարաւոր նուագախումբը նուագեց օրուան պարշամ մի քանի եղանակներ, ապա Օր. Շահլամեանը ջութակի վրայ նուագեց հայ աշխարհի ամենազգայուն մեղեդին «Կռունկ»ը որից յետոյ նախագահը բեմ հրաւիրեց ռուս սօց. յեղափոխականների ներկայացուցիչ ընկեր Սուխօմլինը, որ Ֆրանսերէնի թեզուով, մանանձեց այն կապը որ եղել է ռուս սօց. յեղափոխականների եւ Դաշնակցութեան միջեւ: Մեր յարաբերութիւնները եղել են ոչ միայն քաղաքական, այլ եւ անձնական, բարեկամական: Մենք հանդիպել ենք իրար ներքնայարկերում ,բանտերի մէջ եւ վտանգաւոր պայքարների պահին: Մենք ոգեորուած ենք եղել նոյն զգացմունքներով եւ ծառայել ենք նոյն նպատակին: Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը ստեղծուեց Թուրքիայի դէմ պայքարելու համար, սակայն ցարական ոստիկանութիւնը այդ կազմակերպութիւնը ոտքի հանեց իր դէմ եւ մենք երկար երկար քալեցինք կոդք - կոդքի: Մենք միասին եղանք եւ ընկերվարական Միջազգայինի մէջ: Յանձնարարեցինք իր լաւագոյն ներկայացուցիչ Վարանդեանի հետ, որին անձնապէս տարեր առաջ հանդիպել էի Ժընէվում: Նա ինձ պատմում էր իր ժողովուրդի տառապանքի մասին, պատմում էր այն հերոսական պայքարների մասին, որ վարում էր Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւնը Թուրք բռնապետութեան դէմ եւ պիտի խոստովանիմ, որ մեր կռւսակցութեան պայքարի ամենայանդուգն դրուագներն անգամ նսեմանում էին այդ հերոսամարտերի առջեւ: Հայաստանը պէտք է լինի ազատ եւ անկախ, բանի նա ունի վառ ոգի եւ անկախ մարտնչող զաւակներ:

Ժան Լօնկէ խօսում է Ռ. Մէլիգազյինի Ֆրանսական հատուածի կողմից: Մի քայլը իմ հին բարեկամն է: 35 տարի առաջ մենք հիմնեցինք Pro Armenia Թերթը, բողոքելու համար Ապտիլ Համիտի բռնութիւնների դէմ: Մեր հայ բարեկամներից յիշում եմ թժ. Լօրիս Մելիքովը: Մեզ աջակցում էին Ժորէս, Անաթոլ Ֆրանս, Պրէսանսէ, Քիյար եւ Ռօբէրթի: Այսօր Փարիզում հիմք դրուեց Երիտ. Թուրքերի եւ Դաշնակցութեան միջեւ համաձայնութեան ,որ չատ յաջող պսակուեցաւ յեղափոխութեամբ: Բայց երիտասարդ Թուրքեր խաբեցին եւ դաւաճանեցին ,որդեգրելով իրենց նախորդների արիւնոտ քաղաքականութիւնը, մինչեւ որ կատարուեց պատերազմի չրջանի անասելի եղեռնը: Դաշնակցութեան ջանքերով ստեղծուեց անկախ Հայաստան, բայց երկար չտեւեց այդ անկախութիւնը, նա ընկաւ մեծամասնականների հարուածների տակ: Սակայն, Դաշնակցութիւնը չլքեց իր գաղափարները, նա մնաց կանգնած իր դիրքերի վրայ: Միքայէլ Վարանդեանները միշտ մնացին որպէս ջերմ պաշտպաններ իրենց փայփայած գաղափարների:

Վերջաց սօց. դեմոկրատների կողմից խօսում է Դոկտ. Գասրցեվածէ: Նա հանդիպել է Վարանդեանին անցեալ տարի Փարիզի միջազգային խորհրդաժողովին մէջ: Նա թոյլ էր եւ յոգնած: Նա ասում էր որ ինքը անկարող է չարունակելու այլ եւս եւ ուրիշներն են որ պիտի գան փոխարինելու իրեն: Մենք գիտենք որ, հայ ժողովուրդը հարուստ է անկաշառ հայրենասէրներով եւ բայ տեղերը թափուր չեն մնայ: Հայ ժողովուրդը ունեցել է հերոսական մի անցեալ, նա ծառացել է ամէն կարգի բռնակալների դէմ, յանուն իր անկախութեան: Նա ծառացած է եւ այսօր մոսկովեան բռնակալութեան դէմ, որ ցրիւ է տուել հայ ժողովուրդը աշխարհից աշխարհ: Բայց գիտցէք, որ ձեր պայքարի մէջ դուք մենակ չէք, դուք ունիք ձեզ հարեւան Վրացիները, որ ձեր արիւնակից եղբայրներն են, նոյնպէս տառապած անցեալում եւ Վարանդեանի պէս զոհեր տալիս հայրենիքից զուրս: Մեզ վիճակուած է քալել ձեռք ձեռքի տուած. միացնելով մեզ ճնշուած մեր ժողովուրդներին, մենք կը դառնանք ուժեղ եւ անյաղթելի:

Վերջին խօսքը յատկացուում է ռուս սօց. դեմոկրատիայի ներկայացուցիչ Աբրահամովիչին, որ ռուսերէն լեզուով ցաւակցական խօսքեր է ուղղում Հ.Յ.Դաշնակցութեան, մատնանշելով, որ եթէ անցեալում եղել են խնդիրներ որ բաժանել են մեզ իրարից, որ եթէ մեր յարաբերութիւնները չեն եղել բարեհամակեր, այնուամենայնիւ մեր երկու կազմակերպութիւնները կապուած են եղել իրար հետ հոգեկան հարազատ կապով: Վարանդեանին ես հանդիպել եմ Ժընեւում չատ տարիներ առաջ, եւ յետոյ Փարիզ, այս անգամ որպէս ալեզարդ ծերունի, եւ միշտ նոյն եռանդով փարուած իր երկրի անկախութեան գործին:

Ընկեր Համօ Օհանջանեանը վերջին խօսքն է առնում եւ սգահանդէսը փակելուց առաջ չեչոում է որ հայկական հարցը միջազգային հարց է եւ պէտք է լուծուի իբրեւ այդպիսին:

ԱՐՓԻԱՐ ԱՍԼԱՆԵԱՆ

ՈՂԲԱՑԵԱԼ ՍԻՊԻԼԻ
ԿԵԱՆՔՆ ՈՒ ԳՈՐԾԸ

»»»:«««

Սիպիլ (Օր. Զապէլ Խանճեան, տիկին Տօնէլեան եւ յետոյ Տիկին Հրանտ Ասատուր) աղջիկն էր ժամագոյժի վաճառական Յովհաննէս Խանճեանի, ծնած է 1863ին Սկիւտար: Իր մանկութեան աշակերտած է Մատամ Կարուսի Ֆրանսական վարժարանը եւ մանաւանդ դասեր առած է տունը ուրկէ վերջ մտած է Ճեմարան ուր իր հայերէնի դասախօսներն եղան Մաշտոց Մխաքեան եւ Սիմոն Ջէլէկեան: Առաջինը հեղինակութիւն մը գրաբարի մէջ այդ հոգիով խմորեց զինքը, այնպէս որ վարժարանէն ելլելէ վերջ երկար տարիներ ջերմ ջատագով մնաց գրաբարի:

Դպրոցական հատակէն, սկսած էր գրել սիրուն բանաստեղծութիւններ եւ գեղեցիկ չարադրութիւններ եւ հետզհետէ կը դառնար ուշագրաւ դէմք մը իր ընկերներուն մէջ: 1882ին ամուսնացած է Պ. Կ. Տօնէլեանի հետ եւ մեկնած է Ենկլիւրի, ուր հաստատուելէ յետոյ սոսկձնած է վարժարանին խնամակալութիւնը: Հազիւ 7 տարի բնակելէ յետոյ, աղջկան Օր. Աւրինէ Տօնէլեանի հետ փոխադրուած է Պոլիս ու այդ թուականէն ընկած է իր գրական գործունէութիւնը: Իր ամուսնոյն մահէն յետոյ, 1901ին ամուսնացաւ Հրանտ Ասատուրի հետ, որ եղաւ իր կենակիցը եւ գործակիցը:

Տիկին Ասատուր իր հանրային գործունէութենէն զատ, փայլեցաւ մանաւորապէս իր գրական եւ ուսուցչական կեանքով: Դպրոցական գրասեղանէն սկսելով ցոյց տուած գրական ձիրքերը հետզհետէ զարգացան եւ Սիպիլ դարձաւ աշխարհաբարի վարպետներէն մէկը, իր արձակով, բանաստեղծութիւններով եւ գեղեցիկ թարգմանութիւններով:

Իր հրատարակած գործերն են «Աղջկան մը սիրտը», «Ծոլքեր» եւ «Կնոջ հոգիներ», իսկ իբր ուսուցիչ իր ամուսնոյն հետ պատրաստած է աշխարհաբարի քերականութիւնները եւ «Թանգարան»ը, որոնք տարիներով առաջնորդը եղան նոր սերունդին:

Տիկին Ասատուր ուսուցչական երկար պաշտօնավարութիւն ունեցաւ մանաւանդ պէտ Խասեան վարժարանի, նոյնպէս կեդրոնականի եւ Համազգաց վարժարանի մէջ:

Բացի հրատարակած իր այս գործերէն, ունի բազմաթիւ յօդուածներ ու հատարակ բոլոր թերթերու, ինչպէս բանաստեղծութիւններ պարբերականներու մէջ: Դրելու չափ կարող էր խօսելու մէջ եւ մանաւանդ իր վիճաբանութիւնները հաճոյքով կը լսուէին:

Զապէլ Խանճեանի հանրային գործունէութիւնը կը սկսի 1874ին Ճեմարանէն, երբ Սրբուհի Աշճեան, կարի եւ ձեւագիտութեան ուսուցչուհի Ճեմարանին մէջ, կը թելադրէ աշակերտուհիները աղքատ աղջկանց գրենական պիտոյքը հոգալու համար նպատակն պիտոյքը հոգալու համար նպատակով ընկերութիւն մը կազմել:

Այս ձեռնարկը սկզբնաւորութիւն մը եղաւ ապագայ ընդարձակ ձեռնարկի մը, որուն կազմութեան մասին կը խօսի Տիկին Ասատուր իր ինքնակենսագրութեան մէջ, ըսելով որ 1876ին իրեն հետ Ճեմարանէն չորնաւարտ ելած ութ ընկերուհիները հաւաքած է իր տան մէջ եւ կազմած է Ազգանուէր Հայուհեաց Ընկ.ը 1879 Ապրիլ 11ին եւ Բ. նիստին 150 տիկիններ եւ օրիորդներ հաւաքուած են այդ նպատակին չուրջ: Հայուհեաց ընկերութեան նպատակն էր գաւառներու հայ իգական սեռի զատիսարակութեան գործը եւ գաւառներու մէջ բացած է 15 վարժարաններ եւ տեւած է մինչեւ 1894, երբ կառավարական արգելքով խափանուեցաւ:

Օսմ. Սահմանադրութեան հռչակումէն յետոյ երբ վերակազմուեցաւ այս մարմինը, Տիկ. Ասատուր թէեւ կորսնցուցած էր իր երիտասարդական կորովը, բայց նոյն կամքը եւ եռանդը դրաւ գործին մէջ եւ իր չուրջը հաւաքեց նոր դէմքեր հայ կիներէ եւ օրիորդներէ որոնք հիմնադրին անձնական համբոյրով չարունակեցին գործը:

Տիկին Ասատուր ասկէ զատ իր մասնակցութիւնը բերաւ կրթական ամէն ձեռնարկներու:

Ահաւասիկ ցանկը:—

1.— Կարապետ Պարսամեան, 45 տարեկան, հողագործ, Տաճկաստանցի, մեկնած Պոլսէն:

2.— Գիւլլու Պարսամեան, 44 տարեկան, Եոզկատ, մեկնած Պոլսէն:

3.— Արմենակ Պարսամեան, 14 տարեկան, Դերզուլու գիւղ, մեկնած Պոլսէն:

4.— Զապէլ Պարսամեան, 10 տարեկան, մեկնած Պոլսէն:

5.— Սարգիս Պարսամեան, 4 տարեկան, մեկնած Պոլսէն:

6.— Լուիֆիկ Կորեկեան, 30 տարեկան, հողագործ, Տաճկաստանցի, մեկնած Պոլսէն:

7.— Անդիկ Կորեկեան, 26 տարեկան մեկնած Պոլսէն:

8.— Ագապի Կորեկեան, 50 տարեկան, մեկնած Պոլսէն:

9.— Սենեքերիմ Կորեկեան, 12 տարեկան, մեկնած Պոլսէն:

10.— Նուբիա Կորեկեան, 8 տարեկան, մեկնած Պոլսէն:

11.— Թուշան Կորեկեան, 25 տարեկան, հողագործ, Տաճկաստանցի, մեկնած Պոլսէն:

12.— Արուսեակ Կորեկեան, 24 տարեկան, Դերզուլու գիւղ, մեկնած Պոլսէն:

13.— Տիգրան Կորեկեան, 5 տարեկան, մեկնած Պոլսէն:

14.— Մանդիկ Տամատեան, 45 տարեկան, հողագործ, Տաճկաստանցի, մեկնած Պոլսէն:

15.— Նարին Տամատեան, 40 տարեկան, Եոզկատ, մեկնած Պոլսէն:

16.— Անուշ Տամատեան, 12 տարեկան, Ղարիպ գիւղ, մեկնած Պոլսէն:

17.— Հաճի Տամատեան, 7 տարեկան, մեկնած Պոլսէն:

18.— Մաչիկ Տամատեան, 26 տարեկան, հողագործ, Տաճկաստանցի, մեկնած Պոլսէն:

19.— Շահանիկ Տամատեան, 24 տարեկան, մեկնած Պոլսէն:

20.— Աբգէն Տամատեան, 7 տարեկան, Ղարիպ գիւղ, մեկնած Պոլսէն:

21.— Գրիգոր Տամատեան, 2 տարեկան, մեկնած Պոլսէն:

22.— Շմաւոն Զուխտարեան, 30 տարեկան, հողագործ, Տաճկաստանցի, մեկնած Պոլսէն:

23.— Սիրանուշ Զուխտարեան, 25 տարեկան, Դերզուլու, մեկնած Պոլսէն:

24.— Իսկէնտէր Զուխտարեան, 22 տարեկան, հողագործ, Տաճկաստանցի, մեկնած Պոլսէն:

25.— Ալթուն Զուխտարեան, 50 տարեկան, մեկնած Պոլսէն:

26.— Փարաւոն Եսայեան, 25 տարեկան, հողագործ, Տաճկաստանցի, մեկնած Պոլսէն:

27.— Վերժին Եսայեան, 24 տարեկան, Դերզուլու, մեկնած Պոլսէն:

28.— Երանի Եսայեան, 2 տարեկան, մեկնած Պոլսէն:

Ռ. ՄՈՒՍԱՔԷԼԵԱՆ

ՆՈՐԷՆ ՓԱԽՍՏԱԿԱՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԷՆ

28 հոգիանց կառաւարի մը Թաւրիզ հասած

ԹԱՒՐԻԶ, 14 յունիս (Ցառաջ).— Ներփակ կ'ուղարկեմ Հայաստանից նոր եկածների (28 հոգի) անուն - ազգանունները: Ընթերցողը ինչպէս կը տեսնէ այս անգամուայ եկողները բոլորն ալ հողագործներ են եւ ընտանիքներով:

Սրանք Պոլսէն 1931 Թուականին անցագրով որպէս տաճկահպատակներ անցած են Հայաստան սակայն այնտեղ չհարզադանալով մնալ (պատճառների մասին չենք խօսում, թող ընթերցողը ինքը եզրակացնէ) տունով տեղով անցած են Պարսկաստան:

Խղճերը վաճառքի հանած սեւահոգիները, համակամար թէ բոլշեւիկ, վերջերս էրենց թերթերում վերսկսել են վայրահաչել թէ անցեալ տարուայ Արարատեանի Առաջնորդարանի, Թեմ. Մորհուրդի եւ Թաւրիզի Թղթակիցների տուած տեղեկութիւնները Հայաստանից փախածների մասին ճիշդ չեն: Եւ ախմօթաբար հեգնում են թէ այս տարի մեծ թիւով փախատականներ չեն գալիս...

Ի՞նչ անուն տալ այս մարդկանց: Նկարներով, պաշտօնական հիմնարկութիւնների հրատարակած ցանկերը սուտ ու չինծո՞ւ են...:

Լռես, պիտի էլ ուելի թեւ առնեն, գրես, պիտի հայհոյես, քանիորտորնութիւնների դէմ չես կարող հանդիման լինել:

Վայրահաչութիւններին արժէք տալու համար չէ որ գրիչ ենք չարժում, այլ անարժան հակառակորդների կեղտոտ գործերը մէկ վերջին անգամ ալ ընթերցողի ուշադրութեանը յանձնելու համար: Այս տարի ալ Թաւրիզի ուղղութեամբ քիչ եկողներ կան եւ հնդածներն ալ էշտւում են հարաւ: Խորհրդային իշխանութիւնը դրսի աշխարհից վախենալով, սահմանները այնպէս է ամրացնել (չկարծէք թէ դիմուորներով, այլ յատուկ մարդը - ւած գամփռներով որոնք չղթայուած գիշեր ցերեկ Արաքսի երկայնքին վազվզում են եւ մարդ տեսնելուց իրենց հաչոցներով լուր տալիս պահակներին), որ անցեալ օրերի պէս հեշտութեամբ չեն կարողանում անցնել: Անցեալ տարուան եղած բողոքների հետեւանքով, ինչպէս ասում են մի քանի եկողներ, այժմ թեթեւցած է հսկի տագնապը:

Մենք ցաւել ենք եւ այժմ էլ ցաւում ենք, որ մարդկանց խարում տանում են եւ վերջին ալ քայքայելով նրանց անտեսութիւնը այնպիսի մի վիճակի մէջ են դնում, որ մարդիկ իրենց բախտը հովերին են յանձնում:

Փաստ՝ այս 28 հոգին: Եթէ խիղճ ու հոգի ունէք, ո՞վ դուք միացեալի բոլոր վարձկաններ ու խառնակիչներ, փոխանակ մեզ հայհոյելու, դրաղեցէք երկրի այսօրուայ տէրերին խելք ու ճանապարհ ցոյց տալով: Գոնէ ամաչեցէք:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՓՐՈՖ. ՕՐԲԷԼԵԱՆԻ ՅՈՐԵԼԵԱՆԸ

Լէնինկրատի մէջ այս օրերուս կը տօնուի հռչակաւոր գիտուն բնախօս Լեւոն Օրբէլեանի գիտական գործունէութեան երեսնամեակը:

Փրոֆ. Օրբէլեան ծնած է 1882ին Դարաչիչակի մէջ (Մադկաձոր): Դեռ ուսանող, կը մտնէ փրոֆ. Փաւլովի լապորատորիան (ղին. բժշկական համալսարան), ուր զանազան փորձեր կը կատարէ, միշտ Փաւլովի հսկողութեան տակ:

Գիտական իր առաջին գործն է «փէփսին արտազրող գեղձերու գործունէութիւնը ջրահարութենէ վերջ»:

1908ին իր աւարտական թէզով կը ներկայացնէ «աչքերու պայմանական անդրադարձները շան մօտ»:

Արտասահմանի մէջ պահ մը կատարելագործելէ յետոյ իր ուսումը, կը վերադառնայ Լէնինկրատ եւ 1913ին փրոֆ. կը նշանակուի բնախօսութեան Լէնինկրատի բարձրագոյն վարժարանին մէջ: 1920ին՝ Լէնինկրատի բժշկական համալսարանի փրոֆէսօր: 1295ին, փրոֆ. Փաւլովի տեղ, փրոֆ. Զին. բժշկական Համալսարանին:

Փրոֆ. Օրբէլեանի գիտական ուսումնասիրութեանց բնագաւառը կը կազմէ բնախօսութեան հարուստ դաշտը, սակայն իր գլուխ - գործոց աշխատանքը կը մնայ système sympathique վերաբերեալ մէկ գործը:

Փրոֆ. Օրբէլեան ուսումնասիրութիւններ ունի նաեւ աղիքներու, եւ մանաւորապէս փանքրէասին բնախօսութեան, ինչպէս նաեւ միզարանական հարցերու մասին:

Փրոֆ. Օրբէլեան հասցուցած է բազմաթիւ աշակերտներ, շատերը այսօր արդէն փրոֆէսէօր:

Հոկտեմբերին, երբ Երեւանի մէջ դամարուի կենսաբարանական եւ դեղաբաններու համագումարը, փրոֆ. Օրբէլեան եւս պիտի այցելէ Երեւան եւ մասնակցի համագումարին:

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԱՊԱՔԻՆԱՐԱՆ

Սեւանայանի մէջ յունիս 15էն սկսեալ բացուած է մանուկներու ապաքինարան մը, ուր կ'ընդունուին 8—16 տարեկան հիւանդ կամ տկարակամ տղաք:

Ապաքինարանին բժշկական կազմը, պարենաւորումը եւ կրթական սպասարկումը լրացած է ժամանակին:

Մանուկներու ապաքինարանը պիտի գործէ մինչեւ սեպտեմբեր 15:

Հանգստեան տուներուն կից, յուլիս 1էն սկսեալ պիտի բացուին մանկական բաժիններ, ուր պիտի ընդունուին 2—8 տարեկան երախաներ:

Ապաքինարաններուն մէջ, մանուկներու բաժինները մեկուսացուած եւ զատուած են մեծերու բաժիններէն: Մանուկներու եւ մեծերու հիւանդապահուհիները տարբեր են: Առանձին կը տրուի նաեւ մանուկներու ճաշը: Իւրաքանչիւր երախայի համար 12 օրը 60 րուբլի կը ծախսուի:

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

Մեղրիի չրջանին մէջ անձրեւ ու կարկուտ տեղացէ: Այսպէս Շուանի - ձոր. Մալա, Ալիղարա, Նուաղ գիւղերու ցանքը վնասուեցաւ: Վարդաձոր գիւղին մէջ 3 տուն փլաւ: Քրլան նաեւ քանի մը ախոռներ: Գիւղամիջեան ճամբաները եւ կամուրջները քանդուած են:

*** Ժողովրդային մատակարարութեան գործավար Վ. Մալխասեան, փոխ - գործավար Ս. Թոփչեան, կրթական փոխ - գործավար Մ. Քարամեան այլ պաշտօնեաներու նշանակութեան, եւ ժողովրդային մատակարարութեան գործավար նշանակուեցաւ Արամ Դաստակեան:

*** Երիտասարդ նկարիչ Արարատ Ղարիբեան ներկայիս կ'աշխատի փորագրութիւններով ներկայացնել Հայաստանի չինարարական եռուզեռը: Իր փորագրութիւններէն ուժ հատ ծախսուած են Չեխոսլովաքիայի ցուցահանդէսին մէջ:

*** Բաշ - Գեաուխի մէջ պատյտ մը կատարեցին Լէնինինգրատի եւ Մարքսիզմի բարձրագոյն վարժարանին բնագիտութեան ճիւղին աշխատաւորները: Գիտական այս արշաւախումբին նպատակն էր ուսումնասիրել Բաշ Գաունիի չրջակայքը երկրաբանական, բուսական եւ կենդանական տեսակէտով: Ուսումնասիրուած է նոյնպէս Գեղարդի պատմական յուշարձանը: Շարժանկարի ընկերութիւնը տեսարաններ է առեր այս արշաւախումբէն:

*** Շամչադինէն կը բողոքեն, որ 1930—31էն ի վեր կիսաւարտ կը մնան Նավուր եւ Պոմաքար գիւղերու բաղնիքները, իսկ Ղուալի ու Վ. Կ. Ախբիւր գիւղերու նորաշէն բաղնիքներն ալ քանի մը օր միայն աշխատեցան: Շրջանին մէջ կը բանին 400 բանուորներ, բայց չունին բաղնիք մը:

Եղերապատում

(1915)

ՊԼԻՏԱ (Ալժերիա).— Տարիներու բոցավառ յուշերու դէմ մը ունիմ սեղանիս վրայ:

Մեր եղերական պատմութեան սեփականութիւնը... Զանոնք լոյս աշխարհ ընծայելու մտադրութեամբ կը խնդրեմ իմ բոլոր հայրենակիցներուս եւ ընկերներուս աջակցութիւնը: «Ե - ղերապատում »ին մէջ պիտի պարունակէ.

Ա. ՄԱՍ.—

1. Շապին Գարահիսար եւ իր չրջակայ հայարնակ գիւղեր: Ղրկել գիւղի անուն, բնակչութեանց թիւ, ազգային զարգացման մակարդակը, յարաբերութիւններ եւ ազգային սեփականութիւններ: Եթէ կարելի է ղրկել նաեւ նկարներ:

2. Շապին Գարահիսարի հերոսական ապստամբութիւնը, մանրակրկիտ եւ իրական պատկերացում, թուական դէպքեր, անուններ եւ գործիչներու նկարներ:

3. Ժողովրդային մատակարարութեան գործավար Վ. Մալխասեան, փոխ - գործավար Ս. Թոփչեան, կրթական փոխ - գործավար Մ. Քարամեան այլ պաշտօնեաներու նշանակութեան, եւ ժողովրդային մատակարարութեան գործավար նշանակուեցաւ Արամ Դաստակեան:

*** Երիտասարդ նկարիչ Արարատ Ղարիբեան ներկայիս կ'աշխատի փորագրութիւններով ներկայացնել Հայաստանի չինարարական եռուզեռը: Իր փորագրութիւններէն ուժ հատ ծախսուած են Չեխոսլովաքիայի ցուցահանդէսին մէջ:

*** Բաշ - Գեաուխի մէջ պատյտ մը կատարեցին Լէնինինգրատի եւ Մարքսիզմի բարձրագոյն վարժարանին բնագիտութեան ճիւղին աշխատաւորները: Գիտական այս արշաւախումբին նպատակն էր ուսումնասիրել Բաշ Գաունիի չրջակայքը երկրաբանական, բուսական եւ կենդանական տեսակէտով: Ուսումնասիրուած է նոյնպէս Գեղարդի պատմական յուշարձանը: Շարժանկարի ընկերութիւնը տեսարաններ է առեր այս արշաւախումբէն:

*** Շամչադինէն կը բողոքեն, որ 1930—31էն ի վեր կիսաւարտ կը մնան Նավուր եւ Պոմաքար գիւղերու բաղնիքները, իսկ Ղուալի ու Վ. Կ. Ախբիւր գիւղերու նորաշէն բաղնիքներն ալ քանի մը օր միայն աշխատեցան: Շրջանին մէջ կը բանին 400 բանուորներ, բայց չունին բաղնիք մը:

Բ. ՄԱՍ.—

1. Մարզուան Ամերիկեան Աշաթոլիա Գույճ — որբանոցներ— լայն տեղեկութիւններով, մշակութային մակարդակ, աղդեցութիւնը հայկական չրջանակներու վրայ, ազգային դիմադիմով: Հոս կը խնդրեմ հանճի դիւցազի Վարդան Զաւարեանը— որ մասնակցած է Շ. Գարահիսարի հերոսամարտին— դրկել իր թանկագին յուշերը:

2. 1921ի Թուրքահայերն պատերազմ եւ Թուխալ Օսմանի կողմէ Մարզուանի քանի հազար Հայերու ջարդը: Այս գլուխն մէջ պիտի խօսուի Մ. Քէմալի առաջին անկախութեան դատարանի մասին (Ամասիա), ուր չատ մը Ցոյներու կարգին Հայեր ալ կատարուած բարձրացան: Տալ նկարներ, անուններ եւ թուական տեղեկութիւններ:

3. Սամսոնի ամերիկեան որբանոցէն դէպի Պոլիս: Հոս պարտք կը դնեմ ընկերներուս վրայ որպէսզի տան քրեական տեղեկութիւններ, մանաւանդ պաշտօնէութեան մասին, եւ դրկել խմբանկարներ եւ թուական տուեալներ:

4. Որբերու առաջին կարաւանը Պոլիսէն դէպի Ցունաստան, ալիւրի բեռնակիր նաւով, ուրկէ ուղղակի Քօրֆու: Հոս եւս ճշգրիտ տեղեկութիւններ մեզ հետ եղած մտաւորականներու մասին: Որբերուս գժգոհութիւնը, պաշտօնէութեան կողմնակցութիւնները եւ քանի մը ուսուցիչներու պաշտօնանկութեան բուն պատճառները:

5.— Որբերուս բողոքագիրը Պոլսոյ եւ արտասահմանի թերթերուն, Պոլսոյ ազգ.-խնամատարութեան ներկայացուցիչ Պ. Աչըտուրեանի եւ որբերուս միջեւ տեղի ունեցած բախումները եւն.: Նաեւ տեղեկութիւններ անգլիական որբանոցներուն մասին:

Ց. Գ.— Բոլոր տեղեկութիւնները, գրութիւնները եւ նկարները ղրկել մինչեւ սեպտեմբերի վերջ 1934: «Ե - ղերապատում »ին մէջ մասնաւոր ցանկով պիտի յիշուին բոլոր անոնք որ օգտակար պիտի բլլան հրատարակութեան: Կը խնդրեմ արտասահմանի թերթերէն արտատպել:

ԱՆՇԷՆ ՈՐԲՈՒԿ

Հասցէ.— Օքէլ Ռէսթորան Աթլաս Պլիտա, Ալժերի:

Հ.Ո.Մ. ԵՒ Հ.Մ.Ը.Մ.

oooo

Կ'իմանանք թէ Հ.Մ.Ը.Մ.ի սկաուտական վերին մարմնի նախաձեռնութեամբ, անցեալ չաթաթ, խորհրդակցութիւն մը տեղի ունեցած է Զ.Ո.Մ.ի եւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի միջեւ, գործակցութեան դետին մը ստեղծելու նպատակով եւ ներշնչուած՝ Ցառաջի սիւնակներուն մէջ կատարուած մտքերու փոխանակութենէն:

Առաջին խորհրդակցութիւնը կատարուած է գործակցութեան մասին անվերապահ ցանկութեամբ մը: Ըսուած է որ երկու Միութիւններուն կողմէ նշանակուին լիազօր ներկայացուցիչներ, որոնք այս չաթթու պիտի պատրաստեն գործակցութեան նախագիծ մը,— երկու Միութիւններուն անհատականութիւնը պահելով հանդերձ, թերեւս հարկ տեսնուի կազմել Միջմիութենական կամ Դաշնակցային Գերագոյն Մարմին մը, որուն կը տրուի իրաւասութիւնը վարելու երկու Միութիւնները այն կէտերուն մէջ, որոնց մասին գործակցութեան պէտք տեսնուած է:

*** Այս առթիւ, Հ.Մ.Ը.Մ.ի չրջանակներէն քաղած մեր տեղեկութիւններուն համաձայն, անհրաժեշտ կը դտնենք յայտնել թէ Հ.Մ.Ը.Մ.ի հետ կապ չունին այն հինգ հոգին, որոնք վերջերս բողոք մը ղրկած էին Թերթերուն, ընդդէմ Հ.Մ.Ը.Մ.ի վերին մարմնին: Այնպէս որ սխալ է ըսել թէ պատահումի փորձ մըն է այդ: Հ.Մ.Ը.Մ.ի կողմէ չպիտի պատասխանուի այդ բողոքին, քանի անդամ չեն բողոքարկուները:

ՎԱՐԱԿԻԶ ՀԻԻԱՆԴՈՒԹԻՒՆ ՀՈԼԻՎՈՒՏԻ ՄԷՋ

»»»:«««

Հոլիվուտէն կը հաղորդեն թէ սինեմայի այս մայրաքաղաքին մէջ համաճարակ ծագած է,—ողնուղեղի վարակում մը (paralysie infantile): Այս հիւանդութիւնը կը սկսի վարակիչ հիւանդութեան մը ձեւով, ժանտատենդի պէս, եւ հիւանդութիւնը անցնելէ վերջ կը տեսնուի որ ենթական անդամալոյծ է: Ընդհանրապէս մանուկներն են որ ենթակայ են:

Հոլիվուտի մէջ ներկայիս վարակուածներու թիւը կը հասնի 401ի: Այնպէս որ արուեստագիտուհիները սկսած են փախչիլ Հոլիվուտէն, որ եթէ այսպէս չարունակուի, կ'ամայանայ չուտով:

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՄԱՐԴԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

= o =

Նիւ Եորքէն կը հաղորդեն թէ Քոլորատոյի նահանգային իշխանութիւնը մահապատիժի նոր ձեւ մը հատատած է փոխան էլեկտրական աթոռին: Մահապարտը կը դնեն սենեակի մը մէջ, ուր ֆլորոֆորմով կը թմրեցնեն, յետոյ թունաւոր կապ մը չնչել կուտան, մինչեւ որ մեռնի:

Օրուան փերթեր

»»»:«««

1. ՄԵՂԵԴԻՆԵՐ, ՄԵՂԵԴԻՆԵՐ: (Էէֆեաք եւ բանաստեղծութիւն): Գրեց՝ Շաւարչ Նարդունի: Մատենաշար «Ցառաջ» Թիւ 1. Գին՝ 15 ֆր.:

2. ԱՐԵՒ, ԱՐԵՒ, (հիւծախտաւորի մը կեանքէն): Գրեց՝ Փայլակ Մկրտչեան: Մատենաշար «Ցառաջ» Թիւ 2: Գին 10 ֆրանք:

անօգուտ են, այլեւ վնասակար, միամիտ հասարակութեան մէջ զուր տեղը յուզում առաջացնելու տեսակէտէն:

Դուրեանի սպանութեան առիթով մեղադրեալի աթոռին վրայ նստող ինը Դաշնակցական երիտասարդները, ի վիճակի են իրենց զիրենց պաշտպանելու եւ եակատարաց դուրս գալու դատական ատեանները: Օրէնք եւ Արդարադատութիւն կայ այս երկրին մէջ եւ մենք խոր ապէս համոզուած ենք որ ճշմարտութիւնը երեւան պիտի գայ շուտով եւ մեղադրեալներու անմեղութիւնը պիտի ապացուցուի անվրէպ:

Մինչ այդ հասարակութեան կը մնայ ըլլալ ՀԱՄԲԵՐՈՂ եւ պաղարիւն եւ սպասել դատավարութեան ելքին, որ անկասկած ետպատուոր պիտի ըլլայ Դաշնակցական ինը մեղադրեալներուն համար »:

⁂ « *Սուրհանդակ* »ի նոյն թիւէն.—

Վկաներէն Տիկին Անդրէասեան, Էջլէկեանը ցոյց տալու ատեն ձեռքը շատ ուժով իջեցուցած է ամուր ուսին: Իսկ Տիկին Մարգարեան իր ձեռքի պայուսակը այնպիսի ձեւով մը շարժած է, որ ինչ մնացած է որ Էջլէկեանի բթին հարուած տայ: Միջոց մը, սակայն, Էջլէկեան ունկնդիրներուն դառնալով ժպտած է, անշուշտ ըսել ուզելով թէ ինքը դառն արհամարհանք միայն ունի այդ կարգի հայ բռնաւորներու վերաբերմամբ:

Այսուհանդերձ պաշտպան փաստաբանի պահանջով, դատարանը որոշեց այսուհետեւ ոչ մէկ վկայի թոյլ տալ մօտենալ եւ դպչիլ ամբաստանեալներուն:

ՕՐՈՒԱՆ ԼՈՒՐԵՐԸ

Պարսկաստանի Շահը Իզմիր մէջ

Պարսկաստանի Շահը յունիս 24ին Իզմիրի մէջ ներկայ եղաւ զօրահանդէսի մը որուն կը մասնակցէր ամբողջ զօրաբանակ մը: Ճեռայ Մ. Քէմալի հետ մեկնեցաւ Պալըքէսիր, եւ Տարտանէլ, դիտելու համար ռազմադաշտերը: Զօրահանդէսի միջոցին ռազմափոթձեր կատարուեցան ցամաքային ուժերով և օդանաւերով եւ Շահը չնորհաւորեց թուրք հրամանատարութիւնը:

⁂ *Թուրք պաշտօնական գեկոյց մը կ'ըսէ թէ Շահը եւ Մ. Քէմալ կարեւոր տեսակցութիւններ ունեցան երկու երկիրներու յարաբերութեանց մասին եւ թէ մօտերս նոր համաձայնութիւն մը պիտի կնքուի:*

⁂ *Գրած էինք թէ ի պատիւ Շահին բեմադրուած է նոր թատերախաղ մը, « Լօզ Սօյ »:*

Այս թատերախաղը պատկերացումն է թուրքերէրան աւանդութեան մը ուր երկու ազգերու եղբայրութիւնը կ'երեւայ Ֆէրիտունի աշխարհ բերած Թուր եւ Իրաճ երկուորեակ եղբայրներով: Երկինքը այս երկու եղբայրներուն չնորհած է մարդկութիւնը լուսաւորելու պաշտօնը: Թատերախաղը այլաբանական եւ խորհրդանշական պատկերացումներով ցոյց կուտայ թէ երկու եղբայրները ձեռք ձեռքի տուած հիմներ են Արեւելքի հին քաղաքակրթութիւնները, բայց եկած է ատեն մը երբ Թուրն ու Իրանը իրարմէ զատուելու են. դարեր անցեր են, երկու եղբայրներուն համար մութ, թշուառ օրեր, մինչեւ որ ահա կրկին երեւան կ'ելլեն անոնք ու իրարու կը մօտենան երիտասարդացած, առոյգ եւ ուրախ:

⁂ *Քէմալի եւ Բիյար Շահին անձերուն մէջ է որ Թուրն ու Իրանը կը մօտենան նոր ու փառաւոր ապագայի մը արշալոյսին մէջ:*

Թատերախաղը տաղաշափուած ու դաշնաւորուած է:

Ներքին խռովութիւնները կը սաստկանան

— oo —

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՈՐՈՇԵՑ ՄԻԱՑՆԵԼ,
ՓԱՐԻԶԻ ԵՒ ԱՐՈՒԱՐՁԱՆՆԵՐՈՒ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Ներքին նախարարութիւնը նկատի առնելով որ վերջերս յաճախադէպ դարձած են ներքին խռովութիւնները, աշխերու եւ ձախերու միջեւ, հանրապետութեան նախագահին ներկայացուց հրամանագիր մը, որուն համաձայն 1934 յուլիս 1էն պիտի միացուին Սէնի նահանգին եւ Փարիզի քաղաքապետութեան ոստիկանութիւնները: Այս միացեալ ուժը պիտի գրուի ոստիկանութեան վերատեսուչին հրամանին տակ: Փարիզի մէջ կան 12.000 ոստիկաններ, իսկ արուարձաններու մէջ՝ 9000:

Նախարարը մօտերս կարեւոր յայտարարութիւններ պիտի ընէ անդորրութեան պահպանման միջոցներու մասին:

⁂ *Երկուշաբթի գիշեր խռովութիւններ ծագեցան Սալ Վակրամի առջեւ, ուր հաւաքուած էին 6000 ընկերվարականներ եւ համայնավարներ, բողոքելու համար ֆաշականութեան դէմ: Ժողովէն յետոյ ընդհարում մը տեղի ունեցաւ ոստիկանութեան տարբերու հետ, աթոռներ, շիշեր եւ գատաթներ չարժման մէջ դրուեցին Թէոնի հրապարակին վրայ: Մէկ հոգի վիրաւորուեցաւ ծանրապէս, իսկ վեց հոգի՝ թեթեւօրէն: Գիշերը ուշ ատեն, հակաֆաշականները վտակեցին էթուալի մէթրոյին մուտքը, բայց ոստիկանները յաջողեցան բանալ, բիրեր գործածելով եւ ձերբակալելով վեց հոգի:*

⁂ *Փոխադարձ մէջ ալ խռովութիւններ ծագեցան, երաժշտական հանդէսի մը առթիւ: Շատ մը համայնավարներ վիրաւորուեցան, ձիաւոր պահակ մը վար նետուեցաւ եւ կոխոտուեցաւ, իսկ ուրիշ երեք պահակներ ճմլուեցան:*

Ցոյցեր սարքուած էին նաեւ Պուլոնի մէջ (ծովափ), բայց ոստիկանական բազմաթիւ ուժեր յաջողեցան ցրուել ցուցարարները:

⁂ « *Էքսկլսիօր* » կը գրէ թէ նոր եւ աւելի ծանր խռովութիւններ ծագած են Լոտհանի մէջ, երկուշաբթի, տեւելով մինչեւ կէս գիշեր: Բազմաթիւ վիրաւորներ կան, թէ ոստիկաններէն եւ թէ քաղաքացիներէն: Բոան հոգի ձերբակալուեցան:

⁂ « *Իւմանիթէ* » խոշոր խորագիրներով կ'աւետէ թէ յունիս 25ին համաձայնութիւն գոյացած է Սէնի ընկերվարական եւ Փարիզի համայնավար Քոնսլանային վարչութեանց միջեւ, միացեալ ճակատով մրիթինկ մը գումարելու համար երկուշաբթի օր, 2 յուլիս:

Դատական քարեփոխումներ

Դատական նախարարը հանրապետութեան նախագահին վաւերացման ենթարկեց հրամանագիր մը, որուն համաձայն հինգի փոխարէն երեք անդամներ բաւական են, վճիռ արձակելու համար վերաքննիչ ատեանին առջեւ: Այս առթիւ նախարարը բացատրեց թէ դատերը չափազանց խճողուած և ձգձգուած են Սէնի նահանգին եւ Փարիզի մէջ: Այսպէս, 18,000 պատժական դատեր կարգի կը սպասեն, 20,000 քաղաքային եւ 24,000 վարձակալութեան դատեր տակաւին ձգուած են եւն.: Միայն Փարիզի վերաքննիչ ատեանին առջեւ 4500 դատեր լուծման կը սպասեն: Նոր հրամանագիրը գործադրելի է հոկտ. 2էն:

Ֆրանսա եւ Եուկոսլավիա

Եուկոսլավիոյ թագաւորը Սպիտակ Արծիւի մեծ խաչը նուիրեց Ֆրանսայի արտաքին նախարարին, սիրալիր տեսակցութենէ մը յետոյ: Թագաւորը եւ Պ. Պարթու ժամերով խօսեցան Եւրոպայի կացութեան եւ մանաւանդ Փոքր Համաձայնութեան, Պալքանեան պետութեանց, Թուրքիոյ եւ Մ. Միութեան մասին: Ինչպէս Ռումանիա, նոյնպէս Եուկոսլավիա այս հարցերու մասին բոլորովին համաձայն են Ֆրանսայի հետ:

»»»··«««

ՎԱՐՁԱՊԵՏ Պ. ՏՈՒՄԷՐԿ երկուշաբթի օր հանրօգուտ շինութեանց եւ գործազրկութեան հարցերու առթիւ վստահութեան խնդիր դնելով, 405 ձայն շահեցաւ ընդդէմ 150ի:

ՀԻՁԱՅի ԵՒ ԵՄԻՆի միջեւ կնճռուած դաշնագիրը միաժամանակ հրատարակուեցաւ իսլամական չորս մայրաքաղաքներուն մէջ.—Մէֆֆէ, Սանաա, Թահիրէ եւ Թամասկոս: Դաշնագիրը կնճռուած է բաւական տարուան համար եւ կը լուծէ բոլոր վիճելի խնդիրները:

Հ. Յ. Դ.

«ՎԻՇԱՊ» Ընթակոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը այս ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին, Պէքթոնի ծանօթ հաւաքավայրին մէջ: Խիստ կարեւոր օրակարգ:

ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՑի Զաւարեան կոմիտէի ընդհանուր ժողովը չաբաթ երեկոյ ժամը 9ին Ակումբին մէջ: Օրակարգ՝ Շրջանային ժողովի օրակարգ:

«ՎԱՐԴԱՆ» ընթակոմիտէն ընդհանուր ժողովի կը հրաւիրէ Առնուվիլ — Սարսէլ — Կուպէվուայի ընկերները չաբաթ երեկոյ, ժամը 8 եւ կէսին, ընկ. Յովհ. Պալէնցեանի բնակարանին մէջ, Առնուվիլ:

Շրջանային ժողովի օրակարգի բննութիւն:

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Ռոստոմ ընթակոմիտէի ընդհ. ընկերական ժողովը՝ այս չաբաթ երեկոյ ժամը 8 եւ կէսին, սովորական հաւաքատեղին: Կարեւոր օրակարգ:

ՊՈՄՕՆ ՍԷՆ ԺԻՒԼիԷՆի (Մարսէյլ) Զաւարեան ընթակոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը, այս ուրբաթ երեկոյ ժամը 8 եւ կէսին Պար Թապայի սրբարանին մէջ:

ԼիՈՆի «Վարանդեան» կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին 181, Քուր Լաֆայէթի սրճարանին սրահը: Օրակարգ՝ Շրջ. ժողովի օրակարգի խնդիրներու քննութիւն:

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Քրիստափոր խումբի ժողովը վաղը Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 9ի սովորական հաւաքատեղին:

Այրի տիկին Ա. Գ. Տոխք. Դաւիթեան, Տէր եւ Տիկին Նուպար Դաւիթեան եւ զաւակունք խորին կսկիծով կը ծանուցանեն իրենց մօր, մեծ մօր եւ հանիին

ՏԻԿԻՆ ԶԱՊԷԼ Ս. ԴԱՒԻԹԵԱՆի

դառնակսկիծ մահը՝ որ տեղի ունեցաւ յունիս 21ին Կոտինիէրի (Լուառի ճահճոց) մէջ: Յուղարկաւորութիւնը տեղի ունեցաւ եւ հանգուցեալին մարմինը ամփոփուեցաւ Փէր Լաշէզի գերեզմանատան մէջ:

ՅԻՇԱՏԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՎԱՂԱՄԵՌ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾ

ՄԱՏԹԷՈՍ ՋԱՐԻՓԵՏՆԻ

Իր մահուան տասնամեակին առթիւ

Նախաձեռնութեամբ Պերպէրեան Նախկին Ցաներու եւ Հովանաւորութեամբ Հայ Գրական Ակումբին, Հայ Գրողներու Միութեան և սիփան երգչախումբին

Այս շաբաթ երեկոյ ժամը *8.30*ին Maison Mutualité-ի 4 սրահին մէջ
24 rue St. Victor Paris (5). Մէթրօ՝ Maubert-Mutualité

Կը նախագահէ՝ Պ. ԵՐ. ՏԷՐ ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ
Կը խօսին՝ Պ. Պ. Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ, ՄԿՐ. ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ եւ Ս. ՈՍԿԵԱՆ

Երգ. նուագ եւ արտասանութիւն:
Մուտքերու ժամնակդութեան համար 2 ֆրանք:

ՀԱՅ-ԲՈՒԺ
(Hay-Pouj)
LA MEDECINE ARMENIENNE

Ամսաթերթ ժողովրդական բժշկութեան եւ առողջապահութեան

Տնօրէն - Խմբագիր Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ (Տոքթ. Շ. ԱՁՎԱԶԵԱՆ)

»»»··«««

Առաջին թիւը, 24 *մեծադիր էջ, լոյս կը տեսնէ յաւաջիկայ Հոկտեմբեր 1ին: Եւ այնուհետեւ՝ ամէն ամիս կանոնաւորաբար:*

Տարին 3 անգամ 24 էջ, մնացեալ թիւերը 16 էջ,— տարեկան հաւաքածոն՝ 216 էջնոց հատոր մը:

Բովանդակութիւն

ՀԱՁ - ԲՈՒԺ կը հրատարակէ յօդուածներ՝ որ կ'ամբողջացնեն հետեւեալ ծրագիրը.

1.— *Վարակիչ եւ տարափոխիկ հիւանդութեանց ճանաչումն ու զարմանումը:*

2.— *Պայքար ընկերային հիւանդութեանց դէմ:*

3.— *Աչխատանքի արկածներու դէմ բժշկական եւ օրինական պաշտպանութիւն:*

4.— *Սեռային առողջապահութիւն:*

5.— *Մանուկներու առողջապահութիւն:*

6.— *Ծննդեան առողջապահութիւն (յղի կիներ եւ մայրեր):*

7.— *Ստամոքս (աննպատական առողջապահութիւն):*

8.— *Օրուան հիւանդութեանց եւ նորութեանց մասին (ընդհանուր բժշկութիւն):*

9.— *Հիւանդապահութիւն:*

10.— *Մարմնակրթութիւն:*

11.— *Բնախօսական ծանօթութիւններ:*

12.— *Աւտնին բժշկական բառարան (բոլոր ծանօթ հիւանդութեանց անուններն, հայերէն եւ ֆրանսերէն, ախտաճանաչումը, դարմանումը, ինչպէս նաեւ ծանօթ դեղերու գործածութեան եղանակը:*

13.— *Հարցարան (բժշկին եւ ընթերցողին մտերմական խօսակցութեան ձեւիկը):*

14.— *Հայաստանի առողջապահական չինարարութիւնները, եւ կարեւոր յօդուածներ երեւանի բժշկական թերթերէն:*

15.— *Ճանչցնել օգտակար բոյսերը (մասնաւորաբար հայ բնաչխարհի բժշկական բուսաբանութիւնը):*

16.— *Պատմական եւ ժողովրդական բժշկութիւն (հին դիրքերէ եւ ժողովուրդին բերնէն հաւաքել բժշկական ծանօթութիւնները եւ բառեր):*

17.— *Բժշկական հետաքրքրութիւն (դրամանաչութիւն, դիմախօսութիւն եւն.):*

18.— *Բժշկին ակնոցը դրականութեան եւ պատմութեան մէջ:*

19.— *Տեղեկութիւններ Ֆրանսայի բուժարաններուն եւ ապաքինարաններուն (առնաթորիում) մասին:*

20.— *Արձագանգ բժշկական եւ առողջապահական միջազգային լուրեր:*

Կ'աշխատակցին

Հայ ծանօթ բժիշկներ Փարիզէն, Ֆրանսայի գաւառներէն, Իտալիայէն, Պալքաններէն, Թուրքիայէն, Սուրիայէն, Եգիպտոսէն, Ամերիկայէն:

Լեզուն

ՀԱՁ - ԲՈՒԺի հրատարակած բոլոր յօդուածները պիտի գրուին միայն ժողովուրդին համար,— ինչ որ պիտի չհասկնայ մանուկն անգամ, պիտի չհրատարակուի: Մասնագիտականբացատրութիւնները պիտի պարզացուին, ժողովրդականացուին եւ այնպէս գրուին:

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Տարեկան 12 թիւի համար (անոնք որ 12 թիւ չեն ստանար, ետ կ'առնեն իրենց վճարած դրամը):

ՖՐԱՆՍԱ	20 ֆր.
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	25 »

Բաժանորդագրութիւնները կ'ար ձանագրուին այժմէն:

ՀԱՁ - ԲՈՒԺ գործակալի հետ հաշիւ չի պահեր, ամէն բաժանորդ կը կապուի ուղղակի Թերթին:

ՀԱՁ - ԲՈՒԺ կը դրկուի կանխիկ վճարման վրայ միայն:

ՀԱՁ - ԲՈՒԺ կը փոխանակուի այն Թերթերուն հետ միայն, որոնք այժմէն կը հրատարակեն այս յայտարարութիւնը չաբաթը մէկ անգամ, եւ Թերթը լոյս տեսնելէ յետոյ՝ բովանդակութեան ցանկը ամէն անգամ որ կը տատնայ:

ՀԱՁ - ԲՈՒԺ ձրի ոչ օքի կը դրկուի, ոչ իսկ դպրոցներու եւ ազգային-հանրային հաստատութեանց,— Թերթին դիմելէ առաջ լաւ է որ գտնեն նուիրատու մը:

ՀԱՁ - ԲՈՒԺի բարեկամ կը յայտարարուին անոնք, որ բժշկական այս ամսաթերթը կը նուիրեն Հայաստանի մատենադարաններուն, արտասահմանի հայ դպրոցներուն եւ մատենադարաններուն:

Կարեւոր

Անհատական ձեռնարկ մըն է այս — խմբագիրը չի հրատարակեր ամէն տեսակէտ, որ, վէճի առարկայ, հակառակ է իր ըմբռնումներուն եւ տեսակէտներուն:

Բաժնեգին, յօդուած եւ Թղթակցութիւն դրկել Տոքթ. Շ. ԱՁՎԱԶ — ԵԱՆի, 17, Rue Damesme, 17 PARIS

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ
Նախաձեռնութեամբ ԱՌՆՈՒՎԻԼի «ԱՐԱՐԱՏ» ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2էն մինչեւ 9ը
Առնուվիլի Bois de Condosի անտառին մէջ
ի նպաստ տեղւոյն *ԴՊՐՈՑ - ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶԻՆ*

Գեղարուեստական ճոխ բաժին՝ սիրայօժար մասնակցութեամբ Թաւիսի Պ. Պ. Աբգարի եւ Գարեգինի: Փոքրիկն Ալէթինա կը պարէ «Թամարա»:
Ձոխ եւ խնամուած պիւֆէ՝ «ցէօնէր քէպապ» եւ «իմրիք հելվա»:

Դաշտահանդէս Վիէնի մէջ
ԶԱՓ. ՈՐԲԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՄՆԱՁԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

Այս կիրակի, առտուան ժամը 8էն մինչեւ երեկոյ ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ՎԱՅՐԸ

Դաշտահանդէս Վարդավառի տօնին առթիւ
կազմակերպուած՝ ՏԱՐՕՆ-ՏՈՒՐՈՒԲԵՐԱՆի ՀԱՅՐԵՆԱՍ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐ. ՎԱՐԶՈՒԹԵԱՆ եւ ՓԱՐԻԶի ՄԱՄՆԱՁԻՒՂԻՆ կողմէ

Տեղի կ'ունենայ *22* յուլիս առաւօտէն մինչեւ երեկոյ
ԱՐԾԱՆԹԷՕԶի ԴԵՂԱՏԵՍԻԼ ՇԱՌԱՍՏԱՆԻՆ ՄԷՋ
կը նախագահէ՝ Պ. ԱՒԱԳԵԼ ՁԱԳԵՐԵԱՆ
կը խնդրուի կազմակերպութիւններէն նկատի ունենալ սոյն Թուականը:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ
Ֆր. Կ. ԽԱՉԻ ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՑի ՄԱՄՆԱՁԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ
1 ՅՈՒԼԻՍ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ

Նոյն օրը տեղի կ'ունենայ պարգեւաբաշխութիւնը:

ՀՐԱՉ ՁԱՐԴԱՐԵԱՆի
«ՄԵՐ ԿԵԱՆՔԸ»
ՎԷՊ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ԿԵԱՆՔԷ

Գին *15* ֆրանք, փոստի ծախքով, միայն կանխիկ, Ֆրանսա՝ *16* Ֆր.
Արտասահման՝ *17* ֆրանք:
Դիմել.— H. Zartarian, 126, Ave. Simon Bolivar, Paris (19):
Կը ծախուի նաեւ *ՅԱՌԱՋի* խմբագրատունը:

ՅԵՏԱՋԳՈՒԱԾ է Մարսէյլի Զարսանճագի երիտասարդաց Միութեան «Արաքս» խումբի պարգեւաբաշխութիւնը, որ տեղի պիտի ունենար յունիս *23*ին:

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ
ԾՈՎԱՍԱՐ ՁԱՐԴԱՐԵԱՆի
Վ.ԻՐԱԲՈՅԺ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ ՓԱՐԻԶի ԲԱՇԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ
Նախկին **stagiaire** Փարիզի հիւանդանոցներուն
եւ ցնօրէն Նէոյիի Ատամնաբուժական Հաստատութեան
Հասցէն.— **139, Rue Lafayette (Gare du Nord**ի եւ **Gare de l'Est**ի մօտիկը)
Կ'ընդունի ժամը 9ին 12 եւ 2ին 8:

ԲԱՑՈՒԱԾ Է
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԽԱՆԶԷՐԵԱՆի
ՍԱՐԴԻԱԿԱՆ ԴԵՐՁԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ
97 Route d'Orléans. Cachan

Անգլիական եւ ֆրանսական ըմպելի կերպասներ, վերջին նորաձեւութիւն, խնամուած կար: Գիներու վրայ կարեւոր զեղչ:

ՍՏԻՊՈՂԱԿԱՆ
Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ **SISCETEUSE** եւ ելեկտրաշարժ կարի մեքենաներու վրայ աշխատող գործաւորուհիներ: Դիմել՝ **18, Ave. Claude Vellefaux,** դէնապանին, մէթրօ՝ **Combat**:

ՄԻՍԱՔ ՂԱԶԱՐԵԱՆ
(Dr. ès Sciences)
5, rue Pergolèse (Փէրկոլէզ), Փարիզ (16)
Մէթրօ՝ Etoile, Obligado, Maillot. Հեռ. **Kléber** *78-21*

Դիմեցէք՝ ձեր շահերու պաշտպանութեան, իրաւական եւ վաթչական խորհուրդներու, ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման, նահիւրալիզ ահիոնի, Ամերիկա մեկնելու, թարգմանութիւններու, փոխառութեան, կալուածական գործողութիւններու եւլն. համար ամէն օր ժամը 10—12 եւ 17—19. Կիրակի օրերը ժամը 10—12:

---

13 ՎԱՐԶՈՒԻ ԵՆ *ծուլիս ամսուան հաւար դեղեցիկ* **13**
եւ օգտաւէտ յարկաբաժիններ. Ջուր, կազ, էլեկտր. եւ կեդր. ջեռուցիչ: Նպաստաւոր գիներով: Դիմել՝
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆի *13 rue Pierre Curie.* K. Bicêtre Metro: Porte d'Italie.

ԴՐԱՄԻ ՊԷՏՔ ՈՒՆԵՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Դրամական փոխառութիւն՝ լուրջ անհատներու, ճուազագոյն 3000 ֆրանկով 4%:

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ.— Առեւտրականներու, գործարանատէրերու, եւ արհեստաւորներու, տուն ընծողներու եւ գործի ձեռնարկել փափաքողներու: ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ.— Նոյնիսկ **lotissement**ներու վրայ: ԱՒՈՒՒԱԿ.— Ցօն տր գօսէրսի, հողի, տան եւ վիլլաներու: Գործերու կարգադրութիւն 24 ժամէն: Խորհրդակցութիւն եւ **études** ձրի: Բացառիկ գաղտնապահութիւն:

Դիմել կամ գրել.— **CRÉDIT FINANCIER LYONNAIS**
125, Rue Nationale Bron - Rhône

Եւրոպայի հայկական մեծագոյն գրատունը
Գրատուն ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ
51, Rue Monsieur - le - Prince, Paris (5e) Métro: Odéon Tél. Danton 88 — 65

Հայերէն, ֆրանսերէն, անգլիերէն եւլն. ամէն տեսակ գրքեր Արդիական կազմատուն: Տպագրական գործեր:

Աշխարհի բոլոր կողմերէն ճասած ապսպրանքները կը կատարուին արագ եւ խղճամիտ կերպով:

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN) 17, Rue Damesme, PARIS (13e)

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

HARATCH

(Fondé en 1925) R. Seine 276.284

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian
Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ եւ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15-70
(ԵՐԹԵՒԵԱԿ ՀԱՄԱՐ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՕՐԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Ջուխոսլաւիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 28 ՅՈՒՆԻՍ JEUDI 28 Juin 1934

10ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2533 — Տ՛ԱՐԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԿԱՐՄԻՐ ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆԸ

Անցեալ մայիսին (27 կամ 28), «Փրաւտա», կոմկուսի պաշտօնաթերթը, յօդուած մը կը տպէր Չափազանց պերճեմաստ, եթէ կ՛ուզէք «պուրժուա – նացիոնալիստական» եւ հակայեղափոխական :

Պարզապէս կարմիր ազգայնականութեան փառաբանութիւնն էր այդ գրութիւնը :

Քանի մը հատուածներ, «ի պէտս զարգացելոց» :

— «Մեր երախաները հայրենիքի սէրը կը ծծեն իրենց մօրը կաթին հետ... Ռուսիոյ ժողովուրդը այժմ կը սիրէ այն հողը որուն վրայ ծնած է, ուր անցուց իր մանկութիւնը եւ երիտասարդութիւնը, եւ որ կը կազմէ իր ապագան· այն երկիները որուն տակ կ՛ապրի ու կը բարգաւաճի, անոր հովերուն ձայները, անոր լեռնային բարձունքները, անոր ստուերամած անտառները եւ յորդահոսուն գետերը, անոր ափերը ճերմակ ովկիանոսներն ու ծովերը, անոր երգերն ու լեզուն :

... Մեզի համար որ բարձրացուցիչ ամբողջ մարդկային ցեղին ազատագրութեան վեհապանծ դրօշը, ֆաշզմութիւնը, խիզախ յանդգնութիւնը եւ ազնիւական հերոսութիւնը հայրենիքին համար կոտած ատեն՝ գերագոյն օրէնքը եւ միակ իմաստն է կեանքին» :

1934 յունիս 9ին, Մոսկուայի կեդր· Գործադիր կոմիտէն կը հրատարակէր հրամանագիր մը, հայրենադաւութեան դէմ : (Մանրամասնութիւնները հաղորդած ենք ժամանակին) :

Այս առթիւ ալ «Իզվեստիա», կառավարութեան պաշտօնաթերթը, կը հրատարակէր խմբագրական մը, «Հայրենիքի պաշտպանութեան համար» :

Քանի մը հատուածներ ալ այս գրութենէն·

— «Բոլոր աշխատաւորները պէտք է հսկեն իրենց հայրենիքին շահերուն ապահովութեան վրայ : Մեր Ընկերվարական Միութիւնը մեր հայրենիքն է ոչ միայն անոր համար որ մենք հոն ծնած ու մեծցած ենք· այդ ճեւական կապը էական չէ մեզի համար : Մեր Ընկերվարական Միութիւնը մեր հայրենիքն է, որովհետեւ շատ մեծ են այն պատմական նպատակները զորս իրականացնելու վրայ ենք· որովհետեւ անոնք արդէն իսկ անլուր ճիգեր եւ զոհողութիւններ արժեցին մեզի, որովհետեւ անոնք այն նպատակներն են որոնց կը տեսնէին բոլոր անցեալ աշխարհի աշխատաւորները» :

Բարեխա՞ն է այս գրութիւնը : Կարդանք նորէն «Փրաւտա»ն, հայրենադաւութեան օրէնքին մեկնաբանութեան առթիւ·

— «Հայրենիքի համար : Այս կոչը կ՛արժարժէ հերոսութեան բոցը, բոցը ստեղծագործական նախաձեռնութեան մեր բովանդակ կեանքին մէջ : Այդ կոչը ոտքի կը հանէ տասնեակ միլիոնաւոր աշխատաւորներ, պաշտպանելու համար իրենց մեծ հայրենիքը եւ զանոնք կը մղէ ռազմական պատրաստակամութեան :

Հայրենիքի պաշտպանութիւնը կեանքի բարձրագոյն օրէնքն է : Եւ ով որ ձեռ կը վերցնէ հայրենիքի դէմ, ով որ կը դաւաճանէ անոր, պէտք է ոչնչացնայ ...» :

×

Ի՞նչ կը հետեւի այս արտայայտութիւններէն :

Փոփոխութի՞ւն հոգեբանութեան կամ քաղաքականութեան : Նոր ուղի՞ : Վերադա՞րձ դէպի հին դիրքերը :

Բայց ո՞վ ըսաւ թէ բոլշեւիկները կարմրցնելով անծայրածիր Ռուսաստանը, հրաժարած էին եւ՛ հայրենիքէ, եւ՛ հայրենասիրութենէ եւ՛ մանաւանդ աշխարհակալութենէ :

Ո՞վ հաւատաց թէ անոնք սիրայօժար համակերպեցան Ֆին – լանտայի, Եսթոնիոյ, Լիթուանիոյ, Լաթվիայի (Լեթոնիա), Պեսարապիոյ եւ ուրիշ հողերու կորուստին :

Իրականութիւնն այն է որ, անոնք առաջին օրէն իսկ, երբ յաջողեցան ջախջախել ներքին թշնամին, աշխատեցան վերահաստատել նախկին Ռուսաստանի հողային ամբողջութիւնը, բայց չվերցուցին : Իրենց թաթը կրցաւ հասնիլ միայն Կովկասի, ուր այժմ տեղաւորուած են տիրաբար, եղբօր բաժին մըն ալ յաւակացնելով Մ. Ջէմալին, ի հաշիւ մինուճար Հայաստանի եւ Վրաստանի :

Խորհրդային յեղափոխութեան հետ, վերիվայր չըլլուեցաւ Ռուսաստանի քաղաքական, ընկերային եւ տնտեսական կարգուսարքը, ստեղծուեցաւ աննախընթաց դրութիւն մը, որ իր վերջին խօսքը չէ ըսած տակաւին :

Բայց, արտաքին եւ ներքին աշխարհավարութեան տեսակէտով, եթէ նշանախօսքերն ու բացատրութեան ձեւերը փոխուեցան, խորքը մնաց անփոփոխ : Նոյն իսկ անունի փոփոխութիւնը — «Ս. Ս. Հ. Միութիւն» (U. R. S. S.) փոխանակ Ռուսաստանի՝ չի փոխեր այս անզուգական իրականութենէն : Ռուսաստանն ալ բան չի փոխեր այս անզուգական իրականութեան մէջ : Ռուսաստանն ալ հայրենիք մըն է Ռուսին համար, ինչպէս Լեհաստանը Լեհին կամ Թուրքիան՝ Թուրքին համար :

Սկիզբները, յեղափոխութեան ռազմական շրջանին, Մոսկուա կը նախընտրէր անընդհատ հոլովել նորաստեղծ բացատրութիւնները, կարմիր ներկել նոյն իսկ բառերն ու անունները, կարդալ բանաձեւերով :

Այսօր ալ ի գործու է այդ քաղաքականութիւնը : Եւ սակայն, անցնող տարիները նոր բաներ սորվեցուցին նա՛եւ բոլշեւիկներուն :

Այդ նորութիւններէն մէկն է կարմիր հայրենասիրութեան կամ ազգայնականութեան արծարծումը՝ աւանդական — հակայեղափոխակա՞ն — բառերով·

— «Մեր երախաները հայրենիքին սէրը կը ծծեն իրենց մօրը կաթին հետ ... Ռուսիոյ ժողովուրդը այժմ կը սիրէ այն հողը որուն վրայ ծնած է, ուր անցուց իր մանկութիւնը»...

Եւ նկատե՞լ որ մեր կարմրուկ ճպուռները կը գայթակղին, եթէ Ֆ. Աբովեանը երգէ·

Ա՛խ, վաթա՛ն, վաթա՛ն, ֆո հողին դուրպան,
Ֆո ծխին դուրպան, ֆո ջրին դուրպան...

Խոստովանինք որ Ռուսը կամ Անգլիացին միշտ սորվելու պէտք ունին, իսկ մենք ... անսրբագրելի ենք, բոլոր ճակատներուն վրայ :

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՂԵՒՈՆԴ ԱՐՔԵՊ.Ի ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴԱՏԸ

»»»··«««

ԴՈՒՐԵԱՆ ԱՐՔ.Ի ԹԻԿՆԱՊԱՀ Խ. ԿՈՐԿՈՏԵԱՆ ԿԸ ՎԿԱՅԷ ԹԷ
«ԻՐԱՊԷՍ ԲԱՆ ՉԷ ՏԵՍԱԾ»

»»»··«««

ԴՊԻՐ ՁՕՐՁ ԳԱՂԱՆԱՁԵԱՆ ԱԼ ԿԸ ՑԱՅՏՆԷ ԹԷ
«ԵՐԿԱՐ ՄԱՐԴ ՄԸ ՓԱԽԱՒ ԵԿԵՂԵՑԻԷՆ»

— ●● —

ՎԵՑԵՐՈՐԴ ՆԻՍՏ

(ՄԱՆՆԱԻՈՐ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ՅԱՌԱՋ»Ի)

ՆԻՒ ԵՈՐՔ, 15 յունիս.— Այսօրուան դատավարութիւնը չհետաքրքրեց քանի մը տեսակէտներով եւ կենդանութիւն տուաւ դատասրահին, ուր մեծ հետաքրքրութեամբ լսուեցան Դուրեան արք.ի թիկնապահ Պ. Խոսրով Կորկոտեանի, դպիր Պ. Ձօրճ Գազանճեանի եւ Օր. Ատոդիկ Տաղաւարեանի վկայութիւնները : Պ. Կարապետ Զատիկեան, որ նախ չատ կարեւոր վկայ մը կ՛երեւար, պիտի հարցաքննուի երկուշաբթի :

Ինը ամբաստանեալները այսօր եւս բերուեցան ներս՝ գրաւելու իրենց աթոռները սովորական կարգով : Հակառակ ցայսօր տրուած վկայութիւններու՝ Մաթէոս Էչիլկեան կը պահէ ստոյիկեան հանդարտութիւն մը, որ չի վրիպիր ուշադրութենէ :

ԿՈՐԿՈՏԵԱՆԻ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

Առաւօտեան ժամը 10.17ին դատախազ Քամինկի վկայութեան հրաւիրեց Խոսրով Կորկոտեանը, որ ըսաւ հետեւեալը·

— «38 տարեկան եմ, գործի գործով կը զբաղիմ : Դուրեան սրբազանին Թիկնապահ եղայ 1933 սեպտեմբեր 25ին : Ատճառակ կրելու արտօնութիւն ստացած չէի եւ ատճառակ կը կրէի : Վերջին անգամ Դուրեան սրբազանը տարի Ս. Խաչ եկեղեցին, Օքէյ Սէվիլէն, ինքնաշարժով : Սրբազանը թողուցի եկեղեցւոյ աջ կողմը, պահարանը՝ թափօրի հանդերձները հագնելու համար : Թափօրը սկսաւ դեկտեմբեր 24ի կիրակի առաւօտ ժամը 10.25ին : Այդ միջոցին գաւիթն էի եւ կը հսկէի : Դեռ եկեղեցին մտած չէի : Չտեսայ սրբազանին վրայ եղած յարձակումը, բայց սրբազանին առջեւ զտնուած մարդիկը տեսայ (հրաւէրով կ՛ինչնէ վար եւ ցոյց կուտայ Էչիլկեանն ու Սարգիսեանը) : Չտեսայ ուրիշ մը : Եկեղեցի զտնուողներէն տեսայ Մխրիճեանեանը, Սարաֆիանը, Զալըգեանը, Մօզեանը եւ երկանեանը (ցոյց կուտայ զանոնք) : Իրապէս բան մը չտեսայ : Միայն տեսայ սրբազանին առջեւ Էչիլկեանը, ինչպէս նաեւ Սարգիսեանը : Երկանեանը կը փախչէր, մազէն բռնեցի գետին նետեցի : Մօզեանը կը փախչէր՝ անոր մազէն ալ բռնեցի գետին նետեցի : Զալըգեանի գլխուն զարկի առրճանակովս, արիւն հոսեցաւ : Սարաֆեան բան մը չէր ըներ : Մխրիճեանեան ալ բան մը չէր ըներ : Ցետոյ կեցայ : Դուրեան սրբազան դէպի ինծ եկաւ : Գլուխէն բռնեցի եւ սենեակ տարինք : Հոն տեսայ դռնակի վէրքերը եւ եկեղեցւոյ դրան առջեւ կեցայ : Ես ալ դուրս ելայ : Ատրճանակը գրպանս դրած էի : Նորէն եկայ : Ցովհ. Անդրէասեան քովս եկաւ եւ ըսաւ· « Զգո՛յշ, յանկարծ դուն պիտի ըլլաս » : Մէկը ուզեց հեռէս առնել ատրճանակս, ո՛վ ըլլալը չեմ գիտեր : Ժամը 12·30ին ոստիկանատուն գացի եւ տեղեկութիւն տուի : Հասակս 5 ոտք 11 ինչէզ է » :

ՊԱՇՏՊԱՆ ՓԱՍՏԱԲԱՆԸ ԵՒ ԿՈՐԿՈՏԵԱՆ

Պաշտպան փաստաբան Պ. Շերիփըն մանրակրկիտ հարցաքննութեան ենթարկեց Խոսրով Կորկոտեանը, որուն ինչանակել տուաւ եկեղեցւոյ յատակագծին վրայ դէպքի ատեն գտնուիլն մէջ կեցած տեղը : Կորկոտեան ըսաւ թէ գաւիթէն եկեղեցի առաջնորդող դուռը բաց էր : Թափօրը կը բաղկանար մօտ տասը հոգիէ : Կորկոտեանի կեցած տեղը 26 ոտք հեռու էր Թափօրէն (ինք՝ Կորկոտեան 8 — 10 ոտք ըսած էր) : Թափօրին անցքին լսինքը՝ 4 ոտք 5 ինչէզ :

ՀԱՐՑՈՒՄ.— Դուն տեսա՞ր Էչիլկեանն ու Սարգիսեանը : = Սրբազանին առջեւը տեսայ :

— Ո՞ր կողմէն եկաւ Էչիլկեանը : = Չեմ գիտեր : Սրբազանին առջեւը տեսայ :

— Սարգիսեանը ո՞ր կողմէն եկաւ : = Սրբազանին առջեւ տեսայ : Չտեսայ ո՞ր կողմէն գալը :

— Դուրեան արք· լինկա՞ւ : = Գետին չինկաւ :

— Ի՞նչ ըսաւ քեզի : = Սրբազանը դիս կանչեց· « Մոսրո՛վ » եւ քովը գացի : Ապա առաջնորդեցինք սենեակը եւ վերադարձայ :

— Էչիլկեանը ո՞ւր էր այդ րոպէին : = Անցքին մէջ էր :

— Սարգիսեանը ո՞ւր էր : = Ցրդ նստարանին մէջ ծռած էր եւ գինքը կը ծեծէին :

— Ցետոյ ի՞նչ եղաւ : = Տեսայ որ Էչիլկեանը նստարանին դէմ էր եւ կը ծեծէին :

— Նկարագրեցէք տեսարանը : = Ամէն օր յուզուած էր, շփոթ եւ տակնուվրայութիւն կար : Ես ալ յուզուած էի :

— Ի՞նչպէս բռնեցիր Մօզեանի մազերէն (փաստաբանը կը կանգնեցնէ Մօզեանը, կը զարձնէ անոր կռնակը եւ ցոյց կուտայ որ մազերը կարճ են, գլուխը գրեթէ ճաղատ է եւ հնարաւոր չէր թուեր անոր մազերէն բռնելը) : = Այն ատեն եաւեի մազերը երկար էին, հիմա կարած է :

Պ. Շերիփըն դատախազէն պահանջեց Պ. Կորկոտեանի գրաւոր յայտարարութիւնները, զորս առանալով կարդաց 1933 դեկտեմբեր 24ին անոր բրած խոստովանութիւնը : Այս յայտարարութենէն կ՛երեւէր թէ նոյն առտուն « Սրբազանը վէճ կ՛ակնկալէր եկեղեցիին մէջ » : Ցետոյ Պ. Կորկոտեան ըսած էր՝ « մարդիկ տեսայ որ կը ցատկին, ուրիշ բան չտեսայ : Սարգիսեանի եւ Էչիլկեանի ձեռքը դանակ չտեսայ : Չեմ կրնար սեպ : Միայն տեսայ որ ժողովուրդը այս երկու մարդոց վրայ կը յարձակէր : Սրբազանը ինկաւ ձեռքիս մէջ » : Նոյն յայտարարութեան մէջ Կորկոտեան ուրիշ տեղ մը ըսած է·— « Ատրճանակը ձեռքս՝ կեցէք, գոչեցի» :

Դարձեալ 1934 մարտ 22ին դատախազութեան ըրած իր յայտարարութեանց մէջ Պ. Կորկոտեան ըսած է, ի մէջի այլոց·

— « ՄՕԶԵԱՆը տեսայ որ յարձակեցաւ եւ կը զարնէր սրբազանին : ԵՐԿԱՆԵԱՆը կը վազէր եւ գետին ձգեցի : ՉԱԼԸԳԵԱՆի կողմէն բան մը չտեսայ եւ իրեն ըսի « Գնա՛ » : ԷՉԻԼԿԵԱՆը տեսայ որ կը ծռէր նստարանին առջեւ եւ ժողովուրդը կը ծեծէր : ՍԱՐԳԻՍԵԱՆը չտեսայ ինչ կ՛ընէր· տեսայ սրբազանին աջ կողմը » :

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՉՀԱՑՀՈՑԵՄ, Ի՞ՆՉ ԸՆԵՄ

»»» ·«««

Շրթներս խածած,— որպէսզի չհայհոյեմ,— կ՛արտատպեմ հետեւեալ տողերը, հատուած մը միայն «երի - տասարդ Հայաստան»ի խմբագրականէն (12 մայիս) ·—

— « Եթէ մէկուկէս միլիոն Թրքահայերու խողխողման ու ջարդին մէջ, Թուրք ինքնիշխանականութիւնը իր մշակած յատուկ ծրագիրն ունէր, այդ ծրագրի աշխատանքներուն եւ գործադրման մէջ, ոչ ոք կրնայ ուրանալ որ, Դաշնակցութիւնը ունեցաւ ԻՐ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆՆ ՈՒ ՑՈՒՑՄՈՒՆՔՆԵՐԸ : Կոկորդիլոսի այն կեղծ արցունքները, որ այսօր Դաշնակցութիւնը կը թափէ մէկուկէս միլիոն հայ զոհերու գերեզմանին վրայ, նշան չէ սուգի եւ ողբերգութեան, այլ՝ փաստօրէն ՆՇԱՆ Է ՇՆՈՐՀԱԿԱՆ ՀՐՃՈՒԱՆՔԻ ԵՒ ՈՒՐԱԽՈՒԹԵԱՆ » :

Ա՛հ, դժուա՛ր է, դժուա՛ր է արտատպել այս գարշանքը, որ հոգեկան փորհարութեան ենթակայ Հայու գրչով է տրուած : Շարունակեցէ՛ք, եթէ կրնա՛ք·

— « Ո՞վ կրնայ մոռնալ, համաշխարհային պատերազմի սկզբնական օրերուն, կովկասի մէջ ծայր տուող հայ կամաւորական գունդերու նկարները ՕՐԸ ՕՐԻՆ ՊՈՂՍՈՑ ԴՈՒՆԵՐԸ ՀԱՅՑՆՈՂ ԴԱՇՆԱԿ ՇԷՖԵՐՈՒ ԱՃՊԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ : Ո՞վ կրնայ մոռնալ նոյն այդ ԿԱՄԱՒՈՐԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԵԱՆ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԾԻԿԸ ԹՈՒՐՔ ԻՇԽԱՆՈՒԹԵԱՆՆԵՐՈՒՆ ԾԱՌՈՂ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ « ՄԱՐՏԱԿԱՆ » ԵԼՈՒԹԻՒՆԸ : Եւ վերջապէս ո՞վ կրնայ մոռնալ այդ արկածախնդրութիւններուն որպէս հետեւանք, Թուրք ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԱԿԱՆՆԵՐուն թշնամական մտադրութիւնը աւելի եւս որոշ եւ հետեւաբար ՄԷԿՈՒՈՒԿԷՍ ՄԻԼԻՈՆ ԹՐՔԱՀԱՅԵՐՈՒ ԿՈՏՈՐՄԱՑԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՄԷՋ ՄԱՍ ՈՒ ԲԱԺԻՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒՈՒ – ԹԻՒՆԸ » :

Ո՞վ է այս տողերու հեղինակը,— Թուրք մը, պիտի ըսէք ապահովաբար : Բայց, հայրենակիցներ եւ ընկերներ, Թուրքէն ալ վար մէկն է հեղինակը : Փոր մը հացի համար գրուած տողեր են ասոնք, գրածին պատասխանատուութիւնը գնահատելու կարողութենէն զրկուած թշուառական մը վկայեալ :

Ի՞նչպէս չհայհոյել, կը պայթի մարդ՝ եթէ չօրհնէ այս սրիկականերուն մինչեւ հօքը պարտը : Մարդ մը, որ ոչ հայերէն գիտէ, ոչ Հայոց պատմութիւն, եւ ոչ իսկ կրնայ գնահատել ժամանակակից դէպքերը, բայց կը գրէ՛, որովհետեւ անօքի է, կը գրէ, որովհետեւ գիտէ թէ «Բանւոր»ին դրամ դրկուած է Հայաստանէն, կը գրէ՛, որովհետեւ կ՛ուզէ փորը կշտացնել շատ գէշ կապկելով Դաշնակցութեան հակառակորդներուն լեզուն, զարմացնելով նոյնիսկ Թուրքերը, կը գրէ՛ ապիհներովը, անօթութենէն հոտող բերնովը, ստամոքսին դիւային աղաղակովը,— բայց չհարցնէ՞ք, կո՞ւ Հայեր որ չեն գայթակղիր այս տողերը կարդալով :

Ափսո՛ս, Սահակի եւ Մեսրոպի տառերը երբեմ այսքան աղտոտած չէին : Մարդ կը զգուի այլեւս հայ գիրէն ալ :

ԱՐԱԶ

Պ. Շերիփըն Կորկոտեանի այս յայտարարութիւնները կարդալու առեն ոտքի կը կանգնեցնէր իւրաքանչիւր ամբաստանեալ եւ Կորկոտեանի կը հարցնէր·— «Այս խօսքերը ըսի՞ր դատախազութեան» : Պատասխանը կ՛ըլլար « Այո » :

Շատ աւելի մանրամասն հարցումներու Պ. վկան կը պատասխանէր, « չեմ դիտեր, չեմ յիշեր »ով :

Պ. Շերիփըն հարց տուաւ թէ երբ Ցովհ. Անդրէասեան դեկտեմբեր 24ի առտուն իրեն սպառնացեր էր, ինչո՞ւ այդ սպառնական խօսքերը յիշած չէր իր նոյն օրուան եւ յետագայ յայտարարութեանց մէջ, եւ թէ ինչո՛ւ գացած չէր պատկան առեանը, ուր տարուած էր Անդրէասեան յունուար 22ին իբր մարդասպան եւ ապա արձակուած էր : Պ. Կորկոտեանի պատասխանները խուսափողական էին :

Այս կէտին դատաւոր Քորրիկըն միջամտեց եւ Շերիփընի հետ բախում մը սկսաւ : Արդէն սովորական բան մը եղած է երկուքին միջեւ վէճ, տարակարծութիւն եւ բախում : Շարունակելով իր հարցաքննութիւնը, Պ. Շերիփըն հարցուց·

— Դուրեան կոմիտէին հետ ո՛ւ եւ է գործ ունեցա՞ծ ես : = Երկուքը կը ճանչնամ :

— Դուրեան կոմիտէին հետ խօսա՞ծ ես երբեւիցէ այս հարցի մասին : = Չեմ գիտեր :

(Շար·ը վաղուան թիւով)

Երեք դժբախտ պատահարներ

Ցաւով կը հաղորդենք հետեւեալ տխուր տեղեկութիւնները, զորս խմացանք մեր ընթերցողներուն :—

1· Մեսրոպ քահանայ Տ· Մեսրոպեան (ընկեր Լեւոն Մեսրոպի հայրը) անցեալ շաբթու Սէն Նազէր կ՛երթայ, իբրեւ հիւր ազգականի մը : Երկուշաբթի օր լուացարան գացած առեն, անձեռոցները կը նկատէն որ չատ ուշացաւ : Մտահոգութեան մատնուած լուացարանին դուռը կը զարնեն եւ պատասխան չառնելով, բռնի կը բանան : Տէր հայրը գետին փռուած էր : Բժշկական քննութիւնը կը հաստատէ որ կաթուած իջած է ձախ կողմէն : Իր զաւակներուն քով փոխադրուելէ եւ նախնական դարմանումներէն առանալէ յետոյ, տեղաւորուեցաւ մանաւոր հիւանդանոցի մը մէջ :

2· Պ. Արամ Անտոնեան, Բարեգործականի մասնեղաբարձրապետը, ոտքի մատին վրայ ծանր վէրք մը հանած ըլլալով փոխադրուած է հիւանդանոց : (Ընդունգը մտած է մսին մէջ) : Բժիշկները կը յուսան ոտքը փրկել միայն մէկ մատը կտրելով :

3· Պ. Աստուածատուր Հարենց, ծանօթ առեւտրական եւ անդամ Կոմիտասեան խնամատար մարմնին, սանդուղէն վար իյնալով, ծանրապէս վնասուած է :

Արագ ապաքինում կը մաղթենք երեքին ալ :

Կ՛ուզեն ժառանգակ չահիլ

ՍՊԱՌԱԶԻՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿՐՃԱՏԵԼԻՒ ՀԱՄԱՐ

Ուշիմներէն կը հետազրեն թէ Մ. Նահանգներու կառավարութիւնը պիտի առաջարկէ որ Նաւային խորհրդաժողովը գումարուի 1940ին, եւ ոչ թէ 1935ին, ինչպէս որոշուած էր տարիներ առաջ : Պատճառաբանութիւնը այն է թէ քաղաքական խառնայոյզ վիճակը — մասնաւորապէս Մայր· Արեւելքի մէջ — պիտի դժուարացնէ որ եւ է համաձայնութեան կնքումը : Ժողովը յետաձգելու պարագային, Ճափոնիա եւ Իտալիա ազատ պիտի ըլլան իրենց նաւային զինուորական ծրագիրները գործադրելու :

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ՝

,,ՆԱՀԱՊԵՏ Ս. ՓԱՍՏՈՓԻՉ,,(*)

»»»·-·«««

Ծկլի Սարգսի Ասլանյանը, որ ծնվել է 1850 թ. Ղարաբաղի Ջրաբերդ գավառի Ղարաղյուղ գյուղում, ուսումը ստացել է Շուշիի թեմական դպրոցում, որտեղ ընկերացել է Խաչատուր Աբովյանի հետ։ Ավարտելով Էջմիածնի ճեմարանը, նա 1875 թ. ուղարկվում է Ղարաբաղ՝ Ամարասի վանքի հոգևոր դպրոցի ուսուցիչ։ Այդ ժամանակ Ղարաբաղի առաջնորդ էր Գրիգոր եպիսկոպոս Ղազանչեցյանը, որի հետ Ասլանյանը շուտով մտերմանում է։ Գրիգոր եպիսկոպոսը նրան հրավիրում է Գանձասարի վանքը, ուր Ասլանյանը ծանոթանում է հին ձեռագրերի հետ։ Գանձասարում նա ուսումնասիրում է Մովսես Կաղանկատվացու պատմությունը, որի հիման վրա հետագայում գրում է «Ալուանից աշխարհի պատմություն» աշխատությունը։ Ասլանյանը Գանձասարում ծանոթանում է նաև Ալեքսանդր Խալաթյանցի հետ, որը նրան ծանոթացնում է Ղարաբաղի հին պատմության հետ։ Ասլանյանը Գանձասարում ուսումնասիրում է նաև Ղարաբաղի հին եկեղեցիները, վանքերը, գրում է «Ղարաբաղի հնություններ» աշխատությունը։ Ասլանյանը Գանձասարում ծանոթանում է նաև Ալեքսանդր Խալաթյանցի հետ, որը նրան ծանոթացնում է Ղարաբաղի հին պատմության հետ։ Ասլանյանը Գանձասարում ուսումնասիրում է նաև Ղարաբաղի հին եկեղեցիները, վանքերը, գրում է «Ղարաբաղի հնություններ» աշխատությունը։

Ասլանյանը Գանձասարում ծանոթանում է նաև Ալեքսանդր Խալաթյանցի հետ, որը նրան ծանոթացնում է Ղարաբաղի հին պատմության հետ։ Ասլանյանը Գանձասարում ուսումնասիրում է նաև Ղարաբաղի հին եկեղեցիները, վանքերը, գրում է «Ղարաբաղի հնություններ» աշխատությունը։ Ասլանյանը Գանձասարում ծանոթանում է նաև Ալեքսանդր Խալաթյանցի հետ, որը նրան ծանոթացնում է Ղարաբաղի հին պատմության հետ։ Ասլանյանը Գանձասարում ուսումնասիրում է նաև Ղարաբաղի հին եկեղեցիները, վանքերը, գրում է «Ղարաբաղի հնություններ» աշխատությունը։

(*) Տես «Ցնորք» յուլիս 12, 13, 19 և 23։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ

— —

Ինչպես վարվում էին ուրիշ ազգերի գրողների հետ, այնպես էլ հայ գրողների հետ։ Ինչպես ռուս գրողներին, այնպես էլ հայ գրողներին ենթարկում էին ոստիկանական հսկողության, ձերբակալում, աքսորում, բանտարկում։ Ինչպես ռուս գրողները, այնպես էլ հայ գրողները ստիպված էին գրել ոչ թե այն, ինչ ուզում էին, այլ այն, ինչ թույլ էր տալիս ցարական գրաքննությունը։ Ինչպես ռուս գրողները, այնպես էլ հայ գրողները ստիպված էին գրել ոչ թե այն, ինչ ուզում էին, այլ այն, ինչ թույլ էր տալիս ցարական գրաքննությունը։

«ԴՈՐ ՕՐ» ԳԼՈՒԽ ԱԼ ԲԱՆՑ ՍԱՍԼԸՆԹԱՑԻ ՀԻ ՀԱՅ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԻ ՄԱՍԻՆ

ՊԵՐԼԻՆ — Հայտնի պատմական վեպերի հեղինակ Ֆրանց Վերֆելը «Դոր Օր» գլուխ մը նվիրած է Սասնա Ծռերու ազգային-ազատագրական պայքարին։ Ան գրած է. «Ես ուզեցի ծանոթանալ հայ ժողովրդի ազգային-ազատագրական պայքարի պատմության հետ։ Ես ուզեցի ծանոթանալ Սասնա Ծռերի

ձգելով մինչեւ 1940, Մ. Նահանգները ժամանակ պիտի ունենան 85 նոր մարտանաւեր շինելու։

Միւս կողմէ, Լոնտոնի մէջ, անգլիացի եւ ամերիկացի նաւային պատուիրակներու միջեւ կատարուած խորհրդակցութիւնը անելի մը յանգած է։ Անգլիական պատուիրակները ծրագիր մը ներկայացուցին, որ զարմանք պատճառեց Ամերիկացիներուն։ Այս վերջինները առանց որ եւ է կարծիք յայտնելու հետագրով նոր հրահանգներ ուղեցին Ուաշինկթընէն։ Դաղտնի կը պահուի անգլիական ծրագրին բովանդակութիւնը, բայց իրազեկները կ'ըսեն թէ Մեծն Բրիտանիա կ'ուզէ վերահաստատել իր ծովային գերակշռութիւնը։ Այսպէս, որոշած է չունենալ չատ մը թեթեւ յածանաւեր եւ ուրիշ մարտանաւեր, ծովային օդանաւեր եւն.։ կացութիւնը այնքան զժուարացած է որ, Ամերիկացիները կամ պիտի առնեն քալեն, եւ կամ հակառաջարկներ պիտի ներկայացնեն։ Ճապոնի, Ֆրանսայի եւ Իտալիոյ բռնելիք դիրքը աւելի պիտի ծանրացնէ անոնց ուզածը։

Հարկային ծրագիրը Եւսափ. Ժողովին մէջ

»»»··«««

ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ ԿԸ ՄԵՐԺԻ ԸՆԴՈՒՆԻՆ ՈՐ ԵՒ Է ՆՈՐ ԱՌԱՋԱՐԿ

Երեքշաբթի օր ուշագրաւ վիճաբանութիւն մը տեղի ունեցաւ Եւսափ. Ժողովին մէջ, աւելորդ անգամ մը եւս ապացուցանելով թէ Տումէրկի կառավարութիւնը կ'ուզէ սիրաբար յառաջ տանիլ իր քաղաքականութիւնը։

Օրակարգի խնդիրն էր հարկային բարեփոխման օրինագիծը։ Կառավարութիւնը աղակողմեան եբեսփոխանի մը բերնով ներկայացուց բանաձեւ մը, որուն համաձայն ո՛ր եւ է նոր առաջարկ, բարեփոխում կամ փոփոխում չընդունուիր հրապարակային վիճաբանութեամբ, այլ կրնայ ի միայն էմտական յանձնաժողովին միջոցաւ, կամ եթէ 50 եբեսփոխաններ գրաւոր դիմում կատարեն։ Այս պահանջին դէմ ընդվզեցան ընկերվարականները եւ ուրիշ տարբեր դասի համարելով կաչկանդում խորհրդարանական իրաւունքի եւ խախտում սահմանադրութեան։ Ասոր վրայ, Պ. Տումէրկ ճառ մը խօսեցաւ, վստահութեան խնդիր յարուցանելով։ Դիտել տուաւ թէ 1926ին ալ այսպէս եղած է, Պ. Փուանքառէի օրով։

Յետոյ չարունակեց.— « Իմ քաղաքականութիւնս կուսակցութեան մը քաղաքականութիւնը չէ։ Ան կը համապատասխանէ բացառիկ պարագաներու։ Իմ ներկայութիւնս հոս՝ այդ կ'ապացուցանէ։ Հանրապետութեան հաստատուած է վեր, առաջին անգամ է որ վարչապետութեան կը հրաւիրուի մարդ մը որ անդամ չէ խորհրդարանին եւ կապ չունի որ եւ է կուսակցութեան հետ։ Ես միաք չունիմ ամրապատնեղու այս կամ այն կուսակցութիւնը։ Երկիրը ուրիշ բան կը սպասէ։ Ան գործ կ'ուզէ։ Ես գտնուեցայ կացութեան մը առջեւ որ նախանձելի չէր։ Ամէն մարդ բարեկարգութիւն կը պահանջէր։ Ես չէի որ պահանջեցի այս գործը։ Ես չունէի որ եւ է փառասիրութիւն եւ չունիմ այսօր ալ։ Կը դիմեմ բոլոր կուսակցութեանց։ Ամէնքն ալ կը գտնուին ծանր կացութեան մը առջեւ։ Հետեւաբար, կոչ կ'ուղեմ բոլորիդ,— ժամանակը չէ երկիրը խռովելու տենդի պահերուն։ Մենք պէտք ունինք խաղաղութեան, եթէ կ'ուզենք վերականգնել երկիրը։ Կառավարութիւնը լիազօրութիւններ պահանջեց, բայց առանց բռնութեան, եւ խորհրդարանը զանոնք տուաւ կառավարել ազատութեամբ։ Կը գտնուինք բոլորովին բացառիկ պարագաներու մէջ։ Այժմ չենելու ժամանակ է։ Կը խնդրեմ եբեսփ. ժողովէն իր վստահութիւնն ընծայել ինծի, որպէսզի կարենամ չարունակել գործ մը որ եթէ հրաշալի չէ, արդէն իսկ բաւական արդիւնքներ տուած է »։

Այս ճառին վրայ, եբեսփ. ժողովը 157ի դէմ 391 ձայնով մերժեց ընկերվարականներուն առաջարկը։ Բուն բանաձեւը (կառավարական) քուէարկուեցաւ բարեփոխեալ ձեւով մը, որ բաց գուռ կը ձգէ վիճաբանութեանց համար։

Ֆրանսայի արտաքին նախարարը Եւկոսլաւիոյ խորհրդարանին մէջ

Պ. Պառթու երեքշաբթի օր հանդիսաւորապէս ընդունուեցաւ Եւկոսլաւիոյ խորհրդարանին կողմէ, ինչպէս եղած էր Ռումանիոյ մէջ։ Բարի գալուստի ճառը խօսեցաւ Մերկոյտին նախագահը, սերպ - խրուաթ լեզուով։ Ըսաւ թէ առաջին անգամ է որ Եւկոսլաւիա կ'ընդունի պաշտօնական այցելութիւնը բարեկամ Ֆրանսայի արտաքին նախարարի մը։ «Ամբողջ եւկոսլաւ ազգը, թէև տոգորուած խաղաղասիրական անկեղծ զգացումներով, որոշած է մէկ մարդու պէս պաշտպանել իր ազատութիւնը եւ հողային ամբողջութիւնը զոռս չահեցաւ այնքան ծանր զոհողութեանց գնով»։ Մեեւնոյն արտամղութեամբ խօսեցաւ վարչապետը։ Անկէնէն վերջը խօսք առաւ Պ. Պառթու որ չեչտեց.— «Ինչ որ ալ ըլլան իր ծագման ձեւերն ու ազբիւրները, Եւկոսլաւիա միշտոորշած է կեդծաւորութենէն եւ արհամարհած է հաճոյակատարութիւնները։ Անոր զարուար փառքը այն է որ իր անկախութեան արժանացաւ իր հերոսութեան անկուն յարատեւութեամբ։ Ան հայրենիքն է հզօր եւ հպարտ ցեղերու որոնք կը նախընտրեն մեռնիլ քան ստել։ Ֆրանսան կը սիրէ ձեզ։ Մեր երկու ժողովուրդներուն միջեւ հաստատուած է համերաշխութիւնը անձնուիրութեան մը որ իր բուն անունով կը կոչուի եղբայրութիւն»։

Պ. Պառթու իր առաքելութիւնը լրացուցած ըլլալով, Փարիզ կը վերադառնայ այսօր, հինգշաբթի։

Պալքանեան ուխտին գաղտնիքները

Իտալական թերթերը նոր տեղեկութիւններ կը հրատարակեն պալքանեան ուխտին թուրքեւյունական զինուորական համաձայնութեան մասին։ Դիտել կուտան թէ՝ նախ թուրք զինուորական պատուիրակութիւն մը այցելեց Աթէնք եւ յունական պատուիրակութիւն մը՝ Էնկիւրի։ Անոնցմէ հաճոյքի կամ քաղաքավարութեան համար չէր որ կատարուեցան այս այցելութիւնները։ Ճշմարտութիւնը կը պատմեն թէ Եւկոսլաւիա պալքանեան ուխտը վաւերացուց համաձայն սահմանադրութեան 65րդ յօդուածին որ թագաւորին արտօնութիւն կուտայ նկատի չառնել խորհրդարանը, զուտ քաղաքական համաձայնութեանց կնքման եւ վաւերացման առեն։ Եւ վերջապէս, դիտել կուտան թէ պալքանեան երկիրները կը պնդուին եւ զինակցութիւններ կը կնքեն։

⁂ *Իտալական նաւարաժին մը Տուրացցօ (Ալպանիա) այցելեց յունիս 26ին։ Այս դէպքը մեծ ուշադրութիւն գրաւած է մանաւանդ անոր համար որ, իտալական նաւարաժինը արտօնական ջուրերը մտած տեղն որ եւ է տեղեկութիւն չտուաւ, ոչ ալ պատճառական նշանները յայտնեց։ Մարտանաւերը քանի մը ժամ մնացին, առանց ո եւ է մէկը ցամաք հանելու։ Ալպանական կառավարութիւնը մտահոգութեան մատնուած, խորհուրդ հարցուց օտար դեսպաններուն, բայց քիչ յետոյ իտալացի սպայ մը ցամաք ելաւ եւ տեղեկութիւն տուաւ այցելութեան մասին։ Դեսպանն ալ իր կարգին լուր տուաւ։ Կը կարծուի թէ Իտալիա բողոքի ցոյց մը կատարել ուզած է, Ալպանիոյ նոր քաղաքականութեան դէմ։*

ԵՐԳԱՀԱՆԴԷՍ

ՄԱՐԿՐԻՏ ԲԱԲԱՑԵԱՆԻ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐՈՒ

Այս Շաբաթ կէս օրէ վերջ ժամը 4ին՝ 93, Bld. St. Michel, Paris (5).

Մուտք՝ ծախքերու մասնակցութեան համար 3 ֆրանք։

ՍՏԻՊՈՂԱԿԱՆ

Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ **SISCETEUSE** *եւ ելեկտրաշարժ կարի մեքենաներու վրայ աշխատող գործաւորուհիներ։ Դիմել՝* **18, Ave. Claude Vellefaux,** *դռնապանին, մէթրօ՝* **Combat**։

Նոր շրջանի առաջին վիճակահանութիւնը

Երեքշաբթի օր, 26 յունիս, տեղի ունեցաւ Ֆրանսայի Ազգ. պարգեւատուղի Բ. շրջանին առաջին վիճակահանութիւնը, Թրոմատէրոյի պալատին մէջ։ Այս անգամ փոխուած էին գործողութեան ձեւերը եւ աւելի կարճ տեւեցին։

Հինգ միլիոնի մեծ պարգեւը շահեցաւ **35** շարքի **51,175** թիւը։

Միւս շարքերուն մէջ **51,175** թիւը շահեցաւ **100,000** ֆրանք։

35 շարքին **51,174** եւ **51,176** թիւերը շահեցան **50,000** ֆրանք։

Հետեւեալ եսան շարքերէն իւրաքանչիւրին մէջ **49,959** թիւը շահեցաւ մէկ միլիոն ֆրանք.—

1, 4, 8, 10, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 23, 24, 27, 28, 29, 30, 33, 35, 39 եւ 40 շարքերը։

Միւս եսան շարքերուն մէջ **49,959** թիւը շահեցաւ **50,000** ֆրանք։

Բոլոր շարքերուն մէջ **59,324** թիւը շահեցաւ **300,000** ֆրանք։

16,986 թիւը շահեցաւ **100,000** ֆր.։

90,639 թիւը շահեցաւ **100,000** ֆր.։

2,406 վերջացող թիւերը կը շահին **50,000** ֆրանք։

0,258 վերջացող թիւերը կը շահին **25,000** ֆրանք։

865 վերջացող թիւերը կը շահին **10,000** ֆրանք։

82 վերջացող թիւերը կը շահին **1000** ֆրանք։

0 վերջացող թիւերը կը շահին **200** ֆրանք։

Հ. Ց. Դ.

«ՎԻՇԱՊ» Ենթակոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը վաղը ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին, Պէգոնի ճաշօթ հաւաքավայրին մէջ, խիստ կարեւոր օրակարգ։

ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՑԻ Զաւարեան կոմիտէի ընդհանուր ժողովը չաբաթ երեկոյ ժամը 9ին Ակումբին մէջ։ Օրակարգ՝ Շրջանային ժողովի օրակարգ։

ՌՈՍՏՈՄ խումբի ժողովը այս կիրակի առաւօտ ժամը 9ին, 131, Fg. du Temple-ի հաւաքավայրը։

«ՎԱՐԴԱՆ» ենթակոմիտէն ընդհանուր ժողովի կը հրաւիրէ Առնուվիլ – Սարսէլ – կուբէնվիլի ընկերները չաբաթ երեկոյ, ժամը 8 եւ կէսին, ընկ. Յովհ. Պալէնցեանի բնակարանին մէջ, Առնուվիլ։

Շրջանային ժողովի օրակարգի ֆննութիւն։

ՄԱՐՍԷՑԼԻ Ռոստոմ ենթակոմիտէի ընդհ. ընկերական ժողովը՝ այս չաբաթ երեկոյ ժամը 8 եւ կէսին, սովորական հաւաքատեղին։ Կարեւոր օրակարգ։

ՊՈՄՕՆ ՍԷՆ ԺԻՒԼիԷնի (Մարսէյլ) Զաւարեան ենթակոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը, վաղը ուրբաթ իրիկուն ժամը 8·30ին Պար Թապայի սրահին մէջ։

ԼԻՈՆԻ «Վարանդեան» Կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները վաղը ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին 181, Քուր Լաֆայէթի սրճարանին սրահը։ Օրակարգ՝ Շրջ. ժողովի օրակարգի խնդիրներու քննութիւն։

ՄԱՐՍԷՑԼԻ Քրիստափոր խումբի ժողովը այսօր Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 9ի սովորական հաւաքատեղիին։

Վալանսի «Քրիստափոր» Ենթակոմիտէի, Ռոմանի «Անդրանիկ» եւ Սէն Ժիւլիէնի «Վրէժ» խումբերու Էնկերական խառն ժողովը տեղի կ'ունենայ այս կիրակի առաւօտ ժամը 8.30ին որոշուած վայրը։ Ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է։

Դաշտահանդէս Վիէնի մէջ

ԶԱՓ. ՈՐԲԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

Այս կիրակի, առաւուան ժամը 8էն մինչեւ երեկոյ ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌ

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՑԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

ՕՁՍ ԿԻՐԱԿԻ

Նոյն օրը տեղի կ'ունենայ պարգեւաբաշխութիւնը։

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ՏՒՍՒՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

Այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 1էն մինչեւ իրիկուն

Հանրածանօթ «ՊԱՂ ԱՂԲԻՒՐ»ին մօտ

գեղարուեստական ճոխ եւ խնամեալ բաժին։ Կը մասնակցին Պ. Գրաքեեան եւ կարմիր խաչի փոքրիկները։

Կը խօսի Պ. ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ

Ձոխ պիւֆէ՝ դիւրամատչելի գիներով։

ՅԻՇԱՏԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՎԱՂԱՄԵՌ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾ

ՄԱՏԹԷՈՍ ՋԱՐԻՖԵԱՆԻ

իր մաիւան տասնամեակին առթիւ

Նախաձեռնութեամբ Պէրպէրեան Նախկին Սաներու *եւ հովանաւորութեամբ* Հայ Գրական Ակումբին, Հայ Գրողներու Միութեան *և* Սիփան երգչախումբին

Այս Շաբաթ երեկոյ ժամը *8.30*ին Maison Mutualité-ի Թիւ H սրահին մէջ

24 rue St. Victor Paris (5)· Մէթրօ՝ Maubert-Mutualité

Կը նախագահէ՝ Պ. ԵՐ. ՏԷՐ ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

Կը խօսին՝ Պ. Պ. Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ, ՄԿՐ. ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ եւ Ս. ՈՍԿԵԱՆ

երգ, նուագ եւ արտասանութիւն։

Ծախքերու մասնակցութեան համար 2 ֆրանք։

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Նախաձեռնութեամբ ԱՌՆՈՒՎԻԼԻ «ԱՐԱՐԱՏ» ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2էն մինչեւ 9ը

Առնուվիլի Bois de Condosի անտառին մէջ

ի նպաստ տեղւոյն *ԴՊՐՈՑ - ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶԻՆ*

Գեղարուեստական ճոխ բաժին՝ սիրայօժար մասնակցութեամբ *Թ* առիստ Պ. Պ. Աբգարի եւ Գարեգինի։ փոքրիկ Ռէժինա կը պարէ «Թամարա»։

Ձոխ եւ խնամուած պիւֆէ՝ «Տէօնէր քէպապ» եւ «Խմրիք հելվա»։

Տարածեցէք հայ գիրը

ՆԱՀԱՏԱԿ ԳՐԱԳԻՏՆԵՐՈՒ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐ ընկերակցութիւնը, որ անվճռապահ համակրութեան արժանացաւ, միակն է ամբողջ գաղթաշխարհի մէջ, որ նահատակուած զրադէտներուն գործերը լոյս ընծայելով, կը յաւերժացնէ անոնց անթառամ յիշատակը։

Ո՞ր Հայը պիտի չուզէր ունենալ այդ թանկագին մատենքներէն իր գրադարանին մէջ։

Հակառակ հայերէն գրքի տազնապին, արդէն լոյս տեսած են ՈՒԽՏ գեղեցիկ եւ բովանդակալից հատորներ։

ՌՈՒԲԷՆ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ, ՀՐԱՆԴ (Մելքոն Կիւրճեան), ԴԵՂԱՄ ՏԷՐ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ, ԱՐՓԻԱՐ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ, ԴՐԻԴՈՐ ՁՕՀՐԱՊ, ՏԻԳՐԱՆ ԶԷՕԿԻՒՐԵԱՆ, ՕՀԱՆ ԿԱՐՕ։

Շուտով ապագրութեան պիտի յանձնուի ԼՈՒՍԱՒՈՐԴ ՕՏԵԱՆ, որուն պիտի յաջորդեն ԵՐ. ՍՐՄԱՔԷՇԱՆԼԵԱՆ, ԱՐՏԱՇԷՍ ՑԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ, ՏԻՐԱՆ ԶՐԱՔԵԱՆ, եւ ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿ։ Տակաւին քանիներ եւս քանիներ կը սպասեն իրենց կարգին...

Հրատարակչական այս նուիրական գործը աւելի հիմնաւորելու եւ նորանոր հատորներ լոյս ընծայելու համար, օգնեցէք մեզի, գնելով մէկ մէկ հատոր, որ կ'արժէ 20 ֆրանք միայն։ Մանաւանդ զեղչ ամբողջ չարքին համար։

Դիմել՝ M. Barsamian, 121, Rue Marcadet, Paris (18)։

Le Gérant: H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN) 17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Ֆրանսայի մէջ չատոնց փնտռուած Արեւելքի իսկական օղին մենաշնորհը ստացած ըլլալով, հրապարակ կ'անուանէ ենք՝

ԵՐԵՒԱՆ ԱՆԱՐԱՏ ՕՂԻՆ

փնտռեցէ՛ք զայն կարելի պիտակով։ Անգամ մը ճաշակելէ յետոյ ա՛լ չպիտի հրաժարիք անկէ։

ԱՐՏՕՆԱՏԻՐ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՀԱՄԱՐ՝

Société "PEUREUX"

48 Bld. des Vignes, MARSEILLE Téléphone: COLBERT 58-10

ԼԻՈՆԻ եւ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒՈՒ ՆԵՐԿԱՑՈՒՑԻՉ

D.N.BAHADOURIAN 32 **rue Sévigné. Lyon** Rhône)

ՆԻՄԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼ.—

M. M. H. Khatchadourian et Danielian *24*, rue Assalit· Nice (A. M.)

13 ՎԱՐՉՈՒ ԵՆ *Ցուլիս ամսուան հասար դեղեցիկ եւ օգտաւէտ յարկաբաժիններ։ Ջուր, կազ, ելեկտր. եւ կեպր. ջեռուցիչ։ Նպաստաւոր գիներով։ Դիմել՝* **13**

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ *13 rue Pierre Curie.* K. *Bicêtre Metro: Porte d'Italie.*

ԿՈՒԶԷ՞Ք ՎԱՅԵԼԵԼ ՊՈԼՍՈՑ ՎՈՍՓՈՐԸ

ԵՒ ՕԳՏՈՒԻԼ ՏՈՒՎԷՆ ԵՒ ԱՐԵՒԷՆ

ԵԿԷ՛Ք **JUAN-les-PINS (Côte d'Azur)**

Hôtel-Restaurant de FRANCE

Ave. Alexandre III. Tél. 12.43

ԼԵՒՈՆ ՀԱՄԲԻԿԵԱՆԻ ՊԱՆԴՈՒԿԸ

Նովին եւ փլաժին վրայ պարտէզներու մէջտեղը, մաքուր օդ վերջին նորաձեւութեամբ նոր շինուած ամէն սենեակի մէջ տաք եւ պաղ ջուր։

Արեւելեան եւ Արեւմտեան ընտիր եւ ճոխ ճաշ։

Սենեակ եւ ճաշերը (*pension complète*) օրական *30* ֆր էն սկսեալ։

Բազմանդամ ընտանիքներու մասնաւոր զեղչ։

Օգտուեցէք առիթէն. առողջութիւնդ ապահովեցէք։

Մանրամասնութեանց համար կրել Տնօրէնութեան։

Etude de Me BERNARD WAHL

(*12* année)

Licencié en Droit de la Faculté de Paris

Ancien élève de l'École des Hautes Etudes Sociales

JURISCONSULTE

Droit Français et International Privé

94, Rue St. Lazare (*Սէն Լազար կայարանին մօտ*) **Tél. Pigalle 67 - 69**

Կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական խնդիրներ, ինչպէս նաեւ փողոցի արկածներ, անձամբ կը պաշտպանէ առեւտրական եւ ֆինանսական դատարանները, առջեւ, կուտայ **certificats de coutumes**ներ, կը կատարէ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ բոլոր գործողութիւնները։

Կ'ընդունի ժամը 9—10 եւ 17—19։ Նաեւ ժամադրութեամբ

ԲԱՑ Է ՇԱԲԱԹ, ԿԻՐԱԿԻ եւ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

Տպարան "ԱՐԱՔՍ"

Ս. ՓՈՂՀԱՐԵԱՆ

70, RUE PAUL - BERT, 70, LYON

մտնել Սիմէմայի ճիշդ բովի դռնէն քակին մէջ

Տպագրութեան վերաբերեալ ձեր բոլոր գործերու համար ուրիշ տեղ դիմելէ առաջ, այցելեցէ՛ք միայն մէկ անգամ տպարան «Արաքս», Ս. Փողհարեանի, որ բարեխղճօրէն կը ստանձնէ ձեր բոլոր տպագրական գործերը, ԻՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ԳԻՆԵՐՈՎ։

Գաւառներէն եկած ապատրանքներուն փութով ընթացք կը տրուի։

Վերջերս ստանձնեցիք Հբանտ-Սամուէլ գրատան՝ (Պալենց) Լիոնի ընդհանուր գործակալութիւնը, այս առիթով ուրեմն մեր քով պիտի գտնէք բոլոր հեղինակներու գիրքերը ազգային գրական, վիպական, դպրոցական եւ թատերական։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Ջ. Ո. ՄԻՈՒԹԵԱՆ Փարիզի մասնաճիւղին ընդհ. ժողովը տեղի կ'ունենայ յառաջիկայ երեքշաբթի 3 Ցուլիս, երեկոյեան ժամը 8.30ին, Ֆլորիայի մէջ։ Խիստ կարեւոր օրակարգ։ Կը հրաւիրուին անդամները։

Ջ. Ո. ՄԻՈՒԹԵԱՆ Փարիզի մասնաճիւղին անդամներէն կը խնդրուի ընկերական այցելութիւն տալ ընկ. Ա. Սինկէրեանի, Hôpital Tenon, Salle Montiny։

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐ Տիկնանց Միութ. Փարթ մ'Իթալիի մասնաճիւղը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր անդամները այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Պ. Յովհաննէսեանի սրահին մէջ 13, Բիւ Փէյր Քիւրի, Քրէմլին-Պիսէթրը։ Օրակարգ.— Նոր վարչութեան ընտրութիւն։ Ներկաներու թիւը մեծամասնութիւն պիտի համարուի։

ՅԻՐ. Կ. Խաչի Ալֆորվիլի մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 4ին, Հայ Ակումբին մէջ։ Զեկոյց՝ Զ.րդ Պատգամաւորական ժողովի նոր վարչութեան ընտրութիւն։ Բոլոր ընկերուհիներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒԻՓ

ՍՏԱՑԱՆՔ

■■■

ՊԱՆԵԼՕ, Պ. Դ.— 35։
ՕԼՆԷՔ ՍՈՒ ՊՈՒԱ, Բար.— 35։
ՎԱԼԱՆՍ, Գործ.— 218։
ԼԱ ՍԻՕՒԱ, Ղ. Կօր.— 35։
ՓԻԼՊՅԷՕ, Վարդ.— 35։
ՎԻԷՆ, Կ. Թ.— 15։ (*Տ. Գ.ի մէջ ցաւ*)։
ԱՆԻԷՒ, Աւետ.— 100։
ՓՈՆԹ, Գաբր.— 35։
ՄԻԼՖԼՐՏ, Հ.Ց.Դ. Ակ.— 10 տոլ.։
ՓԱՐԻԶ (8), Փրոֆ. Ա.— 70։
ՊՕՐՏՕ, Մ. Ս.— 140։
ՄԱՐՍԷՑԼ, Գործ.— 810։
ՊՈՒԱ ՔՈԼՈՆՊ, Տօն.— 50։
ԼԻՈՆ - ՎԵՋ, Ս. Խ.— 70։
ՍԷՆ ԼՈՒ, Գործ.— 147։
ԼԸՎԱԼՈՒԱ ՓԷՐԼ, Գ. Գ.— 70։
ՍԷՆ ԹՐԻԷՒԼ, Հ. Գար.— 50։
ԱՐՔԷՕՑ, Եկմ.— 35։
ԼԷ ԼԻՒԱ, Աստ.— 100։
ՓՈՆ Տ'ՕՊՆԱ, Ա. Կ.— 35։
ՕՊԸՆԱ, Մ. Ե.— 35։
ԳՈՆՍՔԱՆԹԻՆ, Ս. Մ.— 35։
ՆԱՆԹԻԸ, Մ. Թար.— 50։
ՄԱՐՍԷՑԼ, Ս. Ձէպ.— 100։

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

HARATCH

(Fondé en 1925) Tel. R. Seine 276.28

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian

Rédaction & Administration

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15-70

(ԵՐԹԵԼԻԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : POLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՕՐԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանկ	70 ֆրանկ	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Ջուխոսլաւիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանկ	100 ֆրանկ	—

ՈՒՐԲԱԹ 29 ՅՈՒՆԻՍ VENDREDI 29 Juin 1934

10ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2534

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԲԱՒՆ ԱՆԳԱՄ ԿՐ ՀԱԼԱԾԵՆ...

Թուրք հրապարակագիր մը, Ապէտին Տավէր, թղթատելով «Լառուս»ը, կը բացագանչէ ապշահար.

— «Ի՞նչ կ'ուզէք որ տեսնեմ: Մեր արեւելեան նահանգներուն վրայ նստած է ահագին «Արմենի» բառը»:

Եւ կը յայտարարէ, սրտառուչ լրջութեամբ.

— «Քանի որ թուրք հանրապետութեան ներքին բաժանման մէջ Հայաստան անունով տեղ մը չկայ, «Լառուս»ի հեղինակները իրաւունք չունին Հայաստան անունով տեղ մը ցուցնելու նոր Թուրքիոյ բարտէսին վրայ»:

Քիչ մըն ալ պրպտելով, Թուրք հրապարակագիրը կը նկատէ ուրիշ «զարմանալի» բան մը.

— «Թուրքիոյ, Իրանի եւ Իրաքի սահմաններուն մէջտեղի մասին վրայ Քիւրտիստան գրուած է: Թուրքիոյ վարչական բաժանման մէջ Քիւրտիստան անունով տեղ մը չկայ»:

Եզրակացութի՞ւնը.— Թուրք հրապարակագիրը խորապէս վրդովուած կ'ազդարարէ.

— «Նթէ ֆրանսերէն «Ձիւմհիւրիէթ»ի մէջ երեւցած այս յօդուածս չրաւէ, կը խնդրեմ որ Փարիզի մեր դեսպանը Լառուս հաստատութեան դիմելով, իմացնէ թէ Թուրքիոյ մէջ Հայաստան մը գոյութիւն չունի»: (Տես Գ. էջ):

Կը խնդա՞ք: Մենք խնդալու տրամադրութիւն չունինք:

Ընդհակառակն, կը հիանանք, տեսնելով որ Թուրքը, քաղաքական վարիչ թէ զրչի մարդ, այսքան բծախնդրութեամբ կը հետեւի իր երկրի ճակատագրին հետ կապուած որ եւ է հարցի: Նոյն խակ բառի մը:

(Մենք որ Արեւմուտքի յառաջապահն ենք Արեւելքի մէջ, եւ ազգի – ազգի ուսումնականները կը համբերնք փարիզ եւ այլուր, տարիներով խելք չըրինք փոխել տալ «Լառուս»ի հնչակաւոր պատկերը,— չալմարով, գօտիով եւ փութթոցով աւազակ մը՝ իբրեւ հայկական տիպար...):

Ուրեմն, Թուրքը բա՛ռն անգամ կը հալածէ, յանուն հայրե – նիքի պաշտպանութեան:

Եւ կը հալածէ ոչ միայն իր երկրին մէջ, այլ եւ սահմանէն դուրս, ֆրանսերէն յօդուած գրելով, բողոքելով, եւ Թրքական դեսպանին ուշադրութեան յանձնելով:

Նոր չէ այս տենդը:

Երէկ ալ, Թուրք մտաւորականը կ'ուրանար եւ՛ Հայաստանը եւ՛ Քիւրտիստանը, պատմութիւն եւ աշխարհագրութիւն սորվեցնելով աշխին ու ձախին: Այսինքն, վերիվայր չրջելով պատմութիւնն ու աշխարհագրութիւնը:

Բայց երէկ աւելի համեստ էր: Կը գրէր Թուրքերէն եւ Թուրքին եւ «բայա»ներուն համար:

Տարիներու ազգայնական չարժումը, 1922ի ռազմական եւ 1924ի դիւանագիտական յաղթութիւնները արեցին իր ախորժակը, բարձրացուցին բարոյական կորովը: Եւ այսօր պատմութեան ու աշխարհագրութեան դաս կուտայ նաեւ օտարներուն.

— Թուրքիոյ մէջ Հայաստան (կամ Քիւրտիստան) անունով տեղ չկայ...

Չէ՞ք հիանար, բաղդատելով մեր կամակոր բթամտութեան եւ երանաւէտ անհոգութեան հետ...

Չէ՞ք ցնցուիր, տեսնելով որ թշնամին ամբողջ ժողովուրդի մը արիւնը լակելէ, անոր չարժուն եւ անչարժ հարստութիւնները աւարի առնէ, անոր հայրենի հողերը իւրացնելէ յետոյ, չի հանդուրժեր որ Հայաստանը գոյութիւն ունենայ նոյն իսկ բառը – բաններու մէջ:

Եւ այս՝ ճիշդ այն պահուն երբ մենք օրը իրիկուն կ'ընենք ճղճիմ, ճղճի՛մ վէճերով, երբ հայրենասիրութիւն կը սեպնենք մոռնալ ոչ միայն երէկուան պատմութիւնը, լրբեցնել, խեղաթիւրել ապացուցուած ճշմարտութիւններ, այլ եւ օրուան եւ վաղուան հոգերը:

Ահա թէ ի՛նչպէս կը քալէ Թուրքը, եւ ինչպէս կը քալենք մենք,— միշտ պարծենալով թէ յետեւն տարի առաջ էինք անցած:

Անշուշտ Ապէտին Տավէրները չեն որ պիտի վճռեն,— Թուրքիոյ մէջ Հայաստան կա՞յ թէ ոչ:

Եթէ աշխարհի բոլոր բառարաններէն, համայնագիտարաններէն եւ պատմութեան ու աշխարհագրութեան դիրքերէն ալ ջնջուին եւ պատմութեան ընթացքէն:

Ոչինչ, ոչի՛նչ կը փոխուի պատմութեան ընթացքէն:

Այսօրուան Թուրքիոյ մեծագոյն մասը կազմուած է Հայաստանով ու Քիւրտիստանով: Ապէտին Տավէրները կրնան ակռայ կճրտել նոյն իսկ բառին դէմ, բայց չեն կրնար խափանել արդար եւ արիւնազանգ դատի մը լուծումը, ուշ – կանուխ:

Թուրքիոյ մէջ կայի՞ն Սերպիա, Ռումանիա, Պուլկարիա, Միջագետք, Պաղեստին, Թրակիա, Յունաստան, Կրետէ, Սուրիա, Մակեդոնիա կոչուած երկիրներ:

Լառուսին չնորհի՛ւ էր որ Թուրքիային անջատուեցան ե – գիպտոսը, Թունուզը, Ալժերիան, Ափրիկեան Տրիպոլիսը, Պէնկազին եւ մնացեալը:

Ապէտին Տավէրներու պապերն ու հայրերը ժողովուրդներ սրէ անցուցին, բայց անոնց հոգերն ու դատերը մնացին կենդանի եւ յաւերժական:

Թուրքը որ եւ էատեն լսել չէ ուզած «էրմէնիստան» բառը: Իսկ այսօր զարմանքո՛վ դիտել կուտայ թէ «Լառուս»ը մոռցեր է «պաշտօնապէս գոյութիւն ունեցող Հայաստանը, կովկասի մէջ»...

Անշուշտ օր մը նոյնքան զարմանքով պիտի յայտարարեն թէ Հայաստան մը կար իրենց լուծին տակ եւ իրենք չէին գիտեր:

Հարցը այն է որ, նախ մե՛նք հասկնանք այս ճշմարտութիւնը, եւ գործենք նոյնքան գիտակցութեամբ եւ վճռականութեամբ որքան Թուրքը,— հետապնդելով նոյն իսկ բառը:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՂԵՒՈՆԴ ԱՐՔԵՊ.Ի ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴԱՏԸ

»»»··«««

ԿԱՐԱՊԵՏ ՋԱՏԻԿԵԱՆԻ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

»»»··«««

Վկան ապաւութեան տեսարանը կը ներկայացնէ մասիտով

■■■■■■■■

«ԴՊԻՐԸ Կ'ԸՍԷ.— ԵՐԿԱՅՆԱՀԱՍԱԿ ՄԱՐԴ ՄԸ ՓԱԽԱՒ ԵԿԵՂԵՑԻԷՆ»

— oo —

ՎԵՑԵՐՈՐԴ ՆԻՍՏ (Ր. եւ վերջին մաս)

(ՄԱՍՆԱԿԻՈՐ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ՅԱՌԱՋ»Ի)

Նիւ Եորք, 15 յունիս.— Այսօրուան երկրորդ վկան, կարապետ Ջատիկեան, միջին տարիք ունի: Ռուչակը գործողութեամբ հանուած է եւ չի կրնար խօսիլ, այլ կը գրէ: Կը բնակի Օտպըն Լվ. Նիւ Եորք:

Վկան Թարգմանի միջոցաւ կը պատասխանէ գրաւոր, բայց քննութեան ընթացքը մեծապէս կը դժուարանայ այս կերպով: Ահա իր վկայութիւնը.

— «Վերջին 2 — 3 շաբաթը գիշ գացած էի առաղջութեանս համար: Ծախքերս հոգաց տոքթէօր բարեկամս: Չեմ գիտեր թէ Ազգ.Առաջնորդարանը ծախքերուս ի հաշիւ բան մը վճարա՞ծ է: Եկեղեցին էի 1933 դեկտեմբեր 24ին: Այդ օրը մեծ հետաքրքրութեամբ դիտեցի հոն հաւաքուած օտար դէմքերը: Լէյլէկեան եւ Սարգիսեան ալ կողմի նստարաններէն նստած էին: Երկանեան եւ Մօզեան եկան նստեցան ձախ կողմը, (վար կուգայ եւ ամբաստանեալները կը սուգէ): Եկեղեցւոյ անդամներուն ուշադրութիւնը հրաւիրեցի, երբ տեսայ անոնց նստիլը: Սարաֆեան նստաւ ձախ կողմը 3րդ նստարանը: Զալըգեան եւ Սարաֆեան եաեւէն կը նայէին Սրբազանին եւ Թափօրին: Ես Թափօրին հետեւեցայ ալ կողմէն, բաւական մօտէն: Տեսայ որ Սրբազանը ձախ դարձաւ, խաչը ուղղելով: Երբ Սրբազանին մարմինը ձախ դարձաւ, ալ կողմի նստարանին վրայ տեսայ Լէյլէկեանը: Տեսայ որ Թեւին տակ դանակ մը ունէր, շեղբը ձեռքին մէջ եւ երկու մատները վրան երկնցուցած (ցուցամատը եւ միջնամատը):*

Այս միջոցին դանակը բերաւեցաւ, որպէսզի վկան երդուեալներուն եւ դատաւորին առջեւ ցոյց տայ իր տեսածը: Կ. Ջատիկեան բաւ Թէ տեսած է նոյն այդ դանակը եւ ցոյց տուաւ Լէյլէկեանի դանակ բանելու ձեւը,— դանակին կոթը Թեզանիքին մէջ, շեղբը մասամբ ալ ափին եւ մասամբ ալ մատներուն ետեւ: Դատախազը հրաւիրեց վկան որ ցոյց տայ Թէ ինչպէս զարկած է Լէյլէկեան: Դատախազը Սրբազանին դիրքին մէջ մաս եւ վկային տուաւ մետաղ մատիտ մը՝ փոխան դանակի: Եւ այս ձեւով Կ. Ջատիկեան կատարեց Լէյլէկեանի գործը:

Ապա պատասխանելով նոր հարցումներու, բաւ Թէ ինք Դուբեան արք.ի անմիջապէս ետեւը կեցած էր Թափօրին առեն եւ իր քով կար քշոցասար դպիր մը եւ ալ կողմը կ'երթար: (Դատաւորին թելադրութեամբ երեք մատիտ բերուեցաւ, որպէսզի վկան ցոյց տայ իր բուն դիրքը: Մեծ մատիտը Սրբազանն էր, փոքր մատիտը՝ ինք եւ երրորդ մատիտը քշոցասարը):

Վկան շարունակեց.— «Լէյլէկեան իր դանակը ուղղեց դէպի Սրբազանը, իսկ Սարգիսեան բռնեց Սրբազանին ձեռքը: Տեսայ երկանեանը որ Սրբազանին չթալ Թաղը վար նետեց ձախ կողմէն, Սարաֆեան ցատկեց ձախ կողմէն եւ խոյացաւ, Մօզեանը ալ կողմի նստարանէն կը պոռար: Եկեղեցիէն դուրս ուղեցի կարել Մօզեանի եւ երկանեանի ճամբան, բայց Յովհ. Անդրէասեան ինծի բաւ որ Թողամ դանդաղ»:

Նկատի ունենալով վկայ Կ. Ջատիկեանի ֆիզիքական պայմանները (խաչակ), պաշտպան եւ ամբաստանող կողմերը համաձայնեցան, որ պաշտպան փաստաբանը նուազ խիստ ըլլայ հարցաքննութեան առեն:

ՊԱՇՏՊԱՆ ՓԱՍՏԱԲԱՆԸ ԵՒ ՎԿԱՆ

Կէսօրէ ետք Պ. Շերիսըն սկսաւ հարցաքննել Կար. Ջատիկեանը, որուն բրած սկզբնական յայտարարութիւնները պահանջից եւ ստացաւ: Դեկտեմբեր 24ին բրած յայտարարութեան մէջ (կէսօրէ ետք ժամը 3.40, 24 դեկտեմբեր 1933, Թարգմ.Վ.Տիրատ) բան է ի միջի այլոց.—«Մեծ մարդը զարկաւ (Լէյլէկեանը), Նշանը (Սարգիսեան) չզարկաւ: Երկու ուրիշներ դուրս եկան» եւայլն:

Յունուար 12ի, 1934, յայտարարութեամբ նոյն վկան բան է ի միջի այլոց.— «Սարաֆեան յարձակեցաւ սրբազանին վրայ: Երկանեան յարձակեցաւ նաեւ Թագը վար նետեց ձախ կողմէն, Սարգիսեան ցատկեց ձախ կողմէն եւ խոյացաւ, Մօզեանը ալ կողմի նստարանէն կը պոռար: Եկեղեցիէն դուրս ուղեցի կարել Մօզեանի եւ երկանեանի ճամբան, բայց Յովհ. Անդրէասեան ինծի բաւ որ Թողամ դանդաղ»:

Նկատի ունենալով վկայ Կ. Ջատիկեանի ֆիզիքական պայմանները (խաչակ), պաշտպան եւ ամբաստանող կողմերը համաձայնեցան, որ պաշտպան փաստաբանը նուազ խիստ ըլլայ հարցաքննութեան առեն:

ՊԱՇՏՊԱՆ ՓԱՍՏԱԲԱՆԸ ԵՒ ՎԿԱՆ

Կէսօրէ ետք Պ. Շերիսըն սկսաւ հարցաքննել Կար. Ջատիկեանը, որուն բրած սկզբնական յայտարարութիւնները պահանջից եւ ստացաւ: Դեկտեմբեր 24ին բրած յայտարարութեան մէջ (կէսօրէ ետք ժամը 3.40, 24 դեկտեմբեր 1933, Թարգմ.Վ.Տիրատ) բան է ի միջի այլոց.—«Մեծ մարդը զարկաւ (Լէյլէկեանը), Նշանը (Սարգիսեան) չզարկաւ: Երկու ուրիշներ դուրս եկան» եւայլն:

Յունուար 12ի, 1934, յայտարարութեամբ նոյն վկան բան է ի միջի այլոց.— «Սարաֆեան յարձակեցաւ սրբազանին վրայ: Երկանեան յարձակեցաւ նաեւ Թագը ձգեց: Սարգիսեան որ նստած էր 7րդ նստարանին վրայ՝ բռնեց սրբազանին ալ ձեռքը: Լէյլէկեան անոր յաջորդ նստողն էր: Մօզեան 7րդ նստարանին ձախ կողմն էր եւ գնաց 9րդը ալ, ցատկեց եւ բռնեց Սրբազանին գլուխը: Զալըգեան 5րդ նստարանէն ցատկեց եւ բռնեց Սրբազանին ոտքերը եաեւէն, Լէյլէկեան յարձակեցաւ»:

Վկան քարէս մը ունէր հայերէն լեզուով, եկեղեցւոյ ողբերգութեան բոլոր դերակատարներու յարաբերական դիրքերով, այնպէս ինչպէս ինք կ'ուզէր ներկայացնել: Պ. Շերիսըն դատաւորին հաւանութեամբ դատարանի պաշտօնական Թարգման Պ. Թէքթէյեանի յանձնեց գայն, որպէսզի մինչեւ յառաջիկայ երկուշաբթի անգլիերէնի Թարգմանէ: Այդ առեն է որ վկային հարցաքննութիւնը պիտի շարունակուի:

Պ. ՃՕՐՃ ԳԱԶԱՆՃԵԱՆԻ ՇԱՏ ԿԱՐԵՒՈՐ ՎԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Վկայի աթոռը կանչուեցաւ Պ. Ճօրճ Գազանճեան, կօչկակար, որ դպիր եղած է Ս.Ասք եկեղեցւոյ եւ դեկտեմբեր 24ին քշոցասար էր: Հասակաւոր մէկն է եւ ջղայնոտ էր, երբ երդումէն ետք նստեցաւ աթոռը: Ահա իր վկայութիւնը.

—«Դուբեան սրբազանի անմիջապէս ետեւը, ալ կողմն էի իրը քշոցասար: Ս. Էմմրճեանը ձախ կողմն էր: Թափօրով դէպի խորանը կ'երթայինք: 6րդ նստարանէն յանկարծ մարդ մը ցատկեց, դէմքը չտեսայ: Ցատքողը զորշ (կրէյ) վերարկու մը ունէր: Ժողովուրդն ալ ցատկեց եւ բռնեց զորշ վերարկուով մարդը: (Վկայի աթոռէն վար կուգայ եւ ցոյց կուտայ Լէյլէկեանը):

ՊԱՇՏՊԱՆ ՓԱՍՏԱԲԱՆԻՆ ՀԱՐՑԱՔՆՆՈՒԹԻՒՆԸ

Պաշտպան փաստաբան Պ. Շերիսըն կը հարցաքննէ.

— Ցատկող մարդուն վերարկուն ունէ՞ր բան մը որ ուշադրութիւն գրաւէր:

— Վերարկուն քառանկիւններ ունէր:

— Քու առջեւդ տեսա՞ր կար. Ջատիկեանը: = Ոչ:

— Ջատեա՞ր կար. Ջատիկեանը ալ կամ ձախ կողմդ: = Ոչ, չտեսայ:

— Դէպքէն անմիջապէս ետք ի՞նչ եղաւ:

= Եկեղեցիին մէջ սկսան պիրտ հարուածել, ոմանք դուրս կը փախչէին, ուրիշներ կեցած էին: Շփոթութիւն կար:

— Ո՞ւր տեսար Լէյլէկեանը: = Անոր քեւնը եւ վրան յարձակողներ:

— Ուրիշ զորշ վերարկու հագնողներ չկայի՞ն եկեղեցիին մէջ: = Չեմ գիտեր:

Պ. Շերիսըն ներս կանչել տուաւ վկայ Կ. Ջատիկեանը, կանգնեցուց զայն Պ. Գազանճեանի առջեւ եւ հարցուց.

— Այս մարդը Թափօրին մէջ Սրբազանին ետեւ, քու առջեւ, ալ կամ ձախ նոյն օրը տեսա՞ր: = Ոչ: — Հասա՞տ ես: = Այո:

Պ. Շերիսըն կարդաց Պ. Գազանճեանի յայտարարութիւնը 1933 դեկտեմբեր 24ին, որ կ'ըսէ.

— «Սրբազանին եւ մեր միջեւ 5 ոտք հեռաւորութիւն կար Թափօրի ատեն: Վերարկու կամ հագնելէ ձգած մարդ մը յարձակեցաւ: Ժողովուրդն սկսաւ գարնել: Երկայնահասակ մարդ մը դէպի դուրս փախաւ եւ չկրցայ բռնել դինքը: Ուրիշ մէկն ալ կար «չէքըրս սուիթ»ով: Գորշ հագուստով մէկը փախաւ: Վահրամ Քէպապճեան հետս չէր»:

Այդ օրը իրեն ցոյց տուեր են ատիկնոտան մէջ Մ. Լէյլէկեանը եւ ըսեր է Թէ անոր դէմքը սեւած չէ յարձակման ատեն:

Պ. Շերիսըն Գազանճեանի ընել տուաւ Թափօրի ձեւը եւ անոր դիրքը: Ըսաւ Թէ եկեղեցւոյ անցքը նեղ է եւ Սարգիս Տէմիրճեանէն եւ իրմէ դուրս ոեւէ մէկը չկար Սրբազանին ու իրենց միջեւ:

ՕՐ. ԱՍՏՂԻԿ ՏԱՂԱԻԱՐԵԱՆԻ ՎԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Յաջորդ վկան եղաւ Օր. Աստղիկ Տաղաւարեան, հանդուցեալ տօքթ. Տաղաւարեանի դուստրը, 24 տարեկան: Կը բնակի Պրոնքս: Ահա իր վկայութիւնը:

— «Դպրաց դասին անդամ եմ. դեկտեմբեր 24ի Թափօրին մէջ էի: Մեր երգչախումբը ասոր հոգիկ կը բաղկանար: Մենք առջեւէն կը քալէինք: Երբ դպիրը եղաւ, եաեւս նայեցայ: Երբ Լէյլէկեանը գետնէն վեր ասին, անոր տակը տեսայ դանակը: Ես վեր չտարի այդ դանակը: Սոսկացի: Արիւնոտ էր: Ուրիշներու բսի որ վեր առնեն: Չէի ուզեր որ վնաս տար: Լէյլէկեանի քովը տեսայ»:

Դատաւորին հրաւէրով վար իջաւ եւ 9րդէն սկսելով եկաւ Թիւ մէկ ամբաստանեալին եւ ցոյց տուաւ Լէյլէկեանը:

ՓԱՍՏԱԲԱՆԸ ԵՒ ՕՐ. ՏԱՂԱԻԱՐԵԱՆ

Օր. Ա. Տաղաւարեան դեկտեմբեր 26ին երկու յայտարարութիւն բրած է դատախազութեան, Թիւ 1 եւ 2: Պ. Շերիսըն կարդաց զանոնք: Թիւ 1ին մէջ Օր. վկան բան է ի միջի այլոց Թէ «չէ տեսած Մարթէն Մօզեանը: Չէ տեսեր երկանեանը: Չէ տեսեր Զալըգեանը: Միայն տեսեր է Լէյլէկեանը: Երբ Լէյլէկեանի վրայ յարձակեր են, Լէյլէկեան պոռացեր է.— «Ես չսպաննեցի Սրբազանը»:

Թիւ 2 յայտարարութեան մէջ Օր. Տաղաւարեան բսած է.

— «Մինասեան տաւ դանակը գետնէն: Դանակը Թուղթի մէջ փաթթուած չէր: Արիւնոտ էր: Ջանայ Լէյլէկեանին՝ դանակը ձգելը: Լէյլէկեան բսաւ.— «Ես չսպաննեցի»:

ՀԱՐՑՈՒՄ.— Այս բոլորը բսա՞ծ ես: = Ինչ որ հարցուեցաւ, պատասխանած եմ:

Օր. Տաղաւարեանի վկայութեամբ փակուեցաւ դատավարութեան առա-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Գ. էջ՝

ժողովուրդներու ազգայնական կիրքերը:

Տարակոյս չկայ թէ՝ սերպ դատաւորները յոյսեր կապած էին ցարական Ռուսաստանի հետ:

Եւ ծերունի Ֆրանց Եոզէֆ կայսեր խորհրդականները, հաշիւ պահանջելն ոչ թէ բուն ահաբեկիչէն, այլ սերպիական կառավարութենէն, որ աչքերն ուղղած էր դէպի Փեթերսպուրկ:

Դիւանագիտական բանակցութիւններուն զուգընթաց, տեղի կ'ունենային ոչ միայն ռազմախոհներ, այլեւ զօրաշարժեր:

Բայց լաւ է խօսիլ մահափորձի մասին:

Ֆրանց Ֆէրտինանտ եւ իր կինը Սէրայէվօ մտան իմիճաշարժով:

Քարափէն անցած ատեն, ռումբ մը պայթեցաւ, առանց նպատակին հասնելու:

Այդ միջոցին Փրինցիփ նստած էր սրճարանի մը մէջ — Սէմիզ — եւ կը ճնկէր: Արիւդուքը առաջնորդուեցաւ երթալ, ուր փոխադրուած էր ռումբէն վիրաւոր սպայ մը:

Եւ ահա, մինչ արքայական իմիճաշարժը կ'անցնէր պողոտայէն, ահաբեկիչը դուրս թռաւ սրճարանէն, դիրք բռնեց եւ երեք գնդակներ պարպեց իրարու ետեւէ: Երեքն ալ նպատակին հասան:

Աւստրիա - Հունգարիոյ գահաժառանգը եւ կինը փշած էին իրենց շունչը:

Բայց, աշխարհն ալ մատնուեցաւ աղէտի մը որու նմանը չէր տեսած մինչեւ այդ օրը...

ՎԱՀԷ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԵՐԿԱԹԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԲԱԺԻՆ

ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑ

Հրատարակության է պատրաստում հայ ժողովրդի պատմության առաջին դասընթացը, որ կազմված է Երևանի պետական համալսարանի պատմության ֆակուլտետի դասախոսների կողմից:

Դասընթացը կազմված է երեք մասից: Առաջին մասում տրվում է հայ ժողովրդի ծագումը, նրա ցեղային կազմը, հայ ցեղերի գաղթերը, հայկական լեռնաշխարհի ազգագրական պատկերը, հայ ժողովրդի ստեղծագործական ուժերը, հայ ժողովրդի պայքարը հարևան ժողովուրդների հետ, հայ ժողովրդի պայքարը ազատության և անկախության համար, հայ ժողովրդի մշակույթը, հայ ժողովրդի պայքարը ֆեոդալական կարգերի դեմ, հայ ժողովրդի պայքարը օտար նվաճողների դեմ, հայ ժողովրդի պայքարը ցարական բռնակալության դեմ, հայ ժողովրդի պայքարը Հոկտեմբերյան սոցիալիստական հեղափոխության համար, հայ ժողովրդի պայքարը Հոկտեմբերյան սոցիալիստական հեղափոխության հաղթանակի համար, հայ ժողովրդի պայքարը սոցիալիստական շինարարության համար, հայ ժողովրդի պայքարը Հայրենական մեծ պատերազմում, հայ ժողովրդի պայքարը հետպատերազմյան շրջանում:

Երկրորդ մասում տրվում է Հայաստանի պատմական աշխարհագրությունը, Հայաստանի ազգագրությունը, Հայաստանի հնագիտությունը, հայ ժողովրդի ծագումը, հայ ցեղերի գաղթերը, հայկական լեռնաշխարհի ազգագրական պատկերը, հայ ժողովրդի ստեղծագործական ուժերը, հայ ժողովրդի պայքարը հարևան ժողովուրդների հետ, հայ ժողովրդի պայքարը ազատության և անկախության համար, հայ ժողովրդի մշակույթը, հայ ժողովրդի պայքարը ֆեոդալական կարգերի դեմ, հայ ժողովրդի պայքարը օտար նվաճողների դեմ, հայ ժողովրդի պայքարը ցարական բռնակալության դեմ, հայ ժողովրդի պայքարը Հոկտեմբերյան սոցիալիստական հեղափոխության համար, հայ ժողովրդի պայքարը Հոկտեմբերյան սոցիալիստական հեղափոխության հաղթանակի համար, հայ ժողովրդի պայքարը սոցիալիստական շինարարության համար, հայ ժողովրդի պայքարը Հայրենական մեծ պատերազմում, հայ ժողովրդի պայքարը հետպատերազմյան շրջանում:

Երրորդ մասում տրվում է Հայաստանի պատմական աշխարհագրությունը, Հայաստանի ազգագրությունը, Հայաստանի հնագիտությունը, հայ ժողովրդի ծագումը, հայ ցեղերի գաղթերը, հայկական լեռնաշխարհի ազգագրական պատկերը, հայ ժողովրդի ստեղծագործական ուժերը, հայ ժողովրդի պայքարը հարևան ժողովուրդների հետ, հայ ժողովրդի պայքարը ազատության և անկախության համար, հայ ժողովրդի մշակույթը, հայ ժողովրդի պայքարը ֆեոդալական կարգերի դեմ, հայ ժողովրդի պայքարը օտար նվաճողների դեմ, հայ ժողովրդի պայքարը ցարական բռնակալության դեմ, հայ ժողովրդի պայքարը Հոկտեմբերյան սոցիալիստական հեղափոխության համար, հայ ժողովրդի պայքարը Հոկտեմբերյան սոցիալիստական հեղափոխության հաղթանակի համար, հայ ժողովրդի պայքարը սոցիալիստական շինարարության համար, հայ ժողովրդի պայքարը Հայրենական մեծ պատերազմում, հայ ժողովրդի պայքարը հետպատերազմյան շրջանում:

Դասընթացը կազմված է երեք մասից: Առաջին մասում տրվում է հայ ժողովրդի ծագումը, նրա ցեղային կազմ

Ծանր ավտոտեսչական վարչության մասին

Ծանր 20թն, բանվոր ես տեղափոխվել Ծիրանավանի ավտոբազա։ Այնտեղ ինձ հանձնարարեցին ավտոբուսի վարորդի պաշտոնը։ Ես այդ գործին ծանոթ չեմ։ Ինձ ասացին, որ ավտոբուսի վարորդ կարող է լինել միայն այն մարդը, որ անցել է ավտոտեսչական հատուկ քննություն։ Ես այդ քննությունը չեմ տվել։ Ինձ ասացին, որ ավտոտեսչական քննությունը տալու համար պետք է նախապատրաստվել 40—50 դասի։ Ես չեմ կարող այդքան ժամանակ կորցնել։ Ինձ ասացին, որ ավտոտեսչական քննությունը տալու համար պետք է վճարել 800—900 ռուբլի։ Ես չեմ կարող այդքան գումար վճարել։ Ինձ ասացին, որ ավտոտեսչական քննությունը տալու համար պետք է ունենալ 6 ամսվա վարորդական ստաժ։ Ես չունեմ այդ ստաժը։ Ինձ ասացին, որ ավտոտեսչական քննությունը տալու համար պետք է ունենալ 1000 ռուբլի վճարած ուսման վկայական։ Ես չունեմ այդ վկայականը։

Ինձ ասացին, որ ես չեմ կարող ավտոբուսի վարորդ լինել։ Ես ինձ ասացի, որ ես կարող եմ ավտոբուսի վարորդ լինել։ Ես ինձ ասացի, որ ես կարող եմ ավտոբուսի վարորդ լինել, որովհետև ես ավտոմեքենայի վարորդ եմ եղել 10 տարի։

* Ավտոտեսչություն։

** Ավտոմեքենայի վարորդ։

Ես գիտեմ, որ ես կարող եմ ավտոբուսի վարորդ լինել, որովհետև ես ավտոմեքենայի վարորդ եմ եղել 10 տարի։

ջին չաբաթը: Դատախազ Քամինսկի կոմունական կերպով ըսաւ թէ տակաւին 15 վկաներ ունի:

Ինչպէս քանիցս նկատեցինք, դատավարութեան ընթացքը կը դանդաղի այդպիսի պատճառներով, որոնց մէկը ան է որ դատաւոր Քորբիկըն եւ պաշտպան փաստաբան Ներիսըն յաճախակի բախտամներ կ'ունենան:

Դատավարութիւնը պիտի վերսկսի երկուշաբթի:

ՄՄԲ.— Երէկ ստացանք յունիս 18ի, 19ի եւ 20ի դատավարութիւնները, շատ կարեւոր յայտնութիւններով:

Յունիս 18ի դատավարութեան խորագիրն է.—

Վկայ Կ. Զաւիկեան կը քննուի ինչպէս ձանձր ուսուցչի մը

— · —

ՕՐՈՒԱՆ ԼՈՒՐԵՐԸ

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԻ ՇԱՀԸ ՊՈԼԻՍ ՄԻՋՈՑ

Պարսկաստանի Շահը Պոլիս հասաւ յունիս 26ին, «Կիւլ Ճէմալ» շոգենաւով, որ 60 տարուան հնութիւն ունի: Շոգենաւը խարիսխ նետեց Սարայ Պուրնուի առջեւ, ուղեկցութեամբ Թորփիլհանեաւերու եւ բազմաթիւ մակոյկներու եւ նաւակներու: Շահը եւ Մ. Քէմալ դիմաւորուեցան արտաքին գործոց նախարարին, Պոլսոյ կուսակալին եւ ուրիշ երեւելիներու կողմէ: Ընդունելու թենէն յետոյ Շահը եւ Մ. Քէմալ պատյա մը կատարեցին Պոլսոյ փողոցներուն միջեւ յետոյ դացին Տոլմապաղչէի պալատը: Երթեւեկը դադրած էր բոլոր ճամբաներուն վրայ:

*** Պոլիս երթալէ առաջ, Շահը Մ. Քէմալի հետ ներկայ եղաւ Պալըքէսիրի մէջ կատարուած ռազմափոքձերուն եւ ջերմապէս գնահատեց թուրք բանակին յաջողութիւնները: Երկու վհատականները ներկայ եղան կարգ մը չէնքերու հիմնարկէքին, եւ Ըմէրթ փաշա անձամբ կնքեց եւ հիմերուն մէջ դրաւ պաշտօնագիր մը որ կը պատմէ Շահին այցելութիւնը:

Հայ գիտնականի մը կարեւոր գիւտը

Նիւ Եորքէն կը հեռագրեն ամերիկեան թերթերուն (27 յունիս).—

Լութեր Կ. Սմիճեան, 29 տարեկան, նախապէս անօրէն եկեղեցի բժշկական վարժարանի լուսանկարչական բաժնին, կատարելագործած է նոր գործիք մը որ միանալով Ք. ճառագայթներու սարքի մը հետ, կրնայ զանազան գոյներով դատկերացնել մարդկային մարմնի ներքին մասերը: Գործիքը գործածողին ձեռքն է իր ուզածին չափ խտացնել գոյները, երեւան հանելով երակներու ցանցը եւ նոյն իսկ թոքերու հիւսուածքը: Այս գործիքին չնորհիւ, որուն չինութիւնը պիտի արժէ 500 տոլար, միեւնոյն ատեն կը թեթեւնայ Ք. ճառագայթներու ազդեցութիւնը: Այսինքն, հիւանդը կրնայ աւելի երկար ատեն ենթարկուիլ Ք. ճառագայթներուն, առանց վնասուելու:

Սմիճեան Մ. Նահանգները եկած է 1920ին եւ յուլիս 3ին Անգլիա պիտի երթայ «Լաֆայէթ» շոգենաւով:

Գերմանացիները վաճառի եւ կազի փորձ կատարած են Փարիզի մէջ

«ԹԱՅՄՋ»ի ՆԱԽԿԻՆ ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏԻՆ ՇՈՒՆԴԱԼԻՑ ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Պ. Ուիքհէմ Սթիա, «Թայմս»ի նախկին խմբագրապետը, չնդալից գրութիւն մը հրատարակած է անգլիական ամսագրի մը մէջ: Համաձայն այդ գրութեան, գերման մասնագէտներ 1933 օգոստոս 18ին մէկ միլիառ անվնաս մանբէներ ցանած են Քոնքորտի եւ Ռէվիւպլիքի հրապարակներուն վրայ, ինչպէս եւ չափած են Փարիզի եւ Լոնտոնի տարբերկրեայ երկաթուղիներու օդային հոսանքները: Նոյն տարուան սեպտ. 19ին ալ փորձեր կատարուած են Փարիզի բազմամարդ թաղերուն եւ Փասթէորի մենթրալ կայարանին մէջ: Ցօղուածագիրը կը յայտարարէ թէ ձեռքին տակ ունի բազմաթիւ փաստաթուղթեր, որոնք կը հաստատեն թէ Գերմանիա ծրագիրներ կազմած է մանբէական եւ կազային պատերազմի համար: Այս փորձերը ծրագրուած են Պրունինկի վարչապետութեան օրով (1932) եւ չարունակուած են մինչեւ 1933 յունուար 27, Հիթլէրի գալուստէն երեք օր առաջ եւ արդիւնքը գոհացուցիչ համարուած է: 1933 փետրուարէն առաջ ծրագիրը հազորդուած է Հիթլէրի, բայց մայիս 16ին միայն «Առաջնորդ»ը իր հաւանութիւնը յայտնած է, անմիջապէս յետոյ խազազասիրական ճառ մը խօսելով: Ծրագիրը կը տրամադրէ իրական մանբէներու եւ կազերու անձրեւ մը տեղացնել Փարիզի, Լոնտոնի, Մէկի, Սթրազպուրկի, Լիոնի, Ռուպէի, Սէնթ Էթիէնի, Մարսէյլի եւ ուրիշ քաղաքներու վրայ որոնք նչանաւոր են իրենց օդանաւային ուժերով: Փոր – ձերը հաստատած են թէ կարելի է մանբէները ձգել ուզուած տեղը, մաթեմաթիքական ճչդութեամբ:

ՀԱՄԱՑՆԱՎԱՐ ՏՕՐԻՕ ՎՏԱՐՈՒԵՑԱԻ

Պ. Ժաք Տօրիօ, երիտասարդ համայնավարը եւ Սէն Տընիի քաղաքապետը, որ առնէ մը ի վեր պայքարի մէջ էր կուսակցութեան կեդր. կոմիտէին հետ, վաղուընէ առջի օր: Իր մեղքը այն է որ ճակատ կազմած էր ընկերվարականներուն հետ, պայքարելու համար ֆաչականութեան դէմ, անասնատելով կեդր. կոմիտէին հրահանգները:

ԴԱՂՏՆԻ ՈՍՏԻԿԱՆ ՊՕՆԻ ԿԱՊ ՈՒՆԵՐ ՍԹԱՎԻՑՔԻԻ ՀԵՏ...

Առջի օր, Սթավիցքիի գործին քննիչ յանձնաժողովը կրկին հարցաքննեց խաչագողին գործակատարը, Ռոմանեչինօ, որ պատմեց թէ Ապահովութեան Տեսչութեան գաղտնի ոստիկաններէն Պոնի «տեւական եւ բարեկամական յարաբերութիւններ ունէր Սթավիցքիի հետ: Սթավիցքի այս մասին շատ անգամներ խօսած է իրեն, աւելցնելով թէ «հրաշքներ խոստացած, բայց ոչինչ բրած է»: Որոշուեցաւ դէմ դիմաց հանել գործակատարը եւ գաղտնի ոստիկանը:

Ինչպէս յայտնի է, Պոնին էր որ երեւան հանեց Սթավիցքիի չէքերուն արմատները, եւ յետոյ պաշտօն ստացաւ գտնելու դատաւոր Փրէնսի սպանիչները, բայց չյաջողեցաւ:

ՕՐՈՒԱՆ ԲԱԽՏԱԽՈՐՆԵՐԸ

Ազգ. վիճակահանութեան հինգ միլիոնի պարգեւը չահեցան Սարպուրկի (Մօզէլ) բնակիչներէն քառասուն խանութպաններ, պաշտօնեաներ եւ ծառաներ, որոնք միասին գնած էին տոմսակը: Իւրաքանչիւրը հինգ ֆրանք վճարած էր եւ այժմ պիտի ստանայ 125,000 ֆրանք: Մանաւոր պատուիրակութիւն մը եկաւ Փարիզ, դրամը գանձելու համար: Մէկ միլիոն չահեցաւ դինկի բանուոր մը, զարձեալ մէկ միլիոն չահեցան երկու երիտասարդներ եւ երկու ապջիկներ, մէկ միլիոն 25 տարեկան բանուոր մը: Պատոյի մէջ տպարանի մը աշխատաւորները չահեցան մէկ միլիոն եւն.:

Կրասէն հայրենակից մը կը գրէ թէ 5րդ չաբքի 49,959 թիւով 50,000 ֆր. չահած է կօշկակար Գառնիկ Փափազեան, ուրիշ երեք ընկերներու հետ:

ՎԵՐՍԱՅԻ ԴԱՇՆԱԳՐԻՆ 15ԱՄԵԱԿԸ

Երէկ, 28 յունիս, Վերսայլի դաշնագրին 15ամեակն էր (1919): Այս առթիւ կառավարութիւնը հրամայեց սուգ դրօշ պարզել բոլոր հանրային չէնքերուն վրայ: Ժողովուրդին ալ նոյն հրամանը տրուեցաւ: Մամուլը բուռն յօդուածներ հրատարակեց, բողոքելով կատարուած անարդարութեանց դէմ, հրահրելով հայրենասիրական զգացումները եւ միութիւն քարոզելով:

Հ. Յ. Դ.

«ՊԻՇԱԳ» ենթակոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը այսօրիւրբաթ երեկոյ ժամը 9ին, Պէքռնի ծանօթ հաւաքավայրին մէջ, խիստ կարեւոր օրակարգ:

ԻՍԻ Լէ ՄՈՒԼԻՆՈՑԻ Զաւարեան կոմիտէի ընդհանուր ժողովը վաղը երեկոյ ժամը 9ին Ակումբին մէջ: Օրակարգ՝ Շրջանային ժողովի օրակարգ:

ՌՈՍՏՈՄ խումբի ժողովը այս կիրակի առաւօտ ժամը 9ին, 131, Fg. du Temple֊ի հաւաքավայրը:

ՓԱՐԻԶԻ «ԵԳԻՊՏԱՑԻ» ԿՈՄԻՏԷՆ ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի բոլոր ընկերները յառաջիկայ երեքշաբթի երեկոյ ժամը 8.30ին, Au Clair de Lune *սրճարանի վերնայարկը:*

Օրակարգ՝ Շրջանային ժողովի օրակարգերու քննութիւն:

«ՎԱՐԴԱՆ» ենթակոմիտէն ընդհանուր ժողովի կը հրաւիրէ Առնուվիլ – Սարսէլ – Կուբէնվիլի ընկերները վաղը երեկոյ, ժամը 8 եւ կէսին, ընկ. Յովհ. Պալէնցեանի բնակարանին մէջ, Առնուվիլ:

Շրջանային ժողովի օրակարգի քննութիւն:

ՄԱՐՍԷՅԻ Ռոստոմ ենթակոմիտէի ընդհ. ընկերական ժողովը՝ վաղը չաբաթ երեկոյ ժամը 8 եւ կէսին, սովորական հաւաքատեղին: Կարեւոր օրակարգ:

ՊՈՄՕՆ ՍԷՆ ԺԻՒԼիԷնի (Մարսէյլ) Զաւարեան ենթակոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը, այսօր ուրբաթ իրիկուն ժամը 8·30ին Պար Թապայի սրբարանին մէջ:

ԼԻՈՆԻ «Վարանդեան» կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերներըայսօրՈւրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին 181, Քուր Լաֆայէթի սրճարանին սրահը: Օրակարգ՝ Շրջ. ժողովի օրակարգի խնդիրներու քննութիւն:

ՄԱՐՍԷՅԻ քրիստափոր խումբի ժողովը այսօր հինգշաբթի երեկոյ ժամը 9ի սովորական հաւաքատեղիին:

Վալանսի «Քրիստափոր» ենթակոմիտէի, Ռոմանի «Անդրանիկ» եւ Սէն Ժիւլիէնի «Վրէժ» խումբերու ինկերական խառն ժողովը տեղի կ'ունենայ այս կիրակի առաւօտ ժամը 8.30ին որոշուած վայրը: Ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է:

ՄԱՐՍԷՅԻ Իշխան ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները վաղը, Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին, սովորական հաւաքատեղին: Խիստ կարեւոր օրակարգ:

ՍԷՆ ԺԷՐՈՄԻ (Մարսէյլ) Վրէժ խումբը ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները այս երկուշաբթի երեկոյ ժամը 9ին ծանօթ հաւաքատեղին: Կարեւոր օրակարգ:

ՊՈՒԼՎԱՐ ՕՏՏՕԻ (Մարսէյլ) Վռամեան ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր չորս խումբերը այս կիրակի երեկոյ ժամը 6ին ծանօթ հաւաքատեղին: Կարեւոր օրակարգ:

ՄԱՐՍԷՅԻ «Աւտօ» խումբի դասախօսական ժողովը այս կիրակի առաւօտ ժամը 9.30ին սովորական հաւաքատեղին: Կը դասախօսէ ընկեր Ս. Միլտոնեան:

Դաշտահանդէս Վիէնի մէջ

ՁԱՓ. ՈՐԲԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՄՆԱՁԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

Այս կիրակի, առտուան ժամը 8էն մինչեւ երեկոյ ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՇԱՐԺԱՆԿԱՐ

ԱՆՆԱԽԸՆԹԱՑ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄՍՐՍԷՅԻ ՄԷՋ

Ա. Մակարեան շարժանկարը

կը ցուցադրուի **COEUR D'EXILÉ**

Այս կիրակի ցերեկ ժամը 3ին եւ իրիկուան ժամը 9ին

ԼՐ ՇՈՒԱԶԷ սինէմայի մէջ, 90, Բիւ տ'Օպսաները

(Հայ կաթոլիկներու նոր եկեղեցիին կից)

ՍԷՆԱՐԻՕ Ս. ԱՋԱՐԵԱՆԻ

Յուզիչ տոհմ 2250 մեթր երկարութեամբ ժապաւէնով

Այս ֆիլմին իմենց մասնակցութիւնը բերած են խիստ ծանօթ դերասանները եւ դերասանուհիները:

կը ներկայացուի նաեւ, դեկավարութեամբ Յ. Ղազարեանի

«ՆԱԽ ՄԵՌԱՆ, ՅԵՏՈՑ ԱՄՈՒՍՆԱՑԱՆ» կատակերգութիւնը

Մուտք Ա. կարգ 7·50 ֆրանք: Բ. կարգ 5 ֆրանք:

ՅԻԾԱՏԱԿԻ ՕՐ

Նուիրուած՝ ՀՐԱՅՐԻ, ԱՂԲԻՒՐ-ՍԵՐՈՒԲԻ, ԳԷՈՐԳ ՋԱՎՈՒՇԻ, ՎԱՆԻ ԻՇԽԱՆԻ

Նախաձեռնութեամբ՝ *Հ. Յ. Դ. ՄՍՐՍԷՅԻ ԱՂԲԻՒՐ-ՍԵՐՈՒԲ ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷԻ*

եւ հովանաւորութեամբ՝ *ՄԱՐՍԷՅԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ԿՈՄԻՏԷԻ*

14 ՅՈՒԼԻՍ ՇԱԲԱԹ (Ֆրանս. Ազգ. ցօնի օր) *ՍՈՌՈՏԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԺԱՄԸ 6*

Սէնթ Ալնտրէի օդասուն պարտէզին մէջ

կը նախագահէ՝ ընկեր Ա.ԶԳԻՆ

կը խօսին՝ ընկերներ Հ. ՍԷՐԷՆԿԻՒԼԵԱՆ եւ Պ. ՀԻՒՍԵԱՆ

գեղարուեստական ճոխ յայտագիր:

(երգ, պար, նուագ, արտասանութիւն, ներկայացում եւյլն.):

կ'երգեն Օր. *Մանուշ Մարտիրոսեան* եւ տիկ. *Վ. Մելքոնեան*

կը մասնակցին նաեւ ընկերները՝ *Գ. Քէնտիրեան, Ա. Յակոբեան, կարապետ, Պ. Գ. Պօղոսեան* եւ ուրիշներ:

Մուտք *2* ֆրանք: կարելի է ճաշը միասին բերել:

Առնել *25* թիւ հանրակառքը եւ իջնել վերջաւորութիւնը:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՍԱՐՍԷԼԻ ՀՐԱՅՐ ԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ ՄԱՅԻՍ 28ի ՏՕՆԻ ԱՌԹԻԻ

8 ցուլիա կիրակի օր Hôtel Beauséjourի ընդարձակ պարտէզին մէջ

կը խնդրուի նկատի ունենալ այդ թուականը:

Մանրամասնութիւնները մօտ օրէն:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած՝ *ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ԻՍԻ Լէ ՄՈՒԼԻՆՈՑԻ Մ. ՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ*

ԱՅՍ ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍ ՕՐԷ ՎԵՐՋ ՄԷՕՏՕՆԻ ԱՆՏԱՌԻՆ ՊԱՂ ԱՂԲԻՒՐԻ ՄՕՏ

գեղարուեստական խնամեալ բաժին: երգ, պար, արտասանութիւն:

ճոխ պիւֆէ (Արեւել. կերակուրներ պատրաստուած անդամուհիներու կողմէ)

կը խօսի՝ Տիկին Տ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Կ.Խաչի պարգեւաբաշխութիւնը տեղի կ'ունենայ դաշտահանդէսին մէջ

Հաղորդակց. միջոցներ.— *Առնել 23 եւ 32 թիւ հանրակառքերը եւ իջնել Ժէրմ մը Մուլինօ: Լնվալիտէն շոգեկառք առնել եւ իջնել Մէօտօնի:*

ՄԳԱՀԱՆԴԷՍ

իգմիտի առաջնորդ ՅԱՆԳուցեալ *ՍՏԵՓԱՆՈՍԱՐՔ. ՅՈՎԱԿԻՄԵԱՆի* ժահուան առթիւ: կազմակերպուած իգմիտցիներու իրերաօգնութեան մարմնին կողմէ, այս կիրակի առաւօտ Լիոնի Ս. Աստուածածնայ մատրան մէջ, ուր մասնաւոր արարողութիւն պիտի կատարուի ի յարգանս բազմերախտ հովուապետին: կը հրաւիրուին Լիոն եւ շրջանները բնակող հայրենակիցները եւ իր յիշատակը յարգող բոլոր հայրենակիցները:

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած *ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ՏԻՍԻՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ*

Այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 1էն մինչեւ իրիկուն

Հանրածանօթ «ՊԱՂ ԱՂԲԻՒՐ»ին մօտ

Գեղարուեստական ճոխ եւ խնամեալ բաժին: կը մասնակցին Պ. Դրոքճեան եւ կարմիր խաչի փոքրիկները:

կը խօսի Պ. ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ

ճոխ պիւֆէ՝ դիւրամատչելի գիներով:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՇԱՐՈՒԱ ԼԷ ՊՈՒԱ

Նուիրուած՝ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՇԱՐԺԱՆԿԱՐԻՆ

Կազմակերպուած՝ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՇԱՐԺԱՆԿԱՐԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

Կիրակի, 2 յուլիս, ժամը 3ին եւ իրիկուն ժամը 9ին

ՍԱԼ ՊԱՏԻՆ

Կը ներկայացուի՝ ՍԱՐԱՆԴ ՊԷՐՆԱՐԴԻ ծանօթ ֆիլմը

«ՄԱՐԴԸ ՈՐ ՉԻ ԼԱՑԱԾ»

Ֆիլմին իմենց մասնակցութիւնը բերած են խիստ ծանօթ դերասանները եւ դերասանուհիները:

Կը ներկայացուի նաեւ, դեկավարութեամբ Յ. Ղազարեանի

«ՆԱԽ ՄԵՌԱՆ, ՅԵՏՈՑ ԱՄՈՒՍՆԱՑԱՆ» կատակերգութիւնը

Մուտք Ա. կարգ 7·50 ֆրանք: Բ. կարգ 5 ֆրանք:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած՝ *ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ՏԻՍԻՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ*

ԱՅՍ ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍ ՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 1ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԻՐԻԿՈՒՆ

Հանրածանօթ «ՊԱՂ ԱՂԲԻՒՐ»ին մօտ

Գեղարուեստական ճոխ եւ խնամեալ բաժին: կը մասնակցին Պ. Դրոքճեան եւ կարմիր խաչի փոքրիկները:

կը խօսի Պ. ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ

ճոխ պիւֆէ՝ դիւրամատչելի գիներով:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՇԱՐՈՒԱ ԼԷ ՊՈՒԱ

Նուիրուած՝ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՇԱՐԺԱՆԿԱՐԻՆ

Կազմակերպուած՝ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՇԱՐԺԱՆԿԱՐԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

Կիրակի, 2 յուլիս, ժամը 3ին եւ իրիկուն ժամը 9ին

ՍԱԼ ՊԱՏԻՆ

Կը ներկայացուի՝ ՍԱՐԱՆԴ ՊԷՐՆԱՐԴԻ ծանօթ ֆիլմը

«ՄԱՐԴԸ ՈՐ ՉԻ ԼԱՑԱԾ»

Ֆիլմին իմենց մասնակցութիւնը բերած են խիստ ծանօթ դերասանները եւ դերասանուհիները:

Կը ներկայացուի նաեւ, դեկավարութեամբ Յ. Ղազարեանի

«ՆԱԽ ՄԵՌԱՆ, ՅԵՏՈՑ ԱՄՈՒՍՆԱՑԱՆ» կատակերգութիւնը

Մուտք Ա. կարգ 7·50 ֆրանք: Բ. կարգ 5 ֆրանք:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՍԱՐՍԷԼԻ ՀՐԱՅՐ ԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ ՄԱՅԻՍ 28ի ՏՕՆԻ ԱՌԹԻԻ

8 ցուլիա կիրակի օր Hôtel Beauséjourի ընդարձակ պարտէզին մէջ

կը խնդրուի նկատի ունենալ այդ թուականը:

Մանրամասնութիւնները մօտ օրէն:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած՝ *ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ԻՍԻ Լէ ՄՈՒԼԻՆՈՑԻ Մ. ՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ*

ԱՅՍ ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍ ՕՐԷ ՎԵՐՋ ՄԷՕՏՕՆԻ ԱՆՏԱՌԻՆ ՊԱՂ ԱՂԲԻՒՐԻ ՄՕՏ

գեղարուեստական խնամեալ բաժին: երգ, պար, արտասանութիւն:

ճոխ պիւֆէ (Արեւել. կերակուրներ պատրաստուած անդամուհիներու կողմէ)

կը խօսի՝ Տիկին Տ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Կ.Խաչի պարգեւաբաշխութիւնը տեղի կ'ունենայ դաշտահանդէսին մէջ

Հաղորդակց. միջոցներ.— *Առնել 23 եւ 32 թիւ հանրակառքերը եւ իջնել Ժէրմ մը Մուլինօ: Լնվալիտէն շոգեկառք առնել եւ իջնել Մէօտօնի:*

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՍԱՐՍԷԼԻ ՀՐԱՅՐ ԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ ՄԱՅԻՍ 28ի ՏՕՆԻ ԱՌԹԻԻ

8 ցուլիա կիրակի օր Hôtel Beauséjourի ընդարձակ պարտէզին մէջ

կը խնդրուի նկատի ունենալ այդ թուականը:

Մանրամասնութիւնները մօտ օրէն:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՍՄԱՐՍԷԼԻ ՀՐԱՅՐ ԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ ՄԱՅԻՍ 28ի ՏՕՆԻ ԱՌԹԻԻ

8 ցուլիա կիրակի օր Hôtel Beauséjourի ընդարձակ պարտէզին մէջ

կը խնդրուի նկատի ունենալ այդ թուականը:

Մանրամասնութիւնները մօտ օրէն:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՍԱՐՍԷԼԻ ՀՐԱՅՐ ԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ ՄԱՅԻՍ 28ի ՏՕՆԻ ԱՌԹԻԻ

8 ցուլիա կիրակի օր Hôtel Beauséjourի ընդարձակ պարտէզին մէջ

կը խնդրուի նկատի ունենալ այդ թուականը:

Մանրամասնութիւնները մօտ օրէն:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՍԱՐՍԷԼԻ ՀՐԱՅՐ ԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ ՄԱՅԻՍ 28ի ՏՕՆԻ ԱՌԹԻԻ

8 ցուլիա կիրակի օր Hôtel Beauséjourի ընդարձակ պարտէզին մէջ

կը խնդրուի նկատի ունենալ այդ թուականը:

Մանրամասնութիւնները մօտ օրէն:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Նախաձեռնութեամբ ԱՌՆՈՒՎԻԼԻ «ԱՐԱՐԱՏ» ՄՐՈՒԹԵԱՆ

Այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2էն մինչեւ 9ը

Առնուվիլի Bois de Condosի անտառին մէջ

ի նպաստ տեղւոյն *ԴՊՐՈՑ – ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶԻՆ*

Գեղարուեստական ճոխ բաժին՝ սիրայօժար մասնակցութեամբ Թաւիսա Պ. Պ. Աբգարի եւ Գարեգինի: փոքրիկն Ռէժինա կը պարէ «Թամարա»: ճոխ եւ խնամուած պիւֆէ՝ «Տէօնէր քէպապ» եւ «Իմրիք հէլվա»:

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ

ԾՈՎԱՍԱՐ ՋԱՐԴԱՐԵԱՆԻ

Վ.ԻՐԱԲՈՑՔ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՑՔ ՓԱՐԻԶԻ ԲԱԺՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ

Նախկին stagiaire Փարիզի հիւանդանոցներուն

եւ ցնօրէն նէգոյիի ատաճնաբուժական հաստատութեան

Հասցէն.— **139, Rue Lafayette (Gare du Nordի եւ Gare de l'Estի մօտիկը)**

Կ'ընդունի ժամը 9ից 12 եւ 2ից 8:

ՀՐԱԶ ՋԱՐԴԱՐԵԱՆԻ

«ՄԵՐ ԿԵԱՆՔԸ»

Վ.Կ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ԿԵԱՆՔԻ

Գին 15 ֆրանք, փոստի ծախքով, միայն կանխիկ, Ֆրանսա՝ 16 ֆր.

Արտասահման՝ 17 ֆրանք:

Դիմել.— H. Zartarian, 126, Ave. Simon Bolivar, Paris (19):

կը ծախուի նաեւ *ՅԱՌԱՋի* խմբագրատունը:

ՅԵՏԱՁԳՈՒԱԾ Է Մարսէյլի ջարանեցագի երիտասարդաց Միութեան «Արաքս» խումբի պարգեւաբաշխութիւնը, որ տեղի պիտի ունենար յունիս 23ին:

ԲԱՑՈՒԱԾ Է

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԽԱՆԶԷՐԵԱՆԻ

ՍՐԴԻՍԿԱՆ ԴԵՐՁԱԿԱՑՈՒՆԸ

97 Route d'Orléans. Cachan

Անգլիական եւ ֆրանսական բնտիր կերպասներ, վերջին նորաձեւութիւն, խնամուած կար: Գիներու վրայ կարեւոր զեղչ:

ՍՏԻՊՈՂԱԿԱՆ

Կ'ՈՒԶՈՒԻ SUJETEUSE *եւ ելեկտրաշարժ կարի մեքենաներու վրայ աշխատող գործաւորուհիներ: Դիմել՝* 18, Ave. Claude Vellefaux, *դէնպանին, մէթրօ՝* Combat:

ԳՈՐԾԻ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

ԱՐՏԱՒԱՋԴ ՀԱՆՐՄԵԱՆԻ

Դրամ կը ճարէ խանութի գրաւի վրայ (Nantissement), տան գրաւի վրայ (Hypothèque' de 1er et 2me rang) առեւտրական մուրհակներ գեղչել տալով եւյլ., խիստ նպաստաւոր պայմաններով:

կը ստանձնէ ամէն կարգի դատական գործեր, առեւտրական, քաղաքային, պատժական եւ մանաւանդ արկածի վերաբերեալ:

կը կատարէ պաշտօնական թուղթերու թարգմանութիւն եւ վաւերացում, կը խմբագրէ ամէն կարգի նամակ եւ խնդրագիր:

Առաջին խորհրդակցութիւնը ձրի է:

կ'ընդունի առաւօտները ժամը 10էն 12, Հինգշաբթի եւ շաբաթ կէսօրէ յետոյ ժամը 3էն 7 եւ ժամադրութեամբ:

Առժամեայ հասցէ՝

179, Rue de Vaugirard - Paris (15)

Ջախ թեւի վրայ առաջին սանդուխ, երկրորդ յարկ, ձախ:

Métro եւ **Nord - Sud - Pasteur**

Եւրոպայի հայկական մեծագոյն գրատունը

Գրատուն ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

51, Rue Monsieur - le - Prince, Paris (5e) Métro: Odéon Tél. Danton 88 — 65

Հայերէն, ֆրանսերէն, անգլիերէն եւյլն. ամէն տեսակ գրքեր

Արդիական կազմատուն: Տպագրական գործեր:

Աշխարհի բոլոր կողմերէն հասած ապսպրանքները կը կատարուին արագ եւ խղճամիտ կերպով:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Զ. Ո. ՄԻՈՒԹԵԱՆ Փարիզի մասնաճիւղին ընդհ. ժողովը տեղի կ'ունենայ յառաջիկայ երեքշաբթի 3 Յուլիս, երեկոյեան ժամը 8.30ին, Ժլորիայի մէջ: Խիստ կարեւոր օրակարգ: կը հրաւիրուին անդամները:

Զ. Ո. ՄԻՈՒԹԵԱՆ Փարիզի մասնաճիւղին անդամներէն կը խնդրուի ընկերական այցելութիւն տալ ընկ. Ա. Սինկէբեանի, Hôpital Tenon, Salle Montiny:

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐ Տիկնանց Միութ. Փարթ տ'Իթալիի մասնաճիւղը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր անդամները վաղը Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Պ. Յովհաննէսեանի սրահին մէջ 13, Րիւ Փիէր Քիւրի, Քրէմլին-Պիսէթրը: Օրակարգ.— Նոր վարչութեան ընտրութիւն: Ներկաներու մեծամասնութիւն պիտի համարուի:

ՅՐ. Կ. Խաչի Ալֆորվիլի մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 4ին, Հայ Ակումբին մէջ: Ջեկոյց՝ Զ.րդ Պատգամաւորական ժողովի: Նոր վարչութեան ընտրութիւն: Բոլոր ընկերուհիներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է:

ԾԱԽՈՒ Է ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐԱՄ ԹԻՒՐԱՊԵԱՆԻ

Գին՝ 5 ֆրանք

կազմուած է մասնաւոր ցանկութեամբ ժողով մը այս գրքոյկին արդիւնքը եւ ուրիշ նուէրներ պիտի յատկացնէ ծանօթ գործիչին բժշկութեան:

Հասցէ.— M. Aram Turabian, 38 rue de Bellefond, Paris (9e)

Le Gérant: H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN) 17, Rue Damesme, PARIS (13e)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : Sch. Missakian

Rédaction & Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15-70

(ԵՐԹԵԼԻԿ ՀԱՄԱՐ Metro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՑ	ՅՈՒՍՍԵԱՑ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Ջուխոսլաւիա, Իտալիա	250 »	130 »	—
Ամերիկա	200 »	100 »	—
Ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՇԱԲԱԹ
30
ՅՈՒՆԻՍ
SAMEDI
30 Juin
1934

10 ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2535

Ամբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՋԱԽԵՐՈՒ ՄԻԱՑԵԱԼ ՁԱԿԱՏԸ

Այս միջոցին, մեր աչքերուն առջեւ ձեւ ու մարմին կ'առնէ չատ կարեւոր ձեռնարկ մը,— ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ՀԱ – ՄԱՁՆԱՎԱՐՆԵՐՈՒ ՄԻԱՑԵԱԼ ՁԱԿԱՏԸ։

Այս ալ մէկ տրամաբանական հետեւանքն է 1934 փետր. 6ի խռովութիւններէն մինչեւ այսօր տեղի ունեցած դէպքերու եւ խմորումներու, որոնց վերլուծումը կատարած ենք օրը օրին։

Երկու հոսանքներուն պաշտօնական օրկանները, «Փոփիւլէր» եւ «Իւմանիթէ», առենէ մը ի վեր լեզի – անուշ խօսքեր կը փոխանակէին, մատնանշելով ֆաշական վտանգը եւ միացեալ ճակատ պահանջելով օրուան կառավարութեան դէմ։

Այս հրապարակային խօսակցութիւնները ու բանավէճերը այժմ հասած են որոշ եւ դրական եզրակացութեան մը, որ չափազանց պերճախօս է, իրրեւ ժամանակի նշան։

Անցեալ շաբթու, կարգ մը նամակներ փոխանակուեցան երկու հոսանքներու վարիչ մարմիններուն միջեւ, իսկ շաբաթներէ ի վեր ցոյցեր կը կատարուին միասնաբար։

Երէկ, ընկերվարական պաշտօնաթերթը կը հրատարակէր համաձայնաւոր կուսակցութեան վերջին նամակը՝ յունիս 25 թուականով, եւ ընկերվարական կուսակցութեան պատասխանը։

Իսկ «Իւմանիթէ», որ քանի մը օրէ ի վեր կ'աւետէ միացեալ ճակատին իրականացումը, հրատարակած էր խմբագրական մը — «Կատարեալ Համաձայնութիւն» — մարսել Քաշէնի ստորագրութեամբ, եւ իրենց ազդ. խորհրդաժողովին փակման ճառը (մաքրողջ մէկ էջ), միեւնոյն հարցին առթիւ։

Կ'արժէ ծանօթանալ եւ մէկուն եւ միւսին, քանի որ երկու կողմերն ալ խօսքէն գործի անցած են արդէն։

Կ'արժէ ծանօթանալ մանաւանդ անոր համար որ, խնդիրը ոչ միայն կապ ունի մեր ապրած երկրի ներքին խմորումներուն հետ, այլ եւ կրնայ լուրջ խորհրդածութեան եւ ներշնչման մղել մեզ, օրուան այս ժամուն։

Ահա երկու խոշոր ուժեր, որ 1920էն ի վեր կատաղի ճակատամարտի մը բռնուած էին, իրար բզքտելու աստիճան, եւ սակայն իրար կը դիմաւորեն կէս ճամբու վրայ, լեզու գտնելով գոնէ գործնական հարցերու մասին եւ անմիջական վտանգներու հան – դէպ։

Այս իրողութիւնը դաս մը չի՞ պարունակեր մեզի համար։ Չի՞ կրնար խելքի կանչել մեզ, աչքէն մինչեւ ճամբը։ Փարիզէն մինչեւ Երեւան...

×

Փոխանակուած նամակներէն կ'իմանանք որ Ֆրանսայի համաձայնաւոր կուսակցութիւնը առաջարկած է միասնաբար միթինկներ եւ ցոյցեր սարքելով.—

1. Պահանջել գերման բոլշեւիկ Թաէլմանի ազատումը։

2. Բողոքել վերջերս Ֆրանսայի մէջ կատարուած կարգ մը սպանութեանց եւ բանտարկութեանց դէմ։

3. Հանրագրութիւններ հաւաքել ամբողջ երկրին մէջ, ֆաշականութեան դէմ։

4. Հակաֆաշական ինքնապաշտպանութեան խմբակներ կազմել միասնաբար։

5. Միասնաբար բանաճառ մը ներկայացնել խորհրդարանին, պահանջելով ապահովել ժողովրդավար ազատութիւնները, սպառազինութեանց կրճատումը եւ ֆաշական կազմակերպութեանց լուծումը։

Ընկերվարական կուսակցութիւնը, իր երկար պատասխանին մէջ, ընդառաջ երթալու պատրաստակամութիւն յայտնելով, կը դնէ չարք մը նեղացուցիչ հարցեր եւ հարցումներ։

Նախ կը գանգատի թէ «Իւմանիթէ» չէ հրատարակած իրենց նամակը եւ չէ պատասխանած իրենց հարցումներուն։

Յետոյ կ'առաջարկէ «վերջնականապէս փակել եղբայրասպան պատերազմի շրջանը» եւ «բացարձակապէս դադրեցնել այն վէրպատուրական եւ անուանարկիչ բանավէճերը որոնք կը ձգտին վարկաբեկել և անպատուել պատասխանատու գործիչներ եւ կազմակերպութիւններ»։ (Այս առթիւ կը յիշէ բազմաթիւ փաստեր, «Քիւ իէ աիւ Բոլշեւիզմ» պարբերականէն)։

Մեւնոյն առեն, պատասխան – նամակը գոհունակութեամբ կ'արձանագրէ ու կ'արտայայտէ համաձայնաւոր երեսփոխան Ռամէթի վերջին ճառը՝ Երեսփ. Ժողովին մէջ, միացեալ ճակատի մասին, զայն դէմ դիմաց դնելով եղած անուանարկիչ հրապարակութեանց հետ։

Ընկերվարական կուսակցութիւնը հարցում մըն ալ կ'ուղղէ համաձայնաւոր Տորիոյի վարմանն առթիւ, դիտել տալով թէ ան յաջողութեամբ իրականացուցած էր միացեալ ճակատը՝ Սէն Տրնիի մէջ։

Եւ կ'եզրակացնէ.

— «Մենք այնքան կարեւորութիւն կուտանք մեր երկու կուսակցութեանց այս մերձեցման եւ զայն կարելի դարձնող պատասխանին որ, վճռած ենք Ազգային Խորհուրդ մը գումարել յուլիս 15ին, իբրեւ օրակարգ ունենալով միացեալ գործունէութեան հետ կապուած խնդիրները։ Ա՛ն է որ տիրաբար պիտի խորհրդակցի եւ վճռէ ձեր պատասխանին եւ ձեր տալիք լրացուցիչ տեղեկութիւններուն վրայ»։

Ինչպէս կը տեսնէք, ճամբան հարթուած է արդէն, երկու կողմէն ալ։ Մարսէլ Քաշէն իր խմբագրականին մէջ կ'իւրացնէ քանի մը նեղացուցիչ հարցերը, պատրաստակամութիւն յայտնելով փարատել թիւրիմացութիւններն ու դժուարութիւնները։

— «Մեր կուսակցութիւնը կ'ուզէ, իր բոլոր ուժով, իրականացնել միասնական գործունէութիւնը։ Երկրորդական պատճառները կամ պատրուակները չեն կրնար ձախողեցնել միացեալ ճակատը»։

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՂԵՒՈՆԴ ԱՐՔԵՊ.Ի ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴԱՏԸ

»»»··«««

ԻՆԸ ՀՈԳԻ ԿԸ ՎԿԱՅԵՆ ՄԷԿ ՕՐՈՒԱՆ ՄԷՋ

»»»··«««

Վկայ Կ. Զաւիկեան կը բռնուի ինչպէս ճանճը ոստայնի մէջ

—··—

ԿԸ ԿԱՐԴԱՑՈՒԻՆ ԼԷՅԼԷԿԵԱՆԻ ԵՒ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

(ԹՕՓԵՐՈՐԴ ՆԻՍՏ)

(ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ՅԱՌԱՋ»Ի)

ՆԻՒ ԵՈՐՔ, 18 յունիս.— Դատավարութեան ընթացքը այսօր դարձի թափ առաւ դէպի առաջ ինը վկաներու հարցաքննութեամբ։ Դատական կազմը լաւ տրամադրութեան մէջ կը գտնուէր շաբաթի եւ կիրակիի հանգստեան օրերէն հաք։ Դատախազ Պ. Ալ. Քամինսկի ժամը 10.20ին զատարան հանելով, խոչակահար վկան Պ. Կարապետ Զաւիկեան ժամը 10.25ին նստաւ վկայի աթոռին վրայ, ենթարկուելու պաշտպան փաստաբան Պ. Շերիսընի հարցաքննութեան, թարգմանի միջոցաւ եւ գրաւոր, քանի որ Պ. վկային խոչակը եւ ձայնական լարերը հիւանդ՝ չէն գործեր։

ՓԱՍՏԱԲԱՆԸ ԵՒ ՎԿԱՆ

ՀԱՐՑՈՒՄ.— Ուրբաթի վկայութեանդ առեն ըսի՞ր թէ Երկրախեանն ու Մօզեանը ոստիկանին յանձնեցիր եկեղեցիէն դուրս։ = Այո, ոստիկանին յանձնեցի։

— Ոստիկանը ձգե՞ց որ անոնք երթան։ = Չեմ դիտեր։ Ես եկեղեցի մտայ։

— 1933 դեկտեմբեր 24ին ոստիկանատան մէջ ժամը 4.0.6.3.30ին ըրա՞ծ ես սա յայտարարութիւնը.— «Զորս հոգի փախան։ Երկու հոգի դուրս փախան։ Երկու հոգի բռնեցի եւ ոստիկանին յանձնեցի։ Երկու հոգի փախան, վասնզի ոստիկանը թողուց որ երթան»։ Ինչի՞ համար հարցումին այս պատասխանը տուիր՝ այն առեն։ Ըսէ այո կամ ոչ։ = Այո։

— Այդ երկու մարդիկը (որ կանգնեցնէ ամբաստանեալներէն Երկանեանը եւ Մօզեանը) ոստիկանի՞ն յանձնեցիր։ = Այո։

Հոս Պ. Շերիսըն կարգաց անցեալ ուրբաթ օր, 14 յունիս, վկայ Կար. Զաւիկեանի տուած վկայութիւնը դատարանին առջեւ հետեւեալ կերպով.—

— «Անդրէասեան եկեղեցիէն դուրս զարկա՞ւ քեզի եւ պատճառ եղա՞ւ որ Երկանեան եւ Մօզեան փախչին»։ Այս հարցումը ըրի՞ն քեզի հոս անցեալ ուրբաթ օր եւ պատասխան տուի՞ր։ = Այդ մարդը (Յովհ. Անդրէասեան) ինծի զարկաւ եւ հայհոյեց։

— Ուրբաթ օր այս վերի հարցումը եղա՞ւ եւ դուն պատասխանեցի՞ր թէ «Անդրէասեան զարկաւ քեզի եւ պատճառ եղաւ որ Երկանեան ու Մօզեան փախչին»։ Պատասխանէ Այո կամ ոչ։ = (Վկան չի կրնար այո կամ ոչ պատասխանել)։

— Այն օրը երկու հոգի՞ եւս բռնեցիր թէ միայն երկու հոգի բռնեցիր։ = Եկեղեցիին մէջ չորս յարձակողները փախան։

— Եկեղեցիին մէջ քանի՞ հոգի բռնեցիր։ = Երկու հոգի բռնեցի փողոցը։

— Ուրիշ երկու հոգի ալ բռնեցի՞ր։ = Ոչ։

— Թէ 3 եւ 4 ամբաստանեալները (Երկանեան եւ Մօզեան) բռնեցի՞ր։

Պ. վկան կը գրէ Թուղթի վրայ, բայց Թարգման Պ. Թէքքաքլեան չի կրնար կարդալ եւ որոշ պատասխան մը հանել անոր գրածէն եւ դատարանին կը բացատրէ այս պարագան։

— Թէ 3 եւ 4 ամբաստանեալները հո՞ն էին երբ Անդրէասեան զարկաւ քեզի եւ անոնք փախան։ = Ոստիկանին յանձնեցի։

— Ուրբաթ օր չըսի՞ր թէ «Անդրէասեան զարկաւ քեզի, որ չորս հոգին ազատ ձգես»։ = Այո։

Հոս վկան բռնուեցաւ ցանցի մը մէջ, ուրկէ չէր կրնար դուրս ելլել։ Ձրդնամաժամի մէջ էր, ինչպէս ճանճ մը որ բռնուած է սարդէն ու չի կրնար ազատիլ։ Պ. Շերիսըն յամառօրէն չարունակելով իր հարցաքննութիւնը.

— Ցունուար 15ին քեզի հարցում եղած է պաշտօնապէս թէ «1933 դեկտեմբեր 24ին Ս. Ծաչ եկեղեցւոյ մէջ ո՞ւր նստած էիր»։ Եւ դուն պատասխանած ես.« Նստարանին ձախ կողմը կանգնած էի, վերջին նստարանին եւեթ։ Ես նկատեցի որ Դուրեան սրբազան եւեւէն սկսեալ 6րդ նստարանը հասաւ։ Այդ առեն եղաւ յարձակումը»։ Այս պատասխանը տուի՞ր։

Վկան պատասխան կուտայ, բայց դատաւորը չընդունիր եւ կը պահանջէ «այո կամ ոչ» ըսել։ = Այո։

— Պարոն վկայ, դեկտեմբեր 24ին եւ յունուար 15ին յիշողութիւն ըրած չես քու յայտարարութեանդ մէջ դանակին եւ դանակին յարաբերական դիրքի մասին։ Այդ բանը մոռցա՞ծ ես թէ վերջը միտդ ինկաւ։

= Ինծի եղած հարցումներուն պատասխանած եմ։ Եթէ դանակի մասին հարցում եղած ըլլար, պիտի պատասխանէի՝ «այո»։

— Ցունուար 15ի յայտարարութեանդ մէջ սա հարցումը տրուած է քեզի։ «Եկեղեցիին մէջ ո՞ւր էր Մօզեանը»։ Եւ սա պատասխանը տուած ես.— « Ես տեսայ Մօզեանը 7րդ նստարանին վրայ, եղերքէն մէկ նիստ ներս՝ ձախ կողմը, յետոյ ան չարժեցաւ աջ եւ նստաւ նստարանին եղերքը, դէպի ներքանցքը։ Երբ Սրբազանը եկաւ, Մօզեան ցատկեց եւ Սրբազանին մազերը բռնեց»։ Այս հարցումը եղա՞ւ քեզի եւ այս պատասխանը տուի՞ր։

Կար. Զաւիկեան այս հարցումին թարգմանութիւնը լսելէ անմիջապէս հաք, ձեռքը գրպանը խօթեց եւ պատրաստ թուղթ մը հանեց իրրեւ պատասխան, սակայն Պ. Շերիսըն խստօրէն պահանջեց իսկոյն եւեթ տեղին վրայ գրաւոր պատասխան մը եւ ոչ թէ գրպանը պատրաստ պատասխանը։

— Թարգմանին հարցումները կրնա՞ս հասկնալ եւ պատասխանել։ = Այո։

— Քանի՞ տարի եղած ես Ամերիկա։ = Քսանըմէկ տարի։

— Անգլերէն կը հասկնա՞ս։ = Ոչ։

— Ցունուար 15ին քեզի հարցուած է.— « Զալըգեանը եկեղեցիին մէջ նըկատեցի՞ր»։ Պատասխանած ես.— «Զալըգեան եւեւէն ցատկեց եւ Սրբազանին սրունքներուն մէջ մտաւ »։ Արդ, Զալըգեան Սրբազանին դանակահար ըլլալէն վե՞րջը մտաւ թէ առաջ։ Այս հարցումին պատասխանէ։ = Յառնուրդի առեն մտաւ։

— Դարձեալ քեզի հարցում եղած է յունուար 15ին.— « Կրնա՞ս ըսել ուր էր Սարաֆեանը։ Դուն պատասխանած ես.— « Սարաֆեան նստած էր եւեւէն սկսելով 4րդ նստարանը, ձախ, ծայրի կողմը եւ ցատկեց Սրբազանին վրայ՝ եւեւէն անցնելէ հաք »։ Այս պատասխանը տուի՞ր։ = Այո։

— Ցունուար 15ին Պ. Քոհէն սա հարցումին բրած է.— « Կրնա՞ս ըսել թէ Երկանեանը ուր տեսար »։ Պատասխաներ ես.— « Երկանեանը նկատեցի եկեղեցւոյ ձախ կողմը։ Ցետոյ տեսայ ցատկելը Սրբազանին վրայ եւ անոր չարթայգաղ վար նետելը »։ Այս պատասխանը տուի՞ր։ = Այո։

— Կը ճանչնա՞ս Տօքթ. Աբգարեանը։ = Այո։

— Կը ճանչնա՞ս Ժիրայր Աբիկեանը, = Ոչ։

— Տօքթ. Աբգարեանին ըսած չի՞ս թէ «Ինծի քան մը տեսած չես»։ = Չեմ ըսած չեմ։

— Ձմրան հանգստութեանդ համար Դուրեան Կոմիտէին հաշուոյն տեղ մը դրկուեցա՞ր։ = Ոչ։ (Եւ վկան գրեց Թուղթի վրայ)։— Տօքթէօրը դրկեց, դրամական խոստում։

Այդ կէսին դատախազ Պ. Քամինսկի միջամտեց եւ ըսաւ Պ. Շերիսընի թէ վկան « պարզ մարդ մըն է »։ Պ. Շերիսըն.— « Պա՞րզ »։

— Պարոն վկայ, կ'ուզեմ գիտնալ թէ Դուրեան Կոմիտէի կողմէ որ եւ է դրամ վճարեցի՞ն քեզի, երբ արձակուրդի գացիր։

Վկան բաներ մը կը գրէ, բայց պաշտպան փաստաբանին պահանջով փաստաբան Մեղրունի եւ գաղտնի ոստիկան Իսքէնտէրեան Թարգման Պ. Թէքքաքլեանի մօտ գացին յատկապէս ուսուցչուհւոյ համար վկային վերյիշեցնել յայտարարութիւնը « դրամական խոստում »ի մասին։ Պ. Թարգմանը կը դժուարանար վկային դրածները Թարգմանել՝ անորոշութեան պատճառաւ։

— Պարոն վկայ, քու հիւանդանոցի ծախքերուդ համար Դուրեան Կոմիտէին կողմէ որ եւ է վճարում եղա՞ծ է։

— Ես իմ պարտքերս կը վճարեմ։ Ու ի՞նչ պիզնիզ է որ (Ու ի՞նչ գործ է)։ Ինծի՞։

Պ. ՇԵՐԻՍԸՆ.— Այսչա՞փ...

ԴԱՏԱՒՈՐԸ ԵՒ ՎԿԱՆ

Պ. Քամինսկի բնականաբար ուզեց վերյարդարել վկային յայտարարութիւնները եւ հարցուց.

— Այս երկուքը (Մօզեան եւ Երկանեան) ոստիկանին յանձնեցի՞ր դեկտեմբեր 24ին։ = Այո։

— Այս երկու մարդիկը ոստիկանին յանձնելէ հաք տեսա՞ր որ ազատ կ'երթան։ = Ոչ։

— Դեկտեմբեր 24ի օրուան դանակի մասին Պ. Շերիսըն քանի մը բոպէ առաջ հարցում ըրաւ քեզի, կը յիշե՞ս։ = Եթէ հարցում ըրած է, պատասխանած եմ։

— Կը յիշե՞ս որ յունուար 15էն առաջ, յունուար 12ին, Կրէնտ ձիւրիի առջեւ Պ. Քոհն սա հարցումը ուղղած է եւ դուն սա պատասխանը տուած ես.— «Լէյլէկեան ի՞նչ ըրաւ։ = Գլուխը ծռած խոչը պիտի համբուրէր, Լէյլէկեան աջ ձեռքը Սրբազանին ատամոքին դէմ դրաւ »։ Այսպէս պատասխանա՞ծ ես։ = Այո։

— Ինչ որ տեսած ես, քարէկոչին վրայ նշանակած ես, չէ՞։ = Այո։

— Դուն տեսա՞ր որ Լէյլէկեանը իր աջ ձեռքը քանի մը անգամ ետ - առաջ ծռեց։

= Դանակը մխեց։

Քանի՞ անգամ Լէյլէկեան իր աջ ձեռքը Սրբազանին տարաւ։ = Մէկ անգամ։

— Այս հարցումները եղա՞ն քեզի յունուար 12ին եւ ասոնք ըսի՞ր Կրէնտ ձիւրիին առջեւ։ = Այո։

ՇԵՐԻՍԸՆ ԵՒ ԹԻՒՋԱԿԱՀԱՐ ՎԿԱՆ ՎԵՐՋԻՆ ԱՆԳԱՄ

— Դուն տեսա՞ր Լէյլէկեանի դանակը հանելը Թեզանիքէն։ = Ետեւայ պողպատը։

— Դանակին ո՞ր մասը տեսար։ = Պողպատը տեսայ։

Պ. Քամինսկի ուզեց նորոգել վկային հակասութիւնը եւ ցոյց տուաւ Դուրեան Սրբազանը սպաննող դանակին պողպատը թէ վկան այդ մասը տեսեր է։ Այդ պահուն ունկնդիրը հայ կիներէն ամանք հեկեկացին, բայց իսկոյն ազդարարութիւն եղաւ իրենց։ Այսպէս խոչակահար Պ. վկան հակասութիւն եւ ձեռքէ ձեռք հարցաքննուելէ հաք, իյաւ աթոռէն։ Ամէնէն երկար հարցաքննուած վկան եղաւ Պ. Կ. Զաւիկեան։

ԲՈՒՐՎԱՌԱՐԱԿԻՐ ՆՇԱՆ ՄԻՆԱՍԵԱՆԻ ՎԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Այս պարոնը տուաւ հետեւեալ վկայութիւնը, պատասխանելով Պ. Քամինսկիի հարցումներուն։

— «1933 դեկտեմբեր 24ին եկեղեցին էի։ Բուրվառ կը ծխէի Թափօրին

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ

Մատթէոս - Տրդատ Զարիփեանց ծրնած է Պոլիս։ Ամբողջ մանկութիւնը անցուցած է Սկիւտար։

Զարիփեան բացառիկ հակում ցոյց տուած է դէպի գիտութիւնը, ուսուցչութիւնը եւ մարմնակրթանքը։ **1912—13**ի հայկական Ոդիմպիականներուն շահած է բազմաթիւ առաջնութիւններ եւ մրցանիշներ։ **1913**ին աւարտած է Պէրպէրեան վարժարանը։ 1913 - 14ի շրջանին շատ երիտասարդ՝ մեկնած է Ատանա իբրեւ անգլերէնի ուսուցիչ Ազգային վարժարանին։

1915ին ուրիշ մտաւորական հայ երիտասարդներու հետ, եղած է պահեստի ենթասպայ։ 1918ին մեկնած է Անատոլու, իբրեւ կամաւոր թարգման անգլիացի սպայի մը որբահաւաքի եւ հայկականվիլայէթներու շուրջ տեղեկագիր պատրաստելու պաշտօնով։

1920ին եղած է ուսուցիչ Պէրպէրեան վարժարանին՝ անգլերէնի եւ մարզանքի։ Մեռաւ 1924 ապրիլ 9ին, Մեծ Կղզի։

ՎԱՂԱՄԵՌԻԿ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾ

ՄԱՏԹԷՈՍ ԶԱՐԻՓԵԱՆ

(1894 — 1924)

որուն մահուան տասնամեակը կը տօնուի այսօր, (տես Գ. եւ Դ. էջ)։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Ի ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՄԻՏՔԸ ՄԱՐՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՀԱՆԴԻՍԱՆԱՅ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ ՀԱՐՑԵՐՈՒ ՇՈՒՐՋ

Հայկական Սովետական գրականութիւնը ներկայ ժամանակաշրջանում ապրում է իր զարգացման ամենաբուռն ու ամենաբեղուն շրջանը։ Ամբողջ Հայաստանի աշխատաւոր ժողովուրդը, նրա առաջադէմ մտաւորականութիւնը, նրա գրողները ոգեւորուած են Կոմունիստական Կուսակցութեան եւ Սովետական Կառավարութեան ուղիներով, որոնք ցոյց են տուել ամբողջ աշխարհին, թէ ինչպէս պէտք է կառուցել նոր, սոցիալիստական հասարակարգ։

Հայ գրողները, ինչպէս եւ Սովետական Միութեան բոլոր գրողները, ոգեւորուած են Կոմունիստական Կուսակցութեան եւ Սովետական Կառավարութեան հոգատարութեամբ։ Նրանք ոգեւորուած են Ստալինեան Սահմանադրութեամբ, որ ամրագրեց սոցիալիստական նոր հասարակարգի յաղթանակը։ Նրանք ոգեւորուած են Ստալինեան հինգերորդ պետական պլանով, որ ամրագրեց սոցիալիստական տնտեսութեան հետագայ զարգացման ուղիները։

Հայ գրողները ոգեւորուած են Ստալինեան ազգային քաղաքականութեամբ, որ ամրագրեց ազգային հարցի լուծումը։ Նրանք ոգեւորուած են Ստալինեան ազգային քաղաքականութեան ուղիներով, որոնք ցոյց են տուել ամբողջ աշխարհին, թէ ինչպէս պէտք է լուծել ազգային հարցը

ԴԱՐՁ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԵՐԻՑ Ս. ՋԱՐԻՖՅԱՆԻՆ
(ԻՐ ՄԱՀՎԱՆ ՏԱՐՎԱՆԻՑԻ ԱՌԹԻՒ)

Ս. Ջարիֆեան — Մայոր, յաջորդ յիշատակներուն մէջ տեսանք զայն իբրեւ հրամանատար Ալաշկերտի գունդին, որ Մուշի կռիւներուն ալ մաս կազմեց։ Ան ինքզինքը ցոյց տուաւ իբրեւ ազգասէր եւ ազատամարտ հոգի մը։ Ջարիֆեան ծնած է Ալաշկերտ, 1880ին։ Ուսանած է Էջմիածնի ճեմարանին մէջ։ Ունի նաեւ զինուորական կրթութիւն մը։ Ան ծառայած է ռուսական բանակ

մէջ, երեսս դարձուցած դէպի Սրբազանը։ 8 — 10 ոտք հեռու էի։ Կը քալէի երեսս դարձուցած կողմին հակառակ։ միայն երբեմն կողմնակի կը դառնայի դէպի խորանը, եռեւս տեսնելու համար։ Լսեցի աղմուկ մը եւ ծնծղայի խորտակում մը։ Այդ աղմուկի առեն դէմքս դէպի խորան կը նայէր։ Ցուզուեցայ։ Երբ դարձայ, տեղս պահեցի։ Ներքնցքին մէջ տեսայ խնուած ժողովուրդ։ Ո եւ է անձ չտեսայ աղմուկէն ետք։ Քալեցի դէպի Սրբազանը։ Գլուխը ծռած մարդ մը տեսայ կորաքամակ։ Բռնեցի։ Լէյլէկեանն էր։ Դանակը տեսայ այդ մարդուն մօտ։ Դանակը վերցուցի, երգեհոնին (օրկ) քովը նստարանին վրայ դրի։ (Պ. Քամինակի ցոյց տուաւ դանակը, զոր վկան ստուգեց իբր նոյն այն դանակը)։

ՓԱՍՏԱԲԱՆԸ ԵՒ ՎԿԱՆ

Պաշտպան վաստաբանը սկսաւ հարցումները։

— Դուն խո՞ւնկ կը ծխէիր։ = Այո։ — Թափօրին մէջ քանի՞ հոգի կար։ = 12 — 14 հոգի։

— Դուն թափօրին առջեւէ՞ն կ'երթայիր։ = Այո։

— Քու եռեւդ կամ առջեւդ երգչախումբէն ո եւ է մէկը կա՞ր։ = Իմ եւ Սրբազանին միջեւ թափօրի առեն կային երգչախումբէն օրիորդներ եւ պաններ եւ եպիսկոպոսը։

— Քու եւ Արքեպիսկոպոսին միջեւ քանի՞ դոյզ - կարգ մարդիկ կային։ = 6 — 7 կարգ։

— Երբ յուզումը լսեցիր, դէմքդ ո՞ր կողմն էր։ = Խորանին կողմը։

— Երբ աղմուկ - յուզումը լսեցիր ու դարձար, քանի՞ հոգի տեսար։ = Բացմաթիւ մարդիկ փութալով խառնուրդ կային։

— Ի՞նչ ըրիր բուրվառը այդ առեն եւ ի՞նչ ըրիր։ = Աղջիկներէն մէկուն տուի։ Ցետոյ ճեղքեցի կարգերը եւ երբ տեսայ դանակը, առի զայն, մինչ կուբը դեռ կը չարունակուէր։

— Դուն կուխին մէջ մտա՞ր։ = Դանակը երգեհոնին քով դնելէս ետքը մըտայ կուխին մէջ։

— Դեկտեմբեր 24ին երբ ոստիկանատուն գացիր, իրիկունը ժամը 7ին ըսի՞ր թէ դանակը գտար եւ թէ այդ դանակը Լէյլէկեանինն էր։ = Դանակը գտնելս չըսի ոստիկանութեան։

— Ոստիկանատան մէջ ուրիշ Հայեր կայի՞ն։ = Ոչ։ — Լէյլէկեան հո՞ն էր։ = Այո։

— Ո եւ է մարդ եկա՞ւ ձեր տունը այդ թուականէն ետք։ = Չեմ դիտեր։

Պ. Շերխտըն կարդաց Պ. Նշան Մինասեանի յայտարարութիւնը դեկտեմբեր 26ին չրջանային դատախազի գրասենեակին մէջ, ուր բսած է ի միջի այլոց։

— «Կուխին մէջ տեսայ Մատթ. Լէյլէկեանը։ Չալըդեան նստարանին մէջ նստած էր։ Չտեսայ այս վերջնոյն գործելը։ Միայն տեսայ որ Լէյլէկեանը կը քաչէին»։

— Երբ ըրիր այս յայտարարութիւնը, չյիշեցի՞ր դանակը։ Արդեօք չհարցուցի՞ն։ Այն առեն դժուարութիւն չունէիր ըսելու։ Ցետոյ երբ շատ խօսակցութիւններ եղան, միտքդ ինկա՞ւ որ ուրիշ բաներ ալ տեսար։ = Երբեմն։

— Տեսա՞ր Լէյլէկեանը որ բան մը ընէր Սրբազանին։

= Ոչ։ Միայն տեսայ որ մարդիկ կը քաչէին Լէյլէկեանը։

— Այսպիսի պատահական մը չսուի՞ր չրջանային դատախազին։ = Ես չըսի քաչել, այլ ըսի ծեծել։

— Կ'ուզե՞ս որ այդ բառը պաշտօնապէս փոխուի «ծեծել»ի։ = Այո։

— Դանակը ուրկէ՞ վերցուցիր։ = Լէյլէկեանի ոտքերուն տակէն, երբ ան կը ծեծուէր։

— Ասիկա ըսի՞ր դեկտեմբեր 24ին։ = Այո։

— Դուն ըսի՞ր կրէնա ձիւրիին առջեւ դանակը տեսար Լէյլէկեանի ոտքերուն տակ, երբ կուխը տեղի կ'ունենար։ = Այո։

ՈՍՏԻԿԱՆ ՁԵՑԱԲԼՊԱՏՆԵԻ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

Պ. Քամինակի այնուհետեւ կանչեց ոստիկան Ձէյքըպսընը, որ տուաւ սա կարճ վկայութիւնը։

— «1933 դեկտեմբեր 24ին Ս. Խաչ Հայոց եկեղեցին գացի։ Կը պատկանի Նիմ Թիւ 24 ոստիկանատան։ Հայոց եկեղեցիին մէջ տեսայ Նշան Մինասեանը։ Խօսեցայ հետը։ Տեսայ դանակը խորանին առջեւ։ Առի տարի սենեակ եւ տուի գաղտնի ոստիկանին»։

ՈՍՏԻԿԱՆ ԶԱՐԼԸԶ ԵՈՒՊԼԱՔԷԻ

(Դժուար եղաւ անունը առնել) ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

Այս վկան բսաւ։— «Պահակ էի Հայոց եկեղեցիին մօտ դեկտեմբեր 24ին։ Ներս մտայ։ Կռիւ կար։ Կը ծեծէին Լէյլէկեանը։ Բռնեցի։ Զայն տարի փոքր սենեակը։ Պահակ կեցայ մօտը մինչեւ որ եկաւ գաղտնի ոստիկանը»։

ՎԱՂՈՒԱՆ ԹԻՒՈՎ՝ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԱՅՍ ՆԻՍՏԻՆ·—

Մ. Լէյլէկեանի, Նշան Սարգիսեանի եւ միւսներու յայտարարութիւնները

ՕՐՈՒԱՆ ԼՈՒՐԵՐԸ

Պատուոյ լեգէոն երեսփոխան ընկեր Մովսէս Տ. Գալուստեանի

Ցունիս 21ին, Սուրիոյ մարզպան կոմս տը Մարթէլ հացկերոյթ մը տուած է Պէյրութի մայրիներու ապարանքին մէջ, ի պատիւ Անտիոքի երեսփոխան ընկեր Մովսէս Տ. Գալուստեանի։ Հրաւիրուած էր նաեւ Հալէպի երեսփոխան ընկեր Հրաչ Փափազեան։ Ճաշէն վերջ, մարզպանը գնահատելով Պ. Տէր Գալուստեանի մատուցած ծառայութիւնները, յանուն Ֆրանսայի հանրապետութեան նախագահին անոր յանձնած է Պատուոյ Լեգէոնի պատուանշանը։ Ընկեր Մովսէս վերջերս Սուրիոյ հանրապետութեան նախագահին ձեռքով ստացած էր նաեւ սուրիական արժանիքի պատուանշանը։

Մեր խնդակցութիւնները։ (Այս առթիւ կարդալ նաեւ Գ. էջ, մարզպանի Հալէպի պատուիրակին այցելութիւնը ընկեր Հրաչ Փափազեանի)։

Մեծ հրդեհ Պոլսոյ մէջ (Պէյկրաչ)

Պոլսեցի Թայմզի կը հեռագրեն յունիս 27 թուականով·—

Հրդեհ մը փճացուց Պէյքթաչի մէկ մասը։ Իբր 300 բնակիչներ անպատսպար կը մնան։ Կ'ըսուի թէ չորս հոգի մեռած են բոցերուն մէջ։

Պուլկարիա կ'արգիլէ արմտիքի արտածումը

Այս տարուան հունձքը ճախողած ըլլալով, պուլկարական կառավարութիւնը արգիլեց արմտիքի եւ ուրիշ բերքերու արտածումը։ Այս կարգադրութեան հետեւանքով ուելի կը ծանրանայ առեւտրական տագնապը։

ՀԱՐԿԱՑԻՆ ԲԱՐԵՓՈԽՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ

ՖՐԱՆՍԱ 128 ՏԵՍԱԿ ՏՈՒՐՔ ՈՒՆԻ...

Երեսփ. ժողովը երկար նիստեր գումարեց առջի օր եւ երէկ, վերջացնելու համար հարկային բարեփոխման օրինագծին քննութիւնը։

Առջի օրուան նիստին մէջ, ընկերվարականները առանձին ծրագիր մը ներկայացուցին, որ մերժուեցաւ 175ի դէմ 392 ձայնով։ Այս ծրագիրը պաշտպանեց Պ. Վէննան Օրիօլ, փայլուն ճառով մը, բայց անօգուտ։ Երկար ճառեր խօսեցան նաեւ եւմտական նախարարը եւ եւմտական յանձնաժողովին տեղեկաբերը։ Ցետոյ արագօրէն քուէարկուեցան յօդուածները։

Նոր ծրագրին գլխաւոր նպատակն է ուելի պարզ ձեւի մը վերածել հարկային դրութիւնը, որ չափազանց մանուածապատ է։ Այսպէս, պետութիւնը իր եկամուտները կը առնայ 128 տեսակ տարբեր տուրքերէ։ Այս 128 տեսակներէն 48ը կ'արտադրեն տարեկան 39 միլիառ ֆրանք, իսկ մնացեալը 80ը՝ միայն 1,500,000։ Միեւնոյն նիւթը յաճախ քանի մը տեսակ տուրքի կ'ենթարկուի, եւ միեւնոյն տուրքը կը գանձուի զանազան սակերով։ Այսպէս, ալքոլէն տուրք կը գանձուի երեք տարբեր գլուխներու տակ, երեքն ալ տարբեր սակերով։ Թատրոնները կը վճարեն հարիւրին 2, երգեցիկ սրճարանները՝ հարիւրին տասը, նպաստընկալ նուագահանդէսներէն կը գանձուի հարիւրին 2 եւ կէս, միւսներէն՝ հարիւրին 8, կոմիսարտի մրցումներէն՝ հարիւրին 7 եւ կէս, համաձայն նստարանի դիրքին, ըմբշամարտ եւ ցլամարտ՝ հարիւրին 30 եւն.։

Միւս կողմէ, օրէնքը աւելի քան 400 մասնաւոր բացառութիւններ կամ կրճատումներ կը տրամադրէ։ Պաշտօնական վիճակագրութեան մը համաձայն, Ֆրանսայի մէջ մարդ գլուխ 130 ֆրանք կ'իյնար պատերազմէն առաջ (այսօրուան դնով 650 ֆրանք), իսկ այժմ 1500 ֆրանք կ'իյնայ։

Նոր ծրագրով, կառավարութիւնը կը ջնջէ կարգ մը տուրքեր եւ կը կրճատէ ուրիշներ, ինչ որ երկու միլիոն պիտի պակսեցնէ եկամուտները։ Բայց, ուրիշ տուրքեր աւելցնելով, կը յուսայ գանձել 600 միլիոն ֆրանք, իսկ խնայողութիւնները եւ խարդախութիւնները խափանելով՝ 1,300,000,000 ֆրանք։

Կառավարութիւնը անցեալ վեհաժուռին յայտարարեց թէ հաւասարակշռուած է եւմտացոյցը։ Բայց անկէ ի վեր երեւան եկաւ որ տակաւին 1,500,000,000 ֆրանքի բաց մը կայ։ Հրամանագիրներով չորս միլիառ զեղչուեցան ծախքերը, բայց 1935ին երկու միլիառի նոր բաց մը պիտի գոյանայ։

⁂ Վիճաբանութեանց ընթացքին, ազգայնական երեսփոխան Փօլ Ռէյնօ, որ աջ թեւի ամէնէն հեղինակաւոր դէմքն է Թատիոյէն յետոյ, առաջարկեց կտրել ֆրանքին գինը, որպէսզի Ֆրանսան կարենայ դիմանալ։ Եւմտական նախարարը ընդդիմացաւ այս առաջարկին, թուելով անոր անպատեհութիւնները։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ԽԻՍՏ ԱԶԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ

Գերմանիոյ արտաքին պարտքերու վճարման յետաձգումը զայրացուցած է Մ. Նահանգներու կառավարութիւնը։ Արտաքին նախարար Պ. Հըլ յունիս 28ին ծանուցագիր մը ուղղելով Պերլին, կ'ըսէ թէ Գերմանիա իր ոսկիի պահեստը վերագինման յատկացուցած, վստահութիւնը խախտած եւ վերակազմութեան ու տնտեսական գործակցութեան ճիգերը ամլութեան դատապարտած է։ Ծանուցագիրը կը յիշեցնէ Գերմանիոյ պարտականութիւնները եւ կացութեան ծանրութիւնը, անուղղամտութիւն վերագրելով։

ԱՅՍ ԱՄԱՌ ՔԱՐԻՒԸԼԸ ՊԻՏԻ ՀՈՍԻ ՏՐԻՊՈԼԻՍ

Իրաքէն Պէյրութ հասած բարիւղի ընկերութեան պատասխանատու երկրաչափներէն երեք հոգի։ Համաձայն անոնց տուած տեղեկութեանց, վերջաւորելու վրայ են աշխատանքները եւ այս ամրան վերջերը բարիւղը կը սկսի հոսիլ Տրիպոլսոյ նաւահանգիստը։ Ճամբու երկայնքին, խողովակներու վրայ կառուցուած շէնքերը՝ պահակներու համար, արդէն աւարտած են եւ լմնցած է տեղատրումը նաւթամուղ մեքենաներու։

Պ. Գարեգին Դերձակեան, Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Սրապեան (Ֆիլատէլֆիա), Տէր եւ Տիկին Յ. Թաքիկեան եւ զաւակուիք (Ռէտինկ), Տէր եւ Տիկին Գ. Սիրունեան (Ֆիլատէլֆիա), Պ. Կ. Սրապ, Այրի Տիկին Հ. Պէյլէրեան (Ամերիկա), Տէր եւ Տիկին Հայրօ Ապաճեան (Նիս), Այրի Տիկին Ո. Ապաճեան եւ զաւակը, Տէր եւ Տիկին Ս. Աբրահամեան եւ զաւակը, Տէր եւ Տիկին Հ. Սրապեան եւ զաւակուիք, Տէր եւ Տիկին Լ. Պապեան եւ զաւակուիք, Տէր եւ Տիկին Ա. Կարվէցեան եւ զաւակուիք, Տէր եւ Տիկին Ա. Վարդանեան, Տէր եւ Տիկին Պ. Գասպարեան եւ զաւակը (Պոլիս), Տէր եւ Տիկին Տիգրան Գուզունեան (Ամերիկա), Տէր եւ Տիկին Ա. Գավաֆեան եւ զաւակուիք, Տէր եւ Տիկին Ալեքսանդր Համամճեան (Պոլիս), Տէր եւ Տիկին Արմենակ Համամճեան (Պոլիս), Տէր եւ Տիկին Արտաշ Դերձակեան եւ զաւակը, Այրի Տիկին Մարգուհի Մուրատեան (Պապ), ինչպէս նաեւ Տօնիկեան, Գասնիկեան, Ցովհաննիսեան ընտանիքները ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն իրենց սիրելի կնոջ, զաւկին, քրոջ, քրոջ աղջկան, մօրաքրոջ եւ հօրաքրոջ աղջկան, հօրեղբօր աղջկան եւ հարսին

ՏԻԿԻՆ ՍԻՐՎԱՐԴ Գ. ԴԵՐՁԱԿԵԱՆԻ

(Ծնեալ Գ. Սրապեան)

դառնադէտ մահը՝ դժնդակ ծննդաբերութեան մը հետեւանքով։

Յուղարկաւորութեան օրն ու ժամը վաղուան թիւով։

Հ. Յ. Դ.

ՓԱՐԻԶԻ «ԵԳԻՊՏԱՑԻ» ԿՈՄԻՏԷՆ ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի բոլոր ընկերները յառաջիկայ երեքշաբթի երեկոյ ժամը 8.30ին, Au Clair de Lune սրճարանի վերնայարկը։

Օրակարգ՝ Շրջանային Ժողովի օրակարգերու ճնշութիւն։

«ՎԱՐԴԱՆ» ենթակոմիտէն ընդհանուր ժողովի կը հրաւիրէ Առնուվիլ — Սարսէլ - Կուպէվուայի ընկերները այսօր երեկոյ, ժամը 8 եւ կէսին, ընկ. Յովհ. Պալէնցեանի բնակարանին մէջ, Առնուվիլ։

ՌՈՍՏՈՄ խումբի ժողովը վաղը կիրակի առաւօտ ժամը 9ին, 131, Fg. du Temple-ի հաւաքավայրը։

ԻՍԻ Լէ ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ Զաւարեան կոմիտէի ընդհանուր ժողովը այսօր երեկոյ ժամը 9ին Ակումբին մէջ։ Օրակարգ՝ Շրջանային ժողովի օրակարգ։

ՄԱՐՍԷՅԻ Ռոստոմ ենթակոմիտէի ընդհ. ընկերական ժողովը՝ այսօր շաբաթ երեկոյ ժամը 8 եւ կէսին, սովորական հաւաքատեղին։ Կարեւոր օրակարգ։

Վալանսի «Քրիստափոր» ենթակոմիտէի, Ռոմանի «Անդրանիկ» եւ Սէն Ժիւլիէնի «Վրէժ» խումբերու ինկերական խառն ժողովը տեղի կ'ունենայ այսօր կիրակի առաւօտ ժամը 8.30ին որոշուած վայրը։ Ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է։

ՄԱՐՍԷՅԻ Իշխան ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին, սովորական հաւաքատեղին։ Խիստ կարեւոր օրակարգ։

ՍԼԻՆ ԺԻՐՈՄԻ (Մարսէյլ) Վրէժ խումբը ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները այս երկուշաբթի երեկոյ ժամը 9ին ծանօթ հաւաքատեղին։ Կարեւոր օրակարգ։

ՊՈՒԼՎԱՐ ՕՏՏՕԻ (Մարսէյլ) Վռամեան ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր չորս խումբերը վաղը կիրակի երեկոյ ժամը 6ին ծանօթ հաւաքատեղին։ Կարեւոր օրակարգ։

ՄԱՐՍԷՅԻ «Ատօ» խումբի դաստիարակական ժողովը վաղը կիրակի առաւօտ ժամը 9.30ին սովորական հաւաքատեղին։ Կը դասախօսէ ընկեր Ս. Միլտոնեան։

ՍԳԱՀԱՆԴԷՍ

Իզմիրի առաջնորդ Գանգուցեալ ՄՏԵՓԱՆՈՍԱՐՔ. ՅՈՎԱԿԻՄԵԱՆի ժաժուան առթիւ։ կազմակերպուած իզմիրցիներու իրերազնուութեան Լարնին կողմէ, վաղը կիրակի առաւօտ Լիոնի Ս. Աստուածածնայ մատրան մէջ, ուր մասնաւոր արարողութիւն պիտի կատարուի ի յարգանս բազմերախտ հովուապետին։ կը հրաւիրուին Լիոն եւ շրջանները բնակող Հայրենակիցները եւ իր յիշատակը յարգող բոլոր Հայրենակիցները։

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ «ՎԱՄՄԵԱՆ» ԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ

ՅՈՒԼԻՍ 8ԻՆ, ՄԷՕՏՕՆԻ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ

Նկատի ունենալ այդ Թուականը։

ՅԻՇԱՏԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՎԱՂԱՄԵՌ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾ

ՄԱՏԹԷՈՍ ՋԱՐԻՔԵԱՆԻ

Իր մահուան տասնամեակին առթիւ

Նախաձեռնութեամբ Պէրպէրեան Նախկին Սաներու եւ Հովանաւորութեամբ Հայ Գրական Ակումբին, Հայ Գրողներու Միութեան և Սիփան երգչախումբին

Այսօր Շաբ. երեկոյ ժամը 8.30ին Maison Mutualité-ի H սրահին մէջ

24 rue St. Victor Paris (5)· մէթրօ՝ Maubert-Mutualité

կը նախագահէ՝ Պ. ԵՐ. ՏԷՐ ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

կը խօսին՝ Պ. Պ. Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ, ՄԿՐ. ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ եւ Ս. ՈՍԿԵԱՆ

երգ, նուագ եւ արտասանութիւն։

Ծախքերու մասնակցութեան համար 2 ֆրանք։

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած՝ ՖՐ. Կ. ԽԱԶԻ ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ Մ. ՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ ՎԱՂՐ ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍ ՕՐԷ ՎԵՐՋ ՄԷՕՏՕՆԻ ԱՆՏԱՌԻՆ ՊԱՂ ԱՂԲԻԻՐԻՆ ՄՕՏ

Գեղարուեստական խնամեալ բաժին։ երգ, պար, արտասանութիւն։

Ձոխ պիւֆէ (Արեւել. կերակուրներ պատրաստուած անդամուհիներու կողմէ)

կը խօսի՝ Տիկին Տ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Կ. Խաչի պարգեւաբաշխութիւնը տեղի կ'ունենայ դաշտահանդէսին մէջ

Հաղորդակ. միջոցներ.— Առնել 23 եւ 32 թիւ հանրակառքերը եւ իջնել Ֆէրմ մը Մաւլէոյ Էնվալիտէն շոգեկառք առնել եւ իջնել Մէօտոն։

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած ՖՐ. Կ. ԽԱԶԻ ՏԻՍԻՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

Վաղը կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 1էն մինչեւ իրիկուն

Հանրաճանաչ «ՊԱՂ ԱՂԲԻԻՐ»ին մօտ

Գեղարուեստական ճոխ եւ խնամեալ բաժին։ Կը մասնակցին Պ. Գրուքճեան եւ կարմիր թաչի փոքրիկները։

Կը խօսի Պ. ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ

Ձոխ պիւֆէ՝ դիւրամատչելի գիներով։

Դաշտահանդէս Վիէնի մէջ

ԶԱՓ. ՈՐԲԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

Վաղը կիրակի, առտուան ժամը 8էն մինչեւ երեկոյ ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ՎԱՃԱՐ

ԵՐԳԱՀԱՆԴԷՍ

ՄԱՐԿՐԻՏ ԲԱԲԱՅԵԱՆԻ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐՈՒ

Այսօր Շաբ. կէս օրէ վերջ ժամը 4ին՝ 93, Bld. St. Michel, Paris (5)

Մուտք՝ ծախքերու մասնակցութեան համար 3 ֆրանք։

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Նախաձեռնութեամբ ԱՌՆՈՒՎԻԼԻ «ԱՐԱՐԱՏ» ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Վաղը կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2էն մինչեւ 9ը

Առնուվիլի Bois de Condosի անտառին մէջ

ի նպաստ ցեղոյն *ԴՊՐՈՑ - ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶԻՆ*

Գեղարուեստական ճոխ բաժին՝ սիրայօժար մասնակցութեամբ Թաւիսս Պ. Պ. Աբգարի եւ Գարեգինի։ փոքրիկն Ռէժինա կը պարէ «Թամարա»։

Ձոխ եւ խնամուած պիւֆէ՝ «Տէօներ քէպապ» եւ «Իմրիք ճելվա»։

ՀԱՑԿԱԿԱՆ ՇԱՐԺԱՆԿԱՐ

ԱՆՆԱԽԸՆԹԱՑ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՍԷՅԻ ՄԷՋ

Ա. Մակարեան շարժանկարը

կը ցուցադրէ **COEUR D'EXILÉ**

Այսօր Շաբաթ իրիկուան ժամը 9ին

ԼՐ ՅՈՒԱՅԷ սինէմային մէջ, 90, Բիւ տ'Օպանեը

(Հայ կաթոլիկներու նոր եկեղեցիին կից)

ՍԷՆԱՐԻՕ Ս. ԱՋԱՐԵԱՆԻ

Ցուզիչ տոհմ 2250 մէթր երկարութեամբ ժապաւէնով

Այս ֆիլմին իմնց մասնակցութիւնը բերած են խիստ ճանաչ դերասաններ եւ դերասանուհիներ։

կը ներկայացուի նաեւ, դեկավարութեամբ Ց. Ղազարեանի

«ՆԱԽ ՄԵՌԱՆ, ՅԵՏՈՑ ԱՄՈՒՍՆԱՑԱՆ» կատակերգութիւնը

Մուտք Ա. կարգ 7.50 ֆրանք։ Բ. կարգ 5 ֆրանք։

Հայերու ժասադրավարը

ճաշարան **ՖԼՕՐԻԱ**

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միքէլ Հեռաձայն **Danton: 52-73**

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ

13 ՎԱՐՁՈՒ ԵՆ *Ցուլիս ամսուան հասար դեղեցիկ* **13**

եւ օդասուն յարկաբաժիններ։ Ջուր, կազ, էլեկտր. եւ կեդր. ջեռուցիչ։ Նպաստաւոր գիներով։ Դիմել՝

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆի *13 rue Pierre Curie.* K. Bicêtre Metro: Porte d'Italie.

ՊԱՏԵՀՈՒԹԻՒՆ

Ծախոի է նոր եւ պարապ փավիլեոն մը 3 փիէս եւ գետնայարկը՝ (րէ տը շօսէ) մեծ խոհանոց, 300 քառ. մեթր պարտէզ, հանոց, 2 տէպարա, 35,000 ֆրանք։ Դիմել՝ ժամը 2 - 6, Rue de Sèvres N. 35· Clamart·

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Զ. Ո. ՄԻՈՒԹԵԱՆ Փարիզի մասնաճիւղին ընդհ. ժողովը տեղի կ'ունենայ յառաջիկայ երեքշաբթի 3 Ցուլիս, երեկոյեան ժամը 8.30ին, Ֆլորիայի մէջ։ Խիստ կարեւոր օրակարգ։ Կը հրաւիրուին անդամները։

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐ Տիկնանց Միութ. Փարիզի տ'Իթալիէ մասնաճիւղը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր անդամները այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Պ. Յովհաննէսեանի սրահին մէջ 13, Բիւ Փէէր Քիւրի, Քրէմլին-Պիսէթրը։ Օրակարգ.— Նոր վարչութեան ընտրութիւն։ Ներկաներու թիւը մեծամասնութիւն պիտի համարուի։

Ֆր. Կ. Խաչի Ալֆորվիլի մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը վաղը կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 4ին, Ակումբին մէջ։ Զեկոյց՝ Զ.րդ Պատգամաւորական ժողովի։ Նոր վարչութեան ընտրութիւն։ Բոլոր ընկերուհիներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է։

ՍՏԵՓԱՆ ԱՅՎԱԶԵԱՆ

30, Rue Stephenson,

Métro: Chapelle

կը վաճառէ եւ կը նորոգէ ամէն տեսակ ժամացոյցներ։

Զափաւոր գին։

Le Gérant: H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN) **17, Rue Dameme, PARIS (13e)**